

ספר

קדושת ישראל

והוא

קדושת הברית

עצות טובות והנהגות ישרות ותקונים נוראים ונפלאים
עד מאד, לכל אלו שנפלו בתוך פח יקוש של כל מיני
פגמי הברית, ולכלכו את נשמתם בתאות נאוף, רחמנא
לצלן, ומראה להם דרך איך לצאת מהרגלם הרע והמגונה
ולקשט עצמם בכל מיני קשומים נפלאים.

בנוי ומיסד עלפי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ועלפי דברי תלמידו, מורנו הגאון
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אנס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובב"א

הַפְּתִיחַ לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוּשׁ הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹר מוֹהַר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידוֹ הַקְּדוּשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב
גָּלִיל

* * *

בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הַיְכַל־הַקְּדוֹשׁ - חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

הַקְדָּמָה

בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית מֵאֲתָנּוּ גּוֹאֵל
 וּבְכָל דּוֹר וָדוֹר, שׁוֹלַח לָנוּ צְדִיקִים קְדוֹשִׁים
 הַמּוֹרִידִים אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ יְתָבָרֵךְ בְּעוֹלָם, וְעוֹסְקִים
 לְתַקֵּן אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְלְהוֹצִיאָם מֵעֲוֹנוֹתֵיהֶם,
 וּמֵעוֹרָרִים רַחֲמִים רַבִּים עֲלֵיהֶם, וּמְשִׁיכִים עֲלֵיהֶם
 חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, וּמַגְלִים לָהֶם אֶת אֲמִתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יְתָבָרֵךְ, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה בְּעֶצְמוֹ נִמְחָלִים כָּל
 הָעֲוֹנוֹת; כִּי בְּאֵמֶת כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, חַס וְשָׁלוֹם, נִגְדוּ
 יְתָבָרֵךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נֶעְלָם וְנִסְתָּר וְנִתְכַּפָּה מִפְּנֵי אֲמִתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יְתָבָרֵךְ, כִּי עַל־יְדֵי כָל חַטָּא וְעוֹן וּפְשַׁע
 עוֹקְרִים אֶת עֲצָמָם מִשְׁרָשָׁם, וּבוֹנִים מְחִיצָה בֵּינָם לְבֵין
 הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא יְתָבָרֵךְ שְׁמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעְיָה נט,
 ב): "כִּי אִם עֲוֹנוֹתֵיכֶם הָיוּ מִבְּדָלִים בֵּינֵיכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם
 וַחֲטִאתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָנִים מִכֶּם מִשְׁמוֹעַ" וְגו'.

וְהַצְדִּיקִים מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם, חָלְבָם וְדָמָם בְּכָל יוֹם
 וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע אֵלָיו יְתָבָרֵךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְשִׁיגִים
 הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוֹת בְּתַכְלִית הַמְדֻרְגָּה עֲלִיוֹנָה, וּבְכָל פַּעַם

מְחַדְּשִׁים חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים, שֶׁהֵם כְּלִים לְהַמְשִׁיךְ בָּהֶם
אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם, וְזוֹכִים לְמַחֲיֵן חֲדָשִׁים
בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִמְּשִׁיכִים לְמַטָּה אֶת
שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְחַדְּרִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת
אַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מוֹרִידִים אֶת
כָּל הַמְּסֻכִּים וְהַמְּחִיצוֹת הַמְּבַדִּילִים בֵּין בְּנֵי אָדָם לְבֵין
הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְרוּךְ־הוּא. כִּי גְדוּלֵי מַבְחָרֵי הַצְּדִיקִים זוֹכִים
לְחֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים, שֶׁהֵם מְזַכְּכִים
וּמְטַהֲרִים אֶת לְבוֹת נְשָׁמוֹת הַשׁוֹמְעִים דְּבָרֵיהֶם, עַד
שֶׁגַם הֵם נֶעְשִׂים כְּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם הָאֲרַת אוֹר זִיו שְׂכִינַת
עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי עַל־יְדֵי הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁהֵם זוֹכִים
לְחֲדָשׁ, הֵם מְחַדְּרִים אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹךְ לְבוֹת
הַשׁוֹמְעִים. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ הֵיטֵב אֶת נְגֻעֵי לְבָבוֹ
וּמְכַאוּבָיו, רָאוּי לוֹ לְבוֹרַח אֶל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים
הַמְּחַדְּשִׁים בְּכָל פַּעַם חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים בְּתוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה, וְדִיקָא עַל יָדָם יִזְכוּ לְהַגִּיעַ אֶל תְּקוּן הַנְּפֶשׁ.

וְהִנֵּה בְּדוֹר הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר הִתְפַּשְׁטוּ כָּל הַזְּהָמוֹת
וְהַטְּמָאוֹת בְּעוֹלָם, כֹּאֲשֶׁר הֵעִידוּ חֻכְמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מֵהַ יְקָרָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים (סוֹטָה מ ט:) :
בְּעִקְבוֹת מְשִׁיחָא חוּצְפָא יִסְגָּא, וְיִקְרַי אֲמִיר, הַגִּפְן תִּתֵּן

פְּרִיָּה וְהֵיִין בִּיָּקָר, וּמְלָכוֹת תְּהֵפֶף לְמִינוֹת, וְאֵין תּוֹכַחַת,
 בֵּית וְעַד יְהִיָּה לְזִנוֹת, וְהַגְּלִיל יִחָרֵב, וְהַגְּבֻלָן יִשּׁוּם,
 וְאַנְשֵׁי הַגְּבוּל יִסּוּבְבוּ מֵעִיר לְעִיר וְלֹא יִחֻנְנוּ, וְחֻכְמַת
 סוּפְרִים תִּסְרַח, וִירָאֵי חֲטָא יִמְאַסּוּ, וְהַאֲמַת תְּהֵא
 נְעַדְרַת, נְעָרִים פְּנֵי זְקֵנִים יִלְבִּינוּ, זְקֵנִים יַעֲמְדוּ מִפְּנֵי
 קְטָנִים, בֶּן מְנוּל אָב, בַּת קָמָה בְּאֵמָה כְּלָה בַּחֲמוּתָה,
 אוֹיְבֵי אִישׁ אַנְשֵׁי בֵיתוֹ, פְּנֵי הַדּוֹר כְּפְנֵי הַכָּלֵב, הַבֶּן אֵינוֹ
 מִתְבַּיֵּשׁ מֵאָבִיו, וְעַל מִי יֵשׁ לָנוּ לְהַשְׁעֵן? עַל אָבִינוֹ
 שְׁבַשְׁמִים. וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִתְקַיֵּם כָּל זֹאת בְּמֵלֶא
 מוֹבָן הַמְּלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, הָעֶרֶב רַב נִתְעָרְבוּ
 בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהַחֲצָפָה מִתְגַּבְּרַת עַד מְאֹד,
 וּמִדְּבָרִים פְּתוּחֵי נֶגְדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלֵי שׁוּם בּוֹשָׁה, וּמְזַלְזָלִים
 בְּכָל הַקְדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְהַמְּלָכוֹת נִתְהַפְּכָה לְמִינוֹת,
 כִּי לְקַחוּ לְעֲצָמָם בְּזִרוּעַ מְלָכוֹת, כְּדִי לְהַרְבּוֹת מִינוֹת
 וְאַפִּיקוֹרְסוֹת בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן,
 וּמְעָרְבִים גּוֹיִים וְגוֹיֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהוֹלְכִים
 עֲרָמִים וְעֲרָמוֹת כְּחִיּוֹת הַיַּעַר, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְכַשִּׁילִים אֶת
 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה,
 אֲשֶׁר הַחֲטָא הַזֶּה הוּא חֲטָא הַכִּי גָרוּעַ שָׂרֵק יָכוֹל לְהִיּוֹת,
 כִּי הוֹרֵג אֶת בְּנָיו, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
 סִימָן קמ"א), כִּי מְכַל טְפָה וְטְפָה יְכוּלָה לְהוֹלִיד נִשְׁמָה, אַךְ

מֵאַחַר שְׁבִיט הַיַּעַד יִהְיֶה לְזָנוֹת, שְׂרָשְׁעֵי הָעָרֶב רַב
הִתִּירוּ נְאוּף וְזָנוּת בְּרַבִּים, וְעַל־יַד־יָזָה נִכְשָׁלִים בְּנֵי
וּבָנוֹת יִשְׂרָאֵל בְּעִוְוֹנוֹת הַכִּי גְרוּעִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן,
שֶׁהוּא פָּגַם הַבְּרִית זָנוּת וְנְאוּף, וְאֵת גְּדֹל הַחֲרָבֵן הַנּוֹרָא
שֶׁגָּרְמוּ אֵלָיו הַרְשָׁעִים הַקָּלִי עוֹלָם, פְּרִיצֵי הָעֶרְב־רַב -
אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, וְדָבָר זֶה לֹא הָיָה מִימֹת
עוֹלָם, שְׁיַעֲמָדוּ רְשָׁעִים אַרְוָרִים, רְשָׁעֵי הָעֶרְב־רַב,
וַיִּפְקִירוּ אֶת בְּנֵי וּבָנוֹת יִשְׂרָאֵל לְזָנוּת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן,
וּמִסְתּוֹבְבִים עֲרַמִּים וְעַרְמוֹת כְּחִיּוֹת הַשָּׂדֶה, וּמִמְלָאִים
אֶת כָּל הָאָרֶץ עִם תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שְׁקוּץ, זְהוּם, תְּעוּב,
נְאוּף, וְעַל־יַד־יָזָה בָּאִים בַּחֲוָרֵי יִשְׂרָאֵל לְפָגַם הַבְּרִית,
וְאֵין לָהֶם אֵל מִי לְפָנֹת, כִּי חֲכַמַת סוּפְרִים תְּסַרַח, כָּל
אֵלוֹ הַסּוּפְרִים וְהַלְבָּלָרִים מְמַלְאִים בְּכָל יוֹם טְנֹפֶת
וְזִהְמָה בְּעִתּוֹנֵיהֶם הָרָעִים, שְׁיִוְרָקִים מִפִּיהֶם הַטָּמֵא
דְּבָרֵי כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, דְּבָרֵי נְבוּל פָּה וְנְאוּף,
רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אֲשֶׁר עַל־יַד־יָזָה נִתְּפָסִים נְשָׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל בְּרִשְׁתָּם. וְאִם יֵשׁ יֵרָא ה' אֲשֶׁר צוּעַק נִגְדָם,
מִמְאָסִים אוֹתוֹ בְּתַכְלִית הַמָּאוּס, וְאֵין יְכוּלִים לְסַבְּלוּ;
כִּי הָאֵמֶת נִעְדָּרַת וְהַרְשָׁעִים וְקָלִי הָעוֹלָם פּוֹעֲרִים אֶת
פִּיהֶם הַטָּמֵא נִגְדַּי יֵרָאֵי הַנְּשָׁם הָאֵמֶתִיִּים, וּמְדַבְּרִים
עֲלֵיהֶם כָּל דָּבָר אָסוּר. נְעָרִים הַמְּנַעֲרִים מִמְצוֹת

וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, פְּנֵי זְקֵנִים יִלְבִּינוּ, וּפְנֵי הַדּוֹר כַּפְּנֵי
כָּלֵב, בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה כָּלָל, וְאִין מִי שְׂיַחֲזֵק וַיַּעוֹדֵד
וַיִּשְׁמַח וַיִּקְרַב אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּכְשְׁלוּ בַּפְּגָם
הַבְּרִית, עַד שֶׁרַחֵם הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל נַשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְשַׁלַּח אֱלֵינוּ בְּדוֹרוֹת אֵלֹהֵי אִישׁ אֶלְקֵי, קָדוֹשׁ
וְנוֹרָא מְאֹד, אֵיתָן אֲדוֹנֵינוּ, רֵאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בּוֹצִינָא
עֲלָאָה, בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא, אֹר הָאֹרוֹת רַבִּי נַחֲמָן
מִבְּרֶסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר הוּא הֵכִין תּוֹרוֹת
וּמֵאֲמָרִים, עֲצוֹת וְהַנְּהָגוֹת יִשְׂרוֹת לְכָל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
וּמַגְלָה לָהֶם, אֲשֶׁר אִין עַל מִי לְהַשְׁעֵן בְּעֵתֵים הַלְלוּ
בְּעִקְבֵתָא דְמְשִׁיחָא אֲלָא עַל אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים. וְעַל-כֵּן
צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְיַחַד לְעַצְמוֹ מְקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם
בְּנֵי אָדָם, וַיִּדְבֵּר וַיִּשְׁיַח וַיִּסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת, כַּאֲשֶׁר יִדְבֵּר אִישׁ
אֵל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלָל, וְדִיקָא
עַל-יַד־יְזֵה יִזְכֶּה לְטֵהָר אֶת מַחוּ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ וְאֶת לְבָבוֹ,
עַד שְׂיִהְיֶה נַעֲשָׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ הָאֲרֶת שְׂכִינַת עִזּוֹ
יִתְבָּרֵךְ. אַךְ הַסֵּמ"ךְ-דְּמ"ם הַקִּים עָלָיו שׁוֹנְאִים
וּמַתְנַגְּדִים, לְהַעֲלִים וּלְכַסּוֹת אֶת אֹרוֹ הַגְּנוּז, הַיְכוּל
לְקַרֵּב אֶת כָּלֵל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיְכוּל לְתַקֵּן
אֶת כָּל הַנַּשְׁמוֹת הַפְּגוּמוֹת, וְלַהֲבִיאֵן אֶל תְּקוּן נְצָחִי.

לְזֹאת הַזְהִיר אֶת תְּלַמִּידוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אִישׁ אֲשֶׁר כָּל
 רִז לֹא אָנִים לִיה רַבִּי נָתַן מִבְּרִסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ,
 שְׂיִרְשֵׁם הַכֹּל עַל פְּנֵי הַכְּתָב, כִּי הֵהָכְרַח לְהַצְדִּיק לְמִסֵּר
 אֶת הַמְּלַחְמָה לְתַלְמִידוֹ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שְׁמוֹת יז, יד):
 "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב זֵאת זְכָרוֹן בַּסֶּפֶר וְשִׂים בְּאָזְנִי
 יְהוֹשֻׁעַ, כִּי מָחָה אֶמְחָה אֶת זְכָר עַמְלֵק מִתַּחַת
 הַשָּׁמַיִם"; כִּי דִיקָא הַתְּלַמִּיד שֶׁהוּא בְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ יְכוּל
 לְהַחֲלִישׁ אֶת עַמְלֵק הַמְּקַרֵּר אֶת הָאָדָם, וּמְכַשִּׁילוֹ בַּפְּגָם
 הַבְּרִית, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שָׁם, שָׁם יג): "וַיַּחֲלֵשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת
 עַמְלֵק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרָב"; וּבְאֵמֶת כֵּן עָשָׂה תְּלַמִּידוֹ
 הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שֶׁמִּסֵּר אֶת
 נַפְשׁוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו, וְחִדְּשׁ חֲדוּשִׁים יְקָרִים וְנִפְלְאִים,
 דְּבוּרִים עֲרָבִים וּמְתַקִּים, לְהַחֲיֹת בָּהֶם נַפְשׁ כָּל חַי,
 וְהַלְבִּישׁ גְּנוּזֵיָא דְּמַלְכָּא שְׂקִבָּל מַרְבוּ, בְּדְבוּרִים
 פְּשׁוּטִים, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּדַבְּרָיו הַקָּדוֹשִׁים דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ
 שְׂיִכּוּלִים לְהַחֲיֹת אֶת כָּל הַיְּרוּדִים וְהַנְּפוּלִים
 וְהַמְּשַׁלְכִים בְּתַאוּתֵיהֶם וּבְמַדוּתֵיהֶם הָרַעוֹת, וּבְפָרֵט
 אֵלוֹ שְׁנַפְגָּמוֹ וְנִכְשָׁלוֹ בַּפְּגָם הַבְּרִית, שְׂעַלֵּיהֶם עַמְלֵק
 מִתְּפִשֵׁט מְאֹד, כִּי יֵשׁ בְּכַח דְּבוּרָיו לְהַחֲיֹת וּלְחַזֵּק
 וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח וּלְקַרֵּב גַּם אֶת הַנְּשָׁמוֹת הַשְּׁבוּרוֹת
 וְהַרְצוּצוֹת הָאֵלוֹ. אַךְ מִחֲמַת שְׂדַבְּרָיו הַקָּדוֹשִׁים

וְחֵדוּשָׁיו הַנִּפְלְאִים מִפְּזָרִים בְּכָל חֶלְקֵי סִפְרָיו
הַקְדוּשִׁים, וְלֹא כָּל אֶחָד יוּכַל לְמַצֵּא תִּכְף וּמִיד אֶת
הַדְּבוּרִים וְהַחֲדוּשִׁים וְהַגְּלוּיִי אֱלֻקוֹת שְׂמֵחֵזְקִים אֶת
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂיָרְדוּ וְנִפְלוּ בְּעוֹנוֹתֵיהֶם הַרְבִּים עַל־
יְדֵי פָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׂחֻטָּא זֶה הוּא
אָבִי אַבּוֹת הַטְּמֵאָה, שְׂעוּקָר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי
מִהַקְדָּשָׁה, וּמַעֲקָם אֶת לְבָבוֹ וּמִכְנִיס בּוֹ קְשִׁיּוֹת וּסְפִקוֹת
בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמַבְלִיל אֶת דַּעְתּוֹ. לְזֹאת אָמַרְתִּי, אֲלֹכָה נָא
הַשְׂדֵּה וְאַלְקָטָה בְּשִׁבְלִים, וְאַחֲבֵר סֵפֶר הַמַּדְבָּר
מִ"קְדֹשֶׁת הַבְּרִית". וַיַּעַן שְׂיָדוּעַ, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי פָגַם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, פּוֹגְמִים
בְּכָל אוֹתִיּוֹת אֱלֹהֵי־בֵית, לָכֵן אָמַרְתִּי לְלֶקֶט דְּבוּרִים
כְּשֵׁרִים, לְהַחֲיוֹת וּלְהַשִּׁיב אֶת הַנִּשְׁמוֹת הַנִּפְּוֹלוֹת,
וְאַסְדֵּר אֶת זֹאת בְּסֵדֶר הָאֱלֹהֵי־בֵית, וְהֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת
וְנִפְלְאוֹת לְכָל אֵלֹהִים שְׂנִכְשְׁלוּ וְנִפְלוּ בְּפָגַם הַבְּרִית -
הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וַיּוֹרֶה לָהֶם דֶּרֶךְ וְעֲצוֹת קְלוֹת
וַיִּשְׁרוֹת אִיךְ לַחֲזוֹר אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, וַיַּחֲדִיר בָּהֶם תְּקוּהָ
טוֹבָה, אִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַמַּצְבִּים, וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר מִי שֶׁרַק יַעֲיִן בְּסֵפֶר הַקָּטָן
הַזֶּה, וַיִּקְיֵם אֶת כָּל אֲשֶׁר נֶאֱמַר בּוֹ, מִבְּטָח לוֹ שְׂיִתְקַן אֶת
כָּל חֻטְאָיו הַמְרַבִּים שְׂחֻטָּא וּפָגַם בְּחֻטָּא הַמְּגַנָּה

וְהַמְזֹהָם הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, וַיִּחְזֹר וַיִּקְבֹּץ אֶת אוֹתֵיּוֹת הָאֱלֹהִים-בַּיִת שְׁנַת־פְּזִירוֹ עַל-יַדֵּי עוֹוֹנוֹתָיו הַמְרֻבִּים, וַיְהִיָּה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אוֹר זִיו שְׂכִינַת עֵזוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁגַּם הוּא יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל תְּקוּן אֱמֻתִּי וְנִצְחִי; אֲשֶׁר־י מִי שֶׁשָּׂם לְבָבוֹ אֶל דְּבָרֵינוּ אֱלוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

וְהִנֵּה צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, שְׂמַחֲמַת הַפָּגַם הַמְגֻנָּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, בְּרֵאת קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים שְׁנַת־לִבְשׁוֹ בְּבִנְי־אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן כו): עַל-יַדֵּי הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, בּוֹרֵא קְלָפוֹת הַמְתְּלִבְשִׁים בְּבִנְי־אָדָם מִתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עָלָיו, וְעוֹשִׂים לוֹ יְסוּרִים; וְלִכֵּן אֱלוֹ הָרִשְׁעִים שֶׁנִּבְרְאוּ מִחֲמַת עוֹוֹנוֹתָיו, הֵם הֵם הַמְדַבְּרִים נֶגֶד הַצַּדִּיק הָאֱמֵת וְסִפְרֵיו הַקְּדוֹשִׁים, וּמִתְלוֹצְצִים מֵהֶם, כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵם מְשַׁקְּצִים וּמְתַעֲבִים, וְלָבָם מְלֵא צוּאָה וְטִנּוּף, [כִּי כָּל מִי שֶׁמִּתְלוֹצֵץ מִסְּפָרִים קְדוֹשִׁים הַמְדַבְּרִים מִגְּלוֹי אֱלֻקוֹת, מְגַלֶּה שֶׁלְּבוֹ מְטִנָּף כְּמוֹ בֵּית־הַכֶּסֶּא], עַל-כֵּן הֵם חוֹלְקִים עַל סְפָרִים הַמְגַלִּים גְּלוֹי אֱלֻקוֹת, וּמְדַבְּרִים עַל זֶה כָּל דְּבַר אָסוּר, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא);

וּבְאַמֶּת הַכֹּל נִסְיוֹן, שְׁמֵנִסִּים אֶת הָאָדָם לְרֹאוֹת אֵל מִי
 יְבָרַח בְּעֵת הַנִּסְיוֹן; כִּי מִי שֶׁפָּגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי ב, יט): "כָּל בָּאִיָּה לֹא
 יִשׁוּבוֹן וְלֹא יִשְׁיִגּוּ אֲרָחוֹת חַיִּים", וְהֵהָכֵרַח לוֹ לְשִׁמְעַ
 מִחֲלֻקַּת עַל הַצְּדִיקִים, אֲבָל אִם הוּא מִתְחַזֵּק וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר
 כָּל אֵלוֹ הַמִּחְלֻקוֹת וְהַלִּיצָנוֹת שְׁחוֹלְקִים עָלָיו הֵם
 בְּשִׁבְלֹו, כִּדִּי לְגִרְשׁוֹ וּלְרַחֲקוֹ מִתְקוּנֹו, וְאִינוֹ עוֹזֵב אֶת
 עֲצָמוֹ, אֲזִי דִיקָא עוֹבֵר עַל הַכֹּל, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'); וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם
 בְּבְרִיתוֹ, וְנִכְשַׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לֵידַע שֶׁיִּקְוֶמוּ רְשָׁעִים
 אֲרוּרִים, פְּגוּמִים בְּנִפְשׁוֹתָם, וְיִתְלוּצְצוּ מִהַסְּפָרִים
 הַקְּדוּשִׁים, הַמְּגִלִּים אֶמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרָךְ, וּמוֹרִים
 דִּרְךְ קִלָּה אֵיךְ לָשׁוּב אֵלָיו יְתִבְרָךְ, וְיַעֲשׂוּ כָּל מַה
 שֶׁבִּיכָלְתָּם לְנַתֵּק אֶת הַנְּשָׁמוֹת הַפְּגוּמוֹת, שֶׁלֹּא יִסְתַּכְּלוּ
 בְּאֵלוֹ הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּכַחַם לְקָרֵב אֶת
 נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יְתִבְרָךְ, וּלְהַחֲזִירָם בְּתִשׁוּבָה
 אֶמְתִּית. וְלִכֵּן עָלָיו לְהִזְהַר מְאֹד לְהִתְרַחֵק מֵאֵלוֹ
 הַטְּמֵאִים וְהַמְּטֵמָאִים הַמְּדַבְּרִים כָּל דְּבָר אָסוּר עַל
 סְפָרִים קְדוּשִׁים, הַמְּגִלִּים אֶת אֶמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתִבְרָךְ,
 וּמְלַמְּדִים דַּעַת אֶת הָרַחוּקִים אֵיךְ לָשׁוּב וּלְהִתְקָרֵב אֵלָיו

יִתְבַּרְךָ. וְיִצְרִיכֵם לְהִתְרַחֵק מֵאֱלוֹ הַרְשָׁעִים הַמְדַבְּרִים
עַל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים כְּמוֹ שֶׁמִּתְרַחֵקִים מִבְּעַלְי רֵאֲתָן,
שֵׁשׁ לָהֶם שָׂרֵץ טָמֵא בְּמַחֵם, וַיִּזְהַר עַד מְאֹד מֵהֶם; כִּי
מָה אִם הַמְּכַנֶּה שֵׁם לַחֲבֵרוֹ - אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא,
הַמְּכַנֶּה שִׁמוֹת גִּנְאֵי לְסְפָרִים קְדוֹשִׁים, הַמְּגַלִּים אֶת
אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, בְּוִדְאֵי אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם
הַבָּא, וּמְגַלֶּה מִי הוּא, וְאֲשֶׁר נוֹלַד בְּפֶסוּל, וְגַם מַעֲשֵׂיו
פֶּסוּלִים וּמְלַכְלָכִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם, אֵלָא
שָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּמִתְחַזֵּק
בְּאֲמוּנַת חַכָּמִים, וּבּוֹרַח תָּמִיד אֶל תּוֹךְ סְפָרֵי הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּכַחֵם לְהַשִּׁיב נַפְשׁ כָּל חַי,
וּלְהַחֲזִירָם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֵה וּבְבָא כָּל
הַיָּמִים, וַיִּתְעַנֵּג בְּעִרְבוּת זִיו שְׁכִינַת עֵזוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּבּוֹא
אֶל תְּקוּנֹו הַנִּצְחִי עוֹד בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ; אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֵה
וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבָא!

אַמוּנָה

אֱהוּבִי, בְּנִי! עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשֶׁר בְּשׁוּם פְּנִים
 וְאֶפֶן לְצֵאת מֵהַחַטָּא הַמְּגִנָּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲלֵא עַל-יַדֵי תִקְוָה הָאֱמוּנָה, שְׂאֵדָם
 צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִידַע
 וְלִהְיוֹדִיעַ וְלִהְיוֹדֵעַ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִירָה
 וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר,
 הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּכְפִי תִקְוָה
 הָאֱמוּנָה שְׂהֵאָדָם מִכְּנִיס בְּעֵצְמוֹ, כְּמוֹ-כֵן זוֹכָה לְזַכָּךְ

וּלְטֹהַר וּלְקִדְשׁ אֶת עֲצָמוֹ וְלָבוֹא לַיָּדַי "קְדֻשַׁת הַבְּרִית",
 כִּי פָגַם הַבְּרִית בָּא רַק מִחֲמַת שְׁהָאָדָם הַפְּרִיד אֶת הַיְסוּד
 מֵהַמְּלָכוֹת כִּידוּעַ; הֵינּוּ שְׂבִמְקוֹם שְׁיֵהִיָּה זְוִיג דְּקִדְשָׁה
 הוֹצִיא זָרַע לְבַטְלָהּ, רַחֲמָנָא לִישְׁזֶבֶן, אֲשֶׁר חָמַר הָעוֹן
 הַזֶּה אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, כִּי הוֹרֵג נַפְשׁוֹת רַבּוֹת,
 כִּי מְכַל טַפָּה וְטַפָּה הָיָה יָכוֹל לְהוֹלִיד וְלָד, וְהוּא הַלֵּךְ
 וְהָרַג וְהִשְׁחִית אֶת זֶה בְּיָדַיִם. וּמָה אִם אָדָם שְׁרוּצַח אֶת
 מִישָׁהוּ - אֵין עַל זֶה מְחִילָה, מְכַל שְׂכַן כְּשֶׁהוֹרֵג כַּמָּה
 אֲנָשִׁים, הוּא נִקְרָא רוּצַח מְשֻׁנָּה, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה
 כְּשֶׁאָדָם הוֹרֵג אֶת בְּנוֹ - זֶה רוּצַח מְטָרָף, וּמְכַל שְׂכַן
 כְּשֶׁהוֹרֵג כַּמָּה מִבְּנָיו, זֶה רוּצַח מְסַכֵּן עַד מָאֵד, וְאֵין לוֹ
 שׁוּם מְחִילָה עוֹלָמִית, אֵיךְ יִתְכַן אָדָם שְׁיֵהוֹג אֶת בְּנָיו
 בְּמוֹ יָדָיו? ! וְכְשֶׁאָדָם מוֹצִיא זָרַע לְבַטְלָהּ בְּיָדַי עֲצָמוֹ,
 עַל־יָדַי זֶה הוּא רוּצַח בְּמוֹ יָדָיו אֶת בְּנָיו, שְׁהִיוּ יְכוּלִים
 לְהוֹלִיד; וְעַל־כֵּן הֶחֱמִירוּ עַל חֲטָא זֶה בַּזֶּהר הַקְּדוֹשׁ מְאֹד
 מְאֹד, וְאָמְרוּ (אָמַר צ.): כָּל מָאן דְּאִפִּיק זָרַע לְבַטְלָהּ לָא
 זָכִי לְמַחְמֵי אַפִּי שְׁכִינְתָא וְאִקְרִי רַע, דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים ה,
 ה): "כִּי לֹא אֵל חֲפֵץ רָשָׁע אֶתָּה לֹא יְגוֹרָךְ רַע"; הֵאִי
 מֵאֵן דְּאִפִּיק לֵיהּ בְּיָדֶיהּ. וְאָמְרוּ (נִדָּה יג.): אָמַר רַבִּי
 יוֹחָנָן, כָּל הַמוֹצִיא שְׂכַבַת זָרַע לְבַטְלָהּ - חָיִב מִיתָה,
 שְׁנַאֲמַר (בְּרַאשִׁית לח, י): "וַיִּרַע בְּעֵינָי ה' אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמַת

גַּם אוֹתוֹ"; רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי אַמִּי אָמְרֵי כְּאֵלוֹ שׁוֹפֵךְ דָּמִים, שֶׁנֶּאֱמַר (יִשְׁעִיָּה נז, ה) : "הַנְּחָמִים בְּאֵלִים תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן, שְׁחִטִּי הַיְלָדִים בַּנְּחָלִים תַּחַת סַעֲפֵי הַסְּלָעִים", אֶל תִּקְרֵי שׁוֹחֲטֵי אֶלָּא סוֹחֲטֵי; רַב אַסִּי אָמַר כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, כְּתִיב הֶכָּא "תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן", וּכְתִיב הֵתָם (דְּבָרִים יב, ב) : "עַל הַהָרִים הָרָמִים וְתַחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן"; וְעַקֵּר הַתְּקוּן עַל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה הוּא רַק עַל־יְדֵי תִקְוָה הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂיִכְנִים בְּדַעְתּוֹ תָּמִיד אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִחֵיָּה וּמִהוּיָּה וּמִקָּיָם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְעַל־כֵּן עָלְיוֹ לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֱמוּנָה נִקְרְאת מַלְכוּת כְּפִדּוּעַ, וּמֵאַחַר שֶׁהוּא הַפְּרִיד אֶת הַיְסוּד מִהַמְּלָכוּת, לְכֵן עַקֵּר תְּקוּנוֹ רַק עַל־יְדֵי שְׂיִחְבּוּר חֲזָרָה אֶת הַיְסוּד אֶל הַמְּלָכוּת, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי תִקְוָה הָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו), שֶׁעַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית, נֶעְקָר מַחֹ, וְהָאוֹר מְצַטִּיר לְרַע, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן. וּבְשִׁבִיל זֶה תְּקוּן לְפָגַם הַבְּרִית, שְׂיִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע עִם דְּמַעוֹת, אֲשֶׁר זֶה גְלוּי הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כַּמוֹכָא (לְקוּטִי־הַלְכוּת, קְרִיאַת שְׁמַע, הַלְכָה ד') ; כִּי עַקֵּר יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה הוּא הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא מְצוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים קיט, פו) :

"כָּל מְצוֹתֶיךָ אָמוֹנָה", וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ (מִכּוֹת כּד.): בָּא
 חֲבִיקוּק וְהֶעֱמִידֵן עַל אַחַת - "וְצִדִּיק בְּאָמוֹנָתוֹ יִחְיֶה"
 (חֲבִיקוּק ב, ד); כִּי עַל-יַדֵּי תִקְוָה הָאָמוֹנָה שֶׁהוּא קָרִיאַת
 שְׁמַע, זוֹכָה לְהִנָּצֵל מִהֲרָהוּרֵי נְאוּף, וְזוֹכָה לְהִגִּיעַ אֶל
 תְּקוּוֹן הַמַּחֲיִין שֶׁהֵם הַכֹּלִים לְצִיר אֶת הָאוֹר לְבָרְכָה. וְעַל-
 כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ שֶׁפָּגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, שְׁזָה הַחֲטָא הֵכִי מְגַנָּה, כִּי
 הַחֲטָא הַזֶּה הוֹרֵג אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן,
 וְגוֹרֵם לְהִרְבּוֹת מִשְׁחִיתִים בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר הֵם נוֹקְמִים בּוֹ
 בְּחַיָּיו וּלְאַחַר הַסִּתְּלָקוֹתוֹ, כַּמוֹבָא (לְקוּטִימוֹהֵר"ן, חֵלֶק א',
 סִימָן קמא), עֵקֶר הַתְּקוּוֹן לָזֶה הוּא לְהִתְחַזֵּק בְּאָמוֹנָה
 פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁזָה סוּד קָרִיאַת שְׁמַע, שֶׁאֲנוּ מְצִוִּים
 לוֹמַר פְּעַמִּים בְּכָל יוֹם בְּעָרֵב וּבִבְקָר, לְחַזֵּק אֶת עַצְמָנוּ
 כָּל הַלַּיְלָה וְכָל הַיּוֹם בְּאָמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, לִידַע
 אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְקַיִם וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה
 כְּלָה, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁזָה
 בְּעֲצָמוֹ הַיְחוּד וְהַחֲבוּר וְהַזּוּוּג בֵּין הַיְסוּד אֶל הַמְּלָכוּת.
 וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ שֶׁפָּגַם בְּבְרִיתוֹ, רַחֲמָנָא
 לְצַלָּן, עָלָיו לְהִתְחַזֵּק בְּאָמוֹנָה פְּשׁוּטָה לְגַמְרֵי, וּלְסַלֵּק
 אֶת דַּעְתּוֹ הַפְּגוּמָה, וְלִידַע אֲשֶׁר אֵינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל, וּבְכָל
 פַּעַם שֶׁיַּעֲלוּ לוֹ אֵילוֹ קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, תְּכַרֵּם

וּמִיָּד יֵדַע שְׁזָה בָּא מִחַמַּת רַבּוּי עֲוֹנוֹתָיו שְׁחָטָא בְּפָגַם
 הַבְּרִית, וְאִם יִזְכֶּה לְסֵלֶק אֶת דַּעְתּוֹ לְגַמְרִי, וּלְהֶאֱמִין
 בְּאַמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. כִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אַמוֹנָה, סִימָן ו') :
 עַל-יַדֵּי אַמוֹנָה הָאָדָם חָכִיב לְהַשִּׁים יִתְבַּרֵךְ כְּאִשָּׁה
 לְבַעֲלָהּ; וּבְזֶה שְׂאָדָם חָזַק בְּאַמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ,
 וּמִכְּנִיס אֶת עֲצָמוֹ הֵיטֵב בְּתוֹךְ הָאַמוֹנָה, זֶה בְּעֲצָמוֹ
 הַתְּקוּן שְׁלוֹ, וְזֶה זְוִיג דְּקִדְשָׁה. וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁיִּוָּדַע
 בְּנִפְשׁוֹ, שְׂפָגָם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָהּ,
 עָלָיו לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא יִתֵּן
 שְׂיִכְנָסוּ אֶצְלוֹ אֵילוּ קְשִׁיּוֹת וּסְפִקוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי
 (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אַמוֹנָה, סִימָן כט) : כְּשֶׁנוֹפֵל מֵאַמוֹנָתוֹ בָּא
 לְיַדֵּי קָרִי וְלְיַדֵּי הֶרֶהוּרִי אִשָּׁה וְלְיַדֵּי הֶרֶהוּרִי עֲבוּדָה
 זָרָה; וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׂבַע עוֹלָם
 בְּאַמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיְכַנִּיס עֲצָמוֹ חָזַק מְאֹד
 בְּאַמוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה, לֵידַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְדַבֵּר
 גְּדוֹל וְדַבֵּר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת
 הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ. וְדִיקָא עַל-יַדֵּי-זֶה שְׂתִּהְיֶה חָזַק
 בְּאַמוֹנָה, יִסְלַח לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ,
 כְּמוֹבָא (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אַמוֹנָה, סִימָן לג) : עַל-יַדֵּי אַמוֹנָה
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִסְלַח לָךְ עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ; וְעַל-כֵּן מִי

שְׂרוּצָה בְּאֵמֶת לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְרוּצָה שְׂיִמְחַל לוֹ הַקָּדוֹשׁ-שֶׁבְרוּךְ-הוּא עַל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהַשְּׂחִית אֶת זֶרְעוֹ עַל הָאָרֶץ, עֶקֶר הָעֵצָה הוּא רַק לְהִתְחַזֵּק בְּעֵצְמוֹ בְּאֲמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְכֵן יִגְלֶה וַיִּפְרֹסֶם אֶת הָאֲמוֹנָה הַקָּדוּשָׁה לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, וַיִּמָּסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוֹר הָאֲמוֹנָה הַקָּדוּשָׁה, וַיִּשְׁמַר אֶת עֵצְמוֹ מְאֹד לֹא לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּרֵי כְּפִירוֹת וְאִפְּיִקוֹרְסוֹת, וְאֶפְלוֹ שְׂאִינוֹ מִתְכַּוֵּן אֲלֵא הוּא אוֹמֵר מֵה שֶׁהֵשֵׁנִי אָמַר, גַּם זֶה אָסוּר. וַיִּצְרִיכֵם לְהִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא יֵצֵא מִפִּיו אֵיזָה דְּבוּר נֶגְדַת הָאֲמוֹנָה הַקָּדוּשָׁה; כִּי עֶקֶר תְּקוּן הַבְּרִית וְלִזְכוּת לָבוֹא לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", הוּא רַק עַל-יַדֵי תִּקְוָה הָאֲמוֹנָה הַקָּדוּשָׁה, הֵן שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ יִהְיֶה חֲזָק בְּאֲמוֹנָה, וְהֵן שְׂיִחְזֵק אֶת אַחֲרֵים בְּאֲמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְזֶה עֶקֶר הַתְּקוּן עַל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה; אֲשֶׁרִי מִי שְׂמִקְיָם זֹאת, וְאִזּוֹ יִמְחַל לוֹ הַקָּדוֹשׁ-שֶׁבְרוּךְ-הוּא עַל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהַשְּׂחִית אֶת דִּרְכוֹ עַל הָאָרֶץ; כִּי הָאֲמוֹנָה הִיא בְּחִינַת מַלְכוּת, וְכִשְׂאָדָם מִתְחַזֵּק בְּמִדַּת הָאֲמוֹנָה, אִזּוֹ נִכְנָס אֶל תּוֹךְ הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה, וְנִבְנִים אֶצְלוֹ הַמַּחֲיִין, וּמִמְלִיךְ עַל עֵצְמוֹ מִלְכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁעַל-יַדֵיזֶה נִשְׂרָפִים כָּל הַקְּלָפוֹת

וְהַמְשַׁחִיתִים שֶׁבָרָא מְרַב עֲוֹנוֹתָיו ; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְחַזֵּק
 אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל "קִדְשֵׁת
 הַבְּרִית". אֵךְ כָּל מִי שֶׁפָּגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, צָרִיךְ לְדַעַת שְׁלֵא בְּנִקְל יִגִּיעַ אֶל
 מִדַּת הָאִמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא מִדַּת הַמְּלָכוֹת, כִּי
 בְּהַכְרַח לְכָל מִי שֶׁפָּגַם וְלִכְלֹךְ אֶת עֲצָמוֹ בַּחֲטָא הַמְּגֻנָּה
 וְהַמְתַּעֵב הַזֶּה, שֶׁהִתְפַּשְׁטָה עָלָיו מְלָכוֹת דְּסִטְרָא
 אַחְרָא, שְׁזָהוּ כָּלֵל הַסְּפִקוֹת וְהַבְּלָבוּלִים וְהַקְּשִׁיּוֹת
 שְׁעוֹלִים בְּלֵב בַּר יִשְׂרָאֵל עָלָיו יִתְבָּרֵךְ ; כִּי אִי אֶפְשָׁר
 לְהִגִּיעַ לְאִמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, אֶלָּא
 מִי שֶׁתְּקַן אֶת בְּרִיתוֹ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת ; כִּי הָאִמוּנָה
 הִיא בְּסוּד הַמְּלָכוֹת דְּקִדְשָׁה, וְלֹא כָּל אֶחָד זֹכֶה שֶׁתְּאִיר
 עָלָיו תְּכֵף וּמָיִד הַמְּלָכוֹת דְּקִדְשָׁה, שֶׁיִּזְכֶּה לְהַמְּלִיךְ עַל
 עֲצָמוֹ מְלָכוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיֵּדַע אֲשֶׁר אֵין לוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם
 רַק אֶת הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא, וְעַל־כֵּן בְּתַחֲלָה זֶה עָקַר
 הַנְּסִיוֹן לְאָדָם שֶׁפָּגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, שְׁעוֹלִים לוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע
 קְשִׁיּוֹת וּסְפִקוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְנַעֲשֶׂה בְּרִגְזוֹ כְּבִיכּוֹל עָלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא רוֹאֶה עֲוֹת הַדִּין, הַרְשָׁעִים מְצַלִּיחִים
 בַּדִּין, וְהוֹלִךְ לָהֶם בְּטוֹב, וְהַצְּדִיקִים מִפְּסִידִים בַּדִּין,
 וְהוֹלִךְ לָהֶם בְּרַע, וּמַחֲמַת זֶה רַבִּים נִתְּפָקְרוּ, מַחֲמַת

שְׁלֹא יִכְלוּ לְהִבִּין מִדּוּעַ צְדִיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ
 (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יג); וְלָכֵן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ
 שֶׁפָּגַם בְּבְרִיתוֹ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבַטָּלָה, עָלָיו לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּאַמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יִתְבַּרְךָ, וְלֹא יִנִּיחַ שֶׁיִּכְנָסוּ בְּתוֹךְ לְבוֹ אֵילוּ קְשִׁיּוֹת
 וּסְפִקוֹת עָלָיו יִתְבַּרְךָ, אֲלֵא תָמִיד יֵדַע אֲשֶׁר (תְּהִלִּים קמ"ה,
 יז): "צְדִיק הוֹי" הַבָּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו", וְכֵן
 (דְּבָרִים לב, ד): "הַצּוֹר תָּמִים פְּעָלוֹ, כִּי כָל דְּרָכָיו מְשֻׁפָּטִים
 אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עוֹל, צְדִיק וְיֹשֵׁר הוּא"; וְאַף שֶׁבְּכָל
 פַּעַם יַעֲלוּ עַל לְבוֹ בְּלְבוּלִים וּסְפִקוֹת שֶׁיִּבְלְבוּ וְיַעֲקֻמוּ
 אֶת דַּעְתוֹ נִגְדוּ יִתְבַּרְךָ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, עִם כָּל זֹאת
 עָלָיו לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלִידַע אֲשֶׁר
 אֵינּוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל, וְאַפְלוּ שֶׁהָרָשָׁע זוֹכֶה בַּדִּין, וְרָשָׁע טוֹב
 לוֹ, וּמַצְלִיחַ בְּכָל דְּרָכָיו, וְהַצְדִּיק מִפְּסִיד בַּדִּין, וְצְדִיק
 וְרַע לוֹ, וְנִכְשָׁל בְּכָל דְּרָכָיו, עִם כָּל זֹאת אֵין לוֹ שׁוּם
 קְשִׁיּוֹת וּסְפִקוֹת עָלָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל. וְאַפְלוּ שֶׁרוֹאֶה
 שֶׁעוֹבְרִים יָמִים וְשָׁנִים שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ הַכֹּל הַפֶּן מִמָּה שֶׁהוּא
 רָצָה, עִם כָּל זֹאת אִם יִחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּתַקְוָה הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲזִי דִיקָא לְבַסוּף יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ
 לְתַקוּן הַבְּרִית, שֶׁהֵיִסוּד יִתְחַבֵּר עִם הַמְּלָכוֹת, וְיֵאִיר
 עָלָיו מֶלֶךְ הַכְּבוֹד בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, עַד

שלא ישאר שום שמץ וכתם ופגם מחטאיו המרבים,
 אשרי מי שחזק באמונה פשוטה בו יתברך, שעל-ידי-
 זה יזכה לבוא ל"קדשת הברית", ויזכה לתקון נצחי,
 אשרי לו!

אמונת חכמים

צריך שתדע, אהובי, בני, אשר אי אפשר לשוב
 בתשובה שלמה בשום אופן שבועולם, כי אם על-
 ידי אמונת חכמים, להאמין בחכמים האמתיים
 ובצדיקים הקדושים, כי הם דורשים את התורה כפי
 הקבלה האמתית שקבלו מדור דור עד משה רבנו,
 שקבל בהר סיני. ועל-כן מי שפוגם באמונת חכמים
 אין לו בעצמו שום תקנה ותקנה כלל. ובפרטיות אלו
 שפגמו בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, עליהם
 לידע, כי עקר תקנתם ותקונם הוא רק על-ידי הצדיקים
 הקדושים, אשר מוסרים את נפשם בעבור נשמות
 ישראל, ומגלים להם את אמתת מציאותו יתברך, על-
 ידי חדושי תורתם, שזוכים לחדש בכל פעם חדושים
 חדשים, שיהיו כלים להמשיך בהם הארת האין סוף

בְּרוּךְ הוּא, לְחִזְק וּלְאַמֵּץ וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח אֶת כָּל
 הַנְּפָשׁוֹת הַיְּרוּדוֹת וְהַנְּפֹלוֹת שֶׁנִּכְשְׁלוּ וְנִפְגְּמוּ בַּפְּגָם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֶךְ מִפְּנֵי הַבְּחִירָה
 וְהַנְּסִיוֹן, וְגַם כִּדֵי שְׁתֵּהִיָּה תְּשׁוּבָתָם תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית,
 הַהִכָּרַח לָהֶם לְשִׁמְעַ הַתְּנַגְּדוֹת גְּדוֹלָה עַל הַצְּדִיקִים
 הַקְּדוֹשִׁים הַיְּכוֹלִים לְתַקֵּן אוֹתָם; כִּי בְּאַמֶּת עַל נְפָשׁוֹת
 אֵלוּ שֶׁנִּפְגְּמוּ בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, נֶאֱמַר
 (מְשָׁלִי ב, יט): "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיִגּוּ אַרְחוֹת
 חַיִּים"; וְעַל־כֵּן מְזַמְּנִים לָהֶם נְסִיוֹן זֶה, שִׁישְׁמְעוּ
 הַתְּנַגְּדוֹת עַל הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים, וְאִם יֵשׁ לָהֶם שְׂכָל
 וַיּוֹדְעִים כִּי כָּל הַמַּחְלֶקֶת הִיא רַק בְּשִׁבְלָם, כִּי פָגְמוּ
 בְּטַפֵּי מַחֵם, וְהֵם רְאוּיִים לְהִתְרַחֵק, וְהֵם שָׁבִים אֶל
 הַחֲכָמִים, זֶהוּ עֲקָר תְּשׁוּבָתָם (עֵינ לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
 סִימָן ה'; וּבְלְקוּטִי־הַלְכוֹת, תְּפִלִּין, הַלְכָה ד'); וְעַל־כֵּן מִי שִׁיּוֹדֵעַ
 שֶׁפָּגַם בַּפְּגָמֵי הַבְּרִית, וּבְפָרְטִיּוֹת בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, יִשְׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד לֹא
 לְדַבֵּר עַל צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, כִּי (תְּהִלִּים נה, כא): "שִׁלַּח
 יָדוֹ בְּשִׁלּוּמָיו חֲלַל בְּרִיתוֹ"; זֶהוּ הַסִּימָן שֶׁחֲלַל בְּרִיתוֹ
 - כְּשִׁשׁוּלַח יָדוֹ בְּשִׁלּוּמָיו, וּמְדַבֵּר עַל הַצְּדִיקִים
 הַקְּדוֹשִׁים. וּמְכָל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמְעִיז פָּנָיו, וּמְדַבֵּר עַל
 סְפָרִים קְדוֹשִׁים, שֶׁמְגַלִּים אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,

וּמְקַרְבִּים אֶת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֵין לָךְ עוֹד
 פָּגַם אַמוֹנַת חֲכָמִים יוֹתֵר גְּדוֹל מְזֵה, וְזֵה מוֹרָה שְׁסַרְחוֹן
 טְנוּף מַעֲשֵׂיהֶם מְסַבֵּב אֶת מַחֵם וְהֵם מְקַלְקְלִים מְאֹד
 מְאֹד (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), וְרְאוּי לְהִתְרַחֵק
 מִרְשָׁעִים כָּאֵלוֹ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר מִתְרַחֲקִים מִבְּעַלֵּי רְאֲתָן,
 כִּי כָּל אֵלוֹ הַחוֹלְקִים עַל צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, שְׁזָכוּ לְחַבֵּר
 סְפָרִים קְדוֹשִׁים וְנוֹרְאִים הַמְּגַלִּים אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוּי
 נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, הֵם פְּגוּמִים וּמְקַלְקְלִים מְאֹד
 מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְסַכְנָה לְעַמֵּד עַל יָדָם, כִּי אֲוִירָם
 טָמֵא וְהֶבֶל פִּיהֶם גּוֹרֵם לְחֻטָּא (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
 סִימָן מג); כִּי בְּאַמַּת כָּל הַיְיָדוֹת תְּלוּיָה רַק בְּאַמוֹנַת
 חֲכָמִים, וְאַפְלוּ מִי שְׁיִרַד כְּמוֹ שְׁיִרַד וְנִתְעָה בְּתַאֲוֹתָיו
 וּמְדוּתָיו הָרַעוֹת כְּמוֹ שְׁנִתְעָה, חֵס וְשָׁלוֹם, אֵין שׁוֹם
 מְקַלְקֵל וּפְגוּם וְחוּטָא בְּעוֹלָם שְׁלֵא יִמְצָא תְקוּהָ וְתִקּוּן
 לְמַעֲשָׂיו הַמְּגַנִּים, עַל־יְדֵי גְדוּלֵי הַחֲכָמִים הָאֱמִתִּיִּים
 הַדּוֹרְשִׁים אֶת הַתּוֹרָה כְּפִי הַקְּבָלָה הָאֱמִתִּית (לְקוּטִי־
 הַלְכוֹת, ראש חֶדֶשׁ, הַלְכָה ז'); וְעַל־כֵּן מִי שְׁפָגַם בְּפִגְמֵי
 הַבְּרִית, וּבְפָרְטִיּוֹת מִי שְׁנִכְשַׁל בַּחֻטָּא הַמְּזֵהֶם שְׁל
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, רְאוּי לוֹ שְׁיִבְרַח אֶל הַצְּדִיקִים
 הַקְּדוֹשִׁים, וַיַּעֲשֵׂה עֲצָמוֹ לְפָנֵיהֶם כְּאֶסְקוּפָה הַנִּדְרָסֶת,
 וַיַּעֲסֵק בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים, וַיִּבְרַח מִהָרְשָׁעִים בְּעַלֵּי

מחלקת, כמו שבורחים מאש שורף, כי בנגל להם לאבד את שני העולמות גם יחד כרגע, על־ידי הרשעים והלצים החולקים על הצדיקים, ועל־ידי שלא יהיו בטלנים, ולא־חזו תמיד בצדיקים הקדושים ובספריהם הנוראים המאירים אמתת מציאותו יתברך, ונותנים להם עצות אמתיות איך לצאת מהבוץ, על־ידי־זה יזכו לתקון נצחי; כי באמת היסוד והעקר הוא אמונת חכמים (לקוטיהלכות, שבת, הלכה ו', אות ז'), להאמין ולהתקרב אל הצדיקים שהן החכמים האמתיים, כי כל חכמתם היא לחשב על תכליתם הנצחית, הינו להחליף העולם העובר בעולם קיים לנצח, שרק זה נקרא חכמה. וכמו שכתוב (איוב כח, כח): "הן יראת ה' היא חכמה"; וכמו שפרשו חכמינו הקדושים (שבת לא:): "ש"הן" הוא מלשון אחת וכו', שאין שום חכמה רק ליראה את השם, ולפרש מזה העולם לגמרי, ואם לאו כל אדם זוכה לזה בשלמות, על־כל־פנים ראוי לו לבטל את עצמו בפני אלו החכמים האמתיים, שהם הצדיקים האמתיים, ולהאמין בהם, ולהתקרב אליהם באמת בשביל התכלית, ובבואי יזכה לאחרית טובה על ידם, וזה עקר החכמה האמתית. אבל שאר כל החכמות הם הבל

וְרִיק, מֵאַחַר שֶׁכָּל חֻכְמָתָם הִיא חֻכְמוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה
 הַכֹּלֵה וְהַנִּפְסָד, כִּי כָּל הַחֻכְמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת שֶׁל
 הַמַּחְקָרִים שֶׁנִּתְּעוּ לְמָקוֹם שֶׁנִּתְּעוּ, הַכֹּל הוּא רַק מַחְמַת
 תְּאוֹת רָעוֹת וּמַדּוֹת רָעוֹת, וְעַל־כֵּן חֻכְמֵיהֶם הָרַאשׁוֹנִים
 וְהָאַחֲרוֹנִים, כֻּלָּם הָיוּ מְשַׁקְּעִים מְאֹד בְּכָל הַתְּאוֹת
 וְהַמַּדּוֹת הַרָעוֹת, בְּנֶאֱוָף וּמָמוֹן וְכָבוֹד, וְאַכִּילָה וּשְׂתִיָּה
 וְנִצְחוֹן וְקִנְטוֹר וְכוּ' כִּידוּעַ לְבָקִי בָהֶם, וּמִשָּׁם בָּאָה כָּל
 חֻכְמָתָם. וְאִתָּא בְּסִפְרֵי קִדְשׁ, שֶׁגַּם מֵה שֶׁהַמַּחְקָרִים
 בְּחֻכְמָתָם מוֹדִים בְּהַשְׁאֲרַת הַנֶּפֶשׁ, גַּם זֶה מַחְמַת
 תְּאוֹת, כִּי חִפְצִים שֶׁיִּצְלִיחוּ בְּדַרְכָּם הַרָעָה גַּם אַחֲרֵי
 מִיתָתָם, כִּדִּי שֶׁתִּעַרְבְּנָה לָהֶם תְּאוֹתֵיהֶם בְּזֵה הָעוֹלָם,
 עַל־כֵּן אוֹמְרִים שֶׁעַל־יְדֵי חֻקֵּירוֹת חֻכְמָתָם יִצְלִיחוּ עַל־
 יְדֵי־זֶה גַּם לְנִצְחַח, כִּי אִם לָאוּ, רַע לָהֶם מְאֹד מֵה שֶׁבֶן יוֹם
 לְמַחֲרָ יִפְלוּ פְּגָרִים מֵתִים, וּמֵה יִשְׁאַר מֵהֶם ? ! עַל־כֵּן הֵם
 מוֹדִים בְּהַשְׁאֲרַת הַנֶּפֶשׁ, וְאוֹמְרִים שֶׁעַל־יְדֵי הַחֻקֵּירוֹת
 שֶׁל הֶבֶל, בְּזֵה יִגִּיעוּ אֶל הַצְּלַחַת הַנֶּפֶשׁ לְנִצְחַח, עַל־יְדֵי
 הַחֻכְמוֹת שֶׁלָּהֶם, וְהַכֹּל מַחְמַת הַתְּאוֹת וּמַדּוֹת רָעוֹת,
 שְׂרוּצִים לְמִלָּא כְּרָסָם בְּכָל הַתְּאוֹת, וְשִׁיְהִיָּה לָהֶם שֵׁם
 גָּדוֹל וְכָבוֹד בֵּין הַמַּלְאָכִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִצְלִיחוּ גַּם אַחֲרָ
 מִיתָתָם, אֲבָל בְּאַמְתַּת עֵקֶר הַצְּלַחַת הַנֶּפֶשׁ לְאַחֲרָ מִיתָה
 הוּא, כִּפִּי מֵה שֶׁפָּרַשׁ הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ מִתְּאוֹת הָעוֹלָם

הַזֶּה וְעַסְק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, עַל-
כֵּן עָקַר הַתְּכֵלִית הַטּוֹב וְהַנְּצָחִי יִזְכּוּ הַצְּדִיקִים
הַגְּדוֹלִים, שֶׁהֵם הַחֲכָמִים הָאֱמִתִּיִּים שֶׁהִתְחַכְּמוּ בְּחֻמְרֵי
אֱמֶתִית, וּפָרְשׁוּ אֶת עֲצָמָם מִתְּאוֹת עוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי,
וּשְׂאֵר הָעוֹלָם יִהְיֶה לָהֶם חֵלֶק טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא, כָּל
אֶחָד כְּפִי מֵה שְׂזָכָה לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, וּלְהֵאֱמִין בָּהֶם
וְלִילֵךְ בְּדַרְכֵיהֶם. וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדָרִין צ ט:), שֶׁהַמְּבֻזָּה תִּלְמִיד חָכָם, הוּא
אֶפִּיקוֹרֶס, שְׂאִין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְהָעֲנִין מֵה
שֶׁהִרְבֵּה רְחוּקִים מֵאֱמוּנַת חֲכָמִים אֱמֶתִיִּים, הוּא רַק
מִחֲמַת חֻמּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהֵן חֻמּוֹת שֶׁל הֶבֶל שִׂישׁ
לְכָל אֶחָד, וְכָל אֶחָד הוּא חָכָם בְּעֵינָיו, וּבִפְרָט מִי
שֶׁנִּכְשַׁל בְּפָגַם הַבְּרִית, בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע
לְבִטְלָה, וְנִתְגַּעַל בַּחֲטָא הַזֶּה יָמִים וְשָׁנִים, עַל-יְדֵי-זֶה
מֵחוּ מָלֵא צוּאָה, וְקִשָּׁה לוֹ לְקַבֵּל מְרוֹת מִצְדִּיק קְדוֹשׁ
וְנוֹרָא הַדְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְהִבִּין אֵיךְ
יָכוֹל לְהִיּוֹת צְדִיק שֶׁלֹּא תִהְיֶה לוֹ שׁוּם הַסְתַּכְּלוּת בְּזֶה
הָעוֹלָם, וְשׁוּם מִחְשָׁבָה בְּגִשְׁמִיּוֹת הֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי
הוּא נֶפֶל כָּל כָּךְ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה פָּגַם הַבְּרִית -
הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ הַפֶּל חֲשׂוֹךְ,
וְאִין עוֹלָם אֶלָּא אֶחָד, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן; כִּי הַחֲטָא

הַמַּגִּנָּה הַזֶּה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי - בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת. וּבְאַמֶּת מִי שֵׁישׁ לוֹ אִיזוֹ נִקְדָּה מִהַמַּח
הָאֱמֶתִי בְּקִדְקָדוֹ, בְּנִקְל יָכוֹל לְהִבִּין שְׁכָל הַחֲכָמוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם הַזֶּה הֵן שְׂטִיּוֹת וְהֵבֵל הֶבְלִים, וְאִינֶן בְּכֻלָּל
חֲכָמָה כָּלָל, מֵאַחַר שֶׁעַל יָדָן אֵינּוּ יָכוֹל לָבוֹא לְתַכְלִיתוֹ
הָאֱמֶתִית וְהַנְּצַחִית, אֲשֶׁר הִיא הָעֵקֶר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(יִרְמְיָה ח, ט) : "הִנֵּה בְדַבַּר ה' מְאַסּוֹ וְחֲכָמַת מָה לָּהֶם",
וּכְתִיב (שָׁם, פְּסוּק ח') : "אֵיכָה תֹאמְרוּ חֲכָמִים אֲנַחְנוּ"
וְגו', וּכְתִיב (שָׁם ט, כב-כג) : "אֵל יִתְהַלֵּל חָכָם בְּחֲכָמָתוֹ
וְאֵל יִתְהַלֵּל הַגָּבוֹר בְּגִבּוֹרָתוֹ, אֵל יִתְהַלֵּל עֹשֵׂיר בְּעֹשָׁרוֹ,
כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשְּׁכֵל וְיִדוּעַ אוֹתִי" וְגו';
כִּי עֵקֶר הַחֲכָמָה הָאֱמֶתִית, הִיא חֲכָמַת הַצַּדִּיקִים
הַגְּדוֹלִים וְהָאֱמֶתִיִּים, שֶׁזָּכוּ לְהִתְחַכֵּם בְּאַמֶּת, וְלִחְשֹׁב
עַל תַּכְלִיתָם הַנְּצַחִית, וְלְהַכִּין לָהֶם צְדָה לְדַרְכָּם
הָאֲרָכָה, עַד שֶׁזָּכוּ לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת; כִּי זֶה עֵקֶר הַחֲכָמָה
בְּאַמֶּת, בְּבַחֲיִנַת (תְּמִיד לב) : אֵיזֶהוּ חָכָם הָרוֹאֶה אֶת
הַנוֹלָד; שֶׁעֵקֶר הַחֲכָמָה הוּא כְּשֶׁמְסַתְּכִלִים עַל סוּף כָּל
דָּבָר, מַה יְהִי נוֹלָד וְנִצְמַח מִזֶּה הָעֵסֶק וְהַחֲכָמָה,
וְהָעֵקֶר הוּא הַסוּף הָאֲחֵרוֹן, שֶׁצָּרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִשְׁכִּיל
עַל דַּרְכּוֹ וְלְהִתְיַשֵּׁב הֵיטֵב, מַה יְהִי נוֹלָד מִמַּעֲשָׂיו
וְעֵסֶקְיוֹ בַּסוּף הָאֲחֵרוֹן, אֲשֶׁר לָזֶה אֵין זוֹכִים בְּשׁוֹם

חֲכָמָה שְׁבַעֲוֹלָם הַזֶּה, כִּי אִם עַל־יְדֵי חֲכָמוֹת הַצַּדִּיקִים
 הָאֱמִתִּיִּים, שֶׁהֵם חֲכָמִים בְּחֲכַמַּת הַתּוֹרָה בְּאֵמֶת, עַל־כֵּן
 אֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְאֱמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אִם עַל־יְדֵי נְדָר,
 הֵינּוּ שִׁיקְבָּל עַל עֲצָמוֹ גָּדֵר שֶׁהוּא בְּכֹלֵל נְדָר, שֶׁלֹּא
 יַעֲשֶׂה עוֹד אֶת הַמַּעֲשִׂים הַמְּגַנִּים שֶׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁו -
 לְהוֹצִיא זֵרְעוֹ לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲשֶׁר הַחֲטָא הַזֶּה
 גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁהוֹרֵג אֶת זֵרְעוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן; כִּי מִכָּל
 טָפָה וְטָפָה הִיא יָכוֹל לְהִבְרֹא וְלָד, וְעַל־יְדֵי שִׁיקְבָּל עַל
 עֲצָמוֹ גָּדֵר בְּפִרְיָשׁוֹת, יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל אֱמוּנַת חֲכָמִים,
 כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נז);
 כִּי עֵקֶר חֲכַמַּת הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵם הַחֲכָמִים הָאֱמִתִּיִּים, הוּא
 שֶׁהַשְׁתַּדְּלוֹ לְפָרֵשׁ אֶת עֲצָמָם מִזֶּה הָעוֹלָם לְגַמְרֵי, עַד
 שְׁזָכוּ לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁעָבְרוּ אֶת כָּל הַתְּאֻוֹת בְּתַכְלִית
 עַד קִצָּה הָאֲחֵרוֹן לְגַמְרֵי, וּפְרָשׁוּ אֶת עֲצָמָם מִזֶּה הָעוֹלָם
 מִכָּל וְכֹל, וְלֹא נִשְׁאַר לָהֶם שׁוּם נְדָנוּד וְרִיחַ מְשׁוּם תְּאֻוָּה
 שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, וְרַק צַדִּיקִים כָּאֵלוֹ יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת כָּל
 הָעוֹלָם וּלְהַחֲזִיר לְמוֹטֵב אֶת כָּל מִי שֶׁרוּצֶה לְהִתְדַבֵּק
 בָּהֶם; כִּי כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֶל זֹאת הַתַּכְלִית
 וְהַפְרִישׁוֹת בְּקִדְשָׁה בְּאֵמֶת, וְזֶה עֵקֶר תַּכְלִיתוֹ לְנִצְחָה,
 וְאֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֶה לָזֶה, אֲבָל לָאוּ כָּל אָדָם זּוֹכֶה לָזֶה,
 וְזַעֲרִין אֵינוֹן דְּזַכִּין לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת, עַל־כֵּן עֵקֶר

התקון של שאר בני אדם הוא על־ידי התקרבות
 לצדיקים כאלו - להם ולתלמידיהם ולתלמידי
 תלמידיהם וכו', כי הצדיקים האמתיים יכולים לתקן
 ולרפא כל אדם שבְּעוֹלָם, אף־על־פי שהוא חולה גדול
 בנפש ובגוף; כי כמו שהמבזה תלמיד חכם אין לו
 רפואה למכתו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה
 יא.), כמו־כן להפך, מזה טובה מרבה, להאמין
 בצדיקים ובתלמידיהם, שהם התלמידי חכמים
 האמתיים, אין מכה בעולם בגוף ונפש שלא תהיה לה
 רפואה על ידם, בבחינת (משלי ד, כב): "ולכל בשרו
 מרפא", הנאמר על התורה; כי את התורה אין יודעים,
 כי אם הצדיקים האמתיים, שפרשו את עצמם מתאוות
 העולם הזה לגמרי לגמרי, שהם החכמים האמתיים,
 אשר הם יודעים לדרש את התורה, ולפרש ולבאר את
 כל הדרכים והעצות והנתיבות והתחבולות שצריך כל
 אדם בזה העולם הרוצה לגשת אל הקדש, באפן
 שיוכל כל אחד לקבל רפואה לכל מיני חלי הנפש
 והגוף שבְּעוֹלָם, אבל לאו כל אדם יודע היכן הם
 הצדיקים הללו, ואיך זוכים להאמין בהם ולהתקרב
 אליהם באמת; על־כן העצה לזה הוא נדר, שינדר
 איזהו נדר ויקים אותו מיד, הינו שיקבל על עצמו

לְפָרֵשׁ מִהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, וַיִּקְבַּל עַל עֲצָמוֹ בְּנִדָּר לֹא לְדַבֵּר מִהַיּוֹם וְהִלָּאָה עַל שׁוֹם חָכָם וְצַדִּיק שֶׁבָּעוֹלָם. כִּי דַרְכָּם שֶׁל אֱלוֹ הַפּוֹגְמִים בַּבְּרִית, הִתְכַּרַח לָהֶם לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחָם, וְלִלְעַג מִכָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים הָאֱמִתִּיִּים, וְלִבְזוֹת אֶת סִפְרֵיהֶם. וְלָכֵן מִי שֶׁרוּצָה לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת "קִדְשֵׁת הַבְּרִית", עָלָיו לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ בְּנִדָּר חֲזָק, שֶׁמִּהַיּוֹם וְהִלָּאָה לֹא יִדְבֹר עַל שׁוֹם חָכָם וְצַדִּיק הַדּוֹר, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה מַה שִׁיְהִיָּה, עָלָיו לִידַע וְלִזְכּוֹר אֶת מַעֲשָׂיו הַמְּגִנִּים, וְלְפָרֵשׁ מִהַמְּדָה הָרָעָה שֶׁיֵּשׁ בְּאֱלוֹ הַפּוֹגְמִים בַּבְּרִית - לְדַבֵּר סָרָה עַל כָּל הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁנִּזְזָהוּ בָּזָה, וְאִזּוֹ יָבוֹא עַל תְּקוּנוֹ הַנִּצְחִי.

אַמֶּת

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנִי, עַל-יְדֵי אֱמֶת - נִשְׁמַר אוֹת בְּרִית (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמֶת, סִימָן כד); וְעַל-כֵּן מִי שֶׁרוּצָה לְזַכּוֹת לְהִיּוֹת שׁוֹמֵר הַבְּרִית, יִהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר תָּמִיד רַק אֱמֶת, כִּי חוֹתָמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא

אמת (שבת נה.); וכששומר חותמו יתברך, על-ידי זה
 יהיה נשמר גם חותמו שהוא האות ברית קדש, ועל-
 ידי אמת נתגלה יחודו בעולם (ספר המדות, אות אמת, חלק
 ב', סימן ב'); ובזה שידבר רק אמת תמיד, יזכה לגלות
 את אמתת מציאותו ואחדותו יתברך, ואז יהיה שמור
 מהיצר הרע; כי (שם, סימן ח'): מרוח פיו של השקרן
 נעשה היצר הרע; וכשיבוא משיח, אז לא יהיה שקר,
 ובשביל זה לא יהיה יצר הרע בעולם. ועקר מה שיגלה
 משיח בעולם יהיה אמתת מציאותו יתברך. ותכף-
 ומיד כשאדם מכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך,
 ומדבר תמיד רק ממנו יתברך, על-ידי זה נצל מפגם
 הברית. כי (שם, סימן כח): על-ידי השקר שוכחין את
 הקדוש-ברוך-הוא; ועל-כן, אהובי, בני היקר, שמר את
 עצמך מכל מיני שקרים, וכן תרגיל את בני ביתך,
 שידברו רק אמת תמיד, כי (שם, סימן כו): איש ואשה
 שרגילים לומר שקר, הבנים שלהם יהיו מתנגדים, גם
 יהיו פוגמים בברית; וכל הצרות שאדם סובל,
 ובפרטיות שנכשל, רחמנא לצלן, בכל פעם בפגם
 הברית - הוצאת זרע לבטלה, הוא רק מפני שמפקיר
 ואומר ומדבר תמיד שקר, ומזה באות כל הצרות
 בעולם בכלליות ובפרטיות. כי (שם, הרהורים, סימן ט):

עַל־יְדֵי שְׁקָר נִתְחַלֵּל הַבְּרִית קִדְשׁ ; וְעַל־כֵּן עֲקָר תִּקְוֹן
הַבְּרִית הוּא לְדַבֵּר תָּמִיד רַק אֱמֶת. כִּי (שָׁם, אֱמֶת, סִימָן כ) :
הָאֱמֶת פּוֹדָה מְכָל הַצָּרוֹת, וְעַל־יְדֵי אֱמֶת הָעוֹלָם נִשְׁמָר
מְכָל הַזְּכוּת (שָׁם, סִימָן יג) ; וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְזַכּוֹת
לְהִיּוֹת שׁוֹמֵר הַבְּרִית מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה, וְלְזַכּוֹת לְ"קִדְשֵׁת
הַבְּרִית", תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר רַק אֱמֶת, כִּי (שָׁם נְאוּף,
סִימָן נט) : מִי שֶׁרוֹצֵה לְשָׁמֹר אוֹת בְּרִית, יֹאמֶר תָּמִיד
אֱמֶת, וְעַל־יְדֵי אֱמֶת תִּזְכֶּה לְדַעַת דְּרָךְ ה' (שָׁם דַּעַת, סִימָן
כט), וְתִהְיֶה שָׁמֹר מְכָל רָע. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֲשֶׁר לֹא
בְּנִקָּל מַגִּיעִים אֶל מִדַּת הָאֱמֶת, וּבִפְרָט מִי שֶׁחָטָא וּפָגַם
בַּבְּרִית, הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, לוֹ קָשָׁה
מְאֹד לְהִגִּיעַ אֶל הָאֱמֶת, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאִיזוֹ דְּרָךְ לְהִלָּךְ,
כִּי עַל־יְדֵי הַחָטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, הַמַּח שָׁלוֹ מְסַבֵּב לְגַמְרִי,
וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְשִׁית עֲצָה לְנַפְשׁוֹ, וְהוּא רַחוּק מֵאֱמֶת, עַד
שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּכָל דְּבָר, כִּי הוּא מְסַפֵּק
מְאֹד ; כִּי בְּאֱמֶת אֵי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְשׁוֹם דִּרְגָה בְּעוֹלָם,
אֶלָּא עַל־יְדֵי מִדַּת הָאֱמֶת, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ אֶל מִדַּת
הָאֱמֶת, אֶלָּא מִי שֶׁזוֹכֶה לְתִקְוֹן וְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", שֶׁאֵז
יוֹדֵעַ עֲצָה לְנַפְשׁוֹ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֲשֶׁר
עֲקָר תִּקְוֹן שְׁלֵמוֹת הָעֲצָה, לִידַע בְּאִיזוֹ דְּרָךְ לִילָךְ הוּא
עַל־יְדֵי הָאֱמֶת, כִּי הָאֱמֶת הִיא אַחַת. וְצָרִיךְ כָּל אָדָם

כְּשֶׁמִסְפָּק בְּאִיזוֹ דֶּרֶךְ וְהִנְהָגָה אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, וְאִינּוּ יוֹדְעֵי
 לְשִׁית עֲצוֹת לְנַפְשׁוֹ, עָקַר תִּקְנָתוֹ הוּא הָאֱמֶת, לְהַמְשִׁיךְ
 וּלְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הָאֱמֶת, לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ,
 שְׂיִוְלִיכֵהוּ וַיִּדְרִיכֵהוּ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים
 כה, ה) : "הִדְרִיכֵנִי בְּאֱמֶתְךָ וְלֹמְדֵנִי, כִּי אוֹתְךָ קוֹיִתִּי כָּל
 הַיּוֹם" ; וְכִמוֹ שְׂכָתוֹב (שָׁם פו, יא) : "הוֹרְנִי ה' דְּרָכֶךָ
 אֲהַלֵּךְ בְּאֱמֶתְךָ יַחַד לְבָבִי לִירְאָה שְׂמֶךָ" ; וְכִמוֹ שְׂכָתוֹב
 (שָׁם מג, ג) : "שְׁלַח אֹרֶךְ וְאֱמֶתְךָ הִמָּה יִנְחוּנִי יְבִיאוּנִי אֶל
 הַר קְדֻשְׁךָ וְאֶל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ" ; וְעַל־יְדֵי אֹרֶךְ הָאֱמֶת זוֹכֵה
 לְעֲצָה שְׂלֵמָה. אֵךְ מִחֲמַת שְׂאָדָם חָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, מִחוּ מְעַקֵּם לְגַמְרִי, וְאִינּוּ זוֹכֵה
 לְתֵן עֲצָה לְנַפְשׁוֹ. וְלָכֵן צָרִיכִים לְצַעֵק הַרְבֵּה אֵלָיו
 יִתְבַּרֵךְ, שְׂיִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל הָאֱמֶת לְאֱמֶתָהּ, שְׂלֵא יִטְעֶה
 אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, כִּי בְּזֵה הָעוֹלָם יְכוֹלִים לְהַטְעוֹת אֶת
 עֲצָמָם מְאֹד, וּבְפָרֵט מִי שְׂפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זָרַע לְבִטְלָה, הוּא נִמְצָא בְּשִׁקְרָה גְּדוֹל, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן,
 כִּי עַל־יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה הוּא מִנְחָ בְּשִׁקְרָה גְּדוֹל,
 וְהוּא מְשִׁקֵּר וּמִטְעֶה אֶת אַחֲרִים כְּאֵלוֹ הוּא אִישׁ כָּשֵׁר
 וְצַדִּיק ; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כָּל אֵלוֹ שֶׁנִּפְגְּמוּ בְּפָגַם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, מִטְעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת, כְּאֵלוֹ הֵם
 צַדִּיקִים וְאֲנָשִׁים כְּשָׂרִים. וּבְאֱמֶת אֵינָם מִטְעִים אֶלָּא אֶת

עֲצָמָם, כִּי מִי שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת צַדִּיק, הוּא בָטֹל וּמִבְטָל
 בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ חֹפֵץ בְּשׁוּם הַתְּנַשְׂאוֹת כָּלֵל,
 וְתָמִיד מוֹצֵא חוֹבָה וּפָגַם בְּעֲצָמוֹ, לֹא־כֵן מִי שֶׁפָּגַם
 בַּבְּרִית, הוּא אוֹהֵב כְּבוֹד, וְתָמִיד רוֹצֵה לְהַתְּנַשֵּׂא, כְּאֵלוֹ
 כְּבֹר זָכָה לְאִיזוֹ מְדֻרְגָה. וּבְאַמֶּת רַחֲמָנוֹת גְּדוּלָה עַל
 אָדָם שֶׁנִּפְגַּם בַּבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׂזָה עוֹקֵר
 אוֹתוֹ לְגַמְרֵי מִהָאֶמֶת. וְלָכֵן כָּל מִי שִׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם
 בַּבְּרִיתוֹ, וּבִפְרָט בַּפָּגַם הַמְּזֻהָם הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, שִׁיִּצְעַק בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ שִׁיִּזְדַּכֵּךְ מֵחוּ,
 וַיִּגְיַע אֶל הָאֶמֶת לְאַמְתָּהּ, שֶׁהִיא הַשְּׂגִית אֲמִתֵּת מְצִיאֹתוֹ
 יִתְבַּרֵךְ, וְאִז כִּשְׂאָדָם זוֹכָה לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֶת הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ־הוּא, וַיּוֹדֵעַ וַעֲד אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל,
 וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, אִז יִזְכָּה לְהַגִּיעַ אֶל
 שְׁלֵמוֹת הָאֶמֶת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכָּה אֶל תְּקוּן הַבְּרִית,
 וַיִּמָּחֵל לוֹ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו שֶׁחָטָא
 וּפָגַם בַּפָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה; כִּי אֶצְלוֹ
 יִתְבַּרֵךְ מְאֹד יִקְרָה הָאֶמֶת, כִּי חוֹתָמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־
 הוּא אֶמֶת (שִׁבְת נה.); וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (דְּבָרִים
 רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן י'): וְלָמָּה אֶמֶת? כִּי אֶמֶת יֵשׁ בּוֹ שֶׁלֹּשׁ
 אוֹתִיּוֹת: אָל"ף רֵאשֵׁן שֶׁל אוֹתִיּוֹת, מ"ם אֶמְצָעִית, תּי"ו
 סוּפֵן, לוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה מַד, ו): "אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן

וּמִבְלַעְדֵי אֵין אֱלֹהִים" ; הֵינוּ עַל־יְדֵי אֲמַת הָאָדָם זֹכָה לְהַחֲזִיק תָּמִיד בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן מִי שְׁרוּצָה לְתַקֵּן אֶת בְּרִיתוֹ שֶׁקְּלָקֵל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, יִהְיֶה זֶהִיר מְאֹד לְדַבֵּר רַק אֲמַת, וְיִתְרַחֵק מִן הַשֶּׁקֶר, וְיִבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא אֲמַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה י, י) : "וַהֲוִי" הַ אֱלֹהִים אֲמַת וּמְלֶךְ עוֹלָם".

אכילה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר כָּל מִי שֶׁיִּוְדַע נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמִכְאוּבֵי נַפְשׁוֹ, אֵיךְ שֶׁפָּגַם בַּפְּגָם הַבְּרִית וְכוּ', וּבְפָרְטִיּוֹת בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הוּא צָרִיךְ לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּמָה שֶׁאוֹכֵל, וְאֵיךְ שֶׁאוֹכֵל, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מְקַלְקֵל בְּיוֹתֵר אֶת הַבְּרִיאוֹת, וּמְסַלֵּק אֶת מְאוֹר הָעֵינַיִם, וּמַחְלִישׁ אֶת הַכַּחוֹת וְכוּ' ; וְעַל־כֵּן מִי שֶׁפָּגַם בַּפְּגָם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמְכַל שֶׁכֵּן שֶׁהוֹצִיא זֶרַע לְבִטּוּלָה יָמִים וְשָׁנִים וְכוּ', עָלָיו לְהִזְהַר בְּיוֹתֵר מִה שֶׁאוֹכֵל, וְיֵאכֹל רַק מֵאֲכָלִים עֲדִינִים וּבְרִיאִים, כְּדֵי שֶׁתִּחְזֹר בְּרִיאוֹתוֹ, וְיִזְהַר מְאֹד לֹא לְאָכֹל מֵאֲכָלִים חֲרִיפִים אוֹ מְלוּחִים אוֹ

חֲמוּצִים, וְכֵן לֹא יִשְׁתֶּה שׁוּם מִשְׁקָה הַמְּשֻׁכָּר כָּלֵל, כִּי
 דְּבָרִים אֵלּוּ מְזִיקִים מְאֹד מְאֹד לְבְרִיאוֹת, וּבְפָרְטִיּוֹת מִי
 שֶׁהוֹצִיא זֶרְעוֹ לְבִטְלָה, הוּא חָלַשׁ כַּח מְאֹד, וּמְאֲכָלִים
 אֵלּוּ מְזִיקִים לוֹ. וְכֵן כְּשֵׁי־אֲכַל - יֵאָכֵל בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל,
 כְּאֵלּוּ יוֹשֵׁב לְפָנַי מֶלֶךְ, וְלֹא יֵאָכֵל כְּרַעַבְתָּן, חֶס וְשָׁלוֹם,
 כִּי עֶקֶר כְּסִילוֹת הַשָּׂכָל בָּא רַק עַל־יְדֵי פֶגַם אֲכִילָה (עֵין
 לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז); וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת,
 אוֹת אֲכִילָה, סִימָן ב'): שֶׁלְּחַנּוֹ שֶׁל אָדָם מְטַהֵר לוֹ מִכָּל
 עֲוֹנוֹתָיו; וְעַל־כֵּן מִי שֶׁרוּצֶה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה,
 וּבְפָרְטִיּוֹת עַל פֶּגַם הַבְּרִית, יֵרָאֶה לְאָכֵל בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ
 גְּדוֹל, וְתָמִיד יֵרָאֶה שֶׁתְּהִיָּה מִפָּה תַּחַת מְאָכְלוֹ, וְזֶהוּ
 מִתְקוּנַי הַבְּרִית, וְיִזְהַר מְאֹד מְאֹד עַל כְּשָׁרוֹת הָאֲכִילָה,
 שֶׁלֹּא תְהִיָּה בָּהּ שׁוּם תַּעֲרֻבַת, חֶס וְשָׁלוֹם, כִּי עַל־יְדֵי
 שְׁאוּכָלִים מְאָכֵל שְׂיֵשׁ בּוֹ אֵיזוֹ תַּעֲרֻבַת אִסּוּר, חֶס
 וְשָׁלוֹם, יוּכַל הָאָדָם לַחֲטֹא (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
 סב); וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן רלב), שֶׁעֶקֶר
 הַהוֹלָדָה לְהוֹלִיד בָּנִים כְּשָׂרִים תְּלוּי כְּפִי שֶׁמְקַדֵּשׁ אֶת
 עֲצָמוֹ בְּשִׁעַת הָאֲכִילָה, עֵין שָׁם; וְכֵן הוּא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ
 ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בָּנִים, סִימָן סא): כְּפִי אֲכִילוֹתָיו שֶׁל
 אָדָם, כֵּן בָּנָיו וּבְנוֹתָיו, עֵין שָׁם; וְצָרִיף כָּל אָדָם לְאָכֵל
 אֲכִילָתוֹ רַק בְּשִׁבִיל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְהִיָּה לוֹ כַּח לַעֲבֹד

אותו יתברך. ועל־כֵּן סַעֲדָה שְׁמַרְחִיקְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ -
 יִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ מְאֹד. וְכֵן יִזְהַר מֵאֲכִילָה גִסָּה, כִּי (סֵפֶר
 הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן נא): עַל־יַדֵּי אֲכִילָה גִסָּה בָּא לְנְאוּף,
 עַיִן שָׁם; וְכֵן יִזְהַר מִשְׁכָּרוֹת, כִּי (שָׁם, אוֹת שְׁכָרוֹת, חֶלֶק ב',
 סִימָן ב'): הַשְׁכָּרוֹת גּוֹרֵם הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה; וְעַל־כֵּן מִי
 שְׁרוּצָה לְתַקֵּן אֶת פְּגָמֵי הַבְּרִית שָׁלוּ, יִזְהַר מְאֹד מְאֹד
 בְּאֲכִילָתוֹ, וְיֵאֱכַל בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוּל, לְאֵט לְאֵט, לֹא בְּדֶרֶךְ
 רַעֲבָתָנוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, וַיִּדְקֶדֶק מְאֹד עַל כְּשָׁרוֹת
 הַמֵּאֲכָלִים, וְתַמִּיד יִזְכֹּר כִּי בַּמֵּאֲכָלִים מְלַבְּשׁוֹת נַפְשׁוֹת,
 וְהַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ מְזַמֵּן לְכָל אֶחָד לְאָכַל מֵאֲכָלִים הַשְּׂיִכִּים
 לְחֻלְקֵי נַפֶּשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה שְׂיִישׁ לוֹ, כְּדֵי לְהַשְׁלִים נַפְשׁוֹ
 (לְקוּטִייהֶלְכוֹת, בְּרַכַּת הַפְּרוֹת, הֶלְכָה א'); וּכְשֵׁאִין הָאָדָם זוֹכֶה
 לְאָכַל בְּקִדְשָׁה, אֲזִי עוֹד גּוֹרֵם לְעֶצְמוֹ קְלָקוּל גְּדוּל,
 וְיִכּוֹל לַחֲטֹא יוֹתֵר וְיוֹתֵר, חֵס וְשָׁלוֹם. וְעַקֵּר הַשְּׂמִירָה
 הוּא רַק עַל־יַדֵּי אֱמוּנָה; שְׂבִשְׁעָה שְׂאוּכָל - יִתְבוֹנֵן, כִּי
 הַמֵּאֲכָלִים הֵם עֵצִים אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁנֵת־לִבֶּשׁ בַּמֵּאֲכָל
 זֶה, וְעַל־יַדֵּי־זֶה יִזְכֶּה שְׂיֵאִירוּ לוֹ הַמַּחֲיִן, וַיִּרְגִישׁ אֶת
 אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּתְכַּפֵּר לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו
 שְׁחָטָא וּפָגַם.

אוֹרְחִים

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר מִי שְׁחָטָא בַּחֲטָא
הַמְּגִנָּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה,
עָלְיוֹ לְמָסוֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְהַכְנִיס אוֹרְחִים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כִּי
אֵין עוֹד תְּקוּן הַבְּרִית כְּמוֹ הַכְּנָסַת אוֹרְחִים. וְאָמַר רַבְּנוּ
ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת הַכְּנָסַת אוֹרְחִים, סִימָן א'): מִי שֶׁאֵין
מַכְנִיס אוֹרְחִים, בְּזָה מַחְזִיק יָדַי מֵרַעִים שְׁלֵא יַחְזִרוּ
בְּתִשׁוּבָה; וּבְזָה שֶׁכֵּן מַכְנִיס אוֹרְחִים, וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה, עַל־יְדֵי־זָה
זוֹכָה לְתִקּוּן הַבְּרִית; כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה
הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, הוּא עַל־יְדֵי שְׁמַחְזִיר בְּנֵי אָדָם
בְּתִשׁוּבָה. וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף,
סִימָן מֵא): תְּקוּן לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה - שִׁישְׁתַּדֵּל
לְהַחְזִיר בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה; וְזָה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי שְׁמַחְנִיס
אוֹרְחִים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם דְּבוּרֵי תוֹרָה וְיִרְאַת
שָׁמַיִם, וּמַחְזִיק וּמַעוֹדֵד וּמְשַׂמַּח אֶת נַפְשׁ עֲנִיִּים. וְאָמְרוּ
חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שֶׁבֶת קַכּו.): אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, גְּדוּלָה
הַכְּנָסַת אוֹרְחִין כְּהַשְׁכַּמַת בֵּית הַמְּדַרְשׁ דְּקַתְנֵי מִפְּנֵי

האורחין ומפני בטול ביתהמדרש, ורב דימי
מנהירדעא אמר: יותר מהשכמת ביתהמדרש, דקתני
מפני האורחין והדר ומפני בטול ביתהמדרש, אמר
רב יהודה אמר רב, גדולה הכנסת אורחין מהקבלת
פני שכינה, דכתיב (בראשית יח, ג): "ויאמר אדני אם נא
מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר" וגו'. ולכן כל מי
שפגם בברית, ובפרט בחטא המגנה הזה של הוצאת
זרע לבטלה, ישתדל תמיד להכניס אורחים בתוך
ביתו, ולהאכילם ולהשקותם, כי דבר זה מאד חשוב
בשמים, כי האדם מסתובב רעב וצמא, עיף ויגע,
ואתה מכניסו בתוך ביתך, ונותן לו להם לאכול ומים
לשתות ומטה לישן, אין עוד דבר גדול מזה, וזהו תקון
גמור לפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה. ועל-כן כל
מי שיודע שחטא ופגם בחטא הזה, ימסר את נפשו כל
ימי חייו לעזר לעניים מרודים ולעוברי ארח, ויארח
אותם בתוך ביתו, ויתן להם לאכול ולשתות, ועל-ידי-
זה יזכה לתקון הברית בתכלית השלמות, ובפרט
כשזוכה לארח בתוך ביתו תלמיד חכם אמתי, צדיק
הדבוק בו יתברך, אין למעלה ממצוה זו, וזה תקון
גמור לחטא המגנה של פגם הברית - הוצאת זרע
לבטלה, והוא מכניס את השכינה בתוך ביתו, ומכל

שָׁכַן כְּשִׁטּוֹרָח בְּטִרְחָה וּמִתִּיגַע בִּיגִיעוֹת עֲצוּמוֹת לְאֶרֶח
 אֶת הָאוֹרָח, זֶה עֶקֶר תִּקּוּן הַבְּרִית; אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִזְכָּה
 לְאֶרֶח אוֹרָחִים עֲנִיִּים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וַיִּתֵּן לָהֶם לֶאֱכֹל
 וְלִשְׁתּוֹת וְלִישׁוֹן, וּמִכָּל שָׁכַן וְכָל שָׁכַן כְּשִׁזְכָּה לְאֶרֶח
 צְדִיקִים קְדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִחֲדָשִׁים
 חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים, שְׂאֵז הוּא מִכְּנִיס אֶת הַשְּׂכִינָה
 בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, אֲשֶׁרִי לוֹ.

בְּרִית

צְרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עֶקֶר קִדְשֵׁת בְּרִית יִשְׂרָאֵל
 נִמְדָּדֶת כְּפִי "קִדְשֵׁת הַבְּרִית" שְׂאוּחֵז בָּהּ, כִּי עֶקֶר
 הַיִּצָּר הָרַע הוּא רַק בְּפֶגַם הַבְּרִית, כְּמוֹבֵא בַּזֵּהָר (וַיִּקְרָא
 טו:): עֶקֶרָא דִּיצָרָא בִישָׂא עַל עֲרִיין, וְהִיא עֶקֶרָא
 דִּמְסֵאָבוּתָא [עֶקֶר הַיִּצָּר הָרַע הוּא עַל עֲרִיוֹת, וְזֶה עֶקֶר
 הַזֵּהָמָה]; כִּי אֵין עוֹד דְּבַר הַמְּטַמָּא אֶת הָאָדָם כְּמוֹ פֶּגַם
 הַבְּרִית, וּבְפֶרֶט הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׂדָבַר זֶה עוֹקֵר
 אֶת הַמַּחֲשֵׁל הָאָדָם לְגַמְרִי, וּמִכְּנִיס בּוֹ דְּכָאוֹן וְשִׁגְעוֹן,
 עַד שְׂאֵין לָךְ אָדָם שֶׁהוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל שְׂלֵא חָטָא
 בְּחִטָּא הַמְּגַנָּה הַזֵּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה. וּמִכָּל שָׁכַן

מִי שֶׁנֶּפֶל יוֹתֵר וְנִכְשָׁל גַּם בְּאִסּוּרֵי עֲרִיּוֹת, רַחֲמָנָא
 לִישְׁזַבֵּן, אֲזִי עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מְשָׁרְשׁוֹ, רַחֲמָנָא
 לִישְׁזַבֵּן, וְהוּא מִמָּשׁ כְּעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה. כַּמּוּבָא (זֵהר
 וַיֵּשֶׁב קִפְט:) : תָּא חֲזִי, אֵינּוּן דְּלֹא נְטִירֵי לְהֵאִי אֶת קִימָא
 דְּקִדְשָׁא גְרָמֵי פְרִישׁוּ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבוּהוֹן דְּבִשְׁמֵי־א
 בְּגִין דְּכִתִּיב: "וְסִרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם", וְכִתִּיב: "וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא
 יִהְיֶה מָטָר", דֵּהֵאִי אִיהוּ כְּמֵאן דְּסָגִיד לְאַלְהָא אַחְרָא,
 דְּמִשְׁקֵר בְּהֵאִי אֶת קִימָא קִדְשָׁא, וְכֹד אֶת קִימָא קִדְשָׁא
 אֲתַנְטִיר בְּעֵלְמָא כְּדָקָא יָאוֹת כְּדִין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 יְהִיב בְּרַכָּאן לְעֵילָא לְאַרְקָא בְּעֵלְמָא [בָּא וּרְאֵה אֵלוֹ
 שְׁלֹא שׁוֹמְרִים עַל בְּרִיתָם, גּוֹרְמִים פְּרוּד בֵּין יִשְׂרָאֵל
 לְאַבִּיהֶם שְׁבַשְׁמֵי־א, וְזֵה מִמָּשׁ כְּעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה,
 וְגוֹרֵם שְׁלֹא תִהְיֶה לוֹ פְּרִנְסָה. וְכִשְׁאָדָם שׁוֹמֵר אֶת
 בְּרִיתוֹ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁפִּיעַ עָלָיו בְּרָכָה מִן
 הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ]; וְלָכֵן אֲשַׁרֵּי הָאִישׁ הַזּוֹכֶה לְעִמּוּד
 בְּנִסְיוֹן בְּ"קִדְשֶׁת הַבְּרִית", שְׁבֻזָּה נִקְרָא צְדִיק, וְכָל
 הָעוֹלָם כְּלוֹ עוֹמֵד עָלָיו. וְזוֹ מַעֲלַת גְּדוּלְי מִבְּחֵרֵי
 הַצְּדִיקִים, שְׁפָרְשׁוּ אֶת עֲצָמָם מִתְּאַוָּה זֹו לְגַמְרֵי, עַד
 שְׁזָכוּ לְהַגִּיעַ אֶל דְּבִקּוֹת אֲמֶת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהֵם מִמְּשִׁיכִים
 אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם, וְאִין אָדָם נִקְרָא צְדִיק, אֶלָּא

כְּשֹׁמֵר אֶת בְּרִיתוֹ לְבָלִי לְפָגֶם. וְכַמוֹכָא (זֶהָר וַיֵּצֵא קסב.): הֵהוּא בַר נָשׁ דְּזָכִי לְמַנְטֵר אֶת קִימָא קַדִּישָׁא, וְעָבִיד פְּקוּדֵי דְאֹרִיטָא צְדִיק אֲקָרִי, וּמְרִישִׁיהּ וְעַד רַגְלוֹי הָכִי אֲקָרִי, וְכַד בְּרַכָּאן נַגְדִין לְעֶלְמָא שְׂרִין עַל רִישִׁיהּ, וּמְנִיהּ קִימֵי בְּרַכָּאן לְעֶלְמָא בְּבִנִין קַדִּישִׁין זְכָאִין דְאֹקִים [אָדָם זֶה שְׁזוּכָה לְשִׁמּוֹר אֶת בְּרִיתוֹ, וּמְקִים אֶת מְצוֹת הַתּוֹרָה, נִקְרָא צְדִיק, וּמְרִישִׁוֹ וְעַד רַגְלוֹ נִקְרָא צְדִיק, וְכִשְׁנַמְשָׁכוֹת הַבְּרָכוֹת לְעוֹלָם, הֵן שׁוֹרוֹת עַל רִאשׁוֹ, וּמְמַנּוּ עוֹמְדוֹת עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, עַל־יְדֵי בָנִים קְדוֹשִׁים שְׁזוּכָה לְהִקְיָם]; וְעַל־כֵּן אֲשָׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְשִׁמּוֹר עַל בְּרִיתוֹ, וְאִינוּ פּוֹגֵם בּוֹ, שְׂאֵז דִּיקָא יִקְרָא צְדִיק, וְיִהְיוּ לוֹ בָּנִים טוֹבִים, וְיִמְשָׁכוּ עֲלָיו בְּרָכוֹת וּישׁוּעוֹת. כִּי לְהַפְּךְ - אִם אָדָם פּוֹגֵם בְּבְרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וּבְפִרְטִיּוֹת בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, אֲזִי נַחֲשָׁכִים מְמַנּוּ כָּל הָאֹרוֹת, וְנַעֲלָמַת וְנִסְתָּרַת מְמַנּוּ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְרַעִים וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים, וְהוּא נוֹפֵל בְּדַכְּאוֹן וּבַעֲצָבוֹת, וּמָה גַם שְׁהִילָדִים שְׁנוּלָדִים לוֹ הֵם מְצַעְרִים אוֹתוֹ מְאֹד, כִּי בְשִׁבִיל חֲטָא הָאֵב - הַבָּנִים סוֹבְלִים, וְכִשְׁהַבָּנִים סוֹבְלִים, אֲזִי הָאֵב סוֹבֵל; כִּי מִי שֶׁפּוֹגֵם בְּבְרִית, אֵז נוֹקְמִים מְמַנּוּ, הֵן שְׂאִין לוֹ פְּרַנְסָה, וְהוּא צָרִיךְ לְהִתְיַגֵּעַ

בַּיְגִיעוֹת וּבַטְרָחוֹת גְּדוּלוֹת לְהַשִּׁיג פְּרִנְסָתוֹ, וְהֵן שְׂשִׁישׁ
 לוֹ צֶעַר גְּדוֹל בָּנִים, וְסוּבַל מֵהֶם צָרוֹת מְרוֹרוֹת
 וּמִכְאוּבִים רַבִּים, וְהֵפֵל בָּא לוֹ מִחֲמַת פָּגַם הַבְּרִית
 שְׁחָטָא וּפָגַם בְּבְרִיתוֹ, וְהוֹצִיא זָרְעוֹ לְבַטְלָה, רַחֲמָנָא
 לִישְׁזֶבֶן, אֲשֶׁר הִחְטָא הִזֶּה גוֹרֵם לְאָדָם צָרוֹת וְרָעוֹת
 רַבּוֹת, כִּי בּוֹרָא קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים, אֲשֶׁר הֵם נוֹקְמִים
 בּוֹ. וּבְפָרֵט מִי שְׁעָבַר עַל אִסּוּרֵי כְּרִיתוֹת: נָדָה, שְׂפָחָה,
 גוֹיָה, זוֹנָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזֶבֶן, אֲזִי מִתְלַבְּשׁוֹת בּוֹ שְׁלֹשׁ
 קְלָפוֹת שְׁנוּקְמוֹת בּוֹ, שְׁהֵם: מִשְׁחִית, אַף וְחֲמָה,
 כְּמוֹבָא (תְּקוּוּנֵיזְהַר, תְּקוּוּן לז): תִּלְתַּת קְלָפִין דְּעַרְלָה אֵינוֹן:
 מִשְׁחִי"ת, א"ף וְחֲמָ"ה, לְקַבֵּל עַרְלָה אֵיהוּ עוֹן, וְהֵינוּ
 דִּתְקִינוּ בְּצִלוֹתָא לְגַבֵּייהוּ, "וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן" דָּא
 עוֹן, "וְלֹא יִשְׁחִית" דָּא מִשְׁחִית, "וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אָפוֹ"
 דָּא אַף, "וְלֹא יַעִיר כָּל חַמָּתוֹ" דָּא חֲמָה, וּמֵאן דְּאֵעִיל
 אוֹת בְּרִית בְּרִשׁוֹ נוֹכְרָאָה. אֵלִין אַרְבַּעָה שְׁלִטִין עָלֶיהָ
 [שְׁלֹשׁ קְלָפוֹת הֵן: מִשְׁחִי"ת, אַף וְחֲמָ"ה, וְעֵלִיָּהֶם תְּקִינוּ
 לוֹמַר בְּתַפְלָה לְעֵת עָרַב אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים עח, לח):
 "וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אָפוֹ,
 וְלֹא יַעִיר כָּל חַמָּתוֹ", שְׁהֵם כְּנֶגֶד הַשְּׁלֹשׁ קְלָפוֹת:
 מִשְׁחִי"ת, א"ף וְחֲמָ"ה. וּמִי שְׁחוּטָא בְּפָגַם הַבְּרִית,
 נוֹסֵף עַל הָעוֹן שְׁעָשָׂה, עוֹד נוֹקְמוֹת בּוֹ הַשְּׁלֹשׁ קְלָפוֹת

הָאֱלוֹ, שְׁמִכְנִיסוֹת בּוֹ כַּעַם וְרִצִּיחָהּ, הַשְּׁחָתָהּ וּמְרִיבוֹת] רַחֲמָנָא לִישׁזְבֵּן, וּמְרִים לוֹ מְאֹד הַחַיִּים. וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל "קִדְשֵׁת הַבְּרִית", שְׁזוֹכָה לְשֹׁמֵר עַל בְּרִיתוֹ, שְׁאֵז דִּיקָא תְּאִיר בּוֹ נִקְדַּת יְהוּדוּתוֹ. כִּי מִי שְׁזוֹכָה לְשֹׁמֵר עַל בְּרִיתוֹ, הוּא נִקְרָא יְהוּדִי, שְׁמֵאִיר בּוֹ שֵׁם הַהוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְזֶה שְׁאֲמָרוּ (תְּקוּנַי זְהַר, תְּקוּן כב) עַל פְּסוּק (דְּבָרִים ל, יב): "מִי יַעֲלֶה לָּנוּ הַשְּׁמַיְמָה", שֶׁהוּא רָאשֵׁי תְּבוֹת וְסוֹפֵי תְּבוֹת מִיֵּל"ה הַהוֹי"ה, הֵינּוּ מֵאֵן דְּנָטִיר בְּרִית מִיֵּלָה דְּאִיהוּ חוֹתָמָא דִּילֵיהּ, זֶז מְוֹת מְנִיָּה, דְּאִיהוּ שְׁטָן יִצָּר הָרַע רַע טָמָא צְפוּנֵי מְלֶאךָ הַמְּוֹת, וְלֹא יִתְקַרֵּב לְגַבְיָהּ וְלֹא יִמּוֹת עַל יְדִיהּ. וּמֵאֵן דְּמִשְׁקָר בְּבְרִית מִיֵּלָה הוּא מְשַׁקֵּר בְּחוֹתָמָא דְּמִלְכָא, דְּאִיהוּ רָשִׁים בֵּיהּ, שֵׁד"י מְלָבַר, הַהוֹי"ה מְלָגָאוּ. מְנָא לָן? מַהֲאִי קָרָא מִשְׁמַע מ"י יַעֲלֶה לָּנוּ הַשְּׁמַיְמָה, רִישֵׁי תְּבוֹת: מִיֵּל"ה, סוֹפֵי תְּבוֹת: הַהוֹי"ה. וּבּוֹדֵאֵי מָאֵן דְּמִשְׁקָר בְּבְרִית מִיֵּלָה אֶסְתַּלַּק מְנִיָּה הַהוֹי"ה, וְשֶׁרִיא עָלֵיהּ שְׁטָן, דְּאִיהוּ אֵל אַחַר חוּיָא שְׁרִיא בְּאַתָּר דְּהַהוֹי"ה מְלָגָאוּ, וְסָם הַמְּוֹת שְׁרִיא בְּאַתָּר דְּשֵׁד"י מְלָבַר; הֵינּוּ מִי שְׁפוּגָם בְּבְרִית, עַל־יְדִיזְהָ שׁוֹרָה בּוֹ הַמְּוֹת, וּמְסַלֵּק מִמְּנוּ אֶת שְׁכִינַת עֵזוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשֵׁם הַהוֹי"ה הֶחֱקוּק בְּבְרִיתוֹ פּוֹרַח מִמְּנוּ וּמְשַׁרְהָ אֶת הַשְּׁטָן בְּתוֹכוֹ,

וְטוֹעִים טַעַם מָוֶת בְּחַיָּיו, וּמְרִים וְרָעִים לוֹ כָּל הַחַיִּים,
 רַחֲמָנָא לְצִלָּן; וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם שָׁכַל אֱלוֹ שֶׁנִּפְגְּמוּ
 בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, הֵם תָּמִיד שְׁרוּיִים
 בְּעֲצָבוֹת וּבְמָרָה שְׁחוּרָה וּבְדַכְאֹן גָּדוֹל, וְצָרִים וּמְרִים
 לָהֶם הַחַיִּים, וּמְבַקְשִׁים תָּמִיד אֶת הַמָּוֶת, וְנִכְנָסוֹת בָּהֶם
 מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֵבָדוֹת. רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הֵכֵל בָּא מִחַמַּת
 הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית,
 עָלָיו לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי הוּא
 יִתְבַּרֵךְ אָב הַרְחָמָן, וּמְצַפֶּה וּמְחַכֶּה לְאָדָם שֶׁיִּשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית; כִּי אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה, אֶלָּא עַל־יְדֵי תִשׁוּבָה תְּדִירָה, שֶׁתָּמִיד יִשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ כָּל יְמֵי חַיָּיו. וְלָכֵן כָּל מִי
 שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁחֲטָא וּפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית בְּהוֹצֵאת זָרַע
 לְבִטְלָה, אוֹ בְּשֵׂאֵר עֲרִיוֹת: נָדָה, שְׁפָחָה, גּוֹיָה, זוֹנָה,
 עָלָיו לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְאִזּוֹ בְּיָדָיו
 "וְשָׁב הָיִ"ה וְרָפָא לוֹ", כַּמּוּבָא (זֶהָר שְׁמוֹת ג'): מֵאֵן
 דְּמִשְׁקָר בַּבְּרִית קְדִישָׁא דְּחֻתִּים בְּבִשְׁרִיהַ דְּבַר נָשׁ, כְּאֵלוֹ
 מִשְׁקָר בְּשֵׁמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֵאֵן דְּמִשְׁקָר חוֹתָמָא
 דְּמִלְכָּא, מִשְׁקָר בֵּיהּ בְּמִלְכָּא לִית לִיהּ חוּלְקָא בְּאַלְהָא
 דְּיִשְׂרָאֵל, אִי לָא בְּחִילָא דְּתִיּוּבְתָא תְּדִיר [מִי שֶׁמִּשְׁקָר
 בַּבְּרִית קְדֹשׁ, הֵינּוּ שְׁפוּגִים בּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מִשְׁקָר

בְּשֵׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי מִי שֶׁמְשַׁקֵּר בְּחֻתָּם הַמְּלֶךְ, הוּא
 מְשַׁקֵּר בַּמְּלֶךְ עֲצָמוֹ, וְאֵין לוֹ חֵלֶק בְּאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אִם
 לֹא עַל־יְדֵי כַח תְּשׁוּבָה תְּדִירָה, שֶׁתִּמְיֵד עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה].
 וְעַל־כֵּן מִי שֶׁחָטָא וּפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית, עָלָיו לֵידַע
 שֶׁבְּיָדָיו יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת כָּל הַחָטָאִים שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית,
 אִם לֹא יִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, וְיִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל
 הַצְּדִיק הָאֱמֶת הָעוֹסֵק בְּתַקּוּן נְשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיִקְיֵם אֶת
 עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת. וּבַפֶּרֶט עָקֹר הָעֵצָה לְהִיּוֹת חֲזָק
 וְאִמִּץ בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלֹא לְהִתְיַאֵשׁ, אֲפֹלוֹ
 שֶׁתִּבְאֲנָה לוֹ מִחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ כִּבְרַת תְּקוּהָ בָּעוֹלָם,
 וּכְאֵלוֹ הוּא כְּבָר אֵינוֹ יָכוֹל לְתַקֵּן מַה שֶׁקִּלְקַל, יִלְעַג לְכָל
 אֵלוֹ הָרוֹצִים לְהַפִּילוֹ. כִּי הַצְּדִיק הָאֱמֶת מְגַלֶּה עֲצוֹת
 נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת לְכָל אֵלוֹ הָרוֹצִים לְחַזֵּר בְּתְשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה אֱמֶתִית, וּמַחְדִּיר בָּהֶם הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה, שֶׁלֹּא
 יִתְיַאֲשׁוּ מִלְּשׁוֹב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְיִבֹאוּ
 בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה, וְשִׁיחָה בֵּינוֹ
 לְבֵין קוֹנוֹ, וַיִּדְבְּרוּ וַיְשִׁיחוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבָם אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כָּלָל, אֲדַרְבָּה! כָּל מִי
 שֶׁחָטָא וּפָגַם בְּיוֹתֵר בַּחָטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וּכְבָר עָבַר
 עָלָיו מַה שֶׁעָבַר, אִם רַק יִתְחַזֵּק וְלֹא יִתְיַאֲשׁ בְּשׁוֹם פָּנִים
 וְאֶפֶן, אֲזִי יוּכַל לְהַפִּיךְ אֶת כָּל הַיְרִידוֹת לְעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת,

וּבִלְבַד שְׁלֹא יִתְיַאֲשׁ, אֲלֵא יַחְזִיק מִמְּעַמָּד, אֲפֹלוּ שְׁיַעֲבֹרוּ
 עָלָיו כָּל מִינֵי חֲלִישוֹת הַדַּעַת וְקִטְנוֹת וְשִׁבְרוֹן לֵב,
 נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים שְׁיִרְגִישׁ אֲלֶיךָ טַעְמֵי מִיתָה בְּחַיָּיו,
 עִם כָּל זֹאת יַעֲמֵד חָזֵק בְּדַעְתּוֹ יַעֲבֹר עָלָיו מָה, הוּא חוֹזֵר
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּעִקְשָׁנוֹת הַכִּי גְדוּלָה, לְבִסּוֹף לֹא יִזּוֹז
 מִשָּׁם, עַד שְׁיִמְחֵלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וְכָל הַיְרִידוֹת
 וְהַנְּפִילוֹת תִּהְיֶינָה לְעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת, אִם רַק יַחְזִיק
 מִמְּעַמָּד וְלֹא יִשְׁבֹּר בְּשׁוֹם אַפֶּן שְׁבַעוּלָם, וְזֶה עֵקֶר הַנְּסִיוֹן
 לְכָל אֵלוּ שְׁחָטָאוּ וּפָגְמוּ בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, שְׁבָאִים עֲלֵיהֶם נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ
 יִתְבַּרֵךְ וּמִקְדָּשֶׁת יְהוּדוֹתוֹ, וְאִם מִתְחַזְּקִים בְּכָל מִינֵי
 אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם וְלֹא נִכְנָעִים אֶל הַסֵּטֶרָא אַחֲרָא
 וְהַקְּלָפוֹת שְׁרוּצִים לְשֹׁבֵר אוֹתוֹ, אֲזִי דִיקָא לְבִסּוֹף זוֹכִים
 שְׁנִמְחָלִים לָהֶם כָּל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, וּמֵאִיר עֲלֵיהֶם אוֹר
 עֲלִיוֹן בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד. וְדַע לָךְ, אֶהוּבִי,
 בְּנִי, שֵׁישׁ מִלְּאָךְ נוֹרָא בְּשָׁמַיִם אֲשֶׁר נִקְרָא עֲזַרְיָא"ל,
 וְהוּא מְמַנֶּה עַל כָּל אֵלוּ שְׁפָגְמוּ בַּבְּרִית, בְּהוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, וְאִם אָדָם מִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם,
 וְאִינוּ נִכְנָע לְקְלָפוֹת וְהַסֵּטֶרָא אַחֲרָא, אֲלֵא בָּא בְּלִב
 נִשְׁבֹּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְשׁוֹפֵךְ אֶת לְבָבוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-
 יְדִיזָה הַמְּלֶאךְ לֹקַח אֶת תְּפִלוֹתָיו, וּמַעֲלָה אוֹתָן מֵעֲלָה

מֵעַלָּה, עַד שְׁזוּכָה שְׁמֵת־כַּפֵּר לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְעַל-
כֵּן, אֱהוּבִי, בְּנִי, אֵף שְׁחַטָּאת וּפְגַמַת כָּבֵד בְּפָגַם הַבְּרִית,
וְנִתְלַכְלַכְתָּ כְּמוֹ שְׁנִתְלַכְלַכְתָּ, עָלֶיךָ לְזִכֹּר שְׁעַדִּין לֹא
אֲבָדָה תִּקְוֹתֶךָ, וְעַדִּין אַתָּה יָכוֹל לְתַקֵּן כָּל מֵה שְׁשַׁחַתְתָּ,
אִם תִּהְיֶה עֶקְשָׁן גָּדוֹל לֹא לַעֲזֹב אֶת רְצוֹנְךָ וְכִסּוּפְךָ,
שְׁאַתָּה רוּצָה וְכוֹסֶף לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאַפְלוֹ שְׁכָלָם
יִגִּידוּ לְךָ, שְׁאַבֵּד מָנוֹס מִמֶּךָ, וְאִין לְךָ כָּבֵד תִּקְנָה, תִּלְעַג
לָהֶם, וּבְפָרְטִיּוֹת כְּשִׁתְּזַכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֵת,
שֶׁהַבְּטִיחַ לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיִתְקַן אֶת כָּל הָעוֹלָם
כְּלוּ בְּמַלְכוּת שְׁדֵי, וְיֵאִיר בָּהֶם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ
יִתְבַּרְךָ, וּבְפָרְטֵי פְרָטִיּוֹת אִם תִּזְכֶּה לְהִיּוֹת אֶצֶל הַצִּיּוֹן
הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעִיר אוֹמֵן, שֶׁהַבְּטִיחַ הַצְּדִיק
הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, אֲשֶׁר מִי שְׁיָבוֹא אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְיִתֵּן
פְּרוּטָה לְצַדָּקָה בְּעִבּוּרוֹ, וְיֹאמֶר אֶת אֱלוֹ הַעֲשָׂרָה
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים, שְׁהֵם: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט,
ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ, אֲזִי אֶפְלוֹ אִם עֲצָמוֹ וְגָבְהוּ
פִּשְׁעָיו וְחַטָּאֵיו, הוּא יוֹצִיא אוֹ מֵהַשָּׂאוֹל תַּחֲתִית
וּמִתַּחֲתָיו, וְיַעֲמֵד לִימֵינוֹ וְיִכְנִיסוּ אֶל תוֹךְ הַקְּדוּשָׁה; וְעַל-
כֵּן כָּל מִי שְׁיִוָּדַע שְׁפָגַם בְּבְרִיתוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, שְׁבָא
לִידֵי עֲוֹנוֹת חַמּוּרִים בְּפָגַם הַבְּרִית, עָלָיו לְמָסַר אֶת
נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל

בְּעִיר אֹמֶן, וְלוֹמַר שָׁם אֶת הַעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים
 הַנִּקְרָאִים "תְּקוּן הַכֶּלֶלִי", אֲשֶׁר בְּיַד הַצַּדִּיק יִקָּיֵם אֶת
 הַבְּטָחָתוֹ; אֲשֶׁר מִי שְׂאִינוּ מַטְעָה אֶת עַצְמוֹ, וְזוֹכָה
 לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, וּמְקַיֵּם אֶת דְּבָרָיו
 בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וּמִתְבוֹדֵד בְּכָל יוֹם אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וּמְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ וְאֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמְכַל שֶׁכֶן כְּשִׁזְכוּהָ גַם לְהִיּוֹת עַל-כָּל-פָּנִים
 פַּעַם אַחַת בְּחַיָּיו אֵצֶל צִיוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּעִיר אֹמֶן, שָׂאז
 בְּיַד אֵי יִמְחַל לוֹ הַקָּדוֹשׁ-שֶׁבְרוּךְ-הוּא עַל חַטָּאתָיו הַמְרַבִּים,
 וְתֵאִיר עָלָיו הַשְּׂכִינָה בְּהָאָרֶץ נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד,
 אֲשֶׁר לֹא!

בטחון

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר עָקַר תְּקוּן הַבְּרִית
 הוּא לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַבְּטָחוֹן, כִּי פָּגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי,
 וּמְכַנֵּס בּוֹ יְאוֹשׁ וּמָרָה שְׁחוּרָה, עַד שֶׁמֵּאֲבֵד אֶת הַתְּקוּהָ
 לְחַיּוֹת. וְלָכֵן עָקַר תְּקוּן "קְדֻשַׁת הַבְּרִית", הוּא לְהַגִּיעַ
 אֶל מִדַּת הַבְּטָחוֹן, לְבִטְחָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁבְּיַד אֵי לֹא יַעֲזֹב

אוֹתוֹ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן; כִּי בְּאֵמֶת
 עָקַר שְׁלֵמוֹת הַבְּטָחוֹן הוּא שְׁצָרִיכִים לְהִגִּיעַ אֶל בְּטָחוֹן
 כָּזֶה, שֶׁלֹּא יִדְאָג דְּאֵגַת מָחָר כָּלֵל, כִּי אָסוּר לַחֲשֹׁב מִיּוֹם
 לַחֲבֵרוֹ, וּכְשֶׁאָדָם מִתְחַזֵּק בְּבְטָחוֹן חֲזָק, לְבַטַח רַק בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי רוֹאֶה לְפָנָיו תְּקוּהָ לְכָל חַיָּיו. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ
 חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (מְנַחוֹת כֹּט): כָּל הַתּוֹלָה בְּטָחוֹנוֹ
 בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵרִי לוֹ מַחֲסֵה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלְעוֹלָם
 הַבָּא; כִּי מִי שֶׁפּוֹגֵם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבַטָּלָה, הוּא נוֹפֵל בְּדַכָּאוֹן וּבִיאוּשׁ, שֶׁמִּתִּיאֵשׁ מִחַיָּיו,
 וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֶבֶד מָנוֹס וְתִקְוָה מְמַנּוֹ, וּכְאִלוֹ אֶף
 פַּעַם בַּחַיִּים לֹא יוּכַל לְצֵאת מִזֶּה, וְרַעִים וּמָרִים לוֹ
 הַחַיִּים מְאֹד, וְאֵין לוֹ שׁוּם מָנוֹס לְבְרוּחַ מִזֶּה; כִּי הַחֲטָא
 הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, מְכַנֵּס בְּאָדָם
 יְאוּשׁ וְדַכָּאוֹן פְּנִימִי, עַד שֶׁחָסַר לוֹ הַבְּטָחוֹן בַּחַיִּים, וְכֵן
 חָסַר לוֹ הַבְּטָחוֹן הָעֶצְמִי. וְלָכֵן עָקַר "קִדְשֵׁת הַבְּרִית" -
 לְזִכּוֹת לְהִגִּיעַ אֶל מִדַּת הַבְּטָחוֹן, לְבַטַח בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, שֶׁבּוֹדָאֵי רַחֲמָיו מְרַבִּים מְאֹד, וַיִּקְבַּל אֶת תְּשׁוּבָתוֹ.
 שְׁכָל זֶה הִיא עֲבוֹדַת גְּדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים, הַזּוֹכִים
 לְמָסַר אֶת נַפְשָׁם בְּשִׁבְלֵוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל עֵת וְרַגַע, וְזוֹכִים
 לְעֵלוֹת מַעֲלָה מַעֲלָה מִמְּדַרְגָּה לְמְדַרְגָּה, עַד שֶׁמִּשְׁיָגִים
 הַשָּׂגַת אֱלֻקוֹת בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וּמְחַדְּשִׁים חֲדוּשֵׁי

תורה אמתיים, ומכניסים כלים מכלים שונים בשביל
 נשמות ישראל, שנפלו במקום שנפלו, ומאירים להם
 עצות נוראות ונפלאות איה לשוב אליו יתברך, ואיך
 לפנות עם בטחונם בו יתברך; כי הצדיקים - כל
 עבודתם לבנות את נשמות ישראל, כדי שיהיה להם
 רצון וחסד ותשוקה לשוב אליו יתברך, ומחמת
 שהאדם הוא בעל בחירה בזה העולם, ומאד מאד
 קשה לעזר לבעל בחירה, אבל הצדיקים הקדושים
 הדבוקים בו יתברך, מרב חכמתם העצומה, הם
 משחקים עם האדם, ומלבישים את עצמם בכל מיני
 לבושים, כדי להגיע אל כל הנפשות הירודות
 והנפולות, ולבנות להם בטחון עצמי, ושלא ייאשו
 עצמם ממנו יתברך, ומאירים בהם תקנה טובה לתקן
 את כל אשר קלקלו. ונחמינו הקדושים אמרו (דברים
 רבה, פרשה ה', סימן ח'): כל מי שבוטח בהקדוש-ברוך-
 הוא, זוכה להיות כיוצא בו, מנין? שנאמר (ירמיה יז, ז):
 "ברוך הגבר אשר יבטח בהוי"ה, והיה הוי"ה
 מבטחו", אבל כל מי שיבטח בעבודת פוכבים, נתחייב
 להיות כיוצא בה, מנין? שנאמר (תהלים קטו, ח):
 "כמוהם יהיו עושיהם"; כי באמת אין לאדם לבטח
 בשום בשר ודם, כי אז הוא בכלל ארור. כמו שאמר

הַנְּבִיא (יִרְמְיָהּ יז, ה): "כֹּה אָמַר הָיָי"ה, אָרוּר הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאָדָם, וְשָׁם בָּשָׂר זָרְעוֹ, וּמִן הָיָי"ה יָסוּר לְבוֹ"; כִּי כִשְׂאָדָם בּוֹטֵחַ בְּאָדָם, הוּא עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, כִּי עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעוֹשֶׂה מְצִיאוֹת מִבֶּן־אָדָם, אֲבָל עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַבְּטָחוֹן, רַק לְבִטְחַת בְּהַקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֲצָמוֹ, לִידַע שְׂפָמוֹ שְׂבִגְשָׁמִיּוֹת, אָסוּר לְבִטְחַת עַל שׁוּם בֶּן אָדָם, כְּמוֹ שְׂאֵמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קמו, ג): "אֵל תִּבְטְחוּ בַּנְּדִיבִים בְּבֶן־אָדָם שְׂאִין לוֹ תִשׁוּעָה, תִּצַּא רוּחוֹ יָשׁוּב לְאֲדָמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אֲבָדוֹ עֲשֵׂתוֹנוֹתָיו"; כְּמוֹ־כֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, כָּל מֵה שְׂעֵבֵר עָלָיו בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, שְׂנֵכָשֶׁל בְּכָל מִינֵי עֲבֵרוֹת וַחֲטָאִים חֲמוּרִים, וּבִפְרָט שְׂנִפְגָּם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אָסוּר לוֹ לְבִטְחַת בְּשׁוּם בָּשָׂר וָדָם, שְׂרוּצָה לְשֹׁבֵר אוֹתוֹ, וּלְהַכְנִיס בּוֹ יְאוּשׁ, כְּאִלוֹ אִין לוֹ מָנוֹס וְתִקְוָה לְתִקֵּן אֶת אֲשֶׁר שָׁחַת וּפָגַם. וּבִשְׁבִיל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשָׁלַּיִם בְּרָכוֹת, פָּרָק ה', הַלְכָה א'): אֵל יִהְיֶה הַפְּסוּק הַזֶּה זָז מִפִּיךָ, הָיָי"ה צָבָאוֹת, אֲשֶׁר־אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ; כִּי אָדָם צָרִיךְ לְבִטְחַת רַק בְּהַקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־הוּא - בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנֵי, וְלִידַע שְׂרַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ עוֹלָה לְמַעְלָה מֵהַשָּׁגַת בָּשָׂר וָדָם, וְאִפְלוֹ שְׂאָדָם כְּבָר נִכְשֵׁל בְּעֲבֵרוֹת הַכִּי מְגַנּוֹת, עִם כָּל זֹאת, אִם הוּא

שָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא בּוֹטַח בְּרַחֲמָיו
הַמְרַבִּים יִתְבָּרַךְ, לֹא יִזוּז מִשָּׁם עַד שְׁיִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּשְׁפִּיעַ עָלָיו כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ. וְעַל-כֵּן
עָקַר "קְדֻשַׁת הַבְּרִית" - לָבוֹא לְמִדַּת הַבְּטָחוֹן, לְבִטַח
בוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִרְאוֹת שְׁיֵשׁ לוֹ עֲדִין תְּקוּהַ טוֹבָה לְתַקֵּן אֶת
הַכֹּל, וְאֶפְלוּ שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ הַכֹּל אָבוֹד, וּכְאִלוֹ אֵין
מָנוֹס וְתוֹחֶלֶת וְתְקוּהָ לְחַיָּיו, מֵרַב עֲוֹנוֹתָיו הַמְרַבִּים,
רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאָדָם מִתְחַזֵּק בְּבְטָחוֹן
חַזֵּק בוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה יוֹצִיאוֹ מִכָּל הַלְכָלוֹךְ וְהַזְהָמָה שֶׁנִּפְלֵ
אֵלָיָהּ, וַיִּבְנֶה אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי שֶׁלוֹ. כִּי עַל-יְדֵי פְגַם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטָּלָה, הָאָדָם מְאֹבֵד אֶת בְּטָחוֹנוֹ
הָעֲצָמִי, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁכִּפֵּר אֵינוֹ שׁוֹה לְשׁוֹם דָּבָר.
לְזֹאת מִדַּת הַבְּטָחוֹן הִיא תְקוּנָה לְפָגַם הַבְּרִית, וְעַל-יְדֵי
תְקוּף הַבְּטָחוֹן שְׁיִבְטַח רַק בוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא
יִגִּיעַ אֶל "קְדֻשַׁת הַבְּרִית"; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּתְחַזֵּק בַּמִּדָּה
הַיְקָרָה הַזֹּאת שֶׁל בְּטָחוֹן - לְבִטַח בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְאֶפְלוּ שֶׁעָשָׂה מַה שֶׁעָשָׂה, עֲדִין יֵשׁ לוֹ תְקוּהַ טוֹבָה
לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ל"ב, י): "רַבִּים
מִכְּאוֹבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּהוֹי"ה חֶסֶד יִסּוּבְּבוֹ";
וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדָרְשׁ תְּהִלִּים ל"ב): אֶפְלוּ רָשָׁע
בוֹטַח בַּהוֹי"ה - "חֶסֶד יִסּוּבְּבוֹ"; הֵינּוּ שֶׁאֶפְלוּ אִם הוּא

עֲכָשׁוּ רָשָׁע, וְנִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְעָשָׂה כָּל מִיָּנִי מַעֲשִׂים מְגִנִּים, עִם כָּל זֹאת אִם הוּא בּוֹטַח בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִינוּ מִיֵּאֵשׁ עֲצָמוֹ, וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה אֲמֵתִית, וּמֵאַמִּין שְׂאִין שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְעֵדִין יֵשׁ לוֹ תִקְוָה טוֹבָה לְתִקּוֹן הַכֹּל, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא מְסַבֵּב אוֹתוֹ עִם חֶסֶד, וּלְבִסוּף יִזְכֶּה לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲמֵתִית; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַבְּטָחוֹן, לְבִטְחַת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן מְתַחֲזֵק בְּבִטְחוֹן עֲצָמִי, שְׂאֵף שֶׁכָּבֵר נִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עֵדִין יֵשׁ לוֹ תִקְוָה לְתִקּוֹן הַכֹּל, שְׂאֵז יִזְכֶּה לְ"קְדֻשַׁת הַבְּרִית"; אֲשֶׁרִי לוֹ.

בוֹשָׁה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עָקַר הַתִּשׁוּבָה לְשׁוֹב עַל פָּגַם הַבְּרִית - הִיא הַבוֹשָׁה, שְׂאָדָם מְתַבֵּישׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כְּמֵאַמָּרִם ז"ל (בְּרִכוֹת יב:): כָּל הָעוֹשֶׂה דְבַר עֲבָרָה וּמְתַבֵּישׁ בּוֹ - מוֹחֵלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו; שְׂבָזָה שְׂאָדָם מְתַבֵּישׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, בְּזָה מְגִלָּה שֵׁישׁ לוֹ עֵדִין אֲמוּנָה; וְעַל־כֵּן מִדַּת הַבוֹשָׁה הִיא מְדָה יְקָרָה מְאֹד

מְאֹד, כִּי בְדֶרֶךְ כָּלֵל כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בְּפָגַם הַבְּרִית -
הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, נִכְנָסֶת בּוֹ מִדַּת הָעֲזוּת, וְאִינוּ
מִתְבַּיֵּשׁ מִשּׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם, וְהוּא מִתְחַצֵּף נֶגֶד כָּלֵם,
רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְזֶה סִימָן שֶׁל אָדָם שְׁפָגַם בְּפָגַם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהוּא מְלֵא עֲזוּת נֶגֶד
יְרֵאִים וְשִׁלְמִים, וְאִין לוֹ שׁוֹם בּוֹשָׁה כָּלֵל, וְהוּא חָצוּף
וְעַז פָּנִים גָּדוֹל בְּפָנָיו כָּל אִישׁ כָּשֵׁר, אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ!
כִּי אֶת גְּרִיעוֹת מַעֲשָׂיו הַמְגַנְיִים הוּא מְגַלֶּה. לֹא-כֵן מִדַּת
הַבוֹשָׁה, מַעֲלָתָה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי בְזָה הוּא מְגַלֶּה אֶת
טְהַר לְבָבוֹ, וְאֵף שֶׁנִּכְשַׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
לְבִטְלָה, עִם כָּל זֹאת הוּא מוֹדָה וּמְתוּדָה שֶׁלֹּא עָשָׂה אֶת
זֹאת מִחֲמַת רְצוֹן עֲצָמוֹ, אֶלָּא הִתְגַּבֵּר עָלָיו יִצְרוֹ הָרַע
הַבוֹעֵר בּוֹ מִנְעוּרָיו, וְהוּא מִתְבַּיֵּשׁ מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ.
וְהַבוֹשָׁה הַזֹּאת מַעֲלָתָה גְדוֹלָה מְאֹד, כְּמֵאמָרָם ז"ל (נְדָרִים
כ.): "בַּעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵיכֶם" - זֶה בּוֹשָׁה,
"לְבַלְתִּי תִחַטָּאוּ" - מְלַמֵּד שֶׁהַבוֹשָׁה מְבִיאָה לְיַדֵּי יִרְאָת
חַטָּא, מְכַאֵן אֲמָרוֹ: סִימָן יָפֵה בְּאָדָם שֶׁהוּא בִישָׁן,
אַחֲרַיִם אוֹמְרִים: כָּל אָדָם הַמִּתְבַּיֵּשׁ, לֹא בְמִהְרָה הוּא
חוֹטֵא. וּמִי שֶׁאִין לוֹ בִשְׁת פָּנִים, בְּיָדוּעַ שֶׁלֹּא עָמְדוּ
אַבוֹתָיו עַל הַר סִינַי; וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ
שֶׁחַטָּא בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו

לְהִתְבַּיֵּשׁ מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וַיָּבֹא אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיִּדְבֹּר
 עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וַיִּסְפֹּר לוֹ יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל
 אֲשֶׁר עֹבֵר עָלָיו, וַיִּתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם
 עָלָיו לְצֵאת מִהַפֶּח הַיְקוֹשׁ הַזֶּה שֶׁנִּפְל אֵלָיו. וְאִז עַל־יַדֵּי
 הַבוֹשָׁה שְׂיִתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, יִזְכֶּה שְׂיִמְחֹל לוֹ
 הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוֹף־הוּא. וְלִזְכוֹת לְהִגִּיעַ אֶל מַדְרַגָּה זוֹ,
 שְׂיִתְבַּיֵּשׁ תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, אִי אֶפְשָׁר, אֲלֵא עַל־יַדֵּי
 שְׂמִתְקָרֵב אֶל גְּדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים הַדְּבֻקִים בּוֹ
 יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּכַחֲם לְהוֹצִיא גַם אֶת הַכִּי גְרוֹעַ
 מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו, וְלְהַעֲלוֹתוֹ אֶל תַּכְלִית
 הַמַּדְרַגָּה הָעֲלִיוֹנָה. אַךְ הַהִכָּרַח לְכָל מִי שֶׁשָּׁב בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה לַיָּדַע, אֲשֶׁר קָדַם שָׁבָא לְהִתְקָרֵב אֶל הַצְּדִיק
 הָאֱמֶת, עָלָיו לַעֲבֹר בְּזִיוֹנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים, כִּי בְּזֶה
 תָּלוּי כָּל נִסְיוֹנוֹ, כִּי עַל־יַדֵּי פָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע
 לְבִטְלָה, בּוֹרֵא קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים הַמְתַּלְבְּשִׁים בְּבִנְיֵי
 אָדָם הָרוֹצִים לְמַנַּע אוֹתוֹ מִלְּהִתְקָרֵב אֶל גְּדוּלֵי מְבַחְרֵי
 הַצְּדִיקִים, וְעוֹשִׂים מִמֶּנּוּ לִיְצִי לִיצָנוֹת, וְהוּא צָרִיף
 לְסִבֵּל חֲרוּפִין וְגְדוּפִין וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים, אֲבָל הַכֹּל
 לְטוֹבָה גְּדוּלָה; כִּי זֶה עֵקֶר תְּשׁוּבָתוֹ, שְׂאִינוֹ מִתְּפַעֵל
 מִשׁוּם בְּרִיָּה, אֲלֵא מְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה,
 וְאִינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל הַבְּזִיוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגְדוּפִין שְׂעָלָיו

לְסָבֵל בְּשִׁבִיל הַהִתְקַרְבוֹת אֶל צְדִיקֵי הָאֱמֶת. כִּי זֶה עֵקֶר
הַתְּקוּן מִתְקוּנֵי הַתְּשׁוּבָה - לַעֲבֹר אֶת הַבְּזִיוֹנוֹת הָאֵלֹהִים,
שֵׁשׁ לְכָל אֵלֹהֵי הָרוּצִים לְהִתְקַרֵּב אֶל צְדִיקֵי הָאֱמֶת,
שֵׁשׁ בְּכַחַם לְהוֹצִיאוֹ מִהַבּוֹץ וְהַלְכוּךְ וְהַזְהָמָה
שְׂאֵלֶיהָ נָפֵל. וְהָעֵקֶר - לְדַם וְלִשְׂתֵּק עַל הַבְּזִיוֹנוֹת
וְשִׁפְיכוֹת הַדָּמִים שֶׁהֵם מִנַּת חֶלְקוֹ. וּמִי שֶׁזֹּכֶה לַעֲבֹר
אֶת הַנְּסִיוֹן הַזֶּה, שְׂאֵף שֶׁשׁוֹמֵעַ חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין עַל
הַצְּדִיק, וְכֵן הוּא בְּעֶצְמוֹ צָרִיךְ לְסָבֵל בְּזִיוֹנוֹת וְשִׁפְיכוֹת
דָּמִים בְּעֵבוֹר הַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וְאִינוֹ
מִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה, אֲלָא שׁוֹתֵק וְדוֹמֵם, זֶה עֵקֶר
תְּשׁוּבָתוֹ עַל פְּגַם הַבְּרִית. וְאִם הָאָדָם מִתְבַּיֵּשׁ רַק מִמְּנוֹ
יִתְבַּרֵּךְ וְלֹא מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, הָרוּצָה לְמַנַּע אוֹתוֹ
מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, אֲזוֹ דִּיקָא זֹכֶה לְהִגִּיעַ אֶל
שְׁלֵמוֹת "קִדְשֵׁת הַבְּרִית".

בְּכִיָּה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית הוּא
הַבְּכִיָּה, שֶׁהָאָדָם בּוֹכֶה לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ עַל כָּל מֵה
שֶׁחָטָא וּפָגַם נֶגְדוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ

(בְּרָכוֹת ל"ב:) : אֶף־עַל־פִּי שֶׁשַׁעְרֵי תְּפִלָּה נִנְעָלוּ, שֶׁעָרֵי בְּכִיָּה לֹא נִנְעָלוּ; הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל כְּבָר בְּעֶמְקֵי הַחֹשֶׁךְ, וְנִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עַד שֶׁנִּחַשְׁךָ מִמֶּנּוּ הָאֹרֶךְ אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵינוּ מְרַגֵּשׁ שׁוֹם טַעַם בְּחַיִּים, וְקָשָׁה לוֹ אֲפֹלוּ לְהִתְפַּלֵּל מְרֹב עֲקֻמִּיּוֹת שֶׁנִּכְנָסָה בְּלִבּוֹ אַחֲרָיו יִתְבַּרְךָ, רַחֲמָנָא לִישׁוּזְבָן, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁבוֹכָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, זֶה מַעֲלָה אוֹתוֹ אֶל תְּכֵלִית הַמְדִירָה הַעֲלִיּוֹנָה; כִּי עָקַר הַתְּשׁוּבָה, וּבְפֶרֶט לְגַרְשׁ אֶת הַמָּרָה שְׁחֹרָה שֶׁפָּחָה בִּישָׂא, שֶׁמֶשֶׁם נִמְשַׁכֶּת תְּאֵאוֹת נְאוּף, הוּא עַל־יַדֵּי הַבְּכִיָּה, שֶׁהָאָדָם בּוֹכָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ; כִּי עַל־יַדֵּי רַבּוֹי הַבְּכִיָּה שֶׁהָאָדָם בּוֹכָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, הוּא זוֹכָה לְגַרְשׁ מִמֶּנּוּ אֶת הַמָּרָה שְׁחֹרָה (לְקוּיֵי הַלְכוּת, קְרִיאַת שְׁמַע, הַלְכָה ד', אוֹת טו); וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ אֶת נִגְעֵי לִבּוֹ וּמְכֹאֲבָיו, שֶׁנִּפְגָּם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְשַׁפֵּךְ דְּמָעוֹת כַּמִּים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כִּי עָקַר הַתְּקוּן עַל־יַדֵּי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה - לְקוֹא קְרִיאַת שְׁמַע, וְלִבְכוּת בְּדְמָעוֹת שְׁלִישׁ (לְקוּיֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו); כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַרֵּר אֶת הַתְּאֵוָה הַזֶּה - תְּאֵאוֹת נְאוּף, שְׁבוּעֶרֶת בּוֹ, אֶלָּא כְּשֶׁאוֹמֵר "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הוֵי"ה אֵלֵהֵינוּ הוֵי"ה אֶחָד", "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד", בְּבְכוּיֹת עֲצוּמוֹת; כִּי עַל־יַדֵּי אֲמִירַת שְׁנֵי פְּסוּקִים

אלו בבכיה עצומה, על־ידי־זוה מקרר את תאות נאוף שבוֹעֶרֶת בו. ועקר הבכיה צריך להיות מתוך שמחה, שמרב דבקות הבורא יתברך שמו, הוא מתחרט על כל מה שעשה, ועל־ידי־זוה הוא מתחיל לבכות אליו יתברך. וזה אשר ב'כ'י'ה' ראשי תבות (תהלים פט, יז): "ב'שמך יגילון כ'ל ה'יום"; שעקר הבכיה תהיה מחמת שמחה (לקויטי מוהר"ן, חלק א', סימן קעה); שמצד אחד הוא כ'ל־כך דבוק בו יתברך בדבקות אמת, עד ששש ושמח בו יתברך, ומצד שני הוא בוכה ומתחרט על אשר עבר על רצונו יתברך. ועל־כן עקר תקון התשובה הוא רק על־ידי בכיה מחמת שמחה. ובפרט מי שיודע שפגם בחטא המגנה הזה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, עליו לבכות בכל יום אליו יתברך, ועל־ידי שהאדם בוכה אליו יתברך, על־ידי־זוה יכול לעורר את רצונו שימשך למעלה למעלה עד אין סוף, וכן זוכה על־ידי הבכיה להמשיך את רצון השם יתברך למטה למטה, עד רצון האדם (לקויטייהלכות, יום טוב, הלכה ה', אות יג); כי על־ידי שבר ישראל בוכה אליו יתברך, ונזכר רחוקו שנתרחק כ'ל־כך ממנו יתברך, ובפרט על החטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, ומתחרט באמת על כל מעשיו הרעים, על־ידי־זוה

מִתְעוֹרָרִים אֲצִלוֹ רָצוֹן וְגַעְגּוּעִים עֲזִים וְעֲצוּמִים לָשׁוּב
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעַל־יַד־יָזָה מִמְּתִיקִים אֶת הַדִּין בְּשִׁרְשׁוֹ
 (לְקוּטִיָּה־לְכוּת, עֲרַב, הֶלְכָה ג', אוֹת כֹּט); וְזוֹ הַמַּעֲלָה שֶׁהָאָדָם
 זוֹכָה לְבִכּוֹת בְּכָל פַּעַם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי עַל־יַד־יָזָה הַבְּכִיָּה
 שְׂבוּכִים לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִתְחַרְטִים הֵיטֵב עַל כָּל מֵה
 שֶׁעָשׂוּ, עַל־יַד־יָזָה אֵין זָזִים מִשָּׁם, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־
 הוּא מוֹחֵל לָהֶם; כִּי הַבְּכִיָּה שֶׁהָאָדָם בּוֹכָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,
 וּבְפָרֵט כְּשֶׁרוֹחֵץ אֶת פָּנָיו עִם הַדְּמָעוֹת, עַל־יַד־יָזָה
 נִמְחָקִים מִפָּנָיו כָּל הַחַטָּאִים, וְהַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא מוֹחֵל
 לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כִּי מַעֲלַת הַבְּכִיָּה שְׂבוּכִים לְהַקְּדוֹשׁ־
 שִׁבְרוּךְ־הוּא - אֵין לְתֹאֵר כָּלֵל, וּבְפָרֵט אֵלוֹ שֶׁנִּפְגְּמוּ בַּפָּגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר עָלִיהֶם נֶאֱמַר (קֹהֶלֶת
 ד, א): "וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאֶרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר
 נַעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמַשׁ, וְהִנֵּה דִמְעַת הָעֲשׂוּקִים וְאֵין לָהֶם
 מִנַּחֵם, וּמִיַּד עוֹשְׁקֵיהֶם כַּח וְאֵין לָהֶם מִנַּחֵם"; אֲשֶׁר
 פָּסוּק זֶה סוֹבֵב עַל כָּל אֵלוֹ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בַּפָּגַם הַמְּגִנָּה שֶׁל
 חֲטָא הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁנֶּעֱשְׂקוּ בְיַד־הַקְּלָפוֹת, וְאֵי
 אֲפֹשֶׁר לָצֵאת מֵהֶם, אֲלֵא עַל־יַד־יָזָה בְּכִיָּה, שֶׁהָאָדָם בּוֹכָה
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. וְאָמְרוּ (זִהַר תְּרוּמָה קס"ה:): זַכָּאָה חוּלְקִיָּה
 דִּיהוּא בַר נָשׁ דִּיאֻעִיד דְּמַעִין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּצִלוֹתָהּ [אֲשֶׁר־י הָאָדָם שְׂבוּכָה לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא

בְּשַׁעַת תְּפִלָּתוֹ; כִּי הִתְפַּלֵּה שְׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל עִם
 דְּמָעוֹת, נִשְׁמַעַת וְנִתְקַבְּלָת לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
 וּבִפְרָט מִי שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית
 - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, אִם הוּא מִתְחַבֵּא בְּמָקוֹם פְּנוּי
 שְׂאִין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וּבָא מֵדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְשׁוֹפֵךְ לְכָבוֹ
 אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ, וּבּוֹכָה וּמְבַכָּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ עַל גְּדֹל מָר
 נִפְשׁוֹ שֶׁנִּפְּל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וּמִתְחַרֵּט הֵיטֵב עַל כָּל
 מָה שֶׁעָשָׂה, לֹא יִזּוֹז מִשָּׁם, עַד שֶׁיִּמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-שְׁבָרוּךְ-
 הוּא, וְיִזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל "קְדֻשַׁת הַבְּרִית". וְעַקֵּר הַגְּאֻלָּה
 תְּלוּי רַק בְּבִכְיָה, כְּמֵאמָרָם ז"ל (יְלִקוּט וַיִּגַּשׁ, רַמְזוֹ קִנְב):
 כְּשֵׁם שֶׁלֹּא פִּיִּם יוֹסֵף אֶת אֶחָיו אֱלֹא בְּבִכִּי, כִּךָּ אֵין
 הַקְּדוֹשׁ-שְׁבָרוּךְ-הוּא גּוֹאֵל אֶת בְּנָיו אֱלֹא בְּבִכִּי שְׁבוּכִים
 לְפָנָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְרֵמְיָה לֵא, ח): "בְּבִכִּי יָבוֹאוּ
 וּבִתְחִנּוּנִים אוֹבִילִים, אוֹלִיכִים אֶל נַחְלֵי מַיִם".

ברכות

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, בְּנֵי, אֲשֶׁר עָקַר תְּקוּנַת הַבְּרִית, לוֹמַר
 אֶת כָּל הַבְּרָכוֹת בְּכּוֹנֵה גְדוּלָה מְאֹד, וְעַל-יְדֵי
 שֶׁאָדָם מְבָרֵךְ לְהַקְּדוֹשׁ-שְׁבָרוּךְ-הוּא, הוּא מִמְּשִׁיךְ עַל

עֲצָמוּ שְׁפַע וְאוֹר וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ ;
 כִּי עַל־יַדֵּי כָּל בְּרָכָה וּבְרָכָה שֶׁהָאָדָם מְבָרַךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ־הוּא, הוּא פּוֹתַח אֶת הַבְּרָכָה הָעֲלִיּוֹנָה לְהַשְׁפִּיעַ
 עָלָיו אוֹר וְשְׁפַע וְדַעַת וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא
 יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְעַל־יַדֵּי שְׁמֵבְרָכִים בְּרָכוֹת הַנֶּהֱנִין בְּכוֹנָה
 גְּדוּלָּה, עַל־יַדֵּי־זֶה מְדַבְּקִים מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּעֶלְמָא דְאַתִּי. כִּי
 עַל־יַדֵּי הַבְּרָכָה, אָנוּ כּוֹלְלִים וּמַעְלִים הַדְּבָרִים שֶׁל עוֹלָם
 הַזֶּה אֶל בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא (לְקוּטִי־הַלְכוֹת, בְּצִיעַת הַפֶּת, הַלְכָה
 ב') ; כִּי עַל־יַדֵּי שְׁאָדָם מְבָרַךְ בְּרָכוֹת הַנֶּהֱנִין עַל אֵיזָה
 מְאָכַל שְׂאוּכַל, עַל־יַדֵּי־זֶה הוּא מְקַשֵּׁר אֶת גַּשְׁמִיּוֹת
 הַמְאָכַל אֶל שַׁרְשׁ רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, שְׁגִנוּז וְטָמוּן
 בְּתוֹךְ הַמְאָכַל ; וְעַל־כֵּן עַל־יַדֵּי שְׁמֵבְרָכִים בְּרָכָה בְּכוֹנָה,
 מְמַשְׁיכִים עַל עֲצָמָם תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד עַל פְּגָם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, שֶׁהַחֲטָא הַזֶּה גּוֹרֵם -
 לְהַפְרִיד בֵּין הָעוֹלָם הַזֶּה וּבֵין הָעוֹלָם הַבָּא. וְלָכֵן
 צְרִיכִים לְהַזְהֵר מְאֹד מְאֹד בְּבְרָכוֹת הַנֶּהֱנִין. וְחֲכָמֵינוּ
 הַקָּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת לה.): אָסוּר לוֹ לְאָדָם שְׂיִהְנֶה מִן
 הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא בְּרָכָה, וְכָל הַנֶּהֱנֶה בְּלֹא בְּרָכָה - מְעַל.
 כִּי צְרִיכִים לְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, שְׂזֵה
 קָשׁוּר וְיַחּוּד בֵּין דּוּכְרָא לְנוּקְבָא, שְׂזֵה הַזְּוִיג הָעֲלִיּוֹן,
 שְׁמֻזְיָג עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, רוּחָנִיּוֹת וְגַשְׁמִיּוֹת גַּם

יחד, ועל־ידי פגם הברית של הוצאת זרע לבטלה, הוא מפריד את היסוד מהמלכות, ועל־ידי־זוה גורם כפירות ואפיקורסות בעולם, רחמנא לישזבן. ולכן עקר תקון פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, להזהר מאד בברכות הנהנין ובברכות המצוות; כי על־ידי הברכה הוא מקשר ומחבר את העולם הזה אל העולם הבא. וּחְכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת מ.): כָּל יוֹם וַיּוֹם תֵּן לוֹ מַעֲיֵן בְּרִכּוֹתָיו; כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם הָאָדָם צָרִיךְ לְתַקֵּן מֵהַשְּׂקָלָקֵל, וְעַל־כֵּן הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְסַבֵּב בְּכָל יוֹם לְאָדָם סְבוּבִים כְּאֵלוֹ שִׁיצְטָרֵךְ לְבָרֵךְ בְּרָכוֹת מִיְחָדוֹת, וְהַכֹּל כְּפִי שְׂרֵשׁ הָאָדָם, לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פָּגַם; כִּי עַל־יְדֵי הַבְּרָכוֹת שֶׁהָאָדָם מְבָרֵךְ, הוּא מְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל הָעוֹלָם הַבָּא, וְזֶה עֵקֶר תְּקוּן פְּגַם הַבְּרִית, וַיְדוּעַ אֲשֶׁר עַל־יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוּצָאת זֵרַע לְבִטּוּלָה, הָאָדָם פּוֹגֵם בְּכָל קוּמָתוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, שְׂזָה כָּל הָעֵשֶׂר סְפִירוֹת הַכְּלוּלוֹת בָּאָדָם, וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם מְבָרֵךְ לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הוּא מְתַקֵּן אֶת הָעֵשֶׂר סְפִירוֹת וּמְחַבְּרֵם יַחַד. כַּמּוּבָא (תְּקוּנֵי־זֵהַר, תְּקוּן יח): צָרִיךְ לְכַלֵּל בֵּיהַ עֵשֶׂר סְפִירֵן דְּאֵינוּן יוֹד קָא וְאוֹ קָא, דְּאֵינוּן כ' מִן בְּרוּךְ כְּתוּר, ר' רַאשִׁית חֲכָמָה, ב' תְּרִין הַהִי"ן שְׂכִינְתָא עֲלָאָה וְתַתָּאָה, ו' שִׁית סְפִירֵן; הָא עֵשֶׂר

וּבְגִינִיָּה אֵיתֵמַר "וּבְרוּךְ אֵל עֲלִיוֹן" וְגו'; וְאִין לְתַאֲר
 וְאִין לְשַׁעַר אֶת גְּדַל הַתְּקוּן שְׁנַעֲשֶׂה לְמַעַלָּה בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת בְּשַׁעַר שֶׁבַר יִשְׂרָאֵל אוֹמֵר בְּרָכָה לְהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבֻזָּה הוּא זוֹכָה לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר קִלְקַל
 בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְאִם הָיוּ בְּנֵי אָדָם
 יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַבְּרָכוֹת שֶׁהָאָדָם מְבַרֵךְ אֶת הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם מֵאָה בְּרָכוֹת, הָיוּ נִזְהָרִים בְּזֶה מְאֹד
 מְאֹד, כִּי זֶה עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית, לְבַרֵךְ אֶת הַמֵּאָה בְּרָכוֹת
 בְּכוֹנָה גְּדוּלָּה, כִּי עַל-יְדֵי הַבְּרָכוֹת שֶׁמְבָרְכִים אֶת
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִמְּשִׁיכִים חַיִּים מִמְּקוֹר הַחַיִּים,
 כַּמּוּבָא (זֶהר עֲקָב ער:): בְּגִין דְּבִרְכָאן דְּבָרִיךְ בַּר נָשׁ
 לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵי לְאַמְשַׁכָּא חַיִּין מִמְּקוֹרָא דְּחַיִּי
 לְשָׁמַיָּה קַדִּישָׁא דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלְאַרְקָא עָלִיָּה
 מֵהָהוּא מְשַׁחָּא עֲלָאָה, וְאֲתֵי לְאַתְמְשַׁכָּא מִתַּמָּן לְכָל
 עֲלָמָא. וּכְתִיב: "וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבִרְכַתָּ אֶת הוָי"ה
 אֱלֹהֶיךָ", וְאִינוּן בְּרַכָּאן אָרִיק בַּר נָשׁ בְּאִינוּן מְלִין
 מֵהָהוּא מְקוֹרָא עֲלָאָה וְאַתְבְּרַכָּאן כָּל אִינוּן דְּרַגִּין
 וּמְקוֹרִין וְאַתְמְלִין לְאַרְקָא עַל כָּל עֲלָמִין וְאַתְבְּרַכָּאן
 כְּלָהוּ כַּחְדָּא, וְעַל דָּא אֲצַטְרִיךְ בַּר נָשׁ לְשׁוּאָה רְעוּתִיָּה
 בְּרַזָּא דְּבִרְכָאן בְּגִין דִּיתְבְּרַכוּן אֲבָהִין וּבְנִין כְּלָא כַּחְדָּא,
 וּמָאן דְּמְבַרֵךְ לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתְבַרֵךְ, וְנָטִיל

חולקיה מאיננו ברכאן בקדמיתא דכל עלמא לתתא.
 כיון דשמא דקדשא בריה הוא, מתברך מתמן נחית
 ושרא על רישיה חולקא קדמאה, והא אוקימנא,
 דכתיב (שמות כ, כא): "בכל המקום אשר אזכיר את
 שמי, אבוא אליך וברכתיך" [בזכות שהאדם מברך את
 הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה הוא מיחד ומחבר את כל
 העולמות יחד, וממשיך על עצמו ועל כל העולמות
 ברכה ממעון הברכות, ושבחו מי ימלל]; ועל-כן כל
 מי שיודע בנפשו שפגם בברית, שעל-ידי-זה הוא
 המשיך על עצמו, רחמנא לצלן, קלה, עליו להיות
 זהיר לברך את המאה ברכות בכל יום בכונה גדולה
 מאד; כי המאה ברכות הן מאה מפתחות שמוסרים
 לנשמה לפתח את גן-עדן; ועל-כן אשרי מי שנזהר
 מאד לברך בכל יום את הקדוש-ברוך-הוא במאה
 ברכות, ומכוון בכל ברכה וברכה שמברך בכונה
 גדולה, על-ידי-זה יזכה ל"קדשת הברית", על אחת
 כמה וכמה באין ערך, אם אדם זוכה לברך ברפת
 המזון בכונה גדולה מתוך הסדור דיקא, שאז ממשיך
 על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו,
 ומוחלים לו על כל עוונותיו שחטא ופגם בחטא
 המגנה של הוצאת זרע לבטלה. ומי שיודע שפגם

בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה, עָלְיוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְבָרֶךְ בְּרַכַּת-
 הַמְּזוֹן כָּל יְמֵי חַיָּיו בְּכוֹנֵנָה גְּדוּלָה מְאֹד מְלָה בְּמִלָּה, וְאֵין
 לָּהּ עוֹד תְּקוּן הַבְּרִית כְּמִי שֶׁמְבָרֵךְ בְּרַכַּת-הַמְּזוֹן בְּכוֹנֵנָה
 גְּדוּלָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ שְׂמִיחָה
 עֲצוּמָה, שֶׁהוּא תְּקוּן הַבְּרִית, וְאָמְרוּ (זֶהר וַיְקַהֵל רִיח.):
 מֵאֵן דְּמְבָרֵךְ לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְגוֹ שְׂבַעָא בְּעֵי לְכוֹנֵנָה
 לִיבִיָּה וּלְשׂוּאָה רְעוּתִיָּה בְּחֻדְוָה, וְלֹא יִשְׁתַּכַּח עָצִיב,
 אֶלָּא דְּבָרֵךְ חֻדְוָה בְּרָזָא דָּא וְלִישׁוּי רְעוּתִיָּה דְּהָא אִיהוּ
 יְהִיב הַשְׂתָּא לְאַחֲרָא בְּחֻדְוָה בְּעֵינָא טְבָא, וּכְמָה דְּאִיהוּ
 מְבָרֵךְ בְּחֻדְוָה וּבְעֵינָא טְבָא הֲכִי יְהִיבִין לִיָּה בְּחֻדְוָה
 וּבְעֵינָא טְבָא, וּבְגִין כֶּף לָּא יִשְׁתַּכַּח עָצִיב כָּלֵל [מִי
 שֶׁמְבָרֵךְ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתּוֹךְ שְׂבִיעָה, הוּא צָרִיךְ
 לְכוּן לְבוֹ וּלְתַקֵּן אֶת רְצוֹנוֹ שְׂיִהְיֶה בְּשְׂמִיחָה עֲצוּמָה וְלֹא
 תִּהְיֶה בּוֹ שׁוּם עֲצָבוֹת, אֶלָּא יְבָרֵךְ בְּשְׂמִיחָה רַבָּה, וַיִּתְקַן
 אֶת רְצוֹנוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְכִמוֹ שֶׁהוּא מְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא בְּשְׂמִיחָה וּבְעֵין טוֹבָה, כֶּף יִתֵּן לוֹ הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא שְׂמִיחָה וְעֵין טוֹבָה. וּבְשִׁבִיל זֶה אָסוּר
 שְׂתִּשְׂרֶה הָעֲצָבוֹת בְּאָדָם כָּלֵל]. וַיְדוּעַ אֲשֶׁר עַל-יְדֵי פִגְם
 הַבְּרִית - הוּצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הָאָדָם בָּא
 לְעֲצָבוֹת וְלְמִרְרוֹת וּלְדַכְּאוֹן, וְכִיּוֹן שֶׁמְבָרֵךְ בְּרַכַּת-
 הַמְּזוֹן בְּשְׂמִיחָה, הֲרִי זֶה מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ שְׂמִיחָה

עלֹאָה, וְזֶה עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית; וְעַל־כֵּן כָּל מִי שְׁרוּצָה לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ אֶל "קְדֻשַׁת הַבְּרִית", שְׂיִבְרַךְ בְּרַכַּת־הַמְּזוּן בְּכוֹנֵה גְדוּלָה, פִּרוּשׁ הַמְּלוֹת, וְיִבְרַךְ אֶת כָּל בְּרִכּוֹתָיו בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְקַן אֶת כָּל אֲשֶׁר קִלְקַל וְשָׁחַת בְּעוֹלָם הַזֶּה.

גמרא

אֵין לָךְ עוֹד תְּקוּן הַבְּרִית כְּמוֹ לַמּוֹד גְּמָרָא, כִּי תִלְמוּד גִּימְטְרִיָּה הַקְּלָפָה הַמְּחַטָּאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית, שְׂנִקְרָאֵת לִילִי"ת (לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רִיד); וְעַל־יְדֵי לַמּוֹד תִּלְמוּד שְׁהוּא גְמָרָא, מְכַנִּיעִים אוֹתָהּ לְגַמְרִי, וְעַל־כֵּן מִי שְׂיִוָדַע שְׂחַטָּא וּפָגַם בַּבְּרִית, וּבְפָרַט בַּחַטָּא הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאֵת זֶרַע לְבַטָּלָה, שְׁהוּא אַבִּי־אֲבוֹת־הַטְּמָאָה, שְׂמַעְעָם אֶת לְבָבוֹ בְּקִשְׁיוֹת וּבְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְסַבֵּב לוֹ אֶת דַּעְתּוֹ, עַד שְׂיִהְיֶה מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל לְגַמְרִי. לְזֹאת יִקְבַּע לְעֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם שְׂעוֹר בְּגְמָרָא, וְיִהְיֶה עֶקֶשׁן גְּדוֹל עַל דְּבָר זֶה. וְדוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת דְּרִשׁוֹ (שַׁבָּת קיג.): גְּמָרָא גְמוֹר זְמוֹרְתָא תְּהֵא; עַל־יְדֵי לַמּוֹד גְּמָרָא, הוּא מְזַמֵּר אֶת הָעֲרִיצִים וְהַקּוֹצִים

הסובבים את השושנה שהיא הנשמה, ולמוד גמרא ממשיך על האדם הארבעה מלאכי שמירה ששומרים אותו, שלא יפגם בברית, שהם: ג' בריאל, מ' יכאל, ר' פאל, א' וריאל, ראשי תבות: ג' מ' ר' א', שהם קשור המרכבה (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ד'); ואף שבתחלה קשה מאד להתרכז בלמוד גמרא, כי מי שפגם בפגם הברית, בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, נפגם מחו ודעתו, עד שקשה לו להבין אפלו פשוטן של דברים, על-כל-פנים יקיים את מאמרם ז"ל (עבודה זרה יט.): לעולם ליגרים איניש, ואף על גב דמשכח ואף על גב דלא ידע מאי קאמר, שנאמר (תהלים קיט, כ): "גרסה נפשי לתאבה", גרסה כתיב ולא כתיב טחנה, כי על-ידי רגילות האמירה, שיהיה רגיל לומר דפי גמרא כסדרן, לבסוף יזדכך מחו ולבו ודמיו, עד שיבין וישכיל להבין עמק הסגיה, ואף שבתחלה לא יבין כלל, עם כל זאת אל ישים לב לכל זה, אלא יתחיל ללמד לגרס מהתחלת מסכת ברכות, ויאמר דף אחר דף בתמימות ובפשיטות אפלו בלי שום פרושים (פרוש רש"י ותוספות), עד שיזכה לסיים פרק ועוד פרק, עד שיסיים את כל מסכת ברכות, ויתחיל מסכת שבת, ויאמר דף אחר דף בעקשנות גדולה מאד,

וְכַשֵּׁי־סִיִּים יִתְחִיל מִסֻּכַּת עֲרוֹבֵי־יָן, וְכֹךְ יֹאמַר אֶת כָּל
 הַשֵּׁס כְּלוֹ פַּעַם פַּעַמִּים וְשֵׁשׁ, וְזֶה תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא
 מְאֹד לַחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטּוּלָה. וְאַף שֶׁבְּנֵי אָדָם צוֹחֲקִים מִזֶּה, כִּי נִדְמָה לָהֶם
 כְּאִלוֹ קוֹרָא בְּתַהֲלִים, עִם כָּל זֹאת מַעֲלַת הַגְּרָסָה
 בַּגְּמָרָא, אֲפֹלוֹ שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ מַה הוּא אוֹמֵר, אֵינן לְתַאֲר
 וְאֵינן לְשַׁעַר כָּלֵל. כִּי דְבָרֵי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים בַּגְּמָרָא
 מְלֵאִים סוּדוֹת הַתּוֹרָה וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, רְזִי דְרָזִין, פְּלֵאֵי
 פְּלֵאוֹת; כִּי הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ
 בְּלוֹשׁ דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, שֶׁבְּכָל אֶחָד וְאֶחָד
 מֵהֶם יֵשׁ הֶלְכוֹת, וְהַכֹּל מְלַבֵּשׁ בְּסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, כַּמּוּבָא
 (זֶהר פִּינְחָס רמד:): וְרַבָּנָן דִּמְתַּנִּיתִין וְאָמוּרָאִין כָּל
 תְּלִמוּדָא דִּלְהוֹן עַל רְזִין דְּאוּרִיתָא סְדְרוּ לֵיהּ; וְעַל-כֵּן
 אֵל תְּשִׁים לֵב לְאֵלוֹ שְׂמַתְלוּצְצִים מִהִנְהָגָה זוּ - לְהִיּוֹת
 רְגִיל בְּאַמִּירָה הַרְבֵּה דְפִים כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם, אֶלָּא עָלֶיךָ
 לְזִכְר, מֵאַחַר שֶׁפָּגַמְתָּ בְּפֶגַם הַבְּרִית, בְּהוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטּוּלָה, עָלֶיךָ לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן גָּדוֹל וְלַחֲזוֹר כַּמָּה פַּעַמִּים
 עַל כָּל הַשֵּׁס כְּלוֹ בְּאַמִּירָה בְּעֵלְמָא, וְאַחֲרֵיכֶן תִּזְכֶּה
 עַל-יְדֵי-זֶה לְזַכֵּךְ אֶת מַחֲךָ, לְבָךְ וְדַמְךָ, וְתִתְחִיל לְהַבִּין
 אֶת עֲמֻק דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים. וְאַמִּירַת גְּמָרָא הִיא
 תִּקּוּן נִפְלָא לְפֶגַם הַבְּרִית; וְעַל-כֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שְׂאִינוֹ

מִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, וּמְכִיר אֶת מְקוֹמוֹ, וְגוֹרֵם בְּכָל יוֹם כַּמָּה דְפִים גְּמָרָא, עַד שְׂיִזְכָּה לְסִיִּים אֶת כָּל הַשֵּׁ"ס, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכָּה לְהִגִּיעַ אֶל "קְדוּשַׁת הַבְּרִית". וְאִךָ שְׁבִה־תְחַלָּה יָבוֹא לָךְ דְּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, כִּי מְרֹב עוֹנוֹתֶיךָ נִטְמָטֵם מִחֶךְ וְשִׁכְלָךְ, וְחֹשֶׁךְ לָךְ וְלֹא אוֹר בְּעֵדְךָ, וְאִינְךָ מִבֵּין כָּלוּם, עִם כָּל זֶה אִם תִּהְיֶה חָזַק בְּגִרְסַת גְּמָרָא, יֵאִיר לָךְ לְבַסּוֹף אוֹר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא בְּהָאָרֶה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד כַּשֵּׁמֶשׁ בַּצְּהָרִים. וְזֶה רָמַז בְּמֵאֲמָרָם ז"ל (סְנֵה־דִין כד.): "בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי" (אֵיכָה ג, ו) - זֶה תְּלִמוּדָה שֶׁל בְּכָל; אִם הָאָדָם שׁוֹרָה וְיוֹשֵׁב בַּחֲשֶׁךְ מְרֹב עוֹנוֹתָיו, הָעֵצָה לָזֶה הִיא לְמוֹד בְּבָלִי, לְגוֹרֵם הַרְבֵּה גְּמָרָא, וְזֶה תְּקוּן נִפְלָא לְפָגַם הַבְּרִית, וְעַל־יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה בְּגְמָרָא, יִזְכָּה לְ"קְדוּשַׁת הַבְּרִית"; אֲשֶׁרִי מִי שְׂמֻקִּים אֶת זֶה בְּפִשְׁיטוֹת וּבְתַמִּימוֹת גְּמוּרָה.

גְּאוּה

צָרִיךְ שְׂתַדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי פָגַם הַבְּרִית, הָאָדָם בָּא אֶל מִדַּת הַגְּאוּה, כִּי לֹא יִתְגָּאָה הָאָדָם,

אֶלָּא כְּשֶׁנִּכְשַׁל בְּפָגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וּמִי שְׂיִישׁ
בוּ יוֹתֵר גְּאוֹת וַיִּשׁוֹת, סִימָן שֶׁהוּא פָּגוּם מְאֹד בַּבְּרִית.
וּכְמֵאמָרָם ז"ל (סוֹטָה ד:): אָמַר רַבִּי חֵיָא בַר אֲבָא, אָמַר
רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל אָדָם שְׂיִישׁ בוּ גְּסוֹת הָרוּחַ, לְבַסּוּף נִכְשַׁל
בְּאַשְׁתַּיִשׁ, שְׁנֵאמַר: "וְאַשְׁתַּיִשׁ אִישׁ נִפְשׁ יִקְרָה תְּצוּד";
וְאָמְרוּ (שָׁם): רַבִּי חַמָּא בַר חֲנִינָא אָמַר, כְּאֵלוּ בָּא עַל כָּל
הָעֲרִיּוֹת, כְּתִיב הֶכָּא (מְשָׁלִי טז, ה): "תוֹעֲבַת ה' כָּל גְּבִהָ
לֵב", וְכִתִּיב הֶתָּם (וַיִּקְרָא יח, כט): "כִּי אֶת כָּל הַתוֹעֲבוֹת
הָאֵל" וְגו', מִשְׁמַע מְזֵה, כִּי אִם הָאָדָם מֵרַבָּה בְּגֵאוֹת,
סִימָן שֶׁכְּבָר נִכְשַׁל בְּאַשְׁתַּיִשׁ וּבְכָל הָעֲרִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם,
רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אוֹ שְׁמַהֲרֵהוּ תָּמִיד בְּהִרְהוּרֵי נְאוּף
וּמַעֲשֵׂיִם מְגִנִּים. וְאִם רוֹאִים אָדָם שֶׁהוּא מְלֵא יִשׁוֹת
וְגֵאוֹת, סִימָן שֶׁהוּא פָּגוּם מְאֹד בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
זֶרַע לְבִטְלָה. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת גְּאֹה,
סִימָן לד): גְּאֹה בָּאָה עַל־יַדֵּי שְׁלֵא תִקְנֶתָ חֲטָאת נְעוּרִים;
וְאָמַר (שָׁם, אוֹת עֲנוּה, חֶלֶק ב', סִימָן ב'): עַל־יַדֵּי גְּאֹה רַבָּה
נִבְעַל כְּאַשָּׁה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן; וּמִדַּת הַגְּאוֹת הִיא
הַמִּדָּה הַכִּי מְגִנָּה שָׂרֵק יְכוּלָה לְהִיּוֹת, וְהַקְּדוּשׁ־כְּרוּךְ־
הוּא אוֹמֵר: אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוּלִים לְגוֹר בְּעוֹלָם (סוֹטָה
ה.); וְהַבַּעַל גְּאֹה סוּבַל יְסוּרִים מְרִים וְקָשִׁים מְאֹד,
וְהוֹלֵךְ לוֹ תָּמִיד שְׁלֵא כְּסִדֵּר (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן

(פב); וַיִּמָּה שֶׁהוּא רַק רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת הוֹלֵךְ לוֹ בְּדִיוֹק הַהֶפֶךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּנִיחוּמָא וַיִּקְרָא): "גְּאוֹת אָדָם תִּשְׁפִּילְנוּ"; כָּל מִי שֶׁרוֹדֵף אַחַר שְׂרָרָה, הַשְׂרָרָה בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, וְכָל הַקְּנָאָה וְהַשְׂנָאָה שֶׁאַחַד מִקְּנָא וְשׂוֹנֵא אֶת זולָתוֹ, בָּאוֹת רַק מִחֲמַת גְּאוֹת וַיִּשׁוּת, שֶׁמִּחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ לְמַשְׁהוֹ, שֶׁכָּל זֶה בָּא מִפְּגַם הַבְּרִית; כִּי כִּשְׂאָדָם פּוֹגֵם בַּבְּרִיתוֹ, וּבִפְרָט בְּהוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲזִי נִכְנָסֶת בּוֹ הַמְּדָה הַמְּגִנָּה שֶׁל גְּאוֹת וַיִּשׁוּת, וְהוּא הוֹחֵק רַגְלֵי הַשְּׂכִינָה, וּמַגְבִּיר עַל עֲצָמוֹ יוֹתֵר וַיִּוֹתֵר תְּאוֹת נְאוּף; כִּי עַל־יְדֵי הַגְּאוּה וְהַיִּשׁוּת שֶׁמִּתְּגָאָה עַל בְּנֵי־אָדָם, עַל־יְדֵי־זֶה בָּאָה תְּאוֹת נְאוּף (לְקוּטִי־הַלְכוֹת, חֵלֶב וָדָם, הַלְכָה ב', אוֹת א') ; וְעַל־יְדֵי גְּאוּה הוּא עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְגְּאוֹת וְנְאוּף תְּלוּוִיִּם זֶה בְּזֶה (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יא). וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מִדַּת הַגְּאוֹת וְהַיִּשׁוּת, עָלָיו לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל פְּגַם הַבְּרִית שֶׁנִּפְגַּם, וַיִּבְקֹשׁ וַיִּתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיַּחֲוֶם וַיִּרְחַם עָלָיו לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר קִלְקַל בַּבְּרִיתוֹ. וּבְזֶה הָאָדָם יָכוֹל לְמַדֵּד אֶת עֲצָמוֹ אֵיךְ חָטָא וּפָגַם בְּפְגַם הַבְּרִית, כְּפִי מִדַּת הַיִּשׁוּת וְהַגְּאוֹת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ; כִּי הַהֶכְרַח לְמִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, בִּפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה וְהַמְּזִהָם שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁתִּכְנַס בּוֹ גְּאוֹת

ויִשׁוּת עַל זוּלָתוֹ, שְׂיַחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר גָּדוֹל
 מֵאַחֲרֵים, וְזֶה הוֹרֵס לוֹ אֶת כָּל הַחַיִּים, כִּי אֶת בַּעַל
 הַגְּאֹנָה אֵף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לְסַבֵּל. וְלָכֵן עָקַר תְּקוּן
 הַבְּרִית הוּא - לְהַשְׁפִּיל אֶת עֲצָמוֹ, וְלֹא יִרְצֶה רָצוֹן אַחֵר,
 אֲלֵא אֶת רָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ; כִּי שְׁלֵמוֹת בְּטוּל הַגְּאֹנָה
 וְהַיִּשׁוּת הוּא רַק כְּשִׁזּוּכָה לְהַחֲדִיר בְּעֲצָמוֹ אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה
 וּמְהִיָּה וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חִי,
 מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי עַל-
 יְדֵי־זֶה הוּא מַעֲלֶה אֶת הַגְּאֹנָה וְהַגְּדֹלָה לְחֵי הָעוֹלָמִים;
 כִּי בְּאֵמַת אַחֵר יֵשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, תָּבִין וְתִשְׁכִּיל
 שֶׁהָאָדָם הוּא טָפָה סְרוּחָה, עָפָר אָתָּה וְאֵל עָפָר תִּשׁוּב,
 וּמָה יֵשׁ לָךְ לְהַתְגַּאוֹת עַל הַזּוּלָת? ! אֵין זֹאת אֲלֵא עַל-
 יְדֵי פָגַם הַדַּעַת, שֶׁפָּגַמְתָּ בְּטַפִּי מִחֶךְ, עַל-יְדֵי הוֹצָאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁעַל-יְדֵי־זֶה אַתָּה מַתְגַּאֵה וּמַתְנַשֵּׂא עַל
 זוּלָתְךָ, שֶׁזֶּה מְבִיא אוֹתְךָ לְיְדֵי כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת; כִּי
 הַמְּאֲמִין הָאֲמַתִּי, שֶׁמְּאֲמִין אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן
 לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֵלְיוֹן, אֲזִי
 יְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא
 יִרְצֶה לְהַתְגַּאוֹת וּלְהַתְנַשֵּׂא עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם. וְזֶה
 עָקַר "קְדֻשַׁת הַבְּרִית", שֶׁהָאָדָם מְגִיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ, עַד

שְׁמַבְטֵל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
 וְאֵינוֹ מִתְנַאֵה וּמִתְנַשֵּׂא עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, אֲלֵא
 תְּמִיד בָּא אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וּבּוֹכָה וּמְבַכָּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ.
 וְעַל־כֵּן אֶהוּבִי, בְּנִי, אִם אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת נִגְעֵי לְבַבְךָ
 וּמְכַאוּבִיו, וְאַתָּה יוֹדֵעַ הֵיטֵב אֵיךְ שֶׁנִּפְגַּמְתָּ בְּהוֹצָאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, וּבִפְגַּמֵי הַבְּרִית הַכִּי גְרוּעִים, עָלֶיךָ לְבַטֵּל
 אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וְתִבְרַח מִכָּל מִינֵי גְאוֹת
 וְהִתְנַשְּׂאוֹת, אֲשֶׁר רַק זֶה עָקֹר תְּקוּן וְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית".
 וְזָכֹר דְּבָר זֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי הַגִּאָוָה שְׁבַאָה מִחַמַּת
 פְּגָם הַבְּרִית, עוֹקְרֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמַעֲבִירָתוֹ עַל
 דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנוֹ, וְתְּמִיד מְסַתְּכֶסֶךְ עִם בְּנֵי־אָדָם,
 וּמְקַפֵּיד עַל כְּבוֹדוֹ שֶׁלֹּא נִתְּנוּ לוֹ מִסְפִּיק כְּבוֹד; אֲשֶׁר־י
 מִי שְׁזוֹכָה לְהַכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, שֶׁהוּא פָּגוּם בְּפָגַם
 הַבְּרִית, וְזוֹכָה לָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמְשַׁפִּיל אֶת
 עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ מִתְנַאֵה וּמִתְנַשֵּׂא עַל שׁוֹם בְּרִיָּה
 שְׁבַעֲוֹלָם, אֲלֵא מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ
 הוּא, וְיוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר דְּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה
 בְּלִי הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית. וַיְדִיעוֹת אֵלוֹ הֵן עָקֹר
 תְּקוּן הַדַּעַת, תְּקוּן הַמַּחַ "קִדְשֵׁת הַבְּרִית"; אֲשֶׁר־י מִי
 שְׁמַגִּיעַ אֶל זֶה, וְאִז שָׁב וּרְפָא לוֹ, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם
 מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא,

וַיִּוֹדַע בִּידְיָעָה בְּרוּרָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל,
וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא
בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֵלְיוֹן, זֶה עֶקֶר "קְדֻשַׁת הַבְּרִית";
אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַגִּיעַ אֶל זֶה.

גאולה וגלות

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עֶקֶר הַגְּלוּת הַמָּרָה
שְׁעוֹבָרַת עַל בְּנֵי-אָדָם הוּא רַק מַחְמַת פְּגָם הַבְּרִית
- הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִפְגָּם מַחוּ וְדַעְתּוֹ
לְגַמְרִי, עַד שֶׁהוּא שָׁרוּי בְּגְלוּת מָרָה; כִּי עֶקֶר הַגְּלוּת
מַחְמַת חֲסָרוֹן אֲמוּנָה (לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'); מֵה
שָׂאִין כֵּן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְ"קְדֻשַׁת הַבְּרִית", אֲזִי נִגְאָל
מִכָּל צָרוֹתָיו, כִּי זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת
בוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שֶׁתִּמִּיד חוֹשֵׁב מֵאֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.
וְרוֹאִים בְּחוֹשׁ, שְׁבְנֵי אָדָם עוֹבְרִים כָּל מִינֵי צַעַר
וּמְכַאוּבִים בְּחַיִּיהֶם, וּמְסֹתוֹבְבִים בְּגְלוּת מָרָה, וְאֵינָם
מוֹצְאִים אֶת מְקוֹמָם, הַכֹּל מַחְמַת שְׁחָטָאוֹ בַּחֲטָא
הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה, שְׁהַחֲטָא הַזֶּה בָּא
רַק מַחְמַת שְׁפוּגָם בְּדַעְתּוֹ, וּמְכַנִּים בְּמַחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ

הִרְהוּרִים מְגִנִּים וּמַחֲשָׁבוֹת מְטַנְפּוֹת, שְׁתַּמִּיד חוֹשֵׁב
וּמִהִרְהוּר אַחַר כָּל מִינֵי נָשִׁים בְּדַבָּרִים מְגִנִּים. וַיֵּשׁ בְּנֵי־
אָדָם שְׁכָל כָּךְ נִכְנָסוּ בְּהִרְהוּרִים רָעִים וּבְמַחֲשָׁבוֹת
מְגִנּוֹת, עַד שֶׁהֵם אֵינָם יְכוּלִים לְצֵאת מִזֶּה, וְזֶה מְסַבֵּב
לָהֶם דַּעְתָּם, עַד שֶׁמְסֹתוֹבְבִים בְּגָלוּת מָרָה, וְאֵינָם
מוֹצְאִים אֶת מְקוֹמָם, וְהוֹלְכִים נֶעַ וְנָד בְּאֶרֶץ, וּמַחֲפֹשִׁים
וּמְבַקְשִׁים תַּמִּיד אֵיזָה מְקוֹם מְקַלֵּט לְהִנָּצֵל מִהַגָּלוּת
שְׁלָהֶם, אֲבָל אֵין זֶה הוֹלֵךְ, מֵאַחַר שֶׁפָּגְמוּ בְּפָגַם הַבְּרִית
- הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, נִהְרָס לָהֶם כָּל מַח מַחֲשַׁבְתָּם,
וְעַל־כֵּן הֵם מְסֹתוֹבְבִים בְּגָלוּת מָרָה, וְאֵף שֶׁמִּבְּחוּץ
נִרְאָה שֶׁאֵין חֶסֶד לָהֶם כְּלוּם, אֲבָל בֵּינָם לְבֵין עַצְמָם הֵם
נִמְצָאִים בְּגָלוּת מָרָה מְאֹד, כִּי הֵם שְׂרוּיִים בְּדַכְּאוֹן
וּבְצַעַר וּבְעֲצָבוֹת גְּדוֹלָה. וְלִהְפֹךְ - כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְשֹׁמֵר
עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְאֵינוֹ מִכְנִיס בְּמַח מַחֲשַׁבְתּוֹ שׁוּם
הִרְהוּרִים רָעִים, וְאֵינוֹ מִהִרְהוּר אַחַר נָשִׁים וְאַחַר דִּבָּרִים
מְגִנִּים, עַל־יְדִי־זֶה נִבְנָה דַּעְתּוֹ וּמַחוֹ, וְזוֹכֶה לְהִרְגִישׁ
שֶׁאֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר
הוּא, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֶלָּא
בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֵלְיוֹן, וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִמְצָא,
וּבְלִעְדָּיו אֵין שׁוּם נִמְצָא, וְלָכֵן בְּכָל מְקוֹם שָׂרָק בָּאִים
הֵם מוֹצְאִים אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי מְלֹא כָּל הָאֶרֶץ

כְּבוֹדוֹ. וְזֶה עֵקֶר הַגְּאֹלָה, הַגְּאֹלָה הַפְּרָטִית שֶׁל הָאָדָם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים סט, יט): "קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְאֹלָה", וְכִמוֹ שֶׁפִּירַשׁ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זי"ע: שְׁכָמוֹ שִׁישׁ גְּאֹלָה בְּכָל־לְיוֹת, שְׁתֵּהִיָּה עַל־יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, אֲשֶׁר בּוֹא יְבוֹא וַיִּגְאֹלֵנוּ, כְּמוֹ כֵן יֵשׁ גְּאֹלָה פְּרָטִית, עַל־יְדֵי הַצְּדִיק הָאֱמֵת, הַמַּחֲדִיר תְּקֵף הָאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בְּתוֹךְ הָאָדָם, שְׂאֵז אֵינּוּ הוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד, אֲלָא מוֹצֵא אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְזוֹכֵה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְעַל־כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, רְאֵה מַה לְפָנֶיךָ, הַגְּלוּת וְהַגְּאֹלָה תְלוּיֹת בְּיָדֶךָ; אִם תִּזְכֶּה לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְקַדֵּשׁ וּתְטַהֵר אֶת מַחֲךָ וּמַחֲשַׁבְתְּךָ, וְתִשְׁמַר מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה לֹא לְהִרְהֵר שׁוֹם הִרְהוּרִים רָעִים וְשׁוֹם מַחֲשָׁבוֹת מְגִנּוֹת וּמְטַנְפּוֹת, אֲזִי תִזְכֶּה לְ"קְדֻשַׁת הַבְּרִית", וְתִגְאֹל אֶת נַפְשְׁךָ מֵהַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְתָמִיד תִּמְצָא אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְלַכֵּת נֶעַ וְנָד, אֲלָא בְּכָל מָקוֹם שֶׁאַתָּה בָּא, תּוֹכֵל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי תִדַע שֶׁרַק הוּא נִמְצָא, וְאֵין בְּלִעְדָיו שׁוֹם נִמְצָא, לֹא־כֵן אִם לֹא תִרְצֶה לְקַבֵּל אֶת דְּבָרֵי אֱלוֹהִים, אֲלָא תִמְשִׁיךְ אַחֵר הַרְגֵלְךָ הַמְגִנָּה - לְהִרְהֵר אַחֵר נָשִׁים בְּדַבָּרִים מְגִנִּים, וְתִכְנִיס בְּמַח מַחֲשַׁבְתְּךָ כָּל מִינֵי רַעֲיוֹנוֹת מְשֻׁנִּים

וּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וְהִרְהוּרִים מְגַנְיִים, עַל־יַד־יָזָה תִּתְגַּבֵּר
 עָלֶיךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר הַגָּלוּת, שְׁתִּלַּךְ נָע וָנָד, וְלֹא תִמְצָא אֶת
 מְקוֹמְךָ, וְתִסָּבֵל מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן.
 וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְרַחֵם עַל עַצְמְךָ, וְתִקַּח
 אֶת עַצְמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְתִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ,
 וְתִתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִבְקֹשׁ וְתִתְחַנֵּן עַל נַפְשְׁךָ
 תָּמִיד, שְׁיִוְצִיֶּאֱךָ מִהַבּוֹר וְהַפֶּח יִקּוּשׁ שְׁנַפְלֶתָ אֵלָיו,
 שֶׁהוּא פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה. וְכִכֵּל
 שְׁתִּבְקֹשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמְּנוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ כֵּן תִּתְאִיר עַל עַצְמְךָ
 אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִזְכֶּה לְהִיּוֹת בֶּן חוֹרֵין אֲמַתִּי,
 וְתִגָּאֵל גְּאֹלָה פְּרָטִית; אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוֹ מַטְעָה אֶת עַצְמוֹ
 בְּזָה הָעוֹלָם כָּלֵל, אֵלֶּא חוֹזֵר תָּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְשָׁב
 עַל חַטָּאת הַנְּעוּרִים שָׁלוּ, שְׁעַל־יַד־יָזָה יִזְכֶּה לְגְּאֹלָה -
 לְגָאֵל אֶת נַפְשׁוֹ מִיַּד הַסֵּטְרָא אַחְרָא. לֹא־כֵן כְּשֶׁאָדָם
 מַטְעָה אֶת עַצְמוֹ, עַל־יַד־יָזָה הוֹרֵס אֶת נַשְׁמָתוֹ וְגוֹפּוֹ גַם
 יַחַד, וְסוֹבֵל גָּלוּת מָרָה, וּמְסִתּוֹבֵב נָע וָנָד, וְאִינוֹ מוֹצֵא
 אֶת מְקוֹמוֹ, וּמִתְיָרָא וּמִתְפַּחַד מִכָּל אָדָם, וְנִדְמָה לוֹ
 כְּאִלוֹ רוֹדְפִים אוֹתוֹ בְּקִבְיָעוֹת. וְכָל אֵלוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת
 בָּאִים לוֹ רַק מִחַמַּת שְׁחָטָא בַּחטָּא הַמְּגַנָּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, אֲשֶׁר הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי; כִּי
 סוֹבֵל גָּלוּת מֵעַצְמוֹ, מִחַמַּת שְׁרוּדָף אֶת עַצְמוֹ בְּיַדִּיו,

על־ידי פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה. כי האדם נרדף מעצמו, ונדמה לו תמיד, כאלו בני אדם גרמו לו צרות ויסורים, ומגרשים אותו ממקום למקום, ובאמת הכל דמיון שבא לאדם מחמת פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, שעל־ידי־זה נתקלקלה ונשתבשה דעתו, רחמנא לצלן. ולכן אשרי מי שזוכה להגיע אל שלמות הדעת, שהיא "קדשת הברית", לידע אשר אין בלעדיו יתברך כלל וכלל, ועקר התכלית בזה העולם הוא רק לברח אליו יתברך בשיחה - זו תפלה, לדבר ולשוח את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, ואז יהיה הכי מאשר בחייו, אשרי לו!

גנבה וגזלה

צריך שתדע אהובי, בני, אשר אין עוד תקון לפגם־הברית - הוצאת זרע לבטלה כמו מידת האהבה, שהאדם אוהב את כל בר ישראל כנפשו; כי החטא המגנה הזה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, מבלבל את מח האדם ומעקם את לבבו, ומביא אותו אל שנאת הבריות, שאינו סובל את שום בריה

שְׁבַע עוֹלָם, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּן. וּבְזֶה יְכוֹל הָאָדָם לְמַדַּד אֶת
עֲצָמוֹ אֵיךְ הוּא אוֹחֵז בְּ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית" - אִם זָכָה
לְאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, שְׂאוּהֵב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל כְּנַפְשׁוֹ, אִז
הִגִּיעַ כְּבָר אֶל שְׁלֵמוֹת תְּקוּן "קִדְשֵׁת הַבְּרִית", אֲבָל אִם
אָדָם שׁוֹנֵא אֶת זוּלָתוֹ עַל לֹא דְבָר, סִימָן שֶׁהוּא פָּגוּם
בְּפָגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּן. וְרוּאִים שְׁבַנְיֵי־אָדָם
שׁוֹנֵאִים אֶת זוּלָתָם עַל לֹא דְבָר, רַק מִחֲמַת שְׁנֵאת חֲנָם
בְּעֵלְמָא, בְּלִי שׁוּם טַעַם וְשִׁכָּל כָּלָל, אֶלָּא מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ
אוֹחֵז כְּדַעְתּוֹ, וְאִינוֹ חוֹשֵׁב כְּמוֹתוֹ. צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי,
בְּנִי, אֲשֶׁר דְּבָר זֶה בָּא רַק מִחֲמַת הַחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל פָּגַם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְלָכֵן אִם תִּמְצָא שְׁבַנְיֵי־
אָדָם שׁוֹנֵאִים אֶת זוּלָתָם עַל לֹא דְבָר, זֶה סִימָן מִבְּהֵק
שֶׁהוּא חָטָא וּפָגַם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
לְבִטְלָה. וְכָל מִי שֶׁחָטָא יוֹתֵר בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, הוּא
יוֹתֵר שׁוֹנֵא אֶת חֲבֵרוֹ. וְחֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (סִנְהֶדְרִין
כז:): שׁוֹנֵא - כָּל שֶׁלֹּא דְבָר עָמוֹ שֶׁלְשָׁה יָמִים בְּאִיבָה,
אָמְרוּ לוֹ: לֹא נִחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל כֶּךָ; הֲרִי שֶׁחֲכָמֵינוּ
הִקְדוּשִׁים לֹא תִאָּרוּ לְעֲצָמָם דְּבָר כְּזֶה, שֶׁיְהִיָּה בַר
יִשְׂרָאֵל שְׂאִינוֹ מְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ מִחֲמַת שְׁנֵאת שֶׁלְשָׁה
יָמִים, וּמְכָל שֶׁכֵּן תִּלְמִידִים שְׁלוּמִדִּים אֶצֶל רַב אֶחָד,
וְתִשְׁרָה בִּינֵיהֶם שְׁנֵאת כְּזוֹ, שֶׁלֹּא יְדַבְּרוּ עִם חֲבֵרָם

מַחֲמַת שְׁנֵאָה, זֶה מַגְלָה אֶת גְּרִיעוֹת מַעֲשֵׂיהֶם הַמְּגִנִּים, שֶׁנִּפְגְּמוּ בַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְזֶה סִימָן מִבְּהֶק בְּלִי שׁוּם סָפֵק וְסָפֵק סְפִיקָא, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְאֶפְלוּ שְׁמַלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, וְנוֹתֵן טַעַם לְדַבָּרָיו, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיכִים לְדַעַת שֶׁהָאָדָם הַזֶּה פָּגוּם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצָאת זֶרַע לְבַטָּלָה. וּמֵהַחֲטָא הַמְּגִנָּה וְהַמְתַּעֵב הַזֶּה בָּא, שֶׁהָאָדָם גּוֹנֵב וְגוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ; כִּי עָקַר הַגְּנֵבָה וְהַגְּזֵלָה שֶׁהָאָדָם גּוֹנֵב וְגוֹזֵל מְזוּלָתוֹ בָּא רַק מַחֲמַת קְלָקוּל דַּעְתּוֹ, שֶׁנִּתְקַלְקְלָה וְנִשְׁתַּבְּשָׁה דַּעְתּוֹ, וְלוֹקַח אֶת חֶפְץ זוּלָתוֹ בְּיודְעִין וּבְלֹא יוֹדְעִין. וְקְלָקוּל הַדַּעַת בָּא מִמַּחֲמַת פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצָאת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְעַל-כֵּן לֹא תִמְצָא גֵנֵב - זֶה שְׁלוֹקַח דְּבָר בְּלִי יְדִיעַת חֲבֵרוֹ, אוֹ גֹזֵל - זֶה שְׁלוֹקַח דְּבָר בְּיִדְיעַת חֲבֵרוֹ, אֲלָא מִי שֶׁפָּגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצָאת זֶרַע לְבַטָּלָה. וַיֵּשׁ שֶׁנִּכְשְׁלוּ גַם בְּשֵׂאֵר פְּגָמֵי הַבְּרִית: נִדָּה, שְׂפָחָה, גּוֹיָה, זוֹנָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּא שְׁגוֹנְבִים וְגוֹזְלִים מִמּוֹן זוּלָתָם. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲגִיגָה יא:): גְּזוּל וְעַרְיוֹת - נִפְשׁוּ מִחֲמֻדָּתָן וּמִתְאַוָּה לָהֶם; הֲרִי שֶׁהֵם תְּלוּוִיִּים זֶה בְּזֶה. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת גְּנֵבָה וּגְזֵלָה, סִימָן א'): מִי שֶׁנִּפְתָּה לְבוֹ לְגֹזֵל, וְכִיּוֹן שֶׁהִתִּיר לְעֲצָמוֹ גְּזֵלַת חֲבֵרוֹ, הֲרִי הוּא מוֹכֵן

לְכֹל חֵטָא וְעוֹן, וְאִין תִּקְנָה לְהַסִּירוֹ מִדְּרָכּוֹ הָרָעָה. וְכִמוֹ
 שֶׁחֵטָא הַמְּגַנֵּה הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, הָאָדָם עוֹשֶׂה בֵּינוֹ
 לְבֵין עֲצָמוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְנִדְמָה לוֹ שְׂאִין מִי
 שְׂרוּאָה וּמְסַתְּפֵל עָלָיו, אוֹ כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר עַבְרָה בְּגִלּוּי
 עֲרִיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְנִדְמָה לוֹ שְׂאִין מִי שְׂמַסְתְּפֵל
 עָלָיו, כְּמוֹ-כֵן גֵּנֵב - עֵקֶר חֵטָאוֹ וְעַנְשׁוֹ הוּא עַל-יַדֵּי
 שְׂעוֹשֶׂה עֵין שֶׁל מַעֲלָה כְּעֵין שֶׁל מַטָּה; הֵינּוּ שְׂנִידְמָה לוֹ
 שְׂלִמְטָה אִף אֶחָד אֵינּוּ רוֹאֶה אֶת מַעֲשָׂיו הַמְּגַנֵּים, אֲשֶׁר
 הוּא עוֹשֶׂה בַּסֵּתֵר, כְּמוֹ כֵן כְּבִיכּוֹל הַקָּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא
 אֵינּוּ מְסַתְּפֵל עָלָיו. וְעַל-כֵּן חָמוֹר עֲנַשׁ הַגֵּנֵב מְאֹד, כִּי
 הוּא כּוֹפֵר בְּעֵקֶר, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן. וְלִכֵּן כָּל מִי שִׂידַע
 שְׂפָגָם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, עָלָיו
 לְהַשְׁמִיר מְאֹד לְשֵׁלֵם אֶת כָּל הַגֵּנִבוֹת וְהַגְּזֻלוֹת שִׂישׁ
 בְּיָדוֹ, כִּי לֹא יֵאָבֶה הַקָּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא לְסַלַּח לוֹ; כִּי עֵקֶר
 תִּקּוּן וְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית" הוּא דִּיקָא כְּשֶׁאָדָם מִתְּחַבֵּר עִם
 חֲבֵירוֹ וְאוֹהֵב אוֹתוֹ וְשׁוֹמֵר עַל מָמוֹנוֹ, וּמְכַל שְׂכֵן שְׂלֵא
 יִגַּע בְּכֶסֶף זולָתוֹ. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שִׂישׁ בְּנֵי אָדָם, שְׂכֶסֶף
 זולָתָם נֶעֱשֶׂה זול בְּעֵינֵיהֶם וּמוֹעֲלִים בוֹ, בֵּין בְּמִזִּיד וּבֵין
 בְּשׁוּגָג, בֵּין בְּהִצְנַע - שֶׁהוּא גֵנֵב, וּבֵין בְּגִלּוּי - שֶׁהוּא
 גִּזְלָן, הַכֹּל בָּא מִחֲמַת פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע
 לְבִטְלָה, שְׂקָלְקֵל אֶת מַחוֹ וְדַעַתוֹ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁהִתִּיר

לְעַצְמוֹ לְגֵנֵב וְלְגֹזֵל. וְלָכֵן אֵי אֶפְשָׁר לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה עַל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וּשְׂאֵר
 גְּלוּי עֲרִיּוֹת, אֲלֵא כְּשֵׁי־עֵקֶר מִמֶּנּוּ אֶת הַמִּדָּה הַמְּגִנָּה הַזֹּאת
 - לְשֵׁנָא אֶת זוּלָתוֹ, וְלְגֵנֵב אוֹ לְגֹזֵל אוֹ לְפֹשֵׁעַ בְּמִמוֹן
 חֲבֵרוֹ. וּבְזֶה אָדָם יָכוֹל לְמַדֵּד אֶת עַצְמוֹ אִם כָּבֵר זָכָה
 לְהִגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת "קְדֻשַׁת הַבְּרִית", אִם הוּא אוֹהֵב אֶת
 זוּלָתוֹ בְּתַכְלִית הָאֲהָבָה, וְאֵינוֹ נוֹגֵעַ בְּכֶסֶף אַחֲרִים,
 וּמְכַל שְׂכָן שְׁלֵמָה וְגֵנֵב וְגֹזֵל מֵהֶם, אִזּוֹ הִגִּיעַ כָּבֵר אֶל
 שְׁלֵמוֹתוֹ, הֵינּוּ שְׂמֵחוֹ שְׁלֵמָה בְּדַבְּרוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ
 שְׁמוֹ. וְזֶה סִימָן שְׁזָכָה לְ"קְדֻשַׁת הַבְּרִית". וְלִהְפֹךְ - אִם
 עֲדִין שׁוֹנֵא אֶת בַּר יִשְׂרָאֵל מֵאִיזוֹ סָבָה שָׂרָק תִּהְיֶיהָ,
 וּמְכַל שְׂכָן הַתְּלִמִּידִים שְׁלוֹמִידִים אֲצֵל רַב אֶחָד,
 וְשׁוֹנֵאִים אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְכֵן מִי שְׁלוֹהָ
 כְּסֶף וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם, וְעוֹד עוֹשֶׂה צְחוּק מִהַמְּלוֹהָ, וְהוּא
 פָּשׁוּט גֵּנֵב, זֶה סִימָן שֶׁהוּא עֲדִין פָּגוּם מְאֹד בְּפְגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וּבְשְׂאֵר חֲטָאֵי עֲרִיּוֹת,
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְעָלְיוֹ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה קִדְּם
 שְׁיִקְבֵּל עֲנֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל עוֹן נֶאֱוָף וּגְנֵבָה וּגְזֵלָה
 הָאָדָם מְשַׁלֵּם מְחִיר יָקָר מְאֹד - בֵּין בְּגוּפוֹ וּבֵין בְּנַפְשׁוֹ,
 בֵּין בִּילְדִיו וּבֵין בְּמִמוֹנוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן; אֲשֶׁרִי מִי
 שֶׁשָּׂם דְּבָרִים אֵלָיו אֶל תּוֹךְ לְבוֹ, וְשָׁב וּרְפָא לוֹ.

גן-עדן וגיהנום

צריך שתדע אהובי, בני, אשר רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כב): הגן-עדן והגיהנום הם בזה העולם ממש. ואמר בפרוש (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קיט), שאין נמצא עולם הזה כלל, ומה שרואים כאן, זה רק גיהנום, כפי הצרות והיסורים והמרירות וההרפתקאות שעוברים על כל אחד ואחד בזה העולם בלי יוצא מן הכלל, בין העשירים ובין העניים, כלם סובלים מרירות הגיהנום, כל אחד כפי ענינו; ובאמת הכל תלוי כפי "קדשת הברית"; כי אם אדם זוכה ומקדש ומטהר את בריתו, אזי מחו מזכך ומטהר, ומרגיש טעם עולם הבא בעולם הזה; כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומחיה ומקיים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון. וכשאדם מכניס את עצמו בידיעות אלו, אז זוכה לתענוג ושעשוע גן-עדן עוד בזה

העולם ; כי אין עוד תענוג וענג יותר מזה, שאדם זוכה
 להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, ומרגיש את אמתת
 מציאותו יתברך, ומכל דבר גשמי רואה רק את
 רוחניות חיות אלקותו יתברך, המחיה ומחיה ומקים
 את הדבר הזה. ולהפך כשאדם פוגם בברית, רחמנא
 לישזבן, ועובר על החטא המגנה של הוצאת זרע
 לבטלה, על-ידיזה הוא עוקר את עצמו משני
 העולמות, ומאבד הכל, ומרגיש יסורי גיהנום בזה
 העולם, רחמנא לישזבן. וכמובא (זהר תרומה קנ:) : אינון
 דמחבלין ארחייהו על ארעא ולא חששו ליקרא
 דמאריהון בהאי עלמא כל אינון אתדנו תמן לדרי
 דרין, ולא נפקי מתמן וכו' [אלו ששופכים את זרעם
 על הארץ, ולא חוששים לכבוד הקדוש-ברוך-הוא
 בעולם הזה, כל אלו דנים אותם בגיהנום לדורי דורות,
 ולא יוצאים משם, רחמנא לישזבן] ; ולא עוד אלא
 מרגישים את הגיהנום עוד בזה העולם, ורעים ומרים
 להם החיים מאד, ולבם ודעתם מעקם ומבלבל מאד,
 וכמעט שכל הצרות והיסורים והמרירות והדכאונות
 שהאדם סובל בזה העולם, זהו רק מחמת החטא
 המגנה הזה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה,
 שהחטא הזה עוקר את האדם לגמרי משרשו, עד

שְׁשׁוּכַח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְרַעִים וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים, וּמִבְּקֵשׁ
אֶת עֲצָמוֹ לָמוֹת, כִּי נִמְאָס לוֹ מִהַחַיִּים, כִּי הַחֲטָא
הַמְּגִנָּה הַזֶּה מִכְּנִיס יְאוּשׁ בְּלֵב הָאָדָם, עַד שֶׁמִּתִּיאֵשׁ
מִחַיָּו, וְאֵינוֹ רוֹצֵה לְחַיּוֹת יוֹתֵר. וְלָכֵן, אֲהוּבֵי, בְּנֵי
הַיֶּקֶר, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר נִכְשָׁלָתָ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְאַתָּה
סוֹבֵל מִרִירוֹת הַגִּיּהֲנוּם עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, רְאֵה לָשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ; כִּי אֵין לָךְ דְּבַר הָעוֹמֵד
בְּפָנֵי הַתְּשׁוּבָה, כִּי אֲפֹלוּ מִי שֶׁחֲטָא בַּחֲטָאִים הַכִּי
מְגִנִּים בָּעוֹלָם, אִם רַק יָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּקְבַּל עַל
עֲצָמוֹ לֹא לַחֲזוֹר אֶל מְאוּס וְטִנוּף מֵעֲשָׂיו, יִמְחַל לוֹ
הַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא עַל הַכֹּל; כִּי רַחֲמָיו יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל
מַעֲשָׂיו, כִּי (פְּסָחִים קִיט.): יָדוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא
פְּרוּסָה תַּחַת כַּנְּפֵי הַחַיּוֹת, כְּדֵי לְקַבֵּל בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה.
וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָא דְּרַב כְּהֲנָא): "תְּשׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹי"ה
אַלְקִיךָ" - אֲפֹלוּ כִּפְרָתָ בְּעֵקֶר, אָדָם עוֹמֵד וּמְחַרֵּף
וּמְגִידָף בְּשׁוֹק, וְהַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה
תְּשׁוּבָה בִּינִי וּבִינְךָ, וְאֲנִי מְקַבֵּלְךָ; כִּי אֵין לָךְ דְּבַר
שֶׁמוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִשָּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתָּיו כְּמוֹ
הַתְּשׁוּבָה. וְאָמְרוּ (בְּרִכוֹת לד.): בְּמָקוֹם שֶׁבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה
עוֹמְדִים, צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם עוֹמְדִים; מֵאַחַר שֶׁכָּבַר
הָיוּ בְּשָׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתָּיו, וְאַף-עַל-פִּיכֵן חוֹזְרִים

אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִינָם שָׁבִים אֶל
 מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים, זֶה עֵקֶר שְׁבִיחוֹ שֶׁל בַּעַל תְּשׁוּבָה, וְעַל-
 יַדֵּיהֶם יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 וְיִתְעַנֵּג בְּעִרְבוּת זִיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִטְעַם טַעַם גֵּן-
 עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם. וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא - תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה
 וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ; שְׂיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ לְמָקוֹם
 פָּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וַיְדַבֵּר אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר
 יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו בְּתַמִּימוֹת
 וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְאַף שֶׁבִּהְתַּחֲלָה יְדָמָה לוֹ שְׂאִין מִי
 שְׂמִסְתַּכֵּל עָלָיו, וְאִין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ, וְאִדְרָבָה יְדָמָה
 לוֹ כְּאֵלוֹ אִין צְרִיכִים אוֹתוֹ כָּלֵל וּכְלָל, וְיִכְנָסוּ בוֹ
 מִחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ אֶבֶד מָנוֹס וְתַקְוָה מְמַנּוֹ, וּכְאֵלוֹ אִין לוֹ
 כְּבֹר תַּקְנָה, צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי, שֶׁהַכֹּל - זֶהוּ
 נְסִיווֹנוֹת שְׂמַנְסִים אֶת הַפּוֹגְמִים בְּבָרִית, לְרֹאוֹת אִם
 כּוֹנְנָתָם בְּאַמְתָּ לָשׁוּב אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן רֵאֵה לְקַחַת אֶת
 עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְתִקְבֵּל עַל עֲצָמְךָ מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה לֹא
 לַחֲזוֹר אֶל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְאַף שֶׁיְהִי לְךָ נְסִיווֹנוֹת
 קָשִׁים וּמָרִים, שֶׁבְּכָל פַּעַם תִּפְּלֵ שׁוֹב וְשׁוֹב, כִּי לֹא בִּנְקֵל
 יוֹצְאִים מֵהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, כִּי הֵהָרְגֵל שְׁנַתְרַגֵּל
 לְשַׁפֵּךְ אֶת זֵרְעוֹ לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לִיצְלָן, נַעֲשֵׂה אֶצְלוֹ
 כְּטַבַּע שְׁנִי, וּמָאֵד מָאֵד קָשָׁה לוֹ לְצֵאת מֵהַלְכָלוֹךְ

וְהִזְהֶמָּה הַזֹּו, עִם כָּל זֹאת אִם תִּהְיֶה עֶקֶשׁן גָּדוֹל וְתִבּוֹא
 בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׂיַחֲוֹס
 וַיִּרְחַם עָלֶיךָ, וְתִבְקֶשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׂאַתָּה רוֹצֶה
 לְצֵאת מִזֶּה, וְתִהְיֶה עֶקֶשׁן גָּדוֹל בְּתַפְלָה - לֹא לַעֲזוֹב אֶת
 עֲצֻמְךָ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, אֲזִי נִכוֹן לְבָבְךָ יִהְיֶה בְּטוֹחַ,
 שְׂסוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לְצֵאת מִהַתְּאֻוָּה הַמְּגִנָּה הַזֹּו,
 וְתִזְכֶּה לְתַקוּן נְצָחִי, כִּי יֵשׁ מִלְּאֶךָ הַנִּקְרָא עֲזַרְיָא"ל,
 וְהוּא מְמַנֶּה עַל כָּל אֱלוֹ שֶׁנִּפְגְּמוּ בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבַטָּלָה, וְכִשְׁבָּאִים וְחוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה אֵלָיו
 יִתְבַּרֵךְ, הוּא מַעֲלֶה אֶת תַּפְלָתָם לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעוֹזֵר
 לָהֶם לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה כְּזוֹ, שְׂיִקְבְּלוּ אוֹתָם. וּבְלִבְד
 אֶהוּבִי, בְּנִי, שְׂלֹא תִתְיַאֲשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאֶפְלוּ
 שְׂנִדְמָה לְךָ כְּאֵלוֹ אַתָּה אֵף פַּעַם כְּבָר לֹא תוּכַל לְצֵאת
 מִהַקְּרָגִל שְׂנִתְרַגְּלַת לְשִׁפְךָ זֶרַעַךָ עַל הָאָרֶץ, רַחֲמָנָא
 לְצִלָּן, עִם כָּל זֹאת אִם תִּהְיֶה עֶקֶשׁן גָּדוֹל לֹא לַעֲזוֹב אֶת
 עֲצֻמְךָ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, וְלֹא תִתְיַאֲשׁ כָּלֵל וְכָלֵל, אֶלֹא
 תִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים שְׂבָעוּלָם, אֲזִי בְּרַבּוֹת הַיָּמִים
 וְהַשָּׁנִים, תִּרְגִּישׁ נַעַם גִּן־עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם, וְתִהְיֶה הַכִּי
 מְאֹשֶׁר בְּחַיֶּיךָ. וְהַכָּלֵל - שְׂכָל מִי שֶׁנִּפְגַּם בַּפְּגָם הַבְּרִית
 - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, עָלָיו לִידַע שְׂבִהַתְחַלָּה יִסְבַּל
 מְרִירוֹת אֵשׁ הַגִּיּהֵנוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְיִהְיֶה לוֹ רַע וְמָר

בְּחַיֵּינוּ, וַיִּרְאֶה רַק חֶשֶׁךְ, וַיְהִי שָׁבוֹר וּמְדַכָּא בְּיַסּוּרִים
 קָשִׁים וּמְרִים, וְדַעְתּוֹ תְּהִי מְבֻלְבֶּלֶת וּטְרוּפָה עָלָיו,
 וְלִבּוֹ יִהְיֶה מָלֵא עֲקֻמוּמִיּוֹת וְקִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא
 יִהְיֶה בְּכַעַס וּבְרָגֶז וַיִּפְלִיט דְּבוּרִים כָּל־פִּי מֵעֵלָה, רַחֲמָנָא
 לִישְׁזֹבֵן, עִם כָּל זֹאת אִם תְּהִי עֲקֻשָׁן גָּדוֹל, שְׂאִינְךָ
 עוֹזֵב אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפְסָן, וְהִנֵּךְ מְקַבֵּל עַל
 עֲצָמְךָ לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלַעוֹלָם לֹא לָשׁוּב אֶל
 הַדְּבָרִים הַמְּגַנְיִים שֶׁעָשִׂיתָ עַד כֹּה, אֲזִי סוֹף כָּל סוֹף יֵאִיר
 עָלֶיךָ אוֹר הַגִּזְעָדָן בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֶפְלוֹ שֶׁתִּפְּלֵ אֶל־פִּי
 וְרַבְבוֹת פְּעָמִים אַחֲרֵי כָּל הַקְּבָלוֹת שֶׁקִּבַּלְתָּ עַל עֲצָמְךָ,
 עִם כָּל זֹאת לֹא תִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפְסָן, אֵלֶּא תַעֲמֹד
 בַּנְּסִיוֹן, אֲזִי דִיקָא סוֹף כָּל סוֹף תִּנְצַח בַּמְּלַחְמָה. וְזָכַר
 אֶת זֹאת, אֶהוּבִי, בְּנִי, כִּי תִצְטָרֵךְ אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלֶּוּ כָּל
 יְמֵי חַיֶּיךָ, וְאִם תִּצִּית אוֹתִי - לֹא תִתְחַרֵט, לֹא בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, כִּי תִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ אֶת הַגִּזְעָדָן
 עַד בְּעוֹלָם הַזֶּה, וַיִּקְבְּלוּ אֶת תִּשׁוּבָתְךָ לְמַעְלָה.

דבור

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי,

בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר הָעוֹקֵר אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ
כְּמוֹ מִי שְׁמַנְבֵּל אֶת פִּיּוֹ, וּמִפְקִיר אֶת דְּבוּרוֹ; כִּי כְּשֶׁאָדָם
מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, עַל־יַד־יָזָה נִלְחָצִים לוֹ
הַמַּחֲזִין, וּבָא לַיָּדִי נִפְיֵלָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת; כִּי
הַדָּמִים מִתִּיזִין לְמַחֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן, וּבָא לַיָּדִי חָלִי
הַנִּפְיֵלָה (לְקוּיִטִּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א); וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל,
שְׁכָל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שֶׁהָאָדָם סוּבֵל, הֵם רַק מַחֲמַת
דְּבוּרֵי פִיּוֹ, שְׁמַפְקִיר אֶת דְּבוּרוֹ, וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל
רוּחוֹ, וְזֶה גוֹרֵם לוֹ רוּחַ סְעָרָה בְּמַחֹ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(תְּהִלִּים קמ"ח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עֲשָׂה דְבָרוֹ"; מִי גוֹרֵם
לְאָדָם רוּחַ סְעָרָה בְּמַחֹ? הַדְּבוּר שְׁמַפְקִירוֹ (לְקוּיִטִּי־
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל"ח); וּבִפְרָט פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
זֶרַע לְבִטְלָה, בָּא לְאָדָם רַק עַל־יַד־יָזָה שְׁמַנְבֵּל אֶת פִּיּוֹ,
וּמְדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרַע וּרְכִילוֹת וְלִיצָנוֹת; כִּי בְרִית הַלְּשׁוֹן
וּבְרִית הַמַּעֲוֵר תְּלוּיּוֹת זֹו בְּזוֹ, כְּפִי שֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת
דְּבוּר פִּיּוֹ, כֵּן זוֹכֶה לְ"קְדֻשַׁת הַבְּרִית", וְלִהְפֹךְ -
כְּשֶׁפּוֹגֵם בְּדְבוּרוֹ, אֲזִי בָא לַיָּדִי פְּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא
לִישְׁזָבֵן (לְקוּיִטִּי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י"ט); וְחַכְמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה כ"ד, סִימָן ז'): "וְהָיָה
מִחֲנֹךְ קְדוּשָׁה וְלֹא יֵרָאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבָר" - עֲרוֹת דְּבוּר;
רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָן אָמַר: זֶה נְבוּל הַפֶּה. כִּי הָאָדָם

צָרִיךְ לְרֹאוֹת שְׂיֵהְיָה מַחְנֵהוּ קְדוֹשׁ, שְׂשִׁשְׁמֵר מְאֹד עַל
 דְּבוּר פִּי, וּכְשֶׁאָדָם שׁוֹמֵר עַל פִּי, אֲזִי נִצּוֹל מִרְעוֹת
 וְצָרוֹת רַבּוֹת. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הֶחֱכַם מְכַל אָדָם (מִשְׁלֵי כֹא,
 כג): "שִׁמֵּר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ, שִׁמֵּר מִצָּרוֹת נִפְשׁוֹ". וַחֲכָמֵינוּ
 הִקְדוּשִׁים דָּרָשׁוּ (מִדְרָשׁ מִשְׁלֵי, פָּרָק כֹּא, סִימָן ו') עַל פְּסוּק
 זֶה: "שִׁמֵּר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ" - אָמַר רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, מְלַמֵּד
 שְׂפִיתָתוֹ שֶׁל אָדָם וּתְחִיָּתוֹ שֶׁל אָדָם אֵינָה נְתוּנָה אֶלָּא
 בְּלִשׁוֹן, אִם זָכָה וּנְצָרוֹ הוּא מְחִיָּהוּ, וְאִם לֹא - הוּא
 מְמִיתָהוּ; וְכֵן הוּא אוֹמֵר (מִשְׁלֵי יח, כֹּא): "מָוֹת וְחַיִּים בְּיַד
 לְשׁוֹן"; כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי קְדֹשֶׁת הַלְשׁוֹן; וּבִפְרָט מִי
 שְׂיִוָּדַע בְּנִפְשׁוֹ, שְׂחָטָא וּפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זֵרַע לְבִטְלָה, אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה,
 אֶלָּא עַל־יְדֵי שְׂמִירַת דְּבוּר. וְכֹל מִי שֶׁשׁוֹמֵר יוֹתֵר אֶת
 דְּבוּרוֹ, זוֹכֶה יוֹתֵר לְ"קְדֹשֶׁת הַבְּרִית"; וְעַל־כֵּן כָּל מִי
 שְׂיִוָּדַע שֶׁנִּכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֵרַע
 לְבִטְלָה, וְרוֹצֵה לְתַקְּנוֹ, יִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לֹא לְדַבֵּר כָּל
 הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, כִּי הַדְּבוּר הוּא הַכֹּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֲמִתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנִשְׁמַת הָאָדָם נִתְגַּלִּית דִּיקָא עַל־יְדֵי
 הַדְּבוּר. וְלָכֵן צָרִיכִים לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת הַדְּבוּר, וּלְדַבֵּר
 רַק דְּבוּרֵי אָמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכֵן לְדַבֵּר דְּבוּרֵי
 תוֹרָה וּתְפִלָּה, וְכֵן לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח אֶת אַחֵרִים,

אֲשֶׁר כָּל זֶה נִקְרָא קִדְשֵׁת הַדְּבוּר, וְעַל יְדוּ בָּאִים לַיְדֵי
 "קִדְשֵׁת הַבְּרִית". וְאָמְרוּ (זֶהֱר שְׁמִינֵי מֵא :): תָּא תְּזִי פּוּמָא
 וְלִישָׁן אֲתֵר עֲלָאָה הָכִי אֲקָרִי, וּבְגִין כֶּף לָא יִפְגִּים אֲנִישׁ
 פּוּמִיָּה וְלִישְׁנִיָּה, וְכָל שְׁכָן לְאַסְתָּאבָּא נִפְשִׁיָּה וְגִרְמִיָּה
 בְּגִין דְּאַסְתָּאב הוּא בְּעֲלָמָא אֲחֶרָא [בֵּא וּרְאָה שְׁהֶפֶה
 וְהִלְשׁוּן מְרֻמְזִים עַל מְקוּם עֲלִיּוֹן (יְסוּד וּמִלְכוּת)],
 וּבְשִׁבִיל זֶה לָא יִפְגַּם אָדָם פִּיּוֹ וְלִשׁוֹנוֹ, וּמְכָל שְׁכָן שְׁלֵא
 יִלְכָלֵךְ אֶת נִפְשׁוֹ עַל־יְדֵי פְגָם הַדְּבוּר, מִפְּנֵי שְׂאֵם פּוּגָם
 בְּדְבוּרוֹ, וּמִלְכָלֵךְ אֶת נִפְשׁוֹ, הוּא מִתְלַכְלֵךְ בְּעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן]. וְלִכֵּן מִי שְׁרוּצָה לְתַקֵּן אֶת הָעֵבֶר שְׁלוֹ, וּבְפֶרֶט
 פְּגָם הַבְּרִית - הוּצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עֲלִיו לְקַבֵּל עַל
 עֲצָמוֹ לְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ.
 כִּי הַדְּבוּר הוּא קָדוֹשׁ מְאֹד, וְעַל יְדוּ יְכוּלִים לְזַכּוֹת
 לְהַגִּיעַ לְכָל הַמְדַרְגּוֹת שְׁבַע עוֹלָם, וּבְפֶרֶט אֶל רוּחַ הַקְּדוֹשׁ,
 כַּמוּבָא (זֶהֱר חֲקַת קַפְג :): כָּל מָאן דְּנָטִיר פּוּמִיָּה וְלִישְׁנִיָּה
 זָכִי לְאַתְלַבְּשָׁא בְרוּחַ דְּקַדְשָׁא [כָּל מִי שְׁשׁוּמֵר עַל פִּיּוֹ
 וְלִשׁוֹנוֹ, זוֹכֵה שְׁנַתְלַבֵּשׁ בּוֹ רוּחַ־הַקְּדוֹשׁ]; כִּי עַל־יְדֵי
 הַדְּבוּר שְׁמַדְבָּרִים אֱלִיו יִתְבָּרַךְ, נַעֲשִׂים כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ
 שְׁפַע רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלִקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ (לְקוּטֵי־מוֹהֲרָן, חֶלֶק
 א', סִימָן לַד); וְעַל־כֵּן אֲשַׁרִי מִי שְׁזוֹכֵה לְשִׁמּוֹר עַל דְּבוּרוֹ,
 וְלֹא יִדְבֵר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וּמְכָל שְׁכָן שְׁלֵא יִדְבֵר

דבורים רעים על זולתו, שעל-ידי-זה הוא נפגם בפגם
 הברית - הוצאת זרע לבטלה, שהחטא הזה בא על-פי-
 לב רק מחמת פגם הדבור שפוגם בדבורו. ולכן כל מי
 שיודע את נגעי לבבו ומכאוביו, יקבל על עצמו לדבר
 רק דבורים קדושים עם זולתו, ויחבק ויאמץ ויעודד
 וישמח את כל בר ישראל, אשר זה עקר תקונו ו"קדשת
 הברית". וצריך שתדע, אהובי, בני, אף שכבר פגמת
 בדבורך עד עכשו, ודברת כל העולה על רוחך - לשון-
 הרע ורכילות, ליצנות ונבול פה, שעל-ידי-זה באת אל
 החטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, עם כל
 זאת עקר תקונו החטא המגנה הזה הוא רק על-ידי
 קדשת הדבור, שעל ידו זוכים ל"קדשת הברית"; ועל-
 כן ראה לקחת את עצמך בידיך, ומהיום והלאה אל
 תדבר דברים בטלים, אלא תרגיל את עצמך להיות
 צנור הממשיך טוב לכל בית ישראל, ותמיד תדבר עם
 זולתך דבורי אמונה והשגחה פרטית, ותחזקו ותאמצו
 ותעודדו ותשמחו, ותדבר על לבו, ותנחמו בכל מיני
 לשונות של נחמה והתחזקות, ודיקא על-ידי-זה ימחל
 לך הקדוש-ברוך-הוא, על כל עוונותיך המרבים. וזכור
 דבר זה כל ימי חייך; כי הדבור הוא הכלי המקדש את
 האדם, או, חס ושלום, להפך - מטמא את האדם. כי

הַכֹּל תָּלוּי כְּפִי דְבוּרוֹ שֶׁל הָאָדָם, אִם הוּא זוֹכֶה לְדַבֵּר
 דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְהוּא מְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ אֶת
 כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית";
 אֲבָל אִם הוּא פּוֹגֵם בְּדְבוּרוֹ, וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל
 רוּחוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה בָּא לְפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְסוּבֵל כָּל מִינֵי סִבָּל, רַחֲמָנָא
 לְיִשְׁזַבֵּן. כַּמּוּבָא (זֶהר שְׁמִינֵי מ.ב.) עַל פְּסוּק (קִהְלֶת ו, ז): "כָּל
 עֵמֶל הָאָדָם לְפִיהוּ", הֵאֵי קָרָא בְּשַׁעֲתָא דִּדְיָנִין לִיהַ לְבַר
 נִשׁ בְּהַהוּא עֲלָמָא כְּתִיב, כָּל הַהוּא דִּינָא וְכָל מַאי
 דְּסָבִיל בְּהַהוּא עֲלָמָא וְנִקְמִין מִינֵיהּ נִקְמָתָא דְּעֲלָמָא
 לְפִיהוּ בְּגִין פִּיהוּ דִּלָּא נָטִיר לִיהַ, וְסָאִיב לִיהַ לְנַפְשֵׁיהוּ
 לָא אֲתַדְבֵּק בְּסִטְרָא דְּחַיֵּי בְּסִטְרָא דִּימִינָא [בְּשַׁעָה
 שְׁדָנִים אֶת הָאָדָם בְּעוֹלָם הַבָּא סוּבֵב פְּסוּק זֶה, כִּי כָּל
 מַה שֶׁהָאָדָם סוּבֵל בְּעוֹלָם הַבָּא, וְכָל הַנְּקָמוֹת שֶׁנוֹקְמִים
 בוֹ אַז, הַכֹּל בְּשִׁבִיל פִּיו, שְׁלֵא שְׁמַר לוֹ, וְטַמָּא אֶת נַפְשׁוֹ
 וְלֵא דִּבֵּק אֶת נַפְשׁוֹ בְּצַד הַחַיִּים, בְּצַד הַיְמִין]; וְעַל־כֵּן
 מִי שְׁרוּצָה לְתַקֵּן אֶת פָּגַם הַבְּרִית שֶׁנִּפְגַּם בוֹ, יִקְבֹּל עַל
 עֲצָמוֹ לְשַׁמַּר עַל דְּבוּרֵי פִיו, וַיַּחֲזִק אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל,
 וַיִּשְׁמַח וַיַּעֲוֹד אוֹתוֹ. וּכְנֶגֶד זֶה שֶׁקְּלָקֵל בְּבְרִיתוֹ וְדַבֵּר
 לְשׁוֹן־הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, דְּבָרִים בְּטִלִּים וְנִבּוּל פָּה,
 יִקְדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, וְאִזּוּ דִּיקָא יִזְכֶּה לְתַקּוּן וְ"קִדְשֵׁת

הברית" בתכלית השלמות, כי זה תקוון לזה.

דאגה

צריך שתדע אהובי, בני היקר, אשר מי שחטא בפגם הברית הוצאת זרע לבטלה, עליו נופלות תמיד דאגות, וזה הורס לו את כל החיים, כמאמרם ז"ל (סנהדרין ק:) לא תעיל דוּיָא בלִבְךָ דגְבַרִי גִיבְרִין קטל דוּיָא [אל תכניס דאגה בלבך, כי הדאגה הרגה הרבה אנשים גבורים]; ודאגה באה רק מהחטאים, כמו שכתוב (תהלים לח, יא): "כי עוֹנֵי אֲגִיד אֲדַאֵג מִחֲטָאתִי"; ובפרט מי שחטא בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, עליו באות תמיד דאגות, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות עצבות, סימן א'): מי שלא תקן חטאת נעורים, על־ידי־זה באים לו דאגות; ולכן אם אפה יודע שנכשלת כבר בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, תשתדל לא לדאג דאגת חנם, כי הדאגה הורסת את החיים לגמרי, ועקר תקוון הברית הוא לא לדאג כלל, אלא ימסר את עצמו לגמרי אליו יתברך, וידע אשר רחמיו מרבים, ובודאי אם ישוב בתשובה

שְׁלֵמָה, הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִקְבְּלוּ, כִּי אֵין לָךְ דְּבַר
הָעוֹמֵד בְּפָנַי הַתְּשׁוּבָה. וְלָכֵן רְאֵה לֹא לְדֹאג דְּאֵגַת חֲנָם,
כִּי הַדְּאָגוֹת בָּאוֹת מִחֲמַת פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
לְבַטְלָה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים
שְׂבַעֲוֹלָם, שְׂבֻדָּאֵי עַל-יַד־יָזָה תִּזְכֶּה לְהַכְנִיעַ אֶת הַדַּעַת
הוּא הַמַּחְבֵּר וּמְזוּג חֲכָמָה עִם בִּינָה שֶׁהֵם הַמַּחְזִין,
וְכִשְׂאָדָם זוֹכָה וּמְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת מַח מִחֲשַׁבְתּוֹ, עַל-
יַד־יָזָה מְזוּדָּגוֹת אֲצֻלוֹ הַחֲכָמָה וְהַבִּינָה גַם יַחַד, וְזוֹכָה
לְהוֹלִיד בְּכָל פַּעַם שְׂכָל חֲדָשׁ בְּעִבּוּדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ
שְׁמוֹ, וּמְחַדֵּשׁ חַדוּשִׁים חֲדָשִׁים בְּגִלּוּי אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן כָּל מִי שִׁיּוּדַע בְּנַפְשׁוֹ, שְׁחָטָא וּפְגַם
בְּהוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, עָלָיו לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּבִנְיַן
הַדַּעַת, בְּנִין בֵּית הַמַּחְזִין, וְתָמִיד יִזְכֹּר רַק מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְלֹא יִסִּיחַ דַּעַת מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ כְּרַגַע, שְׂזָה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת
הַדַּעַת. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֵה
לְתַקֵּן אֶת מַעֲשֵׂיךָ הָרָעִים, וּבְפִרְט בְּזָה שְׁחָטָא עַד
עַכְשָׁו בְּהִרְהוּרִים רָעִים וּבְמַחֲשַׁבוֹת זָרוֹת, עַד שְׂבִאתָ
לְיַד־יָזָה הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
לְבַטְלָה, רְאֵה לְתַקֵּן אֶת דַּעְתְּךָ, וְתַכְנִיס בְּעֲצָמְךָ תָּמִיד
יְדִיעָה זוֹ, אֲשֶׁר הַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְתִהְיֶה
דְּבוּק בְּדַעְתְּךָ בְּאֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂדִיקָא עַל-

יִדְיִיזָה תַשְׁלֵם דַּעְתָּךְ, וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֶׁר בְּחַיִּיךְ; כִּי מִי
 שְׁזוּכָה לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת, הוּא הֶעֱשִׂיר הַכִּי גָדוֹל, וְלִהְפֹךְ,
 מִי שֶׁחִסְרָה בּוֹ דַּעַת - חָסֵר בְּכֹל, וּכְמֵאמָרָם ז"ל (נְדָרִים
 מ.א.) עַל פְּסוּק (דְּבָרִים כח, מח): "בְּחֹסֶר כָּל" - רַב נֶחֱמָן
 אָמַר בְּלֹא דַעַה, אָמַר אַבְיֵי נְקֻטִינָן, אֵין עָנִי אֶלָּא בְּדַעַה,
 בְּמַעְרַבָּא אָמְרֵי דְדָא בֵּיה כָּלָא בֵּיה, דְּלֹא דָא בֵּיה מַה
 בֵּיה? דָּא קְנִי מַה חָסֵר? דָּא לָא קְנִי מַה קְנִי? ! כִּי אִם
 יֵשׁ לְאָדָם דַּעַת וְשִׁכְלָא בְּדַבְּקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךְ שְׁמוֹ, אֲזִי
 אֵין חָסֵר לוֹ כְּלוּם, אֲבָל אִם אָדָם שׁוֹכַח מִמְּנוֹ יִתְבַּרְךְ,
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאֵינוֹ מַכִּירוֹ מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, אֲזִי הוּא
 חָסֵר מְכַל. וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁתָּמִיד זוּכָה לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ
 אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךְ, שְׁעַל-יִדְיִיזָה יִזְכָּה לְתַקֵּן אֶת
 אֲשֶׁר שָׁחַת בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְיִזְכָּה
 לְ"קְדֻשַׁת הַבְּרִית", אֲשֶׁר תְּלוּי רַק כְּפִי קְדֻשַׁת הַדַּעַת
 וְהַמַּחְשָׁבָה. וְתִזְכֹּר זֹאת, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עָקַר תְּקוּן
 הַבְּרִית, הוּא תְּקוּן הַדַּעַת, שְׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְקַדְּשׁ
 וּלְטַהֵר אֶת מַח מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְלֹא לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ שׁוֹם
 דַּעוֹת נְפֻסְדוֹת, דַּעוֹת זָרוֹת, אֶלָּא תָּמִיד יִכְנִיס בְּעַצְמוֹ
 אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךְ, וְיִדַּע אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר
 קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מִעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל
 הַעֲלִיּוֹן, וְעַל-יִדְיִיזָה תִזְכָּה לְהַגִּיעַ אֶל "קְדֻשַׁת הַבְּרִית".

וּבְלִבְד, אֶהוּבִי, בְּנִי, שְׁתֵּהִיָּה עֶקְשׁוֹן עַל דְּבַר זֶה, לְבָלִי
 לְפַל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל מְכַל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ - בֵּין בְּרוּחָנִי
 וּבֵין בְּגִשְׁמִי, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת - שְׁאִינוּ
 נִשְׁבָּר מִשׁוּם דְּבַר שְׁבָעוּלָם; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַגִּיעַ אֶל זֶה,
 וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

דְּבָקוֹת

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תְּקוּן
 לְפָנָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּמוֹ
 הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ; כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת
 בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּם
 אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, הֵם
 עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהַכֹּל לְבוֹשׁ לְגַבִּי
 הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְאֶל זֶה הַתְּכֵלִית הָאָדָם צָרִיךְ
 לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ
 כְּרַגַּע, אֲבָל עַל־יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הָאָדָם מִפְּרִיד אֶת עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְדַעְתּוֹ מִשְׁתַּבְּשֶׁת לְגַמְרִי, וְאִינוּ זוֹכֶה
 לְהִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ הַמְּחִיָּה אֶת כָּל

פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה ; כִּי בְּאַמֶּת הַדְּבָקוֹת בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זֶה סוּד יַחֲוּד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ, סוּד חֲבוּר הַדְּעַת עִם הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה (לְקוּטֵי־הַלְכוּת, נְדָה, הַלְכָה ב', אוֹת יב), וְזוֹ הַתְּכֵלִית שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ בָּזֶה הָעוֹלָם - לְחַבֵּר וְלִיַּחַד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל עוֹלָם הַבָּא, שְׁזֶה סוּד חֲבוּר וְזוּוּג וְיַחֲוּד בֵּין יְסוּד לְמַלְכוּת, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, הוּא מְפָרִיד אֶת הַיְסוּד מִהַמְּלָכוּת, וּמִזֶּה נִתְּבַלְבְּלֵת דַּעְתּוֹ וּמַחֲוֹ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמְקַרֵּר אֶת לְבָבוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְנִחַלְשֵׁת וְנִפְגַּמֶּת אֱמוּנָתוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְעַל־כֵּן עָקַר תְּקוּן הַבְּרִית הוּא עַל־יַדֵי שְׁיִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ תָּמִיד אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁזֶה סוּד (תְּהִלִּים לד, יז) : "פְּנֵי הַיְיָ" הַבְּעוֹשֵׁי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זְכָרָם", הֵינּוּ שֶׁתָּמִיד צָרִיכִים לְהֵאִיר בְּעֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל אֶת פְּנֵי הַיְיָ"ה", שֶׁהוּא אֹר גְּלוּי שְׁכִינָה, "בְּעוֹשֵׁי רָע" - שְׁזֶה סוֹבֵב עַל אֱלוֹ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, שֶׁנִּקְרָא רָע, וְעַל־יַדֵי שְׁמִמְשִׁיכִים עַל עֲצָמָם תָּמִיד דְּבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְתָמִיד חוֹשְׁבִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵיזֶה "לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זְכָרָם" - שְׁלֹא נִשְׁאָר שׁוּם זְכוֹר מִהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה ; כִּי כָּל שֶׁאָדָם מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ יוֹתֵר הָאֶרֶת דְּבָקוֹת אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, יוֹתֵר שׁוֹרֵף אֶת

הַקְּלָפוֹת שֶׁבָּרָא עַל־יַדֵּי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה; וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁחֲטָא וּפְגָם בְּיוֹתֵר בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עָלָיו לְהִמָּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ יוֹתֵר אֶת דְּבָקוּת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שָׁמוֹ, וְלֹא יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְדִיקָא עַל־יַדֵּי־זֶה יִשְׂרָף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַמְּחִיצוֹת שֶׁנִּבְנוּ סְבִיבוֹ, וְיִזְכֶּה שֶׁהַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְרוּךְ־הוּא יִמְחַל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וְלֹא יִשְׂאֵר שׁוּם זְכוֹר מִהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה. וּבְאַמֶּת עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֶפְשָׁר מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, וְגַם בְּתִקְוָה הַחֲשֵׁךְ בְּגִיא צְלָמוֹת שֶׁשָּׁם נָפַל, יָכוֹל לְהִמָּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹר הָאֵיזֵן סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּדְבָקוּת עֲצוּמָה, אִם יִסְתֵּם אֶת עֵינָיו מִחִיזוֹ דְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְלַחֲשֹׁב תָּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־יַדֵּי־זֶה יִכְרוֹת מִהָאָרֶץ אֶת זְכוֹר חֲטָאָיו, הֵינּוּ שְׁלֹא יִשְׂאֵר שׁוּם זְכוֹר מִכָּל הַחֲטָאִים שָׁלוֹ; כִּי עַל־יַדֵּי תִקְוָה הַדְּבָקוּת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא מוֹרִיד אֹר עַל נִשְׁמָתוֹ, וְעַל־יַדֵּי־זֶה מְסַנֵּן אֶת עֵינֵי הַקְּלָפוֹת, וְהֵם אֵינָם יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דְּבָר. וְלָכֵן אֶהוּבֵי, בְּנֵי הַיִּקָּר, אַף שֶׁכִּפָּר נִכְשַׁלְתָּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה יָמִים וְשָׁנִים, עִם כָּל זֹאת אַל תִּתְיַאֵשׁ, אֶלָּא תִּדְבִּיק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֵיזֵן סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִדַּע שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ אָב הַרְחָמָן, וְרוֹצֵה רַק אֶת טוֹבֶתְךָ, וּבּוֹדֵאֵי אִם

לא תעזב אותו יתברך, ותתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, תזכה להגיע ל"קדשת הברית", שהיא קדשת המחין; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, שאז יבוא אל תקונו הנצחי. אבל עליך לדעת אשר אי אפשר להגיע אל דבקות אמתית בהבורא יתברך שמו, ולזכות לנעם העליון, לחזות בנעם הוי"ה ולבקר בהיכלו, אלא על ידי דבורי ברכות והודאות, שירות ותשבחות להשם יתברך (לקויטי הלכות, ברפת הפרות, הלכה ד', אות א'); ולכן ראה, אהובי, בני היקר, להיות רגיל לדבר ולשיח ולספר את כל אשר עם לבבך אליו יתברך, ותמיד תתן לו יתברך תודה והודאה, ותרבה בברכות בכל יום, ועל ידי זה תמשיך על עצמך נעם ערבות זיו שכינת עזו יתברך, ותזכה לחזות בנעם הוי"ה כל ימי חיך; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, אלא מקים את זאת, ואז טוב לו לנצח נצחים.

דרך ארץ

צריך שתדע אהובי, בני, אשר עקר תקוון הברית הוא

עַל־יְדֵי שְׁקוּנָה לְעַצְמוֹ מִדַּת דֶּרֶךְ אֶרֶץ, וְזֶה סִימָן אִם
הָאָדָם זָכָה כָּבֹר לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית" - אִם הוּא מְתַנְהֵג
עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גָּדוֹל, זֶה סִימָן שְׂמֵחוּ
מִיֵּשֶׁב מְאֹד, וּלְהִפְךָ - אִם הוּא עֵז פָּנִים, וּמְתַנְהֵג בְּעֵזוֹת,
וְאֵין לוֹ שׁוֹם נְמוּס וּדְרֶךְ אֶרֶץ, סִימָן שְׂמֵחוּ מְבֹהֵל
וּמְבֹלְבָל מְאֹד, וְהוּא עֵדִין פָּגוּם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, בְּפָגָם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה; כִּי לֹא יִמְלֹט שְׂאֵדָם
יִתְנַהֵג בְּעֵזוֹת וּבְגַעַל נֶפֶשׁ כְּלָפִי זוּלָתוֹ, אִם לֹא שֶׁהוּא
פָּגוּם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מְבֹלְבָל אֶת
דַּעְתּוֹ עַד מְאֹד. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (חֲגִיגָה ה.) עַל
פְּסוּק (קֹהֶלֶת יב, יד): "כִּי אֶת כָּל מַעֲשֵׂה הָאֱלֹקִים יָבֵא
בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל נַעֲלָם", מֵאֵי עַל כָּל נַעֲלָם? אָמַר רַב:
זֶה הַהוֹרֵג כְּנֵה בְּפָנָי חֲבֵרוֹ וְנִמְאַס בָּהּ, וְשָׂמוּאֵל אָמַר:
זֶה הָרַק בְּפָנָי חֲבֵרוֹ וְנִמְאַס; הָרִי שְׂחַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
הַקְּפִידוּ מְאֹד עַל דָּבָר זֶה, שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה דָּבָר שְׂחַבְרוֹ
יִתְגַּעַל מִמֶּנּוּ, וְהוּא עֵתִיד לְתַן אֶת הַדִּין, רַחֲמָנָא
לִישׁוּבָן, וְכָל זֶה בָּא רַק מִחֲמַת פָּגָם הַדַּעַת, פָּגָם הַבְּרִית
- הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּשֶׂאֵדָם חוֹטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
הַזֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא קוֹפֵץ עַל זוּלָתוֹ, וּמְחַרְפוֹ וּמְגַדְפוֹ
וּמְגַעִילוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְלָכֵן מִי שְׂרוּצָה לְזִכּוֹת
לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", עָלָיו לְהִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גָּדוֹל,

וּבִפְרָט כָּל־פִּי זוֹלָתוֹ, וְתַמִּיד יִהְיֶה וַתָּרֶן בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
 כְּמֵאמָרם ז"ל (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה יט, סִימָן ב'): לְמַדָּה אוֹתָךְ
 הַתּוֹרָה שֶׁתִּהְיֶה וַתָּרֶן בְּתוֹךְ בֵּיתָךְ, נִשְׁפָּף יַיִן - הָיִי וַתָּרֶן;
 כִּי זֶה דֶּרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁהָאָדָם וַתָּרֶן בְּבֵיתוֹ
 וּבַחוּץ, וְאֵינוֹ מִקְפִּיד עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, אֲשֶׁר אֶת הַמְּדָה
 הַיְקָרָה הַזֶּה הָאָדָם צָרִיף לְקִנּוּת לְעֲצָמוֹ תַמִּיד. וְכֵן אָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה יד, סִימָן כ'): דֶּרֶךְ
 אֶרֶץ - שְׁלֹא יִדְבֹר אָדָם עִם חֲבֵרוֹ אֶלָּא אִם־כֵּן קוֹרְאוֹ
 תַחֲלָה; הֵרִי שֶׁאָדָם צָרִיף לְהִתְנַהֵג עִם זוֹלָתוֹ בְּנִמְוֹס
 וּבְדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל עַד מְאֹד, וְזֶה סִימָן שֶׁהוּא זָכָה כְּבָר
 לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת "קְדֻשַׁת הַבְּרִית". וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם, פְּרָשָׁה יט, סִימָן טו): מִי בָאֵר - מִי בּוֹרוֹת
 הָיָה צָרִיף לוֹמַר? לְמַדָּה תּוֹרָה דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שֶׁהַהוֹלֵךְ
 לְאֶרֶץ שְׂאִינָה שְׁלוֹ, וַיֵּשׁ בְּיָדוֹ צָרְכוֹ, לֹא יֵאכֹל מִמֶּה
 שֶׁבְּיָדוֹ, אֶלָּא שְׁלוֹ יִהְיֶה מִנְּחָה, וַיִּקְנֶה מִן הַחֲנוּנֵי בְּשָׁבִיל
 לְהִנּוֹתוֹ; הֵרִי שֶׁמְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אֵיךְ
 לְהִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ עִם זוֹלָתוֹ. וְדָבָר זֶה מְאֹד מְאֹד
 נְחוּץ. וְרַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת בָּנִים סד): צָרִיף
 לְלַמֵּד אֶת הַתִּינוּק דֶּרֶךְ אֶרֶץ מִנְּעוּרָיו; כִּי מִדַּת הַדֶּרֶךְ־
 אֶרֶץ הוּא יְסוּד גְּדוֹל לְתַקּוּן הַדַּעַת, וּבְזֶה מֵרָאָה שֶׁהוּא
 אוֹחֵז בְּ"קְדֻשַׁת הַבְּרִית", לֹא־כֵן כְּשֶׁהוּא פָּרָא אָדָם,

וּמְחַרְף וּמְבַזֶּה אֶת כָּל אֶחָד, סִימָן שֶׁהוּא פָּגוּם בַּבְּרִית, וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יִלְקוּט מִשְׁלִי, רָמְזוּ תַתְקֵנוּ) : מִתּוֹךְ שְׂאִין מוֹכִיחוֹ עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַחֲכָמָה וְהַדֶּרֶךְ אֶרֶץ, עֲתִיד לְשִׁנְאוֹהוּ; הֵינּוּ שְׁכָל אָב צָרִיךְ לְלַמֵּד דֶּרֶךְ אֶרֶץ אֶת בְּנוֹ מִנְעוּרָיו, כִּי אִם לֹא, לְבִסּוֹף יַעֲשֶׂה מַעֲשִׂים כְּאֵלֶּה שְׂיִצְטַעַר עַד מָאד, וַיָּבֹא לְיַדִּי שִׁנְאוֹהוּ שְׂיִשְׁנֵא אוֹתוֹ. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנָּא דְּבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה, פְּרָק טז) : בְּרוּךְ הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, שֶׁנִּתֵּן דְּבָרֵי תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, שְׂיִלְמְדוּ מֵהֵן דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שֶׁלֹּא יִרְבוּ עוֹוֹנוֹתֵיהֶן בְּעוֹלָם, שְׁכָל הָעוֹבֵר עַל מֵה שְׁכָתוֹב בַּתּוֹרָה - לוֹקָה; הֵרִי שְׂאָדָם צָרִיךְ לְלַמֵּד הַרְּבֵה תּוֹרָה, כְּדֵי שְׂיָבֹא לְמִדּוֹת וּלְדֶרֶךְ אֶרֶץ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצַל מִחֲטָאִים וְעוֹנוֹת. וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת "קְדֻשַׁת הַבְּרִית". וּמִדַּת הַדֶּרֶךְ אֶרֶץ הִיא הַמְּשַׁכֶּת אוֹר אֱלֹקֵי בְּעוֹלָם, כִּי כֵּךְ הֵטְבִיעַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הָאֶרֶץ, שְׂיִלְמְדוּ דֶּרֶךְ אֶרֶץ מִהַבְּרִיאָה. כַּמְּאָמָרם ז"ל (עֲרוּבִין ק:) : אֲלֵמָּלֵא לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה, הֵינּוּ לְמִדִּים צְנִיעוֹת מִחֲתוּל וְגִזְל מִנְמָלָה וְעַרְיוֹת מִיוֹנָה; כִּי הוּא יִתְבַּרְךְ מְלִבָּשׁ בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה - דוֹמָם, צוֹמָח, חֵי, מְדַבֵּר, וְאִם אָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד בְּאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי לוֹמֵד דֶּרֶךְ מִטְּבְעֵי הָאֶרֶץ דִּיקָא, שְׂזֵה נִקְרָא

דֶּרֶךְ אֶרֶץ. וְעַל־כֵּן אֲשֶׁר־י מִי שֶׁמִתְנַהֵג תָּמִיד בַּמִּדָּה
 הַיְקָרָה שֶׁל דֶּרֶךְ אֶרֶץ, וּמְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת, וּמְקַדִּים
 שְׁלוֹם לְכָל אָדָם, שֶׁעַל־יְדִי־זָה הוּא מֵרָאֶה אֶת טֹהַר
 לְבָבוֹ וְיִשׁוּב דַּעְתּוֹ, וְאֵיךְ שֶׁזָּכָה כָּבֹר לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית".
 וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁחֲטָא וּפָגַם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה
 שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְקַנּוֹת לְעַצְמוֹ אֶת מִדַּת
 הַדֶּרֶךְ אֶרֶץ, וְדִיקָא עַל־יְדִי־זָה יָבוֹא לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר
 קִלְקַל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה; כִּי מִי שֶׁמִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ,
 עַל־יְדִי־זָה מֵרָאֶה לְדַעַת שֶׁמַּחֲוֹ מְזַכֵּךְ, וּכְבֹר זָכָה
 לְשִׁלְמוֹת יִשׁוּב הַדַּעַת, אֲשֶׁר־י מִי שֶׁקוֹנֶה לְעַצְמוֹ אֶת
 מִדַּת הַדֶּרֶךְ אֶרֶץ, וְזֶה עֵקֶר "קִדְשֵׁת הַבְּרִית", וְיִהְיֶה
 אָהוּב לְמַטָּה וְאָהוּב לְמַעְלָה, וְיִשָּׂא חֵן בְּעֵינַי כָּל רוֹאֵיו,
 אֲשֶׁר־י לוֹ!

התחזקות

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אָהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מִי שֶׁצָּרִיךְ
 הַתְּחַזְּקוֹת כְּמוֹ מִי שֶׁחֲטָא וּפָגַם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
 וְהַמְּזֻהָם שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְאֵף
 שֶׁכָּל אָדָם צָרִיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם הַתְּחַזְּקוֹת, כִּי אֵין לָךְ אָדָם

שְׁלֹא תַעֲבֹר עָלָיו אֵיזוֹ צָרָה, אוֹ אֵיזָה הַפֶּסֶד מִמּוֹן, אוֹ אֵיזוֹ חוֹלָאֵת, אוֹ אֵיזוֹ מְרִיבָה וְהַשְׁפָּלָה וְכַדוּמָה - כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, שְׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי אָדָם בְּזָה הָעוֹלָם; כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא מָלֵא יִסּוּרִים קָשִׁים וּמָרִים, אֲבָל מִי שֶׁנִּכְשָׁל בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הוּא צָרִיךְ הַתְּחִזְקוֹת יוֹצֵאת מִן הַכֶּלֶל; כִּי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה מְכַנֵּס בְּאָדָם עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדַכְאוֹן, כִּי חֲטָא זֶה נִקְרָא יִלְלָה, שֶׁמְכַנֵּס עֲצָבוֹת וְיִלְלָה וּפְחָדִים יִתְרִים בְּאָדָם, וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁכָּבַר נִכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְהַתְּחִזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְלַחְזֹר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא רַק עַל־יְדֵי גְדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁכָּבַר זָכוֹ לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאֵין לָהֶם שׁוּם הַסְתַּכְּלוּת בְּחִיזוֹ דְּהָאֵי עֲלֵמָא כָּלֵל, וְלָכֵן הֵם דִּיקָא יְכוּלִים לְחַזֵּק אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַיְרוּדוֹת וְהַנְּפוּלוֹת, וְלְהַגְבִּיהֶם וְלְהַעֲלוֹתָם אֶל תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה; כִּי גְדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצַּדִּיקִים זָכוּ לְהַגִּיעַ אֶל הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת בְּמִדְרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, עַד שֶׁהֵם יְכוּלִים לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה כְּאֵלוֹ, שֶׁיְכוּלִים לְמַשֵּׁךְ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁכָּבַר נִפְגְּמוּ בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים שְׁבַעֲוֹלָם, וּבְפָרֹט בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. אֲבָל

בְּאַמַּת גַּם אַחַר שְׁגִדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים זָכוּ לְחִבְר
סְפָרִים קְדוֹשִׁים הַמְּקַרְבִּים נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
וְהַלְבִּישׁוּ הַשָּׂגַת אֱלֻקוֹת בְּלְבוּשֵׁים שׁוֹנִים מֵעִלָּה
לְעֻלּוֹל, מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן לְשִׁכְל תַּחְתּוֹן (לְקוֹטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק
א', סִימָן ל'), עַד שְׁאַפְלוּ אוֹתָם שְׁנַפְגָּמוּ בַמָּה שְׁנַפְגָּמוּ,
עַדִּין יְכוּלִים גַּם-כֵּן לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
עַל-יְדֵי אֵלוֹ הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁחִבְרוּ גְדוּלֵי מִבְּחָרֵי
הַצְּדִיקִים, עִם כָּל זֹאת הַבְּחִירָה גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד; כִּי
לְפַעֲמִים נִדְמָה לְאָדָם הַשׁוֹמֵעַ אוֹ מְעִין בַּסְּפָרִים, וְרוֹאֵה
הַתְּחִזְקוֹת שֶׁחִזְקוּ אוֹתָנוּ הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּם
וְתַלְמִידֵיהֶם הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם, וְהוֹדִיעוּ לָנוּ שְׂאִין שׁוֹם
יְאוּשׁ בְּעוֹלָם, וְאַפְלוּ אִם נָפַל לָמָּה שְׁנַפְל, רַחֲמָנָא
לְצַלָן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַשֵּׁם אֱתוּ, עִמוּ וְאַצְלוּ וְסָמוּךְ לוֹ,
כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְגַם מִשָּׁם מְצַפֶּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
לְתִשׁוּבָתוֹ בְּאִיזוֹ מִדְּרָגָה שְׁבָהּ הוּא נִמְצָא, אֶף מִחֲמַת
חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שֵׁשׁ לוֹ מִמַּעֲשָׂיו שְׂאִינָם טוֹבִים, כִּי יִדַּע
אִינִישׁ בְּנַפְשִׁיהָ אֶת גְּדֹל פְּגָמוֹ וְלִכְלוּף מַעֲשָׂיו, נִדְמָה לוֹ
שֶׁהוּא גָרוּעַ מִן הַפֶּל, וְלֹא עָלָיו נֶאֱמָרוּ דְבָרִים הַלְלוּ.
הַגַּם כִּי הַצְּדִיקִים בִּבְאֵרוֹ בְּפִרוּשׁ, שֶׁהֵם מְדַבְּרִים אֶפְלוּ
עִם הַגָּרוּעַ שֶׁבְּגָרוּעִים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן נִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ הֵם
רוֹצִים רַק לְפִתּוֹת אוֹתוֹ וְלַהֲסִיתוֹ וְלַהֲכַנֵּס עִמוֹ בְּדַרְךְ

פְּשָׁרָה בְּעֶלְמָא, כְּדִי שְׁלֵא יִפְּל עוֹד יוֹתֵר, וְיִהְיֶה עוֹד
גְּרוּעַ בְּיוֹתֵר, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֲבָל הָאֲמַת הוּא יוֹדֵעַ
בְּנַפְשׁוֹ פְּחִיתוּתוֹ וְשִׁפְלוּתוֹ, וְשֵׁה־שֵׁם יִתְבָּרַךְ רַחוּק מִמְּנוּ
מְאֹד, וְכִבָּר אֲבָדָה תִּקְוֹתוֹ, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְכִיּוֹצֵא
בְּחִלְיִשׁוֹת וּנְפִילוֹת כְּאֵלוֹ, שְׁרוּצָה הַבַּעַל־דָּבָר לְהִסִּיתוֹ
וְלְהַדְיָחוֹ מִדְּרָךְ הָאֲמַת. אֲבָל אוֹתָם שְׁזָכוּ לְהַכְלִיל בְּתוֹךְ
הַקְּבוּץ הַקָּדוֹשׁ, וְאוֹחֲזִין אֶת עֲצָמָם בְּהִצְדִּיק הָאֲמַת,
הֵם מְאֲמִינִים בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, כִּי כָּל דְּבָרֵי הַצְּדִיק
וְהַתְּחִינּוֹתוֹ אֵינָם בְּדְרָךְ פְּשָׁרָה וּפְתוּי וְהִסְתָּה, חֶסֶם
וְשָׁלוֹם, רַק כֶּף הִיא הָאֲמַת לְאֲמַתָּה; כִּי בְּגִדְל הַשְּׂגָתָם
הַעֲצוּמָה הַשִּׁיגוּ הָאֲמַת, כִּי רַבִּים רַחֲמִיו וַחֲסָדָיו יִתְבָּרַךְ
עַד אֵין חֶקֶר, וְחוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַלְתִּי יַדַּח מִמְּנוּ נְדָח,
אֲפֹלוּ מִי שֶׁכִּבָּר נְדָח לְגַמְרֵי, חֶסֶם וְשָׁלוֹם. וְכָל הַדְּבוּרִים
שֶׁהִצְדִּיקִים מִחֲזִיקִים אוֹתָנוּ וּמְנַחֲמִים אוֹתָנוּ, וּמְעוֹרְרִים
וּמְקִיִּצִים אוֹתָנוּ, לֵידַע כִּי עֲדִין הַשֵּׁם אֲתָנוּ וּבְמִקְוֵמֵנוּ
מִמָּשׁ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְלֹא מְלָבָם הוֹצִיאוּ
דְּבָרִים אֵלֶּה, רַק הֵם דְּבָרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִמָּשׁ, וְהוּא
יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ הוֹדִיעַ לָנוּ הַדְּבוּרִים הַקָּדוֹשִׁים הַלְלוּ,
עַל יְדֵי הַצְּדִיקִים וְתִלְמִידֵיהֶם הַקָּדוֹשִׁים שֶׁנִּשְׁאַרוּ אַחֵר
הַסִּתְּלָקוֹתָם, לֵידַע כִּי עֲדִין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר, וְלֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ לְעוֹלָם וָעֶד, עַד יְכוֹנֵן וְיִשִּׁים אֶת

יְרוּשָׁלַיִם תְּהִלָּה בְּאָרֶץ (לקוֹטִי־הַלְכוֹת, נְטִילַת יָדַיִם לְסַעֲדָה, הַלְכָה ו', אֹת ט'); ; וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁפָּגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, שֶׁהוּא חֵטָא מְאֹד מְגִנָּה, עַד שֶׁאָמְרוּ בַּזְהַר הַקְּדוֹשׁ (וַיֵּשֶׁב קַפְח.), שֶׁאֵין מוֹעִיל עַל זֶה תְּשׁוּבָה כָּלֵל, עִם כָּל זֹאת כָּבֵר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן ע"א), שֶׁגַּם עַל הַחֵטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, אֲפֹלוּ אִם הִרְבָּה לְפִשְׁעוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּזִמְתַּת הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה. וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא לְבַל יַעֲשֶׂה עוֹד מִכָּאֵן וּלְהַבֵּא, וְהוּא מִכָּרַח לַעֲבֹר בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת וְהָעֲנִינִים שֶׁהִיא בִּתְחִלָּה, וּלְהַתְּנִסּוֹת שָׁם. וְכִשְׁמֵרְחֵם עַל עֲצָמוֹ עֲכָשׁוּ, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה עוֹד מִה שֶׁעֲשָׂה מִקֵּדָם, וּמִשִּׁבַּר תְּאֹתוֹ - זֶה עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה. אֶךְ צָרִיף שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי, כִּי כָּל הַהִתְחַלּוֹת קְשׁוֹת, כְּמֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילֵתָא יְתִירוֹ), בְּפִרְט בְּעִנִּין הַתְּשׁוּבָה; כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַתְּעוֹרֵר בְּאֻמַּת לְתְּשׁוּבָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי שֶׁהַתְּנוּצֵץ לוֹ אֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּדֵי שֶׁיִּתְעוֹרֵר לְשׁוּב, אֶךְ אֵי אֶפְשָׁר לְהַזְרִיחַ לוֹ מֵאֹרֹו יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם שֶׁיִּשׁוּב בְּתְשׁוּבָה, כִּי כָּל זֶר לֹא יֵאָכֵל קֹדֶשׁ, וְאִם-כֵּן מֵהֵיכָן הַהִתְחַלָּה?! וְלִפְעָמִים כִּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְרַחֵם עָלָיו, וּמִזְרִיחַ לוֹ אֹרֹו יִתְבָּרֵךְ לְתוֹף עִמָּךְ הַחֲשֻׁכוֹת שֶׁלוֹ וּנְפִילָתוֹ הַגְּדוּלָּה, כְּדֵי לְעוֹרְרוֹ בְּתְשׁוּבָה, אֶךְ הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל הָאֹר הַזֶּה,

כִּי לְפִי עֲצָם שְׁבִירָתוֹ לְשִׁבְרֵי שְׁבָרִים, עַל־יְדֵי מַעֲשָׂיו
 הָרָעִים, וּבִפְרֹט הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הַכֹּל הוּא אֲצִלוֹ
 בְּחִינַת רַבּוּי אֹר. וּמִזֶּה בָּא שְׁלֹפְעָמִים מִתְעוֹרָר הָאָדָם
 בְּתִשׁוּבָה עַל אֵיזֶה זְמַן, וְאַחַר כֵּן נוֹפֵל מִזֶּה, וְכֵן מִזְדַּמֵּן
 כַּמָּה פְּעָמִים, וְכֹל זֶה מִחֲמַת שְׁלֹא תִקַּן עֲדִין כִּלְיוֹ,
 שְׁיֻכַּל לְקַבֵּל אֹר הַהִתְעוֹרָרוֹת כָּרְאוּי. אַךְ זֶה בִּפְרֹט,
 אַךְ בְּכֹלֵל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ גַּם־כֵּן בְּחִינָה זוֹ, שְׁזוֹ בְּחִינַת כָּל
 הַגְּלִיּוֹת וְהַגְּאֻלוֹת, וְחֲזָרוּ וְגָלוּ גַם־כֵּן כַּמָּה פְּעָמִים, אַךְ
 אֲהַעֲלֶפֶי־כֵן יְמִין הַשֵּׁם רוּמָמָה, וּלְעוֹלָם יָדוֹ עַל
 הָעֲלִיּוֹנָה, כִּי אֲהַעֲלֶפֶי־כֵן כֵּן מְכַל בְּחִינַת גְּאֻלָּה וּמְכַל פְּעַם
 שְׁהָיוּ עִם יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, נַעֲשׂוּ תִקּוּנִים נִפְלְאִים
 הַרְבֵּה, וְאֲהַעֲלֶפֶי־כֵן שְׁאַחַר כֵּן נִתְגַּרָה הַבַּעַל־דָּבָר
 וְחֲזָרוּ וְקִלְקְלוּ, אֲהַעֲלֶפֶי־כֵן נִשְׁאַרוּ רְשִׁימוֹת הַרְבֵּה
 מִהַתְּקוּנִים, עַד שֶׁבִּכְחַת הַזֶּה אָנוּ חַיִּים בַּגְּלוּת, וַיֵּשׁ לָנוּ
 כַּחַ לְקַבֵּל אֵיזוֹ הַתְּנוּצָצוֹת מִיִּדְעֵת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
 וְאַמוֹנָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה. וְכִמוֹכֵן מִמֶּשׁ בְּכֹל זְמַן וּבְכֹל אָדָם
 בִּפְרֹט, שְׁאֲהַעֲלֶפֶי שְׁמַתְחִיל פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר
 בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְנוֹפֵל מִזֶּה בְּכֹל פְּעַם אֲפִלוֹ אִם
 הַנְּפִילָה גְּדוּלָה מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֲפִלוֹ מִי שְׁנוֹפֵל,
 חֵס וְשְׁלוֹם, לְעִבְרוֹת מְגִנּוֹת וּמִתְעַבּוֹת מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן, אֲהַעֲלֶפֶי־כֵן כָּל מֵה שְׁהַתְּחִיל אֵיזוֹ הַתְּחִלָּה

טובה בכל פעם אינה נאבדת לעולם, כי אף-על-פי-כן
נשאר רשימו הטוב מכל עבודה ועבודה ומכל התחלה
והתחלה, ואלו הרשימות הם תקונים נפלאים, והם
נצרכים מאד אל בנין הקדשה, שצריכים להקדים, כי
אנחנו צריכים עכשו שיבוא משיח צדקנו ויגאלנו
גאלת עולם, וצריכין להקים בנין הקדשה בנין שלם
בדרך נפלא, שלא יהרס לעולם, וצריכין לאסוף את כל
נדחי ישראל ולקבצם יחד בקדשה שנית, ולא ישאר
שום נצוץ ונשמה נדחת בחוץ, כי הוא יתברך חושב
מחשבות ברחמיו לבל ידח ממנו נדח, ועל-כן צריכים
לבנין זה כלים רבים לאין מספר, וצריכין לזה כלי
אמנות הרבה בלי שעור. על-כן כל מה שאחד מישראל
עושה עכשו איזה דבר שבקדשה - הן למוד התורה
ותפלה וצדקה ושאר מצוות, הכל הוא יקר מאד בעיני
השם יתברך, והוא נצרך מאד להצדיק האמת העוסק
בתקון כל הנשמות ותקון כל העולמות ולבנין הקדשה
שהוא עוסק לבנות. ועל-כן אף-על-פי שזה האדם
שעסק בדבר שבקדשה או עסק כפר קצת בעבודת
השם ימים או שנים, נפל אחר כך, אפלו אם נפילתו
גדולה מאד, רחמנא לצלן, ובפרט שנפילתו היא
לחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, שהיא החטא

שְׁעוֹקֵר אֶת הַכַּח וְהִדְעַת מִהֶקְדָּשָׁה, וְאַפְלוּ אִם קָבַל עַל
 עֲצָמוֹ פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר שְׁלֹא יִחְזֹר לַעֲשׂוֹת אֶת
 הַדְּבָרִים הַמְּגַנְיִים שְׁעָשָׂה, וּמִרֹב הַתְּגַבְרוֹת הַיֵּצֵר שְׁיִצְרוּ
 הַתְּגַבֵּר עָלָיו, לֹא יָכוֹל לַעֲמֹד בַּנְּסִיּוֹן הַקָּשָׁה, עִם כָּל
 זֹאת תִּדַּע וְתֵאֱמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁאֵין שׁוֹם דָּבָר וְלֹא
 שׁוֹם עֲבוּדָה קָלָה נְאֻבְדַּת לְעוֹלָם, וְאַפְלוּ הַתְּעוֹרְרוֹת
 בְּעֵלְמָא וּמַחֲשָׁבָה טוֹבָה, אֵינָה נְאֻבְדַּת לְעוֹלָם. וְכַמוּבָא
 בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ (תְּרוּמָה קנ:): לִית רְעוּתָא טָבָא דְאִיתְאָבִיד ;
 כִּי תִכְף כְּשֶׁנִּתְעוֹרַר בְּאִיזוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת בְּעֵלְמָא, וּמִכָּל
 שְׁכֵן כְּשֶׁעוֹשָׂה אִיזוֹ עֲבוּדָה דְקִדְשָׁה, אֲזִי תִכְף וּמִיד
 חוּטֵף אוֹתוֹ הַצְּדִיק הָאֵמֶת שְׁבִכָל דוֹר, הָעוֹסֵק בְּתַקוּן
 נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִכְנִיס אוֹתוֹ לְמָקוֹם שְׁמִכְנִיס לְאַרְךָ
 הַבְּנִין הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא שֶׁהוּא עוֹסֵק לְבָנוֹת לְהַכְנִיס לְשָׁם
 כָּל הַנְּדָחִים שְׁבְּעוֹלָם, שְׁלֹא יִשְׁאַר שׁוֹם אֶחָד בַּחוּץ ; כִּי
 כְּשֶׁמִּקְרַב הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַקְּדָשָׁה, אֲפְלוּ רַק
 בְּבַחֲיַנַּת שְׁכִנּוֹת, כְּמוֹ שְׁדָר אֵצֶל בַּעַל־הַבַּיִת רַק לְפִי
 שְׁעָה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן גַּם עַל־יְדֵי־יָזָה נְתוּסִפִים הַבְּתִים
 הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַתְּפִלָּה בְּרַבּוּי עֲצוּם, בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ
 וּמִסְפָּר, וְנִעֲשִׂין עַל־יְדֵי־יָזָה שְׁעֵשׂוּעִים גְּדוּלִים לְמַעְלָה
 בְּלִי שְׁעוֹר (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח'); אֶף־עַל־פִּי
 שְׁאַחַר כֶּךָ נִתְרַחֵק, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ הַשְּׁכֵן שְׁיּוֹצֵא אַחַר

כָּךְ מִבֵּית בַּעֲלֵה־בַיִת, וְנִתְרַחַק מִמֶּנּוּ, וְכִמוֹ שְׂרוּאֵין
 בְּחֹשׁ לְמַשָּׁל כְּשֵׁיִשׁ תִּשְׁעָה אַנְשִׁים, אֲפֹלוּ אִם כָּלֵם
 צַדִּיקִים גְּדוּלִים, אֶהְיֶה־לְפִי־כֵן אֵין יְכוּלִין לֹאמַר דְּבַר
 שֶׁבְקִדְשָׁה: "בָּרְכוּ" או "קְדִישׁ" ו"קְדִישָׁה", וְכִשְׁבָּא
 אֲצֵלֵם אָדָם אֶחָד אֲפֹלוּ פָחוֹת שֶׁבַּפְּחוֹתִים מִהַשּׁוֹק,
 מְצַרְפִּין אוֹתוֹ לְמַנִּין עֲשָׂרָה, וְנִגְמָר עַל יְדוֹ אֲמִירַת
 הַדְּבַר שֶׁבְקִדְשָׁה, אֶהְיֶה־לְפִי שֶׁתְּכַף וּמִיד חֲלַף הַלֶּךְ לוֹ,
 וְחִזַּר אֶל הַשּׁוֹק, אֶהְיֶה־לְפִי־כֵן כִּמָּה שֶׁעֲשׂוּעִים גָּרַם
 לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי כָל הַקְּדִישָׁה נִגְמָרָה עַל יְדוֹ. וְכֵן אֲפֹלוּ
 אִם הָיוּ שָׁם כִּמָּה מַנְיָנִים בְּלִעְדָּיו, אֶהְיֶה־לְפִי־כֵן כָּל מָה
 שֶׁנִּתְּוֹסַפֶּת אֲלֵיהֶם עוֹד נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל, נִתְּוֹסַף
 קְדִישָׁתוֹ וְכִבּוּדוֹ יִתְבָּרֵךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי בְּרַב עַם הַדֶּרֶת
 מְלֶךְ, וְאַדְרָבָה, כָּל מָה שֶׁנִּתְּוֹסַפֶּת נֶפֶשׁ אַחַת אֶל קְבוּץ
 גְּדוֹל דִּקְדִישָׁה, נַעֲשִׂים עַל־יְדֵי־זֶה תְּקוּנִים נִפְלְאִים
 וְנוֹרָאִים בְּיוֹתֵר. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁחָטָא וּפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית
 - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אָסוּר לוֹ לְהִתְיַאֵשׁ כָּלֵל, אֶלָּא
 יָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וַיִּקְרַב עֲצָמוֹ
 אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הַזּוֹכֶה לְבָנוֹת בְּנֵינִים נוֹרָאִים
 וְנִפְלְאִים, וַלְקָרַב אֶת כָּל אֵלוֹ הַמְּרַחֲקִים עַל־יְדֵי
 מַעֲשֵׂיהֶם הַמְּגִנִּים, וְאֵף שֶׁלְּפִי גְדֹל הַנְּסִיווֹנוֹת הַקְּשִׁים,
 הֵם תָּמִיד נוֹפְלִים עוֹד פַּעַם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה; כִּי מִי

שְׁהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ מִיְלֻדוֹתָיו לְעֵבֶר עַל הַחֲטָא הַזֶּה,
 קִשָּׁה לוֹ לְהַפְרֹד מִזֶּה, עִם כָּל זֹאת צָרִיךְ שְׂיִדַּע כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד, מִי שֶׁנִּפְל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, שֶׁכָּל פַּעַם שֶׁמִּקְבֵּל
 עַל עֲצָמוֹ קִבְּלָה חֲזָקָה לֹא לַחֲזֹר אֶל הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת
 שְׁעוֹשָׂה, מִכָּל קִבְּלָה וְקִבְּלָה וּמִכָּל רָצוֹן וְרָצוֹן שְׂיִישׁ לוֹ
 לַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה וְלֹא לַעֲשׂוֹת אֶת הָרַע שְׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁיו,
 מִכָּל זֶה נַעֲשִׂים שְׁעָשׂוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעַלָּה בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת. נִמְצָא, שֶׁכָּל מֵה שֶׁהָאָדָם עוֹשָׂה אִיזוֹ עֲבֹדָה
 בְּעֵלְמָא בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֶף-עַל-פִּי שֶׁאַחַר כֵּן נַעֲשָׂה
 עִמּוֹ מֵה שֶׁנַּעֲשָׂה, חַס וְשָׁלוֹם, אֶף-עַל-פִּי כֵן זֹאת הָעֲבֹדָה
 אֵינָה נְאֻבְדָּת לְעוֹלָם, וּכְבָר נִצְטַרְפָּה אֶל הַבְּנִיָּן הַנִּפְלָא,
 וְגִרְמָה תִּקּוֹן גָּדוֹל לְבְנֵי הַקְּדוּשָׁה, וְנִתְרַבּוּ כַּמָּה אֲלָפִים
 וְרַבֵּי רַבּוֹת בְּתִים עַל יְדֵהָ. וְאִם יִחְזֶק אֶת עֲצָמוֹ כָּל
 פַּעַם כָּל יְמֵי חַיָּיו לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ בְּעִבּוּדָתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, אֲפֹלוֹ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מֵה שֶׁיַּעֲבֹר, אֲזִי סוּף כָּל
 סוּף יִתְקַבְּצוּ כָּל אֱלוֹ הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת, שְׁגָרָם בְּכָל
 עֲבֹדָה וּבְכָל הַתְּחִלָּה, וְכֻלָּם יִתְקַבְּצוּ לְעִזְרָתוֹ, לְשׁוֹב
 לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאַמֶּת. וְאִם רָאשִׁיתוֹ מִצָּעֵר - אַחֲרִיתוֹ
 יִשְׁגָּה מְאֹד. וְאִזּוֹ יִרְאֶה מֵה שֶׁפָּעַל עַל-יְדֵי כָּל עֲבֹדָה
 שֶׁבְּקִדְשָׁה; כִּי אֵין שׁוֹם דְּבָר נְאֻבָּד לְעוֹלָם (לְקוּטִייהֶלְכוֹת,
 תְּפִלַּת עֲרַבִית, הֶלְכָה ד', אוֹת לַד); וְהַכֹּלֵל, שֶׁצָּרִיךְ שְׂתַדַּע,

אֶהוּבִי, בְּנִי, אֶף שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בַּחֲטָא הַמְּגִשָּׁם וְהַמְּזֵהָם שֶׁל
פְּגָם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָהּ, שֶׁהוּא חֲטָא הַכִּי
קָשָׁה, כִּי הוֹרֵג נַפְשׁוֹת, כִּי מְכַל טְפָה וְטְפָה יְכוּל לְהוֹצֵר
וְלָד (לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קמ"א), עִם כָּל זֹאת
רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ הִיא עַד אֵין סוּף, וְהַצְדִּיק הָאֱמֶת
מוֹרִיד אֶת שְׂכִינַת עֵזוֹ יִתְבַּרֵךְ אֶל זֶה הָעוֹלָם, וּמְחִזֵּק
וּמְעוֹדֵד וּמְשַׂמַּח אֶת כָּלֵל נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְלוּ בַּחֲטָא
הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְאֶפְלוּ שֶׁכָּבַר נִתְעוֹרְרוּ פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר
לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאַחַר כֵּן נִפְלוּ לְמָקוֹם שֶׁנִּפְלוּ,
גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְדִּיקִים אֵינָם מְתִיאֲשִׁים מְנַשְׂמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְכִמוֹ שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ גוֹלָה אַחַר גוֹלָה, הָיוּ
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיֵּצְאוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַחֲזְרוּ אֶל אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, וְנִתְרַחֲקוּ מִקְדֹּשֶׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עִם כָּל זֹאת
גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְדִּיקִים עוֹסְקִים לְהַחֲזִיר אֶת נַשְׂמוֹת
יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאֵינָם מְתִיאֲשִׁים מְשׁוּם בְּרִיָּה
שְׁבַעֲוֹלָם, כְּמוֹ כֵן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לַיָּדַע, שֶׁאֶפְלוּ שֶׁכָּבַר
עָשָׂה מַה שֶׁעָשָׂה, אָסוּר לוֹ לְהִתִּיאֵשׁ כָּלֵל, רַק לְהִתְחַזֵּק
בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֶפְלוּ שֶׁשִּׁשְׁמַע שֶׁאֵין לוֹ
תְּקוּהָ וְתוֹחֶלֶת וְאַבֵּד מְנוּס מְמָנוּ, אֵל יִשִּׁים לֵב אֶל זֶה,
אֲלֵא יִהְיֶה בְּטוֹחַ בְּגֵדֵל כַּחַ הַצְדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁמְחִזֵּקוֹ
וּמְעוֹדֵדוֹ וּמְשַׂמַּחוֹ, וּמְכַנְּסֵם בּוֹ תְּקוּהָ לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה

שְׁשַׁחַת וּפָגַם, וְאָז אִם יִהְיֶה חֲזָק וְאִמִּיץ לֹא לַעְזֹב אֶת
עֲצָמוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת
כָּל אֲשֶׁר שַׁחַת. וְלָכֵן כָּל מִי שִׁיּוּדַע שְׁפָגַם בַּחֲטָא הַזֶּה
אֶל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי
הַתְּחִינּוֹת שְׁבַע עוֹלָם, וְלֹא לְהִתְיַאֵשׁ אֶפְלוּ שְׁרוּאָה שֶׁנִּפְל
בְּמָקוֹם שֶׁנִּפְל, וְהִגִּיעַ לְמַצָּב כֵּזֶה שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁהוּא
אָבוּד, חֵס וְשָׁלוֹם, יְבַטַח בְּגִדְל כַּח הַצְּדִיק הָאֱמֶת,
שֶׁמִּמְשִׁיךְ אֶת רַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד;
אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאִינוֹ מַטְעֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל,
אֲלֹא אוֹחִז אֶת עֲצָמוֹ בַּצְּדִיק הָאֱמֶת וּבִסְפָרְיוֹ הַקְּדוּשִׁים,
וּמִתְנַהֵג בְּדַרְכּוֹ הַקְּדוּשָׁה שְׁמֵלֵמֵד, וּמְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ
בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים שְׁבַע עוֹלָם, וְחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
שֶׁאִז נָכוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִקְבְּלוֹ
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְזָכַר דְּבָר זֶה, כִּי תִצְטָרֵךְ אֶת זֶה כָּל
יְמֵי חַיֵּיךָ, כִּי מִי שֶׁנִּכְשַׁל כְּבָר פַּעַם אַחַת בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו עוֹלִים בְּכָל פַּעַם
סְפִקוֹת וּבִלְבוּלִים וְעַקְמוּמִיּוֹת, וְהוּא צָרִיךְ לְרַחֲמִים
רַבִּים, שִׁיזְכֶּה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ מִבְּלִי לְהַנִּיחַ אֶת מְקַצֵּת
עֲבוּדָתוֹ שֶׁהִתְחִיל בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, וְיִהְיֶה עֶקֶשׁן
גָּדוֹל עַד הַסּוּף, וְאֶפְלוּ שִׁיִּהְיֶה נִדְמָה לוֹ שֶׁאֵבֵד אֶת
הָעוֹלָם הַבָּא לְגַמְרִי, עִם כָּל זֹאת יִחַזֵּק מֵעַמָּד, וְיָשׁוּב

בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִז "וְשָׁב וּרְפָא לוֹ", אֲשֶׁרִי לוֹ !

הַתְּבוּדוֹת

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר שֶׁיִּכּוֹל לְהַצִּיל אֶת הָאָדָם מִהַפֶּחַ יְקוּשׁ שֶׁנִּפְּל אֵלָיו בְּפֶגֶם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּמוֹ תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְלַכֵּת לְמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וְלִצְעֵק וּלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, שֶׁזֶּוּ נִקְרָאת הַתְּבוּדוֹת; שֶׁאָדָם מִתְחִיל לְדַבֵּר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתֵי הָאֵם שָׁלוֹ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל יַעֲהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו. וְאַף שֶׁבְּהִתְחַלָּה דָּבָר זֶה יָבוֹא לָךְ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, כִּי כָךְ אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מִכְּנִיס כְּפִירָה לְאָדָם; כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָסִים בּוֹ כְּפִירוֹת וּסְפִיקוֹת וְעִקְמוּמִיּוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלָכֵן קָשָׁה לוֹ לְהִרְגִישׁ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹּה, וּבְלִעְדָּיו אֵין שׁוֹם נִמְצָא, וּמִזֶּה בָּא, שֶׁאֵין אָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-

הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו ; כִּי אִם
 אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ, שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל
 עוֹלָם, וְאִין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, אִז הָיָה תָּמִיד מְדַבֵּר
 אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן בְּתַחֲלָה, הֶעֱבֹדָה
 הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת בָּאָה לְאָדָם מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, וְאִין לוֹ
 סְבִלָנוֹת לְלַכֵּת לְמָקוֹם מֵיַחַד שְׂאִין שָׁם בְּנֵי אָדָם, כְּגוֹן :
 בְּשֹׁדָה אוֹ בִיעֵר אוֹ בְּמִרְתֵּף אוֹ עַל אֵיזָה גֵּג אוֹ בְּחֹדֶר
 פְּנוּי, וְלִהְתַּחֵיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כַּאֲשֶׁר
 מְדַבְּרִים אֶחָד עִם חֵבְרוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשִּׁיטוֹת, וְלִסְפֹּר
 לוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּגִשְׁמִיּוֹת
 וּבְרוּחָנִיּוֹת. אֲבָל אִם אָדָם מַחְלִיט שֶׁהוּא מְצִיֵּת אֶת
 הַצְּדִיק הָאֱמֵת, שְׁנוֹתֵן עֵצָה לְאָדָם : "אִם אַתָּה רוֹצֵה
 לְצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שֶׁנִּפְלְתָה
 אֲלֵיהֶם, וְהִנֵּךְ חָפֵץ לְצֵאת מִהַפֶּחַ יְקוּשׁ שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בוֹ,
 שֶׁהוּא הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, רוֹץ לְךָ
 אֶל מָקוֹם פְּנוּי, וְתַצְעֵק וְתַבְּקֵשׁ וְתַתְּחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
 שְׂיַחֲוֶם וַיִּרְחַם עָלֶיךָ". כִּי מַה שֶׁתִּפְלָה פּוֹעֵלֶת - שׁוֹם
 יְדָבֵר שֶׁבְּעוֹלָם אֵינּוּ פּוֹעֵל. וְעָקֵר הַתְּשׁוּבָה עַל פְּגָם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, זֶה רַק שְׂיַחָה בֵּינוֹ לְבֵין
 קוֹנוֹ, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וְאַף שֶׁבְּתַחֲלָה נִדְמָה לוֹ, שְׂאִין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ לוֹ,

וְאִין מִי שֶׁשָּׁם לֵב אֵלָיו, עִם כָּל זֹאת יִחַזק אֶת עֲצָמוֹ
 לָבוֹא יוֹם אַחַר יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְלִשְׁפֹךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר
 עִם לְבָבוֹ לְהַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה
 לְצֵאת מִהַהֲרֹגֵל הָרַע שֶׁנִּדְבַק בּוֹ, שֶׁהוּא הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, אֲשֶׁר הִחֲטֵא הִזֵּה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וּבְנֵי
 אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים אֶת כַּח הַתְּפִלָּה, וְאִם הָיוּ יוֹדְעִים מֵה
 זֶה תְּפִלָּה, לֹא הָיוּ פּוֹסְקִים מִלְּהַתְּפַלֵּל כָּל הַיּוֹם כָּלוֹ.
 וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן (בְּרִכוֹת
 כ"א.): וְלוֹאֵי שֶׁיִּתְפַּלֵּל אָדָם כָּל הַיּוֹם כָּלוֹ; וְלֹכֵן, אֶהוּבֵי,
 בְּנֵי, אִם נִכְשְׁלֶתָ בְּפִגְם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
 רוּץ לָךְ אֶל מָקוֹם פְּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וְתִשְׁיַח
 וְתִסְפֹּר אֵלָיו יִתְבַּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וְתִבְכֶּה
 וְתִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, שֶׁיַּחֲוֶם וִירַחֵם עָלֶיךָ, וְיִוְצִיאֲךָ
 מִהַבּוֹץ וְהַלְכוּף שֶׁנִּפְלֶתָ אֵלָיו, וְתִהְיֶה עֲקֻשָׁן גָּדוֹל עַל
 דְּבַר זֶה עַד מְאֹד, וְאַפְלוֹ אִם זֶה בָּא לָךְ כָּל כֶּף קָשָׁה,
 תִּהְיֶה מוֹכֵן לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ בְּעֵת הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
 רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צ"ט), שֶׁעֲקָר
 הֵהֱתַבּוּדוֹת וְהַשְׁיָחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, כְּשֶׁיִּפְרֹשׁ שְׁיָחָתוֹ
 כָּל-כֶּף, עַד שֶׁיִּהְיֶה סָמוּךְ מְאֹד שֶׁתִּצָּא נִשְׁמָתוֹ, חֵס
 וְשָׁלוֹם, עַד שֶׁכִּמְעַט יִגֹּעַ, חֵס וְשָׁלוֹם, עַד שֶׁלֹּא תִהְיֶה
 נִשְׁמָתוֹ קְשׁוּרָה בְּגוּפוֹ, כִּי אִם כָּחוּט הַשְּׁעָרָה, מֵעֲצָם

צַעֲרוּ וְגַעְגּוּעוּ וְכִסּוּפִיּוֹ לְהַשֵּׁם יְתַבָּרַךְ בְּאַמֶּת. וְכִמוֹ
 שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּעֲנִית ח.): אֵין תְּפִלָּתוֹ שֶׁל
 אָדָם נִשְׁמַעַת, אֲלָא אִם-כֵּן מִשִּׁים נִפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ. וְזֶה עֲקָר
 שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה, שֶׁאָדָם צָרִיךְ כָּל כַּף לְהַשְׁתַּוְּקַק
 לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָבוֹא לְיַדֵּי בְטוּל אֶל הָאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁשׁוּם דְּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר
 אוֹתוֹ, אֲלָא יִרְצֶה תָּמִיד לְבָרַח אֵלָיו יְתַבָּרַךְ, וְיִצְעַק
 וְיִתְחַנֵּן יוֹמָם וְלַיְלָה לְפָנָיו יְתַבָּרַךְ, שֶׁיַּחֲוִס וְיִרְחַם עָלָיו,
 לְהוֹצִיאוֹ מֵהַפֶּח יְקוּשׁ שֶׁנֶּפֶל אֵלָיו. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
 (שָׁם): הֵלֹא כְּשֶׁהַשֵּׁם יְתַבָּרַךְ עוֹזֵר בְּהַתְּבוּדוֹת, אֲזִי
 הַהַתְּבוּדוֹת הֵיא כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ; כִּי
 כְּשִׁיּוֹרְדוֹת כָּל הַהַעֲלָמוֹת וְהַהִסְתָּרוֹת וְהַכְּסוּיִים מִמֶּנּוּ
 יְתַבָּרַךְ, וְהָאָדָם זוֹכֶה לְדַעַת, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יְתַבָּרַךְ
 כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְכָל הַבְּרִיאָה כְּלָה
 הֵיא לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי הוּא מְדַבֵּר
 אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהֵבֵן
 אֶל אָבִיו, וְאֵין עוֹד דְּבִקוֹת יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֹּו. וְעַל-כֵּן,
 אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלֵיךְ כְּבָר בְּחַיִּיךְ כָּל
 מִיַּי הַרְהוּרִים רָעִים וְרַעִיוֹנוֹת מְגַנְיִים, וְנִפְלְתָ וְעָשִׂיתָ
 דְּבָרִים מְתַעֲבִים, שֶׁהוֹצֵאתָ זְרַעְךָ עַל הָאָרֶץ בְּיַדֵּיךְ,
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אֲשֶׁר הָעוֹן הַזֶּה הוּא הַחֲמוּר בְּיוֹתֵר

בַּתּוֹרָה, וְהֶעֱנַשׁ לָזֶה הוּא מִיִּתָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁמֵת
בְּקִצּוֹר יָמִים, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית לז, ז): "וַיְהִי עַר בְּכוֹר
יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי הַיְיָ"ה, וַיְמִיתֵהוּ הַיְיָ"ה", וְכֵן הוּא מֵת
בְּעוֹלָם הַבָּא, שְׁאִינוֹ זוֹכֶה לְרֵאוֹת אֶת שְׁכִינַת עֲזוֹ
יְתַבְרָךְ, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם מְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ, וּבָא בְּכָל יוֹם
אֵלָיו יְתַבְרָךְ, וְשׁוֹטַח אֶת כַּפָּיו לְפָנָיו יְתַבְרָךְ, וּמְסַפֵּר לוֹ
יְתַבְרָךְ אֶת כָּל מַה שְּׁעָבַר עָלָיו, וְטוֹעֵן כָּל מִינֵי טְעָנוֹת
לְפָנָיו יְתַבְרָךְ. וּמְפִיֶסוֹ בְּכָל מִינֵי פִּיּוּסִים, שְׁסִבַּת הַחֲטָא,
שֶׁהִתְגַּרָּה עָלָיו הַיֵּצֵר הָרַע מִנְּעוּרָיו, זֶה מִפְּנֵי שֶׁלֹּא זָכָה
לְמִצְאָת אֶת בֵּת זוּגוֹ, וּבְשִׁבִיל זֶה בָּא אֵל מַה שְּׁבָא. וְכֵן
מֵאֲרִיךְ בְּדַבּוּרוֹ וּמְפִיֵס לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי לֹא זָז
מִשָּׁם עַד שְׁמוֹחֲלִים לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְעַל-כֵּן אֶהוּבִי,
בְּנֵי הַיְיָקָר, מֵאַחַר שְׁכָבָר עָבַר עָלֶיךָ מַה שְּׁעָבַר בְּפָגַם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְנִפְלְתָ בַמָּה שֶׁנִּפְלְתָ,
וְנִכְשַׁלְתָּ בַמָּה שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, עַד שֶׁנִּגְעַלְתָּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
הַזֶּה, רוּץ לָךְ לְמָקוֹם פָּנוּי שְׁאִין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וְתִדְבֵר
אֵלָיו יְתַבְרָךְ בְּלִשׁוֹן שְׁאֵתָה רְגִיל בָּהּ, שְׁזוֹ נִקְרֵאת
הַתְּבוּדוֹת, שְׁאָדָם מְדַבֵּר דְּבוּרִים וְתַפְלוֹת, שְׁיַחֲוֹת
וּבִקְשׁוֹת, תְּחִינּוֹת וּפִיּוּסִים בְּלִשׁוֹן עֲצָמוֹ, בְּשִׁפְתֵי הָאֵם
שָׁלוֹ, שְׁבָה הוּא רְגִיל, וּמְפָצִיר בַּתְּפִלָּה, וְאִז נִעֲנָה.
כְּמֵאמָרָם ז"ל (יְרוּשָׁלַּמִי, בְּרִכּוֹת, פֶּרֶק ד', הֵלְכָה א') עַל פָּסוּק

(שמואל-א, א, יב): "והיה כי הרבתה להתפלל" - מכאן שכל המרבה בתפלה - נענה. כי כפי רבוי התפלה שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כן נפתח לו שער הרחמים והרצון לפניו יתברך. ואף שאני יודע שאתה שבור, וקשה לך לפתח את הפה, כי החטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה מעקם את הלב לגמרי, ושוברו כחרס הנשבר, ואין לו עצה אחרת, אלא שמתיאש מהחיים; כי החטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, מכניס באדם יאוש ודכאון עמוק. עם כל זאת עלי לומר לך, אהובי, בני, אשר חכמינו הקדושים אמרו (סנהדרין מג:): מי שדעתו שפלה, אין דעתו נמאסת; שנאמר (תהלים נא, יט): "לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה"; ועל-כן אם נפלת כבר בעיני עצמך, עד שנתיאשת מחיך, דיקא עכשו הוא הזמן לבוא אליו יתברך. כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה לא, סימן ג'): בדורות הללו, שאין להם לא מלך ולא נביא, לא כהן ולא אורים ותמים, ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא: רבוננו של עולם, אל תבזה את תפלתם; ועל-כן מאחר שאתה מרגיש את עצמך הכי גרוע בעולם, אל תתיאש, אלא ברח לך לאיזה מקום, שאין שם בני אדם, ותצעק ותתחנן אליו

יתברך בלשון שאתה רגיל בה, ואז אם תהיה עקשן גדול על זה, לבסוף יפתח מִחֶךְ, ותזכה לשוב בתשובה שלמה, והקדוש־ברוך־הוא ירחם עליך. כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא וירא) אמר להם הקדוש־ברוך־הוא לישראל, הווי זהירים בתפלה, שאין מדה אחרת יפה הימנה, והיא גדולה מכל הקרבנות, ואפלו אין אדם כדאי לענות בתפלתו, ולעשות חסד עמו, כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים, אני עושה חסד עמו. ולכן אף שאתה מרגיש שאתה הכי גרוע, ובפרט שחטאת בחטא המגנה והמזהם הזה של הוצאת זרע לבטלה, שהוצאת זרע בידיך, אשר החטא הזה הוא החמור ביותר, אף־על־פי־כן אל תתיאש, כי גדול אדוננו ורב להושיע, והקדוש־ברוך־הוא אב הרחמן, ורחפץ בתשובת הרשעים, ואינו חפץ במיתתם. וכך אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא וישלח): אין הקדוש־ברוך־הוא חפץ לחייב ברירה, אלא מבקש שיתפללו בריות לפניו ויקבלם; ועל־כן ראה מה לפניך, אהובי, בני היקר, אם כבר נכשלת בחטא המגנה הזה, בוא תבוא אליו יתברך בעקשנות גדולה עד מאד, ואז תזכה לצאת מהפח היקוש שנפלת אליו; כי מה שתפלה פועלת, שום דבר בעולם אינו פועל, כי כח

הַתְּפִלָּה גָּדוֹל מְאֹד, וּמְכַפֵּר עַל כָּל הָעֲוֹנוֹת. וְאָמְרוּ
 חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים כב): תּוֹלַעַת זֶה אֵינָה
 מְכָה אֶת הָאֲרָזִים אֲלָא בְּפִיָּה, כִּי יִשְׂרָאֵל אֵין לָהֶם אֲלָא
 פִּיָּהֶם וְתַפְלָתָם, שְׂמֵת־פְּלִלִים אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא;
 וְלָכֵן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנִי, לֹא לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן,
 אֲלָא לְבָרַח אֵלָיו יְתַבָּרַךְ וְלְהִתְבוּדַד אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־
 הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, וְאִז הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁמַע
 בְּקוֹלִי, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (יְלִקוּט וְאֶתְחַנֵּן, רִמְזוֹ תַתְכָּה): "בְּכָל
 קְרָאֵנוּ אֵלָיו", בְּכָל לְשׁוֹן שֶׁיִּשְׂרָאֵל קוֹרְאִים אֶל הַקְּדוֹשׁ־
 בְּרוּךְ־הוּא - עוֹנָה אוֹתָם; וְעַל־כֵּן אֵל יִטְעָה אוֹתָךְ יִצְרָךְ
 לוֹמַר: מָה אַתָּה צָרִיךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבָּרַךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם
 שְׁלִיךְ, שֶׁהֲרִי אַתָּה כְּבָר מְתַפְּלֵל שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם. אֵל
 תֹּאמַר זֹאת, אֱהוֹבִי, בְּנִי, אֲלָא תְּפִלָּה וְהִתְבוּדָה
 וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ זֶה דְּבָר אַחֵר לְגַמְרִי; כְּשֶׁאָדָם
 מְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת, אֲזִי עוֹבֵר עַל
 הַכֹּל, וְזוֹכֶה שְׁנִטְהָר מֵחֹו וּמִחֲשֻׁבֹתָיו מִכָּל מִינֵי הַרְהוּרִים
 רָעִים וּמִחֲשָׁבוֹת מְגִנּוֹת, וְזוֹכֶה לְכַבֵּס אֶת נִשְׁמָתוֹ בְּכָל
 מִינֵי כְּבוֹסִים, וְאַחֵר כִּי מְתַפְּלֵל כְּבָר אֶת הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת
 הַקְּבוּעוֹת בְּלִי מִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים. כִּי
 הַתְּפִלָּה וְהִתְבוּדָה מְכַבֵּסוֹת אֶת הַנִּשְׁמָה שְׁבַמְחָה,
 וְזוֹכֶה לְכַוֵּן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת. וְלָכֵן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנִי הַיָּקָר,

להיות עקשן גדול על העבודה הקדושה הזו של תפלה
 והתבודדות, ובפרט אם אתה יודע בנפשך, שחטאת,
 עוית, פשעת ופגמת נגדו? תברך בחטא המגנה הזה,
 אל תעזב אותו? תברך, אלא תבוא ותתחנן בכל יום
 ויום אליו? תברך, ואז סוף כל סוף תצא מההרגל הרע
 הזה שנתרגלת בו, ותזכה להיות דבוק בחי החיים בו
 תברך, ויסלח לך הקדוש-ברוך-הוא על כל עוונותיך,
 ותהיה כלי להמשיך את אורו? תברך בעולם; אשרי מי
 שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, אלא בורח
 תמיד אליו? תברך, ואז טוב לו כל הימים.

הודאה

צריך שתדע אהובי, בני, אשר אין עוד תקון לחטא
 המגנה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה,
 כמו תודה והודאה, שאדם צריך להרגיל את עצמו
 לתת תמיד תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא. כי
 החטא המגנה הזה מכניס דפאון ומרירות בלב האדם,
 ותכף ומיד כשאדם נותן הודאה להקדוש-ברוך-הוא -
 נתרחב לבו, והוא יכול לצאת מהפח יקוש שנלכד בו;

כִּי בַּאֲמַת צְרִיכִים לְהִזְהָר מְאֹד בַּדֶּרֶךְ שֶׁל תּוֹדָה
 וְהוֹדָאָה, דִּהְיִנוּ לְעֶסֶק תָּמִיד לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ עַל
 כָּל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִם אַבּוֹתֵינוּ וְעַמָּנוּ מִימּוֹת
 עוֹלָם עַד הַנָּה בְּכָל־לֵיּוֹת וּבַפְּרָטִיּוֹת, וְלִזְכֹּר הֵיטֵב וְלִבְלִי
 לְשַׁכַּח אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת הַנוֹרְאוֹת שֶׁגּוֹמֵל עִמָּנוּ בְּכָל־עֵת,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קג, ב): "וְאַל תִּשְׁכַּח־י כָּל גְּמוּלָיו";
 כִּי בַּאֲמַת זֶה הַדֶּרֶךְ שֶׁל תּוֹדָה וְהוֹדָאָה הִיא דֶּרֶךְ נִפְלְאוֹת
 מְאֹד לְהִתְקַרֵּב עַל־יְדֵי לְהַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ מְכָל־מְקוֹם שֶׁהוּא.
 כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְיִגּוֹנוֹת, וְאִין טוֹב
 בְּעוֹלָם כִּי אִם הַתּוֹרָה. כִּי (עֲבוּדָה זָרָה יט:): אִין טוֹב אֶלָּא
 תּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (מְשִׁלִּי ד, ב): "כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם
 תּוֹרָתִי אֶל תַּעֲזוּבוּ". וְרוֹאִים בְּחַוֵּשׁ, אֲשֶׁר מֵעַצָּם הֵצָרוֹת
 וְהִיּוֹרִין וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם, קָשָׁה וְכָבֵד מְאֹד עַל
 הָאָדָם לְהִתְקַרֵּב לְעֲבוּדָתוֹ יְתַבָּרֵךְ, וְאַפְלוּ לְהִתְפַּלֵּל
 וּלְהִתְחַנֵּן וּלְפָרֵשׁ צַעֲרוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ, גַּם־כֵּן קָשָׁה
 מְאֹד, מִחֲמַת רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת וְהִיּוֹרִין שְׂאוּטֵמִין אֶת
 לְבוֹ, עַד שֶׁאִינוּ יְכוּלִים לְפָתַח פִּיו וְלֹא לְהִתְקַרֵּב לְשׁוֹם
 עֲבוּדָה תְּמָה. כִּי יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַכְּבֹדוֹת שֶׁיֵּשׁ
 עָלָיו בְּכָל־פַּעַם בְּכָל־יוֹם וְיוֹם מְכָל־מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו
 בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ'. וְעַל־כֵּן עֵקֶר הָעֲצָה לְזֶה,
 שֶׁבְּכָל־פַּעַם יִזְכִּיר לְעַצְמוֹ אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת

וְהִנְצַחִיּוֹת שְׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעַמָּנוּ עִם
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת, וְהָעֶקֶר מֵה שְׂזָכָה לְהִיּוֹת
 מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, בְּכֻלָּל מְקַבְּלֵי הַתּוֹרָה, וְהַבְּדִילָנוּ מִן
 הַתּוֹעִים בְּדַרְכֵי הַמַּחְקָרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים, וְכֵן אֵין לוֹ
 שְׂיִכוֹת עִם הַמִּינִים וְהָאֲפִיקוֹרְסִים, הַכּוֹפְרִים בְּעֶקֶר,
 הַמְדַבְּרִים כָּל־פִּי מַעֲלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וּמְבַזִּים אֶת כָּל
 הַקְּדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, מְחַלְלֵי שַׁבָּתוֹת בְּפִרְהָסָה, אוֹכְלֵי
 טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת, בְּשֵׁר הַשָּׁפָן וְהַחֲזִיר, הַגָּמֶל וְהַחֲמוֹר,
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּמַתְעַרְבִים וּמַתְבוֹלְלִים עִם גּוֹיִים וְגוֹיּוֹת
 הַנְּהוּגִים עַכְשָׁו, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים; כִּי כָל אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל אִם יִסְתַּכֵּל הֵיטֵב עַל כָּל מֵה שְׁעֵבַר עָלָיו
 מֵעוֹדוֹ, יִרְאֶה וַיִּבִּין חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְטוֹבוֹ
 וְנִפְלְאוֹתָיו עָלָיו בְּלִי שְׁעוֹר, כְּמוֹ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּתַפְלַת
 'נִשְׁמַת כָּל חַי': "אֵלוֹ פִּינוּ מְלֵא שִׁירָה כִּיִּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה
 כְּהַמּוֹן גְּלִיו, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שֹׁבַח כְּמִרְחַבֵי רְקִיעַ, וְעֵינֵינוּ
 מְאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ וְכִיָּרַח, וַיְדִינוּ פְרוֹשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם,
 וְרַגְלֵינוּ קָלוֹת כְּאַיִלוֹת, אֵין אָנוּ מִסְּפִיקִים לְהוֹדוֹת לָךְ
 הַיְיָ" הַאֵלֵהֵינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וּלְבָרַךְ אֶת שְׁמֶךָ עַל
 אַחַת מֵאַלְפֵי אֶלְפֵי אֶלְפֵי אֶלְפֵי וְרַבֵּי רַבְבוֹת פְּעָמִים
 הַטּוֹבוֹת, שְׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעַמָּנוּ "וְכוּ"; כִּי בְּאֶמֶת
 כָּל אָדָם כְּמוֹ שֶׁהוּא, מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּכֻלָּל יִשְׂרָאֵל, וּמִנִּיחַ

צִיּצִית וּתְפִלִּין בְּכָל יוֹם, וּמִיַּחַד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ פְּעַמִּים
 בְּכָל יוֹם, וּמֵאַמִּין בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת,
 וְשׁוֹמֵר שֵׁבֶת וְאוֹכֵל כָּשֶׁר, וּמְרַחֵק אֶת עַצְמוֹ מֵאֱלוֹ
 הָרָשָׁעִים וְקָלִי עוֹלָם, הָעַרְב רַב הַמְתַּפְּשֵׁטִים בְּעוֹלָם,
 רְאוּי לוֹ לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
 עַל עֲצָם חֶסֶדוֹ וְטוֹבוֹ יִתְבָּרַךְ עָלָיו, שְׂזָכָה לְהִיּוֹת מְכֻלָּל
 יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלֵי הַתּוֹרָה, מְכָל שְׂכָן שְׂכָל אֶחָד יוֹדֵעַ
 בְּנִפְשׁוֹ כִּמָּה טוֹבוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּפִרְטוֹת שְׂגָמֵל עִמּוֹ
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מֵעוֹדוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְצָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת
 עַצְמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלְלֵל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַטוֹבוֹת
 שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, וְעַל־יִדְיָזָה יִהְיֶה לְבוֹ נְכוּן וּבְטוֹחַ, שֶׁגַּם
 עֲתָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא יִסִּיר חֶסֶדוֹ וְטוֹבוֹ מִמֶּנּוּ, וַיַּחֲזֵק
 לְבוֹ עַל־יִדְיָזָה לְצַעֵק וּלְהִתְחַנֵּן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
 שֶׁיִּצְלִיחוּ גַם עֲתָה מְכָל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִין, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
 דָּוִד (תְּהִלִּים קח, יא): "מִי יִבְלִנִּי עִיר מְבָצָר מִי נַחֲנִי עַד
 אֲדוֹם", הֵינּוּ שְׁמִי שֶׁעָזַר לִי עַד הַנָּה וְנַחֲנִי עַד אֲדוֹם,
 הוּא יוֹבְלִנִּי עִיר מְבָצָר גַּם־כֵּן. וְזֶה (תְּהִלִּים נ, יד): "זָבַח
 לְאֱלֹקִים תּוֹדָה וְשִׁלֵּם לְעֶלְיוֹן נְדָרֶיךָ, וּקְרָאֲנִי בַיּוֹם צָרָה
 אֲחַלְצֶךָ וּתְכַבְּדֵנִי"; הֵינּוּ שֶׁגַּם קִדְּם שְׁיֹצְאִין מִהַצָּרָה
 שֶׁהוּא בָּהּ עֹכְשׁוֹ, צָרִיכִים מִקִּדְּם לְהַבִּיא תּוֹדָה עַל
 הָעֶבֶר, וְעַל־יִדְיָזָה דִּיקָא "וּקְרָאֲנִי בַיּוֹם צָרָה". וְכְמוֹ

שָׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים, שְׂצָרִיכִין לְהִיּוֹת מוֹדָה עַל
 הָעֵבֶר וּמִבְּקֵשׁ עַל הָעֵתִיד לָבוֹא, כִּי כְּשֶׁאָדָם מוֹדָה עַל
 הָעֵבֶר, קָשָׁה מְאֹד לְקִרְוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, מִגְדֹּל אֲטָם הַלֵּב
 שְׁנֵאֲטָם מֵרְבוּי וְאֶרֶךְ הַגְּלוּת וְעֵצָם הַמְּחַלְקֵת
 וְהַקְּטִיגוֹרְיָה וְהַקְּנֵאָה וְהַשְּׁנֵאָה וְרְבוּי הַמְּנִיעוֹת
 שֶׁמְשַׁתְּחִים בְּכָל פַּעַם עַל כָּל הָרוּצָה לְהִתְקַרֵּב
 לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁמֵּעֵצָם רְבוּי הַמְּנִיעוֹת, קָשָׁה
 מְאֹד אֲפִלוּ לְפִתּוֹחַ פֶּה לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ.
 וּבִפְרָט מִי שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, לוֹ מְאֹד קָשָׁה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבִקֵּשׁ
 וּלְהִתְחַנֵּן עַל לְהִבָּא, כִּי לְבוֹ נַעֲשֶׂה מְעַקָּם בְּעַקְמוּמִיּוֹת,
 וְדַעַתּוֹ מִתְבַּלְבֵּלָת לְגַמְרִי, עַל־כֵּן צָרִיכִים לְהִזְהַר בְּזֶה
 מְאֹד, שֶׁבְּכָל פַּעַם בְּבוֹאוֹ לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ,
 אוֹ לְהִתְקַרֵּב לְאִיזָה דָּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה, יִזְכִּיר לְעֵצָמוֹ רְבוּי
 הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ מֵעוֹדוֹ עַד
 הַיּוֹם הַזֶּה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַזַּק לְבָבוֹ לְבִטַח בְּהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּשְׁמַע תְּפִלָּתוֹ גַּם עַתָּה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ לְפָנָיו שִׁיחָתוֹ כְּרָאוּי. וְזֶה
 סוּד (תְּהִלִּים קטז, יז) : "לָךְ אֲזַבַּח זִבַּח תּוֹדָה וּבָשִׁם הַיָּיִ"ה
 אֲקָרָא" ; הֵינּוּ "לָךְ אֲזַבַּח זִבַּח תּוֹדָה", עַל־יְדֵי שֶׁתְּמִיד
 אֲתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה

יִתְרַחֵב לְבִי, וְאַצֵּא מִכָּל הָעֲקוּמוֹמִיּוֹת וְהַבְּלִבוּלִים
 שְׂסוּבְבוֹנִי, וְעַל־יַד־יָזָה "וּבְשֵׁם הַיְיָ" הַאֲקָרָא, אוֹכַל
 תָּמִיד לְקָרָא בְשֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ (לְקוּטִי־הַלְכוֹת, כְּלָאֵי בְהֵמָה,
 הַלְכָה ד', אוֹת ד') ; וְלִכְן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ, שֶׁחֲטָא
 וּפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, עָלְיוֹ לְהַרְגִיל
 אֶת עֲצָמוֹ לְתַן תָּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־
 הוּא, וְלֹא יִתֵּן שֶׁהַמָּרָה שְׁחוּרָה וְהַמְרִירוֹת שֶׁמְסַבְּבוֹת
 אוֹתוֹ, תַּפְלְנָה וְתִרְחַקְנָה אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲלֵא תָּמִיד
 יִמָּצָא בְּעֲצָמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת מְנַקְדֵּת יְהוּדוֹתוֹ, וְאֶפְלוּ
 שְׁעוּבֵר עָלְיוֹ מֵה שְׁעוּבֵר מִפָּגַם הַבְּרִית, עִם כָּל זֹאת
 עֲדִין הוּא מֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁבְּזָה בְּעֲצָמוֹ הוּא יָכוֹל
 לְהַחֲיֹת אֶת עֲצָמוֹ. וְאִם יִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד לְתַן
 תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, עַל־יַד־יָזָה הַקְדוּשׁ־
 בְּרוּךְ־הוּא יִמְחַל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו ; כִּי בְּאַמֶּת גְּלָה לָנוּ
 רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), אֲשֶׁר תּוֹדָה
 וְהוֹדָאָה הוּא שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא ; בְּזָה שֶׁאָדָם תָּמִיד
 מוֹדָה וּמְשַׁבַּח אֶת הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, עַל־יַד־יָזָה
 מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֵבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו, חֲיֹת
 אֲלֵקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִזְכֶּה שְׂיִמְחַל לוֹ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
 עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּזָה
 הָעוֹלָם כָּלֵל, וְאֶפְלוּ שֶׁהִגִּיעַ כָּבָר אֶל הַמַּצְבִּים הַכִּי

יְרוּדִים וְנִפְוִלִים בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
 עִם כָּל זֹאת אֵינּוּ מֵיֵאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, אֲלֹא נוֹתֵן תְּמִיד
 תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהִקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמוֹצֵא אֶת הַנְּקֻדּוֹת
 טוֹבוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא יִזוּז מִשָּׁם, עַד שְׂיִמְחֻלוּ לוֹ עַל כָּל
 עֲוֹנוֹתָיו. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוֹ מַטְעֶה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל,
 וּמְקַיֵּם אֶת זֹאת בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת - לְהוֹדוֹת וּלְהִלֵּל
 וּלְשַׁבַּח וּלְפָאֵר אֶת הַבּוֹרֵא יְתָבָרֵךְ שְׁמוֹ, אֵיךְ שֶׁהוּא
 עֹדֵין מֵאֲמִין בּוֹ יְתָבָרֵךְ, וּמְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו, עַל אֶף
 גְּדֹל גְּרִיעוֹת מַעֲשָׂיו הַמְּגַנְיִים וְהַמְּזַהְמִים, עִם כָּל זֹאת
 עֹדֵין מִשְׁתוֹקֵק אַחֲרָיו יְתָבָרֵךְ, וְזוֹכֶה שְׂיֵשׁ לוֹ זָקֵן וּפְאוֹת
 וּמְנִיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, וְאוֹכֵל כָּשֶׁר, וְשׁוֹמֵר שִׁבְתוֹ, זֶה
 עֹקֵר תְּקוּנָתוֹ לְנִצָּח נִצָּחִים.

הַשְּׂגָחָה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֱהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר מִי שֶׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית
 - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הוּא מְסַלֵּק אֶת הַשְּׂגָחָתוֹ
 הַפְּרָטִית מִמֶּנּוּ; כִּי הַחָטָא הַזֶּה הָעֹקֵר תְּלוּי בְּעֵינַיִם,
 רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, שְׂאָדָם מִפְקִיר אֶת עֵינָיו וּמְסַתְּכֵל
 בְּמִקוּמוֹת הַמְּטַנְפִים, עַל-יְדֵי-זֶה מְחַמֵּם אֶת עֲצָמוֹ, וּבָא

לְיַדֵּי טַמְאָה וְזֶהְמָה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבַטְלָה; כִּי הָעֵינַן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וְכִלֵּי הַמַּעֲשֵׂה
 גוֹמְרִים, וְאִין הַיִּצָר הָרַע שׁוֹלֵט אֲלָא בַּמָּה שֶׁעֵינָיו
 רוֹאוֹת (סְנֵהֲדִין מ.ה.); וְכָל עֲנִין הַהִשְׁגָּחָה הוּא בְּסוּד
 הָעֵינַיִם, שְׁאָדָם יוֹדַע שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא צוֹפֶה וּמַבִּיט
 עָלָיו, אֲבָל תִּכְרָוּמִיד כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, עַל־יְדִי־זֶה הוּא עוֹקֵר אֶת
 עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וּפּוֹגֵם בְּעֵינַיִם הָעֲלִיוֹנִים,
 שֶׁהֵם הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבַּרֵךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית. וְלָכֵן מִי שֶׁרוֹצֵה
 לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר חָטָא וּפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבַטְלָה, עָלָיו לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּהַשְׁגָּחָה
 פְּרָטִית, לְהֶאֱמִין שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מַשְׁגִּיחַ עַל כָּל
 נְבִרָא; כִּי בְּאֵמֶת אִין שׁוֹם טָבַע כָּלֵל בְּעוֹלָם, רַק הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵךְ מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ בְּרִצּוֹנוֹ, וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּנִיאל ד,
 לב): "וְכָל דִּירֵי אֲרַעָא כְּלָה חֲשִׁיבִין וְכִמְצָבִיָּה עֲבַד
 בְּחִיל שְׁמֵיָא וְדִירֵי אֲרַעָא"; רַק עֵקֶר עֲנִין הַטָּבַע הוּא
 מֵה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּתַבּוּנָה כְּזוֹ וּבִסְדֵר
 הַזֶּה, שֶׁיְהִיוּ כָּל הַגְּלִגְלִים וְתַכּוּנוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל
 צְבָאָם וְכָל הָעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, כֻּלָּם יְהִיוּ
 תְּלוּיִים עַל הָאָדָם הַבֵּעַל בְּחִירָה שֶׁבְּעוֹלָם הַשֵּׁפֶל הַזֶּה,
 לְתַקֵּן אוֹ לְקַלְקֵל, חֵם וְשָׁלוֹם, שֶׁכֵּאֲשֶׁר הָאָדָם מְתַקֵּן

מַעֲשָׂיו וּמַסְגֵּל מַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֲזִי הוּא מִבִּיא
 הָאָרֶה גְדוּלָה וְתִקּוּן גְּדוּל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְכֵן לְהַפְּךְ -
 עַל-יְדֵי מַעֲשִׂים רָעִים, חַס וְשָׁלוֹם, הוּא מְקַלְקֵל וּפּוֹגֵם
 בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְזֶה נִקְרָא סוּד הַנְּהִיגָה הַטְּבָעִית; כִּי
 בְּטָבַע זֶה בָּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה
 מֵרֵאשׁ וְעַד סוֹף, שְׂיִהְיֶה הַכֹּל מִתְנַהֵג עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה הַמְּסוּרָה בְּיַדֵּינוּ. וְכֹאֲשֶׁר יִטֶּה הָאָדָם מִדִּרְכֵי
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, חַס וְשָׁלוֹם, אֲזִי יִהְיֶה פָּגָם וְקַלְקוּל
 בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, חַס וְשָׁלוֹם. אֲבָל תְּשׁוּבָה קְדָמָה
 לְעוֹלָם, כִּי תְּשׁוּבָה הִיא בְּסוּד לְמַעַלָּה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת,
 אֲשֶׁר סוּד הַתְּשׁוּבָה הוּא סוּד עֲלֵמָא דְאֵתִי, אֲשֶׁר לְשֵׁם
 אֵין שׁוּם פָּגָם שֶׁל שׁוּם עֲבָרָה בְּעוֹלָם מַגִּיעַ, וְעַל-כֵּן עַל
 כָּל הָעֲבָרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, כִּי עַל-יְדֵי
 תְּשׁוּבָה זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְסוּד עֲלֵמָא דְאֵתִי, שֶׁהוּא שׁוֹרֵשׁ
 הַתְּשׁוּבָה, וְשֵׁם אֵין שׁוּם פָּגָם מַגִּיעַ, וְשֵׁם נִתְּהַפְּכִין כָּל
 הָעוֹנוֹת לְזִכִּיּוֹת. וְזֶה סוּד הַנְּהִיגָה שְׁלֵעָתִיד, שְׂאֵז
 יִתְבַּטֵּל הַטְּבַע לְגַמְרִי, וְיִתְנַהֵג הָעוֹלָם עַל-יְדֵי בְּחִינַת
 נְפִלְאוֹת לְמַעַלָּה מִהַטְּבַע; הֵינּוּ שְׁלֵעָתִיד יִהְיֶה כְּלוֹ
 שְׁבַת, כְּלוֹ תְּשׁוּבָה, וְאֲזִי יִהְיוּ כָּל הָעוֹנוֹת נִתְּהַפְּכִין
 לְזִכִּיּוֹת, שְׂזֶה סוּד הַנְּהִיגָה שֶׁל נְפִלְאוֹת, לְמַעַלָּה
 מִהַטְּבַע, וְאֲזִי יִתְעַר שִׁיר חֲדָשׁ, שִׁיר שֶׁל נְפִלְאוֹת,

שְׁמֵשׁם נִמְשָׁכוֹת גַּם כָּל הַשִּירוֹת הַקְדוֹשׁוֹת שֶׁל עַכְשָׁו, שְׁכָל אֶחָד שֶׁר שִירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל גְּדֹל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ ; כִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה סוּד הַשִּׁגְחָתוֹ הַפְּרָטִית, וְאִיךָ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ עָלָיו, אָז שֶׁר שִירָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ. וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (מִדְרַשׁ תְּהִלִּים יח) לְעַנְיָן שִירַת דְּבוּרָה, שֶׁעַל-יְדֵי הַשִּירָה נִמְחָלוּ עֲוֹנוֹתֵיהֶם, שֶׁזֶה סוּד זְדוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לְזַכִּיּוֹת, שֶׁיְהִיָּה לְעֵתִיד, כְּשִׁיתְעַר הַשִּיר הַקְדוֹשׁ הַזֶּה, שִיר שֶׁל נְפִלְאוֹת, שֶׁאֵז כָּל אֶחָד יִכִּיר אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִשִּׁיר שִירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ. וְעַל-כֵּן זֶה הַמוֹכִיחַ, שֶׁזוֹכָה לְקוֹל הַשִּיר הַזֶּה, שֶׁהוּא הַצְּדִיק הָאֵמֶת הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, שֶׁיִּכּוֹל לְהוֹרִיד אֶת הַשִּׁגְחָתוֹ הַפְּרָטִית לְכָל בֶּר יִשְׂרָאֵל, אֲזִי עַל-יְדֵי תוֹכְחָתוֹ הוּא מוֹסִיף וְנוֹתֵן רֵיחַ טוֹב בְּהַנְשָׁמוֹת, כִּי עַל-יְדֵי קוֹל תוֹכְחָתוֹ מִמְּשִׁיךְ עֲלֵיהֶם הָאָרֶז מִבְּחִינַת עֲלָמָא דְאַתִּי, שֶׁשָׁם כָּל הָעוֹוֹנוֹת נִתְהַפְּכִין לְזַכִּיּוֹת, שֶׁזֶה סוּד נְפִלְאוֹת (לְקוּטִיָּה לְכוֹת, מְאֲכְלֵי עֲכוּ"ם, הַלְכָה ב', אוֹת ח') ; הֵינּוּ שֶׁהַצְּדִיק יֵשׁ בְּכַחוֹ לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׁכִינָה בְּעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲפִלוּ מִי שֶׁחָטָא בְּחֻטָּא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הַהִכָּרַח לוֹ לְבוֹא אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וְיִשְׁמַע

מִמֶּנּוּ אֶת קוֹל הַתּוֹכַחָה, שְׁמוֹכִיחַ אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל
 בְּתוֹכְחָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה (לְקוּטֵי־מוֹתֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁעַל־
 יַדֵּיהֶם נִמְחָלִים עֲוֹנוֹתָיו. וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה
 לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֵת, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּכַחוֹ לְהוֹרִיד אֶת
 שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שְׁיִהְיֶה גָלוּי לְכֹל, אֲשֶׁר אֵין
 בְּלִעְדָּיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה
 מֵעֲצָמוֹ, אֲלֹא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן. וְעַל־יַדֵּי
 שְׂמִכְנִיסִים בְּדַעְתוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ - נִמְחָלִים כָּל עֲוֹנוֹתָיו.
 כִּי זֶה עֶקֶר תְּקוּן ו"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", כְּשֶׁזּוֹכָה לְהַמְשִׁיךְ
 עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, שֶׁנֶּאֱבָדָה מִמֶּנּוּ עַל־
 יַדֵּי פָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְעַל־כֵּן כָּל מִי
 שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עָלָיו לָבוֹא אֶל
 הַצְּדִיק הָאֱמֵת, שֶׁיֵּשׁ בְּכַחוֹ לְהוֹכִיחַ בְּתוֹכְחָתוֹ שֶׁל
 מֹשֶׁה, וְעַל־יַדֵּיהֶם נִמְחָלִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

הרהורים

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר כָּל הַחֲטָאִים שֶׁל פָּגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֵינָם בָּאִים לְאָדָם
 אֲלֹא עַל־יַדֵּי הַרְהוּרִים רָעִים, שֶׁהָאָדָם מְהַרְהֵר

בְּהַרְהוּרִים רָעִים, וּמְכַנִּים בְּעֵצְמוֹ מִחֲשָׁבוֹת מִתְעַבּוֹת,
 עַד שֶׁבָּא לַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ
 (בְּבָא בְּתָרָא קִסְדִּי): אֵין אָדָם נִצֵּל מִהַרְהוּר עֲבָרָה בְּכָל יוֹם,
 כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יִצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו, וּמִבְּקֵשׁ
 לְהַמִּיתוֹ, וְאֵלְמָלָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ לֹא הָיָה
 יָכוֹל לוֹ, כְּמֵאמָרָם ז"ל (קְדוֹשִׁין ל:); וְעַל-כֵּן צָרִיכִים
 לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא יִהְרָהוּר הַרְהוּרִים רָעִים, כִּי כָּךְ
 אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נִדָּה יג:): כָּל הַמְּבִיא עֵצְמוֹ
 לַיַּדֵי הַרְהוּר, אֵין מְכַנִּסִין אוֹתוֹ בְּמַחֲצֵתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא. וְעַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִנָּצֵל מִהַחֲטָא הַמְּגַנֶּה
 הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, יִשְׁמַר אֶת עֵצְמוֹ
 מִהַרְהוּרִים רָעִים. כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דִּרְךְ
 אֶרֶץ זוֹטָא, פָּרָק ו'): תְּחַלֵּת עֲבָרָה - הַרְהוּר הַלֵּב; וְעַל-כֵּן
 אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן לְהִנָּצֵל מִהַחֲטָא וְהַלְכָלוֹךְ
 הַזֶּה, אֲלֵא עַל-יַדֵי קִדְשֵׁת הַמַּחֲשָׁבָה, שֶׁצָּרִיכִים לְשָׁמֵר
 אֶת עֵצְמוֹ מְאֹד לֹא לְהַרְהוּר הַרְהוּרִים רָעִים, וְלֹא לְהַכְנִיס
 בְּמַחוֹ וְדַעַתוֹ מִחֲשָׁבוֹת מְגַנּוֹת, וְצָרִיכִים לְמַסֵּר אֶת
 נַפְשׁוֹ בְּעֵבוֹר זֶה מְאֹד, כִּי עֲקָר הַטְּהָרָה מִפְּגָם הַבְּרִית -
 הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, הוּא עַל-יַדֵי טְהָרַת הַמַּחֲשָׁבָה,
 כְּמֵאמָרָם ז"ל (עֲבוּדָה זָרָה כ:): "וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רָע"
 - שֶׁלֹּא יִהְרָהוּר אָדָם בַּיּוֹם וַיָּבוֹא לַיַּדֵי טְמֵאָה בְּלִילָה;

שְׁפֹל אָדָם אֲפֹלוּ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, צָרִיךְ לְשָׁמֵר אֶת
עֲצָמוֹ מֵעֲתָה עַל-כָּל-פְּנִים לְבַל תֵּצֵא מִחֲשֻׁבְתּוֹ לַחוּץ
כָּלֵל, כִּי צָרִיךְ לְזָכֹר הַיָּטֵב, שֶׁהַמַּחְשָׁבָה בְּיַד הָאָדָם
לְהַטּוֹתָהּ כְּרָצוֹנוֹ, וְאֲפֹלוּ אִם כָּבֹד הַרְגָּלָה מִחֲשֻׁבְתּוֹ
לְצֵאת הַרְבֵּה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּיָדוֹ לְהַטּוֹתָהּ בְּכָל פַּעַם
לְדֶרֶךְ הַיִּשָּׁר, וְהוּא כְּמוֹ סוֹס הַיּוֹצֵא מִהַדָּרֶךְ שִׁיכוֹלִים
לְתַפְסוֹ בְּאַפְסוֹר בְּעַל כָּרְחוֹ לְהַטּוֹתוֹ לְדֶרֶךְ הַיִּשָּׁר, כִּי אִי
אֶפְשָׁר שֶׁתְּהַיְיָנָה שְׁתֵּי מַחְשָׁבוֹת יַחַד בְּשׁוֹם אֶפֶן.
וְצָרִיכִין לְזָכֹר וּלְחַזֵּר זֹאת הַיָּטֵב הַיָּטֵב בְּכָל פַּעַם, כִּי
הַרְבֵּה נִלְכְּדוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בַּמָּה שֶׁנִּלְכְּדוּ. וְכָל זֶה
מִחֲמַת שְׁנֵדָמָה לָהֶם כְּאֵלוּ אֵין מִחֲשֻׁבְתָּם בְּיָדָם, חֵס
וְשָׁלוֹם. וּבְאַמֶּת לֹא-כֵן הוּא, כִּי הַמַּחְשָׁבָה בְּיַד הָאָדָם
תָּמִיד, עַל-כֵּן צָרִיךְ לְשָׁמֵר הַמַּחְשָׁבָה כְּחוּט הַשְּׁעָרָה לְבַל יֵצֵא
חוּץ לַגְּבוּל, וְאֲפֹלוּ אִם כָּבֹד יֵצֵא כְּמוֹ שִׁיצָא, בְּנִקְל
יְכוֹלִים לְהַחֲזִירוֹ עַל-יְדֵי חוּט הַשְּׁעָרָה; כִּי תִכְף
כְּשִׁיתְחִיל כְּחוּט הַשְּׁעָרָה לְחַשֵּׁב מִחֲשָׁבָה אַחֶרֶת טוֹבָה
כְּשָׂרָה, תִּהְיֶה נְדָחִית הַמַּחְשָׁבָה רֵאשׁוֹנָה מִמִּילָא (לְקוּטֵי-
הַלְכוֹת, תְּפִלִּין, הַלְכָה ו', אוֹת לַג); וְעַל-כֵּן אֲשָׁרִי מִי שֶׁמְטַהֵר
וּמְקַדֵּשׁ מִחַ מִחֲשֻׁבְתּוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ
אֶל "קְדֻשַׁת הַבְּרִית". וְאֶף שֶׁבֵּין כָּף יִתְגַּבֵּר עָלָיו תָּמִיד
הַיֵּצֵר הָרַע בְּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וּבַהֲרָהוּרִים מְגַנְּנִים

וּבְדַמְיוֹנוֹת מְתַעֲבִים, עִם כָּל זֹאת יִמָּסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְקַדֵּשׁ
 וּלְטַהֵר אֶת מַח מִמַּחֲשַׁבְתּוֹ, שְׁלִבֵּל יִכְנִיס בּוֹ הַרְהוּרִים
 רָעִים וּמַחֲשָׁבוֹת מְגִנּוֹת, וְדִיקָא עַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מֵהַחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָהּ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַה,
 אֲהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר יֵשׁ נְשָׁמוֹת שְׁכָל כָּךְ נִפְלוּ כְּכֹר
 בְּהַרְהוּרִים רָעִים וּבְרַעְיוֹנוֹת מְתַעֲבִים, עַד שֶׁשָּׁקְשָׁה וְכָבַד
 לָהֶם לְצֵאת מֵהַפֶּח הַזֶּה, כִּי תָמִיד נִכְנָסִים לָהֶם
 בְּמַחֲשַׁבְתָּם כָּל מִינֵי תְמוֹנוֹת תּוֹעֵבָה וְהַרְהוּרִים רָעִים
 וּדְמְיוֹנוֹת מְתַעֲבִים, עַד שֶׁנִּכְשְׁלִים בְּכָל פַּעַם בַּחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָהּ. כִּי הַחֲטָא הַזֶּה בָּא
 רַק עַל־יְדֵי הַרְהוּרִים רָעִים, כִּי אִם הָאָדָם הֵיךְ מְהַרְהֵר
 רַק בְּתוֹרָה וּבִירְאֵת שָׁמַיִם וּבְאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 אַף פַּעַם לֹא הֵיךְ בָּא אֶל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה. וְלָכֵן כָּל
 מִי שֶׁרוֹצֶה לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא הַמְּזוּהָה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָהּ, עָלָיו לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת
 מַח מִמַּחֲשַׁבְתּוֹ, וַיִּשְׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מֵהַרְהוּרִים רָעִים
 וּמִמַּחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וּמִדְמְיוֹנוֹת מְתַעֲבִים. וְהַעֲצָה לָזֶה -
 לְבָרַח מִכָּל מִינֵי זָבָל שֶׁל תְּמוֹנוֹת תּוֹעֵבָה הַמְּצוּיֹת
 הַיּוֹם בְּכָל הָעֵתוֹנִים וְכִתְבֵי הָעֵת הָרָעִים וְהַמְּגִנִּים שֶׁל
 הַכּוֹפְרִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים הַמְּמַלְאִים אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ
 עִם זֶה־מִתָּם הַמְּגִנָּה, וְתָמִיד יִמָּסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְחַשֵּׁב רַק

מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְאִם שָׁבַתְחָלָה יָבוֹא לָךְ דָּבָר זֶה מְאֹד
מְאֹד קָשָׁה, כִּי הַמְּרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְהִרְהוֹר הִרְהוּרִים
רָעִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְלִחְשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת זָרוֹת
וְדַמְיוֹנוֹת מְתַעֲבִים, לוֹ מְאֹד קָשָׁה לְנַתֵּק אֶת עֲצָמוֹ
מִהַזְּבֵל וְהַזְּהֵמָה הַזֹּאת, עִם כָּל זֹאת כִּכְּרָא אָמַר הַתַּנָּא
הַקְּדוֹשׁ (אָבוֹת ה'): לְפֻּם צַעֲרָא אֲגָרָא; כִּפִּי הֲצַעֵר שֵׁישׁ
לוֹ לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּדוֹשָׁה, כֵּן שְׂכָרוֹ גָּדוֹל עַד מְאֹד. וְעַל־כֵּן
מֵאַחַר שְׂכָר הַכִּנְסָתָא אֶת עֲצָמָךְ בְּהִרְהוּרִים רָעִים
וּמִחֲשָׁבוֹת זָרוֹת וְדַמְיוֹנוֹת מְתַעֲבִים, עָלֶיךָ לְמַסֵּר אֶת
נַפְשְׁךָ מֵעַכְשָׁיו רַק לִחְשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת, וְתִשְׁמַר
מְאֹד עַל מִחְשַׁבְתְּךָ שֶׁלֹּא תֵצֵא לַחוּץ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאִז
דִּיקָא עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל "קְדוּשַׁת הַבְּרִית",
וַיִּמְחַל לָךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. כִּי עַל־יְדֵי כָּל מִחְשָׁבָה
טוֹבָה שֶׁהָאָדָם מִכְּנִים בְּדַעְתּוֹ, דּוֹחָה אֶת כָּל הָרַע
שֶׁנִּדְבַק בוֹ. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזֹּכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת מִחְשָׁבוֹ
מִמִּחְשַׁבְתּוֹ, וְאִינוֹ מְהִרְהוֹר שׁוֹם הִרְהוּרִים רָעִים, שְׂאִז
דִּיקָא יִזְכֶּה לְשִׁלְמוֹת תְּקוּן הַבְּרִית.

ויהוּי

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עָקַר הַתְּשׁוּבָה עַל כָּל
הַחֲטָאִים שֶׁבָּעוֹלָם, הוּא וְהוּי דְּבָרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
הַרְמְב"ם ז"ל (פָּרָק א' מֵהַלְכוֹת תְּשׁוּבָה, הַלְכָה א'): כָּל
הַמְצוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה בֵּין עֲשֵׂה בֵּין לֹא תַעֲשֶׂה אִם עָבַר
אָדָם עַל אַחַת מֵהֶן בֵּין בְּזִדּוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה, כְּשֵׁי־עֲשֵׂה
תְּשׁוּבָה וַיָּשׁוּב מִחֲטָאוֹ, חָיֵב לְהַתְּוֹדוֹת לְפָנָי הָאֵל בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ" וְגו', "וְהִתְּוֹדוּ
אֶת חַטָּאתֵם אֲשֶׁר עָשׂוּ" - זֶה וְהוּי דְּבָרִים. וְהוּי זֶה מְצוֹת
עֲשֵׂה, כִּי צַד מִתּוֹדִין? אוֹמֵר: "אֲנִי הַשֵּׁם חַטָּאתִי,
עֲוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ וְעָשִׂיתִי כֹף וְכָף וְהָרִי נַחֲמָתִי
וּבִשְׁתִּי בְּמַעֲשֵׂי, וְלַעוֹלָם אֵינִי חוֹזֵר לְדַבֵּר זֶה". וְזֶהוּ
עָקְרוֹ שֶׁל וְהוּי, וְכָל הַמְרָבָה לְהַתְּוֹדוֹת וּמֵאֲרִיךְ בְּעַנְיָן
זֶה, הָרִי זֶה מְשַׁבַּח. וְכֵן בְּעֲלֵי חַטָּאת וְאַשְׁמוֹת בָּעֵת
שֶׁמְבִיאִין קָרְבָּנוֹתֵיהֶן עַל שִׁגְגָתָן אוֹ עַל זְדוּנָן אֵין
מִתְּכַפֵּר לָהֶן בְּקָרְבָּנָם, עַד שֵׁי־עֲשׂוּ תְּשׁוּבָה, וַיִּתְּוֹדוּ וְהוּי
דְּבָרִים, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְהִתְּוֹדָה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיךָ", וְכֵן כָּל
מַחֲיָבֵי מִיתוֹת בֵּית דִּין וּמְחֲיָבֵי מַלְקוֹת, אֵין מִתְּכַפֵּר לָהֶן

בְּמִיתָתָן אוּ בְלִקְיָתָן עַד שְׁיַעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה וְיִתְּוּדוּ. וְכֵן
הַחֹבֵל בְּחִבְרוֹ וְהַמְזִיק מְמוֹנוֹ, אֶף-עַל-פִּי שְׁשֻׁלָּם לוֹ אֶת
אֲשֶׁר חָיַב לוֹ, אֵינּוּ מִתְּכַפֵּר עַד שִׁיתְּוֶדָה וְיִשׁוּב מִלַּעֲשׂוֹת
כְּזֶה לְעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר: "מִכֹּל חַטָּאת הָאָדָם"; וּבִפְרָט מִי
שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לַעֲסֹק תָּמִיד בְּוִדּוּיִים לְהִתְוֹדוֹת אֱלֹהֵי
יִתְבָּרֵךְ, וּבִפְרוּשׁ גָּלְהָ לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
סִימָן ד'), אֲשֶׁר עֲוֹנוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם הֵם חֲקוּקִים עַל
עֲצָמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחִזְקֵאל לב, קמז): "וַתְּהִי עֲוֹנוֹתָם
[חֲקוּקִים] עַל עֲצָמָתָם", וְכָל עֵבֶרָה יֵשׁ לָהּ צָרוּף
אוֹתִיּוֹת, וְכִשְׁעֶבֶר אֵיזוֹ עֵבֶרָה, אֲזִי נֶחְקַק צָרוּף רַע עַל
עֲצָמוֹתָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִכְּנִיס בְּחִינַת הַדְּבֹר שֶׁל הַלָּאוּ
הַזֶּה שֶׁעֶבֶר בְּתוֹךְ הַטְּמֵאָה. וּמִזֶּה בָּא שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה
שֶׁעוֹבֵר, שֶׁבוֹרָא קְלָפוֹת וּמְשַׁחִיתִים וְהֵם נוֹקְמִים בּוֹ,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לד, כב): "תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה",
וְהַחֲטָא הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה נִקְרָא רַע, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עַר בְּכוֹר יִהוּדָה רַע בְּעֵינֵי
הַיְי"ה" וְגו', וְעַל-יְדֵי וְדוּי דְבָרִים הוּא מוֹצִיא אֶת
הַצָּרוּפִים רָעִים שֶׁל הָעוֹנוֹת הַחֲקוּקִים עַל עֲצָמוֹתָיו,
וּמוֹחֲלִים וּמְכַפְרִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וְעַל-כֵּן כָּל מִי
שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁחָטָא בְּאִיזָה חֲטָא שֶׁרַק חָטָא, וּבִפְרָט פְּגָם

הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלְיוֹ לְהִיּוֹת רַגְלֵי
בּוֹדוּיִים לְהַתְּוֹדוֹת לְפָנָיו יְתַבָּרֵךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (תּוֹרַת כְּהֻנִּים בְּחֻקְתֵּי) : "וְהַתְּוֹדוֹ אֶת עֲוֹנֵם וְאֶת עֲוֹן
אֲבוֹתֵם", לְצַד הַתְּשׁוּבָה הֵם הַדְּבָרִים שֶׁמִּיד שֶׁהֵם
מִתְּוֹדִים עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, מִיד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר : "וְהַתְּוֹדוֹ אֶת עֲוֹנֵם וְאֶת עֲוֹן אֲבוֹתֵם, בְּמַעַלְם
אֲשֶׁר מָעַלוּ בִּי"; כִּי בְּאֵמַת הַדְּבָרִים שֶׁל הַיְּהוּדִים הֵם
בְּסוֹד בְּקִשָּׁה וְחִפּוּשׁ אַחַר כְּבוֹדוֹ יְתַבָּרֵךְ, הֵינּוּ אֲפִלוּ אִם
נָפַל, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְמִקּוֹמוֹת הַיְּהוּדִים וְהַנְּמוּכִים מְאֹד
מְאֹד, שְׁזָה כָּלֵל פְּרִטֵי הַחֲטָאִים שֶׁמְזַכְּרִים בְּעֵת הַיְּהוּדִי,
שֶׁעֵבֶר בְּכָל אֵלוֹ הַיְּרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁהֵם מְקוֹמוֹת
הַמְּטַנְּפִים מִמֶּשׁ, שֶׁיְּנִיקְתָם מִסוֹד הַעֲלָמָה וְהַסְּתָרָה,
שֶׁל הַמֶּאֱמָר הַסְּתוּם (לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב), אֶף-
עַל-פִּי-כֵן עֲדִין אֵינּוּ מִיֵּאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ, אֶלָּא מִתְּוֹדָה אֵלָיו
יְתַבָּרֵךְ, וּמְחִפּוּשׁ וּמְבַקֵּשׁ אַחַר כְּבוֹדוֹ יְתַבָּרֵךְ, וּמְבַקֵּשׁ
סְלִיחָה וְכַפָּרָה עַל כָּל הַחֲטָאִים, מֵאַחַר שִׁיּוּדַע שֶׁעֲדִין
חֲטָא בְּנַפְשׁוֹ, וְלֹא גָבְרָה עָלָיו הַהֲעֲלָמָה וְהַסְּתָרָה כָּל-
כָּךְ, עַד שֶׁאֹמֵר : חֲטָאתִי, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ, וְאֵינּוּ
מְכַחֵשׁ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שְׁזָה מֵהַ שֶׁאֲנִיחֵנוּ אוֹמְרִים בְּעֵת
הַיְּהוּדִי : "שֶׁאֵין אָנוּ עֲזִי פָּנִים וְקָשִׁי עֶרְף, לוֹמַר לְפָנֶיךָ
צְדִיקִים אֲנִיחֵנוּ וְלֹא חֲטָאנוּ אֲבָל אֲנִיחֵנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ

חֲטָאנוּ". אֲשֶׁר בְּאַמֶּת הִיא פְּלִיאָה גְדוֹלָה מְאֹד, לָמָּה צְרִיכִים לְהִקְדִּים בְּעֵת הַיְּהוּדִי אֶת זֶה? אֵלָּא בְּזֵה עֲצָמוּ שְׂאֲנַחְנוּ בָּאִים וּמִתְוֹדִים לְפָנָיו יְתָבָרֵךְ, הֲרִי אֲנַחְנוּ מוֹדִים שְׂחֲטָאנוּ וּפְשַׁעְנוּ, וְאִין אֲנַחְנוּ מִכְחִישִׁים, חֵס וְשָׁלוֹם, אֲדַרְבָּה! אֲנַחְנוּ בָּאִים וּמִתְוֹדִים אֵלֶיךָ יְתָבָרֵךְ, וְרוֹצִים לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, בְּזֵה בְּעֲצָמוּ יֵשׁ לוֹ תִקְוָה לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר קִלְקַל, כִּי מֵאַחַר שְׂמֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְקִלְקַל, מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן (לְקוּטִיָּה־לְכוּת, נְפִילַת אֲפִים, הִלְכָה ד', אֹת ד') ; וְעַל־כֵּן הוּא דְבָר גְּדוֹל מְאֹד לְהִתְוֹדוֹת אֵלָיו יְתָבָרֵךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יְתָבָרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאִין עוֹד דְבָר שְׂמֵכְנִים אֶת הָאָדָם לְעוֹלָם הֵבֵא כְּמוֹ הַיְּהוּדִי דְבָרִים שְׂמִתְוֹדָה אֵלָיו יְתָבָרֵךְ. וּכְמֵאֲמָרַם ז"ל (שׁוֹחֵר טוֹב, מְשָׁלִי יח) : מִי גָרַם לְדָוִד שֶׁבָּא לְחַיֵּי הָעוֹלָם הֵבֵא? פִּיּו שְׂאָמַר חֲטָאֲתִי. וְאָמְרוּ בְּזֵהר (פִּינְחָס וּלֵא). אֲצִטְרִיךְ לְבַר נִשׁ לְפָרֵשׁא חוֹבוֹי כָּל חַד וְחַד כְּמָה דְאִיהוּ [צְרִיךְ כָּל אָדָם לְפָרֵשׁ אֶת חוֹבוֹתָיו כְּמוֹ שֶׁהוּא עֹשֶׂה], בְּגִין דְמָאן דְמְפָרֵשׁ חֲטָאוֹי לָא אִמְסַר דִּינֵיהּ, אֵלָּא בְּיַד דְמַלְכָּא קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוֹ [כִּי מִי שְׂמֵפָרֵשׁ אֶת חֲטָאוֹ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ־שְׁבָרוּךְ־הוּא, לֹא נִמְסַר דִּינוֹ אֵלָּא לְפָנֵי מַלְךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ־שְׁבָרוּךְ־הוּא], וּמָאן דְדָאִין לֵיהּ

קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ לְטַב [וּמִי שֶׁדָּן אוֹתוֹ רַק הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא לְבַד זֶה לְטוֹבָה], וְעַל דָּא בְּעָא דְדוּד מְלָכָא,
 וְאָמַר (תְּהֵלִים מַג, א): "שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים" - אַנְתָּ וְלֹא
 אַחֲרָא; וְכֵן שְׁלֵמָה אָמַר (מְלָכִים א, ח, נט): "לְעֲשׂוֹת
 מִשְׁפֵּט עֲבָדוֹ" הוּא וְלֹא אַחֲרָא, וְכֹל בֵּי דִינָא בְּדִלִין
 מִמְּנֹו. וְעַל דָּא אֶצְטְרִיךְ לֹוֹן לְפָרְשָׁא חוּבָן דְּכָל שִׁיפָא
 וְשִׁיפָא, וְכֹל מַה דְּעָבִיד בְּפָרְט [וּבְשִׁבִיל זֶה צְרִיךְ כָּל
 אָדָם לְהַתְּוֹדוֹת אֶת כָּל חוּבוֹתָיו וְכֹל מַה שֶּׁעָשָׂה, וְאִז כָּל
 הַבְּתֵי דִינִים יִהְיוּ בְּדִלִין מִמְּנֹו, וְלֹא יְדוּנוּ אוֹתוֹ רַק
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ] הֲדָא הוּא דְכִתִּיב (תְּהֵלִים לַב,
 לֹא): "חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ" וְגו', לְבַתֵּר "וְאֵתָה נִשְׂאֵת עֹוֹן
 חֲטָאתִי סָלָה", מִנְּלָן? מִמְּשָׁה, דְכִתִּיב (שְׁמוֹת לַב, לֹא):
 "אֲנָא חֲטָא הָעָם הַזֶּה" וְגו' וְכו', מֵאִי טַעְמָא מָאן
 דְּמִפְּרֵשׁ חוּבֵיהּ בֵּי דִינָא בְּדִלִין מִנִּיהּ בְּגִין דְּבַר נֶשׁ קָרִיב
 לְגַרְמִיָּה, וְלֹא אֶתְדָן עַל פּוּמִיָּה וְתוּ לָא שָׁבִיק לְמִקְטָרְגָא
 לְאוּלְפָא עָלֵיהּ חֲבוּ, מוּמָא דְּבַר נֶשׁ יְקָדִים וְאִימָא, וְלֹא
 יִהִיב דּוּכְתָא לְאַחֲרָא לְמִימָר כְּדִין קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא,
 מְחִיל לֵיהּ, הֲדָא הוּא דְכִתִּיב (מְשָׁלִי כַח, יג): "וּמוֹדָה וְעֵזֵב
 יִרְחָם" [כִּי כְּשֶׁאָדָם מְפָרֵשׁ אֶת חוּבָתוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, אִז
 אֵין עוֹד רְשׁוֹת לְשׁוּם מְקַטְרֵג לְקַטְרֵג עָלָיו, וְהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ מוּחֵל לוֹ עַל כָּל חֲטָאָיו]. וְעַל-כֵּן כָּל

מי שְׂיִוְדַע שְׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, אוּ בְשָׂאָר חֲטָאִים וְעוֹנוֹת, עָלִיו לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְפָרֵשׁ אֶת כָּל שְׂיַחְתּוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְיִתְוַדֶּה עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, וְהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְחַל לוֹ. וְצָרִיךְ שְׂתִדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר יֵשׁ מִלְּאָךְ עֲלִיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד עֲזָרִיא"ל שְׁמוֹ, וְהוּא מְמַנֶּה עַל כָּל אֱלוֹ שְׂמֵתוּדִים אֶת עֲצָמָם עַל שְׁחָטָאוֹ בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּבְפָרֵט כְּשִׁזּוּכִים גַּם לְשִׁפְךְ דְּמָעוֹת בְּעֵת הַיְהוּדִי, שְׂאֵז מַעֲלָה אֶת תְּפִלָּתָם לְמָקוֹם עֲלִיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד, וְנִתְכַפֵּר לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו; אֲשֶׁרִי מִי שְׂעוֹסֵק כָּל יְמֵי חַיָּיו בְּוִדּוּיִים לְהִתְוַדוֹת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שְׂיַחְתּוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו וְלֹא יִזוּז מִשָּׁם עַד שְׂיִמְחָלוּ לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, אֲשֶׁרִי לוֹ.

ותיקין

צָרִיךְ שְׂתִדַּע אֲהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר מִי שְׂזוּכָה לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם תְּפִלַּת הַתִּיקִין, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, כִּי מִי שְׂקָם קִדְם אֹר הַיּוֹם, וּמְחַכָּה אֵז בְּתִפְלָתוֹ וּבְדַבְּקוֹתוֹ שְׂיִאִיר הַיּוֹם, זוּכָה לְהַכְנִס לְעוֹלָם הַבָּא,

כַּמּוּבָא בַּזֵּהר (הַקְדָּמָה ד.) : מָאן מְנַכּוּן דִּי חֲשׂוּכָא מְהַפְּכָן
 לְנַהוּרָא, וְטַעַמִּין מְרִירָא לְמַתְקָא עַד לָא יִיתוּן הָכָא [מִי
 מְכֶם שְׂמַהֲפִךְ אֶת הַחֲשֵׁךְ לְאוֹר, וְטוּעַמִּים אֶת הַמָּר
 לְמַתְק, עַד שֶׁלֹּא יוּצְאִים מִזֶּה הָעוֹלָם, וּבָאִים לְעוֹלָם
 הַבָּא], מָאן מְנַכּוּן דְּמַחְכָּאן בְּכָל יוֹמָא לְנַהוּרָא דְנַהִיר,
 בְּשַׁעֲתָא דְּמִלְכָא פְּקִיד לְאַיְלָתָא, וְאַתְיָקֵר וְאַתְקָרִי
 מִלְכָא מְכָל מְלָכִין דְּעָלְמָא [מִי מְכֶם שְׂמַחְכָּה בְּכָל יוֹם
 שְׂיֵאִיר אוֹר הַיּוֹם בְּשַׁעָה שְׂהַמְלִךְ פּוֹקֵד אֶת הַשְּׂכִינָה,
 וּמְתִיקֵר בְּפִי כָל, וְנִקְרָא מְלִךְ גָּדוֹל מְכָל הַמְּלָכִים
 שְׂבָעוֹלָם], מָאן דְּלָא מְצַפֶּה דָּא בְּכָל יוֹמָא בְּהַהוּא
 עָלְמָא, לֵית לֵיהּ חוּלְקָא הָכָא [מִי שֶׁלֹּא מְחַכָּה לְכָל זֶה
 בְּכָל יוֹם, אֵין לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא]. הֵרִי שְׂלָךְ לְפָנֶיךָ
 אֶת גְּדַל הָעֲנִין, שְׂאָדָם קָם קֹדָם אוֹר הַיּוֹם, וּמְחַכָּה
 וּמְצַפֶּה לְזִמְן הַתְּפִלָּה לְהַתְּפִלֵּל בְּנִין, שְׂאֲזִי שׁ לוֹ חֵלֶק
 לְעוֹלָם הַבָּא, וְכֵן מִי שְׂזוּכָה לְהַפְּךְ אֶת הַחֲשֵׁךְ לְאוֹר
 גָּדוֹל וְטוּעַמִּים אֶת הַמָּר לְמַתְק, שְׂדַבֵּר זֶה סוּבְבַ עַל כָּל
 אֱלוֹ שְׂנַפְגָּמוֹ בְּפָגַם הַבְּרִית - הוּצְאֵת זָרַע לְבַטְלָה,
 שְׂהַחֲטָא הַזֶּה מְכַנִּים בְּאָדָם דְּכָאוּן וּמְרִירוֹת, וּמְרִגִּישׁ
 יְאוּשׁ שְׂמַתִּיאֵשׁ מִחֲיִיו, וְחֲשֵׁךְ לוֹ, וְטוּעַם טַעַם מָר
 בְּחַיִּים, כִּי מָר לוֹ מְאֹד. כִּי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה הוֹרֵס אֶת
 חַיֵּי הָאָדָם לְגַמְרִי, כַּמּוּבָא בְּשִׁלְחַן עָרוּךְ (אַרְחַ חַיִּים, סִימָן

רמ, סעיף יד) : שְׁכַבְתָּ הַזֶּרַע הוּא כַח הַגּוֹף וּמְאוֹר הָעֵינַיִם, וְכָל זְמַן שֶׁתֵּצֵא בְּיוֹתֵר הַגּוֹף כָּלָה, וְחַיֵּיו אוֹבְדִים וְכוּ', זְקֵנָה קוֹפְצָת עָלָיו, וְכַחוֹ תָשׁ, וְעֵינָיו כְּהוֹת וְרִיחַ רַע נוֹדֵף מִפִּיו, וְשִׁעַר רֹאשׁוֹ וְגִבּוֹת עֵינָיו וְרִיסי עֵינָיו נוֹשְׂרִים, וְשִׁעַר זְקֵנוֹ וְשִׁחִיו וְשִׁעַר רַגְלָיו רַבָּה, וְשָׁנוֹ נוֹשְׂרוֹת, וְהִרְבָּה כְּאֲבִים חוּץ מֵאֵלּוּ בָּאִים עָלָיו, אָמְרוּ חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים, אֶחָד מֵאֵלֶּךָ מֵת מִשָּׂאֵר חֵלְאִים וְהָאֵלֶּךָ וְכוּ', לְפִיכֶן צָרִיךְ אָדָם לְהִזְהָר, עַיִן שָׁם ; וְלִכֵּן מִי שֶׁכָּבַר נֶפֶל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְצָרִים וּמָרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד, וְטוֹעֵם מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת וְחֻשֶׁךְ בְּעֵדוֹ וְלֹא אוֹר, הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְלִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְלִהְפֹךְ אֶת הַחֻשֶׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל, וְאֵת הַמָּר לְמֵת, וְיִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְיִשְׁתַּדֵּל לְהִתְפַּלֵּל וְתִיקִין, וְאִזּוֹ יִמָּחַל לוֹ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו ; כִּי תִפְלֵת הַתִּיקִין מִכְּנֻסֵת שִׂמְחָה בְּאָדָם כָּל הַיּוֹם, כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרֻכּוֹת ט) : זִימְנָא חֲדָא סַמָּךְ גִּיאָלָה לְתַפְלָה, וְלֹא פָסִיק חוּכָא מִפּוּמִיָּה כּוּלִיָּה יוּמָא. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁנִּזְהָר לְהִתְפַּלֵּל כָּל יָמָיו בְּתִפְלֵת הַתִּיקִין, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְאַרְיִכוֹת יָמִים, אֲשֶׁר כָּל יוֹם וַיּוֹם יִהְיֶה לוֹ אַרְךָ מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרִי לוֹ.

וַתְּרֵן

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תִּקְוֹן
לִפְגָּם הַבְּרִית, הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּמוֹ מִדַּת
הַוַּתְּרָנוֹת, שֶׁהוּא תָּמִיד מוֹתֵר לְזוּלָתוֹ; כִּי בְּדַרְךְ כָּלֵל מִי
שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, מֵחוּ נַעֲשֶׂה מְצַמְצָם, וְהוּא
תָּמִיד בְּכַעַס וּבְקִפְיוֹת עַל זוּלָתוֹ, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת
הַשְּׂנִי, וְזֶה סִימָן שֶׁאָדָם פָּגוּם בְּפִגְם הַבְּרִית, שֶׁהוּא
מִקְפִּיד עַל כָּל דְּבַר קָטָן, וְנִכְנָס בְּלַחְצִים וּבַעֲצָבִים עַל
זוּלָתוֹ. אֲבָל תִּכְרָךְ וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מוֹתֵר, סִימָן שֶׁזִּכָּה כְּבָר
לְהִגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, שֶׁהוּא "קִדְשֵׁת הַבְּרִית"; כִּי
בְּאֵמֶת כָּל אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּי וַתְּבַרְךְ
כָּלֵל, וְהוּא יְתַבַּרְךְ מִחַיָּה וּמִהוּיָה וּמִקָּיָם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה
כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת
אֲלֵקוּתוֹ יְתַבַּרְךְ, וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁהוּא חַי, הוּא יָכוֹל לְחַזֵּר
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יְתַבַּרְךְ, וּלְתַקֵּן אֶת כָּל מַה שֶׁפָּגַם
וְקִלְקַל וְשָׁחַת בְּזֶה הָעוֹלָם. וְתִכְרָךְ־וּמִיד כְּשֶׁחֹזֵר
בְּתִשׁוּבָה, הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא מְקַבְּלוֹ. כִּי אֵין הַקְּדוּשָׁה־
בְּרוּךְ־הוּא חָפֵץ בְּמִיתָתוֹ שֶׁל רְשָׁעִים, אֶלָּא שֶׁיִּחְזְרוּ אֵלָיו

בְּאֵמֶת. אָבֵל צָרִיכִים לְזַכֵּר גַּם־כֵּן אֶת חֶמְדַּת הָעוֹן שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְאֵל יִחְשָׁב שֶׁהַקְּדוּשׁ־שֶׁבְרוּךְ־הוּא וְתָרַן הוּא, כִּי כִּבֵּר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא קָמָא נ.). : כֹּל הָאוֹמֵר הַקְּדוּשׁ־שֶׁבְרוּךְ־הוּא וְתָרַן הוּא - יִתְרוּ חַיִּיו, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים לב, ד) : "הַצּוֹר תָּמִים פָּעֵלוּ כִּי כָּל דְּבָרָיו מִשְׁפָּט", וְכִּי נִפְסַק בְּשִׁלְחַן עָרוֹךְ (אָבֵן הָעֶזְרָה, סִימָן כג, סְעִיף א') : אָסוּר לְהוֹצִיא שְׂכֵבֶת זֶרַע לְבִטְלָה, וְעוֹן זֶה חֲמוּר מְכֹל עֲבֵרוֹת שְׂבִיתוֹרָה וְכוּ'. אֵלֹהֵי שְׂמַנְאֵפִים בְּיַד וּמוֹצִיאִים שְׂכֵבֶת זֶרַע, לֹא דֵי לָהֶם שְׂאֵסוּר גָּדוֹל הוּא, אֲלֵא שֶׁהָעוֹשֶׂה זֶה בְּנִדְוֵי הוּא יוֹשֵׁב, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (יִשְׁעִיָּה א, טו) : "יְדִיכֶם דְּמִים מְלֵאוּ", וְכֵּן אֵלֹהֵי הָרֵג הַנֶּפֶשׁ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן ; וְעַל־כֵּן כָּל מִי שִׁיּוֹדֵעַ שְׂחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עָלָיו לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה, וְתָמִיד יִדְאָג פֶּן וְאוּלַי עֲדִין לֹא שָׁב כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. וְסִימָן יִהְיֶה לוֹ אִם שָׁב כְּבָר בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה - אִם הוּא נֶעֱשֶׂה וְתָרַן. כִּי מִדַּת הַתְּרַנוֹת מוֹרָה עַל שְׂלֵמוֹת הַדַּעַת, שֶׁהוּא "קְדֻשַׁת הַבְּרִית", וְלִכֵּן מִי שֶׁהוּא וְתָרַן, וּמִוֹתֵר תָּמִיד לְחַבְרוֹ, סִימָן שֶׁנִּמְחָלוּ לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו ; לְזֹאת מִי שִׁיּוֹדֵעַ שְׂפָגָם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה, וְיִהְיֶה וְתָרַן כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְיוֹתֵר תָּמִיד לְזוּלָתוֹ, וְאִז נִכּוֹן

לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שְׁנַת־קַבְלָה תְּשׁוּבָתוֹ לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן.

וְלֹד

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר צָרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד לֹא
 לְהַכְשִׁיל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע
 לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה הוּא הוֹרֵג אֶת נַפְשׁ בְּנָיו
 וּבְנוֹתָיו, כִּי מִכָּל טֶפֶה וְטֶפֶה יָכוֹל לְהִיּוֹת וְלֹד, וּכְשֶׁאָדָם
 מוֹצִיא אֶת זֶרַעוֹ לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא הוֹרֵג אֶת זֶרַעוֹ,
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, בְּמוֹ יְדָיו, וְעַנְשׁוֹ קָשָׁה מְאֹד מְאֹד. כִּי
 מָה אִם מִי שֶׁהוֹרֵג אֶת הָאָדָם - חַיֵּב מִיתָה, וְנִקְרָא רוֹצֵחַ,
 עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁהוֹרֵג אֶת נַפְשׁוֹת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו,
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אֵינן רוֹצֵחַ כָּמָהוּ. וְעַל־כֵּן עָקַר תְּקוּנָה
 פְּגָם חֲטָא זֶה, הוּא עַל־יְדֵי חֲתֻנָּה דְקַדְשָׁה, הֵינּוּ
 שְׁצָרִיכִים לְהִתְחַתֵּן וּלְהוֹלִיד וּלְדוֹת בְּקַדְשָׁה. כִּי עָקַר
 הַחַיּוֹב לְהוֹלִיד בְּנִים הוּא בְּשִׁבְלֵי כְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּדִי
 שְׂיִהְיֶה קִיּוּם לְעוֹלָם, שְׂיִשְׁאַרוּ בְּנָיו אַחֲרָיו מְדוֹר לְדוֹר,
 לְגַלוֹת כְּבוֹדוֹ בְּעוֹלָם, שְׂבִשְׂבִיל זֶה נִבְרָא הַכֹּל; כִּי עָקַר
 הַתְּגַלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא עַל־יְדֵי בְּנֵי אָדָם דִּיקָא, וְכֵן
 עָקַר שְׂרֵשׁ כַּחַ הַהוֹלָדָה נִמְשָׁךְ מִכְבוֹד, שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ כָּל

הַבְּרִיאָה כְּלָהּ. אֲבָל חֲלָקֵי הַכְּבוֹד הַמְּלַבְּשִׁים בְּכָל אֶחָד
אֵין לָהֶם כֹּחַ לְהוֹלִיד עַד שְׂיִקְבְּלוּ מִשָּׂרֵשׁ, דְּהֵינּוּ מִסּוּד
הַעֲשָׂרָה מֵאֲמָרוֹת שְׂבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם, וְעַל יָדָם כָּל
הַהוֹלָדוֹת שְׂבָעוֹלָם, שֶׁהֵם קִיּוֹם הָעוֹלָם. וְגַם אֵלוֹ חֲלָקֵי
הַכְּבוֹד הַמְּלַבְּשִׁים בַּעֲשָׂרָה מֵאֲמָרוֹת, אֵין לָהֶם כֹּחַ
לְהוֹלִיד, עַד שְׂיִקְבְּלוּ מִשָּׂרֵשׁ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא הַמֵּאֲמָר
סְתוּם דְּבִרְאשִׁית, שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ כָּל הַמֵּאֲמָרוֹת כָּלָם,
וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ שָׂרֵשׁ הַכֹּחַ שֶׁל כָּל הַהוֹלָדוֹת כָּלָם, אֲפִלוּ
שֶׁל צוּמַח וְחֵי, וּבִפְרָט הַלְּדַת אָדָם שֶׁהוּא עֶקֶר הַכֹּל,
שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ נִשְׁמָתוֹ וְחַיּוּתוֹ, כִּי אִם מִשָּׂרֵשׁ
הַכֹּל, שֶׁהוּא סוּד 'אֵיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ', שֶׁהוּא סוּד
בִּרְאשִׁית מֵאֲמָר סְתוּם. וְכֵן מוּבָא בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל,
שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ נִשְׁמַת הַזַּיּוּגִים, כִּי אִם כְּשֶׁמְקַבֵּל
מִחֵין מִבְּחִינַת גְּבוּהָ יוֹתֵר, וְזֹאת הַבְּחִינָה בָּאָה מִבְּחִינַת
גְּבוּהָ עוֹד יוֹתֵר, וְכֵן לְמַעְלָה מֵעֲלָה עַד שָׂרֵשׁ הַכֹּל,
וּמִשָּׁם נִמְשָׁכַת תּוֹסֶפֶת הָאָרָה אֶל הַמִּחֵין מִדְּרָגָה
לְדְרָגָה, עַד שֶׁנּוֹלְדָה הַנִּשְׁמָה וְנִמְשָׁכַת לְמַטָּה וְכוּ', הֵינּוּ
שְׂצָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַהוֹלָדָה מִשָּׂרֵשׁ הַכֹּל, שֶׁהוּא
בִּרְאשִׁית מֵאֲמָר סְתוּם, וּמִחֲמַת שְׂמֵמֵאֲמָר סְתוּם מִשָּׁם
יוֹנְקִים הַחִיצוֹנִים וּמְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים מְגַדֵּל הַהַעֲלָמָה
וְהַסְתָּרָה וְכוּ', עַל־כֵּן בְּזֶה הָעוֹלָם נִאֲחָזַת הַסְתָּרָה

אֶחָרָא מְאֹד בְּהִזְוִיגִים שֶׁל רֹב בְּנֵי אָדָם, וְעַל־כֵּן יֵשׁ
בְּעֵנִין הִזְוִיג מְלַחֲמָה גְדוֹלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד כִּידוּעַ,
וְזַעֲרִין אֵינוֹן שְׂזוּכִין לְנִצְחַת מְלַחֲמָה זוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְיֵשׁ
בְּזֶה אֲלָפִים וְרַבָּבוֹת בְּחִינּוֹת; כִּי יֵשׁ צְדִיקִים נוֹרָאִים
מְאֹד, שְׂאֵף־עַל־פִּי שֶׁבְשַׁעַת הִזְוִיג צְרִיכִין לְהוֹרִיד אֶת
עֲצָמָם לְהַעֲלוֹת נְצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים וּנְשָׁמוֹת שֶׁנִּפְלוּ
לְמָקוֹם שֶׁנִּפְלוּ, אֶף־עַל־פִּי־כֵן בְּגֹדֶל כֹּחַם הֵם מְתַגְבְּרִים
שֶׁלֹּא תִהְיֶה נְאֻחָזת בָּהֶם שׁוֹם אֲחִיזָה מִזֶּה־מַת הַמְּקוֹמוֹת
הַמְּטַנְּפִים, שֶׁמֶשֶׁם תִּקְרַף הַתְּגַבְּרוֹת שֶׁל הַתְּאֻוָּה הַזֹּאת,
רַק יוֹצֵאִין מֶשֶׁם בְּשָׁלוֹם, וְהֵם זוֹכִין לַעֲלוֹת אֶז לְבַחֲיַנַּת
'אִיִּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ', שֶׁהוּא סוּד הַמְּאָמֵר סְתוּם, סוּד
הַכְּתוּר, שֶׁשְׂרָשְׁרָה הִיא תַּכְלִית הָעֲלִיָּה בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה
מְאֹד מְאֹד, וְעַל־כֵּן בְּאֻמַּת מְמַשִּׁיכִין נְשָׁמוֹת גְּבוּהוֹת
מְאֹד מְמָקוֹם שֶׁמְמַשִּׁיכִין, וְיֵשׁ שְׂאֵינָם זוֹכִין לָזֶה, וְעַל־
כֵּן בְּשַׁעַת הִזְוִיג, שְׂצְרִיכִין לִיָּרֵד אֶז לְבָרֵר נְצוּצוֹת
מֵעַמְּקֵי הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים, אֲזִי
נְאֻחָז בָּהֶם גַּם־כֵּן קִצַּת הַזֶּה־מָה שֶׁל אֱלוֹ הַמְּקוֹמוֹת, שֶׁזֶה
סוּד (תְּהִלִּים נא, ז): "הֵן בְּעוֹן חוֹלְלֵתִי וּבְחִטָּא יִחַמְתָּנִי
אֲמִי", אֶךְ אֶף־עַל־פִּי־כֵן מֵאַחַר שֶׁיָּרְדוּ לְשָׁם בְּהִתְרַקְקֵים
מִצְוֹת הַתּוֹרָה, וּכְשֶׁמִּתְחַלֵּת הַזֶּה־מָה לְהִתְאַחַז בָּהֶם
שֶׁמֶשֶׁם בָּאָה הַתְּגַבְּרוֹת הַתְּאֻוָּה זֹאת, חַס וְשָׁלוֹם, אֶז הֵם

מִסְתַּכְּלִין עַל עֲצָמָם הֵיכָן הֵם בְּעוֹלָם, וְלִהְיֶכֶן נִפְלוּ
וַיִּרְדּוּ וַנְּתַרְחֲקוּ כָּל כָּךְ, וְאַזִּי בִשְׁעַת הַתְּחַבְּרוֹת וְהַזְּוֹג
בְּעֲצָמוֹ, הֵם שׂוֹאֲלִים וּמַחְפְּשִׁים וּמְבַקְּשִׁים 'אֵיה מְקוֹם
כְּבוֹדוֹ'; כִּי בְּוֹדָאֵי גַם בְּמְקוֹמוֹת אֱלוֹ, יֵשׁ אִיזוֹ חֵיּוֹת
אֲלֻקוֹת מְבַחֲיֵנֵת אֹר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, רַק מִחֲמַת גִּשְׁמֵיּוֹת
וְזִהְמַת אֱלוֹ הַמְּקוֹמוֹת מִחֲמַת זֶה שֵׁם כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ
סְתוּם וְנִעְלָם בְּתַכְלִית הַהֶעֱלָמָה, וְעַל־כֵּן הֵם מְחַפְּשִׁים
וּמְבַקְּשִׁים 'אֵיה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ', גַּם מִשָּׁם מֵאֱלוֹ
הַמְּקוֹמוֹת, וְאַזִּי זוֹכִין לַעֲלוֹת בְּתַכְלִית הֶעֱלִיָּה לְבַחֲיֵנֵת
'אֵיה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ', שֶׁהוּא סוֹד 'בְּרֵאשִׁית־מֵאמָר־
סְתוּם', שֶׁמִּשָּׁם שָׂרֵשׁ נִשְׁמַת הַהוֹלָדָה, כִּי הַנִּשְׁמָה
נִמְשָׁכֶת מִמְּקוֹם גְּבוּהָ מְאֹד, מְבַחֲיֵנֵת מֵאמָר סְתוּם,
דִּיקָא עַל־יְדֵי הַמְּלַחְמָה שֵׁיִשׁ לְהֶאָדָם בְּעַנְיַן הַזְּוֹג, שֶׁזֶה
בְּחֵינֵת יְרִידָה תַכְלִית הֶעֱלִיָּה, אַךְ אֲפֹלוּ מִי שֶׁאִינוֹ זוֹכֵה
לַיִּדְעָה גַם מִזֶּה, לְשָׂאֵל וּלְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אַחַר כְּבוֹדוֹ
יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִינוֹ אוֹחֵז בְּמִדְרָגָה זוֹ עַד־יֵן, שֶׁאֵף שִׁיּוֹרֵד
לְמַטָּה לְבַחֲיֵנֵת זְוֹג גִּשְׁמֵי, וְלִהֶעֱלוֹת מִשָּׁם נִצּוֹצֵי
קְדוּשָׁה, שֶׁזֶה סוֹד 'אֵיה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ', אֶף־עַל־פִּי־כֵן
מֵאֲחַר שֶׁנִּזְהָר בְּנִפְשׁוֹ שִׁיְהִיָּה הַזְּוֹג עַל־כָּל־פָּנִים בְּהִתַּר
כֹּדֶת תּוֹרַתְנוֹ הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי נִעֲשֶׂה כָּל זֶה מִמִּילָא בְּכַח
הַצְּדִיקִים הָעוֹסְקִים בָּזֶה; כִּי הַצְּדִיקִים מְקַיְמִין כָּל

הַעוֹלָמוֹת, וְעַל יָדָם כָּל הַהוֹלָדוֹת שְׂבַע־עוֹלָם, כִּי עֲקָר
 שָׂרֵשׁ הַהוֹלָדָה מִבְּחִינַת 'אַיִה' מֵאֲמָר סְתוּם, שְׁמִשָּׁם
 דִּיקָא יְנִיקַת הַסְטָרָא אַחֲרָא, שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁכַת זְהֵמַת
 וְהַתְּגַבְרוּת הַתְּאֵוָה שְׁנֵאָחֳזוּ בַּהוֹלָדָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא
 עוֹלִין מִשָּׁם מִבְּחִינַת 'אַיִה', שְׁמִשָּׁם עֲקָר הַהוֹלָדָה
 (לְקוּטִי־הַלְכוֹת, כַּבּוּד אָב וְאִם, הַלְכָה ד') ; וְלִכֵּן אֶהוּבִי, בְּנִי,
 מֵאַחַר שְׂכַבְרֵךְ נִכְשְׁלֵתָ בַּחֲטָא הַמְּגַנָּה הַזֵּה - חֲטָאת
 נְעוּרִים, עָלֶיךָ לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַתְּחַתֵּן וּלְהוֹלִיד בְּנִים וּבָנוֹת
 וְתִתְנַהֵג בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה, וְתִמְיֵד תַּחֲשֹׁב רַק מִמְּנוּ
 יִתְבָּרֵךְ, וְאַפְלוּ כְּשֵׁאתָה צָרִיךְ לָרֹדֵת וְלִפְלֹ וְכוּ', עִם כָּל
 זֹאת אָסוּר לְצֵאת מִגְּדְרֵי הַהֲלָכָה וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאִז
 דִּיקָא אִם תִּזְכֶּה לְהוֹלִיד בְּנִים וּבָנוֹת בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה,
 זֶה יְהִי־הֵי תִקּוּן גָּמוּר עַל הַחֲטָא הַמְּגַנָּה שְׂחֲטָתָ בִּימֵי
 נְעוּרֶיךָ, וְהַקְּדוּשָׁתְּךָ־הוּא יְסַלַח לְךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ.

וְדָאִי

צָרִיךְ שְׂתַדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עֲקָר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא
 עַל יְדֵי שְׂעוּקָר מֵעֲצָמוֹ אֶת כָּל הַסְּפִקוֹת, כִּי סִפִּ"ק
 גִּימְטְרִיָּה עֲמָל"ק, אֲשֶׁר הוּא מִכְּשִׁיל אֶת כָּל אָדָם בְּפָגָם

הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדָרְךָ וַיִּזְנֵב בְּךָ כָּל הַנְּחָשָׁלִים אַחֲרֶיךָ" וְגו', וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחֲמָא כִּי תֵצֵא): אוֹתָם שֶׁהָיָה הָעֲנָן פּוֹלְטָם, הֵינּוּ אֵלֹו שֶׁנִּכְשְׁלוּ בַּפְּגָם הַבְּרִית, עָלֵיהֶם הִתְגַּבְּרָה בְּיוֹתֵר קְלִיפַת עֲמָלֵק לְהַפִּילָם וְלִשְׁבֹר אוֹתָם וּלְקַרְרָם, וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, נִכְנָס בְּסִפְקוֹת, וְלָבוּ נִתְעַקְּם בְּעַקְמוּמִיּוֹת עָלָיו יִתְבַּרְךָ, וְנִתְקַרַר מִהֶאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, עַד שֶׁכָּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ סִפְקוֹת בְּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא פָּגוּם בַּבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, וְלָכֵן עָקַר תְּקוּנָתוֹ וְ"קְדֻשַׁת הַבְּרִית", שֶׁאָדָם יִגִּיעַ אֶל מַדְרָגָה כְּזוֹ שֶׁיִּתְבַּרַר לוֹ בִּידִיעָה מְבֹרָרָת וּמְזַכֶּכֶת אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וַיְהִיָּה אֶצְלוֹ בְּוַדָּאוֹת כָּל עֲנִין הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁמִּתְקַף הָאֱמוּנָה שֶׁמֵאֲמִין בוֹ יִתְבַּרְךָ יִרְאֶה בְּעֵינָי שְׂכָלוֹ אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כָּלוֹ הוּא עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְכָל הַבְּרִיאָה כְּלָה - דוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לְבוּשׁ לְגִבֵּי גְלוּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וַיְדִיעוֹת אֵלֹו הֵם עָקַר "קְדֻשַׁת הַבְּרִית"; וְלָכֵן מִי שֶׁרוּצֶה לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר קָלְקַל, יִכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּוַדָּאוֹת, לִידַע בְּלִי שׁוּם סָפֵק וְסִפְקָא, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא

נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלָא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֵלְיוֹן,
 וּכְשִׁיתְבָּרַר לוֹ הַכֹּל בְּנֻדְאוֹת, אֲזִי דִיקָא יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ
 לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית"; וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁפָּגַם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבַטְלָה, עָלְיוֹ לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ
 תָּמִיד בְּגִלּוֹי הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וּיִצְיֵר בְּדַעְתּוֹ, אֵיךְ
 שֶׁהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וּמְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
 וְכָל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ הִיא אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא נִמְצָא
 בְּתוֹךְ הָאוֹר. וַיֵּדַע אֶת זֹאת בְּנֻדְאוֹת מַחְלָטָה, אֲזִי דִיקָא
 יִתְכַפְּרוּ לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר
 הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לֵג): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ־
 הוּא יִסְלַח לָךְ עֲוֹנוֹתֶיךָ; כִּי רַק בְּדָבָר זֶה תָּלוּי "קִדְשֵׁת
 הַבְּרִית"; הֵינּוּ שִׁיּוּדַע בִּידִיעָה וְדֵאִית וּמַחְלָטָה, אֲשֶׁר
 אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּגִּיעַ אֶל דְּבַר זֶה,
 שָׂאז יִזְכֶּה לְשִׁלְמוֹת "קִדְשֵׁת הַבְּרִית".

זֶהַר

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תְּקוּן לְפָגַם
 הַבְּרִית - הוֹצָאת זָרַע לְבַטְלָה, כְּמוֹ אֲמִירַת סִפְרֵי
 הַזֶּהר וְהַתְּקוּנִים, שֶׁהֵם מְזַכְכִּים אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי

זֶה־מוֹת. וְהָאֲר"י ז"ל נָתַן תְּקוּן לְבַעַל תְּשׁוּבָה לומר בְּכָל
 יוֹם תְּמַשָּׁה דְּפִים זֶהַר וְחַמְשָׁה דְּפִים תְּקוּנִים, וְאִם הָיָה
 הָאָדָם יוֹדֵעַ מַעֲלַת אֲמִירַת סְפָרֵי הַזֶּהַר וְהַתְּקוּנִים, וְאִיךָ
 שָׁזָה מִתְּקֵן אֶת נַפְשׁוֹ הַפְּגוּמָה, וּמִזְכָּה מְכַל לְכָלוֹךְ,
 הָיָה עוֹסֵק בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיָּו. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות
 הַר"ן, סימן קח), שְׁלֵמוֹד הַזֶּהַר מְסַגֵּל מְאֹד מְאֹד, וְיָדוּעַ
 שְׁעַל יְדֵי לְמוֹד הַזֶּהַר נַעֲשֶׂה חֲשֵׁק לְכָל מֵינֵי לְמוּדִים שֶׁל
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּלְשׁוֹן־הַקֶּדֶשׁ שֶׁל הַזֶּהַר מְעוֹרְרַת
 מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, דִּהְיִנוּ הַשֶּׁבַח שְׁמִשְׁבַּח
 וּמְפָאֵר אֶת עוֹבְדֵי הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, דִּהְיִנוּ הַלְּשׁוֹן הַרְגִיל
 בַּזֶּהַר לומר זְכָאָה וְכוּ', עַל כָּל מִצְוָה וְעִבּוּדָה, וּלְהַפְּךָ -
 הַצְּעָקָה שְׁצוּעַק וְי וְכוּ' וְי לֵיה, וְי לְנִשְׁמָתִיה, עַל הַסֵּר
 מִעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, אֵלוּ הַלְּשׁוֹנוֹת מְעוֹרְרִים מְאֹד
 אֶת הָאָדָם לְעִבּוּדָתוֹ יְתָבְרָךְ. וְרַבֵּנוּ ז"ל גָּלָה נוֹרְאוֹת
 נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת הַתְּנָא הַקְּדוּשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי,
 שֶׁהִבְטִיחַ שְׁלֵא תִשְׁתַּכַּח תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל עַל יְדוּ, כַּמוּבָא
 בְּדַבְּרֵי רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה (שַׁבַּת קלח:): כְּשֶׁנִּכְנְסוּ
 רַבּוֹתֵינוּ לְכַרֵּם בְּיַבְנָה, אָמְרוּ: עֲתִידָה תּוֹרָה שֶׁתִּשְׁתַּכַּח
 מִיִּשְׂרָאֵל, וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי שְׁלֵא תִשְׁתַּכַּח. כִּי
 (נָשָׂא קַכּד:): בְּהָאֵי חַבּוּרָא דִּיאִיהוּ סֵפֶר הַזֶּהַר יִפְקוּן בֵּיה
 מִן גְּלוּתָא. וְעַתָּה בּוֹא וּרְאֵה וְהִבֵּן נִפְלְאוֹת נִסְתָּרוֹת שֶׁל

תּוֹרַתְנוּ הַקְדוּשָׁה, כִּי עַל־כֵּן סָמַךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי
 עֲצָמוֹ עַל זֶה הַפָּסוּק: "כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ"; כִּי
 בְּאֵמֶת בָּזָה הַפָּסוּק בְּעֲצָמוֹ מְרַמֵּז וְנִסְתֵּר הַסּוּד הַזֶּה,
 שְׁעַל־יְדֵי זִרְעוֹ שֶׁל יוֹחָאִי, שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי,
 עַל יָדוֹ לֹא תִשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי סוֹפֵי תְבוּת שֶׁל
 הַפָּסוּק: כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ, הֵן אוֹתִיּוֹת
 י'ו'ח'א'י', וְזֶה שְׁמֵרֵמֵז וּמַגְלֶה הַפָּסוּק: "כִּי לֹא תִשְׁכַּח
 מִפִּי זִרְעוֹ", 'מִפִּי זִרְעוֹ' דִּיקָא, הֵינוּ מִפִּי זִרְעוֹ שֶׁל זֶה
 בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא מְרַמֵּז וְנִסְתֵּר בָּזָה הַפָּסוּק, שֶׁהוּא הַתֵּנָא
 יוֹחָאִי, כִּי עַל־יְדֵי זִרְעוֹ שֶׁל יוֹחָאִי שְׁמֵרֵמֵז בָּזָה הַפָּסוּק
 בְּסוֹפֵי תְבוּת, שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, לֹא תִשְׁתַּכַּח
 תּוֹרָה עַל יָדוֹ. וְעַל־כֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׁזוֹכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם
 סְפָרֵי הַזֵּהר וְהַתְּקוּנִים, שְׁמַבְטִיחַ יְהִיָּה שְׁעַל יָדוֹ לֹא
 תִשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה מִמֶּנּוּ, כִּי הִלְמוּד בְּסְפָרֵי הַזֵּהר
 וְהַתְּקוּנִים מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם מִהַשְׁנָה, וּמְקַרֵּב אוֹתוֹ
 אֵלָיו יְתַבְרֵךְ בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, וּמוֹשֵׁךְ אֶת לְבַב
 בַּר יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יְתַבְרֵךְ בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה עַד מְאֹד. וְעַל־
 כֵּן כָּל מִי שְׁיִודַע שְׁחָטָא וּפָגַם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה וְהַמְּזוּהָם
 הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זִרְע לְבַטָּלָה, יִקְבַע
 לְעֲצָמוֹ חֶק קָבוֹעַ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בַּזֵּהר
 וּבַתְּקוּנִים, וַיִּתְמַיד בָּזָה בְּהַתְּמַדָּה גְּדוּלָּה עַד מְאֹד, כִּי

בָּהֶם מִתְגַּלֶּה רִזְיִן דְרִזְיִן וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, סוּדוֹת הַתּוֹרָה
מִפְּלֵאֵי נִפְלְאוֹת הַבְּרִיאָה. וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לַהֲגוֹת
וְלְהִתְמַיד בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתְּקוּנִים, מִמְּשִׁיךְ אֹר גָּדוֹל
וְעֲלִיוֹן עַד מְאֹד עַל נִשְׁמָתוֹ, וּמְזַכֶּה מְכַל מִינֵי חֲלָדָה.
וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שְׁפָגָם בְּפָגַם הַבְּרִית, עָלִיו
לְהִתְמַיד בְּכָל יוֹם בְּלִמּוּד סִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתְּקוּנִים, אֲשֶׁר
אֶפְלוּ הַגְּרָסָה בָּהֶם מוֹעֵלֶת מְאֹד לְהַנְשָׁמָה, כִּי בָּהֶם
טְמוּנִים אִוְרוֹת עֲלִיוֹנִים, אִוְרוֹת צַחְצָחוֹת, גְּלוּי אֱלֻקוֹת
בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה עַד מְאֹד, וְכָל מֵה שֶׁיִּתְמַיד יוֹתֵר
בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר וְהַתְּקוּנִים, יֵאִיר עָלָיו אֹר חֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם
מִחֲדָשׁ; כִּי הַסּוּדוֹת וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת הַגְּנוּזִים בַּזֹּהַר
וּבַתְּקוּנִים, זֶה לֹא נִתֵּן לְהַסְבִּיר, אֲלָא לְמִי שֶׁמִּתְמַיד
בָּהֶם מְאֹד, וּבַפְּרָטִיּוֹת כְּפִי הַגְּלוּיִים שֶׁגְּלָה בָּהֶם הָאֵר"י
ז"ל וְהַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע, וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת
כְּפִי הַגְּלוּיִים הַנּוֹרְאִים וְהַנְּפֻלְאִים שֶׁגְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל,
"עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ" (ישעיה
סד, ג), שֶׁיּוֹרֵד לְכָל מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים, וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ
וּמְעוֹדֵד וּמְשַׂמַּח אֶת כָּל הַנְּפֻשׁוֹת הַיְּרוּדוֹת וְהַנְּפּוּלוֹת
בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וּמוּבָא בְּדַבְרֵי
מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטִי־הַלְכוֹת, תְּחוּמִין, הַלְכָה ז', אוֹת ט') עַנְיִן
אֲמִירַת 'פְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד': כָּל

הַשָּׁנָה בְּלַחֲשׁ, וּלְהַפֵּךְ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, שְׂאֵז זְמַן מְחִילַת
עֲוֹנוֹת, וְאוֹמְרִים בְּקוֹל רָם; כִּי בְּכָל הַשָּׁנָה עֲדִין לֹא
נִתְקַנָּה בְּשִׁלְמוֹת אַמוּנַת חֲכָמִים, וַיֵּשׁ עֲלֵיהֶם קְשִׁיּוֹת
וּסְפִקוֹת, וְחוֹלְקִים עֲלֵיהֶם וּמִתְלוֹצְצִים מֵהֶם, וְהֵם
זוֹלִים בְּעֵינַי כָּל רוֹאֵיהֶם, עַל־כֵּן צָרִיכִין לוֹמַר 'בְּרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד' בְּלַחֲשׁ, שְׂלֹא יִתְגָּרוּ בְּנוֹ
הַחוֹלְקִים, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים נו:):
מִשָּׁל לְבַת מֶלֶךְ שֶׁהֲרִיחָה צִיָּקָה קְדָרָה, אִם תֹּאמַר - יֵשׁ
לָּהּ גְּנָאִי, לֹא תֹאמַר - יֵשׁ לָּהּ צַעַר, הִתְחִילוּ עֲבָדֶיהָ
לְהִבִּיא בַּחֲשָׁאִי; אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ: הִתְקִינוּ שִׁיְהִיו
אוֹמְרִים אוֹתוֹ בְּקוֹל רָם, מִפְּנֵי תַרְעֻמַּת הַמִּינִין,
וּבְנִהְרֵדְעָא דְלִיכָא מִינִין, עַד הִשְׁתָּא אָמְרִי לָּהּ בַּחֲשָׁאִי;
כִּי 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד' הוּא בְּחִינַת
תּוֹרָה שְׂבַע־לֶפֶה, גְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית הַמְּדֻרְגָּה
הָעֲלִיּוֹנָה, בְּסוֹד יְחוּדָא תַתָּאָה כְּפִדוּעַ, שֶׁהוּא הַחֲדוּשִׁי
תּוֹרָה שֶׁל הַתְּלֻמִּידֵי חֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים, שְׂמַחְבְּרִין
סְפָרִים הַרְבֵּה, שְׂבָהֶם מִתְגַּלִּים רְזִין דְרִזִּין, סְתָרֵי
נִסְתָּרוֹת בְּלָשׁוֹן פְּשׁוּטָה מְאֹד, כְּדֵי שְׂיִבִינוּ גַם הַמוֹן־עַם,
וּבְפָרְט שִׁיּוּרְד וּמִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּכַמָּה וְכַמָּה לְבוּשִׁים אֶל
הִירוּדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמְּשֻׁלְכִים בְּתַאֲוֹתֵיהֶם
וּבְמַדוּתֵיהֶם הָרַעוֹת, וּבְפָרְט אֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת שְׂנִכְשָׁלוּ

בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, אליהם צריכין לומר ולגלות גלוי אלקות בלבוש ובלחש. ועל-כן אומרים כל השנה: 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', שהוא סוד יחודא תתאה, לגלות שגם במדרגות התחתונות יש גלוי אלקות, ולכן צריכים לומר את זאת בלחש, כי צריכין להעלים ולהסתיר ולכסות כמה וכמה חדושי תורה, שלא לגלותם בבחינת קול רם, כי אם בסוד ובלחש. כמו שאמר רבנו ז"ל (ת"י מוה"ר"ן, סימן תיא): יש כמה דברים שהם בתחלה סוד, ואחר כך אינם סוד, כגון קצת סודות הקבלה, שקדם רבי שמעון בר יוחאי והארי" ז"ל היו אלו הדברים בסוד גדול, ולא היו מדברים מזה, כי אם בסוד גדול מאד, ואחר כך בימי רבי שמעון בר יוחאי והארי" ז"ל שוב לא היה סוד, והתירו לגלות הסוד קצת, וכן יש כמה וכמה דברים שהם עכשו סוד, ואחר כך בימים הבאים לא יהיו סוד, ועל-כן יש כמה ספרים קדושים שהיו גנוזים כמה שנים, ואחר כך ברבות הימים נתגלו, כמו ספרי הזהר הקדוש וכתבי הארי" ז"ל, וכן יש כמה ספרים קדושים שגנוזים עדין, ובימים הבאים יתגלו, ואפלו הספרים שמגלים עכשו, צריכין לגלותם מעט מעט, וגם צריכים כמה דברים לכתבם ברמז, הכל מחמת

החולקים והלצים, שלא יתגרו יותר. וכֵּל זֶה הוּא
 בְּחִינַת סוּד אֲמִירַת 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוּתוֹ לְעוֹלָם
 וָעֶד': בְּלַחַשׁ כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה, כִּי הֵהָכֵרַח לְהַעֲלִים
 וּלְהַסְתִּיר וּלְכַסּוֹת אֶת סוּדוֹת וְרֵזִי סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת
 הַתּוֹרָה, בְּסוּד אוֹרֵיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, גְּלוּי אֱלֻקוֹת
 בְּתַכְלִית הַמְּדִרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה, בְּכַמָּה מִיָּנִי הַעֲלָמוֹת
 וְהַסְתָּרוֹת, כִּדִּי שְׁלֵא יִהְיֶה רַבּוּי אוֹר, אֲבָל בְּהַצְנֵעַ
 וּבְהַעֲלִים, הַגְּלוּיִים הָאֵלוֹ מְחִיִּים וּמְחֻזְקִים וּמְאַמְצִים
 וּמְעוֹדְדִים אֶת כָּל הַנִּפְשׁוֹת הַנִּפְּוּלוֹת וְהַיְרוּדוֹת בְּפָגֶם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲבָל בְּיוֹם כְּפוּר, שְׁאֵז
 נִכְנָס הַכֹּהֵן גָּדוֹל לְפָנָי וּלְפָנָיִם לְאַבְן שְׁתֵּיהֶם וְכוּ', שְׁאֵז
 נִשְׁלַם בְּשִׁלְמוֹת תְּקוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים בְּתַכְלִית
 הַשְּׁלָמוֹת, עַל־יְדֵי שְׁנִכְנִס הַכֹּהֵן גָּדוֹל בְּמָקוֹם שְׁנִכְנָס
 וְכוּ', וְהַשִּׁיג מֵהַשִּׁיג וְכוּ', וְהַמְשִׁיךְ עַל נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים, בְּסוּד יַחְוּדָא
 עֲלָאָה מְלַבֶּשֶׁת בְּיַחְוּדָא תַתָּאָה, בְּגְלוּי רַב וְנִפְלָא מְאֹד,
 עַל־כֵּן אֵז אוֹמְרִים 'בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד'
 בְּקוֹל רָם, כִּי כְּשֶׁתִּתְגַּלֶּה הָאֲמִת, וְיִדְעוּ וְיִאֱמִינוּ הַכֹּל
 בְּקִדְשֵׁת נִפְלְאוֹת חֲדוּשֵׁי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל גְּדוּלֵי
 מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים, וְיוֹדוּ כֻּלָּם בְּפֶה מְלֵא מֵהַשִּׁיג
 פּוֹעֲלִים בְּעוֹלָם, בְּיַחְוּדָא אֵז לֹא נִצְטָרַךְ לְהַעֲלִימָם

וְלִהְיוֹתֵיכֶם יוֹתֵר בְּסוּד וּבְלַחֲשׁ, כִּי אֶז לֹא יִהְיֶה סוּד.
 וּבְכָל יוֹם כְּפוּר נִמְשַׁכֶּת בְּחִינָה זֹאת, עַל־יְדֵי תְקוּן
 הַתְּשׁוּבָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַל־כֵּן אוֹמְרִים אֶז: 'בְּרוּךְ שֵׁם
 כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד' בְּקוֹל רָם. וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר עָבַר עָלֶיךָ מֵה שֶׁעָבַר, וְנִכְשַׁלְתָּ
 בַּמָּה שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה,
 רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי הַזֵּהר וְהַתְּקוּנִים, שֶׁבָּהֶם מִתְגַּלִּים
 סוּדוֹת רַזִּי דְרָזִין סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת הַבְּרִיאָה, וְכֵן תִּתְמַיֵּד
 בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל, הַמְּגַלִּים וּמְפָרְשִׁים אֶת דְּבָרֵי הַזֵּהר
 וְהַתְּקוּנִים, וְכֵן תִּתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי תְלִמֵּי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב
 הַקְּדוֹשׁ זי"ע, הַמְּבַאֲרִים וּמְפָרְשִׁים אֶת דְּבָרֵי הָאֲר"י
 ז"ל, שֶׁיְהִיוּ מוּבָנִים לְכֹל. וּבְפָרְטֵי פְרָטִיּוֹת רְאֵה
 לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁבְּדַבְּרֵי הַקְּדוֹשִׁים כְּלוּלִים
 כָּל סוּדוֹת הַזֵּהר וְהַתְּקוּנִים וְחֻכְמַת הַקְּבָלָה וְהַגְּלוּיִים
 שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זי"ע, וְהַלְבִּישׁ אֶת זֶה בְּלְבוּשֵׁים
 פְּשוּטִים, עַד שֶׁהֵכִי גְרוּעִים וְהֵכִי נְפוּלִים, גַּם־כֵּן יְכוּלִים
 לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ
 מִטְעֶה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, וְאֵינוֹ מֵיֵאֵשׁ עֲצָמוֹ וְאֶפְלוֹ שֶׁכָּבֵר
 נָפַל בְּמָקוֹם שֶׁנָּפַל, וְנִשְׁלַךְ בְּמָקוֹם שֶׁנִּשְׁלַךְ, עִם כָּל זֹאת
 הוּא מִחֲזִיק מֵעַמָּד, וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר, אֶלָּא
 מִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי הַזֵּהר וְהַתְּקוּנִים כְּפִי הַגְּלוּיִים שֶׁגָּלָה

הָאָרִ"י ז"ל וְהַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב זי"ע, וּבִפְרָט עַל־פִּי
הַהִקְדָּמוֹת הַנּוֹרְאוֹת וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל,
אֲשֶׁר לְפִי דְבָרָיו אֵין שׁוֹם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, יִהְיֶה מִי
שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה אִין שִׁיְהִיָּה, יְכוּלִים לְתַקֵּן הַכֹּל; אֲשֶׁרִי מִי
שֶׁשָּׂם לְבוֹ אֶל דְּבָרֵי אֱלוֹ.

זְעָה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵה שֶׁאָמַר הָאָרִ"י ז"ל,
שֶׁתְּקוּן לְכָל הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים שֶׁל
הָאָדָם הוּא עַל־יְדֵי זְעָה שֶׁל מְצֻה, הֵינּוּ בְּשַׁעָה שֶׁאָדָם
מְקַיֵּם מְצֻה בְּכַח גְּדוּל עַד שֶׁהוּא מְזִיעַ, הַזְעָה הַזוֹ הִיא
תְּקוּן לְכָל הַחֲטָאִים, וּבִפְרָט לַחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל פְּגָם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְקַיֵּם אֶת
הַמְצֻוֹת בְּשִׂמְחָה וּבְהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, עַד
שֶׁתִּזְיַע. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסג),
שֶׁעַל־יְדֵי זְעָה מְתִישְׁבֶת הַדַּעַת, וּבְאַמֶּת פְּגָם הַבְּרִית הוּא
פְּגָם הַדַּעַת, וְעַל־כֵּן כִּשְׂאָדָם מְזִיעַ - נִשְׁלָמֶת דַּעַתוֹ. וְכֵן
אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שָׁם, חֵלֶק ב', סִימָן ו') : עַל־יְדֵי זְעָה טוֹבָה,
כְּגוֹן כְּשִׁמְזִיעִים עַל־יְדֵי דָבָר שֶׁבְקִדְשָׁה, עַל־יְדֵי־זָה

נַעֲשֶׂה שְׂמֵחָה, וְנִתְרַפָּא מִכָּל הַמַּחֲלוֹת; כִּי עַל־יְדֵי הַזְעָה יוֹצֵא הָאָרֶס שֵׁשׁ בְּדָמִים הָעֶכוּרִים שֶׁהֵם הַפִּילוֹ אוֹתוֹ לְמִשְׁכָּב, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְאַזִּי נִשְׁאַרִים הַדָּמִים זָכִים, וְאַזִּי זוֹכָה לְשִׂמְחָה, שְׂזָה מְבִיא אוֹתוֹ לְרַפּוּאָה. וְעַל־כֵּן רָאָה תָּמִיד לְהַגִּיעַ בְּשִׁבִיל דְּבָרִים שֶׁבְקִדְשָׁה, כְּגוֹן: קִיּוּם הַמְצוּוֹת בְּהִתְלַהֲבוֹת, וְכֵן רְקוּדֵינִי שֶׁל שְׂמֵחָה, שְׂאֵז מִזִּיעִים הַרְבֵּה, וְהַזְעָה הַזוֹ הִיא רַפּוּאָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וְגַם בְּרוּחָנִיּוֹת, וְזוֹכָה שְׂמֵת־כִּפְרִין עֲוֹנוֹתָיו; אֲשֶׁר־י מִ שְׂמֵקִים אֵת זֵאת בְּתַמִּימוֹת וּבְכִפְשִׁיטוֹת, וְאַזִּי יִמְחַלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

זכרון

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר שֶׁמְכַנִּים שְׂכָחָה בְּאָדָם כְּמוֹ הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר מִי שֶׁנִּתְגַּעַל בַּחֲטָא הַמְּזַהֵם הַזֶּה מְאֻבָּד זְכוּרוֹנוֹ לְגַמְרִי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי הַזֶּרַע הוּא הַטוֹב שֶׁבַמַּח, וְעַל־יְדֵי שְׂמוּצִיאוֹ לְבִטְלָה, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹקֵר אֵת מַחוֹ לְגַמְרִי, וּבָא לְיַדִּי שְׂכָחָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְעַקֵּר הַזְכָּרוֹן הוּא תָּמִיד לְזָכֹר בְּעֵלְמָא דְאַתִּי (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן,

חלק א', סימן נד). וְצָרִיךְ לְשָׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד מִמִּדַּת הַשְּׂכָחָה, שֶׁלֹּא יִשְׂכַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כְּרַגְעַ, וּבְזָה שְׂאָדָם מִכְּנִיס עֲצָמוֹ בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹת, עַל־יַד־יָזָה הוּא שׁוֹרֵף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁבָּרָא עַל־יַדֵּי עֲוֹנוֹתָיו. כִּי בְּאֵמַת הַזְכוּרֹן בָּא רַק מִחֲמַת הַקְּדֻשָּׁה, כָּל אֶחָד כְּפִי שְׂזָכָה ל"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", כְּמוֹ־כֵן זֹכָה לְזְכוּרֹן קְדוּשָׁה. וּלְהִפָּךְ, כְּפִי שֶׁפָּגַם בְּפָגַם הַבְּרִית, כֵּן בָּא לִיַּדֵּי שְׂכָחָה, שֶׁשׁוֹכַח לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ הַיָּטִב בְּזְכוּרֹן הַנְּצָחִי, לְזַכֵּר תָּמִיד בְּעֵלְמָא דְאֲתִי, וּכְכֹל שֶׁיַּכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּזְכוּרֹן דְּקְדֻשָּׁה, כְּמוֹ־כֵן יִזְכָּה לְשׁוֹרֵף אֶת הַקְּלָפוֹת שֶׁבָּרָא עַל־יַדֵּי פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁגָּרַם לוֹ אֶת הַשְּׂכָחָה; כִּי הָעֵקֶר הוּא הַזְכוּרֹן, שֶׁיִּזְכָּה שֶׁיִּקְשֹׁר הַיָּטִב בְּמַחוֹ וּבְדַעְתּוֹ אֹר הַתְּנוּצָצוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּאֶפֶן שֶׁלֹּא יִשְׂכַּח אוֹתוֹ לְעוֹלָם; כִּי רַב בְּנֵי אָדָם בְּפָרֵט הָאֲנָשִׁים שֶׁהִתְחִילוּ לְהַכְנִיס קִצָּת בְּעַבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל־פִּירֹב נִזְדַּמָּן, שֶׁבָּאָה עֲלֵיהֶם אִיזוֹ הַתְּנוּצָצוֹת מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִזִּי בּוֹעֵר לְבָם מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ, אֲבָל אַחַר כֵּן עוֹבֵר מִדַּעְתָּם אֹר הַהִתְנוּצָצוֹת הַזֹּאת, וְאִזִּי שׁוֹכַחִים לְגַמְרֵי, חֵם וְשָׁלוֹם, כְּאֵלוֹ לֹא רָאוּ מְאוֹרוֹת מִימֵיהֶם; עַל־כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם הַתְּגַבְרוֹת גְּדוּלָה לְהִזְכִּיר לְעֲצָמוֹ

תמיד, ולקשר בַדְעָתוֹ וּבְלָבוֹ הַיָּטִב הַיָּטִב בְּקֶשֶׁר אַמִּיץ
וְחִזָּק אֶת כָּל הַהֲתַנּוּצָצוֹת וְהַזְרִיחוֹת שֶׁהַזְרִיחַ לוֹ הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בִּימֵי קֶדֶם, מִיּוֹם הַיּוֹתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, כְּדִי
שִׂיזְכֶּה לְהַתְגַּבֵּר בְּעַבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ
תָּמִיד הַתְגַּלוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַקֵּר שְׂמִירַת הַזְכָּרוֹן
הוּא עַל־יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדְּבֹר דְקִדְשָׁה; כִּי כָּל מֵה שְׂמֵרָבָה
לְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוּשִׁים בְּיוֹתֵר, הוּא מִמְשִׁיךְ הַתְגַּלוֹת
אֱלֹקוֹת בְּיוֹתֵר, וְזוֹכֶה לְזָכֹר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר (לְקוּטֵי
הַלְכוֹת, תְּפִלַּת עֲרַבִית, הַלְכָה ד', אוֹת ו'); וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁאַתָּה
יודע, אֱהוּבִי, בְּנִי, שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ כְּבָר בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה
שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה
בָּאָה עָלֶיךָ שְׂכָחָה, שֶׁאַתָּה שׁוֹכַח בְּכָל פַּעַם מִמְּנוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְכֵן אַתָּה שׁוֹכַח מֵהַטּוֹב שֶׁעָשִׂיתָ, וְנִדְמָה לְךָ
בְּכָל פַּעַם כְּאִלוֹ מִיָּמֶיךָ לֹא רָאִיתָ טוֹב, וּכְאִלוֹ אֶבֶד מָנוֹס
וְתַקּוּהַ מִמֶּךָ, וּכְאִלוֹ אֵף פַּעַם כְּבָר לֹא תוֹכַל לְצַאת
מֵהַלְכוּלֹךְ וְהַזְהָמָה וְהַשְׁגָּעוֹן הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית -
הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה; כִּי מִי שֶׁנִּכְנַס וְהִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ
בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה, לוֹ נִדְמָה שֶׁאֵף פַּעַם לֹא יוֹכַל לְצַאת
מִזֶּה, כִּי מָרִים לוֹ הַחַיִּים, וְחִשְׁךְ בְּעֵדוֹ וְלֹא אוֹר, וְתָמִיד
שׁוֹכַח אֶת הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בוֹ, וְנִמְשָׁךְ תָּמִיד אֶל הָעַצְבוֹת
וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן וְהַיְאוּשׁ, שֶׁמִּיאֵשׁ עַצְמוֹ מֵהַחַיִּים,

וְלִכֵּן רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו,
 וַתִּסְפֹּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָרְטֵי
 פְּרָטִיּוֹת, בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְתִהְיֶה עֶקֶשׁן
 גָּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, שְׁעַל־יְדִי־זֶה תִּזְכָּה שְׂיִבְנֶה אֶצְלֶךָ
 הַזְכָּרוֹן דְּקֹדֶשָׁה, וְכֵן תַּרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים
 וְכֵן עִם עֲצָמָךְ דְּבוּרֵי הַתְּחִיָּקוֹת, שְׁעַל־יְדִי־זֶה תִּזְכָּר
 לְעֲצָמָךְ אֶת הַטּוֹב הַגָּנוּז בְּךָ, וְאַפְלוּ שְׂבַכָּל פַּעַם נְדָמָה
 לָךְ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּךָ, עִם כָּל זֹאת עַל־יְדֵי
 שְׂתִּזְכָּר לְעֲצָמָךְ שְׂאִיךְ שֶׁהוּא עֲדִין יֵשׁ בְּךָ טוֹב הַרְבֵּה,
 עַל־יְדִי־זֶה לֹא תִתְיַאֵשׁ. וְלִכֵּן רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ, וְכֵן
 תִּרְאֶה לְחַזֵּק אֶת אַחֲרִים שְׂדִיקָא עַל־יְדִי־זֶה תִּזְכָּה לְהַגִּיעַ
 אֶל זְכָרוֹן, כְּמוֹ שְׂאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמֵּדוּת, אוֹת זְכִירָה,
 סִימָן ט'): מִי שְׂאִין לוֹ זְכָרוֹן, בְּיָדוּעַ שְׂלֹא תִקֵּן חֲטָאוֹת
 נְעוּרִים; וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאַמְצִים שְׂבַעֲוֹלָם לְחַזֵּק
 אֶת עֲצָמָךְ וְלְחַזֵּק אֶת אַחֲרִים, וְתִמִּיד תִּדְבֹר עִמָּהֶם
 דְּבוּרֵי חֲזִיק, וְאַף שְׂאִתָּה בְּעֲצָמָךְ יוֹדַע אֶת גְּרִיעוֹת
 מַעֲשֵׂיךָ, וְאִיךָ שְׂנִכְשִׁלְתָּ בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת
 זֶרַע לְבַטְלָה, וְעֲדִין עוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שְּׁעוֹבֵר בְּלִכְלוּךָ
 וּבִזְהָמָה הַזוּ, עִם כָּל זֹאת אַל תִּשְׁשִׂים לֵב לְכָל זֶה, אֶלֹא
 רָאָה לְדַבֵּר אֶל כָּל מִידְעֶיךָ וְעִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל דְּבוּרֵי

אָמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְדְבוּרֵי חֲזוּק וְעֵדוּד וְשִׁמְחָה, וְעַל-יַדֵּי שְׁתַּחֲזֵק וְתִשְׁמַח וְתַעֲוֹדד וְתֵאֱמָץ אֶת אַחֲרֵים, גַּם אַתָּה תִּהְיֶה מְחֻזָּק, וְתִכְנַס בְּךָ שִׁמְחָה וְעֵדוּד, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קו); וּבְזֶה שֶׁתָּמִיד תִּדְבַּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלָּה, עַל-יַדֵּי זֶה תָּבוֹא לְזִכְרוֹן - לְזִכֹּר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יַדֵּי הַזְּכָרוֹן הַזֶּה, תִּשְׂרֹף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת, שֶׁנִּבְרְאוּ עַל-יַדֵּי עוֹנוֹתֶיךָ; כִּי כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מִכְּנִיס בְּעֶצְמוֹ אֶמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתָמִיד חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וּמוֹשֵׁף אֶת עֶצְמוֹ רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּמְצִיר בְּדַעְתּוֹ אֵיךְ שֶׁהַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְדוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר הֵם עֹצֵם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, הָאֹר הַזֶּה מְסַנֵּיִר אֶת הַקְּלָפוֹת. וְלָכֵן עֵקֶר תִּקּוּן פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁיִּכְנִיס אֶת עֶצְמוֹ בְּתוֹךְ הַזְּכָרוֹן דְּקִדְשָׁה, שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לְזִכֹּר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְלֹא יִשְׁכַּח מִמֶּנּוּ כָּלֵל, וְזֶה יַעֲזֹר לוֹ לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, שֶׁכָּל זֶה הוּא סוּד מְצוֹת צִיצִית, אֲשֶׁר הוּא תִּקּוּן הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז'). וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנַחוֹת מַג): "וְרֵאִיתֶם אֹתוֹ וְזִכַּרְתֶּם", רֵאֵה מְצוּהַ זֶה וְזִכֹּר מְצוּהַ אַחֲרַת הַתְּלוּיָהּ בּוֹ, וְאִיזוֹ זֶה? זֶה קָרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהִיא הָאָמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה; כִּי עַל-יַדֵּי

שְׁמֹסְתְּכֵלִים תָּמִיד עַל הַצִּיצִית, זֹכִים לְגִלּוֹי אֲמוֹנָה,
 שָׁזָה "וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ", שְׁסוּבֵב עַל הַקְּדוֹשׁ-כְּרוֹךְ-הוּא,
 כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירוּשְׁלָמֵי בְּרָכוֹת, פָּרָק א',
 הֵלְכָה א'): "וְרֵאִיתֶם אוֹתָם" אֵין כְּתִיב כָּאֵן אֶלָּא וְרֵאִיתֶם
 אוֹתוֹ, מִגִּיד שְׁכָל הַמְּקִיִּים מְצוֹת צִיצִית, כְּאֵלוֹ מְקַבֵּל פְּנֵי
 שְׂכִינָה, מִגִּיד שֶׁהַתְּכֵלֶת הוֹמָה לָיִם, וְהַיָּם הוֹמָה
 לְעֶשְׂבִים, וְעֶשְׂבִים הוֹמִין לְרִקִיעַ, וְרִקִיעַ הוֹמָה לְכֶסֶם
 הַכְּבוֹד, וְהַכֶּסֶם הוֹמָה לְסִפִּיר, דְּכְתִיב (יִחְזְקָא ל' י, א):
 "וְאֶרְאֶה וְהִנֵּה אֵל הַרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁ הַכְּרוֹב כְּאֶבֶן
 סִפִּיר כְּמֵרְאֶה דְּמוֹת כֶּסֶם"; וְלָכֵן מִי שֶׁזוֹכֶה תָּמִיד רַק
 לְזִכֹּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֶפְלוֹ שְׁכָבָר עָשָׂה מָה שֶׁעָשָׂה וּפָגַם
 אֵיךְ שֶׁפָּגַם, לִסּוּף יִזְכֶּה לְצֵאת מִהַפֶּחַ שֶׁנִּפְּלָ אֵלָיו,
 וּמִחַמַּת שֶׁהַסֵּטְרָא אֲחֵרָא יוֹדְעִים אֶת זֶה, לָכֵן הֵם
 מְכַנְּיָסִים יְאוּשׁ וְדַכָּאוֹן וּמְרִירוֹת וְעֶצְבוֹת בְּלֵב שֶׁל זֶה
 שֶׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, כְּדִי שֶׁלֹּא
 יִזְכֹּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ; כִּי הַסֵּטְרָא אֲחֵרָא יוֹדְעִים כִּי בּוֹ
 בְּרָגַע שֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל אֶפְלוֹ הֵכִי גְרוּעַ, מְכַנְּיָס בְּדַעְתּוֹ
 אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזוֹכֵר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַל-
 יְדִיזָה הֵם נִשְׂרָפִים לְגַמְרִי, וְאֵין לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה עַל
 הָאָדָם הַזֶּה. וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ כְּבָר
 בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, אֵל תִּתְיַאֵשׁ

בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, אֲלֵא תַחֲדִיר בְּעֶצְמָךְ תָּמִיד מִחֲשָׁבוֹת
קְדוֹשׁוֹת, וְתַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְתִצְיֵר בְּדַעְתְּךָ אֵיךְ
שָׁפַל הָעוֹלָם כִּלּוֹ הוּא אֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאַתָּה
נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאֹר, וְגַם בְּךָ בְּעֶצְמָךְ גְּנוּז וְטָמוֹן אֹרוֹ
יִתְבָּרֵךְ. וְכִשְׁתִּזְכֹּר דְּבַר זֶה, תִּזְכֶּה לְשׂוֹף אֶת כָּל
הַקְּלָפוֹת שֶׁבָּרָאתָ עַל־יַדֵּי חַטָּאִיךָ, וְכָל הַמִּשְׁחִיתִים
שֶׁנִּבְרְאוּ עַל־יַדֵּי כָּל הַטְּפוֹת שֶׁהוֹצֵאתָ לְבַטָּלָה יִשְׁרָפוּ
לְגַמְרִי, וְלִכֵּן אֵל תִּתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, אֲלֵא תִדַּע
שֶׁעֲקָר תִּקְוִינָךְ הוּא לְזִכֹּר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה בְּטֵל
וּמְבִטָּל לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא לְגַמְרִי, וְאִז כָּל
הַיְרִידוֹת תִּתְּהַפְּכֶנָּה לְעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינוֹ
מִטְעָה אֶת עֶצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק בּוֹרַח תָּמִיד אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְאַפְלוֹ שֶׁהֵסֵם "דָּמ"ם מְכַנִּים בּוֹ יְאוֹשׁ, וְנִדְמָה
לוֹ כְּאֵלוֹ אֲבָד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְאֶת הָעוֹלָם הַבָּא גַם
יַחַד, לֹא אֲכַפֵּת לוֹ כְּלוּם, אֲלֵא בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וּמִתְעַקֵּשׁ בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא לֹא יַעֲזֹב אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאַפְלוֹ שֶׁאֵין לוֹ לֹא עוֹלָם הַזֶּה וְלֹא
עוֹלָם הַבָּא, הוּא אוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֶצְמוֹ,
וְדָבַר זֶה מוֹעִיל יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם; אֲשֶׁרִי
מִי שֶׁמִּגִּיעַ אֶל מַדְרָגָה זוֹ, וְאִז נִכוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ,
שֶׁיִּמְחַלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וְיִזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת

”קִדְשֵׁת הַבְּרִית”, אֲשֶׁרִי לוֹ !

זמן

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ
 (לקויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סא), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם זְמַן
 כָּלֵל, כִּי כָּל הַזְמַן הוּא נִבְרָא, אֲבָל מִי שֶׁזֹּכֶה לְהִיּוֹת
 דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא בָּטֵל וּמְבַטֵּל בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ לְגַמְרִי, אֲזַי אֵין שׁוּם נִמְצָא זְמַן; כִּי כִּפִּי גִדְּל
 הַפְּלָגַת הַשְּׁגָת אֱלֻקוֹת, שֶׁם נִתְבַּטֵּל הַזְמַן לְגַמְרִי, כִּי
 בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם זְמַן כָּלֵל, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ הֶעָבֵר וְהַהוֹה
 וְהֶעָתִיד זֶה דְּבָר אֶחָד, וַיֵּמָּה שֶׁנִּדְמָה לְאָדָם, שֶׁיֵּשׁ זְמַן,
 זֶה רַק מַחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו. וּבִפְרָט מִי שֶׁחָטָא וּפָגַם בְּדַעְתּוֹ
 בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שָׂאז נָפַל תַּחַת
 הַזְמַן, וְנִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ יֵשׁ לוֹ עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם לְחַיּוֹת
 אֶלֶף שָׁנִים, וּבְשִׁבִיל זֶה הָאָדָם נוֹפֵל בְּעֲצָבוֹת
 וּבְמִרְרוֹת, וְנִשְׁבָּר לְגַמְרִי, כִּי נִדְמָה לוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה סוּף
 וְקֵץ לְכָל צָרוֹתָיו, וּמִזֶּה בָּא, שֶׁרַב הָעוֹלָם נִמְצָאִים
 בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְרוֹת, מַחֲמַת פָּגַם הַדַּעַת, שֶׁנִּדְמָה לָהֶם
 כְּאֵלוֹ יֵשׁ עוֹד הַרְבֵּה זְמַן, וְלָכֵן אֵינָם יְכוּלִים לְקַחַת עַל

עֲצָמָם אֶת הַסֶּבֶל הַנּוֹרָא בְּזִמְנָא אַרְךָ כְּזֶה, וּמִזֶּה בָּא
שְׁנֵי שְׂבָרִים לְגַמְרִי, אֲבָל כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל זֹכֶה וְשָׁב
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתָמִיד חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ
יִתְבַּרֵךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטַּל מִמֶּנּוּ הַזִּמְנָא, כִּי הוּא יוֹדֵעַ
אֲשֶׁר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם הוּא מוֹכֵן לְמָסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בַּחֲזָרָה
אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. וּכְמֵאמָרָם ז"ל (שַׁבַּת קִנְגָה): רַבִּי אֶלִיעֶזֶר
אוֹמֵר: "וְשׁוֹב יוֹם אֶחָד לְפָנַי מִיִּתְתֶּךָ", שְׂאֵלוֹ תִלְמִידֵיו
אֶת רַבִּי אֶלִיעֶזֶר: וְכִי אָדָם יוֹדֵעַ אֵיזֶהוּ יוֹם יָמוּת? אָמַר
לָהֶן: וְכָל שָׁכֵן יָשׁוּב הַיּוֹם, שְׂמָא יָמוּת לְמַחֵר, וְנִמְצָא
כָּל יָמָיו בְּתִשׁוּבָה. וְאַף שְׁלֵמָה אָמַר בְּחֻכְמָתוֹ (קִהְלֵת ט,
ח): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגִדֶיךָ לְבָנִים וְשָׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אֵל
יַחֲסֹר"; כִּי עַל־יְדֵי שְׂאָדָם זֹכֵר תָּמִיד מֵאַחֲרֵיתוֹ, עַל־יְדֵי־
זֶה נִתְבַּטַּל הַזִּמְנָא לְגַמְרִי, וְלָכֵן כָּל מִי שְׂחָטָא בְּפָגַם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לֵידַע אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם
זִמְנָא כָּלָל, וּבְכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע הָאָדָם מֵת,
כִּי לֹא יַחֲזֹר לוֹ הַרְגַע וְהַשָּׁעָה וְהַיּוֹם שְׂעֵבֶר, וְלָכֵן כְּדֹאֵי
כָּבֵר לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי אֵין שׁוֹם
זִמְנָא כָּלָל. וְעַקֵּר הַתִּשׁוּבָה הוּא לְדַבֵּר תָּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ
בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וַיִּשְׁיַח וַיִּסְפֹּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל
אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ. וּכְכֹל שְׂרָגִיל אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר לְדַבֵּר
אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו,

כְּמוֹ כֵּן יִזְכֶּה לְהִדְבִיק אֶת נִשְׁמָתוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטֵּל לוֹ כָּל הַזְמַן, וְיִרְאֶה אֵיךְ שְׂאִין שׁוֹם זְמַן כָּלָל; כִּי כְּשֶׁאָדָם זֹכֶה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וּמְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי זֶה יוֹצֵא מִהַזְמַן וְהַמְקוֹם וְעוֹלָה לְמַעְלָה מִהַזְמַן וְלְמַעְלָה מִהַמְקוֹם, עַד שֶׁנִּתְבַטֵּל אֶצְלוֹ הַזְמַן וְהַמְקוֹם לְגַמְרֵי, וְכִשְׁיִגִיעַ אֶל מְדֻרְגָה זוֹ, שְׂיִרְאֶה בְּעֵינָיו שְׂכָלוֹ רַק אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, אֲזִי יֵדַע שֶׁנִּמְחָלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְעַל-כֵּן רֵאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְבַטֵּל אֶת עֲצָמָךְ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וְתָמִיד תְּדַבֵּר וְתִשְׁיַח וְתִסְפָּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ לְפָנָיו יִתְבַרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תוֹרִיד מִמֶּךָ אֶת הָעֵל הַכָּבֵד הַמְּנַח עָלֶיךָ, וְתִדַּע אֲשֶׁר אֵין לְךָ רַק הַרְגַע הַזֶּה, וְאֵז לֹא תִדְאָג שׁוֹם דְּאָגוֹת; כִּי עָקָר הַדְּאָגוֹת הֵן מִפְּנֵי שְׂאָדָם רוּאָה לְפָנָיו זְמַן הַרְבֵּה מְאֹד, כְּאֵלוֹ עוֹד אֶלְךָ שָׁנִים יַחֲיֶה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הוּא נִכְנָס בְּלַחֵץ וּבְפַחַד, בְּעֲצָבוֹת וּבְדַכְאוֹן, וְקִשָּׁה לוֹ לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל כָּבֵד כְּזֶה - לְחִיוֹת אֶלְךָ שָׁנִים, וּמִזֶּה הוּא נִשְׁפָּר, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם יוֹדַע שְׂאִין לוֹ רַק הַרְגַע הַזֶּה שְׁעוֹמֵד בּוֹ, כִּי אֵין שׁוֹם זְמַן כָּלָל, אֵז הוּא זֹכֶה לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת, שֶׁהוּא "קְדוּשַׁת הַבְּרִית", וּמְחַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם, שְׁזֶה סוּד בְּטוֹל הַזְמַן; כִּי לְהִפְךָ

כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל תַּחַת הַמָּקוֹם וְתַחַת הַזְּמַן, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא
 נוֹפֵל לְבַחֲיַת זְקָנָה, שְׁנַעֲשֶׂה זָקֵן בְּעֵינַי עֲצָמוֹ, שְׁזֶה
 מִכְּנִיס בּוֹ דְּכָאוֹן וְעֲצָבוֹת וַיֵּאוֹשׁ, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁאֵף
 פַּעַם לֹא יוּכַל לְשַׁנּוֹת אֶת דְּרָכּוֹ הָרָעָה שֶׁהָרְגִיל אֶת
 עֲצָמוֹ בָּהּ, וּבְפֶרֶט מִי שֶׁנִּכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, הוּא נַעֲשֶׂה זָקֵן בְּעֵינַי עֲצָמוֹ, כִּי נִדְמָה לוֹ
 שֶׁאֵף פַּעַם לֹא יוּכַל לְצֵאת מֵהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה. כִּי
 הַחֲטָא הַמְּלַכְלָךְ הַזֶּה מְבִיא אֶת הָאָדָם לְיַדֵי זְקָנָה
 דִּסְטָרָא אַחֲרָא, שֶׁהוּא מְרַגֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ זָקֵן וְרָגִיל
 בְּעֵבְרוֹת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְאִיךָ שְׂאִין לוֹ כְּבָר שׁוֹם
 תִּקְוָה לְצֵאת מִשָּׁם; כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מִכְּנִיס יֵאוֹשׁ בְּאָדָם,
 וְשׁוֹבֵר אֶת רוּחוֹ וּמַעְקָם אֶת לְבָבוֹ, וּמְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתּוֹ,
 עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁאֲבַד מְנוּס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ לְגַמְרִי, וְעַל-
 כֵּן אֲשַׁרִי מִי שֶׁזֹּכֶה לְבִטּוֹל אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 וְזֹכֶה לְהַגִּיעַ לְהַפְרָה הַזֶּה, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ
 כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה
 כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת
 אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בְּלִעְדָּיו נִמְצָא,
 וְעַל-יְדֵי יְדִיעוֹת אֵלוֹ נִתְבַּטַּל אֲצֵלוֹ לְגַמְרִי הַזְּמַן,
 וְנִתְעַלָּה מִתַּחַת הַזְּמַן, וּבָא אֵל לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, שֶׁהוּא
 סוֹד בְּטוֹל הַזְּמַן. כִּי שָׁם אֲצֵלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּבָר אֵין שׁוֹם זְמַן,

וְהוּא יָכוֹל לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַת
 מִתְחַדֵּשׁ, וּבְכָל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה הוּא מְרַגֵּישׁ אֶת אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה עֵקֶר תְּקוּנָתוֹ וְ"קְדוּשַׁת הַבְּרִית";
 אֲשֶׁר מִי שְׂזוּכָה לְהִגִּיעַ אֵל זֶה, וְאִזּוּ יֵדַע בְּרוּר שְׂנַמְחָלוֹ
 לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְצָרִיף שְׂתַדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, כִּי לֹא בְּנִקְלָה
 מִגִּיעִים אֶל הַמְּדֻרְגָה הַזֹּאת, לְהִיּוֹת בְּטָל וּמְבַטָּל לְגַבִּי
 הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבְפָרֵט מִי שְׂחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגֻנָה
 הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲלֵא הוּא
 צָרִיף לַעֲמֹד עַל זֶה יָמִים וְשָׁנִים בְּתַפְלָה וְשִׁיחָה בֵּינוֹ
 לְבֵין קוֹנוֹ, לְהִיּוֹת עֲקֻשָׁן גָּדוֹל לֹא לַעֲזוֹב אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוּם
 פָּנִים וְאֶפֶן, אֲלֵא לָבוֹא בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִשְׁפֹּף
 שִׁיחָה וְתַפְלָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּעֲקֻשָׁנוֹת גָּדוֹלָה מְאֹד, וְלֹא
 יִתֵּן לִסְטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת וְהַמְּשַׁחִיתִים שְׂבָרָא עַל-
 יְדֵי חֲטָאֵיו הַמְּרַבִּים לְהַפִּילוֹ בְּיָאוֹשׁ וּבְזַקְנָה דְּסִטָּרָא
 אַחֲרָא, וְאִזּוּ אִם יִהְיֶה עֲקֻשָׁן גָּדוֹל עַל זֶה יָמִים וְשָׁנִים,
 וְלֹא יִשְׁבֵּר, אֲלֵא יִהְיֶה מְחֻלָּט וְנִחְוֹשׁ בְּדַעְתּוֹ, שֶׁהוּא
 אֵינוֹ עוֹזֵב אֶת הַקְּדוּשַׁת בְּרוּךְ-הוּא בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, אִזּוּ
 דִּיקָא לְבַסוּף יִזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל מְדֻרְגָה זוֹ, שְׂיִהְיֶה בְּטָל
 וּמְבַטָּל בְּעֵינָי עֲצָמוֹ לְגַמְרִי, עַד שְׂיִתְבַּטֵּל אֲצִלוֹ הַזְּמַן
 לְגַמְרִי, שְׂזֶה שְׂלֵמוֹת תְּקוּנָתוֹ הַדַּעַת, תְּקוּנָתוֹ הַמְּחִין "קְדוּשַׁת
 הַבְּרִית".

זריזות

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר הַזְרִיזוֹת הֵיא הַמְּדָה הַיְפָה בְּיוֹתֵר שְׁאָדָם יְכוּל לְקַנּוֹת לְעַצְמוֹ, כִּי מִי שֶׁזְרִיז - נִשְׁכָּר; כִּי הַזְרִיזוֹת מוֹרָה עַל טְהָרַת הַמַּח וְכִשְׁרוֹן הַמַּעֲשֵׂה, כִּי הַזְרִיזוֹת בָּאָה מִ"קְדֻשַׁת הַבְּרִית", וְאִם רוֹאִים אָדָם אֲשֶׁר הוּא זְרִיז בְּכָל מַעֲשָׂיו, בְּסִימָן שֵׁשׁ לוֹ מַח נָקִי, וְהוּא קָדוֹשׁ בְּ"קְדֻשַׁת הַבְּרִית", וְלִהְפֹךְ - הָעֲצָלוֹת הֵיא עֵקֶר כְּשֶׁלוֹן הָאָדָם בַּחַיִּים, וּמוֹרָה שְׁאָדָם זֶה פָּגוּם בְּמַחֲוֹ וּבְדַעְתּוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְהוּא נִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, שֶׁהַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה מְבִיא אֶת הָאָדָם לְיֵאוּשׁ וּלְדַכְּאוֹן, וּמִמִּילָא נַעֲשֵׂה עֲצָלָן, וְכָל דָּבָר אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה בָּא לוֹ בְּכִבְדוֹת. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל "קְדֻשַׁת הַבְּרִית", יִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לָבוֹא אֶל מִדַּת הַזְרִיזוֹת, וַיַּעֲשֵׂה אֶת כָּל עֲנִינָיו בְּזְרִיזוֹת עֲצוּמָה, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אֲלֹא יִסְתַּכֵּל רַק עַל נִקְדָּתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה זְרִיז בְּכָל מַעֲשָׂיו, כִּי בְּדַרְךְ כָּלָל עֲצָלוֹת וּכְבִדוֹת הַבָּאוֹת

עַל הָאָדָם, הֵן רַק מִפְּנֵי שְׂמִסְתַּכַּל עַל אַחֲרִים, וְרוֹאֶה כִּי־צַד אַחֲרִים מִצְּלִיחִים, וְהוּא עֵדִין לֹא הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם, וְזֶה מִכְּנִיס בּוֹ יְאוּשׁ וְשׁוֹבְרוֹ לְגַמְרִי, וּבְאַמַּת אֵין לָךְ עוֹד טְעוֹת גְּדוֹלָה יוֹתֵר מִזֶּו - לְהִסְתַּכַּל עַל אַחֲרִים, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ נִקְדָּה שְׂאֵין בְּחִבְרוֹ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לַד), שֶׁבְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּחִבְרוֹ, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְרֹאוֹת לְשִׂמְחָה עִם הַנִּקְדָּה שְׂיֵשׁ בּוֹ, וּלְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַנִּקְדָּה הַשְּׂיִכֶת אֵלָיו בְּעֵת הַזֹּאת דִּיקָא; הֵינּוּ כִּי אָסוּר לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, וְכֵן אָסוּר לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מִיּוֹם לְחִבְרוֹ, וְאֶפְלוּ מִשְׁעָה לְשָׁעָה, אֲלֹא לִידַע שְׂבְּכָל יוֹם וְיוֹם וּבְכָל שָׁעָה וְשָׁעָה וּבְכָל רִגְעַע וְרִגְעַע, הַכֹּל מִתְחַדֵּשׁ, כִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ אֵין סוּף וְאֵין תְּכֵלִית, וּבְכָל עֵת וְרִגְעַע הוּא מְשַׁנֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, כִּי הוּא נוֹפֵחַ חַיּוֹת לְכָל חַי, וּמִי שְׂזוֹכָה לְהַיּוֹת דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, רוֹאֶה וּמְרַגֵּשׁ אֵיךְ שְׂכָל הַבְּרִיאָה כְּלָה מִתְחַדֵּשֶׁת בְּכָל עֵת וְרִגְעַע, וְלָכֵן גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם זְכֵי הָרְאוֹת, וְהֵם רוֹאִים רַק רוּחַנִּיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הַמְּחִיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, עַל־כֵּן הֵם זְרִיזִים מְאֹד בְּמַעֲשֵׂיהֶם, וְהֵם דְּבִקִּים בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּאַמַּת. וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלַיךְ

כָּבֵד בְּחַיֵּיךָ שְׂנֵכְשִׁלְתָּ בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, וְנִכְנְסוּ בְּךָ דְּכָאוֹן וַיֵּאוּשׁ, וְנִדְמָה לְךָ כְּאִלוֹ אָבִד
 מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּךָ, וּכְאִלוֹ אִף פַּעַם כְּבָר לֹא תוּכַל לְצַאת
 מִזֶּה, וּבְפָרֵט אִם אַתָּה מְסַתְּפֵל בְּסִפְרִים שְׂמֵשֶׁבֶרִים
 אוֹתְךָ וּמְכַנִּיסִים בְּךָ דְּכָאוֹן, אֲשֶׁר מִזֶּה בָּאָה לְךָ עֲצָלוּת
 וּכְבִדוּת, עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׂכֹנֵת הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים לֹא
 לְשִׁבֵר אוֹתְךָ, אֲלֹא לְגִלוּת לְךָ אֵת חֹמֶר הָעוֹן הַמָּר הַזֶּה
 שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְאִין לָהֶם כְּוָנָה לְהַחֲלִישׁ
 דַּעְתְּךָ, אֲלֹא מְעוֹרְרִים אוֹתְךָ לְשִׁים לֵב, אֲשֶׁר הֵחֵטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה, הוּא הֶחֱמוֹר בְּיוֹתֵר שֵׁישׁ בְּעוֹלָם; כִּי עַל־
 יְדֵי הֵחֵטָא הַזֶּה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, הוּא הוֹרֵג אֵת בְּנָיו
 וּבְנוֹתָיו, כִּי הוּא מוֹצִיא זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר מְכַל טְפָה
 וְטְפָה יְכוּל לְהוֹלִיד וְלָד. וְלָכֵן עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׂכֹנֵת
 הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים הַמְּדַבְּרִים מֵהֵחֵטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה
 חֲטֵאת נְעוּרִים, הִיא - רַק לְקָרֵב וְלֹא לְרַחֵק; וְלָכֵן אֶפְלוּ
 אִם קָרְאתָ כְּבָר בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים הַמְּדַבְּרִים מִחֹמֶר
 הָעוֹן הַזֶּה, אֵל תִּהְיֶה שָׁבוּר, וְאֵל תִּפֹּל עָלֶיךָ עֲצָלוּת
 וּכְבִדוּת, אֲלֹא הִדְבַק אֶת עֲצָמְךָ בְּאִין סוּף בָּרוּךְ הוּא,
 וְתִדַּע שְׂגָם לְךָ יֵשׁ עֲתִיד גְּדוּל, וְאִף אִם כְּבָר נִפְלְתָּ
 וְנִשְׁלַכְתָּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, אִם רַק תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ
 בְּיָדֶיךָ, אֲזִי אִין מְדַרְגָּה בְּעוֹלָם שְׁלֹא תוּכַל לְהַגִּיעַ

אֲלֵיָּהּ ; כִּי מֵאַחַר שְׁהֵיִיתָ כְּבָר בְּהִלְכְּלוֹךְ וְהַחֲשׂוֹךְ הֵכִי
מְגַנִּים, עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְעַל-
כֵּן עָקַר הַתִּשׁוּבָה הוּא - שְׁאָדָם יִקַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּיָדָיו,
וַיְהִי זָרִיז בְּכָל מַעֲשָׂיו, וַיִּשְׁפַּח אֶת הָעֶבֶר שְׁלוֹ, וַיִּתְחִיל
בְּכָל פַּעַם לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כְּאִלּוּ אֵף פַּעַם לֹא
הִתְחִיל, וְאִפְלוּ שֶׁהִתְחִיל כְּבָר אֶלֶף פְּעָמִים, אֵל יִסְתַּכֵּל
עַל זֶה, אֲלֹא בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע יִתְחִיל
הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וַיִּזְדַּרְז בְּזַרְיזוֹת גְּדוֹלָה לְקַיֵּם אֶת
מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ. וּכְשֶׁבָא לְקַיֵּם אִיזוֹ מִצְוָה, תִּהְיֶה
בְּעֵינָיו כְּמִצְוָה חֲדָשָׁה, שְׁעֵדִין לֹא קִיְמָה מֵעוֹלָם, וְזֶה
יִכְנִיס בּוֹ שְׂמֻחָה עֲצוּמָה, וְהַשְׂמֻחָה הַזֹּאת תַּעֲלֶה אוֹתוֹ
מֵעוֹלָם אֶל עוֹלָם, עַד שֶׁיִּשְׁיַג הַשְּׂגִת אֱלֻקוֹת בְּמַדְרָגוֹת
מְטִי וְלֹא מְטִי וְכוּ' (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כד); כִּי עַל-
יְדֵי שְׂמֻחַת הַמִּצְוֹת אָדָם יִכּוֹל לָצֵאת מִכָּל הַקְּלָפוֹת
וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא שְׁנִלְכַד בָּהֶם, וּבַפֶּרֶט מֵהַכְּבִדוֹת
וְהָעֲצָלוֹת שְׂבָאוֹת מֵהַמְּשַׁחִיתִים וְהַקְּלָפוֹת שְׂבָרָא
מִחֲמַת עוֹנוֹתָיו הַמְּרַבִּים. וְלִכֵּן רָאָה לְחַדֵּשׁ אֶת עֲצֻמָּךְ
בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה, וּבְכָל דְּלֵת שְׂאֵתָה עוֹבֵר בָּהּ, תִּנְשֵׁק
אֶת הַמְּזוּזָה, וְתִהְיֶה שָׁשׁ וְשִׂמְחָה שְׂזָכִיתָ עַל-כָּל-פְּנִים
לְקַיֵּם מִצְוֹת מְזוּזָה, וְכֵן תִּנְשֵׁק בְּכָל פַּעַם אֶת הַצִּיצִית
שֵׁשׁ עָלֶיךָ, וְתִהְיֶה שָׁשׁ וְשִׂמְחָה שְׂאֵתָה זוֹכָה לֵילֶךְ עִם

צִיצִית, וְכֵן תִּשְׂמַח כָּל הַיּוֹם שֶׁהִנַּחַת הַיּוֹם תִּפְלִין, וְכֵן
 תִּשְׂמַח עִם הַזִּקְנָן וְהַפְּאוֹת שֵׁישׁ לָךְ, וּבִיּוֹתֵר תִּשְׂמַח עִם
 מְצוֹת הַשַּׁבָּת, שְׂאֵתָה זוֹכָה לְשִׁמּוֹר. וּבְכָל פַּעַם שְׂאֵתָה
 מְקַיֵּם אֵיזוֹ מְצוּוֹה, רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, שְׂתִהְיֶה עִם
 הַתְּחִדְּשׁוֹת. וְכָל זֶה תְּלוּי בְּמִדַּת הַזְּרִיזוֹת, לְהִיּוֹת זְרִיז
 מְאֹד לְקַיֵּם כָּל מְצוּוֹה בְּזְרִיזוֹת וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה.
 וּבִפְרָטִיּוֹת בְּשַׁעֲהַ שְׂאֵתָה בָּא וּמִתְפַּלֵּל לְהַקְדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-
 הוּא, עֲלֶיךָ לְהִיּוֹת כָּל כָּךְ שִׂמְחָה, כִּי אֵתָה מְדַבֵּר עַכְשָׁו
 אֶל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר
 מְלֹאכִים וּשְׂרָפִים וְאוֹפַנֵי הַקֹּדֶשׁ רוֹעֲדִים וְזוֹחֲלִים
 מְאַיִמֵת בּוֹרְאֵם, וְאֵתָה טְפָה סְרוּחָה, פָּגוּם, שְׁעֵשִׂיתָ כָּל
 דְּבַר רַע, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, זוֹכָה עַכְשָׁו לְדַבֵּר אֵלָיו
 יְתִבְרַךְ, אֵיזוֹ שִׂמְחָה אֵתָה צָרִיךְ לְשִׂמְחָה! אֵיזוֹ חֶדְוָה
 וְעֲלִיזוֹת אֵתָה צָרִיךְ לְהִרְאוֹת וּלְהִרְגִישׁ. וְלָכֵן רְאֵה,
 אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לְקַחַת אֶת עֲצֻמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִעֲזֹב אֶת
 הַמְדָּה הַמְגִנָּה שְׂאֵלֶיךָ נִקְלַעְתָּ, שֶׁהִיא עֲצָלוֹת וּכְבִדּוֹת,
 שֶׁכָּל זֶה בָּא מִפְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְתִזְרֹז
 עֲצֻמְךָ לְהִיּוֹת זְרִיז, וְעַל-יָדֶי זֶה תִּזְכָּה לְהִיּוֹת דָּבוּק בְּחֵי
 הַחַיִּים בּוֹ יְתִבְרַךְ. וּבְזִכּוֹת הַזְּרִיזוֹת שְׂתִהְיֶה זְרִיז וְשִׂמְחָה
 בְּכָל מְצוּוֹה וּמְצוּוֹה, יִמְחַל לָךְ הַקְדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא עַל כָּל
 עֲבָרָךְ, כִּי חֲנוּן וְרַחוּם הוּא יְתִבְרַךְ לְכָל בְּרִיּוֹתָיו, וּמְצַפֶּה

וּמִבֵּיט עַל כָּל אֱלוֹהַי הַנְּשָׁמוֹת שְׁחוּזוֹרוֹת אֵלָיו וּמִתְחַרְטוֹת
עַל כָּל אֲשֶׁר עָשׂוּ, וּמִקְבָּלוֹת עַל עֲצָמָן קִבְּלָהּ חֲזָקָה
לְעוֹלָם לֹא לַחֲזוֹר לְסוּרָן. וְאַפְלוֹ שֶׁקִּבְּלוֹ עַל עֲצָמָן כְּבָר
אֶת הַקִּבְּלָהּ הַזֶּה פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים
לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, שֶׁכָּל זֶה תְּלוּי בַּמִּדָּה
הַיְקָרָה שֶׁל זְרִיזוֹת, שֶׁזֶּה יָבִיא לְאָדָם קִדְשֵׁת הַמַּח,
קִדְשֵׁת הַדַּעַת, "קִדְשֵׁת הַבְּרִית"; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאוּחַז
בַּמִּדָּה הַיְקָרָה שֶׁל זְרִיזוֹת.

חֶסֶד

צְרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין לְךָ מִדָּה יְקָרָה כְּמוֹ
מִדַּת הַחֶסֶד, שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם זולָתוֹ, וְזֶה
מוֹרָה שֶׁהָאָדָם זָכָה לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", כִּי אַכְזָרִיּוֹת
נוֹבְעֵת מִפְּגָם הַבְּרִית, כִּי כִּשְׁאָדָם פּוֹגֵם בְּפְגָם הַבְּרִית,
וּבִפְרָט בְּהוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אֲזִי הוּא
נִעֲשֶׂה רַע וּבְלִיעַל, וְאֵין בּוֹ שׁוּם שְׂמִיךְ רַחֲמָנוֹת כְּלַפִּי
זולָתוֹ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם שׁוּם בְּרִיָּה
שְׂבַעֵוֹלָם; וְלָכֵן עָקַר תְּקוּן הַבְּרִית הוּא לְהִיּוֹת אִישׁ
חֶסֶד, וְתָמִיד לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם זולָתוֹ, וּכְכֹל שֶׁאָדָם

מְרֻבָּה לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם בְּנֵי אָדָם, כֵּן זֹכָה שְׁנִמְחָלִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֶמֶת, סִימָן יח): כְּשֵׁאִין אֶמֶת אֵין חֶסֶד, גַּם אֵינוֹ יְכוּל לַעֲשׂוֹת עִם בְּנֵי אָדָם; הֵינוּ כִּי מֵדַת הָאֶמֶת תְּלוּיָה רַק כְּפִי שֶׁהָאָדָם אוֹחֵז בְּ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית". וְאֵז כְּשֶׁנֶּחֱקַקְתָּ בּוֹ אֶמֶת, יַעֲשֶׂה תָמִיד חֶסֶד עִם זולָתוֹ, וְכֵן יוּכַל לַעֲזֹר לְבְנֵי אָדָם. וְעַל־כֵּן מִי שִׁיּוֹדַע שְׁנִכְשַׁל בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לַעֲשׂוֹת תָּמִיד חֶסֶד עִם אַחֵרִים, וְאֵף שֶׁדָּבָר זֶה בָּא לוֹ מְאֹד קָשָׁה, כִּי מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, קָשָׁה לוֹ מְאֹד לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם זולָתוֹ, כִּי נִטְבָּע בּוֹ טַבַּע רַע, עִם כָּל זֹאת זֶה עֵקֶר תְּקוּנוֹ - שִׁיְהַפֵּךְ אֶת הַמִּדּוֹת הָרָעוֹת שֶׁלוֹ, וְהֵאֱכַזְרִיּוֹת שֶׁנִּטְבָּעָה בּוֹ, וַיַּעֲשֶׂה חֶסֶד עִם בְּנֵי אָדָם, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי חֶסֶד הוּא הַמְּשַׁכַּת הָאוֹר הָעֲלִיוֹן לְמַטָּה, וְכִכֵּל שֶׁאָדָם זֹכָה לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", כֵּן נִדְבָק בְּהַקְדוּשַׁבְרוּךְ-הוּא, וְכִפִּי הַדְּבִקוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, כֵּן מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת אֱלֹקוֹת, וּמִתְעַנֵּג בְּעֵרְבוֹת זִיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכָל זֶה תְּלוּי כְּפִי שֶׁזֹּכָה לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית"; וְעַל־כֵּן לֹא תִמָּצָא אִישׁ רַע וּבְלִיעַל וְאֱכַזְרִי, אֲלֵא מִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהַחֲטָא הַמְּזוּהָם

הַזֶּה מִכְּנִיס בְּאָדָם רַע לִבָּב וְקִנְיָאָה וְשִׁנְיָאָה, וְאֵינוֹ יָכוֹל
לְסַבֵּל אֶת זִוְלָתוֹ. וְעַל-כֵּן כָּל מִי שְׁרוּצָה לְזָכוֹת לְתַקֵּן אֶת
אֲשֶׁר קִלְקַל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלִיו
לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ שִׁיגִיעַ אֶל מִדַּת הַחֶסֶד. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (ירוּשְׁלָמִי תַעֲנִית, פָּרָק ג', הַלְכָה ד'): "וּבְצֵל יָדֵי
כְּסִיתִיךָ" - זוֹ גְּמִילוֹת חֶסְדִים, שְׁכָל הָעוֹסֵק בְּגְמִילוֹת
חֶסְדִים, זֹכֶה לֵישֵׁב בְּצֵלוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא; כִּי מִי
שֶׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם זִוְלָתוֹ, הוּא מוֹרָה טֹהַר לְבָבוֹ וְשִׁלְמוֹת
יָדָעְתוֹ, שְׁכָבֵר זָכָה לְהִגִיעַ אֶל "קִדְשֵׁת הַבְּרִית"; וְעַל-כֵּן,
אַהֲוִבִי, בְּנִי, אֵף שְׁכָבֵר קִלְקַלְתָּ בְּבְרִיתְךָ, וְנִדְבַק בְּךָ
טִבַּע רַע לְהַכְשִׁיל בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
לְבִטְלָה, רְאֵה לְעֵסֶק בְּתַקוּנְךָ, עַל-יָדֵי שְׁתַּקְנָה לְעֲצֻמְךָ
מִדַּת הַחֶסֶד, וְתַעֲשֶׂה חֶסֶד עִם כָּל בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם.
וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְלָקוּט הוֹשַׁע, רִמְזוֹ תַקְכַּב): אָמַר
הַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא, חָבִיב עָלַי חֶסֶד שְׁאַתֶּם גּוֹמְלִים זֶה
עִם זֶה, מִכָּל הַזִּבְחַת שְׁזָבַח שְׁלָמָה לְפָנַי; כִּי אֶצְלוֹ יִתְבַּרְךָ
מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה מִדַּת הַחֶסֶד, אֲשֶׁר זֶה מוֹרָה, שְׁזָכָה
לְהִגִיעַ אֶל שְׁלְמוֹת הַדַּעַת, שְׁנוּבַעַת מִ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית".
וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים שְׁבָעוּלָם לַעֲשׂוֹת חֶסֶד
הֵן עִם עֲצֻמְךָ - שְׁתַּמִּיד תִּדּוֹן אֶת עֲצֻמְךָ לְכַף זָכוֹת,
וְתִהְיֶה מְטָה כָּלפִי חֶסֶד תַּמִּיד, וְהֵן עִם אֲשֶׁתְךָ וְיִלְדֶיךָ -

שְׁתַּמִּיד תְּדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, וְאֵל תִּלְךָ אִתָּם בְּמִדַּת
הָאֲכֻזְרִיּוֹת וְרַע לֵב וְקִמְצָנוּת, וְכֵן תַּעֲשֶׂה חֶסֶד עִם כָּל
בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׂזֵה שְׁלֵמוֹת תְּקוּן הַבְּרִית; אֲשֶׁר־מִי
שָׁעוּשָׂה חֶסֶד תְּמִיד עִם זולָתוֹ, וְעַל־יְדִי־זֵה יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ
אֶל "קִדְשֵׁת הַבְּרִית".

חנוך

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר עָקַר תְּקוּן
וְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", הוּא לְחִנּוּךְ אֶת עַצְמוֹ לִילְךָ
בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְהִירָאָה, וְכֵן לְחִנּוּךְ אֶת בְּנֵי בֵיתוֹ וְיִלְדָיו
לְאַהֲבַת הַשֵּׁם וְלִירְאַת הַשֵּׁם, כִּי בְּזֵה שְׁחָטָא וּפְגָם בְּפָגַם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, עַל־יְדִי־זֵה הָרַג אֶת יִלְדָיו,
רְחַמְנָא לִישׁוּבָן, וְעַל־כֵּן עָקַר תְּקוּנוֹ, הוּא לַעֲסֹק בְּחִנּוּךְ
- לְחִנּוּךְ אֶת עַצְמוֹ בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר, וְכֵן יְחַנֵּךְ אֶת יִלְדָיו,
וְצָרִיכִים לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעֵבוֹר חִנּוּךְ יִלְדָיו, שְׂיִקְבְּלוּ
חִנּוּךְ כָּשֶׁר, שָׁבוּ לּוֹמְדִים יְרֵאת שָׁמַיִם וְתוֹרַת הַשֵּׁם
יְתַבְּרוּ. וְרוֹאִים אֵיךְ שְׁהַסְטָרָא אַחֲרָא וְהַקְלָפוֹת וְהַעֲרָב
רַב, הִלְבִּישׁוּ אֶת עַצְמָם בְּיֹתֵר עַל חִנּוּךְ הַיִּלְדִּים, לֹא
לְתֵת לָהֶם חִנּוּךְ כָּשֶׁר, חִנּוּךְ שֶׁל אֲמוּנָה, חִנּוּךְ שֶׁל תּוֹרָה

וַיִּרְאֵת שָׁמַיִם, כִּי הֵם מְקוֹר הַטְּמָאָה וּמְקוֹר הַשְּׂקָר, לָכֵן
 אֵינָם יְכוּלִים לְסַבֵּל שְׁהִילָדִים מְקַבְּלִים חֲנוּךְ כָּשֶׁר
 וְטָהוֹר בִּ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", וְהֵם מְשַׁתְּדָלִים בְּכָל מִינֵי
 אָפְנִים שְׁבַעוּלָם לָתֵת לָהֶם חֲנוּךְ קְלוּקָל, לְהַכְשִׁיל אֶת
 הִילָדִים בְּפָגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, כַּאֲשֶׁר עֵינֵינוּ
 רוֹאוֹת, שְׁהַרְשָׁעִים הָאֵלוּ מְעַרְבִים בָּנִים וּבָנוֹת בְּכַוְנָה
 לְהַכְשִׁילָם בְּכָל מִינֵי פְגָמֵי הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן,
 וּבְפָרֵט הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, תַּפַּח רוּחָם וְנִפְשָׁם שֶׁל כָּל
 אֵלוּ אֲשֶׁר נוֹתְנִים שִׁילְמָדוֹ מְעַרְבֵי בָנִים וּבָנוֹת, אוֹי לָהֶם
 וְאוֹי לְנַפְשָׁם, גִּיהֵנוּם יְכַלֶּה וְהֵם לֹא יְכָלוּ, וְאֵין בְּזָה שׁוּם
 הֶתֶר כְּלָל. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁחָס עַל נַפְשׁ בְּנָיו וּבְנוֹתָיו,
 יִשְׁמַר מְאֹד לְהַכְנִיס אוֹתָם בְּבֵתֵי חֲנוּךְ שְׁלוֹמְדִים שָׁם
 תּוֹרָה וַיִּרְאֵת שָׁמַיִם, וַיֵּשׁ הַפְּרָדָה מְחֻלָּטָת בֵּין בָּנִים
 וּבָנוֹת, וְאֵם יַחֲנֹךְ אֶת יְלָדָיו מִגִּיל צָעִיר בְּחֲנוּךְ כָּשֶׁר, אֲזִי
 יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לִ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית". וְצָרִיכִים לַעֲמֹד מְאֹד
 עַל הַמְשָׁמֵר בְּחֲנוּךְ יְלָדָיו. וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ
 (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה א', סִימָן א') כְּתִיב (מְשָׁלִי יג, כד): "חֹשֶׁךְ
 שְׁבִטוֹ שׁוֹנֵא בְנוֹ וְאֶהְבוּ שְׁחָרוּ מוֹסֵר", בְּנוֹהֵג שְׁבַעוּלָם
 אָדָם שְׁאוֹמֵר לוֹ חֲבֵרוֹ, פְּלוֹנֵי הֶכָּה לְבָנָךְ, יוֹרֵד עִמּוֹ עַד
 לְחֲתָיו, וּמָה תִלְמוּד לּוֹמֵר חֹשֶׁךְ שְׁבִטוֹ שׁוֹנֵא בְנוֹ?
 לְלַמְדֶּךָ שְׁכָל הַמוֹנֵעַ בְּנוֹ מִן הַמְרָדוּת, סוֹף בָּא לְתַרְבוֹת

רעה וּשְׁוֹנְאָהוּ, שֶׁכֵּן מְצִינּוּ בִּישְׁמָעֵאל שֶׁהָיוּ לוֹ גַּעְגּוּעִים
עַל אַבְרָהָם אָבִיו לֹא רָדָהוּ וַיֵּצֵא לְתַרְבוֹת רָעָה, וּשְׁוֹנְאָהוּ
וְהוֹצִיאוֹ מִבֵּיתוֹ רִיקָם. מָה עָשָׂה יִשְׁמָעֵאל? כְּשֶׁהָיָה בֶן
ט"ו שָׁנָה, הִתְחִיל לְהִבְיֵא צֶלֶם מִן הַשּׁוּק, וְהָיָה מְצַחֵק
בוֹ וְעוֹבְדוֹ, כְּמוֹ שֶׁרָאָה מֵאַחֵרִים, מִיָּד (בְּרֵאשִׁית כ"א, ט):
"וַתֵּרֶא שָׂרָה אֶת בֶּן הַגֵּר הַמְצַרִּית אֲשֶׁר יִלְדָה לְאַבְרָהָם
מְצַחֵק" וְגו', וְאִין מְצַחֵק אֶלָּא עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, כְּמָה
דַּאת אָמַר (שְׁמוֹת ל"ב, ו): "וַיִּקְמוּ לְצַחֵק", מִיָּד (בְּרֵאשִׁית כ"א,
י): "וַיֹּאמֶר לְאַבְרָהָם, גֵּרֶשׁ הָאִמָּה הַזֹּאת וְאֵת בְּנָהּ",
שָׁמָּה יִלְמַד בְּנֵי אַרְחוֹתָיו, מִיָּד (שָׁם, י"א): "וַיֵּרַע הַדָּבָר
מְאֹד בְּעֵינָי אַבְרָהָם" וְגו', עַל שֶׁיֵּצֵא לְתַרְבוֹת רָעָה (שָׁם,
י"ב): "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל אַבְרָהָם אַל יֵרַע בְּעֵינֶיךָ" וְגו';
הָרִי שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְשָׁמַר מְאֹד אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו כְּשֶׁהֵם
עוֹדִין קְטַנִּים, עִם מִי הֵם מִתְחַבְּרִים, וְאִיךָ הֵם מִתְנַהֲגִים
וְאִיךָ חֲנוּכָם. וּבְפֶרֶט בְּדוֹר הַזֶּה, שֶׁהִתְפַּשְׁטוּ הָעַרְבֵי רַב
בֵּין נְשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהֵם רַק רוֹצִים לַעֲקֹר אֶת הַיְלָדִים
מִשָּׂרֶשׁ, וְנוֹתְנִים לָהֶם חֲנוּךְ קְלוּקָל, חֲנוּךְ כְּפָרְנִי,
שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים מִי זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמֵהִי תוֹרָתוֹ,
וּמְעַרְבִים בָּנִים וּבָנוֹת יַחַד, כְּדֵי לְטַמְּאוֹתָם בְּפָגַם
הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אֲשֶׁר דָּבָר כְּזֶה לֹא הָיָה
לְעוֹלָמִים, שֶׁיִּקְוֶמוּ רְשָׁעִים אַרוּרִים, רְשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל,

וַיַּעֲקְרוּ בַשָּׂאֵט נֶפֶשׁ וּבַמִּזִּיד אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִמְּנוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וַיַּדְּבֵרוּ כְּנֶגֶד כָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, אוֹי לָנוּ
 שְׂכָךְ עָלְתָה בְיַמֵּינוּ, שְׂמֵלִיוֹנֵי יְלָדִים מֵעֲבָרִים בְּכָל יוֹם
 אֶל הַמַּלְךְ וְהַשָּׂמַד, וּמִטְמָאִים אוֹתָם בְּטִמְאַת וּבְזִהְמַת
 פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עַל־יְדֵי כָּל מִינֵי
 תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְכָל מִינֵי שְׂקוּץ תְּעוּב וְזֵהוּם שְׂמֵרָאִים
 לָהֶם; וְעַל־כֵּן כָּל מִי שְׂכָבָר נִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְרוֹצֵה לְהַמְלִיט מִהַפֶּחַ הַיְקוּשׁ
 שֶׁנֶּפֶל אֵלָיו, עָלָיו לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ לְחֲנוּךְ אֶת יְלָדָיו עַל
 טְהָרַת הַקְּדֹשׁ, וַיִּרְחִיקֵם מֵאֵלוֹ הַרְשָׁעִים - הָעָרֵב רַב,
 וְגִרוּרֵיהֶם - הָרַעֲבָנִים, יִמַּח שְׂמָם וְזָכָרם, שְׁנוֹתָנִים
 לָהֶם כַּחוֹת. וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזוֹכֶה לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִקְיָם
 בְּעֶצְמוֹ בְּתֵי חֲנוּךְ קְדוֹשִׁים, אֲשֶׁר בּוֹ מְחַנְכִּים אֶת הַבָּנִים
 וְהַבָּנוֹת לְאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׂדֵיקָא עַל־יְדֵי־זֶה
 יִזְכֶּה לְתִקּוּן אֶת כָּל מֵה שֶׁשָּׁחַת בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה. וְכָל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא פָּגַם בְּבְרִיתוֹ, וְנִכְשָׁל
 בְּמֵה שֶׁנִּכְשָׁל, עָלָיו לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּפֶעַל לַעֲזוֹר לְבָנוֹת
 בְּתֵי חֲנוּךְ לְבָנִים וּלְבָנוֹת שְׁלוֹמֵדִים בָּהֶם תּוֹרַת הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ וַיִּרְאֵת הַשֵּׁם וְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְכָל מִי
 שֶׁיִּתֵּן צְדָקָה בְּעִבּוֹר בְּנִית בְּתֵי חֲנוּךְ חֲרָדִים עַל טְהָרַת
 הַקְּדֹשׁ, וַיַּעֲזוֹר לָהֶם בְּכָל מֵה שֶׁיִּכּוֹל, מִבְּטָח לוֹ, שֶׁיִּמְחַלוּ

לו על כל עוונותיו ועל כל פשעיו, אשר חטא ופגם בפגם הברית, ויזכה להגיע אל "קדשת הברית", ומכל שכן וכל שכן מי שמכניס את עצמו בעבודת החנוף, לחנף את נשמות ישראל באמונה טהורה, ומחדיר בהם אהבת השם ויראת השם, הוא יזכה להגיע אל תקון נורא ונפלא מאד; כי אין עוד תקון יותר גדול לעון החמור של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, כמי שנכנס בעבודת החנוף, שמחנף את ילדי ישראל בחנוף פשוט, בחנוף האמונה הקדושה, להחדיר בהם אמתת מציאותו ותברך; אשרי מי שיש לו חלק בזה!

חסידות

צריך שתדע אהובי, בני, אשר מידת החסידות היא להיות מעביר על מהותו תמיד, ולעשות לפנים משורת הדין עם כל אחד ואחד, ומעלתו גדולה מאד, כי כל מי שמעביר על מהותו, מעבירים לו על כל פשעיו, כמאמרם ז"ל (ראש השנה יז.): כל המעביר על מהותו מעבירין לו על כל פשעיו, שנאמר: "נשא עון ועבר על פשע", למי נושא עון? למי שעובר על פשע;

וְעָקַר הַחֲסִידוֹת הוּא לְהַמְשִׁיךְ בְּעֶצְמוֹ תָּמִיד אֶת אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׂיִהְיֶה נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וַיִּרְגִּישׁ בְּעֶצְמוֹ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּהְיֶה
 בְּטֵל וּמְבֹטָל בְּעֶצֶם עֲצָמִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׂזֵה נִקְרָא
 חֲסִיד אֲמַתִּי, שְׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְּרוּךְ־הוּא, כִּי
 (תִּנְחוּמָא נָשָׂא): מִיּוֹם שֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְּרוּךְ־הוּא, אֶת
 עוֹלָמוֹ נִתְאַוָּה שְׂיִהְיֶה לוֹ דִּירָה בַּתְּחִתּוֹנִים. וְעַל־כֵּן
 כְּשֶׁאָדָם מִמְּשִׁיךְ עַל עֶצְמוֹ תָּמִיד אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ
 יִתְבַּרֵךְ, וְתָמִיד חוֹשֵׁב רַק מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְגִלָּה וּמְפָרֶסֶם
 אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ לְכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, הוּא נִקְרָא
 חֲסִיד, וְדִיקָא עַל יְדוֹ שׁוֹרָה הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, וַיֵּשׁ לוֹ
 מְקוֹם הֵיכָן לְבָרוּחַ. כִּי בְּאַמֶּת כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בְּפָגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, נִתְלַבְּשִׁים בּוֹ הַקְּלָפוֹת
 וְהַסְטָרָא אַחֲרָא, שְׂמַעְלִימִים וּמְסִתִּירִים אֶת אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִז נֶעְמָה, אֲגַרְת וְלִילִית שׁוֹרִים בּוֹ,
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וּמְצַעְרִים אוֹתוֹ, וּמְעַקְמִים אֶת לְבָבוֹ
 בְּקִשְׁיּוֹת וּבְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעָלָיו לְבָרוּחַ אֶל עָרֵי
 מְקַלָּט, שֶׁהוּא סוּד גְּלוּי שְׂכִינָה; כִּי תִכְףּ וּמִיד כְּשֶׁאָדָם
 מִכְּנִים בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמִדְּבִיק
 אוֹתָהּ רַק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאֵינוֹ נִפְרָד מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּרַגַע,
 אֵלוֹ הֵן הָעָרֵי מְקַלָּט לָנוּס שְׂמָה, לְמִי שֶׁהֲרַג אֶת נִשְׁמָתוֹ

על־ידי פגם הברית, כמובא (זהר משפטים קיד :) : פקודא
 חדא להפריש ערי מקלט למאן דקטל, בגין ההוא
 מצרי דקטלת במצרים דתמן הוה נחש הקדמוני, וכל
 משריתה, דהווי סחרין ליה וקטלת ליה בלא זמניה,
 ולא דחלת מרודפין דיליה, ובכמה אתרין רדפו
 אבתרן כמה נשין בנערותן, דאנון נעמ"ה אגר"ת
 לילי"ת אכמא, וקדשא בריך הוא יהיב לן ערי מקלט
 לאשתזבא מנהוץ, ואנון שערי תשובה, בגין דאת בן
 יה ברא דאבא ודאמא, בחר דהדרת בה"א בתיובתא
 אסתלקת בבניה יה"ו אילנא דחיי ובגינה את זכי לאת
 ה', בגין דאעילת גרמן אבתרהא בתיובתא לאהדרא
 ליה למרן ולסלקא ליה מגלותא ולא לקבלא אנת אגרא.
 וקדשא בריך הוא שני שמייה בן, ובגין דמחשבה דילן
 הות לעלת העלות שני בן מחשבתיה, דאיהי יו"ד ה"א
 וא"ו ה"א, ועלת העלות, איהו מיחד אלין אתון בן
 לאשתמודעא ליה באלין אתון. ובגין דאת הוית גומל
 חסד עם שכינתא דכל פקודין דילן לקימא "איזהו
 חסיד המתחסד עם קונו", יחב לן מדת החסד. ובגין
 דנטרת פקודין דלא תעשה, והוה לן לאתגברא על
 יצרן למקשר ליה תחות ידן ולא אשתדלת בהאי
 פקודא אלא לקשרא סמא"ל תחות ידא דקדשא בריך

הוא, ובת זוגיה דאיהי שפחתא בישא תחות יד
גבירתא לון ולכל ממנן ולכל משרין דלהון, קדשא
ברין הוא יהב לך מדת גבורה דיליה למיהוי בסיעתך
דיתחלחלון וידחלון מינך סמא"ל ובת זוגיה וכל ממנן
ומשרין דילהון, ויהון קשורים בשלשלאי תחות ידך.
ובגין דהדרת בתיובתא באות ברית, נחית בינה יה"ו
לאתחברא לך בצדיק בגינך קדשא ברין הוא יהיב לך
אות ברית צדיק דיליה, ובגין דמחשבה טובה עבדת
פלא, הכי נחית שמא מפרש דמרך עלך, ומתמן נחית
עלך; כי תכף ומיד כשאדם בורח אליו יתברך, אפלו
שכבר הרג את נפשו בפגם הברית - הוצאת זרע
לבטלה, והקלפות - נעמה, אגרת ולילית רודפות
אחריו, תכף ומיד כשנכנס בערי מקלט, ששהוא גלוי
אלקות במדרגה עליונה עד מאד, ובפרט בשעה
שזוכה ליחד יחודים קדושים, ומדביק נשמתו בשם
יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ואינו נפרד מזה בשום פנים
ואפן, אז הסמ"ך"מ"ם מפתח ומתירא ממנו, ובורח
לנפשו, ועוזב אותו לגמרי, ודיקא זה נקרא חסיד,
שמתחסד עם קונו, שאפלו שכבר עבר עליו מה שעבר
בחייו, ונכשל במה שנכשל, ואף על פי כן חוזר אליו
יתברך, על ידי זה הקדוש ברוך הוא מוחל לו, ושומרו

שלא יוכלו לעשות לו שום רע. ולכן עתה, אהובי, בני, מאחר שפבר עבר עליך בחייך מה שעבר, ובימי נעוריך נכשלת בחטא המגנה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, ראה לשוב בתשובה שלמה אליו יתברך, ותדביק את עצמך באין סוף ברוך הוא, ותמיד תציר בדעתך, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ואפלו שבין כך יבואו הקלפות והסטרא אחרא - נעמה, אגרת ולילית, להכשילך עוד פעם ועוד פעם, לחממך כדי שתבוא להוצאת זרע לבטלה, אתה ברח לך אל ערי מקלט, שהוא קדשת המח והמחשבה, שתדביק אותם רק באין סוף ברוך הוא, שאז דיקא תהיה נקרא חסיד המתחסד עם קונו, שזו מדת החסידות, שאדם צריך לקנות לעצמו, ואז לא תזוז משם עד שימחל לך הקדוש ברוך הוא על כל עוונותיך. ובלבד שתהיה חזק ואמיץ בזה מאד, ואל תחלש דעתך בשום פנים ואפן יהיה מה שיהיה, ואפלו שאתה נופל בכל פעם למקום שאתה נופל, ואתה הורג את נשמתך, רחמנא לצלן, עם כל זאת אל תתיאש, אלא חזר וברח לך אל ערי מקלט, שהוא גלוי אלקותו יתברך, ועל ידי זה סוף כל סוף תנצל ממה שאתה צריך להנצל, ותזכה ל"קדשת הברית" בתכלית

הַשְּׁלֵמוֹת, שְׂאִין שְׁלֵמוֹת אַחֲרֶיהָ. וּבְלִבֵּד שְׁתַּעֲסֵק תָּמִיד
בְּחִסְדוֹת, שְׂאֵז יָאִיר עָלֶיךָ אֹר הָאִין סוּף בְּגִלּוֹי נוֹרָא
וְנִפְלָא מְאֹד.

חַתֻּנָּה

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אִין עוֹד תְּקוּן גָּמוּר
לְפָנֵם הַבְּרִית, אֲלָא כְּשִׁזּוּכָה לְהַתְּחַתֵּן; כִּי כָּל זְמַן
שְׂאָדָם הוּא פְּלַג גּוּף, הוּא בָּא לְעֵבְרוֹת חַמּוּרוֹת שֶׁל
הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְעַל־כֵּן מִי
שְׁרוּצָה לְהַגִּיעַ אֶל "קְדֻשַׁת הַבְּרִית", עָלִיו לְהַתְּחַתֵּן
בְּגִיל צָעִיר, וּצְרִיכִים לְמָסֹר אֶת עֲצָמוֹ עַל דְּבָר זֶה מְאֹד
מְאֹד, הֵן לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַתְּחַתֵּן בְּעֲצָמוֹ בְּגִיל צָעִיר, וְהֵן
לְהַשְׁתַּדֵּל לְחַתֵּן אֶת יְלָדָיו בְּגִיל צָעִיר; כִּי כָּל זְמַן
שְׂהָאָדָם פְּלַג גּוּף, הֵינוּ שְׂאִינוּ נְשׁוּי, הוּא בָּא לִידֵי
הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצָאת זֶרַע
לְבִטְלָה, וְרַבְּנוּ ז"ל הִקְפִיד מְאֹד שְׁתִּתְּחַתְּנוּ בְּגִיל צָעִיר,
וּבְאַמַּת עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁלֹא כְּדַאי לְחִיוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם
אֲפֹלוּ רְגַע אֶחָד, אִם יַחֲטָא בְּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל
הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל

הַעוֹלָמוֹת, כִּי הַחֵטָא הַזֶּה הוֹרֵם לְאָדָם אֶת כָּל הַמַּחִין, וּמֵאֲבָד אֶת אֲמוּנָתוֹ בּוֹ יִתְבַרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְנִתְעַקֵּם לְבָבוֹ בְּקִשְׁיוֹת וּבִסְפִיקוֹת אַחֲרָיו יִתְבַרֵךְ, וְגוֹרֵם לְעֲצָמוֹ הַרְבֵּה רָעוֹת וְצָרוֹת. וְלָכֵן כָּל מִי שְׁרוּצָה לְהַגִּיעַ אֶל "קִדְשֵׁת הַבְּרִית", עָלָיו לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, וְעַקֵּר סִבַּת הָעֶכּוֹב שְׁלֹא יְכוּלִים לְמַצָּא אֶת בֵּת זּוּגוֹ, הוּא רַק מִחֲמַת גְּאוֹת וַיִּשׁוּת, כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (יְבָמוֹת סג.): נְחִית דְּרָגָא וְנָסִיב אִיתְתָּא; תֵּרַד מִדְּרָגָה אַחַת, וְעַל־יְדִיזָה תִמְצָא אֶת אֲשֶׁתְךָ; הֵינּוּ כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל הָאָדָם מִחֲפֵשׁ יְחוּס, כְּבוֹד וְכֶסֶף, אַחֲרֵת אֵינּוּ רוּצָה לְהִתְחַתֵּן, עִם כָּל זֹאת נוֹתְנִים לוֹ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים עֲצָה - נְחִית דְּרָגָא וְנָסִיב אִיתְתָּא, תֵּרַד מִדְּרָגָה אַחַת מִמָּה שְׁאַתָּה רוּצָה, וְאִז תּוּכַל לְמַצָּא אִשָּׁה, וּכְשֶׁאָדָם זּוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת יִשׁוּתוֹ וְגֵאוֹתוֹ לְגַמְרֵי, זּוֹכֶה לְדַעַת שֶׁהוּא אֵינּוּ כָלוּם, שֶׁהוּא רַק טְפָה סְרוּחָה, וְעוֹד אוֹמְרִים לוֹ זֶה לֹא מִסְפִּיק, אֶלָּא - נְחִית דְּרָגָא וְנָסִיב אִיתְתָּא, תֵּרַד עוֹד מִדְּרָגָה מִמָּה שְׁאַתָּה, הֵינּוּ כָלוּם שְׁבַכְלוּם, וְאִז תִּמְצָא אִשָּׁה; כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל עַקֵּר סִבַּת אִי מְצִיאַת זּוּגוֹ, הוּא רַק מִחֲמַת גְּאוֹת וַיִּשׁוּת וְכָבוֹד מְדַמָּה, וְאִם אָדָם הִיָּה מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, וְהִיָּה יוֹדֵעַ שֶׁהוּא אֵינּוּ שׂוֹה לְשׁוּם דָּבָר,

וְהַלְוֵאִי שְׂמִי שֶׁהוּא יִרְצֶה אוֹתוֹ, וְזֶה עוֹד לֹא מִסְפִּיק, אֲלָא
 אוֹמְרִים לוֹ נְחוֹת דְרָגָא - תִּירַד גַּם מִמְדְרָגָה זוֹ, הֵינּוּ
 שְׂתֵהִיָּה בְעֶצְמָהּ כְּלוּם שְׂבִכְלוּם, אֲזִי בּוֹדֵאִי יִמְצָא בַּת
 זוּגוֹ תִּכְרֶה וּמְיָד. וְדָבָר זֶה הוּא לְמוֹד עָמֶק עָמֶק - הֵן
 לְבָנִים וְהֵן לְבָנוֹת, שְׂמִסְתּוֹבְבִים רְוָקִים וְרוֹקוֹת וְאֵינָם
 מוֹצְאִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים לְיַדֵּי עֵבְרוֹת
 חֲמוּרוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, שְׂאִין כְּדֵאִי לְהִיּוֹת בְּזֵה
 הָעוֹלָם וְלִפְגָּם בְּפָגַם הַבְּרִית; כִּי כִפִּי חֲמַר הָעוֹן הַמָּר
 שֶׁל פָּגַם בְּרִית, לֹא כְּדֵאִי לְהַשְׁאֵר בְּזֵה הָעוֹלָם. וּבִאֲמַת
 הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְרוּךְ־הוּא אָב הַרְחֲמָן, וְרוּצָה לַעְזוֹר לְכָל בַּר
 יִשְׂרָאֵל לְמִצָּא אֶת זוּגוֹ, אֲךָ הֵישׁוּת וְהַגְּאוֹת וְהַכְּבוֹד
 הַמְדַמָּה, לֹא נוֹתְנִים לְאָדָם לְהִתְחַתֵּן, כִּי תָמִיד חוֹשֵׁב
 שְׂמַגִּיעַ לוֹ יוֹתֵר, הֵן בְּמַרְאֵה חִיצוֹנִי, הֵן בְּכְבוֹד, הֵן
 בְּיַחוּס, הֵן בְּמָמוֹן, וּמִחֲמַת שְׂשׁוּנֵי הַצְּדָדִים מְחַפְּשִׁים
 אֶת זֶה, וְאֵינָם מוֹצְאִים אֶת אֲשֶׁר לֹא־נִבְרָא עַדִּין, עַל־יְדֵי־
 זֶה מְסִתּוֹבְבִים רְוָקִים וְרוֹקוֹת, וְנִכְשָׁלִים בְּעֵבְרוֹת
 חֲמוּרוֹת, אֲשֶׁר הוֹרְסִים אֶת כָּל הַחַיִּים. וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי
 שְׂזוּכָה לְבַטֵּל אֶת דַּעְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ לְגַמְרִי, וּמִבְּקֶשׁ וּמִתְחַנֵּן
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׂיִזְכָּה לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה
 יִנָּצֵל מִפְּגַם הַבְּרִית, בְּפָרֵט בַּחוּרִים צָעִירִים צָרִיכִים
 לְמָסוֹר אֶת נַפְשָׁם לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר מְאֹד, וְלֹא

לְהַסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, וּמִכָּל שְׂכֵן לֹא עַל יְחוּס וְלֹא עַל כְּבוֹד, לֹא עַל מְרֹאֵה חִיצוֹנֵי וְלֹא עַל כְּסָף, כִּי הַכֹּל דְּמִיּוֹן וְרַעוּת רוּחַ, הִסְתַּת הַסָּמ"ךְ-דָּמ"ם לְהַכְשִׁילוֹ בַּפָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְצָרִיכִים לְזַכֵּר אֶת זֹאת הַיֵּטִב הַיֵּטִב, אֲשֶׁר לֹא כֹדַאי לְהִיּוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם כָּלֵל, אִם הוּא רֶוֶק וְנִכְשָׁל בַּפָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, וְאֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׂזוּכָה לְחַתֵּן אֶת יְלָדָיו בְּגִיל צָעִיר, שְׂאֵז כָּל הַבְּרָכוֹת תִּשְׁרִינָה עָלָיו, מֵה שְׂאִין כֵּן מִי שְׂמוֹנֶעַ מִבְּנוֹ וּמִבְּתוֹ לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, מִחֲמַת כְּבוֹד וּמִחֲמַת יְחוּס וּמִחֲמַת מֵה יֵאמְרוּ הַבְּרִיּוֹת, הוּא עָתִיד לְתֵן אֶת הַדִּין, וְאִין עוֹד אֲכַזְרִיּוֹת יוֹתֵר גְּדוּלָּה מֵאָדָם שְׂמוֹנֶעַ מִבְּנוֹ אוֹ מִבְּתוֹ לְהִתְחַתֵּן, מֵאִיזוֹ סָבָה שָׂרַק תִּהְיֶה; כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ בְּפִרוּשׁ (פְּסָחִים קיג): בְּתֵד בְּגֵרָה, שִׁחֲרַר עֲבָדָךְ וְתָן לָהּ; עַד כִּדֵי כָךְ הַקְּפִידוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שִׁיְהִיו נְזֻהָרִים לְחַתֵּן אֶת הַיְלָדִים בְּגִיל צָעִיר, בְּפָרֵט אֶת הַבָּנוֹת וּבְפָרֵטִי פְּרָטִיּוֹת אֶת הַבָּנִים, שְׁלֹא יִגִּיעוּ לְיַדֵי פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְלָכֵן עָקַר תְּקוּן ו"קִדְשֵׁת הַבְּרִית" הוּא דִּיקָא עַל-יַדֵי חַתָּנָה, לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, שְׂעַל-יַדֵי זֶה יִנָּצֵל מִפָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְצָרִיכִים לְמַסֵּר

אֶת נַפְשׁוֹ מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר זֶה, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם
 בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם, כִּי אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם שְׁמוֹנֵעַ
 אֶת עֲצָמוֹ מְלֵהֶת־חַתָּן בְּשִׁבִיל יְחוּס אוֹ כְּבוֹד אוֹ כְּסֹף אוֹ
 מֵה יֵאמְרוּ הַבְּרִיּוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֶן וְכָל שֶׁכֶן אוֹי לוֹ וְאוֹי
 לְנַפְשׁוֹ, שְׁגָם מְעַכֵּב לְחַתָּן אֶת יְלָדָיו בְּגִיל צָעִיר, אֲשֶׁר
 גִּיהֵנוּם יְכֻלָּה וְהוּא לֹא יְכֻלָּה, כִּי אֵין עוֹד גִּיהֵנוּם מִסְפִּיק
 בְּשִׁבִילוֹ. וְלָכֵן מִי שֵׁישׁ לוֹ בָּנִים וּבָנוֹת יִשְׁתַּדֵּל לְחַתָּנָם
 בְּגִיל צָעִיר, כְּדִי שִׁיְהִיו שְׁמוֹרִים מֵעֲבֻרוֹת, וּמֵה גַם יִזְכֶּה
 לְרוֹת מֵהֶם רַב נַחַת, וּבְפָרְטִיּוֹת בְּדוֹרוֹת אֱלוֹ, אֲשֶׁר
 הָעֶרֶב רַב מִתְּפִשֵׁט מְאֹד בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִמְלֵאִים
 אֶת כָּל הָרַחֲבוֹת וְהַחֲצֵרוֹת בְּתִמוֹנוֹת תּוֹעֵבָה, וְכֵן
 הַגּוֹיִים מִסְתּוֹבְבִים עֲרָמִים וְעַרְמוֹת כְּחִיּוֹת יַעַר, וּמֵה
 יַעֲשׂוּ הַיְלָדִים שְׁלֹא יִחְטְאוּ? ! וְעַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְרַחֵם
 עַל יְלָדָיו, שְׁיִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בְּפִעַל לְחַתָּן אוֹתָם בְּגִיל
 צָעִיר, וְאֵין עַל זֶה תְּרוּץ, שְׁאֵין לוֹ הוֹצָאוֹת עַל חַתָּנָה אוֹ
 עַל דִּירָה וְכוּדוּמָה, כִּי הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוֹת רוּחַ, כִּי לְחַטָּא
 פַּעַם אַחַת בְּפָגַם הַבְּרִיּוֹת, לֹא כֹדֵאי לְהִיּוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם.
 וְלָכֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל
 צָעִיר, וְאֵל יִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם חֲשִׁבוֹנוֹת פְּרָטִיִּים, וְכֵן חַיֵּב
 וּמְכַרָּח כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְחַתָּן אֶת יְלָדָיו בְּגִיל צָעִיר, וְרַק
 בְּזֵה הוּא מְגַלָּה שֵׁישׁ לוֹ אֶהְבָּה אֲלֵיהֶם; כִּי מִי שֵׁאִינוּ

מִחֲתָן אֶת יְלָדָיו בְּגִיל צָעִיר, אֵין לָךְ אֲכָזֵר יוֹתֵר גָּדוֹל
מִמֶּנּוּ. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סִנְהֶדְרִין ע.ו.): הַמְדַרְיָךְ
בָּנָיו וּבְנוֹתָיו בְּדַרְךְ יִשְׂרָאֵל, וְהַמְשִׁיאָן סָמוּךְ לְפָרְקָן, עָלָיו
הַכֶּתוּב אוֹמֵר: "וַיֵּדַעַת כִּי שָׁלוֹם אָהֶלְךָ"; וּבְפָרְטִיּוֹת מִי
שֶׁכָּבַר נִכְשֵׁל בַּחֲטָא הַמְגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית -
הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לַיֵּדַע אֲשֶׁר עָקַר הַתְּקוּן
לְמַעֲשָׂיו הַמְגַנִּים, חֲטָאת נְעוּרִים שֶׁעָבַר, שִׁישְׁתַּדֵּל מְאֹד
לְחֲתָן אֶת יְלָדָיו בְּגִיל צָעִיר, וְרַק זֶה תְּקוּנָו. וְאִם הוּא
אֵינוֹ עוֹשֶׂה אֶת זֶה, הוּא רוֹצֵחַ וְשׁוֹפֵךְ דָּמִים, וְכָל עֲבֵרוֹת
יְלָדָיו הֵן עַל רֹאשׁוֹ, כִּי הַקּוֹלָר תְּלוּי בְּצַוָּאָרוֹ. וְעַל־כֵּן מִי
שֶׁעִינֵי שֶׁכָּל לוֹ, שִׁיחֹס וְיִרְחַם עַל יְלָדָיו, וַיִּשְׁיֵאֵן סָמוּךְ
לְפָרְקָן בְּגִיל צָעִיר מְאֹד, וְלֹא יַעֲשֶׂה שׁוֹם חֲשִׁבוֹן לְשׁוֹם
בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אֲלֹא תָמִיד יַחֲשֵׁב מַה טוֹב לְיְלָדָיו.
וּבְאַמֶּת מִי שֶׁעִינָיו בְּרֹאשׁוֹ, יִרְאֶה אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר
בְּרִיא וּמְצָלַח לְיְלָדִים, וּבְפָרְט בְּדוֹר הַזֶּה כְּמוֹ לְחֲתָן
אוֹתָם בְּגִיל צָעִיר, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מַחֵם יִהְיֶה נֶקִי
מִהַרְהוּרִים רָעִים וּמִמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת, וְאֵין שׁוֹם תְּרוּץ
לוֹמֵר, שֶׁבָּנוּ עֲדִין צָעִיר וְעָלָיו לְלַמֵּד, כִּי כָּבַר אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קיב.): מְצֻוֶה וְגוֹף טָהוֹר נוֹשֵׂא
אִשָּׁה וְלוֹ בָּנִים; וְכֵן אָמְרוּ (יוֹמָא עב.): עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים יט,
י): "יִרְאֵת ה' טָהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד", אָמַר רַבִּי חֲנִינְא -

זֶה הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה, מֵאִי הִיא? נוֹשֵׂא אִשָּׁה, וְאַחַר
 כֵּן לּוֹמֵד תּוֹרָה. וְעַל-כֵּן אֵין שׁוֹם תְּרוּץ לֹא לְחַתֵּן אֶת
 הַיְלָדִים בְּגִיל צָעִיר, וּבְפָרֵט בְּדוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר הֵהֱפִקְרוּת
 מְאֹד מְצוּיָה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, יֵשׁ מְפַקְרִים וּמְנַוְלִים
 וּמְשַׁחֲתִים שְׂצָרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד אֶת יְלָדָיו מֵהֶם, שֶׁלֹּא
 יִפֹּל בְּפֶחַ עֲמָהֶם, וְעַקֵּר הָעֵצָה רַק לְחַתֵּן אֶת יְלָדָיו בְּגִיל
 צָעִיר, וְאִז נָכוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שְׂיִהְיוּ שְׂמוֹרִים
 מֵעֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת. וְאַל יִטְעֶה אֶת עֲצֻמוֹ כְּאֵלוֹ יְלָדָיו הֵם
 עֲדִין צָעִירִים, וְאֵינָם יוֹדְעִים כְּלוּם, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ
 הָרַבִּים, הֵכֵל פְּתוּחַ, וְהַיְלָדִים שֶׁהֵם עֲדִין בְּגִיל צָעִיר,
 יוֹדְעִים הַכֹּל, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי הָאָדָם שִׁירָאת אֱלֹהָיו בְּלִבּוֹ,
 וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְחַתֵּן אֶת יְלָדָיו בְּגִיל צָעִיר, שֶׁעַל-יְדֵי
 זֶה נָכוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ שְׂבָנָיו וּבְנוֹתָיו יִשְׁאַרוּ חֲזָקִים
 בְּאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּמְשִׁיכוּ אֶת
 שִׁרְשֻׁרַת הַזָּהָב, וַיִּצְאוּ מֵהֶם דּוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל יְבָרְכוּ.
 וּבְאַמֶּת רוּאִים, שֶׁכָּל אֵלוֹ שְׂמַת־בְּגָרִים, הֵן הַבָּנִים וְהֵן
 הַבָּנוֹת, כָּל מֵה שְׂמַת־בְּגָרִים יוֹתֵר, הֵם נַעֲשִׂים חֲכָמִים
 בְּעֵינֵיהֶם, וּמִתְחִילִים לְבָרֵר מֵה כֵּן טוֹב בְּשִׁבְלָם וּמֵה
 לֹא טוֹב בְּשִׁבְלָם, וְכֵן עוֹבְרַת עֲלֵיהֶם שָׁנָה אַחֵר שָׁנָה
 וּמִתְבָּגְרִים יוֹתֵר וַיִּוֹתֵר, וְעֲדִין אֵינָם מוֹצְאִים זְוֹגָם,
 וְהַכֹּל בָּא מִחֲמַת חֲכָמוֹת שֶׁל הַבָּל וְגֵאוֹת וַיִּשׁוֹת

שְׁנִכְנֶסָה בָּהֶם, עַד שְׁרוּאִים שְׁמֹסְתוֹבְבִים בָּנִים וּבָנוֹת
בְּגִיל עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ, שְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ וְאַפְלוּ
אַרְבָּעִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזֶבֶן, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים
אוֹמְרִים (קְדוּשִׁין כֹּט): : בֶּן עֶשְׂרִים וְלֹא נָשָׂא אִשָּׁה, אוֹמֵר
הִקְדוּשְׁבְרוּךְ־הוּא תַפַּח עֲצָמוֹתָיו. וּבְאַמֶּת כָּל אֱלוֹ
שְׁמֵת־בְּגָרִים, יוֹדְעִים בְּעֲצָמָם לְאֵילוּ עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת הֵם
בָּאִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזֶבֶן, בְּפָגַם הַבְּרִית, אֲשֶׁר לֹא כִדָּאִי
לְהִיּוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם אֲפְלוּ רָגַע אֶחָד וְלִפְגָּם בְּבְרִיתוֹ,
רַחֲמָנָא לִישְׁזֶבֶן. וְלָכֵן כָּל מִי שְׁרוּצָה לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ אֶל
"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", יִשְׁתַּדֵּל לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, כִּי רַק
זֶה הוּא תַקוּן לְכָל עוֹנוֹתָיו, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שְׁכָבַר עֲבַר
עָלָיו בְּחַיָּיו מֵה שְׁעָבַר בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע
לְבִטְלָה, אִם הוּא רוּצָה שְׁיִתְכַפֵּר לוֹ עַל כָּל חַטָּאת
הַנְּעוֹרִים שָׁלוּ, שְׁיִמָּסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְחַתָּן אֶת יְלָדָיו בְּגִיל
צָעִיר, וְאִז נָכוֹן יִהְיֶה לְבוֹ שְׁיִמְחַל לוֹ הִקְדוּשְׁבְרוּךְ־הוּא
עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, אֲבָל אִם יִהְיֶה חָכָם בְּעֵינָיו, וְלֹא יִרְצָה
לְחַתָּן אֶת יְלָדָיו בְּגִיל צָעִיר, עֲנוּשׁ יַעֲנֵשׁ עוֹד בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וּמִלְבַּד הָעֲנָשִׁים הַקָּשִׁים שְׁמַחֲכִים לוֹ בְּעוֹלָם
הַבָּא. וְעַל־כֵּן מִי שְׁרוּצָה לְחַוֵּס עַל נַפְשׁוֹ וְעַל נַפְשׁ בְּנָיו
וּבְנֵי בֵיתוֹ, שְׁיִשְׁתַּדֵּל לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר, וְכֵן יַחַתֵּן אֶת
יְלָדָיו בְּגִיל צָעִיר, וְאִז יִזְכֶּה לְהִתְבָּרֵךְ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן,

וְהַשְׂכִּינָה תִשָּׂרָה בּוֹ תָמִיד ; אֲשֶׁרִי הַשׁוֹמֵעַ אֶת דְּבָרֵינוּ
אֱלוֹ, וְשָׁם אֶת זֹאת בְּתוֹךְ לְבוֹ, אֲשֶׁרִי לוֹ.

חֶשְׁבוֹן

צָרִיךְ שְׂתַדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר הָאָדָם צָרִיךְ לְחַשֵּׁב
חֶשְׁבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּכָל יוֹם, כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּבֹא
בְּתָרָא עַח :) : אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בֶּר נַחֲמָן, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,
מֵאִי דְכִתִּיב (בְּמִדְבָר כֹּא, כֹּז) : "עַל־כֵּן יֹאמְרוּ הַמּוֹשְׁלִים"
וְגו', הַמּוֹשְׁלִים - אֱלוֹ הַמּוֹשְׁלִים בִּיצְרָם, בָּאוּ חֶשְׁבוֹן -
בָּאוּ וְנִחַשְׁבּוּ חֶשְׁבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֶפְסֵד מְצֹה כְּנֶגֶד
שְׂכָרָה וְשִׁכָר עֲבָרָה כְּנֶגֶד הֶפְסֵדָה, תִּבְנֶה וְתִכּוֹנֵן" - אִם
אֲתָה עוֹשֶׂה כֵּן תִּבְנֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְתִכּוֹנֵן לְעוֹלָם הַבָּא.
וּבִיּוֹתָר תְּלוּי דָּבָר זֶה שְׂאָדָם צָרִיךְ לְחַשֵּׁב חֶשְׁבוֹנוֹ בְּכָל
יוֹם וְיוֹם וּבְכָל שָׁעָה וְשָׁעָה וּבְכָל רִגַע וְרִגַע, אִם אֵינוֹ
מִפְקִיר אֶת עֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים אוֹ עַל תְּמוֹנוֹת
תּוֹעֵבָה אוֹ עַל שְׂאָר דְּבָרִים הַמְּבִיאִים לְיַדֵּי הֶרְהוּר רַע.
וְכֵן יִשְׁמַר מְאֹד אֶת מַחַ מַחֲשָׁבוֹתוֹ לְבָלִי לְהַכְנִיס בּוֹ
הֶרְהוּרִים רָעִים וּמַחֲשָׁבוֹת מְגִנּוֹת, כִּי עַל־יַדֵּי שְׂאָדָם
חוֹשֵׁב חֶשְׁבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַל־יַדֵּי זֶה יִנָּצֵל מִפְּגָם הַבְּרִית

- הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, אֲשֶׁר הִחֲטָא וְהֶעֱזוֹן הַזֶּה הוּא הֶכִי פְרוּעַ, וְהוּא עוֹקֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְחִיּוֹת עִם חֲשֵׁבוֹן, וְלִדְאֹג תָּמִיד שְׁלֹא יִכָּשֵׁל בְּאִיזָה חֲטָא וְעִזּוֹן שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן. וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּסָן, אֲלֵא כִּשְׁהוּא חֵי עִם חֲשֵׁבוֹן. וּבְכֻלָּל טוֹב מְאֹד שֶׁאָדָם יִחְשַׁב תָּמִיד חֲשֵׁבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְיִחְיֶה עִם חֲשֵׁבוֹן, אֵיךְ עוֹבְרִים לוֹ הַיָּמִים וְהַשְּׁבוּעוֹת וְהַחֲדָשִׁים וְהַשָּׁנִים, כִּי אִם אֵין הָאָדָם חֵי עִם חֲשֵׁבוֹן, הוּא מְאֹד הַרְבֵּה טוֹב, כִּי יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ הֶבֶל. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה צו, סִימָן ב'): "יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר", כְּצֵל יָמֵינוּ עַל הָאָרֶץ, וְהַלֵּוֹאֵי כְּצֵלוֹ שֶׁל כֶּתֶל אוֹ כְּצֵלוֹ שֶׁל אֵילָן, אֲלֵא כְּצֵלוֹ שֶׁל עוֹף בְּשַׁעַה שֶׁהוּא עָף, כִּי הַכֹּל פּוֹרַח, וְכֹל יוֹם וְכֹל שַׁעַה וְכֹל רֶגַע הָאָדָם נִפְטָר מִזֶּה הָעוֹלָם, כִּי הַיּוֹם שֶׁעָבַר וְהַשַּׁעַה שֶׁעָבְרָה וְאֶפְלוּ הָרֶגַע שֶׁעָבַר לוֹ כְּבָר לְעוֹלָם לֹא יִחְזוֹר, וְעַל-כֵּן בְּכָל עֵת וְרֶגַע הָאָדָם נִפְטָר, וְאִם אֵינוֹ חֵי בְּחֲשֵׁבוֹן, אֲזִי פּוֹרְחִים לוֹ יָמָיו בְּלֹא כְּלוּם, וְהוּא בָּא לְיַדֵּי עֲבָרוֹת חֲמוּרוֹת. כִּי כִּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּתֻחוֹת נֹט): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לְיַדֵּי שְׁעֵמוּם וְלְיַדֵּי זְמָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן; וְעַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְחַשֵּׁב חֲשֵׁבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְלְחִיּוֹת עִם יֵשׁוּב הַדַּעַת וְעִם חֲשֵׁבוֹן צְדָק,

וְרַק עַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לְהִנָּצֵל מִפְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, אֲשֶׁר בְּדֶרֶךְ כָּל בָּא רַק מִחֲמַת מִדַּת הַבִּטְלָה
 שְׁמִשְׁעֵמָם לוֹ, וּבָא לְיַד זְמָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אֲבָל אִם
 הָאָדָם הִיָּה חַי עִם חֲשׁוֹבוֹן צְדָק, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם הִיָּה
 מִחֲשֵׁב חֲשׁוֹבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמִי יוֹדֵעַ מַה יִּלְד יוֹם, וְאֵיךְ
 לְפִתְע פְּתֹאוֹם יָבוֹא מִלְּאָךְ הַמּוֹת וַיִּקַּח אֶת נַשְׁמָתוֹ, וְלֹא
 יוֹעִיל לוֹ שׁוֹם דָּבָר, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (קִהְלֵת רַבָּה, פְּרָשָׁה ח',
 סִימָן יא): "וְאֵין שְׁלִטוֹן בְּיוֹם הַמּוֹת" - אֵין אָדָם יְכוּל
 לֹאמַר לְמִלְּאָךְ הַמּוֹת: הַמֵּתֵן לִי עַד שְׁאַחֲשֵׁב חֲשׁוֹבוֹנוֹתִי,
 וְאַחַר כֵּךְ אָנִי בָּא, אֲלֹא הוּא מְכַרְח לִילְךְ עִמוֹ. וְלִכֵּן
 רְאוּי לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְחַיּוֹת עִם חֲשׁוֹבוֹן, וְלָשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל כָּל מַה שְׁעָבַר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְלֹא
 יַחֲכֶה עַל יוֹם הַמִּתְחַרֵּת. וְכַמוּבָא (זִהַר קַרְח קַע.ח.): בְּכָל
 לַיְלִיָּא וְלַיְלִיָּא עַד לֹא יִשְׁכַּב וְעַד לֹא נָאִים בְּעֵי בֵּר נִשְׁ
 לְמַעַבְד חוֹשְׁבָנָא מֵעוֹבְדוּי דְעָבַד כָּל הַהוּא יוֹמָא וְכָתוּב
 מִנִּיָּהוּ וַיִּבְעֵי עַל־יְהוָה רַחֲמֵי [כָּל לַיְלָה וְלַיְלָה עַד שְׁלֹא
 הוֹלֵךְ לִישׁוֹן, צָרִיךְ כָּל אָדָם לַעֲשׂוֹת חֲשׁוֹבוֹן הַנֶּפֶשׁ מַה
 עָשָׂה כָּל הַיּוֹם, וַיִּשׁוּב עַל־יְהוָה וַיִּבְקֶשׁ רַחֲמֵי עַל־יְהוָה].
 וּבְפָרֹט מִי שְׂיֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ שְׁחָטָא וּפְגַם בְּפְגַם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׁהִיא הָעֵבֶרָה הַכִּי חֲמוּרָה שְׂרַק
 יֵשׁ, עָלָיו לָשׁוּב תְּכַף וּמִיד בְּאוֹתוֹ יוֹם שְׁחָטָא, וַיִּבְכֶּה

הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיִּהְיֶה אֶת עֲצָמוֹ עַל הָאָרֶץ, וַיִּשְׁכַּב
בְּפִשׁוּט יָדָיִם וְרַגְלָיִם, וַיִּשְׁפֹּךְ דַּמְעוֹת כַּמַּיִם, אוֹלֵי יֵשׁ
תִּקְוָה לְתַקֵּן, וְאִז אִם יִהְיֶה חֲזַק בְּזֶה, לֹא לֵיִלֵךְ לִישָׁן עַד
שְׂיִבְקֶשׁ וַיִּתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלָיו
שְׂיִמְחַל לוֹ, אִז יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
עֲוֹנוֹתָיו. וְכֵן עַל כָּל חַטָּא וְחַטָּא שְׂאָדָם חוֹטֵא
בְּמַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, עָלָיו לְחִיּוֹת עִם חֶשְׁבוֹן צְדָק,
וַיִּבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ בְּאוֹתוֹ יוֹם שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלָיו, אִז
לֹא יִזוּז מִשָּׁם, עַד שְׂיִמְחַל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְאֶצְלוֹ
יִתְבַּרֵךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב מִי שֶׁהוּא בְּכֹלל מְאֹרֵי
דְּחוֹשְׁבָנָא, שְׁחֵי עִם חֶשְׁבוֹן הַנְּפֶשׁ, כַּמוּבָא (זֶהר וַיְחֵי
רַכּ:): זַכָּאֵי חֲסִידֵי בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא מְסִתְּפְלֵי בְּלַבֵּיהּ
כְּאֵלוֹ הֵהוּא יוֹמָא מְסִתְּלֵקֵי מֵעֲלָמָא, וְעַבְדֵּי תִּיּוּבְתָא
שְׂלִימְתָא קָמֵי מְאֹרֵיהוֹן, וְלֹא יִצְטָרְכוּן לְמַלְאָה אַחְרָא,
זַכָּאָה חוֹלְקֵיהוֹן בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְאַתֵּי [חֲסִידֵי
הַעֲלִיּוֹנִים הָיוּ מְסִתְּכְלִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כְּאֵלוֹ בַּיּוֹם הַזֶּה
הֵם מְסִתְּלֵקִים מִהָעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי זֶה הֵם שָׁבִים בְּתִשְׁוּבָה
תַּכְרָךְ וּמְיָד בְּאוֹתוֹ יוֹם, וְאִז אֵינָם צְרִיכִים כְּבָר שׁוֹם
תַּקּוּן, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לָהֶם, וְאַשְׁרֵי חֶלְקָם
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא]. וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוּבֵי, בְּנֵי
הַיָּקָר, לְהִתְחִיל לְחִיּוֹת עִם חֶשְׁבוֹן צְדָק, שְׂתַמִּיד תַּחֲשַׁב

חֲשֹׁבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבִפְרָט אִם אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ
 בַּחֲטָא הַמָּר שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, שְׁדַבֵּר זֶה עוֹקֵר
 אֶת הַדַּעַת וּמְבַלְבֵּלוֹ לְגַמְרִי, עַד שֶׁשׁוֹכַח מִתְּכִלִּיתוֹ
 הַנִּצְחִית, עָלָיו בְּהִכָּרַח לְחִיּוֹת עִם חֲשִׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ מָה
 עָשָׂה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְשָׁב וּרְפָא לוֹ כָּל מַה שְׁחָטָא; אֲשֶׁרִי מִי
 שְׁחִי עִם חֲשִׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ, וְזוֹכָה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 בְּכָל יוֹם וָיוֹם, שְׁאֵז בְּוַדָּאֵי יִמְחַל לוֹ הַקָּדוֹשׁ-שֶׁבְרוּךְ-הוּא
 עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו; אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא!

טְהָרָה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֱהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עָקַר הַטְּהָרָה שְׁאָדָם
 נִקְרָא טְהוֹר הוּא - כְּשִׁזְזוּכָה לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית",
 קִדְשֵׁת הַמַּחְשָׁבָה, כִּי לְהִפָּךְ אֵין עוֹד טְמֵאָה כְּמִי שֶׁפּוֹגֵם
 בַּבְּרִית, וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה,
 שְׁזֶה טְמֵא מֵת מִמָּשׁ. וְחֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכוֹת
 יח:): רְשָׁעִים בְּחֵייהֶם קְרוּיִין מֵתִים; כִּי הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה
 הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, עוֹשֶׂה אֶת
 הָאָדָם רָשָׁע, וְעוֹקֵר אוֹתוֹ מִשְׁרָשׁוֹ; כִּי כְּשִׁאָדָם זוֹכָה

לְהַגִּיעַ אֶל "קִדְשֵׁת הַבְּרִית", אֲזִי יֵשׁ לוֹ מַחְשָׁבוֹת
 קְדוֹשׁוֹת, וְהוּא דְבוֹק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵז דִּיקָא
 רוּחַ טְהָרָה שׁוֹרָה עָלָיו, עַד שְׁזוּכָה עַל־יְדֵי טְהָרָה לְהַגִּיעַ
 אֶל רוּח־הַקֹּדֶשׁ; כִּי אִם אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת הַמַּח מַחְשָׁבָה
 שְׁלוֹ, וְהוּא חוֹשֵׁב תָּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִינוּ מְסִיחַ
 דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבָטֵל וּמְבַטֵּל בְּעֵינַי עֲצָמוֹ
 לְגַמְרִי, הוּא מְמַשֵּׁךְ עַל עֲצָמוֹ תָּמִיד עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְצִיר בְּדַעְתּוֹ אֵיךְ שֶׁהַכֹּל לְכֹל אֱלֹקוֹת
 גָּמוֹר הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה מוֹפִיעָה עָלָיו רוּח־הַקֹּדֶשׁ, רוּחַ
 טְהָרָה, וְזוּכָה לְהִתְעַנֵּג בְּזִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא־כֵן
 מִי שֶׁמְקַלְקֵל בְּבְרִיתוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וּבָא לִיְדֵי
 עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת וּבְפָרֵט בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת
 זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִעְקָרַת וְנִתְבַּלְבְּלַת דַּעְתּוֹ
 לְגַמְרִי, וְעוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ מִשָּׂרְשׁוֹ, וְרוּחַ טְמֵאָה שׁוֹרָה
 בּוֹ, וְצָרִים וּמָרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד. וּגְדוּלֵי מְבַחְרֵי
 הַצְּדִיקִים עוֹסְקִים לְהַכְנִיס קִדְשָׁה וְטְהָרָה בֵּין נַשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, וּמְחַזְקִים וּמְעוֹדְדִים וּמְשַׂמְּחִים, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת
 טוֹבוֹת לְכֹל אֵלּוֹ שֶׁנִּפְלוּ בְּפַח יְקוֹשׁ, כְּדֵי שְׁיֻכְלוּ לְצַאת
 מִמְּקוֹם שֶׁנִּפְלוּ. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ־
 בְּרוּךְ־הוּא (בְּרִכּוֹת ד.): "וְאֲנִי יְדֵי מְלַכְלוֹת בְּדָם וּבְשִׁפְיֵר
 וּבְשִׁלְיָא, כְּדֵי לְטַהֵר אִשָּׁה לְבַעֲלָה"; כִּי הַצְּדִיקִים

עוֹסְקִים תָּמִיד לְיַחַד קְדֹשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהָ, שֶׁהֵם
 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמּוֹרִידִים אֶת
 עֲצָמָם בְּכָל מִינֵי יְרִידוֹת, וּמְשַׁלְּיכִים אֶת עֲצָמָם בְּכָל
 מִינֵי הַשְּׁלָכוֹת, וְהַפֵּל כְּדֵי לְטַהֵר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.
 וְכִמוֹ שֶׁהַתַּפְּאֵר רַבֵּנוּ ז"ל עַל עֲצָמוֹ (תִּימּוֹהַר"ן, סִימָן
 קמ"ד); כִּי כָּל זֶה עֲנִינּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל - לְרַחֵם עַל נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, וּלְהוֹצִיא אוֹתָם מִהַפֶּח יְקוֹשׁ שֶׁנִּפְּלוּ לְשָׁם.
 וּבַפֶּרֶט מִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבַטָּלָה,
 שֶׁעָלָיו הַחַיִּים מְאֹד קָשִׁים וּמְרִים, וְצָר וּמָר לוֹ מְאֹד, עַד
 שֶׁהוּא מַתִּיאֵשׁ לְגַמְרֵי מַחְיָיו, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֶבֶד
 מְנוּס וְתַקְוָה מְמַנּוּ, וּכְאִלוֹ אֵף פַּעַם כְּבָר לֹא יֵצֵא מִהַפֶּח
 הַיְקוֹשׁ הַזֶּה שֶׁנִּפְּלָ אֵלָיו, וּבָא רַבֵּנוּ ז"ל וּמּוֹרִיד אֶת
 עֲצָמוֹ אֵלָיו, וְנוֹתֵן לוֹ תַקּוּנִים לְתַקֵּן אֶת נַפְשׁוֹ הַפְּגוּמָה,
 וְכֵן מוֹרֶה לוֹ דְּרָכִים וְעִצּוֹת וְנִתְיָבוֹת וְהַנְּהָגוֹת יִשְׁרוֹת
 אֵיךְ לְצַאת מִהַהֲרָגֵל הָרַע הַזֶּה שֶׁהַתְּרַגֵּל בוֹ. וְעַל-כֵּן
 אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכֶה לְהִתְקַרֵּב אֶל גְּדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים
 הָעוֹסְקִים בְּתַקּוּן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֵׁשׁ בְּכַחֵם לְהַמְשִׁיךְ
 עֲלֵיהֶם רוּחַ טְהָרָה, עַד שֶׁהַבְּטִיחַ שֶׁאֵפְלוּ לְאַחַר
 הַסְּתַלְקוֹתוֹ, מִי שֶׁרַק יִתְחַבֵּר אֵלָיו וְאֵל אַנְשָׁיו, גַּם לוֹ
 תִהְיֶה תַקְוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, הָעֶקֶר שֶׁלֹּא יֵיָאֵשׁ עֲצָמוֹ
 בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה מֵהַ שִׁיְהִיָּה,

הַעֲקֹר שְׂיִסְלֹק אֶת חַכְמָתוֹ וְדַעְתּוֹ הַמְדַמָּה לְגַמְרִי, וַיִּצְיֵית
 אוֹתוֹ עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֶר כִּי הוּא זֶה, כַּמּוּבָא (לקוטי
 מוהר"ן, חלק א', סימן קכג); וּבִפְרוּשׁ גְּלָה לָנוּ, שֶׁהוּא רוֹצֵה
 לְהַשְׁאֵר בֵּינֵינוּ. וְלָכֵן מִי שֶׁרוֹצֵה לְזָכוֹת לְרוּחַ טְהָרָה
 "קְדֻשַׁת הַבְּרִית", עָלָיו לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִתְקַרֵּב אֶל כָּל
 הַצְּדִיקִים, וּבִפְרָטִיּוֹת אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הִבְטִיחַ בְּחַיָּיו,
 שְׁמִי שְׂיָבוֹא אֶצְלוֹ אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וַיִּתֵּן פְּרוּטָה
 בְּעִבּוּרוֹ, וַיֹּאמֶר עֲשֶׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים "תְּקוּן
 הַכְּלָלִי", שֶׁהֵם: טז, לב, מא, מב, נט, עז, צ, קה, קלז,
 קנ, אֲפֹלוֹ אִם עֲצָמוֹ וְגָבְהוֹ חֲטָאוּ וּפְשָׁעוּ, יַעֲשֶׂה לוֹ
 טוֹבָה וַיּוֹצִיאוֹ מִהַשְׁאוּל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו. וְעַל־כֵּן כָּל
 מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁנִּפְגַּם בַּפְּגָם הַבְּרִית, וּבִפְרָטִיּוֹת בַּחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְמָסֹר אֶת
 נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּצִיּוּן רַבֵּנוּ ז"ל
 בְּעִיר אוּמָן, וַיִּקְיֵם אֶת צִוּי רַבֵּנוּ ז"ל - לִתֵּן פְּרוּטָה
 לְצַדִּיקָה בְּעִבּוּרוֹ, וְלוֹמַר עֲשֶׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים
 הַנִּקְרָאִים "תְּקוּן הַכְּלָלִי", וְאִז נָכוֹן לָבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ,
 שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִמְחַל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כִּי כָּךְ
 הִבְטִיחַ לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל עִם שְׁנֵי עֵדִים, וְרוּחַ טְהָרָה תִּמְשָׁךְ
 עָלָיו. וּבְכָל־ל - טוֹב מְאֹד לְשָׁמֵר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, לֹא
 לְדַבֵּר עַל שׁוֹם צְדִיק בְּעוֹלָם, כִּי הַסְּטָרָא אַחֲרָא

וְהִקְלַפּוֹת אוֹרְבִים מְאֹד עַל בְּנֵי אָדָם שֶׁנִּכְשְׁלוּ בַּפְּגָם
 הַבְּרִית, שִׁיתְרַחֲקוּ מִגְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים, וּבַפְּרָט
 מִרַבְּנוּ ז"ל, וְעַל־כֵּן הֵקִים מַחְלָקַת גְּדוּלָה עֲלֵיהֶם,
 מְרַשְׁעִים אַרְוָרִים, עוֹכְרֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מְכָסִים
 וּמַעְלִימִים וּמְסַתִּירִים אֶת אוֹרֵם הַגְּדוּל, וְצָרִיכִים לְבוֹרַח
 מֵהֶם כְּמוֹ שֶׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ, וְלִהְשֹׁתֵדֵל לְמָסָר אֶת נַפְשׁוֹ
 לְהִיּוֹת מִחֻבֵּר אֶל גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים, וּבַפְּרָט אֶל
 רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁמָּסָר נַפְשׁוֹ בְּעֵבוֹר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי
 חַיָּיו, וְעַד הַיּוֹם הוּא עוֹסֵק לְהַכְנִיֵס רוּחַ טְהָרָה בְּנִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל. וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכֶה לְהִיּוֹת מִקְרָב
 אֵלָיו, וְיִתְרַחֵק מִכָּל מִינֵי לְצִים, נוֹכְלִים וְשִׁקְרָנִים,
 רַמָּאִים וְצָבוּעִים, הָעוֹסְקִים לְהַעֲלִים אֶת אוֹרוֹ הַגָּנוּז
 וְאֶת אוֹר גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֹא קָמָא צַב:) : כָּל הַמְּחַבֵּר לְטָמָא - טָמָא,
 וְכָל הַמְּחַבֵּר לְטָהוֹר - טָהוֹר ; כִּי עִם מִי שֶׁהָאָדָם מִתְּחַבֵּר
 - כִּךְ נִמְשָׁךְ עֲלָיו ; אִם אָדָם מִתְּחַבֵּר אֶל רַשְׁעִים אַרְוָרִים
 הַמְּתַלּוֹצְצִים מִגְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים, הַמְּגַלִּים אֶת
 אֲמִתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֶל אֵלוֹ שֶׁחוֹלְקִים
 עַל רַבְּנוּ ז"ל, בְּיָדוּעַ שֶׁלְּבִסוּף יִפֹּל נִפְיָה כְּזוֹ, שֶׁלֹּא
 תֵּאָר לְעֵצְמוֹ, וְתִמְשָׁךְ עֲלָיו טָמָאָה ; כִּי אֵלוֹ הַטָּמָאִים
 מְטַמָּאִים הַמְּדַבְּרִים עַל גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים, וּבַפְּרָט

על רבנו ז"ל, להוי ידוע, שרוח טמאה שורה בהם, לא-
 כן מי שמחבר עצמו אל גדולי מבחרי הצדיקים,
 ובפרטיות אל רבנו ז"ל, על-ידי-זה יהיה נמשך עליו
 רוח טהרה ממדרגה עליונה מאד. ולכן עשה זאת,
 אהובי, בני, מאחר שכבר עבר עליך מה שעבר בפגם
 הברית - הוצאת זרע לבטלה, אל תתיאש משום ברית
 שבעולם, אלא ברח לך מאנשים רשעים, לצים
 ופוחזים, קלים וריקים, טמאים מטמאים, החולקים
 ומתלוצצים מצדיקים, ורוץ מהר אל הצדיקים,
 שדיקא הם יכולים לעשות לך טובה נצחית, ולתקן
 אותך מפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, ובפרט רבנו
 ז"ל, שהוא מוסר את נפשו בעבור נשמות ישראל, כי
 נשמתו ירדה לזה העולם רק להעלות ולהגביה את כל
 אלו הנפשות הפגומות שנפגמו בפגם הברית. ועליך
 לדעת, שלא בנקל יבוא לך דבר זה, כי על-ידי
 שנכשלת כבר בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע
 לבטלה, על-ידי-זה יעמדו עליך רשעים ארורים ויצערו
 אותך, ויחלקו עליך, ויגרמו לך יסורים רבים, וכמו
 שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות נאוף, סימן כו): על-ידי
 הוצאת זרע לבטלה בורא קלפות המתלבשות בבני
 אדם מתנגדים וחולקים עליו, ועושין לו יסורים. ולכן

רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵה לְפָנֶיךָ, אֵל תְּתִיאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים
 וְאַפֵּן, וְאַפְלוּ שְׂאֵתָה יוֹדַע שְׂכָבָר נִכְשֵׁלָתָ בַחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה פְּעָמִים אֵין מְסָפָר, עִם כָּל זֹאת עֲדִין יֵשׁ לָךְ תְּקוּוּהָ
 טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל, עַל־יְדֵי גְדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים,
 וּבְפָרְטֵי פְרָטִיּוֹת אִם תִּהְיֶה רָגִיל עַל דְּלֹתוֹת סְפָרֵי רַבָּנוּ
 ז"ל, וְתִתְמִיד בָּהֶם מְאֹד, אֲשֶׁר פָּנָיו, שְׂכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ שָׁם
 גְּנוּזִים (לְקוּטִימוֹהֶר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצב), עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא
 יִמְשֹׁךְ עָלֶיךָ רוּחַ טְהוּרָה, וְתִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל חֲטָאֶיךָ,
 וְתִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבַרֵךְ,
 וַיֵּאִיר עָלֶיךָ אוֹר הַגְּנוּזִים בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלְאָ עַד מְאֹד,
 וְרוּחַ טְהוּרָה יְחוּפֶף אוֹתְךָ, וְתִזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל; אֲשֶׁר־מִי
 שְׁשָׁם דְּבָרֵינוּ אֵלוֹ אֶל תּוֹךְ לְבָבוֹ, וּבּוֹרַח מִכָּל מִינֵי
 מִתְנַגְּדִים טְמֵאִים וּמְטֻמָּאִים, וְשָׁעִים אַרוּרִים הַמְּדַבְּרִים
 עַל צְדִיק עֲתָק בְּגִאָוָה וּבְבוּז, רַק תְּמִיד רָץ אֶל גְּדוּלֵי
 מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים וּבְפָרְטִיּוֹת אֶל רַבָּנוּ ז"ל, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה
 יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל תְּקוּוּתוֹ הַנִּצְחִי.

טבילה

צָרִיךְ שְׂתַדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר רַבָּנוּ ז"ל אָמַר, אֲשֶׁר

עָקַר הַתְּקוּן לְפָנָם הַבְּרִית הוּא טְבִילַת מְקוּהָ. וְלָכֵן כָּל
 מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ, שֶׁפָּגַם בְּפָגַם הַבְּרִית, עָלָיו לְהִזְהָר
 מְאֹד בְּטְבִילַת מְקוּהָ כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי מְקוּהָ מְטַהֵר מְכֹל
 הַטְּמְאוֹת; כִּי בְּאֵמֶת אֲנַחְנוּ רוֹאִים, אֲשֶׁר כָּל הַטְּמְאִים
 אֵינָם עוֹלִים מִטְּמֵאתָן, כִּי אִם עַל־יְדֵי מַיִם, וְכֵן אִי
 אֶפְשָׁר לְכַנֵּס לְשׁוֹם קְדֹשָׁה, כִּי אִם עַל־יְדֵי מַיִם, כְּגוֹן
 הַכְּהֻנִּים בְּעִבּוּדָתָם, וְכֵן בַּבְּקָר בְּקוֹמוֹ, וְכֵן קֹדֶם תְּפִלָּה
 וְתוֹרָה צְרִיכִין לְטַבֵּל אוֹ לְטַל יְדָיו בְּמַיִם, וְכֹל זֶה מִחֲמַת
 שֶׁהַמַּיִם קֹדְמוֹ לְכָל הַבְּרִיאָה, כִּי קֹדֶם הַכֹּל הָיָה מַיִם,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, ו): "יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וַיְהִי
 מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם"; נִמְצָא, שֶׁעָקַר חֲדוּשׁ הָעוֹלָם
 הַתְּחִיל מִן הַמַּיִם, וְעַל־כֵּן שָׁם עָקַר שֶׁרֶשׁ הַדַּעַת שֶׁל
 אֱמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה עָקַר הַטְּהָרָה, וְרַק
 עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָסִין בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם, כִּי זֶה עָקַר יְסוּד
 הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, בְּסוּד "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים",
 שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה, וְזֶה עָקַר הַקְּדֹשָׁה וְהַטְּהָרָה.
 וְלִהְפֹךְ כָּל הַטְּמְאוֹת נִמְשָׁכוֹת מִזִּהְמַת הַנְּחָשׁ, שֶׁהַכְּשִׁיל
 אֶת אָדָם וְחָוָה, שֶׁהוּא עֲנִין כְּפִירָה בְּחֲדוּשׁ הָעוֹלָם, חֵס
 וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר לָהֶם (בְּרֵאשִׁית ג, ד): וְהֵייתֶם כְּאֱלֹהִים
 יוֹדְעֵי טוֹב וָרָע", וְעַל־יְדֵי טְהָרָה בְּמַיִם, עַל־יְדֵי טְבִילָה
 אוֹ נְטִילָה כְּפִי הַדִּין, זוֹכִין לְהִמָּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֲרֶת

מִיָּמֵי הַדַּעַת שִׁיתַּגְּלֶה לְעֵתִיד, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה י"א, ט) :
 "וּמָלְאָה הָאָרֶץ דַּעַת אֶת ה' כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים"; שְׁעַל-
 יִדְיָזָה זֹכֵיךְ לְאַמוֹנַת חַדוּשׁ הָעוֹלָם, שְׁכָל הַקְּדוּשׁוֹת וְכָל
 עֲבוֹדַת הַשֵּׁם תְּלוּיֹת בְּאַמוֹנָה זוּ; כִּי זֶה יְסוּד הַתּוֹרָה
 וְהַעֲבוּדָה - לִידַע וּלְהֶאֱמִין שֶׁהוּא יְתַבְּרֶךְ יַחֲדֵי וְקַדְמוֹן,
 וּבָרָא אֶת הָעוֹלָם יֵשׁ מֵאֵין הַמַּחְלָט (לְקוּטִיָּה לְכוֹת, נְטִילַת
 יָדַיִם לְסַעֲדָה, הַלְכָה ד', אוֹת ד') ; הֵינּוּ כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְהִגִּיעַ
 אֶל בְּטוֹל כְּזֶה, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה לְפָנָי מְרִאָה עֵינָיו שׁוֹם
 דְּבַר גִּשְׁמִי, רַק אֶת אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְּרֶךְ, וְאֵל זֶה אֵי
 אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ אֶלָּא עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, קִדְשֵׁת
 הַבְּרִית, וְכָכָל שֶׁהָאָדָם זֹכֶה לְתִקּוֹן הַמַּח, שְׁמַח
 מִחֲשַׁבְתּוֹ נָקִי, וְהוּא חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יְתַבְּרֶךְ, עַל-יְדֵיזָה
 נִמְשַׁכֵּת עָלָיו תָּמִיד הָאָרָה מִחַדוּשׁ הָעוֹלָם, שֶׁהוּא
 מְרַגֵּשׁ בְּפַעַל אֵיךְ שֶׁהוּא יְתַבְּרֶךְ מְחַדֵּשׁ אֶת עוֹלָמוֹ בְּכָל
 עֵת וְרַגַע; כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יְתַבְּרֶךְ
 כָּלֵל, וְהוּא יְתַבְּרֶךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה
 כְּלָה, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְעַל-
 כֵּן הַבְּרִיאָה מְתַחַדֶּשֶׁת תָּמִיד, וְזֶה סוּד חַדוּשׁ הָעוֹלָם,
 אֲבָל אֵי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ אֶל זֶה, אֶלָּא עַל-יְדֵי "קִדְשֵׁת
 הַבְּרִית", טְהָרַת הַמַּחֲשָׁבָה, אֲבָל מִי שֶׁחָטָא וּפָגַם בְּפָגַם
 הַבְּרִית, עַל-יְדֵיזָה קִלְקַל אֶת מַח מִחֲשַׁבְתּוֹ, וְעָקַר אֶת

עֲצֹמוֹ לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וּבִפְרָט מִי שְׁחָטָא בַּחֲטָא
 הַמְּגִנָּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, הוּא
 אֵבֶד לְגַמְרֵי אֶת אֲמוֹנָתוֹ, כִּי עַל־יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה,
 הַפְּרִיד בֵּין הַיְסוּד לַמְּלָכוֹת, שְׁמֵשׁ נִמְשַׁכֶּת כָּל
 הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת שֶׁהַכֹּנִיס הַנְּחָשׁ לְאָדָם וְחָוָה.
 וְעַל־כֵּן עָקַר הַתְּקוּן רַק עַל־יְדֵי טְבִילַת מְקוּוֹה, כִּי תִכְרַף
 וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס בַּמַּיִם וּמִבְּטֵל אֶת עֲצֹמוֹ לְגַמְרֵי, עַל־
 יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו אֹרֹךְ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל
 סוּד הַבְּטוּל, אֲלָא עַל־יְדֵי טְבִילַת מְקוּוֹה, וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר
 רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת הַמִּתְקַת דִּין, סִימָן נד): עַל־יְדֵי
 יְשִׁיבָה בַּמְקוּוֹה תַּחַת הַמַּיִם, עַד שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַחֲזִיק
 בְּעֲצֹמוֹ הָרוּחַ וְהַנְּשִׁימָה - נִמְתָּק הַדִּין; כִּי כְּשֶׁאָדָם
 נִמְצָא תַּחַת הַמַּיִם, עַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לְשַׁאֵף אֲוִיר
 וְחַיּוֹת גִּשְׁמִית, אֲלָא בּוֹ כָּרְגַע שֶׁהוּא תַּחַת הַמַּיִם, וְהוּא
 מִבְּטֵל אֶת עֲצֹמוֹ אֶל עֵצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, הוּא בָּא אֶל בְּטוּל גָּמוֹר, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְנַשֵּׁם
 חַיּוֹת גִּשְׁמִית, וְעַל־כֵּן הֵקָרַח לוֹ לְנַשֵּׁם אֶז חַיּוֹת
 רוּחָנִית, וְזֶה עָקַר קִיוְמוֹ - כְּשֶׁהוּא תַּחַת הַמַּיִם. וְעַל־כֵּן
 מְקוּוֹה מְטִהֵר מִכָּל הַטְּמְאוֹת, וְלָכֵן כָּל מִי שִׁיּוּדַע בְּנִפְשׁוֹ
 שְׁפָגָם בַּפְּגָם הַבְּרִית, וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הוֹצֵאת זָרַע
 לְבִטְלָה, עָלָיו לְהִיּוֹת רָגִיל לְטָבֵל בַּמְקוּוֹה, וּלְבִטֵּל אֶת

עֲצְמוּ אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ תַּחַת הַמַּיִם, וְעַל־יַד־יְזֶה יִמְשִׁיךְ עַל
 עֲצְמוּ עַרְבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יְתַבָּרֵךְ.
 וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים ד): מַה
 הַמְּקוֹה מְטֵהר אֶת הַטְּמְאִים, אֲף הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
 מְטֵהר אֶת יִשְׂרָאֵל, וּמִי רָאוּי לִילֵךְ אֵצֶל מִי? הֲיֵי אֹמֵר:
 הַטְּמֵא צָרִיךְ לִילֵךְ אֵצֶל הַמְּקוֹה וְלִטְבֹּל בּוֹ. וּבוֹ בְּרַגַע
 כְּשֶׁאָדָם זֹכֶה לִטְבֹּל פֶּה לְמַטָּה בַּמְּקוֹה הַגִּשְׁמִי, כְּמוֹ כֵן
 נִטְבָּלֶת נִשְׁמָתוֹ בַּמְּקוֹה הָעֲלִיּוֹן בְּאוֹר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ־
 הוּא. וְעַל־כֵּן מְקוֹה מְטֵהר מְכַל הַטְּמְאוֹת שְׁבַע־עוֹלָם,
 וּמִמְשִׁיךְ עַל עֲצְמוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יְתַבָּרֵךְ,
 כִּי כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא תַּחַת הַמַּיִם, אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְנַשֵּׁם אֲוִיר
 גִּשְׁמִי אֶלָּא רוּחָנִי, וְלָכֵן טְבִילַת מְקוֹה עוֹלָה עַל כָּל
 הַתְּקוּנִים שְׁבַע־עוֹלָם. וְעַל־כֵּן הִזְהִירְנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּיוֹתֵר עַל
 טְבִילַת מְקוֹה, וְאָמַר: הַתְּקוּן הָרִאשׁוֹן לְפָגַם הַבְּרִית
 הוּא טְבִילַת מְקוֹה, כִּי טְבִילַת מְקוֹה עוֹלָה עַל הַכֹּל; כִּי
 בְּאֵמֶת זֶה שֶׁנִּטְמָא וְרוּצָה לְהִטְהָר, צָרִיךְ טְבִילָה
 בַּמְּקוֹה, כְּדִי לְהִמְשִׁיךְ עָלָיו קְדוּשָׁה וְטָהָרָה מַמְקוֹה
 הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד עוֹלָם הַבִּינָה הָאֲרַת עוֹלָם הַבָּא,
 בְּחִינַת מְקוֹה שֶׁל שָׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא סוּד שֶׁעַר הַחֲמִשִּׁים
 (לְקוּטִימוֹהֶר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו), שֶׁמִּשָּׁם שָׂרַשׁ הַתּוֹרָה,
 הָאֲרַת רְצוֹן הָעֲלִיּוֹן, שֶׁמֵּאִירִין הַצְּדִיקִי אֵמֶת, שֶׁהֵם

בְּחִינַת מֹשֶׁה, בְּלֵב כָּל יִשְׂרָאֵל, שְׂיֵאִיר לָהֶם בְּכָל מִינֵי
חֹשֶׁךְ וְאֶפְלָה, שְׁעַל-יְדֵי-יָזָה מְעַלִּין אֶת הַנְּפֹשׁוֹת מִבְּחִינַת
שְׂמַד, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְרָצוֹן, וּמִשָּׁם נִמְשַׁכֶּת הַטְּהָרָה לְכָל
הַטּוֹבִלִים בַּמְקוֹה לְהַטְהֵר מִטְּמָאָתָם; הֵינּוּ שְׁעָקָר
עֲבוֹדַת הַצְּדִיקֵי אָמֶת בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה
- לְהַמְשִׁיךְ עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל הָאֶרֶץ אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ
יְתַבְרֹךְ, שְׂיִרְגִישׁוּ תָמִיד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
עֲצָמָם בְּגִלּוֹי רַב וְנִפְלָא, שְׁזָה סוּד הָאֶרֶץ הַמְקוֹה
הָעֲלִיוֹנָה שֶׁעַר הַחַמְשִׁים, שְׁמִשָּׁם נִמְשַׁכֶּת טְהָרָה לְכָל
הַטְּמָאִים שְׁבָעוּלָם, וְאֶפְלוּ לְמִי שְׁנַפֵּל לְשְׂמַד, רַחֲמָנָא
לִישׁוּבָן, שֶׁהִיא הִירִידָה הַכִּי מְגִנָּה שָׂרָק יֵשׁ בִּטְמָאָה. כִּי
גָדַל כְּחֶם שֶׁל הַצְּדִיקִים - אֵין לְתָאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל,
כִּי הֵם מְלַבִּישִׁים אֶת עֲצָמָם בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, וְהֵם
מְסַבְּבִים עִם כָּל אֶחָד בְּכָל מִינֵי סְבוּבִים, הָעָקָר לְהַחֲדִיר
בְּכָלֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרֹךְ, וְאֶפְלוּ בִּטְמָאִים
שְׁנַטְמָאוּ בְּכָל מִינֵי טְמָאוֹת שְׁבָעוּלָם, וְכַל-כֵּךְ גְּדוּלָה
מְדַרְגָּתָם, שְׁאֶפְלוּ אֵלּוּ שְׁכָבָר נָפְלוּ לְשְׂמַד, רַחֲמָנָא
לִישׁוּבָן, יֵשׁ בְּכַח הַצְּדִיקִים לְהַעֲלוֹתָם אֶל הַמְּדַרְגָּה הַכִּי
עֲלִיוֹנָה, שֶׁהִיא רָצוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת, שְׁגַם הֵם יְתַחִילוּ
לְהַשְׁתַּוְּקֶק אַחֲרָיו יְתַבְרֹךְ, עִם כָּל זֹאת אַף-עַל-פִּי
שֶׁהַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים עוֹשִׂים עִם נְפֹשׁוֹת יִשְׂרָאֵל מֵה

שְׁעוֹשִׁים לְהָאִיר לָהֶם הַרְצוֹן, וּלְהַעֲלוֹתָם מִטְמְאָה לְטָהָרָה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן הִבְחִירָה בְּיַד כָּל אֶחָד, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִמָּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה, וּלְקַשֵּׁר לָזֶה כָּל מַחֲשַׁבְתּוֹ וְלִבּוֹ, הֵינּוּ שְׂיֵהִיָּה מוֹכֵן וּמְזַמֵּן בְּכָל עֵת וְרַגַע לְמָסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעַבּוּרוֹ יְתַבָּרֵךְ, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא בָּא אֶל בְּטוֹל אִמְתָּה, שְׂזֵה סוּד מְקוּוֹה עֲלִיוֹן מְטֵהר מְכָל הַטְּמְאוֹת, הֶאֱרַת הַבִּינָה, הֶאֱרַת הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא סוּד שֵׁעַר הַחַמְשִׁים. וְהַעֲקָר - שְׁצָרִיךְ לְהִמָּתִין עַד גָּמַר הַיְשׁוּעָה בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה עַד מְאֹד; כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עוֹשֶׂה הַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי בְּשִׁבִיל תְּקוּן נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂזֵה בְּחִינַת טָהָרַת הַטְּמְאִים, שְׁצָרִיכִין לְהִמָּתִין עַד הָעֶרֶב שְׁמֶשׁ, וַיֵּשׁ שְׁצָרִיכִין לְהִמָּתִין יוֹתֵר. וְהַעֲקָר - לְהִתְחַזֵּק בְּכָל אֱלוֹ הַיָּמִים, שְׂאִינּוּ זוֹכָה עֲדִין לְשִׁלְמוֹת טָהָרְתוֹ, אֶף־עַל־פִּי־כֵן יִצְפֶּה לַיְשׁוּעָה, וַיִּתְחַזֵּק בְּכָל פַּעַם בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים לְהַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ, עַד שְׂיִזְכֶּה לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת גָּמַר טָהָרְתוֹ לְגַמְרֵי, וְאִזּוֹ יֵאָכֵל מִן הַקִּדְשִׁים (לְקוֹטִי־הַלְכוֹת, בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ה', אוֹת מֵא). וְכָל זֶה סוּבֵב עַל כָּל הַטְּמְאוֹת שְׁבַע־עוֹלָם, וּמְכָל שְׁכֵן מִי שְׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, עֲלָיו לַיִדַע שְׁעָקָר תְּקוּנוֹ הוּא רַק עַל־יְדֵי גְדוּלֵי מִבְּחָרֵי

הַצְּדִיקִים, שְׂיֵשׁ בְּכַחַם לְהַמְשִׁיךְ גַּם עָלָיו הָאֲרֶת הָאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא סוּד שְׁעַר הַחַמְשִׁים מְקוּהָ
 הָעֵלְיוֹן, הָאֲרֶת עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְלָכֵן עָקַר
 תְּקוּנוֹ הוּא לְהִיּוֹת רְגִיל תָּמִיד בְּטַבִּילַת מְקוּהָ, וְאִם
 יַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ לְהִיּוֹת חָזֵק בְּדַעְתּוֹ לֹא לַעֲזוֹב אֶת עַצְמוֹ
 בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, אֲלֹא בְּכָל יוֹם וְיוֹם יַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה
 בְּדַשָּׁה, וַיְבָרַח אֶל הַמְּקוּהָ וַיִּטְבֵּל, אֲזִי נֶכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה
 בְּטוֹחַ, שְׂיִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל תְּקוּן נְצָחִי. וּמוֹהָרֵנִי תִּזְלֵל
 הַבְּטִיחַ, שְׂמִי שִׁיְהִי חָזֵק בְּטַבִּילַת מְקוּהָ בְּכָל יוֹם
 בְּשִׁבְלֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יִהְיֶה מְבֹטָח שְׂיִמְחֵלוּ לוֹ עַל
 כָּל עֲוֹנוֹתָיו; עַל-כֵּן כָּל מִי שְׂיִוָּדַע שְׂפָגַם בְּבְרִיתוֹ,
 וְנִכְשָׁל כְּבָר בְּכָל הָעֲבֵרוֹת שְׂבַע עוֹלָם, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן,
 עִם כָּל זֹאת אֵל יִיֵאֵשׁ עַצְמוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, אֲלֹא
 יִהְיֶה זֶהִיר בְּטַבִּילַת מְקוּהָ, וְאִם יִהְיֶה הָאָדָם עֲקָשָׁן גָּדוֹל
 מְאֹד לֹא לְהַנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, אֲלֹא תָּמִיד
 יְבָרַח אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּהְיֶה זֶהִיר בְּטַבִּילַת מְקוּהָ, אֲזִי סוּף
 כָּל סוּף יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל "קְדֻשַׁת הַבְּרִית", שֶׁהוּא סוּד
 טְהוֹרַת הַמַּחְשָׁבָה, וַיִּזְכֶּה שְׂמַח מְחַשְׁבָתוֹ יִהְיֶה דְּבוּק בּוֹ
 יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

טוב

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר מִי שְׂזָכָה לְהַגִּיעַ אֶל
 "קְדֻשַׁת הַבְּרִית", הוּא קָנָה לְעֲצָמוֹ מִדַּת הַטוֹב;
 כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, אֲלֵא מִי שְׂזָכָה לְשִׁלְמוֹת
 הַדַּעַת, וּלְהִפָּךְ מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
 שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הוּא בְּטָבְעוֹ אִישׁ רַע וּבְלִיעֵל,
 כִּי הַחֲטָא הַזֶּה גוֹרֵם לְאָדָם לְהִיּוֹת אִישׁ רַע, לַעֲשׂוֹת
 רָשָׁעוֹת לְזוּלָתוֹ. וְזֶהוּ הַסִּימָן אִם אָדָם הוּא פָּגוּם
 בַּבְּרִית, וְנִכְשַׁל בְּעוֹוֹנוֹת חַמּוּרִים, הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
 אִם יֵשׁ לוֹ טָבַע רַע, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן. וְרוּאִים אֲנָשִׁים
 שֶׁעָצָם קִיּוּמָם הוּא רַק רַע, לַעֲשׂוֹת רַק רַע לְבְנֵי-אָדָם.
 וְזֶה סִימָן מְבֹהָק שֶׁהֵם פָּגוּמִים מְאֹד בַּפָּגַם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר הַחֲטָא הַזֶּה נִקְרָא רַע, כְּמוֹ
 שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי
 הָוַי"ה" וְגו'; כִּי הַחֲטָא הַזֶּה עוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם רַע
 וּבְלִיעֵל, וְלָכֵן מִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָקַר תְּקוּנוֹ שִׁמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ
 לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, וְאִף שֶׁדָּבַר זֶה בָּא לוֹ מְאֹד קָשָׁה, כִּי

הַחֲטָא הַמְגִנָּה הַזֶּה הוֹרֵם לְאָדָם אֶת כָּל הַחַיִּים, וּמוֹצִיא אוֹתוֹ מִדַּעְתּוֹ, עִם כָּל זֹאת זֶה עֶקֶר תְּקוּנּוֹ, שְׂמֵהִיּוֹם וְהִלָּאָה יַעֲשֶׂה רַק טוֹבוֹת לְבְנֵי אָדָם, וְאִזּוּ יִזְכֶּה לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית". וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ג'): אֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא מִיַּחַד שְׁמוֹ עַל הַרְעָה אֶלָּא עַל הַטוֹבָה; וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֶה שְׂתַשְׁרָה בְּךָ שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, הִרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְהַחֲזִיק בְּמִדַּת הַטוֹב. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שׁוּחַר טוֹב, תְּהִלִּים ז'): אֵין אָדָם נִקְרָא צַדִּיק, אֶלָּא אִם-כֵּן הוּא טוֹב; כִּי אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן לְהַחֲזִיק בְּמִדַּת הַטוֹב, אֶלָּא כְּשִׁזְכָּה לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית"; וְעַל-כֵּן כָּל מִי שְׂיִוָדַע שְׂפָגָם בְּבְרִית, עָלָיו לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, וְלַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת עִם בְּנֵי-אָדָם, וְלֶאֱסֹף צְדָקָה לְעַנְיִים, וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם כָּל בְּרִיָּה, וְאִף שְׂדַבֵּר זֶה יִגִּיעַ לוֹ מְאֹד קָשָׁה, כִּי מִי שְׂנִכְשַׁל בְּפָגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, הֶהְכַרַח לוֹ לְהַמְשִׁיךְ אֶל הָרַע, עִם כָּל זֹאת זֶה עֶקֶר נְסִיוֹנוֹ, אִם יַחֲזִיק בְּטוֹב, יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת תְּקוּן הַבְּרִית, וְיִהְיֶה קְדוֹשׁ בְּ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", וְלִהְפֹךְ אִם לֹא יִתְקַן אֶת מַעֲשָׂיו, וְיַחֲזִיק בְּרַע תְּמִיד, יִפֹּל נְפִילָה אַחַר נְפִילָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, בַּחֲטָא

הַמְגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֶה לְפָנֶיךָ, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְתַקֵּן אֶת נִשְׁמָתְךָ, הֲוִי מוֹסֵר אֶת נַפְשְׁךָ לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַטּוֹב, וְתַעֲשֶׂה טוֹבוֹת עִם בְּנֵי־אָדָם, וְאִז תִּשְׁרָה בְּךָ שְׂכִינַת עֶזוֹ יְתַבְּרֶךְ בְּקַבִּיעוֹת, כִּי הוּא יְתַבְּרֶךְ נִקְרָא טוֹב, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב הָהוּי"ה לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו"; וְלָכֵן מִי שֶׁכָּבַר זָכָה לְהַגִּיעַ אֶל "קִדְשֵׁת הַבְּרִית", שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, הוּא מְתַדַּמָּה לְקוֹנוֹ, וְנַעֲשֶׂה גַם־כֵּן טוֹב, וְעוֹזֵר לְכָל בְּרִיָּה, וְזֶה עֵקֶר הַתְּקוּן עַל כָּל מַעֲשָׂיו הַמְגִנִּים שֶׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁיו; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת אִישׁ טוֹב, וְלַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד עִם בְּנֵי־אָדָם, שְׁבֻזָּה הוּא מוֹרָה שְׁזָכָה לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית", אֲשֶׁרִי לוֹ!

טעות

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד טְעוֹת לְאָדָם כְּמוֹ מִי שֶׁמְתִיֵּאֵשׁ בְּשָׂעָה שְׁעוֹבֵר עַל הַחֵטָא הַמְגִנָּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה; כִּי בְּאֶמֶת הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְרוּךְ־הוּא הוּא אָב הַרְחָמָן, וּמְקוּנָה

וּמִי־חַל עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שְׁיִשׁוּב אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה, אֲךָ הַסֵּמֶ"ךְ-דִּמ"ם מְכַנִּים בְּלֵב הָאָדָם יְאוּשׁ וּמָרָה
 שְׁחֹרָה וְטָעִיּוֹת, כְּאִלוֹ אֲבָד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, כִּי כָּל
 עֲנִינּוֹ הוּא רַק לְשֹׁבֵר אֶת הָאָדָם, וְלִהְכַנִּים אוֹתוֹ בְּיְאוּשׁ
 וּבְטָעִיּוֹת, כְּאִלוֹ כָּבָר אֶף פַּעַם לֹא יוּכַל לְתַקֵּן אֶת
 מַעֲשָׂיו. וּבְאַמֶּת רַבֵּנוֹ ז"ל גָּלָה לָנוּ נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת
 מִמַּעַלְת הַתִּשְׁוּבָה, וּבְפִרוּשׁ אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב',
 סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְאָמַר (לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), אֲשֶׁר עֲקָר הַתִּקּוּן שֶׁל כָּל
 הָעוֹנוֹת הוּא עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וּמִי שֶׁרוֹצֶה לְזַכּוֹת
 לְאַחֲרִית טוֹבָה לְנִצָּח, צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל בְּכָל כַּחוֹ
 לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיקֵי הָאֱמֶת וְתִלְמִידֵיהֶם, וַיִּסְפֹּר לְפָנָי
 הַצְּדִיק אֶת כָּל לְבוֹ, הֵינּוּ וְהוּי דְּבָרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, כִּי עוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם
 חֲקוּקִין עַל עֲצֻמוֹתָיו, כִּי כָּל עֲבָרָה יֵשׁ לָהּ צָרוּף
 אוֹתִיּוֹת, וּכְשֶׁעוֹבֵר אֵיזוֹ עֲבָרָה, אֲזִי נִחְקֵק צָרוּף רַע עַל
 עֲצֻמוֹתָיו כְּפִי אוֹתִיּוֹת הַלָּאוֹ שֶׁעָבַר, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנִּים
 בְּחִינַת הַדְּבוּר שֶׁל הַלָּאוֹ הַזֶּה שֶׁעָבַר בְּתוֹךְ הַטְּמֵאָה,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה מֵבִיא מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה לְתוֹךְ גְּלוּת דְּסִטְרָא
 אַחֲרָא, וְזֶה הַצָּרוּף הָרַע שֶׁנִּחְקֵק עַל עֲצֻמוֹתָיו נוֹקֵם בוֹ,
 וְעַל-יְדֵי וְהוּי דְּבָרִים לְפָנָי הַתִּלְמִיד חָכָם, יוֹצֵאוֹת

מַעֲצָמוֹתָיו הָאוֹתִיּוֹת הַחֲקוּקוֹת עֲלֵיהֶם וְנִתְקַן הַכֹּל ;
 הֵינּוּ מִי שֶׁעָבַר עַל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, הֶהְכִּיחַ לוֹ לָבוֹא אֶל הַצְּדִיק, וּלְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל
 לְבוֹ ; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּל מִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה,
 נִכְנָסִים בּוֹ רַגְשׁוֹת אֲשֶׁמָּה וְנִחִיתוֹת, וְזֶה שׁוֹבֵר אוֹתוֹ
 לְגַמְרֵי, עַד שֶׁנִּכְנָס לְדַכְּאוֹן עָמֵק. וַיֵּשׁ שֶׁנִּפְּלוּ כָּל-כָּף
 בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא
 לִישׁוּבָן, שֶׁנִּמְצְאִים בְּמַצָּב כַּזֶּה, שֶׁקִּשָּׁה לָהֶם לְצֵאת
 לַחוּץ וּלְהִיּוֹת בֵּין אֲנָשִׁים, וּמְסַתְּגִים בְּחֻדְרָם, וְנִכְנָסִים
 לְתוֹךְ עֲצָמָם, וְנִעֲשִׂים יוֹתֵר בְּמַרָּה שְׁחוּרָה וּבַעֲצָבוֹת
 וּבְמַרִירוֹת. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה, עָלָיו לְבָרַח אֶל צְדִיק אֱמֵתִי, וּלְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל מַה
 שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת. אֲדַרְבָּה עָלָיו
 לְדַעַת, אֲשֶׁר עָקַר תְּקוּנוֹ תְּלוּי רַק בְּצְדִיק שֶׁבִּדּוֹר, וּכְכֹל
 שֶׁיְהִי חֲזָק יוֹתֵר בְּדַבָּר זֶה לָבוֹא אֶל הַצְּדִיק, וַיְדַבֵּר אִתּוֹ
 אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, וְאִז נִכּוֹן לְבוֹ יְהִי בְּטוֹחַ,
 שֶׁיִּזְכֶּה לְצֵאת מִהַפֶּח יְקוּשׁ שֶׁנִּפְּל אֵלָיו ; כִּי הַצְּדִיק
 כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ אֶת נֶפֶשׁ הַפָּגוּם, הוּא מוֹרִיד עָלָיו אוֹר נוֹרָא
 וְנִפְלָא מְאֹד בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹת, עַד שֶׁגַּם עָלָיו מִתְחִיל
 לְהָאִיר אוֹר עֲלִיוֹן וְנִפְלָא מְאֹד מְכֹל הָעוֹלָמוֹת ; כִּי
 בְּאֵמֶת (לְקוּטִיָּה לְכוֹת, קְרִיאַת שְׁמַע, הֶלְכָּה ד', אוֹת יג) : הָאָדָם

על־ידי חֲטָאִיו הוא פּוֹגֵם לְמַעַלָּה, הֵינּוּ שְׂמִסְלֵק הָאוֹר מִהָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים הַשְּׂיִכִּים לְשָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְגוֹרֵם אַחֲזִיזַת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא גַם שָׁם, חֵס וְשָׁלוֹם. וְכַפִּי הַפָּגָם שְׂפוֹגֵם לְמַעַלָּה, כֵּן יוֹרֵד מִמְדַּרְגָּתוֹ לְמַטָּה מַטָּה. לְמַשָּׁל כְּשֶׁחֵס וְשָׁלוֹם, פּוֹגֵם עַל־ידי חֲטָאִיו בְּעוֹלָם הַיְצִירָה, אֲזִי כְּפִי זֶה כֶּף הוּא יוֹרֵד לְמַטָּה, וְכִשְׂחֵס וְשָׁלוֹם, פּוֹגֵם יוֹתֵר עַד שְׂמַגִּיעַ הַפָּגָם בְּעוֹלָמוֹת הַגְּבוּהִים יוֹתֵר, אֲזִי יְרִידָתוֹ גַּם־כֵּן עֲמָקָה יוֹתֵר, חֵס וְשָׁלוֹם. נִמְצָא, זֶה שְׂפָגָם בִּיצִירָה, וְגַרְם אַחֲזִיזַת הַסְטָרָא אַחֲרָא שָׁם, אֲזִי אִם יִמְשִׁיכוּ עָלָיו אוֹר עֲלִיוֹן מֵעוֹלָם הַבְּרִיאָה, וְהָאוֹר הַזֶּה כְּשִׁיּוֹרֵד לִיצִירָה, הוּא עֵדִין בְּבַחֲיִנַת קָמִיץ וְסָתִים, עַד שְׂיִצְיָרוּ אוֹתוֹ שָׁם לְפִי הַכְּלִים שְׂבַעֲוֹלָם הַיְצִירָה, וְאֲזִי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לְקַבֵּל שׁוֹם עֲצָה וְלָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־ידי הַמְשַׁכַּת אוֹתוֹ הָאוֹר, כִּי כְּשִׂיִצְטָרֵךְ לְהַצְטִיר הָאוֹר בִּיצִירָה, אֲזִי יִצְטִיר לְהַפְּךְ, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל־ידי הַסְטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת שְׂגָרָם לְהַתְאַחֵז שָׁם. עַל־כֵּן בְּהַכְרַח לוֹ שְׂיִתְקַרֵב לְצַדִּיק גָּדוֹל כְּזֶה, שְׂיִשׁ לוֹ כַּח לַעֲלוֹת לְעוֹלָם הַבְּרִיאָה, וְלִצְיִיר שָׁם הָאוֹר לְבָרְכָהּ, כִּדִּי שְׂכְּשִׁירֵד הָאוֹר לִיצִירָה, לֹא יוֹכֵל לְהַצְטִיר לְהַפְּךְ, חֵס וְשָׁלוֹם, מִחֲמַת שְׂכַבְרֵי נְצִיטִיר לְבָרְכָהּ קִדְם שְׂיִרֵד לְאוֹתוֹ עוֹלָם. וְכֵן כְּשִׂפוֹגֵם יוֹתֵר

וּפּוֹגֵם בְּעוֹלָם הַגְּבוּהָ עוֹד יוֹתֵר, הוּא צָרִיךְ צְדִיק גָּדוֹל
 וְגִבּוֹהַ עוֹד בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, שְׂיֻכַּל לְעֵלוֹת לְעוֹלָם גְּבוּהָ
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּלְצַיֵּר שֵׁם הָאוֹר לְבִרְכָה, וּלְהוֹרִידוֹ לְמִטָּה
 לְמִטָּה יוֹתֵר לְמָקוֹם שֶׁנִּפְּלַל לְשֵׁם, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עַד שְׂיֵישׁ
 שֶׁנִּפְּלוּ כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁפָּגְמוּ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת שֶׁלְמַעְלָה עַד
 אוֹר הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת קָמִיץ וְסֹתִים מִמֶּשׁ, כִּי הוּא
 קָמִיץ וְסֹתִים מִכָּל הָעוֹלָמוֹת שֶׁלְמַעְלָה. וְכִשְׁפוּגִים כָּל
 כָּךְ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֲזִי יִרְדְּתוּ גַם־כֵּן עֲמֻקָּה מְאֹד מְאֹד, עַד
 שְׂיֵישׁ שֶׁנִּפְּלוּ לְשָׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתָיו, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
 וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה וְהַמְּזַהֵם שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהַחֲטָא הַזֶּה מְסַלֵּק אֶת הַשְּׂכִינָה
 מִהָעוֹלָם, וְנִמְשָׁךְ חֲשָׁךְ גָּדוֹל עַל הַנְּשֻׁמָּה, וְאִז אֵי אֶפְשָׁר
 לְהִתְקַן, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַצְּדִיק הַגָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, שְׂיֻכַּל
 לְעֵלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה עַד אֵין סוּף, וְלִירֹד לְמִטָּה
 לְמִטָּה עַד אֵין תַּכְלִית, וְהוּא עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה מִכָּל
 הָעוֹלָמוֹת, וּמְצַיֵּר שֵׁם הָאוֹר לְבִרְכָה, וּמְשִׁיךְ אֶת הָאוֹר
 דְּרָךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּמְצַיְרוּ בְּכָל עוֹלָם וְעוֹלָם לְטוֹבָה
 וְלְבִרְכָה, עַד שֶׁמְשִׁיךְ עֲצוֹת טוֹבוֹת, שֶׁהֵן בְּחִינַת אוֹר
 מְצַיֵּר לְבִרְכָה עַד לְמִטָּה לְמִטָּה, לְתַקֵּן אֶפְלוֹ אֱלוֹ
 הַנִּפְּשׁוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְמִטָּה מְאֹד לְמָקוֹם שֶׁהֵם שָׁם; כִּי כָּל
 מֵה שֶׁהַצְּדִיק עוֹלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר, וּמְצַיֵּר שֵׁם הָאוֹר

לְבָרְכָהּ, הוּא יְכוּל לְהַמְשִׁיכוֹ לְמַטָּה לְמַטָּה יוֹתֵר; וְעַל-
 כֵּן כָּל מֵה שֶׁהָאָדָם הוּא חוֹלָה וּפְגוּם בְּנַפְשׁוֹ יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר, הוּא צָרִיךְ צְדִיק גָּדוֹל יוֹתֵר שְׂיוּכַל לְתַקֵּן גַּם
 נַפְשׁוֹ הַפְּגוּמָה יוֹתֵר. וְהַעֲקָר אִם יִזְכֶּה לְהֶאֱמִין בּוֹ
 בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֶה לְהַכְלִיל בּוֹ וּלְקַבֵּל
 מִמֶּנּוּ הָאוֹר הַמְצִיר לְבָרְכָהּ. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ,
 שֶׁחַטָּא בַּפְּגָם הַזֶּה - פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
 שְׁעַל-יְדֵי זֶה הֶחֱשִׁיךְ כָּל הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים מִנְשַׁמְתּוֹ;
 כִּי הַחַטָּא הַמְגִנָּה הַזֶּה עוֹקֵר אֶת הָאָדָם מִשְׂרָשׁוֹ,
 וְנִחַשְׁכִּים מִמֶּנּוּ כָּל הָאוֹרוֹת, מֵאַחַר שֶׁהִפְרִיד אֶת הַיְסוּד
 מֵהַמְּלָכוֹת, שְׁזֶה סוּד הָאֶרֶת הָעוֹלָם הַבָּא מֵהָאֶרֶת
 הָעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶה הַפְּרוּד בֵּין זֶעִיר אֲנֹפִין לְנוֹקְבָא דִּילֵיהּ,
 וְלָכֵן הֶחֱכַרְח לּוֹ לָבוֹא אֶל הַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּמַעְלָה מְאֹד
 מְאֹד, וּלְסַפֵּר לוֹ בְּפָרְטֵי פְּרָטִיּוֹת אֶת כָּל מֵה שֶׁעָבַר, וְלֹא
 יִתְבַּיֵּשׁ כְּלָל. כִּי דִיקָא הַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּמַעְלָה גְּדוֹלָה
 וְנוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד יְכוּל לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו הָאֶרֶת
 הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיִזְכֶּה עַל יְדוֹ לִיַּחַד בֵּין
 הַיְסוּד וְהַמְּלָכוֹת בְּיַחְוָדָא שְׁלִים, וְעַל-יְדֵי זֶה יֵשׁ כַּחַ
 לְצְדִיק הָאֶמֶת לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו מְחִילַת עֲוֹנוֹת, שְׂיִמְחִלוּ
 לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כַּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עז); וְלָכֵן אֲשַׁרִּי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת

עֲצָמוּ כָּלֵל, וְאֵינוֹ חַי בְּטַעֲוִיּוֹת וּבְדַמְיוֹנוֹת כָּלֵל, אֲלֵא בָּא
 אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וּמִסִּפְּרוֹ לוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ
 בְּפָרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת, וְהַצְּדִיק מַעֲלֶה אוֹתוֹ בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה,
 וּמוֹצִיא אוֹתוֹ מִכָּל מִינֵי טַעֲוִיּוֹת שְׁנֵדְבָקוֹ בּוֹ. כִּי מִי
 שְׁנֵכְשַׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבַטְלָה, הוּא נִדְבָק
 בְּטַעֲוִיּוֹת וּבְדַמְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים, עַד שְׁנֵדְמָה לוֹ שְׁאֲבַד
 מְנוּס וְתַקָּוָה מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי, וּכְאֵלוֹ כִּבְרֵי אֶף פַּעַם לֹא יוּכַל
 לְצֵאת מִהַחֲשֵׁךְ שֶׁנִּפְּלֵ אֵלָיו, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם בָּא אֶל
 הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וּמְדַבֵּר עִמוֹ וּמִסִּפְּרוֹ לְפָנָיו אֶת כָּל אֲשֶׁר
 עִם לְבָבוֹ וּמָה אֲשֶׁר עִמוֹ, עַל־יְדִיָּזָה יְכוּל לְצֵאת
 מִהַחֲשֵׁךְ שֶׁנִּפְּלֵ אֵלָיו, וְגַם הוּא יְכוּל לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגַת
 צְדִיק, כִּי (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, בְּרֻכּוֹת הַהוֹדָאָה, הַלְכָה ה', אוֹת יב):
 הַצְּדִיק הַגָּדוֹל בְּגִדְל קִדְשָׁתוֹ בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית, הוּא
 מִמְּשִׁיף קִדְשֵׁת הַבְּרִית עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, עַד שֶׁכָּל
 הַמְּקֻשָּׁרִים אֵלָיו, הֵם גַּם־כֵּן בְּבַחֲיַנַת "קִדְשֵׁת הַבְּרִית",
 בְּחִינַת "וְעַמֶּךָ כָּלֵם צְדִיקִים". כִּי בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ
 בְּחִינַת "קִדְשֵׁת הַבְּרִית" עַל־יְדֵי שְׁנַמּוּל, וְכֵן יֵשׁ עוֹד
 כַּמָּה נִקְדוּת טוֹבוֹת מִקִּדְשֵׁת הַבְּרִית בְּכָל אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל, כַּמֵּאֲמַר חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֶדְרִין לז). עַל
 פְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, ג): "סוּגָה בְּשׁוֹשָׁנִים" הַתּוֹרָה
 הַעִידָה עָלֵינוּ סוּגָה בְּשׁוֹשָׁנִים, שְׁאֵפְלוֹ כְּסוּגָה

בַּשּׁוֹשָׁנִים לֹא יִפְרָצוּ בָּהֶם פְּרָצוֹת, אֲבָל אֶף־עַל־פִּי־כֶן
 אֵין כַּח בְּמַעַט קִדְשָׁתוֹ לְהִתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד מַה שְּׁצָרִיךְ
 לְהִתְגַּבֵּר, וְלִזְכוֹת לְמַה שְּׁצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְזְכוֹת, כִּי אִם
 בְּכַח הַצְּדִיק הָאֱמֵת, שְׂזֹכָה לְ"קִדְשֵׁת הַבְּרִית" בְּתַכְלִית
 הַקִּדְשָׁה בְּשִׁלְמוֹת, שְׂאִין שְׁלֵמוֹת אֲחֻרִיָּה, וְכָל מִי
 שְׂזֹכָה לְבָלִי לַחֲלֹק עָלָיו, וּמְכָל שֶׁכֵּן כְּשִׂזְכוֹה לְהִתְקַרֵּב
 אֵלָיו וּלְהִקְרָא עַל שְׁמוֹ, עַל־יְדִיזָה בְּכַח קִדְשָׁתוֹ הוּא
 זֹכָה גַם־כֵּן לְכִסּוּפִין טוֹבִים, וְלַעֲשׂוֹת נְפָשׁוֹת, שֶׁהֵן
 נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וּלְהִגְבִּירָם עַל הַנְּפָשׁוֹת וְהַהֲבָלִים
 הָרָעִים, וּלְהוֹצִיא הַכִּסּוּפִין הַטוֹבִים מִפִּיו, שְׁעַל־יְדִיזָה
 נְצַטְרָפִין הָאוֹתִיּוֹת לְטוֹב, וְעַל־יְדִיזָה זֹכִין לְהִרְבּוֹת
 בְּתַפְלָה וּבְהוֹדָאָה. וְתַכְרָף וּמְיָד כְּשִׂאָדָם מְרַגֵּיל אֶת
 עֲצָמוֹ לְהוֹדוֹת וְלִשְׁמַח וּלְהִלָּל וּלְפָאֵר אֶת הַבוֹרָא
 יְתַבְרַךְ שְׁמוֹ, עַל־יְדִיזָה נְמִשְׁכֶּת עָלָיו הָאֲרֶת עוֹלָם הַבָּא
 אֶל הָעוֹלָם הַזֶּה; כִּי תוֹדָה וְהוֹדָאָה זֶה שְׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם
 הַבָּא, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן
 ב'); וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂזֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק
 הָאֱמֵת, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ בְּתַמִּימוֹת
 וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְהוּא יְדַרִיךְ אוֹתוֹ עַל דְּרָךְ הָאֱמֵת,
 וְיוֹצִיאֹ מִכָּל מִינֵי חֲטָאִים וְעוֹנוֹת שְׁנִכְשָׁל בָּהֶם, כִּי יֵשׁ
 לְהַצְּדִיק עֲצוֹת אֵיךְ לָצֵאת מִכָּל מִינֵי שְׁטִיּוֹת וְדַמְיוֹנוֹת

וְטַעֲיוֹת שְׁנַת־פֶּסַח בָּהֶם, וְהֶעֱקַר שְׂיִסְלֹק אֶת דַּעְתּוֹ לְגַמְרִי,
 וַיִּתְחַזֵּק בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, וַיִּקְיֵם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַצְּדִיק
 הָאֵמֶת כַּפְּשׁוּטָם, וְאִז נָכוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שְׂיִתְקַן
 הַכֹּל, וַיִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל תְּקוּן הַבְּרִית בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת,
 אֲשֶׁרֵי לוֹ!

טלֹטול

צָרִיךְ שְׂתַדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בַּפְּגָם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, הֵרִי זֶה מִכָּרַח
 לְטַלְטֵל אֶת עֲצָמוֹ בְּטַלְטוּלִים, טַלְטוּל אַחַר טַלְטוּל,
 וְהוֹלִךְ בְּגָלוֹת מָרָה; כִּי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה גּוֹרֵם שְׂאָדָם
 יֵלֶךְ נָע וְנָד, וְלֹא יִמָּצָא אֶת מְקוֹמוֹ, וְכָל־כֶּף מָרִים לוֹ
 הַחַיִּים, עַד שְׂאִינוֹ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ בְּשׁוּם מְקוֹם
 בְּעוֹלָם, כִּי בְּכָל מְקוֹם שְׂמַגִּיעַ נִמְאָס לוֹ הַמְּקוֹם וְרוֹצֵה
 לְבָרוּחַ מְמַנּוֹ, כִּי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, מִכְּנִיס בְּאָדָם דְּכָאוֹן וְשִׁבְרוֹן לֵב
 וְאֵי שְׁלֵמוֹת, שְׂאִינוֹ שָׁלֵם עִם עֲצָמוֹ, עַד שֶׁעַל־יְדִיזָה
 הוּא אִינוֹ שָׁלֵם עִם מְקוֹמוֹ, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ הוּא
 מִסְתּוֹבֵב בְּגָלוֹת מָרָה. וַיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שְׂכָל־כֶּף נִפְלוּ

בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה וְהַמְּזַהֵם הַזֶּה, עַד שֶׁהִתְיַאֲשׁוּ לְגַמְרֵי
 מִחַיֵּיהֶם, וְהֵם הוֹלְכִים גּוֹלָה אַחַר גּוֹלָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
 וְאֵין לָהֶם שׁוּם תְּכִלִּית בְּזֵה הָעוֹלָם מִמָּשׁ, כְּמוֹ צֵאן
 תּוֹעָה בַּמִּדְבָּר, אֲשֶׁר זוֹהִי הַקְּלָלָה הַכִּי גְדוֹלָה, שֶׁאֵין
 הָאָדָם מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ. וְעַקֵּר תְּקוּנַת הָאָדָם הוּא רַק
 עַל־יְדֵי שְׁזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת הַמְּגִלָּה אֶת
 אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֶפְלוּ בְּתוֹךְ הַחֲשֵׁךְ וְהַגְּלוּת
 וְהַטְּלוּל שְׂבָהֶם נִמְצָא, גַּם שָׁם נִמְצָא הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־
 הוּא, וְאִם רַק יִתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם
 שְׁלוֹ, אֲזִי יִרְגִישׁ תְּעֵנוּג אַחַר בְּחַיָּיו; כִּי בְּאֵמֶת כְּשֶׁאָדָם
 חוֹטֵא בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, עַל־יְדֵי־זֶה
 הוּא מְפִיזֵר נְצוּצוֹת קְדוּשִׁים בְּכָל קְצוּוֹת תַּבֵּל, וְהֵהָכִיחַ
 לוֹ לְהִסְתוּבֵב בַּחוּץ נֶעַ וְנָד, כְּדֵי לְלַקֵּט וּלְקַבֵּץ אֶת כָּל
 אֵלוֹ הַנְּצוּצוֹת שֶׁאֵבֵד עַל־יְדֵי עוֹנוֹתָיו הַמְּרַבִּים, וְעַל־כֵּן
 לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְזַכּוֹת לְקַבֵּץ וּלְלַקֵּט אֶת הַנְּצוּצוֹת
 הַקְּדוּשִׁים, וּלְהַכְנִיסָם אֶל תּוֹךְ הַבַּיִת, וְהֵהָכִיחַ לוֹ לְבוֹא
 אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, שֵׁשׁ בְּכַחוֹ לְתַקֵּן אֶת כָּלֵל נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, וּלְגַלוֹת לָהֶם אֶת אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וּלְהָאִיר בָּהֶם גַּם־כֵּן יְדִיעָה זוֹ, שֶׁאֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ
 כָּלֵל, וְדַבֵּר גְּדוֹל וְדַבֵּר קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ אֶלָּא
 בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן; כִּי בְּאֵמֶת (לְקוּטִי־הַלְכוֹת, סֵפֶר

תורה, הַלְכָה ד', אות כג): מֵה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְסַבֵּב עִם
 הָאָדָם כַּמָּה גַלְיוֹת וְטִלְטּוּלִים לְדַרְכִים, שֶׁמְכַרְח לְצֵאת
 מִבֵּיתוֹ, שֵׁשׁ עָקָר קִדְשֵׁת הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה
 מד, יג): "כִּתְּפֹאֶרֶת אָדָם לְשֹׁבֵת בֵּית", וְעַל־כֵּן בְּאַמֶּת
 יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיָה אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֶהְלִים, הִפְךָ עֲשׂוֹ,
 שֶׁהָיָה מְשׁוּטֵט רַק בַּחוּץ וּבִשְׂדֵה, שֵׁשׁ מְצוּיִים כָּל
 הַקְּלוּלִים וְהַפְּגָמִים, אֲבָל אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֶפְלוּ הָאִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁהוּא מְסֻטָּר דִּיעֲקֹב שֶׁהוּא נִמְצָא תָּמִיד
 בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְדְבוּק בְּהַקְדוּשׁ־כְּרוּךְ־הוּא, וְאִין לוֹ שׁוֹם
 הַסְּתַכְּלוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם כָּלֵל, אֲשֶׁר שָׁם עָקָר הַקְּדוּשָׁה,
 אֶף־עַל־פִּי־כֵן בְּהַכָּרַח שֵׁיִצָּא לַחוּץ לְפַעֲמִים, וְהַכֵּל
 לְטוֹבָה - בְּשִׁבִיל הַתְּחִד־שׁוֹת, בְּבַחֲיִנַת 'זַכָּאָה מֵאֵן דִּיעֲלִי
 וְנִפְק', שֶׁזֶה בְּחִינַת כָּל הָעֲלִיּוֹת וְהִירִדוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל, וְהִירִדָה הִיא בְּשִׁבִיל הָעֲלִיָּה, בְּבַחֲיִנַת
 'יְרִידָה תְּכִלִּית הָעֲלִיָּה'. אֲבָל כָּל זֶה תְּלוּי בְּאַמוּנָה
 שְׁלֵמָה, שְׁזוֹכִין עַל־יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקֵי אֲמֶת, שֵׁשׁ
 לָהֶם רוּח־הַקְּדוּשׁ, שֶׁמְשִׁיכִין אֲמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם עַל
 כָּל אֶחָד בְּשִׁלְמוֹת בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, עַד שְׁזוֹכִין עַל־יְדֵי
 זֶה לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת קִדְשֵׁת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁלַעֲתִיד בְּכָל
 יוֹם. כִּי צָרִיכִין לִידַע וּלְהֶאֱמִין, שֶׁכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל
 הָאָדָם בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, הַכֵּל הוּא

חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ, הַיְחִיד קְדָמוֹן,
 שְׁחִדֵּשׁ עוֹלָמוֹת יֵשׁ מֵאִין הַמְּחַלְט בְּשִׁבִיל הָאָדָם הַבַּעַל
 בְּחִירָה, כִּי שִׁיזוּכָה לְרַב טוֹב הַצָּפוֹן שֶׁל חֲדוּשׁ הָעוֹלָם
 לְעֵתִיד, וְעַל־כֵּן עוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵה שְׁעוֹבֵר, כְּפִי הָאָדָם
 וּכְפִי הַיּוֹם וּכְפִי הַמָּקוֹם כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, כִּי בּוֹדֵאֵי
 אִין הַנְּשָׁמוֹת דּוֹמוֹת זֹ לָזוֹ, כִּי כָּל נְשָׁמָה וְנְשָׁמָה
 נִמְשָׁכֶת מֵעוֹלָם אַחֵר וּמִסְפִּירָה אַחֲרָת, כְּפִי שְׂרָשָׁה
 בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, וְעַל־כֵּן מִן הַשָּׁמַיִם מְסַבְּבִים עִם כָּל
 אֶחָד סְבוּבִים כְּאֵלוֹ, שִׁיִּצְטָרֵךְ לִפְל בְּמָקוֹם שְׁנוּפֵל,
 וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל הַתְּחִדֵּשׁוֹת, כִּי בְּזָה שֶׁהוּא חֲזֵר בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה עַל כָּל מַעֲשָׂיו הָרָעִים, וּבְכַפָּרֵט פְּגָמֵי הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, וְזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת
 הַדְּבוּק בְּתַכְלִית הַדְּבֻקוֹת בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שִׁישׁ
 בְּכַחוֹ לְהַמְשִׁיךְ אֶת אִוְרוֹ הַגָּנוּז לְכָל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים,
 וּלְהַאִיר בָּהֶם אֶת הַמָּקוֹם, הֵינּוּ שִׁימְצָא אֶת מְקוֹמוֹ שֶׁל
 עוֹלָם שֶׁהוּא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֵצְמוֹ, וּמִי שִׁזוּכָה
 לְהַגִּיעַ אֶל זֶה, הוּא מוֹצֵא גַם בְּמְקוֹמוֹ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וּמִתְחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל
 רַעְהוֹ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, וְשׁוֹם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל
 לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ. וְעַל־כֵּן מִי שֶׁאִינוֹ נוֹפֵל לְיַדֵּי זְקֵנָה וְיָשָׁן
 נוֹשָׁן, חֵם וְשָׁלוֹם, יָכוֹל לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם לְטוֹבָה,

אֲפֹלוּ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מֵה שְׁיַעֲבֹר. וְהֶעֱקַר עַל־יַדֵּי
הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקֵי אֲמֶת וְלִסְפָּרִיָּהֶם הַקְּדוֹשִׁים, עִם כָּל
זֹאת בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן הַקִּים הַקְּדוֹש־שִׁבְרוּךְ־הוּא
מִתְנַגְּדִים רְשָׁעִים אַרְוּרִים, שֶׁנִּבְרְאוּ מֵעוֹנוֹתָיו
הַמְרַבִּים, וּבִפְרָט עַל־יַדֵּי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה וְהַמְתַּעֵב שֶׁל
הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וּבוֹרֵא קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים
שֶׁמֵתְלַבְּשִׁים בְּבִנְיָאָדָם וּמְצַעְרִים אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן כו): עַל־יַדֵּי הוֹצֵאת
זֶרַע לְבִטְלָה בּוֹרֵא קְלָפוֹת הַמֵתְלַבְּשִׁים בְּבִנְיָאָדָם
מִתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עָלָיו וְעוֹשִׂין לוֹ יְסוּרִין, וְהֵן הֵן
הַמִּתְנַגְּדִים הָרְשָׁעִים עַל הַצַּדִּיקִים, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ
ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נ'), וְהֵם הַמוֹנְעִים אֶת
הָאָדָם מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיקֵי הָאֲמֶת וְאֶל סְפָרִיָּהֶם
הַקְּדוֹשִׁים. וּמֵה גַם שֶׁבְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן מִגְּבִיָּה
הַסֵּמ"ךְ־דִּמ"ם אֶת אֱלֹהֵי הָרְשָׁעִים הַנוֹאֲפִים כְּכֹלָבִים,
וּמִפְּרִסְמָם בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ, כְּאֵלוֹ הֵם צַדִּיקִים וִירָאִים,
הֶעֱקַר שִׁיתְקַבְּלוּ דְבָרֵיהֶם אֲשֶׁר מְדַבְּרִים נֶגֶד הַסְּפָרִים
הַקְּדוֹשִׁים הַמְּגַלִּים אֶת אֲמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוֹי
נוֹרָא וְנִפְלְאָ מְאֹד, וְדִיקָא עַל־יַדֵּי הַסְּפָרִים כָּל אֶחָד יְכוּל
לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְזֶה עֶקֶר הַנְּסִיוֹן לְכָל אֶחָד
שֶׁנִּפְגַּם בְּפִגְם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁמְכַרְח

לְלַכֵּת בַּגְּלוּת נַע וְנָד כְּמוֹ עֲשׂוֹ שֶׁנִּקְרָא אִישׁ שָׂדֵה, וְאִינוּ
 מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, וְהוּא עַיִף וְיָגַע, וְלְהַפְּךָ הַצַּדִּיק הוּא
 בְּחִינַת יַעֲקֹב הַנִּקְרָא "אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֲהָלִים", שֶׁתָּמִיד
 יוֹשֵׁב בְּאֵהָל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּכָל מְקוֹם
 שֶׁהַצַּדִּיקִים הוֹלְכִים - הַשְּׂכִינָה הוֹלְכַת עִמָּהֶם, וְהֵם
 יְכוּלִים לְהִגְבִּיחַ אֶת כָּל הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁנִּפְלוּ
 וְנִתְפָּזְרוּ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁחָטָא בְּפָגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הֶהְכַרַח לוֹ לְהִתְקַרֵּב אֶל
 הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, וַיַּחַדֵּשׁ אֶת עֲצֻמוֹ
 בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וַיִּתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִים
 הַמְּגֻלִים אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר גַּם בְּמְקוֹמוֹ שָׁם
 נִמְצָא אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וַיִּבְרַח מֵעֲשׂוֹ הַרְשָׁע שֶׁנִּקְרָא
 "אִישׁ שָׂדֵה", שֶׁהֵם כָּלֵל הַמִּתְנַגְּדִים הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים,
 הַמְּדַבְּרִים כָּל דָּבָר אֲסוּר עַל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים
 הַמְּגֻלִים אֶת אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְזֹאת תִּדְעַ,
 אֲהוּבִי, בְּנִי, כִּי אִם אֶחָד מְדַבֵּר נֶגְדַ סֵּפֶר הַמְּגִלָּה אֶת
 אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְקוֹרָא לָזֶה סִפְרֵי פְּסוּלִים
 (עֲפָרָא לְפִיָּהוּ) בְּיָדוּעַ בְּרוּר שֶׁהוּא נוֹלָד בְּפִסּוּל, וְסִפֵּק
 מִמְּזוּרוֹת יֵשׁ בוֹ, אוֹ הוּא בֶּן הַנְּגִידָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְאִף
 שֶׁהוּא מְפָרְסֵם גָּדוֹל בְּעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת אִם רַק מְדַבֵּר
 נֶגְדַ סֵּפֶר הַמְּגִלָּה אֶת אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, בְּיָדוּעַ

שֶׁהוּא בְּיַד־אֵי פָּגוּם וְשָׂרְשׁוֹ בְּעֵשׂוֹ הָרָשָׁע, וְלֹא בְּחַנָּם
 שֶׁהִסְמֵךְ מִ"ם בְּעֵצְמוֹ מְפָרְסְמוֹ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כְּדִי
 שְׂיִתְקַבְּלוּ דְבָרָיו בֵּין הַמּוֹן עִם, וְיִתְרַחֲקוּ מֵהַצְּדִיק
 הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת "יַעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֲהָלִים",
 וּמַגְלֶה סְפָרִים קְדוֹשִׁים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר כָּל הָרַחֲוִקִים
 וְהַמְּסֻבִּים בְּטֹטוֹל אַחַר טֹטוֹל, בְּגִלוֹת מָרָה, גַּם
 הֵם יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶת מְקוֹמָם, שֶׁהוּא אֱמֶת מְצִיאוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם כְּבִיכּוֹל. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי,
 מֵאַחַר שֶׁכָּבַר עָבַר עָלַיךָ מֵהַ שֶׁעָבַר בְּפָגַם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְנִכְנַס בְּךָ יְאוּשׁ, שְׂנֵתִי־אֲשֶׁת
 מִחַיִּיךָ, וְאַתָּה מְסֻבִּב נַע וְנָד, וְאֵינְךָ מוֹצֵא אֶת
 מְקוֹמְךָ, עֵקֶר תְּקוּנְךָ הוּא רַק לָבוֹא אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת,
 אֲשֶׁר מַגְלֶה אֶת אֱמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִתְמִיד
 בְּסִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים הַמְּלֵאִים גְּלוּי אֱלֻקוֹת, אֲשֶׁר פּוֹתְחִים
 אֶת מַחֲךָ וְלִבְבְּךָ וּפִיךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי־אֲשֶׁר יְדַבֵּר
 אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו; כִּי רַק עַל יְדוֹ תִּזְכֶּה
 לְהִגִּיעַ אֶל תְּקוּן נִפְלָא, וְתִזְכֶּה לְ"קְדֻשַׁת הַבְּרִית". רַק
 הַשְּׂמֵר לָךְ וּשְׂמֵר נִפְשֶׁךָ, פֶּן תִּלְכַּד בְּמַצּוֹדְתוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ,
 שֶׁל אֵלוֹ הַמְּתַנַּגְדִים הָרָשָׁעִים, הַמְּדַבְּרִים עַל הַצְּדִיק
 בְּגִאוּהַ עֲתָק וְבוּז. וְאִם תִּהְיֶה פִּקֹּחַ וְחָכָם, וְתַעֲשֶׂה
 לְעֵצְמְךָ חֲשֻׁבוֹן צְדָק, הֲלֹא אֵלוֹ שְׂמֵסֻטְרָא דְעֵשׂוֹ

הַמְדַבְּרִים עַל הַצְדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, אֵינָם יְכוּלִים לַעְזֹר לִי, וּלְהַפְּךְ - הַצְדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב - עֹזֵר לִי, מְחַיֶּה אוֹתִי וּמְדַרְיָךְ אוֹתִי, וְנוֹתֵן לִי יַעֲזוּת אִיךָ לְצֵאת מֵהַפֶּח יְקוּשׁ שֶׁאַלְיֹ נִפְלְתִי, וּבְמִקּוֹם לְהִסְתַּוְּבֵב נַע וְנָד בְּטִלְטוּל קָשָׁה, הוּא מוֹצֵא לִי אֶת הַמִּקּוֹם בְּרוּךְ הוּא, וּמַגְלֶה לִי שְׂגָם בְּמִקּוֹמִי - שֶׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם גָּנוּז, וְאֲנִי יְכוּל לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, אֲפֹלוֹ שֶׁאֲנִי נוֹפֵל בְּמִקּוֹם שֶׁאֲנִי נוֹפֵל. אִם יִהְיֶה לְךָ יֵשׁוּב הַדַּעַת הַזֶּה, כְּבָר לֹא תִרְצֶה לְשִׁמְעַ לְשׁוֹם מִתְנַגֵּד, רָשָׁע אָרוּר וְטָמֵא, הַמְדַבֵּר בְּגִבְאוֹה וּבוֹז עַל סִפְרִים קְדוֹשִׁים, הַמַּגְלִים אֶת אֱמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרְךְ בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְתִחַזֵּיק תָּמִיד אֶת סִפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל גְּדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצְדִּיקִים, אֲשֶׁר עַל יָדָם גַּם אַתָּה תִּזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל תְּקוּן נִצְחִי; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשָּׂם דְּבָרֵינוּ אֵלֶּה אֶל תּוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

יאוש

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר הַמְכַנִּים בְּאָדָם יְאוּשׁ וּמָרָה שְׁחוּרָה כְּמוֹ הַחֲטָא הַמְגִנָּה

הַזֶּה שֶׁל פָּגֶם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְאִי אֶפְשָׁר
לְצֵאת מִמֶּנּוּ, אֲלָא עַל־יְדֵי מִדַּת הַהִתְחַזְקוֹת, שְׁאָדָם
צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאִף
שְׁעוֹבֵר עַל אָדָם כִּזֶּה שֶׁנִּכְשַׁל בְּפָגֶם הַבְּרִית מֵה שְׁעוֹבֵר
- חֲלִישוֹת הַדַּעַת וְקִטְנוֹת, מְרִירוֹת וְדַכְאוֹן, שֶׁנוֹפֵל בְּכָל
פַּעַם בְּמָרָה שְׁחוֹרָה, וְאֵינּוּ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, וּמֵיֶאֱשׁ
עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מַחֲיִיו, כִּי נִדְמָה לוֹ אֲשֶׁר אֶבֶד מָנוֹס וְתִקְוָה
מִמֶּנּוּ; כִּי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי,
וּמְפִילוֹ לְמָרָה שְׁחוֹרָה וְלְדַכְאוֹן עָצוֹם עַד מְאֹד, עַד
שֵׁשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁנִּפְלוּ עַל־יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה בְּיֵאוֹשׁ
עַמֶּק, שֵׁיֶאֱשׁוּ עֲצָמָם לְגַמְרֵי מַחֲיֵיהֶם, וְנִדְמָה לָהֶם
שְׁכָבֵר אֵף פַּעַם לֹא יוּכְלוּ לְצֵאת מִזֶּה, וְנִכְנָסוּ בְּתוֹךְ
עֲצָמָם, וְקִשְׁהוּ וְכָבְדוּ לָהֶם לְדַבֵּר עִם זולָתָם. עִם כָּל זֹאת
הַהִכָּרַח לְכָל מִי שֶׁרוֹצֵה לָשׁוּב וְלַחְזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ -
לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי הַהִתְחַזְקוֹת, וְהַעֲקֹר שִׁיקְנָה לְעֲצָמוֹ
מִדַּת אֶרֶךְ אַפִּים, לְהִיּוֹת מְאֲרִיךְ אֵף עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר
עָלָיו, וְלֹא יִשָּׁבֵר מִשׁוֹם דְּבָר. כִּי בְּאַמֶּת גְּלָה לָנוּ
מוֹהֲרַנֵּ"ת ז"ל (לְקוֹטִי־הַלְכוֹת, תְּפִלִּין, הַלְכָה ה', אוֹת ו'), אֲשֶׁר
הַכָּלָל הַזֶּה מְאֹד נִצְרָךְ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה
וְיִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, הֵינּוּ שְׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְדַבֵּק בְּמִדּוֹתָיו
שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כַּמְבָּאָר בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים

וּבְכָל הַסְּפָרִים, וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְרְאוֹת שְׁתֵּהִיָּה לוֹ מִדַּת
 אֲרִיכַת אַפִּים, דִּהְיִנוּ שְׂיֶאֱרִיךְ אַפּוֹ עַל כָּל דָּבָר, וְלֹא
 יִכַּעַס וְלֹא יִקְפִיד עַל שׁוּם דָּבָר, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם
 מְנִיעָה וּבִלְבוּל בְּעִבּוּדָתוֹ, הֵן מְנִיעוֹת וּבִלְבוּלִים,
 וְעִכּוּבִים וְיִסּוּרִים שְׂיִשׁ לוֹ מִבְּנֵי הָעוֹלָם, כְּגוֹן: מֵאָבִיו
 וְחֻתְנּוֹ וְאִשְׁתּוֹ וְקֵרוֹבָיו אוֹ מִשְׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם, כִּאֲשֶׁר
 יְדוּעַ וְרוֹאֵין בְּחֹשׁ, שֶׁבְּכָל פַּעַם שְׂאִיזָה אָדָם כָּל שֶׁהוּא
 רוֹצֵה לְהַכְּנִס בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְהִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל
 בְּכּוֹנָה וּלְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, כְּגוֹן
 לְעֲשׂוֹת אֶת הַמְּצוּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְכֵן לְהִתְמַיֵּד
 בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּהִתְמַדָּה עֲצוּמָה, תִּכְרַךְ יֵשׁ לוֹ
 מְנִיעוֹת רַבּוֹת בְּלִי שְׁעוֹר, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִיּוֹת עִז
 כְּנִימָר וְקַל כְּנִשֶׁר, רֵץ כְּצָבִי וְגִבּוֹר כְּאַרְיֵה לְעֲשׂוֹת רְצוֹן
 אָבִיו שֶׁבְּשָׂמִים, לְהִתְגַּבֵּר כְּנֶגֶד כָּל הַמְּנִיעוֹת, וְלַעֲבֹר
 עָלֵיהֶן, וְלִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עָלֵיהֶן כָּלֵל, וּלְהִתְחַזֵּק מְאֹד
 לְעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ, לְעַסֵּק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה בְּכּוֹנָה וּבְכַח
 וְכוּ'. וְזֶה סוּד אֲרִיכַת אַפִּים, לְבַל יִהְיֶה לוֹ קֶצֶר רוּחַ, חַס
 וְשָׁלוֹם, לְהַפְסִיק עִבּוּדָתוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי הַמְּנִיעוֹת
 וְהִיּוֹרִים שְׂיִשׁ לוֹ מֵהֶם, רַק יִחַזֵּק עֲצוּמוֹ וַיֶּאֱרִיךְ אַפּוֹ עַל
 כָּל דָּבָר, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מְנִיעָה כָּלֵל. וְכֵן אֶפְלוּ
 הַבִּלְבוּלִים שְׂיִשׁ לוֹ מֵעֲצוּמוֹ, מֵהַשְׁתַּאֲוֹת וְהַמְּחַשְׁבוֹת

הָרַעוֹת וְהַזְרוֹת רוֹדְפוֹת אוֹתוֹ בְּכָל עֵת, וּבַפֶּרֶט בְּשַׁעַת
הַתְּפִלָּה, וַיֵּשׁ לוֹ יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מֵהֶם, הֶעֱקַר מֵהַ
שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְקִנּוּת לְעֵצְמוֹ, זֹה מִדַּת אַרְיֵכַת אַפִּים,
שְׂיֵהִיָּה מֵאַרְיֵךְ אִפּוֹ עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאֶפְלוּ
שְׂבִיִן כֶּךָ הוּא נוֹפֵל בְּעִמְקֵי עִמְקִים וּבְשֵׂאוֹל תַּחֲתִית
וּמִתַּחֲתָיו, עִם כָּל זֹאת אִם הוּא רוֹצֵה לְצֵאת מִגְרִיעוֹת
מֵעֲשָׂיו, עָלָיו לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבָעוֹלָם, וְלֹא
לְהִשָּׁבֵר, רַק לְקִנּוּת לְעֵצְמוֹ מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת שֶׁהוּא אֶרֶךְ
אַפִּים, לְהֵאָרִיךְ אִפּוֹ עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, שְׂזֵה סוֹד
אַמוֹנָה כַּמוֹבָא (לְקוֹטֵי־מוֹתֵר״ן, חֶלֶק א׳, סִימָן קנ״ה), שְׁעֵקֶר
בְּחִינַת אַרְיֵכַת אַפִּים זֹכִיִן עַל־יְדֵי אַמוֹנָה, הֵינּוּ שְׂתֵהִיָּה
לוֹ אַמוֹנָה שְׂלֵמָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּבְצִדִיקִים וּבְכַשְׂרִים
אַמֵּתִיִּים, וַיִּתְחַזֵּק בְּעִבּוּדָתוֹ, וְלֹא יִפֹּל מִשׁוֹם דְּבָר, וְלֹא
יִהְיֶה אַכְפֵּת לִיָּה, וְלֹא תִקְצַר רוּחוֹ מִשׁוֹם בְּלָבוֹל
שֶׁהִבַּעַל־דְּבָר מְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ בְּלָבוֹלִים וַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת
כְּאֵלוֹ אֶפְסָה תִקְוָה, חֶס וְשָׁלוֹם, מִחֲמַת הַמַּעֲשִׂים
הָרַעִים וְהַפְּגָמִים שְׂפָגָם בְּהוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה עַד הַנָּה.
כִּי צָרִיךְ לְבָלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה כְּלָל, כַּמְבֹאָר בְּדַבְּרֵי
רַבֵּנוֹ ז״ל וּבְדַבְּרֵינוֹ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בְּאַרְיֵכוֹת גְּדוֹלָה
עַד מְאֹד בְּעֵנִיִן זֶה, עַד הֵיכָן הָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק, כִּי
אֵין שׁוֹם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כְּלָל, וְאֵיךְ שֶׁהוּא אַף־עַל־פִּי

שְׁכָבָר נֶפֶל נִפְּלָה זֹאת בְּעֶצְמוֹ כַּמָּה פְּעָמִים בְּלִי שְׁעוֹר,
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, וְכָל הַיָּמִים
 אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאָדָמָה, הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק
 לְהִתְחַיֵּל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וְאֵל יִפֹּל לְזַקְנָה דִּסְטָרָא
 אַחֲרָא כָּלָל. כִּי כָּל הַנִּפְּלִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הֵן מִבְּחִינַת זַקְנָה
 דִּסְטָרָא אַחֲרָא, שְׁנֵדָמָה בְּעֵינָיו שְׁכָבָר נִזְקֵן בַּחֲטָאִיו
 וּבְמַעֲשָׂיו שְׁרָגִיל בָּהֶם, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְצֵאת מֵהֶם
 בְּשׁוֹם אֶפֶן, חַס וְשָׁלוֹם, וּבְפָרֵט מִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, זֶה
 מִכְּנִיס בּוֹ יְאוּשׁ וְדַכָּאוֹן עָמֵק, וְשׁוֹבֵר אוֹתוֹ לְגַמְרִי, עַד
 שְׁנֵדָמָה לוֹ בְּכָל פַּעַם כְּאֵלּוֹ אָבֵד מָנוֹס וְתַקְוָה מִמָּנוֹ,
 וּמִהַחֲטָא וְהִלְכָלוֹךְ הַזֶּה אֶף פַּעַם כָּבָר לֹא יֵצֵא, וּבְאַמֶּת
 הוּא צָרִיךְ לִידַע וּלְהֶאֱמִין, שֶׁבְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל
 שָׁעָה יֵשׁ כַּח בְּיַד הָאָדָם לְהִתְחַדָּשׁ וְלִהְיוֹת נַעֲשֶׂה בְרִיָּה
 חֲדָשָׁה מִמָּשׁ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בְּכָל עֵת,
 וְאֵין שָׁעָה וְאֵין יוֹם דּוֹמָה לְחֵבְרוֹ, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְחַדָּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית, וּבְכָל עֵת וְדָקָה
 כָּל הַבְּרִיאָה מִתְחַדָּשֶׁת, כִּפְדוּעַ לְזִכֵּי הָרְאוֹת; עַל-כֵּן
 צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וּלְהִתְחַיֵּל בְּכָל יוֹם
 מִחֻדָּשׁ, וְלִפְעָמִים גַּם בְּיוֹם אֶחָד צָרִיכִין לְהִתְחַיֵּל כַּמָּה
 פְּעָמִים, וְאַפְלוּ אִם יִהְיֶה כָּךְ זְמַן אַרְךְ יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה,

בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה צָרִיךְ לְהִזְכִּיר עֲצָמוֹ בְּהֵשֵׁם יְתְבָרֶךָ, וְלִשְׁכַּח לְגַמְרֵי כָּל מַה שְּׁעֵבֵר עַד הַנָּה, וּלְהִתְחִיל מֵעַתָּה מִחֲדָשׁ מִמָּשׁ כָּל מַה שְּׁיֻכַּל, וְאֵל יִסְתַּכַּל עַל שׁוֹם בְּלִבּוֹל וּחְלִישׁוֹת הַדַּעַת כְּלָל. וְכָל זֶה הוּא בְּחִינַת אַרְיֵכַת אַפִּים, שְׁצָרִיךְ לְהֶאָרִיךְ רוּחוֹ לַעֲבֹר עַל כָּל הַבְּלִבוֹלִים וְהַמְנִיעוֹת, וְלִבְלִי לְהִסְתַּכַּל עַל שׁוֹם דְּבָר, וְלֹא יִהְיֶה אֲכַפֶּת לִיֶּה שׁוֹם דְּבָר, וְאֵל יִרְךְ לְבָבוֹ וְלֹא תִקְצַר רוּחוֹ מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו, רַק יִתְחַזֵּק בְּהֵשֵׁם יְתְבָרֶךָ בְּכָל מַה שְּׁיֻכַּל. כִּי הֵשֵׁם יְתְבָרֶךָ מְלֵא רַחֲמִים בְּכָל עֵת, וְחֲסִדֵי הֵשֵׁם יְתְבָרֶךָ לֹא תִמְנּוּ וְלֹא כָּלוּ רַחֲמָיו לְעוֹלָם. וּכְבָר דְּבִרְנוֹ מֵעַנִּין זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, אֲבָל עַנִּין כַּזֶּה צָרִיכִין לְחַזֵּר כַּמָּה פְּעָמִים בְּלִי שְׁעוֹר, כִּי הוּא חַיִּיךְ; כִּי כָּל הַתְּרַחֲקוֹת רַב הָעוֹלָם מֵהֵשֵׁם יְתְבָרֶךָ, שְׂמֵאֲבָדִים מַה שְּׂמֵאֲבָדִים - חַיִּים נִצְחִיִּים וְאַמְתִּיִּים, רַבָּם כְּכֹלָם הוּא רַק מִחֲמַת חְלִישׁוֹת הַדַּעַת שְׁנוּפְלִים בְּדַעְתָּם, מִחֲמַת שְׂרָבָם הַתְּנַסּוֹ כַּמָּה פְּעָמִים, שְׁהִתְחִילוּ קִצָּת בְּעֵבוֹדַת הֵשֵׁם יְתְבָרֶךָ, וְאַחַר כֵּן נִפְלוּ לְמַה שְּׁנִפְלוּ, כָּל אֶחָד לְפִי נִפְּלוּתוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּבְפָרְט בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבַטָּלָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵאָשׁוּ עֲצָמָן מְלִהִתְחִיל עוֹד, וּקְצָתָם נִתְעוֹרְרוּ קִצָּת עוֹד פַּעַם, וְהִתְחִילוּ מִחֲדָשׁ כַּמָּה פְּעָמִים, אֲבָל אַחַר כֵּן

כְּשָׂרָאוּ שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן נִפְלוּ אַחַר כָּךְ, עַל-כֵּן נִתְיָאֲשׁוּ
 בְּעֶצְמָן מֵאַחַר שָׂרָאוּ שְׂזָה כַּמָּה שָׂרְצוּ לְנִסּוֹת וְלִכְנוּס
 בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְנִפְלוּ לְמָה שֶׁנִּפְלוּ, רַחֲמָנָא
 לְצַלָּן, עַל-כֵּן נִדְמָה בְּעֵינֵיהֶם שֶׁנִּשְׁתָּה גְבוּרָתָם לְהִתְחִיל
 עוֹד מֵעַתָּה. אֲבָל בְּאַמֶּת כָּל זֶה הוּא מַעֲשֵׂה הַבַּעַל-דָּבָר
 בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת זָקֵן דִּסְטָרָא אַחְרָא, כִּי נִקְרָא
 "מֶלֶךְ זָקֵן וְכֹסִיל" (קִהְלֵת ד, יג), שֶׁהוּא רוֹצֵה לְהַפִּיל אֶת
 הָאָדָם לְיַדֵּי זִקְנָה וְתִשׁוּת כַּח, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּאֵלוֹ כְּבוֹר
 נִזְקֵן בְּחֻטְאֵיו וּבְמַעֲשָׂיו, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהִשְׁתַּנּוֹת עוֹד.
 וּבְאַמֶּת לֹא-כֵן הוּא, כִּי בְּכָל יוֹם הָאָדָם הוּא בְּרִיָּה
 חֲדָשָׁה, וְכִמוֹ שֶׁאֲנוּ מְבָרְכִין בְּכָל יוֹם "עַל נְטִילַת יַדַּיִם"
 וְשָׂאֵר הַבְּרָכוֹת: "שֶׁלֹּא עָשִׂי גוֹי" וְ"עֶבֶד" וְ"אִשָּׁה"
 וְכוּ', שֶׁכָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים הַטַּעַם, שֶׁהוּא מִחֲמַת שֶׁהָאָדָם
 נִעֲשֶׂה בְּכָל יוֹם כְּבְרִיָּה חֲדָשָׁה, כְּמִבְּאֵר בְּשִׁלְחַן עָרוּךְ,
 וְכֵן בְּרַפְת "הַנּוֹתֵן לַיַּעַף כַּח" מְבָרְכִין עַל הַתְּחִדָּשׁוֹת
 הַמְּחִיזִין וְהַחִיּוֹת בְּכָל יוֹם, כְּמוֹכָא בְּכּוֹנּוֹת, וְעַל-כֵּן הָאָדָם
 צָרִיךְ לְהִזְהַר מְאֹד לְבָלִי לִפְלֵל לְזִקְנָה דִּסְטָרָא אַחְרָא, רַק
 לְהִתְחִזֵּק לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל עֵת, וְיִהְיֶה דוֹמָה בְּעֵינָיו בְּכָל
 יוֹם וּבְכָל שָׁעָה כְּאֵלוֹ הַיּוֹם נוֹלֵד, וְכְאֵלוֹ הַיּוֹם מְקַבֵּל אֶת
 הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: 'בְּכָל
 יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֵיךְ כְּחֲדָשִׁים', שֶׁכָּל זֶה הוּא סוּד אֲרֵךְ

אֲפִים, שְׁמֵאֲרִיךְ אָפוּ עַל כָּל דְּבַר מְנִיעָה וּבְלִבּוֹל
שְׁבַעֲוֹלָם, וְעוֹבֵר עַל הַכֹּל, וּמִתְחַזֵּק בְּכָל פַּעַם בְּעִבּוּדְתוֹ
יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, יְהִי־אִיךָ שְׁיִהְיֶה וְיִהְיֶה מֵה שְׁיִהְיֶה, הוּא
אֵינוֹ עוֹזֵב אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאֶפְלוֹ שְׁנִכְשֵׁל
בְּכָל פַּעַם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, הוּא מְתַגְבֵּר בְּרִצּוֹנוֹת
חֲדָשִׁים לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאֵינוֹ מְסַתְּכֵל עַל שׁוּם
מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב כָּלֵל. וּמִדָּה זֹאת שֶׁל אֲרֶךְ אֲפִים הִיא עֶקֶר
סוּד תְּקוּנֵי דִיקְנָא הַמּוֹבָאִים בְּכַתְּבִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת זְקֵן
שְׁבַקְדָּשָׁה, שֶׁהוּא זְקֵן בְּאַמֶּת, כִּי הוּא חֵי חַיִּים אֲרַכִּים
בְּאַמֶּת, כִּי הוּא מִתְחִיל לְחִיּוֹת בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וְרַק
זֶה הוּא בְּחִינַת זְקֵנָה דְקִדְשָׁה, בְּחִינַת חַיִּים אֲרַכִּים,
כַּמּוֹבָא (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יג, מִיּוֹם א'), כִּי כְּשֶׁנוֹפֵל
לְזִקְנָה דְסִטְרָא אַחְרָא, דְּהֵינּוּ שְׁנִזְקֵנַת עֲבֹדְתוֹ אֶצְלוֹ,
וּמִכָּל שְׁכֵן כְּשֶׁנוֹפֵל מִעֲבֹדְתוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, מִחֲמַת
שְׁנִדְמָה לוֹ שְׁנִזְקֵן בְּחֲטָאֵיו כָּל־כָּף, עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ
לָשׁוּב, חַס וְשָׁלוֹם, זְקֵנָה כְּזֹאת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הִיא עֶקֶר
קִצּוֹר יָמִים כַּמְבֹאֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁזִקְנִים כָּאֵלוֹ
שְׂאֵינָם מוֹסִיפִים חַיּוֹת וְתוֹסֶפֶת עֲבֹדָה וְכוּ' בְּכָל עֵת,
נִקְרָאִים "קִצּוֹר יָמִים וְשִׁבְעַ רִגְזוֹ" וְכוּ' (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן ד'); ; וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְצַאת מִהַפַּח יְקוּשׁ
שְׁנַפֵּל אֵלָיו, שֶׁהוּא חֲטָא פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע

לְבַטְלָהּ, עָלְיוּ לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַהִתְחַזְקוֹת וְאָרִיכַת
 אַפִּים וְסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ
 וּמַעֲכָב שְׂבָעוּלָם, אֲלֵא יִקַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּיָדָיו, וַיִּרְגֵּיל אֶת
 עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ
 וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וַיִּקְיִים כָּל מִצְוָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְכֵן
 יִתְמַיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׂעוּרִים כְּסִדְרָן:
 בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ, אֲזִי יִרְגֵּישׁ טַעַם
 אַחֵר בְּחִיּוֹ. וּלְבִסוּף אִם יִהְיֶה עֶקֶשׁן גְּדוֹל, וְלֹא יִתְיַאֵשׁ
 בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, אֲזִי סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְצֵאת מִהַחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה. אֲךָ דַּעַת לְנִבּוֹן, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לָזֶה,
 אֲלֵא עַל־יְדֵי שְׂיִקְרָב עֲצָמוֹ אֶל הַצְּדִיק הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה
 נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ כַּחוֹת עֲלִיוֹנִים עַד
 מְאֹד, לְלַמֵּד עִם מְקַרְבָּיו הַשְּׂגָחַת אֱלֻקוֹת, וְלִהְלָבִישׁ אֶת
 עֲצָמוֹ בְּכִמָּה וְכִמָּה לְבוּשִׁים, עַד שְׂיִכּוֹל לְהָאִיר גַּם
 בְּקִטְנִים וּבִירוּדִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ; אֲשֶׁר־י
 מִי שְׂאוּחִז בְּצְדִיק כְּזֶה, שְׂנוּפֶחַ בּוֹ רוּחַ חַיִּים בְּכָל פַּעַם,
 וְנוֹתֵן לוֹ עֲצוֹת חֲדָשׁוֹת אִיךָ לְהִתְחַזֵּק מֵעַמָּד וְלֹא
 לְהִתְיַאֵשׁ, וְאֲזִי סוּף כָּל סוּף בְּוִדָּאֵי יִזְכֶּה לְצֵאת מִהַזֶּה־מָה
 וְהִלְכֵלוּךְ שְׂנַפֵּל אֲלֵיהֶם.

יְרָאָה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עָקַר הַתְּכֵלִית בְּזָה
הָעוֹלָם הוּא לְהַגִּיעַ לְיִרְאַת שָׁמַיִם, לִירֵא מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל כָּל זֶה זוֹכִים רַק עַל־יְדֵי "קִדְשֵׁת הַבְּרִית",
וְתִכְרָף וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ בְּ"קִדְשֵׁת
הַבְּרִית", כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עוֹמֵד עָלָיו; כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בָּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת רַק בְּשִׁבִיל הָאָדָם, שֶׁהוּא
יִמְשִׁיף אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן יֵאִיר אֶת אוֹרוֹ
יִתְבָּרֵךְ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְיורִיד אֶת הַשְּׁכִינָה לְמַטָּה. כִּי
מִיּוֹם שֶׁבָּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה
שֶׁתְּהִיָּה לוֹ דִּירָה בַּתְּחִתּוֹנִים, וּכְשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מִמֶּלֶא אֶת
כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא
מְשַׁלֵּם אֶת כְּוֹנֵת הַבְּרִיאָה, לֹא־כֵן כְּשֶׁהָאָדָם נִכְשָׁל
בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהוּא הַחֲטָא הַכִּי
מְגַנֵּה שָׂרָק יֵשׁ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא עוֹקֵר אֶת מַחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ
מִשְׂרָשׁוֹ, וּמְטַמֵּא אֶת עַצְמוֹ וְאֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ,
רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְזֶה עָקַר הַבְּחִירָה לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּזָה
הָעוֹלָם - אוֹ שִׁדְבָק אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף

בָּרוּךְ הוּא, וַיִּמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ,
 וַיּוֹרִיד אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ לְמַטָּה, עַד שְׁכַל אֶחָד
 יִרְגִישׁ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אוֹ לְהִפְךָ, רַחֲמָנָא
 לְצַלָּן, שְׂיִלְךָ אַחַר תְּאוֹת לְבוֹ וְעֵינָיו, לְהַסְתַּכֵּל בְּכָל
 דָּבָר טָמֵא וּבְכָל דָּבָר הַמְּבִיא לְיַדֵי הַרְהוּר רָע, רַחֲמָנָא
 לְיִשְׁזַבֵּן, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה גּוֹרֵם לְאָדָם לְהַכְפִּישׁ בְּפָגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְנִחַשְׁכוֹת עֵינָיו וְלְבוֹ
 לְגַמְרֵי, וְנִעְלָמַת וְנִסְתָּרַת מִמְּנוּ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וַיִּמְמַלֵּא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ קְלָפוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְזֶה
 עֵקֶר הַבְּחִירָה לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם; כִּי בְּאֵמַת
 כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא, כִּי אִם בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה, וְעֵקֶר
 הַבְּחִירָה הוּא עַל-יַדֵי גְדֹל הַהֶעֱלָמָה שֵׁישׁ בְּעוֹלָם, כִּי אִם
 הָיוּ הַכֹּל רוֹאִין עַיִן בְּעַיִן שֶׁהָעוֹלָם מְלֵא מֵאֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (יִרְמְיָה כג, כד): "הֲלֹא אֶת הַשָּׁמַיִם
 וְאֶת הָאָרֶץ אָנִי מְלֵא", וּכְתִיב (יִשְׁעְיָה ו, ג): "מְלֵא כָּל
 הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְשֶׁהָאָדָם לֹא בָּא לְזֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם
 בְּשִׁבִיל לַחֲשֹׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ הָאֲחֵרוֹנָה, וּלְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ
 וַיִּקָּא בְּזֶה הָעוֹלָם אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁעַל-יַדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְמָה
 שְׂיִזְכֶּה, אֲזוּ בְּוַדַּאי לֹא הִיָּתָה שׁוּם בְּחִירָה, וְהָיוּ הַכֹּל
 בְּטֵלִים אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ; וְעֵקֶר הַבְּחִירָה הִיא עַל-יַדֵי
 הַהֶעֱלָמָה, כִּי הַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה הֶבֶל וָרִיק,

וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הִהְעֵלְמָה גְדוּלָה מְאֹד, וְהַכֹּל רָצִין אַחַר
 הָעוֹלָם הַזֶּה, וְעַקֵּר הַתְּגַבְרוֹת הִהְעֵלְמָה הוּא עַל־יְדֵי
 תְּאוּוֹת וְטִרְדוֹת הַמָּמוֹן, שֶׁכָּל הָעוֹלָם טְרוּדִין בְּזֶה מְאֹד
 כָּל יְמֵיהֶם, וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֵלָה (תְּהִלִּים מֵט, יד),
 וְכֵן אִם מִזְכִּיר זֹאת בְּפִיו כִּמָּה פְּעָמִים בְּכָל יוֹם עַל־פִּי־
 רַב "כִּי לֹא בְּמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל" (שָׁם פְּסוּק יא), "וְעֲזָבוּ
 לְאַחֲרֵים חֵילִם" (שָׁם, פְּסוּק יח), "יִצְבֹּר וְלֹא יָדַע מִי
 אוֹסֶפֶם" (שָׁם לט, ז), אַף־עַל־פִּי־כֵן "אִישׁ לְבָצְעוֹ מִקְצֵהוּ"
 (יִשְׁעִיָּה נו, יא), וְעַל־כֵּן נִקְרָא הָעוֹלָם "חֶלְד" (תְּהִלִּים מֵט, ב),
 וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חֲלִין קכז), שֶׁזֶה מַחְמַת כִּי כָּל
 מֶה שֵׁיִשׁ בֵּיבֶשֶׁה יֵשׁ בָּיָם, חוּץ מִן הַחֲלָדָה. וְהַדָּבָר
 תְּמוּהָ מְאֹד, וְכִי בְּשִׁבִיל הַחֲלָדָה הַזֹּאת יִהְיוּ נִקְרָאִים כָּל
 בְּנֵי הָעוֹלָם יוֹשְׁבֵי חֶלְד? אֵךְ עַקֵּר הַכּוֹנֵנָה שֶׁנִּקְרָא חֶלְד,
 מַחְמַת גְּדֹל הִהְעֵלְמָה וְהַחֲלָדָה שֵׁיִשׁ בָּעוֹלָם, שֶׁזֶה עֲנִין
 הַחֲלָדָה, שֶׁהִיא נְטֻמָּנֶת וְנִסְתָּרֶת בְּעַקֵּר בְּבִתִּים, בַּחוּרִין
 וּבְסוּדָקִין, שֶׁזֶה כָּל עֲנִינֵי עוֹלָם הַזֶּה, שֵׁיִשׁ דְּבָרִים הַרְבֵּה
 מֵרַבִּים הֶבֶל, וְהַכֹּל רוֹאִין בְּחוּשׁ שֶׁהַכֹּל הֶבֶל, וְאַף־עַל־
 פִּי־כֵן מִתְּגַבְּרֶת הִהְעֵלְמָה וְהַחֲפוּי וְהַהִסְתָּרָה עַל כָּל דָּבָר
 וְדָבָר, עַד שֶׁקָּשָׁה מְאֹד לְגַלוֹת הָאֱמֶת בָּעוֹלָם,
 וְלַהּוֹצִיאָה מִהֶעֱלָם אֶל הַגְּלוּי, וְלַהּכְנִיס בְּלֵב כָּל אֶחָד
 שֵׁיִסְתַּכֵּל הֵיטֵב בְּעֵין הָאֱמֶת, סוּף כָּל סוּף מֶה יִהְיֶה

התכלית ממנו ומכל העולם; וכל זה מחמת הקלפה
החזקה, שמעלמת ומסתרת האמת מן העולם, שזה
ענין החלד, שהיא הקלפה ראשונה משמונה שרצים
הטמאים, והיא נמצאת רק ביבשה, ששם ישוב בני
אדם בעלי בחירה; כי עקר ההעלמה הזאת הוא
בשביל קיום הבחירה, שזה עקר קיום העולם. ועל-כן
נקראים בני העולם הזה "יושבי חלד", ועל-כן בכמה
מקומות בתהלים, שבא דוד המלך, עליו השלום,
לגלות ההעלמה, ולהודיע היטב שהעולם הזה הוא צל
עובר, הוא קורא העולם בשם חלד. ועל-כן גם במזמור
מ"ט, שמרבה שם לדבר מגדל שטות הכל העולם צעק
שם תחלה: "האזינו כל יושבי חלד", הינו שלא יניחו
להטעות עצמם, ולא יהיו פרוכים אחר החלדה, שזהו
עצם ההעלמה שיש בעולם. וזה שאמר שם: "כי ידבר
חכמות והגות לבי תבונות" וכו', ואחר כך מדבר
מגדל שטות העולם והבליו, מה שלכאורה הם דברים
פשוטים, והכל יודעין זאת, אך באמת זה מנפלאות
הבורא, שבשביל הבחירה נתן פח להעלמה
שתגבר כל-כך, עד שתכסה ותעלים דברים פשוטים
כל כך, מה שהכל יודעין ורואים בעיניהם בכל עת,
ואף-על-פי-כן ההעלמה מתגברת כל-כך, עד שצריכין

לְזֶה חֲכָמָה גְדוֹלָה וְשֹׁכֵל עִמָּךְ, לְגִלוֹת וּלְפַקֵּחַ עֵינֵי
 הָעוֹלָם, שְׂיִסְתַּכְלוּ וְיִשְׂימוּ לְבָם בְּאַמֶּת לְזֶה בְּעֶצְמוֹ, מֵה
 שֶׁהַאֲמֶת פְּשוּטָה וּבְרוּרָה כָּל כֶּף וַיְדוּעָה לִכְל, וְאַף־עַל־
 פִּי־כֵן הִיא נִעְלָמָת וּמְכֻסָּה כָּל כֶּף מִבְּנֵי הָעוֹלָם, עַד
 שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יִתְעוֹרְרוּ בְּנֵי אָדָם מִשְׁנֵתָם, וַיִּזְכְּרוּ בְּאַמֶּת
 סוּף וְתַכְלִית הָעוֹלָם, וַיִּשׁוּבוּ אֶל ה', אֲשֶׁר זֶה עֲקָר
 הַחֲכָמָה הַגְּדוֹלָה מִכָּל הַחֲכָמוֹת - שֶׁלֹּא לְהִטְעוֹת אֶת
 עֶצְמוֹ, וַיִּחַשֵׁב בְּכָל יְעֵת רַק עַל תַּכְלִית הַצְּלָחַת נַפְשׁוֹ
 לְנִצָּח. וּבְאַמֶּת עֲקָר כַּח כָּל הַהֶעְלָמוֹת וְהַהִסְתָּרוֹת,
 נִמְשָׁךְ הַכֹּל מִצְמֻצוּמִים וְדִינִים, וּכְפִי שְׂמִמְשִׁיכִין
 הַמְתַּקֵּת הַדִּינִים, כְּמוֹ כֵן נִתְגַּלִּית הַהֶעְלָמָה; וְעַל־כֵּן
 עֲקָר תִּקּוּן הַתְּגַלוֹת הַהֶעְלָמָה הַזֹּאת שְׂיִשׁ בְּעוֹלָם, הוּא
 עַל־יְדֵי אָמוּנַת חֲכָמִים אֲמִתִּיִּים, לְהִתְקַרֵּב לָהֶם
 וּלְתַלְמִידֵיהֶם וּלְכָל הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם, וּלְהִתְמַיֵּד וּלְעֵיֵן
 הַיֵּטֵב בְּהַסְפָּרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּתְחַדְּשׁוּ עַל יָדָם, שְׁעַל־
 יְדֵי־זֶה מִמְשִׁיכִין הַמְתַּקֵּה מִבְּחִינַת הַשֹּׁכֵל הָעֵלְיוֹן,
 הַכּוֹלֵל בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלָאָה, בְּחִינַת קֹדֶשׁ קְדוּשִׁים,
 שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְתַּקֵּין כָּל הַדִּינִים וְהַצְּמֻצוּמִים, וְנִתְגַּלִּין
 כָּל הַהֶעְלָמוֹת וְהַהִסְתָּרוֹת שְׂיִשׁ בְּעוֹלָם, וְאִז מֵאִיר
 הָאֲמֶת בְּעוֹלָם בְּשִׁלְמוֹת (עֵיֵן כָּל זֶה בְּאִרְיִכוּת בְּלִקּוּטֵי־הַלְכוֹת,
 שְׁחִטָּה, הַלְכָה ה') ; וְלָכֵן אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן

לזכות להגיע אל תכלית הבחירה, הינו שייבחר רק
 בטוב, ויחפש ויבקש אחר אמתת מציאותו יתברך, רק
 על-ידי-זה שיתקרב אל הצדיקים האמתיים
 ותלמידיהם, ויתמיד בספריהם הקדושים שזכו לחדש,
 כל אחד כפי שרשו בנשמת הצדיק, ודיקא על-ידי-זה
 תמשך עליו יראה עליונה לירא ולפחד רק ממנו
 יתברך, אשר זו היא התכלית שהאדם נברא בשבילה;
 כי האדם צריך תמיד להכניס בעצמו את אמתת
 מציאותו יתברך, ולהרגיש איך שכל הבריאה כלה היא
 אין סוף ברוך הוא, ולא יסתכל כלל על הבלי העולם
 הזה והבלי, וכל שכן שלא ישים לב על שום דבר
 המטמא את הלב והמח, שהם הכלים שבהם שורה
 הנשמה. וצריכין לבקש ממנו יתברך בכל יום ויום
 שתהיה לו אמונה פשוטה בו יתברך, ויסק את
 חכמתו המדמה לגמרי, וכן שתהיה לו אמונת חכמים,
 ויאמין בדבריהם הקדושים, המחזקים ומעודדים
 ומשמחים את נפש כל חי. וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי
 מוהר"ן, חלק א', סימן סא), אשר יש ספרים ועתידיים להיות
 ספרים, וכלם נצרכים לעולם, ואסור ללעג מאחד
 מהם, ומי שלועג על ספרים, סימן שלבו מלא טנפת,
 רחמנא לישזבן. ועל-כן כל מי שנפגם בפגם הברית -

הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלְיוֹ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת,
 וּלְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים וּבְסִפְרֵי תַלְמִידָיו
 וּבְתַלְמִידֵי תַלְמִידָיו, וְעַל־יְדִיזָה גַם הוּא יַחֲיֶה אֶת
 עֲצָמוֹ, וַיִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת זִיו שְׂכִינַת עֵזוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וַיִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְיְרָאָה אֱמֶתִית, לִירָא וּלְפָחַד רַק מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיכִים לְהִתְרַחֵק מֵאֵלוֹ הַרְשָׁעִים קְלֵי הָעוֹלָם,
 אֲשֶׁר מִתְלוֹצְצִים מִסִּפְרֵי הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים, וּבוֹדִים
 עֲלֵיהֶם כָּל מִינֵי שְׂקָרִים, וּמְרַחֲקִים בְּנֵי אָדָם מִלְּמַד
 וְלַעֲיֵן בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל גְּדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים
 וְתַלְמִידֵיהֶם וְתַלְמִידֵי תַלְמִידֵיהֶם, אוֹי לָהֶם וְאוֹי
 לְנַפְשָׁם, כִּי הֵם מְגַלִּים אֶת זִהְמַת מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים, כִּי
 לֹא יִדְבֹר אָדָם עַל סִפְרֵי צְדִיקִים, אֶלָּא אִם הוּא בְּעֲצָמוֹ
 פָּגוּם בַּפֶּגֶם הַבְּרִית, וְזֶה בְּרוּר. וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוֹ
 מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כֻּלָּל, וּבוֹחֵר בַּחַיִּים, וּמַדְבִּק אֶת עֲצָמוֹ
 בְּצְדִיקִים אֱמֶתִיִּים וּבְסִפְרֵיהֶם, הַמְּלֵאִים יְרֵאת שָׁמַיִם,
 וּבְסִפְרֵי תַלְמִידֵיהֶם וְתַלְמִידֵי תַלְמִידֵיהֶם, הַמְּגַלִּים
 אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵז גַּם לוֹ תִּפְנֹס תְּשׁוּקָה
 עֲצוּמָה לְחַזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּכְנִיעַ אֶת בְּחִירָתוֹ הָרָעָה
 לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל דְּבָרִים הַמְּבִיאִים לְיַדֵּי
 הָרָהוּר רַע, וַיִּבְחַר בְּטוֹב - לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֱמֶתִית, וְלְהִמְשִׁיךְ בְּעֲצָמוֹ עֲרֵבוֹת,

נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו אֲמֵתת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁרִי לוֹ !

יְסוּרִים

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד יְסוּרִים לְאָדָם
כָּמוֹ יְסוּרֵי עֲוֹנוֹת, כָּמוֹ שֶׁפִּירַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-
מוהר"ן, חלק ב', סימן ז') אֵת מֵאֲמָרָם ז"ל (שַׁבַּת נה) : אֵין
יְסוּרִים בְּלֹא עוֹן ; שֶׁכְּשֵׁאֵין בָּהֶם עוֹן אֵינָם יְסוּרִים כָּלֵל ;
כִּי עֵקֶר הַיְסוּרִים הוּא רַק כְּשֶׁנוֹפְלִים בְּעוֹנוֹת, חַס
וְשָׁלוֹם. וְזֶה עֵקֶר הַרְחֻמָּנוּת לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל עִם
קְדוּשָׁה, לְהוֹצִיאֵם מִהַמַּשְׁאוּי הַכָּבֵד שֶׁל הָעוֹנוֹת. וְעַל-
כֵּן מִשֶּׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, בְּכָל עֵת שֶׁנִּפְּלוּ יִשְׂרָאֵל
בְּאִיזָה עוֹן, הָיָה מוֹסֵר נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם וְהִתְפַּלֵּל בְּעֵדָם ; כִּי
זֶה עֵקֶר עֲבוּדַת הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה
וְנִפְלְאָה מְאֹד, שֶׁהֵם מוֹסְרִים אֵת נַפְשָׁם בְּעֵבוֹר נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וּמוֹצִיאִים אוֹתָם מֵעוֹנוֹת, שְׂזָה עֵקֶר הַיְסוּרִים.
וּבְאַמֶּת כָּל הָעוֹנוֹת הֵם יְסוּרִים קָשִׁים וּמָרִים מְאֹד
לְהַנְשָׂמָה, כִּי הַנְשָׂמָה הִיא חֵלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל, וְכָל עוֹן
וְחַטָּא הוּא כְּכֹתֵם שָׁחוֹר עַל בְּגָד לָבָן שֶׁל מְשִׁי, וּמְכַל
שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בְּחַטָּא הַמְּגַנָּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית -

הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עַל־יְדִי־זֶה הוּא מְלַכְלֵךְ אֶת נַשְׁמָתוֹ
לְגַמְרֵי, וְגוֹרֵם לָהּ כְּתָמִים מְזֻהָמִים, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד
יִתְבַּיֵּשׁ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים מִהַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, אִם
לֹא יִחְזֹר בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּעוֹדוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, וּמָה גַם
כְּשֶׁעֲדִין הָאָדָם בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, אֵין עוֹד יִסּוּרֵי הַנֶּפֶשׁ
וְהַגּוּף כְּמִי שֶׁנִּפְלַ בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, כִּי הוּא מִכְּנִיס
בְּאָדָם דְּכַאֲוֹן פְּנִימִי, וּמִתְיַאֵשׁ לְגַמְרֵי מִחַיּוֹ. וּמִי
שֶׁנִּלְכַד בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, סוֹבֵל יִסּוּרִים גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת.
כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מִכְּנִיס בּוֹ מְרִירוֹת וְדְכַאֲוֹן פְּנִימִי, וְהוּא
תָּמִיד שָׂרוּי בְּעַצְבוֹת וּבְמָרָה שְׁחוּרָה, וְלִבּוֹ מְעַקֵּם
בְּעַקְמוּמִיּוֹת וּבְסִפְקוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה
הוֹרֵס לוֹ אֶת כָּל הַחַיִּים, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁנִּפְלוּ
בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, שְׁסוֹבְלִים יִסּוּרִים וּמְצַפּוֹנִים,
וּמְסֻתוֹכְבִּים בְּמַחְשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּאַבְדוֹת, רַחֲמָנָא
לִישְׁזַבֵּן, וְכָל זֶה בָּא מִחַמַּת שֶׁהַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה עוֹקֵר
אֶת הָאָדָם מִשָּׂרְשׁוֹ; כִּי הַתְּכֻלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא לְהַגִּיעַ
אֶל בְּטוֹל גָּמוֹר אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי כְּשֶׁאָדָם
זוֹכֵה לְקִיָּים אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלִהְיוֹת דְּבוּק בְּחַי
הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא תָּמִיד שָׂב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה
אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל־יְדִי־זֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ
אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, וְאֵינוֹ

רוֹצֵה שׁוֹם דְּבַר רַק אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲבָל
 תִּכְרֶף וּמִיד כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹקֵר אֶת
 עֲצָמוֹ מִשָּׂרְשׁוֹ לְגַמְרִי, וְסוֹבֵל יְסוּרֵי וּמְצַפּוּנֵי נֶפֶשׁ.
 וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר כָּלֵל הַמְּלַחְמָה שֵׁישׁ
 לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא, כִּי הָאָדָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא
 בְּשִׁבִיל זֶה, שְׂיִזְכֶּה לְהַכְּלִיל בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּלְבִטֹּל
 עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יְעַת בְּרָצוּא וְשׁוֹב, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה
 יִזְכֶּה לְהַפִּיר וְלִידַע אֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה הִיָּתָה כָּל
 הַבְּרִיאָה כְּלָה - בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדְעוֹן לָהּ, אֶךְ חִיזוּ דְהָאֵי
 עֲלָמָא מִשְׁתַּטַּח כְּנֻגַד הָאָדָם, וּמוֹנֵעַ אֹתוֹ מְאֹד
 מְלַהֲסֵתְכֵל אֶל הַתְּכֵלִית, וְלְהַתְּבַטֵּל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּאַמְתָּ.
 וּבַפֶּרֶט כְּשֶׁמְסַתְּכֵל עַל נָשִׁים, וּבָא לְיַדֵּי הָרַהוּרֵי עֵבְרָה,
 עַד שְׁנַתְּחַמֵּם וּבָא לְיַדֵּי חֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, אֲשֶׁר רַק בְּשִׁבִיל זֶה בָּאִין כָּל הַיְסוּרִים עַל
 הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא מְלֵא יְסוּרִים, וְהַכֹּל כְּדֵי שֶׁעַל־
 יְדֵי הַיְסוּרִים יִבְרַח אֶל הַתְּכֵלִית; כִּי תְכֵלִית הִירִידָה הִיא
 כְּדֵי שֶׁיַּעֲלֶה חֲזָרָה, כִּי מְלַמְעֵלָה מְסַבְּבִים עִם כָּל אֶחָד
 שֶׁיִּפֹּל, כְּדֵי שֶׁיִּוָּכַל לְהַתְּחִיל עוֹד פַּעַם מִחֲדָשׁ, עַד
 שְׂיִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק לְגַמְרֵי בָּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְיִהְיֶה
 בְּטֵל וּמְבִטֵּל בְּעֵצָם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, רַק

כְּשֶׁאָדָם נִכְשָׁל בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אִז שׁוֹבֵר אֶת כָּל כְּלָיו, כִּי אֵין לוֹ כְּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם אֶת הַבְּטוּל, לְהִיּוֹת בְּטֵל וּמִבְטָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה הוֹרֵס אֶת הַמַּח וְהַלֵּב לְגַמְרֵי, וְזֶה גוֹרֵם לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים, מֵאַחַר שֶׁנֶּעֱתַק לְגַמְרֵי מִהָאֲרַת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל־כֵּן לֹא מִבְּעֵיַא שְׂאָדָם שֶׁנִּכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, שֶׁסּוֹבֵל יְסוּרִים, אֲלֵא אֲפִלוּ צְדִיקִים שֶׁכָּבַר בְּרַחוּ מִחִיזוֹ דְּהֵאֵי עֲלֵמָא, עִם כָּל זֹאת גַּם עֲלֵיהֶם עוֹבְרִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים מְאֹד; כִּי בְּכָל פַּעַם מִי שֶׁרַק בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזוֹכֶה לְהַסְתַּתֵּר בְּסִתְרָא צֵל כְּנַפְיוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל כְּשֶׁחִוֵּז מִהַבְּטוּל, אִז מְרַגֵּשׁ אֶת הַיְסוּרִים. וְכָל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מִי שֶׁעֲדִין רַחוּק לְגַמְרֵי מְזֵה, וּבַפֶּרֶט מִי שֶׁנִּכְשָׁל בְּעוֹנוֹת חַמּוּרִים, עוֹוֹנוֹת גְּסִים, הוּא לְגַמְרֵי רַחוּק מִהַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת, כִּי אֵין לוֹ אֶת הַכְּלִים בְּשִׁבִיל זֶה, וְעַל־כֵּן הוּא סוֹבֵל יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, וְעָלָיו לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת אֲשֶׁר יָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתוֹ, עַד שֶׁגַם הוּא יִזְכֶּה לְבַחֲיִנוֹת בְּטוּל כְּפִי בַּחֲיִנָּתוֹ, לְהִיּוֹת בְּטֵל וּמִבְטָל בְּעֵצָם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבֵי, בְּנֵי, שֶׁאֲפִלוּ מִי שֶׁזוֹכֶה לְאִיזוֹ בַּחֲיִנַּת בְּטוּל, אֲבָל אַחַר כֵּן כְּשֶׁשָּׁב מִהַבְּטוּל, אִז מִתְגַּבְּרִים עָלָיו הַמוֹנְעִים וְהַיְסוּרִים

בְּיוֹתֵר, כִּי צָרִיכִים כֻּלָּם חֲזָקִים לְקַבֵּל בָּהֶם אֶת הַהֶאָרָה
 שֶׁהִשִּׁיג בְּעֵת הַבְּטוּלָה, וְאִז עֵקֶר הַנְּחֻמָּה, עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה
 שֶׁמִּמֵּשִׁיכִין מִהֶרְשִׁימָה שֶׁל הַבְּטוּלָה. אֲבָל בְּיָדָיו לָאוּ כָּל
 אָדָם זֹכֶה לָזֶה עַל־יְדֵי הַיְסוּרִין שָׁלוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (תְּהִלִּים צד, יב) : "אֲשֶׁרִי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר תִּיְסָרְנוּ יְהִי וּמִתּוֹרַתְךָ
 תִּלְמָדְנוּ", מְכַלֵּל שֶׁלֹּא כָּל אָדָם זֹכֶה לָזֶה, עַל־כֵּן עֵקֶר
 הַתְּקוּן הוּא עַל־יְדֵי הַצְּדִיק הָאֱמֵת, שֶׁיִּכּוֹל לְהַבִּיא אֶת
 כָּל אֶחָד אֶל הַתְּכֵלִית, כִּי הוּא מִמֵּשִׁיךְ בְּכָל פַּעַם תּוֹרָה
 נִפְלְאָה עַל־יְדֵי גִדּוֹל עֲצָם הַיְסוּרִים שֶׁמִּקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ
 בְּכָל פַּעַם בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁמִּמֵּשִׁיךְ בְּכָל פַּעַם
 חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה נִפְלְאִים כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁמֵּאִיר בְּלִב כָּל אֶחָד
 אֲפֹלוּ בְּהַפְּחוֹת שֶׁבַּפְּחוֹתֵימָם, וְאֲפֹלוּ בְּאֵלוֹ שֶׁנִּכְשָׁלוּ
 בְּעוֹנוֹת הַכִּי חֲמוּרִים פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע
 לְבִטּוּלָה, אִיזוֹ הַתְּנוּצָצוֹת וְזִרְיָה מִהֶרְשִׁימָה שֶׁל
 הַבְּטוּלָה, עַד שֶׁיִּכּוֹל גַּם הַפְּחוֹת לְבִטּוּלָה עֲצָמוֹ בְּרָצוֹא
 וְשׁוּב, עַד שֶׁיִּתְנוּצֵץ וְיִזְרַח גַּם בְּדַעְתּוֹ הַתְּנוּצָצוֹת
 אֶלְקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ וּגְדֹלַת הַתּוֹרָה וְהַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים.
 וְזֶה עֵקֶר הַנְּחֻמָּה מְכַלֵּל הַצָּרוֹת. וְזֶה (יְשַׁעְיָה נא, יב) : "אֲנֹכִי
 אֲנֹכִי הוּא מִנְּחֻמְכֶם", כִּי עֵקֶר הַנְּחֻמָּה הוּא "אֲנֹכִי
 אֲנֹכִי", שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ, שֶׁשֵּׁם נִכְלָלִין בְּעֵת
 הַבְּטוּלָה, שֶׁהוּא עֵקֶר הַנְּחֻמָּה, כִּי שָׁם כָּלוּ טוֹב, כָּלוּ אֶחָד,

וְהַכֹּל מִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה שָׁם. וְזֶה "אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מִנְחָמְכֶם", שְׁתֵּי פְעָמִים אָנֹכִי, הֵינּוּ בְּחִינַת הַבְּטוּל בְּרָצוּא וְשׁוֹב, כִּי בְשַׁעַת הַבְּטוּל אֲז מִתְבַּטֵּל בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁשָׁם כָּלוּ טוֹב, וְאֲז בְּוֹדָאִי מִתְבַּטֵּלִין הַדִּינִים וְהַיְסוּרִים לְגַמְרִי, וְזֶה בְּחִינַת אָנֹכִי הָרֵאשׁוֹן, כִּי אֲז מִתְבַּטֵּל וְיִוֹדַע שְׁאִין נִמְצָא שׁוֹם דְּבָר, כִּי אִם אָנֹכִי הָיִי"ה, שֶׁהוּא כָּלוּ אֶחָד, כָּלוּ טוֹב; אֲבָל אַחַר כֵּךְ כְּשֶׁשָּׁב מִהַבְּטוּל, וְחִוּזָרִים הַיְסוּרִים וּמִתְגַּבְּרִין בְּיֹתֵר, וְאֲז מִתְנַחֵמִין עַל־יַדֵּי הַתּוֹרָה שֶׁשׁוֹאֵב מִהַרְשִׁימָה שֶׁהַשִּׁיג, וְזֶה בְּחִינַת אָנֹכִי הַשֵּׁנִי, לוֹמֵר שֶׁ"אָנֹכִי אָנֹכִי", הוּא הַכֹּל אֶחָד, בְּחִינַת "אֲנִי אֲנִי הוּא", הֵינּוּ: אָנֹכִי הָיִי"ה שֶׁהַרְגֵּשְׁתָּ בְשַׁעַת הַבְּטוּל, אָנֹכִי הוּא בְּעֶצְמִי. וְזוֹ הִיא נִחְמָתְךָ, בְּחִינַת "אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מִנְחָמְכֶם"; כִּי אֶף־עַל־פִּי שֶׁאַחַר הַבְּטוּל אִי אֶפְשָׁר לִידַע כְּמוֹ בְשַׁעַת הַבְּטוּל, אֲבָל אֶף־עַל־פִּי־כֵן הַרְשִׁימָה שֶׁנִּשְׁאַרְתָּ מִהַבְּטוּל מְאִירָה לְדַעַת, וְאֲז הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּבִיכּוֹל מְנַחֵם אוֹתוֹ עַל־יַדֵּי הַתּוֹרָה שֶׁשׁוֹאֵב מִשָּׁם, וּמוֹדִיעַ וּמְאִיר בְּדַעַתוֹ, כִּי "אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מִנְחָמְכֶם", הֵינּוּ אָנֹכִי בְּעֶצְמִי שֶׁהַרְגֵּשְׁתָּ בְשַׁעַת הַבְּטוּל, אָנֹכִי הוּא בְּעֶצְמִי הַמְּחִיָּה וּמְנַהִיג אוֹתְךָ גַּם עַתָּה, וְהוּא מִנְחָמְכֶם; כִּי כְּוֹנֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּוֹדָאִי לְטוֹבָה, וּבְוֹדָאִי יִתְבַּטְלוּ כָּל הַדִּינִים וְהַיְסוּרִים, וְהַכֹּל

יתהפך לטובה, כמובא (לקוטי הלכות מילה, הלכה ה', אות יא); ועל-כן כל מי שנפל כבר בחטאים ועוונות, ובפרט בחטא המגנה הזה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, עקר תקונו הוא רק על-ידי גדולי מבחרי הצדיקים, שאין להם כבר שום הסתכלות בזה העולם, והם זכו להגיע אל הבטול בתכלית השלמות, שהם בטלים ומבטלים לגמרי לגבי האין סוף ברוך הוא, ונעתק מהם חיזוּדֵהֶאֱי עֲלֵמָא לְגַמְרִי, ועל-כן דיקא הם זוכים להעלות ולהגביה את כל הנשמות שנפלו במקום שנפלו ונתלכלכו במקום שנתלכלכו, והם יכולים להוציא את כל הירודים והנפולים מעוונותיהם המרים, שאלו היסורים הכי קשים לנשמה. ועל-כן כל מי שיודע בנפשו, שחטא ופגם באיזה פגם שרק יהיה, ומכל שכן מי שיודע בנפשו שאינו נקי מתאות נאוף, ועדין בוערת בו תאוה זו עד מאד, ובפרט שנכשל בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, עליו למסר את נפשו בעבור התקרבות אל גדולי מבחרי הצדיקים, וימסר את נפשו בפעל מממש להיות מקרב אליהם; כי בודאי הסמ"ך-מ"ם לא יתן לנפשות הפגומים להחזיק עצמם בגדולי מבחרי הצדיקים, אשר הם יכולים לתקן את הכי גרוע בעולם,

כִּי הֵם מֵרָאִים לוֹ דַעַת, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם
 כָּלֵל, וְכָל זְמַן שֶׁהָאָדָם חַי יֵשׁ לוֹ תִקְוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל.
 וְלָכֵן עוֹשֶׂה הַסֵּם "דִּמ"ם אֶת כָּל אֲשֶׁר בְּכַחוֹ לְמַנַּע
 וּלְעַכֵּב מֵאֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ בַפָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, שְׁלֹא יִזְכּוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי
 הַצְּדִיקִים, הַבְּטִילִים לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא
 מְקִים עֲלֵיהֶם מִתְּנַגְדִים רְשָׁעִים, שֶׁמִּפִּיר אוֹתָם מִכְּבָר
 (עֵין בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ז', מִהַזְּבוּב וְהַעֲכָבִישׁ), וְהוּא מִגְדִּיל
 אֶת שְׁמֵם בְּעוֹלָם, וּמִפְרִסֵּם מְאֹד, הָעֵקֶר שֶׁיִּתְקַבְּלוּ
 דְּבָרֵיהֶם בְּאֲזְנֵי הַמוֹן־עַם, כְּדֵי שֶׁיִּתְרַחֲקוּ מִגְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי
 הַצְּדִיקִים, הַבְּטִילִים לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
 וְאֲשֶׁר יֵשׁ בְּכַחַם לְקָרֵב אֶת כָּל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ. וּמָה עוֹשֶׂה הַסֵּם "דִּמ"ם? דִּיקָא אֶת גְּדוּלֵי
 מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים, הוּא מַעֲלִים וּמְסַתִּיר מִהָעוֹלָם, עַד
 שֶׁכָּל אֵלוֹ הָרְחוּקִים לֹא יִדְעוּ מֵהֶם כָּלֵל, וּלְהִפְךָ - הוּא
 מְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת כָּל אֵלוֹ הָרְשָׁעִים, הַצְּבוּעִים
 וְהַרְמָאִים. וְעַל־כֵּן הַבְּחִירָה מְאֹד חֲזָקָה כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם
 חַי בְּזֶה הָעוֹלָם. וּמִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ נִגְעֵי לְבָבוֹ
 וּמִכְאוּבָיו, עָלָיו לְמָסֹר אֶת נִפְשׁוֹ לְעֵבֶר וּלְדַלֵּג עַל הַכֹּל,
 וַיָּבֹא אֶל גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים, וְאִז גַּם לוֹ תִהְיֶה
 תִּקְוָה לְתַקֵּן הַכֹּל, וַיִּזְכֶּה לְצֵאת מִיִּסּוּרָיו, וַיִּהְיֶה נְכֹלֵל

לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וַיְהִי־נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַדְבִּיק
בוֹ יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר־יוֹ וְאֲשֶׁר־י חֵלְקוֹ!

יצר הרע

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֱהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עָקַר הַיֵּצֵר הָרַע הוּא
בְּתַאֲוֹת נְאוּף, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, כַּמּוּבָא (זהר ויקרא
טו:): עָקְרָא דִּי־צָרָא בִישָׂא עַל עֲרִיזָן, וְהִיא עָקְרָא
דְּמַסְאָבוּתָא; הֵינוּ שְׁעָקַר הַיֵּצֵר הָרַע הוּא עַל עֲרִיזוֹת, וְזֶה
עָקַר הַזֵּהֲמָה, שְׁמֻזְזָהּ וּמְטָמָא הַיֵּצֵר הָרַע אֶת הָאָדָם.
וַיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁנַתְּפִתּוּ אַחֲרֵי יֵצְרָם הָרַע, וְנִכְשְׁלוּ,
רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים וְעוֹוֹנוֹת חֲמוּרִים
בְּפָגַם הַבְּרִית, כְּגוֹן: נְדָה, שְׁפָחָה, גּוֹיָה, זוּנָה, רַחֲמָנָא
לִישְׁזַבֵּן, וַיֵּשׁ שְׁנַפְלוּ גַם לַחֲטָא הַמְּגִנָּה וְהַמְּזַהֵם שֶׁל
הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר הַחֲטָא הַמְּגִנָּה וְהַמְּזַהֵם הַזֶּה
עוֹקֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמוֹצִיא אוֹתוֹ מִדַּעְתּוֹ, עַד
שְׁמֻשְׁתַּגַּע לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצֻלָן; כִּי הַזֶּרַע הוּא בְּמַח,
וּכְשֶׁמוֹצִיא זֶרַעוֹ לְבִטְלָה, עַל־יְדִיזָה נְפָגָם מֵחוּ וְדַעְתּוֹ,
רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן. וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חַכְמֵי הָרוֹפְאִים,
שְׂרַפּוּאָתוֹ שֶׁל מְשַׁנֵּעַ הוּא הַסְּרוּס, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ

ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו); כִּי רַב הַיִּצְרַר הָרַע
 שְׁלָהֶם הֵם הַדְּמִים שְׁלֹא נִזְדַּכְּכוּ, כִּי הַיִּצְרַר הָרַע בָּא
 מֵהַדְּמִים שֶׁבְּחָלָל הַשְּׂמָאֵלִי, אֲשֶׁר מִשָּׁם בָּא, שְׁבוּעַר
 תָּמִיד בְּתַאֲוַת נְאוּף, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי-
 מוהר"ן, חלק א', סימן עב); וַיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁכַלְכָךְ בּוֹעֵר
 בָּהֶם הַיִּצְרַר הָרַע בְּתַאֲוַת נְאוּף, שֶׁכְּשֵׁהֶם רוּאִים אִיזוּ
 אֲשֶׁה, אֲזִי מִשְׁתַּגְּעִים לְגַמְרֵי, וּמְכַל שְׁכֵן כְּשֶׁרוּאִים
 תְּמוּנַת תּוֹעֵבָה, אֲזִי בּוֹעֲרִים אַחֲרֶיהָ, וּכְשֶׁאֵינָם יְכוּלִים
 לְהוֹצִיא מְזִימָתָם, אֲזִי מוֹצִיאִים אֶת זֶרַעַם לְבַטְלָה עַל
 הָאָרֶץ, אֲשֶׁר הָעוֹן הַזֶּה הוּא הָעוֹן הַחֲמוּר בְּיוֹתֵר
 בְּתוֹרָה; כִּי מְכַל טֶפֶה וְטֶפֶה הָיָה יְכוּל לְהַבְרִיא וְלָד,
 וְהוּא הוֹרֵג אֶת יְלָדוֹ בְּמוֹ יָדָיו, עַל־יְדֵי שְׁמוֹצִיא אֶת
 זֶרַעוֹ לְבַטְלָה עַל הָאָרֶץ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְהַחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה בָּא לְאָדָם עַל־יְדֵי תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה
 שְׁבוּעֲרִים בּוֹ דְּמִיו, עַד שֶׁמֵּרַב חֲמִימוֹת הוּא מִשְׁתַּגֵּעַ
 מִמֶּשׁ; כִּי הַיִּצְרַר הָרַע עוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם מְשַׁגֵּעַ מִמֶּשׁ, כִּי
 בַּעַל עֵבֶרָה הוּא מְשַׁגֵּעַ, כַּמְּאֲמָרֵם ז"ל (סוֹטָה ג.) אֵין אָדָם
 עוֹבֵר עֵבֶרָה, אֲלָא אִם־כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת. וּבְאַמַּת
 כָּל אָדָם יְכוּל לַחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה, אִם רַק יִקַּח אֶת עֲצָמוֹ
 בְּיָדָיו, וַיִּצִּית אֶת הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ
 רַבְּנּוּ ז"ל (שיחות הַר"ן, סימן סז), אֲשֶׁר אֶפְלוּ הַמְּשַׁגֵּעַ הַכִּי

גָּדוֹל, אִם רַק יִצְיִית אֶת הַחֶכֶם, יְכוּל לְצִאת מִשְׁגְּעוֹנוֹ;
 אֲבָל הַצָּרָה שֶׁל הַמְּשַׁגֵּעַ, שְׁאִינוֹ רוֹצֵה לְצִיִּית אֶת הַחֶכֶם.
 וּבִאֲמֶת כָּל זֶה בָּא מֵהַחֲלוּף שֶׁהַתְּחִלָּה בֵּין הַמְּלֶךְ לְבֵן
 הַשִּׁפְחָה וּבֵין הַשִּׁפְחָה לְבֵן הַמְּלֶךְ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ
 ז"ל (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יֵא), שְׁאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִכְחוֹ.
 וּמִזֶּה יְכוּל כָּל אָדָם לְקַח מוֹסֵר לְעֵצְמוֹ, כְּשֶׁרוֹאֶה
 שֶׁהַיֵּצֵר הָרַע וְהַתְּאֻוֹת וְכוּ' מְתַגְבְּרִים עָלָיו מְאֹד מְאֹד,
 וְנִדְמָה לוֹ שֶׁקִּשָּׁה לְשִׁבְרָם, צָרִיךְ לֵידַע שֶׁבּוֹדָאֵי אֵינן
 הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא בָּא בְטְרוּנְיָה עִמוֹ, וּבּוֹדָאֵי אִם לֹא
 הָיָה לוֹ כַח לְשִׁבֵר אֶת תְּאֻוֹתָיו, לֹא הָיָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 מְגַרָּה בּוֹ יֵצֵר הָרַע כְּזֶה, וְאִם בּוֹעֵר בּוֹ יֵצֵר הָרַע כְּזֶה חֲזַק
 לְתַאֲוֹת נְאוּף, מִזֶּה עָלָיו לְלַמֵּד גְּדֻלַּת נַפְשׁוֹ, שֶׁבּוֹדָאֵי
 יְכוּל לְהַתְּגַבֵּר עַל הַכֹּל - אִם יִהְיֶה עֲקֻשָּׁן, וְאֶפְלוּ
 שְׁנוּפְלֵת עָלָיו חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת בְּכָל פַּעַם, וְנִדְמָה לוֹ
 כְּאִלוֹ אֲבָד מָנוֹס וְתַקְוָה, אָסוּר לוֹ לְהַתִּיֵּאֵשׁ בְּשׁוֹם אֶפֶן,
 רַק אֲדַרְבָּה יֵדַע בְּנַפְשׁוֹ, כְּשֶׁרוֹאֶה שְׁיֵשׁ לוֹ יֵצֵר הָרַע
 גָּדוֹל כְּזֶה, שֶׁבּוֹדָאֵי נַפְשׁוֹ הִיא נֶפֶשׁ יְקָרָה וְקְדוּשָׁה מְאֹד
 מְאֹד בְּשִׁרְשָׁהּ, וְעַל־כֵּן מְתַגְבְּרִים עָלָיו כָּל כָּף; כִּי כָּל
 מֵה שֶׁהַנֶּפֶשׁ יְקָרָה וְגִבּוֹהָה בְּיוֹתֵר, מְתַגְבֵּר עָלָיו הַיֵּצֵר
 הָרַע בְּיוֹתֵר. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְפָה נב.):
 כָּל הַגָּדוֹל מִחֲבֵרוֹ יֵצֵרוֹ גָּדוֹל מִמֶּנּוּ; וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ עוֹד,

שְׁהֵי־צֹר הָרַע מִנִּיחַ כָּל הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וְאֵינוֹ מִתְגַּרֵּה
 אֶלָּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁמִנִיחַ כָּל יִשְׂרָאֵל וְאֵינוֹ
 מִתְגַּרֵּה אֶלָּא בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִזְאֵל ב, כ):
 "כִּי הִגְדִּיל לַעֲשׂוֹת", שֶׁפָּשַׁט יָדוֹ בְּגְדוּלִים דִּיקָא, שְׁזַהוּ
 בְּחִינַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהָיָה כָּל יָמָיו בְּסִכְנָה
 גְּדוּלָּה, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קטז, ג): "אֶפְפוּנֵי חֲבָלֵי מָוֶת
 וּמִצָּרֵי שְׂאוֹל מִצָּאוּנֵי וְכוּ'". (שָׁם סט, ג): "טַבַּעְתִּי בֵּינוֹן
 מִצוּלָה וְאֵין מַעֲמָד וְכוּ', הִצִּילֵנִי מִטֵּיט וְאֵל אֶטְבַּעָה"
 וְכוּ'; וְכֵן כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים שְׁנַת־יֶסֶד מִהַתְּפִלוֹת שֶׁהִרְבָּה
 לְהַתְּפַלֵּל, לְהַנְצִיל מִהֵי־צֹר הָרַע וְחִילוּתָיו לְבַל יֵאָבֵד
 נַפְשׁוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם. וּבְדַרְךְ זוֹ צָרִיךְ כָּל אָדָם לֵילֵךְ; כִּי
 אֵין שׁוֹם עֵצָה וְתִקְנָה לְהַנְצִיל מִכָּל זֶה, כִּי אִם עַל־יַדֵּי
 רַבּוּי תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנִים בְּלִי שְׁעוֹר כָּל יָמֵי חַיָּיו, כְּמוֹ דָּוִד
 הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁכָּל יָמָיו עָסַק רַק בְּתַפְלָה
 וּבְתַחֲנוּנִים, וְכָל מֵה שֶׁעָבְרוּ עָלָיו נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים
 מֵאַחֲיוֹ וּמִחַמֵּיו וּמֵאַשְׁתּוֹ וּמִיִּלְדָּיו וּמֵאַנְשֵׁי דְדוֹרוֹ,
 שֶׁהִתְלוּצְצוּ מִמֶּנּוּ וְחָלְקוּ עָלָיו, וְקָמוּ עָלָיו הַמּוֹן
 שׁוֹנְאִים, עִם כָּל זֹאת לֹא אָבֵד אֶת עֵצְמוֹ בְּשׁוֹם פָּנִים
 וְאַפֵּן, אֶלָּא בָּרַח תָּמִיד אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ, וְהִתְפַּלֵּל וְהִתְחַנֵּן
 לְפָנָיו יְתַבָּרֵךְ, שְׁזַה כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים שֶׁחִבֵּר, וְהוּא
 הִרְאָה דֶּרֶךְ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אֲפֹלוֹ שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה

שְׁעוֹבֵר, וְאֶפְלוּ שְׁיָרֵד לְמָקוֹם שְׁיָרֵד וְנִפְל בְּמָקוֹם שְׁנִפְל, וְנִתְלַכְלַךְ בַּמָּה שְׁנִתְלַכְלַךְ, אָסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאִפֶּן, אֵלָּא לָבוֹא וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבִּין אֶל אָבִיו, וְרַק זֹה תִקְוֹת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל. וּבִפְרָט מִי שְׁנִכְשֵׁל בַּמָּה שְׁנִכְשֵׁל, עָלָיו לֵידַע, כִּי עָקֹר תִּקְוֹתוֹ הוּא רַק לְבָרַח אֶל הַקְּדוֹשׁ-שֶׁבְרוּךְ-הוּא, כִּי אֵין זֶה דֶּרֶךְ הָעֲנָוָה הָאֱמֵתִית, שְׂיִחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ לְרָשָׁע גָּמוּר, חֵס וְשָׁלוֹם, וְלִהְיֶינָם מֵעַלְתַּיִן מִפְּשׁוֹ הַקְּדוֹשָׁה, רַק אֲדַרְבָּה - צָרִיךְ לֵידַע וּלְהֵאֱמִין, שְׁנִפְשׁוּ בְּשִׂרְשָׁהּ הִיא גְדוּלָּה וִיקָרָה וּגְבוּהָהּ מְאֹד מְאֹד, וְאֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת עוֹלָמוֹת בְּלִי שְׁעוֹר תְּלוּוִיִּים בָּהּ. וְכִמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (חיי מוהר"ן, תקה), שְׂאֵם הָיוּ מְהֻפְכִּין אֶת הָאָדָם, הָיוּ רוֹאִים, שְׁבָכָל גֵּיד וְגֵיד מִגֵּידי הָאָדָם תְּלוּוִיִּים אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת עוֹלָמוֹת. וְכִמְבָאָר בְּשִׂאָר סְפָרִים מִגְּדֹל מַעְלַת הָאָדָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת צֶלֶם אֱלֹקִים, וְאֶפְלוּ הַנֶּפֶשׁ הַפְּחוּתָהּ שְׁבִפְחוּתִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, גַּם-כֵּן גְבוּהָהּ מְאֹד מְאֹד, מְכַל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן נִפְשׁוֹת שֶׁל בְּנֵי תוֹרָה, וּבִפְרָט אוֹתָן שְׂיֵשׁ לָהֶן שְׁכָל גְּדוּל; כִּי כָל מֵה שֶׁהַשְּׁכָל גְּדוּל בְּיוֹתֵר, הַנִּשְׁמָה גְבוּהָהּ יוֹתֵר, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, כִּי הַנִּשְׁמָה הִיא הַשְּׁכָל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (איוב לב, ח): "וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְּבִינִים"; עַל-כֵּן הָאָדָם הַבֵּר שְׁכָל,

כְּשֶׁרוּאָה שְׁמֵתִגְבֵּר עָלָיו הִבְעֵל־דָּבָר בְּיֹתֵר, צָרִיךְ לִידַע שְׁבֻדָּאֵי יֵשׁ לוֹ נֶפֶשׁ גְּבוּהָהּ מְאֹד מְאֹד, וְצָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ לְבַל יֵאָבֵד אוֹצְרוֹת וּסְגֻלוֹת יְקָרוֹת וְחֲמוּדוֹת כְּאֵלֶּה, הַתְּלוּיִים בְּנִפְשׁוֹ, אֲשֶׁר עֵינַי לֹא רָאִתָּה וְכוּ'. וְיִתְגַּבֵּר בְּכָל עֵז לְהִצִּיל אֶת נִפְשׁוֹ מִנֵּי שַׁחַת, לְהִצִּילָהּ מִן הָעֶשֶׂק וְהַתְּמוּרָה, חֵס וְשָׁלוֹם. וְהֶעֱקָר - עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב' יז, ו): "וַיִּגְבֶּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'", שְׁצָרִיכִין לְהִגְבִּיחַ לְבוֹ וְדַעְתּוֹ בְּדַרְכֵי ה', וְלוֹמַר בְּנִפְשׁוֹ, שְׂאִין נֶאֱדָה לִי לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים כְּאֵלֶּה, מַעֲשֵׂה בְּהֶמָּה, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי נִפְשֵׁי גְבוּהָהּ מְאֹד, כִּי נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל כִּלְכָן בְּנֵי מַלְכִים, וְרֹאוּי לִי לְהִתְנַהֵג בְּנִמוּסֵי הַמַּלְכוּת דְּקֻדְשָׁהּ, כְּמוֹ שְׂרָאוּי לְנִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרָאִים בָּנִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים יד, א): "בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם". וְזֶה מֵה שְׁכָתוּב (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יז) עַל מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֹא בַתְּרָא עַד): אֲנִי בְרִיָּה קְלָה שְׁבִיִם וְכוּ', עֵינַי שָׁם; מֵה שֶׁהַטּוֹב שֶׁל נֶפֶשׁ יִשְׂרָאֵל זֹכֵר מֵעֲלָתוֹ, שֶׁהוּא נִמְשָׁךְ מִנִּפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁעָלוּ בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה, וּבָהֶם נִמְלָךְ וְנִתְיַעַץ בְּבְרִיאַת עוֹלָמוֹ וְכוּ', וְעַתָּה, חֵס וְשָׁלוֹם, תְּהִיָּה מְשַׁקְעֵת בְּמִקְוֹמוֹת כְּאֵלֶּה, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וְעַל-יְדֵי־זֶה מְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ וְחוֹזֵר לְמַעְלָתוֹ וְכוּ'.

וּבִאֲמַת עֲנִין זֶה בְּעֶצְמוֹ מֵה שָׁרֵב בְּנֵי אָדָם טוֹעִים
 בְּעֶצְמָם, וְסוֹבְרִים שְׁנַפְשָׁם אֵינָה קְדוּשָׁה מִשְׁרָשָׁה,
 וְקִשָּׁה לָהֶם לָשׁוּב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְיוֹת אִישׁ צַדִּיק אוֹ
 אִישׁ כָּשֵׁר בְּאֲמַת, כְּמוֹ שָׂר הַצַּדִּיקִים וְהַכְּשָׁרִים, כְּמוֹ
 שְׁמֵרָגֵלָא בְּפוּמָא דְאֵינְשֵׁי לוֹמַר, כְּשֹׁמְעֵין שְׁמֵסְפָרִין
 מֵאִיזָה צַדִּיק אוֹ אִישׁ כָּשֵׁר וְיָרָא בְּאֲמַת, וּמִתְחִיל
 לְהִתְעוֹרֵר בָּהֶם הִרְהוּר תְּשׁוּבָה לְהִתְחִיל גַּם־כֵּן
 לְהִתְקַרֵּב לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים
 מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל תְּשׁוּבָה וְהִתְקַרְבוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד,
 אֲךְ אַחֲר־כֵּן תִּכְרַף אוֹמְרִים: מִי יָכוֹל לְהִתְדַמּוֹת אֵלָיו,
 לְזֶה הָאִישׁ הַצַּדִּיק וְכוּ', שֶׁהִיא נִשְׁמָה קְדוּשָׁה מְנַעוּרָיו;
 כִּי כָּךְ הִרְגִּילוּ עֶצְמָם לוֹמַר, שְׂצַדְקַת הַצַּדִּיקִים
 וְהַכְּשָׁרִים הוּא מִצַּד הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה שֵׁישׁ לָהֶם
 מִתּוֹלְדוֹתָם. וּבִאֲמַת אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּפִרוּשׁ, שְׂאִינוּ כֵּן,
 וְזֶה עֵקֶר הַחֲסָרוֹן שֶׁל הָעוֹלָם שְׂאוֹמְרִים כֵּךְ, וּמִחֲמַת זֶה
 אֵינָם מִתְעוֹרְרִים וּמִתְגַּבְּרִים לְהִשּׁוֹת עֶצְמָן לְצַדִּיקִים.
 אֲבָל בְּאֲמַת אֵינּוּ כֵּן; כִּי עֵקֶר צַדְקַת הַצַּדִּיק וְהַכָּשֵׁר הוּא
 רַק עַל־יְדֵי הַתְּגַבְּרוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת וְיִגִּיעָתוֹ וְטָרְחוֹ
 בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, שְׂיִגַע וְטָרַח כָּל כֵּךְ יָמִים וְשָׁנִים הִרְבָּה,
 וְלֹא הִנִּיחַ עֶצְמוֹ לְפַל בְּשׁוּם אֶפֶן שְׂבַעֲוֹלָם, וְהִרְבָּה
 בְּתַפְלָה וּבְתַחֲנוּנִים, עַד שֶׁזָּכָה לְמָה שֶׁזָּכָה - כָּל אֶחָד

כְּפִי עֲרֹכּוּ, אֲשֶׁרִי לָהֶם; וְכָל אָדָם יָכוֹל לְהִיּוֹת כְּמוֹתָם, כִּי הַבְּחִירָה חֲפְזִיית לְכָל, וְכִתְּר שֵׁם טוֹב מְנַח, וּמִי שְׁרוּצָה זֹכָה בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא עב): כְּתָר כְּהוֹנָה - זָכָה אֶהְיֶה וְנִטְלוּ, כְּתָר מְלָכוּת - זָכָה דָּוִד וְנִטְלוּ, כְּתָר שֵׁם טוֹב - מְנַח, וְכָל הַרוּצָה יָכוֹל לְזָכוֹת בּוֹ. וּבְאֵמֶת זֶה הָעֲנִיָּן בְּעֶצְמוֹ, שֶׁבְּנֵי־אָדָם טוֹעִים בְּעֶצְמָם, וְסוֹבְרִים שֶׁנִּפְשָׁם אֵינָה יִקָּרָה וְקְדוּשָׁה, וּמְחַמֵּת זֶה אֵינָם מִתְגַּבְּרִים לַעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים, כֹּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת, שֶׁמִּשָּׁם בְּחִינַת הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַבֵּן מְלֶךְ שֶׁנִּחְלָף, שֶׁמִּשָּׁם בָּאִים אֵלֹהֵי הַמַּחְשָׁבוֹת עַל הָאָדָם. כְּמוֹ בֶּן הַמֶּלֶךְ שֶׁנִּחְלָף וְנִתְגַּרֵּשׁ מִמְּקוֹמוֹ, שֶׁמְחַמֵּת זֶה נִפְּל לְמָקוֹם שֶׁנִּפְּל, וְלָקַח אֶת עֶצְמוֹ אֶל הַשְּׂכָרוֹת וְכוּ', עַד שֶׁהָיָה כְּמִסְפָּק בְּעֶצְמוֹ, אִם הוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת אוֹ בֶּן הַשְּׂפָחָה, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּמִבְּאֵר שֵׁם בְּהַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַבָּנִים שֶׁנִּחְלָפוּ (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יֵא), שֶׁבְּכָל עֵת שֶׁבָּאוּ לוֹ לְבֵן הַמֶּלֶךְ הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה, הָיָה מֵיִשָּׁב אֶת עֶצְמוֹ: מִמָּה נִפְשָׁךְ, אִם אֲנִי בֶּן הַמֶּלֶךְ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם, שֶׁמִּבְּאֵר שֵׁם שֶׁנִּפְּל כָּל כָּךְ, עַד שֶׁהָיָה מְסֻפָּק בְּעֶצְמוֹ, אִם הוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת. כְּמוֹ כֵּן הוּא בְּכָל אָדָם הַרְחוֹק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּפָרֵט בְּתַקְוָה סוּף הַגְּלוּת הַמָּרָה הַזֹּאת, שֶׁהוּא חֲבִלֵי מְשִׁיחַ, שֶׁמִּתְגַּבֵּר

בַּעֲתִים הִלְלוּ הַבַּעַל־דָּבָר בְּיֹתֵר עַל נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
 כִּידוּעַ בְּחוֹשׁ, עַד שְׁכַמָּה בְּנֵי אָדָם מִיַּאֲשִׁין עֲצָמָן, כְּאֵלוֹ
 נַפְשָׁם אֵינָהּ מְסֻגָּלָת כָּלֵל לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם. וְכָל זֶה הוּא
 רַק פְּתוּי וּמַחְשָׁבוֹת הַיֵּצֵר הָרָע, שְׁמַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ,
 וּמְכַנִּים בְּלִבּוֹ חֲלִישׁוֹת וְקִטְנוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא. שְׁזֵה
 נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַיְכָלִי הַתְּמוּרוֹת, מִבְּחִינַת הַחֲלוּף שֶׁל
 בֶּן הַמֶּלֶךְ, שְׁנַפֵּל כָּל־כֹּף, עַד שֶׁלֹּא יָדַע בְּעֲצָמוֹ אִם הוּא
 בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֵתִי. אֲבָל בְּאֵמֶת צָרִיךְ הָאָדָם לֵידַע
 וְלִהְיֵאֱמִין, שְׁנַפֵּשׁ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל גְּבוּהָהּ וַיִּקְרָה מְאֹד
 מְאֹד, וְכֵלָם הֵם בְּחִינַת בְּנֵי מְלָכִים, וַיְכוּלִים לְזַכּוֹת
 לְמַדְרָגוֹת גְּבוּהוֹת וְקִדּוּשׁוֹת מְאֹד כְּמוֹ כָּל הַצַּדִּיקִים
 וְהַכְּשָׁרִים; כִּי גַם עַל כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַכְּשָׁרִים עָבְרוּ
 מַחְשָׁבוֹת וְחֲלִישׁוֹת כְּאֵלֶּה וְכֵאלֵּה, אֲךָ הָיוּ מִשְׁכִּילִים
 לְבָלִי לְהִנִּיחַ לְהִטְעוֹת אוֹתָם, וְהִתְגַּבְּרוּ וְהִתְחַזְּקוּ מְאֹד,
 עַד שֶׁזָּכּוּ לְמָה שֶׁזָּכּוּ. וְזֶה שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים פו,
 ב): "שִׁמְרָה נַפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי"; כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (בְּרָכוֹת ד.), וְכֵן אֵיתָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (בְּלָק,
 קצה.), שֶׁדָּוִד קָרָא לְנַפְשִׁיהָ חָסִיד בְּגִין דְּאֵיצְטְרִיךְ לֵיהּ
 לְבַר נָשׁ דְּלֹא לְשׁוּאָה גְּרַמִּיהָ רָשָׁע וְכוּ'; הֵינּוּ שְׁזֵה
 בְּחִינַת "וַיִּגְבֶּה לִבּוֹ בְּדַרְכֵי הַ", כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוֹ ז"ל
 (לְקוּטִימוֹהֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קכה); כִּי צָרִיךְ לֵידַע מֵעֲלֵת

נִפְשׁוּ בְּשִׂרְשָׁהּ, בְּחִינַת אֲנָא בְּרִיָּה קְלָה שְׂבִיִּים וְכוּ',
 לִידַע שֶׁהוּא מְשַׁרְשׁ הַנֶּפֶשׁ שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֱמֵתִי, כְּדִי
 שְׂיִתְגַּבֵּר לַחֲזֹר לְמַעְלָתוֹ וְכוּ'. וְעַל־כֵּן כָּל מִי שְׂיִוָּדַע
 בְּנִפְשׁוֹ שְׂבוֹעֵר בּוֹ יֵצֵר הָרַע בְּתַאֲוֹת נְאוּף, וְנִכְשָׁל בְּכָל
 פַּעַם בְּעוֹנוֹת חַמּוּרִים, עָלָיו לְהִתְגַּבֵּר עַל יֵצֵרוֹ הָרַע,
 וַיְבַרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּרְגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל
 אָבִיו, וַיִּתְחַנֵּן וַיִּבְקֹשׁ עַל נִפְשׁוֹ, שְׂיִזְכֶּה לְצֵאת מִתְּבַעֲרַת
 הַמְּדוּרָה שְׂבוֹעֵר בּוֹ יֵצֵרוֹ הָרַע; כִּי כָּל זֶה עָלֶיךָ לְקַבֵּל
 - שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִהַיֵּצֵר הָרַע הַבּוֹעֵר בּוֹ בְּתַאֲוֹת
 נְאוּף, אֲלֵא עַל־יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, וְלִהְיוֹת עֲקֻשָּׁן
 גָּדוֹל מְאֹד לֹא לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, וַיִּהְיֶה חֲזָק
 וְאִמִּין בְּדַעְתּוֹ, שֶׁהוּא לֹא יַעֲזֹב אֶת עֲצָמוֹ בְּשׁוּם פָּנִים,
 וְאִפְלוֹ שְׂבוֹעֵר בּוֹ יֵצֵרוֹ הָרַע, וּמְכַשִּׁילוֹ בְּכָל פַּעַם
 בְּעִבְרוֹת חַמּוּרוֹת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, עַם כָּל זֹאת הוּא אַף
 פַּעַם לֹא יִתְיַאֵשׁ, אֲלֵא יַעֲמֵד חֲזָק בְּמַעַט מְקַצֵּת עֲבוֹדָתוֹ,
 שְׂיַעֲבֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּכָל יוֹם בְּקִיּוּם הַמְּצוּוֹת
 וּבְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבְתַפְלָה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין
 קוֹנּוֹ, וְדִיקָא עַל־יְדֵי־זֶה - אִם יִהְיֶה עֲקֻשָּׁן גָּדוֹל, אֲזִי דִיקָא
 יַעֲבֹר עַל הַכּל, וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִמְחַל לוֹ עַל כָּל
 עוֹנוֹתָיו, וַיִּזְכֶּה לְצֵאת מִהַפֶּח יְקוּשׁ שְׂאֵלָיו נָפֵל. כִּי

אָצְלוּ יִתְבַרְךָ מְאֹד חָשׁוּב, לְרֹאוֹת אֵיךְ הָאָדָם מִתְחַזֵּק
בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאֵינוֹ מִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאָפֶן
יְהִי אֵיךְ שְׂיֵהֶיָה וְיֵהֶיָה מֵה שְׂיֵהֶיָה; אֲשֶׁרִי מִי שְׂמִכְנִיס
דְּבָרֵינוּ אֵלָיו אֶל תּוֹךְ לְבוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נֶכּוֹן לְבוֹ יְהִי
בְּטוֹחַ, שְׂהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יוֹצִיאֵנוּ מִהַפֶּחַ יְקוּשׁ שְׂנַפֵּל
בוֹ, וְיִמְחַל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, אֲשֶׁרִי לוֹ!

ישוב הדעת

צָרִיךְ שְׂתַדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר בְּזָה הָעוֹלָם עָקָר
הַשְּׁלֵמוֹת שְׂהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיָה - זֹו מִדַּת
יְשׁוּב הַדַּעַת, שְׂיִזְכֶּה לִישֵׁב אֶת עֲצָמוֹ בְּזָה הָעוֹלָם הַיֵּכָן
הוּא, וְכַמּוּבָא בְּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
י"ו): מֵה שְׂהָעוֹלָם וְחוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבַרְךָ, וְאֵינָם
מִתְקַרְבִּים אֵלָיו יִתְבַרְךָ, הוּא רַק מִחֲמַת שְׂאִין לָהֶם
יְשׁוּב הַדַּעַת, וְאֵינָם מִישְׁבִּין עֲצָמָן. וְהָעָקָר לְהַשְׂתַּדֵּל
לִישֵׁב עֲצָמוֹ הַיֵּטֵב, מֵה הַתְּכָלִית מְכָל הַתְּאֻוֹת וּמְכָל
עֲנִינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, הֵן תְּאֻוֹת הַנְּכַנְסוֹת לַגּוֹף, הֵן תְּאֻוֹת
שְׂחוּץ לַגּוֹף, כְּגוֹן כְּבוֹד, וְאִז בְּוֹדָאֵי יְשׁוּב אֶל הַשֵּׁם
יִתְבַרְךָ. אֵךְ דַּע שְׂעַל־יְדֵי מָרָה שְׂחוּרָה אֵי אֶפְשָׁר לְהַנְהִיג

אֶת הַמַּח כְּרָצוֹנוֹ, וְעַל-כֵּן קָשָׁה לוֹ לֵישֵׁב דַּעְתּוֹ. רַק עַל-
 יְדֵי הַשְּׂמִיחָה, יוּכַל לְהִנְהִיג הַמַּח כְּרָצוֹנוֹ, וְיוּכַל לֵישֵׁב
 דַּעְתּוֹ, כִּי שְׂמִיחָה הִיא עוֹלָם הַחֲרוּת, בְּבַחֲיִנַת (יִשְׁעִיָּה נה,
 יב) : "כִּי בְשְׂמִיחָה תִצְאוּ"; שְׂעַל-יְדֵי שְׂמִיחָה נַעֲשִׂין בֶּן
 חוּרִין, וְיוֹצְאִין מִן הַגְּלוּת. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמְקַשֵּׁר שְׂמִיחָה אֶל
 הַמַּח, אֲזִי מַחוּ וְדַעְתּוֹ בֶּן חוּרִין, וְאִינוּ בְּבַחֲיִנַת גְּלוּת,
 וְאֲזִי יוּכַל לְהִנְהִיג אֶת מַחוּ כְּרָצוֹנוֹ וְלֵישֵׁב דַּעְתּוֹ, מֵאַחַר
 שְׂמִיחָה בְּחֲרוּת, וְאִינוּ בְּגְלוּת; כִּי עַל-יְדֵי גְלוּת, אִין
 הַדַּעַת מִיִּשְׁבֵּת, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֹנָם לְבִרְכָה
 (מְגִלָּה יב:) עַל בְּנֵי עַמּוּן וּמוֹאָב, דְּמִיתְבָּא דַּעְתֵיהוּ,
 מִחֲמַת שְׁלֵא הָלְכוּ בְּגְלוּת, שְׁנֵאמַר (יְרֵמְיָה מַח, יא) : שְׂאֲנָן
 מוֹאָב מִנְעוּרֵינוּ וְכוּ', וּבְגוּלָה לֹא הָלַךְ, עַל-כֵּן עָמַד טַעֲמוֹ
 בּוֹ "וְכוּ". וְלָבוֹא לְשְׂמִיחָה הוּא עַל-יְדֵי מַה שְׂמוֹצֵא
 בְּעַצְמוֹ עַל-כָּל-פָּנִים אִיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, כַּמוֹבָא (לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב) עַל פְּסוּק : "אֲזַמְרָה לֵאלֹקֵי
 בְּעוֹדֵי", שְׁיֵשׁ לוֹ לְשִׂמְחָה בְּמָה שְׂזָכָה לְהִיּוֹת מְזֻרַע
 יִשְׂרָאֵל, שְׁלֵא עָשִׂי גוֹי, וְכִמוֹ שְׂאֲנוּ אוֹמְרִין : "בְּרוּךְ
 אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאנוּ לְכַבוֹדוֹ וְהַבְּדִילָנוּ וְכוּ' וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת
 אֱמֶת" וְכוּ'; מְכַל זֶה וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, רָאוּי לוֹ לְקַח לְעַצְמוֹ
 שְׂמִיחָה לְשִׂמְחָה דַּעְתּוֹ, שְׂזֵה עֲנִין (שְׂבַת עז:) 'בְּדִיחָא
 דַּעְתָּה', שֶׁהוּא דָּבָר גָּדוֹל; דִּהִינוּ שְׂמִיחָה שְׂמִיחָה

לְמַחֵו וְדַעַתוֹ, וְאִזִּי הַמַּח מְשַׁחֵרֵר, וַיֵּשׁ לוֹ יִשׁוּב הַדַּעַת,
 וְגַם לְמַעַלָּה נַעֲשֶׂה מְזֵה יַחֲוּד גָּדוֹל עַל־יַדֵּי בְּדִיחָא
 דַּעַתָּהּ. וְעַל־כֵּן הָעֵקֶר לַעֲבֹד עַל נִקְדָּה זוֹ, שְׂיִזְכָּה תָּמִיד
 לְיִשְׁב דַּעַתוֹ הֵיכָן הוּא נִמְצָא בְּזֵה הָעוֹלָם, וַיִּשְׁמַח אֶת
 עַצְמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שְׂיֵשׁ בּוֹ. וּמַחֲמַת
 שְׁהָאָדָם חָטָא וּפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבַטְלָהּ, עַל־יַדֵּי־זֵה נִפְגְּמָה דַּעַתוֹ, וְאִינוּ זוֹכָה לְיִשְׁב אֶת
 עַצְמוֹ כְּרַגַּע, הֵיכָן הוּא נִמְצָא בְּזֵה הָעוֹלָם; כִּי הַחָטָא
 הַמְּגַנֵּה הַזֶּה מַכְנִיס בְּאָדָם כָּל מִינֵי מְרִירוֹת וְדַכְאוֹנוֹת,
 עֲצָבוֹת וַיֵּאוּשׁ, עַד שֶׁנִּתְיָאֵשׁ לְגַמְרֵי מַחֲיִיו. וְלָכֵן אִי
 אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל יִשׁוּב הַדַּעַת, אֶלָּא עַל־יַדֵּי שְׂמַחָה,
 שְׂצָרִיף הָאָדָם לְשִׂמַּח מְאֹד מְאֹד עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה
 טוֹבָה שְׂיֵשׁ בּוֹ, וְאֶפְלוּ שְׂמַרְגִּישׁ שֶׁהוּא הֵכִי גְרוּעַ
 בְּעוֹלָם. וּבְפָרֵט מִי שְׂחָטָא בַּחָטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָהּ, לוֹ נִדְמָה בְּכָל פַּעַם כְּאִלוֹ
 אֶבֶד מָנוֹס וְתַקְוָה מְמַנּוּ, וְהוּא מִתְיָאֵשׁ מַחֲיִיו, וְזֵה
 מְבַלְבֵּל וּמְטָרִיף וּמְשַׁבֵּשׁ אֶת דַּעַתוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן.
 עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְזַכֵּר, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ
 אֶל מִדַּת יִשׁוּב הַדַּעַת רַק עַל־יַדֵּי שְׂמַחָה, שְׂתָּמִיד יִשְׂמַח,
 וַיִּמְצָא נִקְדוֹת טוֹבוֹת בְּעַצְמוֹ, וְעַל יַדֵּי שְׂיָדִין אֶת עַצְמוֹ
 תָּמִיד לְכַף זְכוּת, עַל־יַדֵּי־זֵה יִזְכָּה לְצֵאת מִכַּף חוֹבָה

לְכַף זְכוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא יִזְכֶּה לְצֵאת מִכָּל הַחַטָּאִים
 וְהַעֲוֹנוֹת שֶׁנִּפְלְ אֲלֵיהֶם; כִּי בְּאֵמֶת אֵין אָדָם עוֹבֵר
 עֲבָרָה, אֱלֹא אִם־כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת (סוֹטָה ג.); וְכִפִּי
 מִדַּת הַשְּׁטוּת שֶׁנִּכְנָסָה בּוֹ, כֵּן נִתְבַּלְבְּלֵת דַּעְתּוֹ וְאֵינוֹ
 זוֹכֶה לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם, שֶׁכָּל כֹּף
 נִפְלוּ וְנִכְשְׁלוּ בַּעֲוֹנוֹת חֲמוּרִים, עַד שֶׁנִּטְרָפָה דַּעְתָּם
 לְגַמְרִי, וְכָל הַצָּרוֹת בָּאוֹת מִזֶּה שֶׁאֵין לְאָדָם יִשׁוּב
 הַדַּעַת; כִּי בְּרַגַע שֶׁהוּא מְאֵבֵד אֶת יִשׁוּב דַּעְתּוֹ, כְּכֹר
 אֵינוֹ מְסַגֵּל לַחֲשֵׁב יִשָּׂר, וְנִכְנָס בְּדַכְּאוֹן וּבַעֲצָבוֹת
 וּבְמַרְירוֹת, וּמִתְעַצְבֵּן עַל כָּל דָּבָר, וְאֵין לוֹ סְבֻלָּנוֹת,
 אֲשֶׁר דָּבָר זֶה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי; וְעַל־כֵּן כָּל מִי
 שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהוּא חָטָא וּפָגַם בְּפִגְם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, עָלָיו לָבוֹא לְשִׁמְחָה אֲמִתִּית, שֶׁעַל־יְדֵי
 הַשְּׁמִחָה יָבוֹא לְיִשׁוּב הַדַּעַת, וְעֵקֶר הַשְּׁמִחָה הוּא שֶׁלֹּא
 עֲשֵׂנִי גוֹי", אֲפֹלוּ שֶׁעַדִּין מִנָּח בַּשָּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו
 וְעַדִּין מִתְלַכְלֵךְ, עִם כָּל זֹאת אָסוּר לוֹ לְהִתְיַאֵשׁ, כִּי
 הַקָּדוֹשׁ־שֶׁבְרוּךְ־הוּא הוּא אָב הַרְחָמָן, וּבְיַדָּאֵי יִמְחַל לוֹ
 עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, אִם רַק יִתְחַזֵּק וְיִהְיֶה שְׂמִיחַ עִם נִקְיֻת
 יְהוּדוּתוֹ; כִּי הַשְּׁמִחָה מוֹחֶקֶת וּמְבַטֵּלֶת אֶת כָּל הַרַע
 שֶׁנִּדְבַק בּוֹ. וְאִם אָדָם הֵיךָ תָּמִיד שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה, אֲזִי הֵיךָ
 זוֹכֶה לְשִׁלְמוֹת "קִדְשֵׁת הַבְּרִית", וְהֵיךָ מַגִּיעַ אֶל יִשׁוּב

הדעת אמתית, עד שאף פעם לא היה מתעצבן על שום דבר ועל שום בן אדם, והיה הכי מאשר בחייו. ולכן, אהובי, בני, מאחר שפבר עבר עליך מה שעבר, ובאת לנסיונות קשים ומרים, אם אתה רוצה לשוב בתשובה שלמה אליו ותברך, עקר העצה הוא רק על-ידי שמחה, שתשמח את עצמך מאד, כי שמחה היא "קדשת הברית", ולהפך עצבות היא טמאת הברית. כי הקלפה המחטאת את האדם בפגם הברית נקראת לילית, על שם יללה, שמכנסת באדם עצבות ומרירות ודכאון ובלבול הדעת, ולכן אשרי מי שזוכה להחזיק מעמד, ואינו נשבר משום דבר שבְעוֹלָם, שאז נכון לבו יהיה בטוח, שמיחל לו הקדוש-שברוך-הוא על כל עוונותיו; כי על-ידי מדת השמחה הוא ימחק את כל העבר שלו, ויוכל לעשות התחלה חדשה, כי השמחה מרחבת את הדעת, וזוכה להיות בישוב הדעת, לישוב את עצמו היכן אני בעולם. וכלל זה תקח בידיך, שכל זמן שהאדם חי, הוא יכול לתקן את הכל; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם, ומישוב את עצמו היטב, כי השלמות בזה העולם היא ישוב הדעת.

כַּעַס

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר
הַמְּבִיא אֶת הָאָדָם לַיְדֵי כַּעַס כְּמוֹ הַחֹטָא הַמְּגִנָּה
הַזֶּה שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית, וְכְמוֹ שֶׁסִּפֵּר מוֹהֲרֵנִי ז"ל (שיחות
הַר"ן, סימן רמט), אֲשֶׁר פַּעַם אַחַת עָמַד לְפָנַי רַבְּנוֹ ז"ל
אִישׁ אֶחָד, וְהָיָה מְקַבֵּל גְּדוּל וְלַמְדֵּן, אֲבָל דִּרְכוּ הִיָּתָה,
שֶׁהָיָה בְּכַעַס תָּמִיד עַל פּוֹעֲלָיו וּמְשַׁרְתָּיו וְכִיּוֹצֵא, וְהִכָּה
אוֹתָם וְכִיּוֹצֵא בָּזָה. עָנָה רַבְּנוֹ ז"ל וְאָמַר: מִפְּנֵי מַה
כָּתִיב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינַי
ה'", מִדּוּעַ רַע וְלֹא רָשָׁע? אָף מִי שֶׁעוֹבֵר עַבְרָה זוֹ שֶׁל
עַר, חֵס וְשָׁלוֹם, הוּא רַע תָּמִיד (שְׁקוֹרִין בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֹז
בֵּיז), דִּהְיִנוּ שֶׁהוּא אִישׁ רַע וּבְכַעַס תָּמִידִי, וְלֹא אָמַר
רַבְּנוֹ ז"ל יוֹתֵר. וְתַכְּף כְּשֶׁשָּׁמַע הָאִישׁ הַנִּי"ל דְּבוּרִים
אֵלוֹ, נִזְדַּעְזַע לְאַחֲרָיו, וְנָפַל עָלָיו רֶתֶת וְזִיעַ וּפְחַד
וְאִמָּה גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ, וְכַפָּף
קוּמָתוֹ, וְלֹא יָכוֹל הָיָה לְהַגְבִּיחַ רֹאשׁוֹ, וְלֹא יָכוֹל הָיָה
עוֹד לְעִמָּד כָּלֵל, לְפָנַי הַדְּרַת קְדוּשַׁת רַבְּנוֹ ז"ל, וְנִשְׁמַט
מִן הַבַּיִת אֶל הַחוּץ, וְהִתְחִיל לְבַכּוֹת, וּבָכָה הַרְבֵּה

הַרְבֵּה מְאֹד בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ, וּבִקְשׁ מְאֹד מְאֹד מִהַמְלַמֵּד
שְׁלוֹ, שֶׁהָיָה מֵאַנְשֵׁי רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁיִּקְרַב אוֹתוֹ לְרַבֵּנוּ ז"ל.
וְאַחַר כֵּן רָאָה רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁמִּנְחָ אֶצְלוֹ עַל הַקּוֹרָה סֵפֶר,
וְשָׂאֵל אֵיזָה סֵפֶר הוּא? וְנוֹדַע לוֹ, שֶׁהוּא סֵפֶר קַבָּלָה,
וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ ז"ל, שְׂאִין רָאוּי לוֹ לְלַמֵּד קַבָּלָה וְכוּ'.
אַחֲר־כֵּן נָסַע אַחֲרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וּכְשֶׁשָּׁב לְבֵיתוֹ חָזַר
בְּתִשׁוּבָה גְדוּלָּה, וּבָחַר לוֹ חֶדֶר מְיֻחָד, וַיֵּשֶׁב שָׁם וְעָסַק
בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה בְּהַתְעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה כַּמָּה שָׁבוּעוֹת. אַךְ
אַחַר כֵּן חָזַר לְכַעֲסוֹ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הָיָה כָרוֹךְ תָּמִיד
אַחַר רַבֵּנוּ ז"ל, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל לְמַלְמֵד שְׁלוֹ, שֶׁיֵּשֶׁב
אֶצְלוֹ עוֹד, "כִּי כְשֶׁתְּהִיָּה אֶצְלוֹ, טוֹב שֶׁיְהִיָּה אִישׁ כָּשֵׁר
עַל יָדָךְ לְפַעֲמִים שָׁעָה אַחַת בַּיּוֹם". אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁחָזַר
לְרַע כַּעַס כַּנ"ל, הִיָּתָה לוֹ קִטְטָה עִם מְשָׁרְתוֹ, וְלֹא רָצָה
לְשַׁלֵּם לוֹ, וְעָמַד הַמְשָׁרֵת וְהִלֵּךְ רַגְלֵי מִן הַכֶּפֶר אֶל הָעִיר
לְמָקוֹם רַבֵּנוּ ז"ל, בְּקַבְּלָנָא רַבָּה עָלָיו, וְהִקְפִּיד עָלָיו
רַבֵּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד. אַחַר כֵּן הִחֵל רַבֵּנוּ ז"ל לְלַמֵּד עָלָיו
זְכוּת לְפָנָי הַמְשָׁרֵת, וְאָמַר לוֹ: מַה לַעֲשׂוֹת, הֲלֹא הוּא
עָנִי, וְאִין לוֹ לְשַׁלֵּם לָךְ וְכוּ'... לְמִדִּים מְכָאן, שֶׁהַחֲטָא
הַמְגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, מִכְּנִיס בְּאָדָם
שֶׁיְהִיָּה כַּעֲסָן וְרוֹצֵחַ עַל זוּלָּתוֹ. וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנִי, אִם
אַתָּה רוֹצֵה לְזְכוּת לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פָּגַמְתָּ בַּבְּרִית, וּבַפָּרֶט

בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, תִּשְׁמַר אֶת
 עֲצֻמְךָ מִכַּעַס וּקְפִידוֹת, כִּי הַכַּעַס מְכַלֶּה אֶת הָאָדָם
 לְגַמְרֵי, וּכְבָר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֻכּוֹת כח:): לֹא
 תִּרְתַּח וְלֹא תִחַטֵּי; אִם לֹא תִהְיֶה בְּכַעַס - לֹא תִחַטֵּא. כִּי
 הַכַּעַס הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמִי שֶׁהוּא כַּעֲסָן הוּא
 מִשְׁגָּע מִמַּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְעַל־כֵּן רוּאִים בְּנֵי אָדָם
 שֶׁנִּכְשְׁלוּ בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁהֵם
 תָּמִיד בְּכַעַס וּרְצִיחָה גְּדוֹלָה מְאֹד. וְתִכְףּ וּמְיָד יְכוּלִים
 לְהַכִּיר אֶת הָאָדָם אִם הוּא נִכְשֵׁל בַּפְּגָם הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה - אִם הוּא כַּעֲסָן. וְעַל־כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ
 ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן קפד), שֶׁבַחֲטִים יְכוּלִים לְהַכִּיר
 הַנּוֹאֵף; הֵינּוּ אִם רוּאִים בֶּן־אָדָם שֶׁתָּמִיד נִמְצָא בְּכַעַס
 וּבְרְצִיחָה, צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁהוּא, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, נִכְשֵׁל
 בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה. וַיֵּשׁ בְּנֵי־
 אָדָם שֶׁכָּל כֶּף נִכְנָסוּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עַד שֶׁהֵם תָּמִיד
 בְּכַעַס וּבְרְצִיחָה עַל זוּלָתָם, וְזֶה הוֹרֵס אֶת כָּל חַיִּיהֶם;
 כִּי הַכַּעַס עוֹקֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ לְגַמְרֵי. וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 אָמְרוּ (נְדָרִים כב:): כָּל הַכּוֹעֵס - שְׂכִינָה אֵינָה חֹשׁוּבָה
 כְּנֻגְדּוֹ; כִּי הַמַּאֲמִין הָאֱמֵתִי, שֶׁמַּאֲמִין שְׂאִין שׁוֹם
 מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם
 אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, לֹא הָיָה כּוֹעֵס כָּלֵל, וְאִם הוּא כּוֹעֵס,

סימן שאין לו אמונה בהקדוש־ברוך־הוא, וכשאין לו
 אמונה, בידוע שפגם בברית, כי אמונה תלויה
 ב"קדֹשֶׁת הברית", כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי
 מוהר"ן, חלק א', סימן לא); ועל־כֵּן, אהובי, בני היקר, אם
 אתה רוצה לתקן את החטא המגנה הזה של פגם
 הברית - הוצאת זרע לבטלה, ראה למסר את נפשך על
 מדת הסבלנות ואריכת אפים, ולהזהר לא להיות
 בכעס. ואמרו חכמינו הקדושים (זהר חדש נח): "לא
 יהיה בך אל זר" - שלא תהיה נח לכעס; כי הכעס
 מביא את האדם לכל מיני צרות ויסורים, והוא מאבד
 את עשירותו בגשמיות וברוחניות גם יחד, כמובא
 בדברי רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן סח); ועל־כֵּן
 עקר "קדֹשֶׁת הברית" הוא לשמר את עצמו מכעס
 ומרציחה, שלא יקפיד על שום בן־אדם, ואפלו
 שמצער אותו, יסבל ויהיה מאריך אף. ובזה תלויה כל
 "קדֹשֶׁת הברית" של האדם; אשרי מי שזוכה לעקר
 ממנו את מדת הכעס והרציחה, שעל־ידי־זה ישלם
 מחו ודעתו, ויזכה להגיע אל שלמות קדֹשֶׁת הדעת,
 שהוא "קדֹשֶׁת הברית"; כי הכעס מטפש את האדם,
 ומאבד את שכלו. ורואים בחוש, שבני אדם נכנסים
 במדה המגנה הזו של כעס, עד שהם רוצחים ממש,

וּכְשָׁבָא אֲלֵיהֶם הַכַּעַס, הֵם מְאַבְדִים אֶת עֲשָׂתוֹנוֹתֵיהֶם,
 וְאֵין יְכוּלִים לְדַבֵּר אִתָּם, וְכָל זֶה בָּא, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן,
 מִקְלָקוּל הַדַּעַת, שָׁבָא עַל־יַדֵי קְלָקוּל הַבְּרִית, הַחֲטָא
 הַמְּגַנֵּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה. וְעַל־כֵּן עֶקֶר שְׁלֵמוֹת
 תְּקוּן הַבְּרִית בְּכֻלָּיוֹת, בְּפִרְטִיּוֹת לַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה
 אֶל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה, תָּלוּי רַק בַּמָּדָה שֶׁל אַרְיֵכַת
 אַפִּים, וְלַעֲקֹר מֵעֲצָמוֹ אֶת הַמָּדָה הַמְּגַנֵּה שֶׁל כַּעַס, וּבְזֶה
 נִמְדָּדַת "קִדְשֵׁת הַבְּרִית" שֶׁל הָאָדָם - כְּפִי מִדַּת
 הַסְּבִלְנוֹת וְהָאָרֶךְ אַפִּים שֵׁישׁ בּוֹ, וְכֹאֲשֶׁר אַף פַּעַם אֵינוֹ
 בָּא לְיַדֵי כַּעַס וּרְצִיחָה; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַגִּיעַ לְכָךְ,
 שְׁמֵאָרִיךְ אִפּוֹ עַל כָּל אֲשֶׁר בָּא עָלָיו, שְׂאֵז לֹא יִזּוֹז מִשָּׁם,
 עַד שֶׁיִּמָּחֵל לוֹ הַקָּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא. אַךְ עָלֶיךָ לְדַעַת,
 אֲהוּבִי, בְּנִי, שֶׁזֶה הַנְּסִיּוֹן הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר לָאָדָם - לְשִׁבֹר
 אֶת מִדַּת הַכַּעַס, כִּי מִחֲמַת שֶׁקְלָקֵל כָּל כָּךְ בַּבְּרִית,
 וּבְפִרְט בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה,
 הַהֶכְרַח לוֹ לְהִיּוֹת בְּכַעַס, וְלִהְיוֹת עֶצְבָן עַל כָּל דָּבָר קָטָן,
 וְלִהְיוֹת אֶת עֲצָבִיו עַל כָּל אֶחָד. וְעַל־כֵּן כָּל הַרוּצָה
 לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת "קִדְשֵׁת הַבְּרִית", יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי
 פְּעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם לַעֲקֹר מֵעֲצָמוֹ אֶת מִדַּת הַכַּעַס, עַד
 שֶׁיִּגִּיעַ אֶל מַדְרָגָה כְּזוֹ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה אַכְפֵּת לוֹ שׁוֹם דָּבָר
 בְּעוּלָם, וְיַעֲשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּמַת וְנִפְטָר, שְׂאֵין אַכְפֵּת לוֹ

מה קורה סביב, כי אי אפשר בשום פנים להגיע אל "קדשת הברית", אלא על ידי שעוקר מעצמו לגמרי את המדה המגנה הזו של כעס ורציחה ועצבנות, שכוּעס ומתעצבן על זולתו; אשרי מי שמגיע אל זה!

כבוד

צריך שתדע אהובי, בני היקר, אשר עקר הכבוד שייך רק אל הקדוש-שפרוץ-הוא, כי מלא כל הארץ כבודו, והוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין; וכשאדם זוכה להכניס בדתו ידיעות אלו, אזי מוסר תמיד את הכבוד להקדוש-שפרוץ-הוא, לא-כן כשאדם פוגם בפגם הברית, רחמנא לישזבן, אזי נפגמת דעתו, ולוקח את הכבוד לעצמו, ומזה בא, שיש בני-אדם שרודפים אחר הכבוד, ומאד מקפידים על כבודם, ואוי ואבוי אם פלוני אינו מכבדם, אשר אז נכנסים בכעס וברציחה, ומחרפים ומבזים אדם זה, שלא חלק להם כבוד. וכך זה בא מחמת פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה. וכך מי שחטא יותר בחטא המגנה הנה, הוא מחפש יותר כבוד, רחמנא לישזבן. ולכן

עָקַר "קִדְשֵׁת הַבְּרִית", הוּא רַק כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת
 עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִינוֹ חֲפִץ בְּכָבוֹד
 כָּלֵל, וְכָל הַכָּבוֹד שְׁנוֹתְנִים לוֹ, הוּא מוֹסְרוֹ בַּחֲזָרָה אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ. וְכֵן הוּא מְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת; כִּי בְּאֵמֶת הוּא
 יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא, וְאִין בְּלִעְדָיו נִמְצָא, וְהוּא נִמְצָא אֲצֵל כָּל
 בַּר יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן חוֹב לְכַבֵּד אֶת כָּל יְהוּדֵי וִיהוּדֵי,
 שְׂזֵה עָקַר שְׁלֵמוֹת גְּדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים, שְׂכָבֵר זָכוֹ
 לְשְׁלֵמוֹת "קִדְשֵׁת הַבְּרִית", וּבְטָלוֹ אֶת עֲצָמָם לְגַמְרֵי
 לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן אֵינָם מְחַפְּשִׁים כָּבוֹד
 כָּלֵל, רַק מְשֻׁפְּלִים אֶת עֲצָמָם לְפָנָי כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
 וְאֲדַרְבָּה הֵם נוֹתְנִים כָּבוֹד לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי
 מְשֻׁתְּדָלִים לַעֲזוֹר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֵינָם מְסַתְּכָלִים עַל
 כְּבוֹדָם כָּלֵל, אֲשֶׁר זֶה מוֹכִיחַ שְׂכָבֵר זָכוֹ לְשְׁלֵמוֹת
 הַדַּעַת, שְׂמִשָּׁם נִמְשַׁכֶּת שְׁלֵמוֹת "קִדְשֵׁת הַבְּרִית". וְלָכֵן,
 אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא
 הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית, שְׂנַכְשַׁלְתָּ בּוֹ יָמִים וְשָׁנִים,
 רְאֵה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
 וְאֵף פַּעַם אֶל תַּחֲפִץ בְּכָבוֹד, אֲדַרְבָּה תְּכַבֵּד תָּמִיד אֶת
 זוּלָתְךָ; כִּי מִי שֶׁמְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְגַבֵּי כְּבוֹדוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְיוֹדַע וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְדָבַר
 גְּדוֹל וְדָבַר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגָּחַת

המאציל העליון, על־ידי־זה אינו חפץ בכבוד כָּלֵל, אֲדַרְבֵּהּ הוּא מְכַבֵּד אֶת זולָתוֹ, כִּי כָל הַכְּבוֹד שֶׁיֵּךְ רַק אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וְזֶה עָקֵר שְׁלֵמוֹת "קְדֻשַׁת הַבְּרִית": אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהִגִּיעַ אֶל מְדֻרְגָה זוֹ, וְאִזּוּ יִמְחַל לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו; כִּי עַל־יְדֵי שְׁהֲאָדָם מְכַנְּיָם אֶת עַצְמוֹ בְּכְבוֹדוֹ יִתְבַרֵךְ, וְתָמִיד מְצִיר בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ הוּא אֹר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְדוֹמָם, צוֹמַח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לְבוֹשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁפָּע עָלָיו קְדֻשַׁת הַדַּעַת, שֶׁהוּא "קְדֻשַׁת הַבְּרִית"; אֲשֶׁרִי לוֹ!

כפוי טובה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר הַמְּדָה הַמְּגַנָּה בְּיוֹתֵר שֵׁשׁ בְּזֵה הָעוֹלָם הִיא כְּפִיּוֹת טוֹבָה, שְׁהֲאָדָם מְשַׁלֵּם רָעָה תַּחַת הַטוֹבָה. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (ירוּשְׁלָמִי, בְּרֻכּוֹת, פָּרָק ט'): אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף, וְהֵלֵא עַד הַיּוֹם הַזֶּה מְצָרִים יוֹדְעִים חֲסִדוֹ שֶׁל יוֹסֵף? אֵלֵא שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ וְכָפָה טוֹבָתוֹ, וְלִבְסוֹף כָּפָה טוֹבָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. הָא לְמִדָּת, שְׁכְּפִיּוֹת הַטוֹבָה הַקְּשָׁה

לְכַפִּירָה בְּעֶקֶר; הֵינּוּ כִּי כְּשֶׁאָדָם הוּא כְּפוּי טוֹבָה
 לְזוּלָתוֹ, וּמִשְׁלָם לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, לְבִסוּף הוּא בָּא
 לְכַפִּירוֹת הַטּוֹב, שְׂכּוּפֵר בְּעֶקֶר, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְן. וְכֹל זֶה
 בָּא מִחֲמַת הַחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, אֲשֶׁר עוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם אִישׁ רַע וּבְלִיעֵל, כִּי לֹא
 יִתְכַן, אָדָם שֶׁעָשָׂה לָּךְ כָּל כָּךְ הַרְבֵּה טוֹבוֹת, שֶׁתִּשְׁלַם
 לוֹ בַּחֲזָרָה רָעוֹת הַרְבֵּה, אֲלֵא אִם נִפְגְּמָה דַעְתְּךָ
 וְנִשְׁתַּבֵּשׁ שְׁכֻלְךָ, עַל־יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם
 הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְזֶה כָּל־גְּדוּל - אִם נִמְצָא
 אָדָם שֶׁמִּשְׁלָם רָעָה תַּחַת טוֹבָה, וְדַאי הוּא - שֶׁנִּכְשַׁל
 בְּפְגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כִּי אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם
 פְּנִים וְאֶפֶן לְהַבִּין בְּשִׁכְלֵנוּ אֲנוּשֵׁי, לָמָּה אָדָם שֶׁעָשָׂה לָּךְ
 טוֹבָה אֲפֹלוּ פַעַם אַחַת בְּחַיִּיךָ, שֶׁתִּשְׁלַם לוֹ בַּחֲזָרָה
 רָעָה? ! וּמִכָּל שֶׁכֵּן אָדָם שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעַבּוּרְךָ, וְעַזֵּר
 לָּךְ יָמִים וְשָׁנִים, וְאַחַר כָּךְ תִּתְּהַפֵּף עָלָיו וְתִהְיֶה נֶעֱשֶׂה
 לוֹ שׁוֹנֵא, וְתִדְבֵּר עָלָיו כָּל דְּבַר אָסוּר, וְתִהְיֶה כְּפוּי
 טוֹבָה, אִין זֶה אֲלֵא מִפְּנֵי רַע מַעֲשֵׂיךָ, שֶׁנִּפְגְּמָתָּ בְּפְגָם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁזֶה עָשָׂה אוֹתְךָ רַע; כִּי
 הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה נִקְרָא רַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח,
 ז): "וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי הַיְוָי"ה", וּמִזֶּה בָּא
 שֶׁאֵתָּה אִישׁ רַע וּבְלִיעֵל, וּבְמִקּוֹם לְהַכִּיר בְּטוֹב וּלְכַבֵּד

את זה שהצילך ועזר לך ימים ושנים, אתה משלם לו
 בחזרה רעה תחת טובה. וחקמינו הקדושים אמרו (תנא
 דבי אליהו רבה, פירק יח): כל הסועד עם חברו אפלו פת
 במלח, יחזיק טובה לחברו; ומכל שכן מי שמסר את
 נפשו בעבורך ימים ושנים, ועזר לך לצאת מהפח
 יקוש שנלכדת בו, עליך להחזיק לו טובה כל ימי חייו.
 ואם תמצא אדם שמשלם רעה תחת טובה, תדע שהוא
 נואף ככלב ומוציא זרעו לבטלה, ועל-ידי-זה נשתבש
 שכלו לגמרי, רחמנא לישזבן, והוא מבהל ומבלבל
 בדעתו, והוא איש רע ובליעל. ועל-כן, אהובי, בני
 היקר, אם אתה רוצה לזכות ל"קדשת הברית", שהוא
 קדשת הדעת, תשתדל מאד לשלם טובה תחת טובה,
 ותברח מהמדה המגנה הזו של כפוי טובה, ואז נכון
 לך יהיה בטוח, שתזכה להגיע אל "קדשת הברית",
 שהוא שלמות הדעת.

כשלוון

צריך שתדע אהובי, בני, אשר עקר הכשלוון בחיי
 האדם הוא רק - כשנופל בתאות נאוף, שאז

מֵאֲבָד אֶת דַּעְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ וְחֻכְמָתוֹ לְגַמְרֵי, וְנוֹפֵל בְּיָאוֹשׁ
וְעוֹזֵר לְעַצְמוֹ. וּבְאַמֶּת אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת
ק.כ.): "וְהַמְכַשֵּׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדָךְ" (יִשְׁעִיָּה ג, ו) - דְּבָרִים
שְׂאִין בְּנֵי אָדָם עוֹמְדִים עָלֵיהֶם, אֲלָא אִם כֵּן נִכְשָׁלִים
בְּהֵן; הֵינּוּ אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁהַהֲכָרַח לוֹ לְהַכְשֵׁל, אֲבָל
שְׁלֵא יִשְׂאָר בְּזֵה, אֲלָא שְׁלֵמָד מֵהַכְשָׁלוֹנוֹת, אִיךְ לְתַקֵּן
אֶת הָעֶבֶר, שְׁזֵה שְׁלֵמוֹת "קִדְשֵׁת הַבְּרִית"; כִּי כְּשֶׁאָדָם
פּוֹגֵם בַּבְּרִית, וּבְכָפָרֵט בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת
זֶרַע לְבִטְלָה, נִכְנָסִים בּוֹ דְכָאוֹן וְיָאוֹשׁ, וְעוֹזֵב אֶת עַצְמוֹ,
וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלּוֹ אֲבָד מָנוֹס וְתַקְוָה מִמֶּנּוּ, וְנִרְאָה לוֹ
כְּאִלּוֹ אִף פַּעַם לֹא רָאָה טוֹב וְאִף פַּעַם לֹא יִרְאָה טוֹב,
אֲשֶׁר זֶה בְּאַמֶּת כְּשָׁלוֹן; כִּי עַל הָאָדָם לְדַעַת, שְׁאֲסוֹר
לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאֶפְלוֹ שְׁעֶבֶר עָלָיו כְּבָר מֵה
שְׁעֶבֶר, עֲדִין יֵשׁ לוֹ תַקְוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, וְאֵינְנוּ כְּשָׁלוֹן.
וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת קיט:): אֲפֹלוּ בְשַׁעַת
כְּשֶׁלוֹנָה שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם לֹא פָסְקוּ מִמֶּנָּה אֲנָשֵׁי אֲמָנָה. וְזֵה
מִרְאָה לְדַעַת לְכָל אָדָם, שְׁאֶפְלוּ בַּמְצָבִים הַכִּי גְרוּעִים
אֲסוֹר לְעֹזֵב אֶת עַצְמוֹ וּלְהִזְנִיחַ אֶת רְצוֹנוֹתָיו וְכִסּוּפָיו,
לְחֹזֵר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְהִחְזִיק אֶת עַצְמוֹ
לְכְשָׁלוֹן, אֲשֶׁר כָּל זֶה בָּא מִפְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
לְבִטְלָה, שְׁנִכְנַס בּוֹ יָאוֹשׁ וְדְכָאוֹן, כְּאִלּוֹ הוּא כְּבָר

כשלוון בחיים. ובאמת אדרבה, מי שלוקח את עצמו
 בידיו, וחוזר בתשובה אליו יתברך, הוא יכול להיות
 האדם החזק ביותר בעולם, כי העקר תלוי כפי מידת
 ההתחזקות שיש בו, לא להכשיל ולא להחזיק את
 עצמו לכשלוון. צריכים לזכור, שההכרח לפל, כדי
 להתחזק, ואשרי מי שמחזיק מעמד במצבים הכי
 גרועים, ואינו נופל בדעתו להרגיש עצמו ככשלוון.
 ובזה נמדדת גדלת בר ישראל. ואפלו שאתה רואה
 שזה ימים ושנים שנפלת בחטא המגנה הזה של
 הוצאת זרע לבטלה, וכך מה שאתה עושה הוא כשלוון,
 עם כל זאת ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבועולם
 באמונה פשוטה בו יתברך, ולידע ולהאמין, אשר
 דיקא מהכשלוון הזה תצאנה לי טובות רבות; כי מכל
 דבר רע יכולים למצא גם את הטוב, ובודאי אם כבר
 עבר עליך בחייה מה שעבר, אתה יכול להפך את זאת
 לטובה - לחזק ולאמץ ולעודד ולשמח נפשות אחרות,
 שגם-כן נכשלו בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה,
 ועל-ידי זה יהיה גם לך תקוה; אשרי מי שאינו מתאש,
 ואינו מחזיק את עצמו לכשלוון, אלא עוזר לכל בר
 ישראל, ועל-ידי זה יעזר לו הקדוש-ברוך-הוא גם-כן
 לצאת מהרע והחשך שלו.

כסופין

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר עָקַר הַתְּכֵלִית בְּזֶה
הָעוֹלָם - לָבוֹא אֶל מַדְרָגָה כְּזוֹ, שְׁלֹא יִרְצֶה שׁוֹם
רְצוֹן אַחֵר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיְהִי לּוֹ תָּמִיד
כְּסוּפִין דְּקִדְשָׁה לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ; כִּי הֵהָכֵרַח לּוֹ
לְדַעַת, אֲשֶׁר מְסַבְּבִים עִם הָאָדָם שְׁתַּמִּיד יִפְּלֹ וַיִּתְקַרְרוּ
רְצוֹנוֹתָיו וְכְסוּפָיו; כִּי כְּשֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְעֵלוֹת לְעֵלְיָהּ
גְּדוּלָה יוֹתֵר, צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה לּוֹ יְרִידָה מִקֵּדָם, וְהִירִידָה
זֹאת הִיא תְּכֵלִית הָעֵלְיָהּ, וְכָל הָעֵלְיּוֹת וְהַמְדְרָגוֹת הֵן
בְּבַחֲיִנַת הָרְצוֹן, כִּי כָּל מֵה שְׁזוֹכָה לְעֵלוֹת לְמַעַלָּה יִתְרָה
בְּיוֹתֵר, אֲזִי הָרְצוֹן דְּקִדְשָׁה שְׁלוֹ חֲזָק וּמְאִיר בְּיוֹתֵר.
וְעַל־כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְעֵלוֹת לְעֵלְיָהּ גְּדוּלָה בְּיוֹתֵר,
הֵינּוּ שְׂיִזְכָּה לְרְצוֹן חֲזָק יוֹתֵר וַיִּתְרָה, בּוֹדֵאֵי צָרִיךְ
שֶׁתִּהְיֶה לּוֹ יְרִידָה, הֵינּוּ בְּבַחֲיִנַת הַתְּרַחֲקוֹת קֵדָם הָעֵלְיָהּ,
כִּדֵּי שֶׁיִּתְגַּבֵּר עַל־יְדֵי זֶה דִּיקָא הָרְצוֹן בְּיוֹתֵר, וּבְאַמָּת
בְּשַׁעַת הִירִידָה אֲזִי הָאָדָם הוּא בְּסַכְּנָה עֲצוּמָה, כִּי הִרְבֵּה
נִשְׁקָעוּ בִּירִידָתָם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וּבְפָרֵט אֵלּוֹ שְׁנַכְשָׁלוּ
בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר הִחֲטָא הִזֵּה

מְכַנִּים בְּאָדָם מְרִירוֹת וְדַכְאוֹן וַיֵּאוֹשׁ עָצוּם, וְשׁוֹבֵר
 אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וּבְאַמֶּת עַל הָאָדָם לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי
 אֲפָנִים שְׂבָעוּלָם, וְלֹא לִפְלֵי בִיאוֹשׁ כָּלֵל, כִּי אֶף-עַל-פִּי
 שְׁעַל-יַדֵּי הַיְרִידָה וְהַתְרַחֲקוֹת מִתְגַּבֵּר הַרְצוֹן בְּיֹתֵר,
 שְׁזָה בְּחִינַת מַעֲלַת הַתְּשׁוּבָה, וּבְמָקוֹם שְׂבָעֵלִי תְּשׁוּבָה
 עוֹמְדִים, אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד (בְּרָכוֹת ל"ד:);
 כִּי הֵם זֹכִין לְרְצוֹן חָזֵק יוֹתֵר מִחֶמֶת שְׁנִתְרַחֲקוּ בְּיֹתֵר,
 אֲבָל כָּל זֶה אִם יִזְכֶּה בְּשַׁעַת הַיְרִידָה גַם-כֵּן לְזָכֹר אֶת
 מַעֲלָתוֹ, וַיִּכְסֹף גַּם אִזּוֹ בְּרְצוֹן חָזֵק לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ, אֲבָל
 יְכוּל לְהִיּוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, שְׁעַל-יַדֵּי הַיְרִידָה יִפֹּל, חַס
 וְשָׁלוֹם, לְרְצוֹנוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, שְׁהֵם תְּאֻוֹת עוֹלָם
 הַזֶּה, עַד שְׁיִשְׁכַּח בְּהַרְצוֹן דְּקַדְשָׁה לְגַמְרֵי, וְעַל-כֵּן
 בְּאַמֶּת בְּוֹדָי אֲשֶׁרִי מִי שְׁלֹא חֲטָא, כִּי גַם מֵה שְׁהָאָדָם
 מְלַבֵּשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה לְבַד, הִיא גַם-כֵּן סַכְּנָה גְּדוּלָה
 לְפָנָיו, שְׁיִוְכַל לְשַׁכַּח אֶת הַרְצוֹן דְּקַדְשָׁה, חַס וְשָׁלוֹם,
 עַל-יַדֵּי הַרְצוֹנוֹת הַפְּגוּמִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וּבְפֶרֶט מִי
 שְׁכָבֵר נִכְשַׁל בְּחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, לוֹ יֵשׁ רְצוֹנוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, לִילְךְ
 וְלְהִסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים וּבְתַמוֹנוֹת תּוֹעֵבָה, שְׁאִזּוֹ הוּא בְּסַכְּנָה
 גְּדוּלָה עַד מְאֹד, שְׁלֹא יֵאבֹד אֶת עוֹלָמוֹ כְּרַגַּע, רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן; כִּי בְּאַמֶּת אֲפִלוֹ עַל-יַדֵּי הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַתֵּר וְכוּ',

הוא נמצא בסכנה גדולה, שלא יכנס בתאוות מגנות
 ויתנהג כבהמה, רחמנא לצלן, רחמנא לצלן, מכל שכן
 כשחם ושלום, נכשל באיזה עון, ונתרחק יותר, בודאי
 הוא מסכן מאד. אך אף על־פי־כן מי שכתב נכשל
 באיזה חטא ועון, ואפלו אם הרבה לפשע מאד מאד,
 אף על־פי־כן אם יתגבר על עצמו מעתה על־לפנים
 לבלי לשפח את השם יתברך, וירגיל עצמו לכסף
 ולהשתוק להשם יתברך ברצון חזק תמיד, זהו עקר
 התשובה, ויכול לזכות על־ידי־זה לעליה גדולה, עד
 שכל העוונות יתהפכו לזכיות. כי יכול לזכות לרצון
 חזק מאד ויקא על־ידי שנתרחק ביותר; ועל־כן מאחר
 שכתב עברו עליך כל כך הרבה ירידות ונפילות,
 שנפלת ונכשלת בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה,
 ראה להתחזק בכל מיני התחזקיות, ונתגבר בכסופין
 וברצונות לחזור אליו יתברך, ותעשה כל מיני פעולות
 שבועולם לא לעזב את עצמך בשום אופן שבועולם,
 ואפלו שנפלת ונתלכלכת כבר איך שנתלכלכת ונפלת,
 עם כל זאת, ראה להתחזק ברצונות ובכסופין חזקים,
 לא לעזב את עצמך בשום פנים ואופן, ומכל שכן לא
 לעזב את הקדוש־ברוך־הוא, ואפלו שיהכל יאמרו לך,
 שלך אין כבר תקנה לתקן את גדל חטאיך, כי החטא

המגנה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, הוא החטא הכי חמור, כי הוא הורג את נפשות ילדיו, רחמנא לישזבן, אף-על-פי-כן אסור לה להתיאש בשום פנים ואפן; כי עקר התשובה תלוי רק כפי מידת ההתחזקות שלו והכסופין והרצונות אל הקדוש-ברוך-הוא, כי הכלל הוא, שאין שום יאוש בעולם כלל, ואפלו אם האדם הוא כמו שהוא, ואפלו שכבר חטא במה שחטא, ובפרט בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, כל זמן שעדין הוא זוכר את השם יתברך, ורצונו חזק לשוב אליו יתברך, אף-על-פי שזה כמה זמן אשר הוא כוסף לשוב אליו יתברך, ועדין לא זכה לתשובה, אדרבה פגם בכל פעם ביותר בחטא המגנה הזה, אף-על-פי-כן יחזק את עצמו ברצון יותר ויותר, וירגיל עצמו לכסף ולהשתוקק להשם יתברך תמיד בכל עת, ועל-ידי-זה בודאי סוף כל סוף יזכה לתשובה שלמה בלי ספק. ודרך זו היא עצת טובה ונכונה לכל אדם בעולם מגדול ועד קטן; הן צדיק גדול מאד, או איש פשוט באמת, העובד את השם יתברך, וצריך לעלות בכל פעם למדרגה גבוהה ביותר, והן אנשים קטנים במעלה מאד, אפלו המנחים בשאול תחתיות, חס ושלו, ונכשלו בכל מיני עוונות שבעולם, אפלו

בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, אף-על-פי-כן על-ידי בחינת כסופין ורצון הכל יכולים לעלות מתכלית הדיוטא התחתונה עד רום המעלות. ואי אפשר לבאר כלל עצם מעלת הרצון והכסופין דקדושה. וצריך כל אדם להרגיל עצמו בזה מאד - לכסף ולהשתוקק תמיד להשם יתברך ברצון חזק ותקיף. וזה יכול בודאי כל אדם לקיים, אפלו הפחות שבפחותים, כי יהיה איך שיהיה, אף-על-פי-כן אני רוצה ומשתוקק ברצון חזק לשוב להשם יתברך; כי באמת בודאי רצון כל אחד מישראל חזק מאד לשוב אליו יתברך, רק מחמת שאין יודעין מעלת הכסופין והרצון, שהרצון בעצמו טוב מאד, והם רואים שכמה פעמים נכספו ברצון חזק להשם יתברך, ואף-על-פי-כן עדין לא זכו לעבודת השם יתברך, וגם קצת פגמו יותר, ונכשלו בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, על-כן הם מתיאשין בעצמן, ושוכחין לכסף יותר, עד שנתעלים הרצון אצלם. ובאמת זה הפגם קשה יותר מן הכל, כי איך שהוא על-כל-פנים לא ירפה ולא יטש ולא יעזב את הרצון, אדרבה ירגיל עצמו לכסף ולהשתוקק בכל פעם ברצון חזק יותר ויותר להשם יתברך. וזה הרצון בעצמו טוב מאד, ויכול לזכות על-ידי-זה לתשובה

שְׁלֵמָה בַּאֲמֶת, וְלַעֲלוֹת לְכֹל הַמַּעֲלוֹת דְקִדְשָׁה, הָעֶקֶר
 לֹא לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפֶן, רַק לְכֹסֶף וּלְהִשְׁתַּוְּקֶק
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּדְבֹר וַיִּשְׁיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוּ יִגִּיעַ אֶל כָּל הַמַּדְרָגוֹת שְׂבָעוּלָם, וַיִּקְבְּלוּ
 הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא בְּאַהֲבָה, אֲשֶׁר־לוֹ !

למוד

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תְּקוּן הַבְּרִית
 כְּמוֹ לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
 הוֹרֶסֶת אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּדְבְּקוּ בָאָדָם, וּבְפֶרֶט מִי
 שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע
 לְבַטְלָהּ, עָלָיו לְמָסַר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תְּנָא דְבִי אֵלֵיהּ רַבָּה,
 פְּרָק יח): "שְׂפָכִי כַמֵּים לְבָרְךָ" (אֵיכָה ב, יט) - מֵה מַיִם הִלְלוּ
 מְקוֹה טְהָרָה הֵן לְכָל בְּאֵי הָעוֹלָם, וּלְכָל מַעֲשֵׂה יָדָיו
 שֶׁבָרָא בְּעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר: "כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֵא" וְגו' (בְּמִדְבָר לֹא, כג), כֶּן דְּבָרֵי תּוֹרָה מְקוֹה טְהָרָה הֵן לְיִשְׂרָאֵל
 בְּכָל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶן. בּוֹא וּרְאֵה כַּמָּה גְּדוּל כַּחַה
 שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁמְטַהֶרֶת אֶת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּזִמְן שְׂעוֹשִׁין

תְּשׁוּבָה, אֶפְלוּ מֵעֲבוּדָה זָרָה שְׂבִיִּדָן, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְזָרְקָתִי
עֲלֵיכֶם מֵיַם טְהוֹרִים" וְגו' (יחזקאל לו, כה), אֵינן מֵיַם אֶלָּא
דְּבָרֵי תוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "הוּי כָּל צָמֵא לָכוּ לַמַּיִם" וְגו' (ישעיה נה, א), אֵינן טְהוֹרִים אֶלָּא דְּבָרֵי תוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר:
"אֲמָרוֹת ה' אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת" (תהלים יב, ז); וְעַל־כֵּן כָּל
מִי שֶׁיִּדְעַע בְּנַפְשׁוֹ שֶׁחָטָא וּפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
זָרַע לְבַטְלָה, עָלָיו לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן
בַּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ גְּדוּלָּה; כִּי תִכְףּ וּמָיֵד
כְּשֶׁאָדָם לֹמֵד תוֹרָה, הַתוֹרָה מְטַהֲרֵתוֹ מִכָּל מִינֵי
טְמָאוֹת וְזִהְמוֹת שֶׁנִּדְבְּקוּ בוֹ. וְרַבְּנֵנוּ ז"ל נָתַן לָנוּ דֶּרֶךְ
הַלְמוּד קֵלָה מְאֹד, שֶׁאֶפְלוּ אָדָם שֶׁהוּא קָשָׁה הַבְּנָה, אֶף־
עַל־פִּי־כֵן אָסוּר לוֹ לְהִתְיַאֵשׁ כָּלֵל, אֶלָּא יִקַּח לְעֲצָמוֹ
מִשְׁנִיּוֹת וַיִּתְחִיל לֹמַר פָּרָק אַחַר פָּרָק, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְסִיִּם
מִסְכָּתָא, וְאַחַר כֵּן יֵלֵךְ אֶל מִסְכָּתָא שְׁנִיָּה עַד שֶׁיִּזְכֶּה
לְסִיִּם אֶת שֶׁשָּׂה סְדָרֵי מִשְׁנָה, וְכֵן יַעֲשֶׂה עִם גְּמָרָא,
שֶׁיִּתְחִיל לֹמַר דָּף אַחַר דָּף, אֶפְלוּ בְּלִי שׁוּם פְּרוּשִׁים,
עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְסִיִּם פָּרָק. וְאִזּוּ יִתְחִיל עוֹד פָּרָק וְעוֹד פָּרָק,
עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְסִיִּם אֶת כָּל הַמִּסְכָּתָא, וְאִזּוּ יִתְחִיל עוֹד
מִסְכָּתָא, וּבְדֶרֶךְ זֶה יִטִּיל מִמִּסְכָּתָא לְמִסְכָּתָא, עַד שֶׁיִּזְכֶּה
לְסִיִּם אֶת כָּל הַתוֹרָה כְּלָה. וְרַצָּה רַבְּנֵנוּ ז"ל, שֶׁנִּלְמַד
כְּסִדְרָן דִּיקָא. וְכֵן הוּא בְּלִמוּד שֶׁלְחָן עָרוּךְ, שֶׁיִּתְחִיל

לומר סימן אחר סימן כסדרן מהתחלת חלק 'ארח
 חיים', עד שישזכה לסימו לגמרי, ואז יתחיל חלק 'יורה
 דעה', וכשישזכה לסימו, אז יתחיל חלק 'אבן העזר',
 וכשישזכה לסימו יתחיל חלק 'חשן המשפט',
 ובהתחלה ילמד כמה פעמים רק מחבר ורמ"א,
 והשלשה למודים האלו מחיב כל בר ישראל ללמד
 בכל יום, ואף שבהתחלה מאד מאד קשה לו להבין
 פשוטן של דברים, כי מי שחטא בחטא המגנה הזה
 של הוצאת זרע לבטלה, נתבלבלת דעתו לגמרי, אף-
 על-פי-כן גלה לנו רבנו ז"ל יצא נוראה ונפלאה מאד,
 שיתחיל לומר פשוטו כמשמעו פרוק אחר פרוק משניות
 ודרך אחר דרך גמרא, וסימן אחר סימן שלחן ערוך,
 ואפלו ללא פרושים, וזה יגרום לו אחר כך לזכך ולטהר
 את מחו, כי התורה מטהרת את נפש האדם, כי יש בכת
 התורה אור רוחני, שהוא חכמתו יתברך, אשר מזכך
 את הנשמה; ועל-כן, אהובי, בני היקר, מאחר שאתה
 יודע שנלכדת בחטא המגנה הזה, ראה לא להתיאש
 בשום פנים ואפן, אלא תקבע לעצמך שעורים כסדרן
 לגרום במשניות ובגמרא ובשלחן ערוך, ואל תסתכל
 על שום בריה שבעולם המתלווצצת מסדר דרך הלמוד
 הזה, אלא זכר מאמרם ז"ל (עבודה זרה יט.): לעולם

יְלַמֵּד אָדָם תּוֹרָה, וְאַחַר כֵּן יִהְיֶה, שְׂאֵמַר "בְּתוֹרַת ה'",
 וְהָדָר "וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה", וְאָמַר רַבָּא: לְעוֹלָם לְיַגְרִיס
 אִינִישׁ, וְאַף עַל גַּב דְּמִשְׁכַּח וְאַף עַל גַּב דְּלֹא יָדַע מַאי
 קָאָמַר, שְׂנַאָמַר (תְּהֵלִים קיט, כ): "גְּרָסָה נִפְשֵׁי לְתַאֲבָה",
 גְּרָסָה כְּתִיב וְלֹא כְּתִיב טַחְנָה; וְעַל־כֵּן אַל תִּהְיֶה חֲכָם
 בְּעֵינֶיךָ, וּתְקַיֵּם אֶת מִאֲמָרָם ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת
 גְּמוּרָה, כִּי אִף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה עוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאִם
 רַבְּנוֹ ז"ל נָתַן לָנוּ אֶת סֵדֶר הַלְמוּד הַזֶּה, אֵתְּהָ צָרִיךְ
 לְקַיְּמוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת; כִּי רַבְּנוֹ ז"ל רָצָה שְׁנַלְמַד
 הַרְבֵּה תּוֹרָה בַּסֵּדֶר הַזֶּה (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן עו), וְאַף
 שֶׁבְּתַחֲלָה יֵרָאֶה לָּךְ כָּל הַדְּבָר הַזֶּה מוּזָר מְאֹד, שְׂאֵתְּהָ
 אוֹמֵר וְגוֹרֵם פְּרָקִי מִשְׁנֵיּוֹת וְדַפֵּי גִמְרָא וְסִימָנִים שֶׁלְחָן
 עָרוּךְ, וְאִין אֵתְּהָ קוֹלֵט מָה אֵתְּהָ לוֹמֵד, עִם כָּל זֹאת
 תִּהְיֶה חֲזָק אֲהוּבִי, בְּנִי, בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, וְאַל
 תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבָעוֹלָם, אֲדַרְבָּה תַּתְּמִיד בְּזֶה,
 כִּי אִין עוֹד טְהָרָה לְאָדָם שְׁנִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית כְּמוֹ
 לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְאִם תִּהְיֶה חֲזָק בְּעִבּוּדָה
 הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת - לְלַמֵּד בְּדֶרֶךְ זֶה, אֲזִי סוֹף כָּל סוֹף תִּרְאֶה
 שְׁלֵאֵט לֵאֵט יִפָּתַח מַחֲךָ, עַד שֶׁתִּזְכָּה לְהִבִּין גַּם פְּשׁוּטָן
 שֶׁל דְּבָרִים. אֲבָל עָלֶיךָ לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן גְּדוֹל מְאֹד עַל דְּבָר
 זֶה, וְאֲזִי תִרְאֶה לְבִסוּף מַה יֵּצֵא מִזֶּה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא פִּי תְבוּא, ג): "שֶׁמֶן תּוֹרֵק שְׁמֶךְ" (שיר
הַשִּׁירִים א, ג), נִמְשְׁלָה הַתּוֹרָה לְשֶׁמֶן וְנִמְשְׁלָה לְמַיִם,
לְמַיִם דְּכִתִּיב (יִשְׁעִיָּה נה, א): "הוּי כָּל צָמֵא לְכוּ לְמַיִם",
מֵה הַמַּיִם אֵין הָעוֹלָם יְכוּל לְעֵמֵד בְּלֹא הֵם, וְאָדָם
מְטַהֵר עֲצָמוֹ בָּהֶם, כִּף אֵין הָעוֹלָם יְכוּל לְעֵמֵד בְּלֹא
תּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אֶת הָאָדָם הַיָּאֵר יִטְהַר; וּמֵה
הַמַּיִם אֵין אָדָם נוֹטֵעַ אֵילָן וְלֹא בּוֹנֵה בַּיִת, אִם אֵין לוֹ
מַיִם, כִּף אֵין הָעוֹלָם יְכוּל לְעֵמֵד בְּלֹא תּוֹרָה; וּמֵה הַמַּיִם
חַיִּים לְעוֹלָם, כִּף הַתּוֹרָה חַיִּים לְעוֹלָם; וּמֵה הַמַּיִם כָּל
מִי שְׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְשׁוּט בָּהֶם, אוֹבֵד עֲצָמוֹ מִן הָעוֹלָם, כִּף
כָּל מִי שְׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְמַצָּא דְּבַרֵי תּוֹרָה, אוֹבֵד מִן הָעוֹלָם;
וּמֵה הַמַּיִם נִמְשָׁכִין לְכָל מְקוֹם שְׁיִרְצָה, כִּף הַתּוֹרָה
מְשׁוֹכָה בְּכָל הָעוֹלָם; וּמֵה הַמַּיִם אֵין מְתַקְיָמִים לֹא
בְּגִרְגִיּוֹת שֶׁל כֶּסֶף וְלֹא בְּגִרְגִיּוֹת שֶׁל זָהָב, אֶלָּא בְּשֶׁל
חֶרֶס, כִּף אֵין הַתּוֹרָה מְתַקְיָמֶת בְּגִסֵי הָרוּחַ, אֶלָּא בְּמִי
שֶׁדַּעְתּוֹ נְמוּכָה עָלָיו. וְעַל־כֵּן בְּתַחֲלָה רָאָה לְלַמֵּד
בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת בְּסֵדֶר דְּרָף הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
לוֹמֵר הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנָּיִוֹת וְהַרְבֵּה דְּפִים גְּמָרָא וְהַרְבֵּה
סִימָנִים שְׁלַחַן עָרוּף, וּלְבִסוּף תְּרָאָה אֵיךְ שְׁיִפְתַּח מִחֶךְ,
וְתִזְכֶּה לְהַבִּין בְּכָל חֵלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְהַעֲקָר
שֶׁתְּהִיָּה עֲקָשָׁן גָּדוֹל עַל זֶה, וּמֵה טוֹב וּמֵה נָעִים אִם

תְּבַכֶּה בְּכָל יוֹם אֲלֵיו יִתְבַרֵךְ, שְׂיִפְתַּח מַחֲךָ וְתִזְכֶּה
 לְהִבִּין פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים; כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי כָּפִי מִדַּת
 הַתְּמִימוֹת וְהָאֵמֶת שֶׁתִּכְנַס בָּךְ, וְלִזֶּה זוֹכִים עַל־יַדִּי
 תְּפִלָּה לְסֵלֶק דַּעְתְּךָ וּמַחֲךָ לְגַמְרִי, וְלִבְקָשׁ וְלִהְתַּחַנֵּן
 מִמְּנוֹ יִתְבַרֵךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְלַמַּד הַרְבֵּה תוֹרָה, וְלְהִבִּין מֵה
 שְׂאֵתָה לֹמֵד, וְאִם תִּהְיֶה עֵקֶשׁן גָּדוֹל עַל זֶה, תִּזְכֶּה
 לְבִסּוֹף לְנַתֵּק עֲצָמְךָ מִהֲרַע וְהַלְכִיּוֹד וְהַזְהִמָּה שֶׁנִּכְנָסְתָּ
 בָּהֶם, וְלִצָּאת מִהַפֶּח יְקוּשׁ שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בּוֹ. וּמֵה גַם טוֹב
 מְאֹד שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם לְכָל הַפְּחוֹת חֲמֻשָּׁה דְּפִים זֶהר
 וְחֲמֻשָּׁה דְּפִים תְּקוּנִים, אֲשֶׁר הָאֶר"י ז"ל נָתַן תְּקוּן
 לְבַעַל תְּשׁוּבָה דָּבָר זֶה, אֲשֶׁר גַּם הָאֲמִירָה בְּעֵלְמָא
 מִזְכֶּכֶת. וּכְפִי שֶׁתִּהְיֶה חֲזָק בְּזֶה, כֵּן תִּטְהַר נִפְשְׁךָ מִכָּל
 מִינֵי זְהָמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. וְלָכֵן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיִּקָּר, מֵה
 לְפָנֶיךָ, זָכַר אֵיךְ עָבְרוּ עָלֶיךָ יָמִים וְשָׁבוּעוֹת, חֲדָשִׁים
 וְשָׁנִים, שֶׁנִּתְרַגְּלְתָּ בְּעוֹן הַחֲמוּר וְהַפָּר הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, וְעַכְשָׁו אֲנִי מְגַלֶּה לְךָ תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא
 כְּזֶה, אֵיךְ גַּם אַתָּה תוּכַל לְלַמַּד הַתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. מִדּוּעַ
 תִּסְתַּכֵּל עַל לִצִּים, אֲשֶׁר הֵן הֵן הַקְּלָפוֹת הַמְּצַעְרוֹת
 אוֹתְךָ? ! הֲלֹא בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת
 נְאוּף, סִימָן כו): עַל־יַדִּי הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, בּוֹרָא קְלָפוֹת
 הַמְּתַלְבְּשׁוֹת בְּבִנֵי אָדָם מִתְּנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עָלָיו,

ועושים לו יסורין. ולכן ראה לקחת את עצמך בידיך, ואל תסתכל על שום ברִיה שבעולם, רק תמשיך ללמד בדרך זו שהוריתי לך, ואם תהיה חזק בזה בעקשנות גדולה מאד, אפלו שאינך מבין מה שאתה אומר, לבסוף תראה איך תזכה לרשת את התורה הקדושה. וכבר אמר רבנו ז"ל (שם, אות למוד, סימן לח): ילמד אדם אפלו בלא הבנה. וכן אמר (שם, סימן ח'): כל מה שלמד אדם בעולם הזה והיה נמנע אצלו לעמד על אמתת פונת הלמוד בשלמות, יזכה להבין על אמתתה בעולם הבא; ולכן אל תסתכל על שום ברִיה שבעולם שאומרת אחרת, כי אף אחד אינו יודע מה עובר עליך, ובפרט אם תהיה עקשן בדרך זה, אזי תזכה להבין כל מה שלמדת בזה העולם. רק חזק ואמץ להיות חזק בדרך זו שהוריתי אותך ורבנו ז"ל אמר (שם, סימן י'): כל ידיעה במשפטי התורה - הן מצוות שבין אדם לחברו, הן מצוות שבין אדם לקונו, הידיעה הזאת בעצמה היא הצלחת הנפש. ועל-כן ראה מה לפניך, ותהיה חזק בזה, ואז תעבר על הכל; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, ואז טוב לו כל הימים!

לִיצְנוֹת

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר הָעוֹקֵר אֶת
הָאָדָם וּמְרַחֵקוֹ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ מִדַּת
הַלִּיצְנוֹת; כִּי עָקֵר פְּתַח הַטְּמְאָה הוּא הַלִּיצְנוֹת.
כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (שַׁבַּת קד.) : מֵאִי דְכִתִּיב (מְשִׁלִּי ג, לד) : "אִם
לְלֹצִים הוּא יִלְיֵן וְלַעֲנָוִים יִתֵּן חַן" - בָּא לְטַמֵּא פוֹתְחִין
לוֹ. וּפִרְשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, רוֹאִים מְכָאן, שֶׁעָקֵר פְּתַח
הַטְּמְאָה הוּא הַלִּיצְנוֹת; כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים דָּרְשׁוּ
מִפְּסוּק זֶה דִּיקָא, שֶׁהֵבֵא לְטַמֵּא - פוֹתְחִין לוֹ; וְעַל-כֵּן
צָרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד מִהַמְדָּה הַמְּגַנָּה הַזֹּאת לִיצְנוֹת.
וְרוֹאִים עַל-פִּי־רֹב מִי שֶׁמֵתְלוֹצֵץ מֵאַחֲרֵים, וּבִפְרָט מִי
שֶׁמְדַבֵּר עַל צְדִיקִים, בְּסִימָן שֶׁחָלַל בְּרִיתוֹ בְּפָגַם הַבְּרִית
- הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נה, כא) :
"שָׁלַח יָדוֹ בְּשִׁלּוּמָיו חָלַל בְּרִיתוֹ"; כִּי בְּאֻמַּת עָקֵר
שְׁלֵמוֹת הָאָדָם הוּא, שֶׁיְהִיָּה תָמִים עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יח, יג) : "תָּמִים תְּהִיָּה עִם הָוְיָ"ה
אַלְקִיךָ", וּפִרְשׁ רַש"י : הִתְהַלֵּךְ עִמּוֹ בְּתִמְיֹמוֹת וּתְצַפֵּה
לוֹ, וְלֹא תַחְקֹר אַחַר הָעֲתִידוֹת, אֲלָא כָּל מַה שְׁיָבוֹא

עליך - קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו. וזה עקר שלמות בר ישראל, שזוכה להגיע אל ברור וזכוך האמונה בו יתברך, עד שהולך בתמימות ולא מסתכל על שום ברירה שבעולם, ומכל שכן שאינו מתלוצץ מאף ברירה, כי אינו רוצה שום דבר רק את הקדוש ברוך הוא. וזה עקר השלמות, שאדם צריך להגיע אליה בזה העולם, לא-כן מי שפוגם בברית, רחמנא לישזבן, ובפרט בחטא המגנה הזה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, דרכו להתלוצץ תמיד מכל אדם, ובפרט מיראים ושלימים, מנהיגי עדה, ואוי לו ואוי לנפשו; כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי, ברכות, פרק ב', הלכה ח'): קשה היא הליצנות, שתחלתה יסורין וסופן כליה. תחלתה יסורין, דכתיב (ישעיה כח, כב): "ועתה אל תתלוצצו פן יחזקו מוסריכם", וסופן כליה, דכתיב (שם): "כי כלה ונחרצה שמעתי מאת ה' אלקים צבקות על כל הארץ"; וצריכים לבקש רחמים רבים ממנו יתברך, שלא תהיה לו שום שיכות אל ליצים, כי סתם ליצים הם פוגמי הברית. ובפרט כשיושבים בחורים, יושבי קרנות, ומתלוצצים מכל אדם, ובפרט מיראי ה' ומחושבי שמו וממנהיגי עדה, מהם צריכים לברח כמו שבורחים מאש שורף, כי הם בודאי

פְּגוּמִים בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כִּי אַחֲרַת
 לֹא הָיוּ יוֹשְׁבִים וּמִתְלוֹצְצִים מֵאֶף אֶחָד. וּכְבָר אָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קיב.), שְׂרַבְנוּ הַקְּדוֹשׁ הַזֶּהִיר
 לְבָנָיו: אֶל תְּדוּרוּ בְּשִׁכְנֵיב, מִשּׁוּם דְּלִיצְנֵי הָיוּ [שָׁהֵם
 אֲנָשִׁים לְצִים], וּמִשְׁכוּ לָךְ בְּלִיצְנוֹתָא [אֲשֶׁר יְכוּלִים
 לְמַשֵּׁךְ אוֹתָךְ לְלַכֵּת בְּדַרְכְּכֶם לַעֲשׂוֹת לִיצְנוֹת]; אֲשֶׁר זֶה
 עָקַר צַעַר הַנֶּפֶשׁ - כְּשֶׁהִיא נוֹפֶלֶת בְּלִיצְנוֹת. וְזֶה סִימָן
 עֲבָרָה, כְּמֵאמָרָם ז"ל (דֶּרֶךְ אֶרֶץ זֹטָא, פָּרָק ו'): תַּחֲלֵת עֲבָרָה
 – הִרְהוֹר הַלֵּב, שְׁנֵיָה לָהּ - לִיצְנוֹת; הִרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ,
 שְׁקֹדֶם שְׁעוֹשִׁים לִיצְנוֹת מֵאַחֲרִים, הִהְכַרַח שְׁיֵהִיָּה
 מִהִרְהוֹר הִרְהוֹרִים רָעִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן. וְלִכֵּן צְרִיכִים
 לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד מִלִּיצְנוֹת; כִּי כָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (אוֹתִיּוֹת דְּרַבֵּי עֲקִיבָא, פָּרָק ג'): כָּל אָדָם שֵׁישׁ בּוֹ
 לִיצְנוֹת, אֵין דָּנִים בְּגִיֵּהֲנוּם תַּחֲלָה אֶלָּא הוּא, כִּי עוֹן
 הַלִּיצְנוֹת חָמוֹר מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא מַעֲלִים וּמְסַתִּיר אֶת
 אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׁתַּכְּף
 וּמִיד כְּשֶׁאָדָם פָּגוּם בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, פִּיו פְּתוּחַ כְּכֶלֶב שׁוֹטֵה, לְדַבֵּר
 וּלְהִתְלוֹצֵץ מִכָּל הַבָּא לְיָדוֹ, וּבִפְרָט מִרְאֵי ה' וְחוֹשְׁבֵי
 שְׁמוֹ, צְדִיקִים וּמְנַהֲיָי עֲדָה, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁבוֹרַח
 מִלִּיצְנִים, וּבִפְרָט מִי שְׁרוּצָה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל

חֲטָאֵיו שְׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבַטָּלָה,
 עָקַר תְּקוּנֹו הוּא רַק לְבָרוּחַ מְלִיצִים, וְשָׁלָא תְהִיָּה לוֹ שׁוּם
 שְׂיִכוּת עִם לִיצָנִים. כִּי כֹף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (עֲבוּדָה זָרָה יח:): כָּל הַמְתְּלוּצֵץ - יִסּוּרִין בָּאִין עָלָיו,
 שְׁנֵאמַר (ישעיה כח, כב): "וַעֲתָה אֵל תְּתַלְוֹצְצוּ פֶן יִחְזְקוּ
 מוֹסְרֵיכֶם", אָמַר לְהוּ רַבָּא לְרַבָּנָן, בְּמַטוּתָא בְּעֵינָא
 מִינֵיכוּ דְלָא תְתַלְוֹצְצוּ דְלָא לִיתוּ עָלֵיכוּ יִסּוּרִין, אָמַר
 רַב קָטִינָא: כָּל הַמְתְּלוּצֵץ - מְזוֹנוּתָיו מִתְמַעֲטִין,
 שְׁנֵאמַר (הושע ז, ה): "מִשֵּׁף יָדוֹ אֶת לִוְצָצִים", אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ: כָּל הַמְתְּלוּצֵץ - נוֹפֵל בְּגִיהֵנוּם,
 שְׁנֵאמַר (משלי כא, כד): "יֵד יְהִיר לֵץ שָׁמוּ עוֹשֶׂה בְּעֵבְרַת
 זְדוּן", וְאִין 'עֵבְרָה' אֵלָא גִיהֵנוּם, שְׁנֵאמַר (צפניה א, טו):
 "יּוֹם עֵבְרָה הַיּוֹם הַהוּא"; וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמֵים רַבִּים
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁלָא יִתְפַּס בְּהַקְּלָפָה שָׁל לִיצָנוּת, שְׁהִיא
 אָבִי אַבוּת הַטְּמֵאָה, וְעַל יְדֵהּ הָאָדָם מִתְרַחֵק מִלְּמוּד
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה; כִּי אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פְּנִים בְּעוֹלָם
 לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּשֶׁהוּא מָלֵא לִיצָנוּת,
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן; כִּי כֹף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שיר
 הַשִּׁירִים רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן כא): מַה הַשְּׁמָן הֵזָה, כּוֹס מָלֵא
 אֵינּוּ מְזֻרְזֵיף כְּשֶׁאָר כָּל הַמְשָׁקִים, כֹּף דְבָרֵי תּוֹרָה אֵין
 מְזֻרְזָפִים בְּדְבָרֵי לִיצָנוּת. מַה הַשְּׁמָן הֵזָה כּוֹס מָלֵא שְׁמָן

בְּיָדָךְ וְנִפְּל לְתוֹכוֹ טָפָה שֶׁל מַיִם, יוֹצֵאת כְּנֻגָה טָפָה
 שֶׁל שֶׁמֶן, כֶּף - אִם נִכְנַס דְּבַר שֶׁל תּוֹרָה לִלְב, יֵצֵא כְּנֻגָהוּ
 דְּבַר שֶׁל לִיצְנוֹת, נִכְנַס לִלְב דְּבַר שֶׁל לִיצְנוֹת, יֵצֵא כְּנֻגָהוּ
 דְּבַר שֶׁל תּוֹרָה; וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמֶתְפַלֵּל תָּמִיד לְפָנָיו
 יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא תִהְיֶה לוֹ שׁוּם שְׂיִכוֹת אֶל לְצִיִּים, כִּי
 הַלִּיצְנוֹת מוֹנַעַת אֶת הָאָדָם מִלְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה; וּבְפָרֵט
 מִי שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, אֲשֶׁר תִּשׁוּבָתוֹ קָשָׁה מְאֹד, עֵקֶר נִסְיוֹנוֹ שֶׁמְנַסִּים
 אֶת הַפּוֹגֵם בְּבְרִיתוֹ - אִם לֹא יִפֹּל בַּחֲבוּרָה שֶׁל לִיצְנִים;
 כִּי תִכְףּ וּמָיִד כְּשֶׁהוּא מִתְחַבֵּר אֲלֵיהֶם, אֵין רְפוּאָה
 לְמִכּוֹתָיו, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְעַל־כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי, אִם
 אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁפְּגַמְתָּ בְּפְגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
 רְאֵה לְבוֹרַח מִחֲבוּרָה שֶׁל לִיצְנִים, וְאַף פַּעַם אֵל תִּסְתּוּבֵב
 בֵּין בַּחֲוָרִים לְצִיִּים; כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁמִי שֶׁמֶתְלוֹצֵץ
 מִזוּלָתוֹ, וּבְפָרֵט מִצְדִּיקֵי הַדּוֹר, יִרְאִים וּשְׁלֵמִים, מִנְּהִיגֵי
 עֲדָה, בְּיָדָי פְּגָם בְּפְגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
 וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאַתָּה רוֹצֵה לְבוֹרַח מִהַחֲטָא הַזֶּה, עָלֶיךָ לְנַתֵּק
 אֶת עֲצָמְךָ מִכָּל אֵלוֹ הַלִּיצְנִים, וְדִיקָא בְּזִכוֹת זֹו תִּנְצֵל
 מִכָּל רָע, וְתִזְכֶּה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ;
 כִּי עֵקֶר הַתִּשׁוּבָה תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הַתְּמִימוֹת שֶׁבְּאָדָם,
 וְאִי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ אֶל תְּמִימוֹת, אֶלָּא עַל־יְדֵי שְׁבוּרָחִים

מליצנות. וביותר צריכים את מדת התמימות בעבודה הקדושה של שיחה בינו לבין קונו, כי אי אפשר לדבר אל הקדוש־ברוך־הוא, אלא כשמשלק את חכמתו המדמה לגמרי, ובורח תמיד אליו יתברך. אשרי מי שמכניס את דברינו אלו אל תוך לבו, ואז בודאי הקדוש־ברוך־הוא ירחם עליו, וימחל לו על כל עוונותיו.

לשון

צריך שתדע אהובי, בני, אשר אדם צריך לשמר מאד את לשונו, ויהיה רגיל לדבר בלשון נקייה, וישמר מאד לא לדבר נבול פה, כי כף אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות נבול פה, סימן א'): מי שמדבר נבול פה, בידוע שלבו חושב מחשבות און, כי ההכרח לאדם לגלות את מה שעושה, וזכי הראות מבינים תכף ומיד מהדבור של האדם איך הוא אויז בקדשה ובטהרה, ובפרט ב"קדשת הברית". ולכן, אהובי, בני, אם פגמת בכתא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, ראה לשמר על לשונך, אם אתה רוצה שהיא יתברך ימחל

לָךְ עַל הָעוֹן הַמְגִנָּה הַזֶּה; כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר עַל כָּל
 חַטָּא וְעוֹן הָאָדָם יְכוּל לְחַזֵּר בְּתַשׁוּבָה, אֲבָל לֹא עַל פְּגָם
 הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף,
 סִימָן נב): כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר עַבְרָה, אַחֵר כֶּף הוּא מְצַעֵר
 מִחַמַּת הַנְּצוּץ שָׁבוּ, אֲבָל כְּשֶׁפּוֹגֵם בַּבְּרִית אֵין מְצַעֵר
 אַחֵר כֶּף, כִּי כִּבֵּר הָלַךְ מִמֶּנּוּ הַנְּצוּץ, אִם־כֵּן אֵיךְ יוּכַל
 לְחַזֵּר בְּתַשׁוּבָה, כְּשֶׁאֵין בּוֹ כִּבֵּר נְצוּץ דְקִדְשָׁה? עִם כָּל
 זֹאת יֵשׁ יַעֲזֶה - עַל־יְדֵי הַדְּבוּר; כִּי אִם אָדָם מְרַגֵּיל אֶת
 עַצְמוֹ לְדַבֵּר תָּמִיד רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, הַדְּבוּר הוֹלֵךְ אִתּוֹ
 אֶפְלוּ בַּמְקוֹמוֹת הַמְטַנְּפִים. וְכַמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עח); וְהַדְּבוּר מְזַכִּירוֹ בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְרֵמְיָהּ לֵא, יט): "כִּי מֵיְדֵי דַבְרֵי בּוֹ
 זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ"; כִּי הַדְּבוּר שֶׁמְדַבֵּר עִם הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־
 הוּא, מְזַכִּיר אוֹתוֹ וְהוֹלֵךְ עִמּוֹ אֶפְלוּ בַּמְקוֹמוֹת
 הַמְטַנְּפִים; וְעַל־כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁחַטָּא וּפְגָם בַּפְּגָם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ
 לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהֵבֵן אֶל
 אָבִיו, וַיִּצְעַק הַרְבֵּה, שֶׁיַּחֲוֶם וַיִּרְחַם עָלָיו, וַיּוֹצִיאוּ
 מִהַחֲשֵׁךְ וְהַלְכוּךְ שֶׁנֶּפֶל לְשָׁם, וְכֵן יִקְבַּל עַל עַצְמוֹ
 לְדַבֵּר תָּמִיד בְּלִשׁוֹן נְקִיָּה, וְאִז נִכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ
 שֶׁיִּמָּחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא, אֲבָל צָרִיכִים רַחֲמִים

רבים שיקדש ויטהר את לשונו, כי אדם שחטא ופגם בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, כל-כף הרגיל את עצמו לדבר כל העולה על רוחו, ובפרט לדבר נבול פה, אשר קשה וכבד לו לצאת מזה. ואמרו חכמינו הקדושים (ערכין טו:): אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא, מאי דכתיב (תהלים קכ, ג): "מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה", אמר לו הקדוש-ברוך-הוא ללשון, כל איבריו של אדם זקופים ואתה מטל, כל איבריו של אדם מבחוץ ואתה מבפנים, ולא עוד אלא שהקפתי לך שתי חומות, אחת של עצם ואחת של בשר, מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה, כי כל כף הרגיל את עצמו לדבר כל העולה על רוחו, עד שקשה וכבד לו לשמר על לשונו. וכן אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה טז, סימן ד): רבי אלעזר בשם רבי יוסי בן זמרא אמר: רמ"ח איברים יש בו באדם, מהם רבוצין מהן זקופין, ולשון זה נתון בין שני לחיים, ואמת המים עוברת תחתיו, ומכפל כמה כפולות. בא וראה כמה שרפות הוא שורף אלו היה זקוף ועומד על אחת כמה וכמה; ועל-כן אשרי מי שזוכה לשמר על לשונו, וידבר תמיד בלשון נקייה, וירגיל את עצמו לדבר רק דבורים טובים, ואז נכון לבו יהיה בטוח

שְׂמִיחָל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

לְבָנָה

צָרִיךְ שְׂתַדַּע אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֲמִירַת קְדוֹשׁ לְבָנָה הוּא תְקוּן גָּמוּר לְפָגַם הַבְּרִית, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִזְהַר מְאֹד בְּמַצָּוָה זוֹ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדִין לַה): כָּל הַמְּבָרֵךְ עַל הַחֲדָשׁ בְּזַמְנוֹ, כְּאִלוֹ מְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה; וְיָדוּעַ אֲשֶׁר מִי שֶׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֵינוֹ זוֹכֵה לְרְאוֹת אֲנִפֵי שְׂכִינְתָא, רַחֲמָנָא לִישׁזָבֵן, וְעַל כֵּן רְאוּי לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּמַצְוֹת קְדוֹשׁ לְבָנָה, שֶׁעַל יְדֵהָ הָאָדָם מְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבוּעוֹת ט): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעִיר זֶה יִהְיֶה כַּפָּרָה עַל שְׂמַעֲטָתִי אֶת הַיָּרַח. וְכֵן אָמְרוּ (חֲלִין ס): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הִבִּיאוּ כַּפָּרָה עָלַי, שְׂמַעֲטָתִי אֶת הַיָּרַח. וּפִירֵשׁ רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'), אֲשֶׁר רֹאשׁ חֲדָשׁ הוּא שְׂרֵשׁ הַתְּשׁוּבָה, וְלָכֵן עַל-יְדֵי שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִבִּיאוּ עָלַי כַּפָּרָה, גַּם אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְחַזֵּר בְּתְשׁוּבָה, כִּי הַתְּשׁוּבָה הַזֹּאת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִשְׁתַּלְּשֵׁל בְּכָל

הַנְּבִרָאִים בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי ימוהר"ן, חלק ב', סימן א'), אֲשֶׁר הוּא חֹסֵד גָּדוֹל מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁקֵּבַע רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ; כִּי אֵיךְ הָיִינוּ מְרִימִין פָּנֵינוּ לְבִקְשׁ כַּפָּרָה מֵאֲתוֹ יְתָבָרֵךְ, עַל-כֵּן עָשָׂה עִמָּנוּ חֹסֵד, וְקֵבַע יוֹם הַדִּין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאֵז כְּבִיכּוֹל הוּא יְתָבָרֵךְ מִבִּקְשׁ כַּפָּרָה; וְעַל-כֵּן אֵין לָנוּ בּוֹשָׁה בְּיוֹם הַדִּין לְבִקְשׁ כַּפָּרָה, מֵאַחַר שֶׁהוּא יְתָבָרֵךְ בְּעֶצְמוֹ מִבִּקְשׁ כַּפָּרָה. וְעַל-כֵּן בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ הוּא זְמַן שֶׁל תְּשׁוּבָה, וּמִי שֶׁנִּזְהָר בְּקִדּוּשׁ הַלְּבָנָה, וְאוֹמְרָה בְּכּוֹנֵנָה, מִבְּטָח לוֹ שֶׁיִּמְחַל לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו; כִּי אֵז מְקַבְּלִין אֲנֵפִי שְׁכִינְתָא, וּכְנֻגָד זֶה שֶׁאֵבֵד עַל-יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֶת הַמִּדָּה הַיְקָרָה שֶׁיֵּשׁ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּכּוֹל לְקַבֵּל אֲנֵפִי שְׁכִינְתָא, זוֹכֶה שֶׁחֹזֵר אֵלָיו בְּעֵת קִדּוּשׁ הַלְּבָנָה. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִסֵּכַת סוֹפְרִים, פָּרָק כ', הַלְכָה א'): אֵין מְבָרְכִין עַל הַיָּרַח אֶלָּא בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, כְּשֶׁהוּא מְבַשֵּׂם וּבְכֵלִים נָאִים, וְתוֹלָה עֵינָיו כְּנֻגָדָה, וּמִיִּשְׂרָאֵל אֶת רַגְלָיו וּמְבָרֵךְ: אֲשֶׁר בְּמֵאֲמָרוֹ בָּרָא שְׁחָקִים וּבְרוּחַ פָּיו כָּל צְבָאִים, חֶק וְזְמַן נָתַן לָהֶם, שְׁלֹא יִשְׁנוּ אֶת תְּפִקִּידָם, פּוֹעֵל אֱמֶת, שֶׁפְּעֵלָתוֹ אֱמֶת, וְלִלְבָנָה אָמַר, שֶׁתְּתַחַדֵּשׁ בְּאוֹר יָקָר, וְעֵטְרַת תְּפִאֲרַת לְעַמּוּסֵי בְטָן, שֶׁהֵם עֲתִידִים

לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתָהּ, לְפָאֵר יוֹצְרָם עַל כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ.
 בְּרוּךְ אַתָּה ה', מְקַדֵּשׁ רְאֵשֵׁי חֲדָשִׁים. וְאוֹמֵר שֶׁלֹּשׁ
 פְּעָמִים: סִימָן טוֹב תִּהְיֶה לְכָל יִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ יוֹצְרֵךְ,
 בְּרוּךְ עוֹשֶׂךְ, בְּרוּךְ קוֹנֵךְ, בְּרוּךְ בּוֹרְאֵךְ. וְרוֹקֵד שֶׁלֹּשׁ
 רְקִידוֹת כְּנֻגְדָה וְאוֹמֵר שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים: כְּשֵׁם שְׁאֲנִי רוֹקֵד
 כְּנֻגְדֵךְ וְאִינִי נוֹגֵעַ בְּךְ, כִּי אִם יִרְקְדוּ אַחֲרַי כְּנֻגְדֵי
 לְהִזְיֵקְנִי, לֹא יִגְעוּ בִּי, תִּפְּלַעְלֵיהֶם אִימָתָה וּפְחַד,
 וְלִמְפָרַע אָמֵן אָמֵן סְלָה הַלְלוּיָהּ. וְאוֹמֵר לְחֻבְרוֹ שֶׁלֹּשׁ
 פְּעָמִים שְׁלוֹם, וַיִּלֶּךְ לְבֵיתוֹ בְּלֵב טוֹב. הֲרִי שְׁלֵף לְפָנֶיךָ,
 שְׁמֻצוֹת קְדוּשָׁת לְבָנָה חֲשׂוּבָה מְאֹד, וְשׁוֹם מְזִיק אִינוֹ
 יְכוּל לְהִזְיֵק לָךְ. וְעַל־כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שְׁפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית
 - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, יִהְיֶה נִזְהָר מְאֹד בְּאַמִּירַת קְדוּשָׁת
 לְבָנָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְהִתְחַדֵּשׁ וְלַעֲשׂוֹת
 הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וַיִּקְבַּל אֲנִפֵּי שְׁכִינְתָא, וַיִּמְחַל לוֹ
 הַקְּדוּשָׁת-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְאֵל יִהְיֶה, אֱהוּבִי,
 בְּנִי, דְּבָר זֶה קָל בְּעֵינֶיךָ, אֲלָא תִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ כָּל יְמֵי
 חַיֶּיךָ לְקַיֵּם אֶת מֻצוֹת קְדוּשָׁת לְבָנָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאִזּוֹ
 תִזְכֶּה לְקַבֵּל אֲנִפֵּי שְׁכִינְתָא, וְתִרְגְּשֵׁשׁ שְׁכָל הָעוֹלָם כִּלּוֹ
 הוּא אֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל,
 וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן,
 אִינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֲלָא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֵלְיוֹן,

שֵׁאִין לָךְ עוֹד עֲנָג וְתַעֲנוּג לְהִנְשָׂמָה וְלַגּוֹף כְּמוֹ הַשָּׂגַת
אֱלֻקוֹת, שְׂמֵשִׁיג אַנְפֵי שְׂכִינְתָא מְכָל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה,
אֲשֶׁרִי לוֹ!

לְשׁוֹן-הָרַע

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר מִי שֶׁנִּפְגַּם בְּבְרִיתוֹ,
צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד לֹא לְדַבֵּר לְשׁוֹן-הָרַע, כִּי כָּל
הַמְדַבֵּר לְשׁוֹן-הָרַע, כּוֹפֵר בְּעֵקֶר, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן,
וְגוֹרֵם לְעֲצָמוֹ צָרוֹת רַבּוֹת. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת,
אוֹת לְשׁוֹן-הָרַע, סִימָן ה'): מִי שֶׁדוֹבֵר רָע עַל יִשְׂרָאֵל לְסוּף
שְׂפִיחָלָה עַל פִּיו; וְיָדוּעַ אֲשֶׁר בְּרִית הַמָּעוֹר מְכֻוֵן נֶגְדַּ
בְּרִית הַלְשׁוֹן, וְעַל-כֵּן לֹא יִדְבֹר אָדָם רָע עַל בַּר יִשְׂרָאֵל,
אֲלָא כְּשֶׁנִּפְגַּם בְּפַגְמֵי-הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה.
וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְתַקֵּן אֶת
הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע
לְבִטְלָה, רְאֵה לְשִׁמּוֹר אֶת עֲצָמְךָ לֹא לְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע.
וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קִיח.): כָּל הַמְּסַפֵּר
לְשׁוֹן-הָרַע וְכָל הַמְּקַבֵּל לְשׁוֹן-הָרַע, רָאוּי לְהִשְׁלִיכוֹ
לְכָלְבַּיִם. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נ'),

שְׁמִי שְׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית, עָלְיוּ לְשִׁמּוֹר עֲצָמוּ
מְכַלְבִּים, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה, רַחֲמָנָא לִישׁוֹזְבֵן, וְעַל־יַדִּי
פָּגַם הַבְּרִית וּבִפְרָט הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, נְדַבֵּק בּוֹ כָּל־ב.
וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה מ.ב.): כֵּת מְסֻפְּרֵי לְשׁוֹן־
הָרַע אֵינָם מְקַבְּלִים פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, וְכֵן מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית
- הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, אֵינּוּ זוֹכֶה לְרֵאוֹת אַנְפֵי שְׂכִינְתָא.
וְעַל־כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְתַקֵּן אֶת חֲטָאוֹ הַמְּגִנֶה שְׁחָטָא
בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, יִזְהַר מְאֹד שֶׁלֹּא
לְדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרַע, שֶׁעַל־יַדֵּי־זֶה לֹא יִקְבַּל אַנְפֵי שְׂכִינְתָא;
כִּי עַל־יַדֵּי לְשׁוֹן־הָרַע, מְסֻלְקִים אֶת הַקְּדוֹש־שִׁבְרוּךְ־הוּא
מִן הָעוֹלָם. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרֻכִין טו:): כָּל
הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן־הָרַע, אוֹמֵר הַקְּדוֹש־שִׁבְרוּךְ־הוּא: אֵין אֲנִי
וְהוּא יְכוּלִים לְדוֹר בְּעוֹלָם; נִמְצָא, שֶׁעַל־יַדֵּי שְׁמֵד־דְּבַר
לְשׁוֹן־הָרַע, הוּא מְגַרֵשׁ אֶת הַשְּׂכִינָה מִן הָעוֹלָם. וְלִכֵּן
כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לְזַכּוֹת ל"קְדֻשַׁת הַבְּרִית", עָלְיוּ לְשִׁמּוֹר
אֶת עֲצָמוֹ מִלְּשׁוֹן־הָרַע, וַיַּעֲשֶׂה לְעֲצָמוֹ גְּדֵר אַף פַּעַם לֹא
לְדַבֵּר מֵאַחֲרִים, וְעַל־יַדֵּי־זֶה יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹש־שִׁבְרוּךְ־הוּא
עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וּבְאַמַּת עָלֶיךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי, לִישֵׁב אֶת
עֲצָמְךָ, מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלֶיךָ כְּבָר מֵה שֶׁעָבַר בַּחֲטָא
הַמְּגִנֶה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, מֵה
לָךְ לְהוֹסִיף חֲטָא עַל פִּשְׁעֵךְ, וּלְדַבֵּר עַל אַחֲרִים כָּל דְּבַר

רַע, הֲלֹא אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שָׁם טו:): כָּל הַמְסַפֵּר
 לְשׁוֹן־הָרַע מְגַדִּיל עֲוֹנוֹת כְּנֶגֶד עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת
 וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים; וְעַל־כֵּן מָה לָּךְ וְלִצָּרָה הַזֹּאת, מֵאַחַר
 שֶׁכָּבַר נִפְלְאָה בְּבוֹר עֶמֶק וּמְלִכְלָךְ כְּזֶה שֶׁל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה
 שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, מָה אַתָּה צָרִיךְ
 לְדַבֵּר עַל אַחֲרִים? ! וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר
 פָּגַמְתָּ, תִּרְגֵּיל אֶת עֲצֻמְךָ לֹא לְדַבֵּר לְשׁוֹן־הָרַע עַל שׁוֹם
 בְּרִיָּה, וְתִרְגֵּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר דְּבוּרֵי תוֹרָה וְיִרְאֵת
 שָׁמַיִם, וְתִחַזֵּק וְתַעֲוִיד וְתִאֲמֵן אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 וְתִמִּיד תִּמְצָא רַק אֶת הַטּוֹב אֲצִל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל. וְדַבֵּר
 זֶה מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ; כִּי כִשְׁבַר יִשְׂרָאֵל מִרְגִּיל
 אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר רַק טוֹב עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הַקְדוּשִׁים
 בְּרוּךְ־הוּא אוֹהֵבוֹ, כִּי אֵין הַקְדוּשִׁים־בְּרוּךְ־הוּא חָפֵץ
 שְׁיִמְצְאוּ רַע בְּבָנָיו; וְלָכֵן הִרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ רַק לְשִׁבַח
 וְלִפְאֹר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּנֵי הַקְדוּשִׁים־בְּרוּךְ־
 הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יד, א): "בְּנִים אַתֶּם לַיהוָה"
 אֱלֹהֵיכֶם"; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אָבוֹת ג'): חֲבִיבִין
 יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ בְּנִים לְמָקוֹם; וְכִמוֹ שֶׁאַבָּא אֵינוֹ רוֹצֵה
 לְשִׁמֵּעַ שְׁמֵדְבָרִים רַע עַל בָּנָיו, כְּמוֹ כֵּן וְיֹתֵר מִכֵּן אֵין
 הַקְדוּשִׁים־בְּרוּךְ־הוּא חָפֵץ לְשִׁמֵּעַ לְדַבֵּר עַל בָּנָיו. וְאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבֵּה, פָּרָשָׁה ב', סִימָן ה'): אָמַר רַבִּי

שְׂמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, מִשָּׁל לְמֶלֶךְ, שֶׁהָיָה לוֹ בֶּן יַחֲדִי, בְּכָל
 יוֹם וַיּוֹם הָיָה מְצַוֶּה אֶת בֶּן בֵּיתוֹ, אֲכַל בְּנִי? אוֹ שָׂתָה
 בְּנִי? אֲזַל לְבֵית־הַסֶּפֶר? אֲתָא מִבֵּית הַסֶּפֶר? כֶּךָ בְּכָל יוֹם
 וַיּוֹם הָיָה הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא מְצַוֶּה אֶת מֹשֶׁה, וְאוֹמֵר לוֹ:
 אָמַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, צוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה בַּר סִימוֹן: מִשָּׁל לְאַחַד שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב וְעוֹשֶׂה
 עֵטְרָה לְמֶלֶךְ, וְעָבַר אֶחָד עָלָיו, אָמַר לוֹ: מָה אַתָּה
 עוֹשֶׂה? אָמַר לוֹ: אֲנִי עוֹשֶׂה עֵטְרָה לְמֶלֶךְ. אָמַר לוֹ: כָּל
 שְׂאֵתָה יְכוּל לְקַבֵּעַ בָּהּ אַבְנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת קְבֵעַ,
 זְמַרְגָּדִין קְבֵעַ, מְרַגְלִיּוֹת קְבֵעַ, לָמָּה? שְׂעֵתִיד לְנָתֵן
 בְּרֹאשׁוֹ שֶׁל מֶלֶךְ. כֶּךָ אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא
 לְמֹשֶׁה: כָּל מִה שְׂאֵתָה יְכוּל לְשַׁבַּח אֶת יִשְׂרָאֵל - שִׁבַּח,
 לְגַדְלָן וּלְפָאָרְן - פָּאָר, לָמָּה? שְׂאֲנִי עֵתִיד לְהַתְּפָאָר
 בָּהֶם, שְׂנֵאָמַר (ישעיה מ"ט, ג): "וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְּפָאָר"; וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂנִזְזָהָר
 מִהַחֲטָא וְהָעוֹן שֶׁל לְשׁוֹן־הָרַע, וְהוּא תָּמִיד רַק מְשַׁבַּח
 וּמְפָאָר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂאֲז מְבַטָּח לוֹ שְׂיִמְחַל לוֹ
 הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא עַל פְּגָם הַבְּרִית. וּבְפָרְט בַּחֲטָא
 הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבַטָּלָה, הָעֵקֶר לְקַבֵּל עַל
 עֲצָמוֹ קְבֵלָה חֲזָקָה, שְׂמַהֲיִוִּם וְהִלָּאָה לֹא יִדְבַר שׁוֹם רַע
 עַל שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל. וְאִם יוֹכֵל לְעַמֵּד בְּקַבְּלָה זוֹ, יִמְחַל

לו הקדוש-שברוך-הוא על הכל; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם, ומקים את כל זה בתמימות ובפשיטות גמורה, שאז הוא יתברך בודאי ימחל לו על הכל.

משניות

צריך שתדע אהובי, בני, אשר החטא המגנה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, הוא חטא מגנה ומזהם מאד, וכל מי שנפל בו, רחמנא לצלן, קשה וכבד לו לצאת ממנו, כי ההרגל הרע נעשה לו טבע שני, עד שכל אלו שנפלו בחטא המגנה הזה, קשה וכבד להם לצאת ממנו, וכל מה שירצו לברח מהמלכות שנלכדו בה, לא יועיל להם שום דבר, אלא אם יקבלו על עצמם ללמד בכל יום שעור במשניות, כי משנה אותיות נ'ש'מ'ה', ולמוד משניות מזכך ומטהר את הנשמה, ובלבד שיהיה בקביעות חזקה בכל יום ויום חק ולא יעבר. ורבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ז, סימן יט), נכספתי להמשיך העולם אל עשייה שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כן וכך בכל

יוֹם חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאָמַר, שְׂאֵפְלוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים
 הַרְחוּקִים מִן הַקְּדוֹשָׁה מְאֹד, שְׁנִלְכְּדוּ בְּמִצּוֹדָה רָעָה
 מְאֹד, עַד שֶׁרְגִילִים בַּעֲבֻרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, רַחֲמָנָא
 לִישׁוּבָן, אֶף־עַל־פִּי־כֵן הִפְחֵ שֶׁל הַתּוֹרָה גָּדוֹל כָּל כָּךְ, עַד
 שְׂיִכּוֹל לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֲבֻרוֹת שֶׁרְגִילִים בָּהֶם, חֵס
 וְשָׁלוֹם, וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֶק קָבוּעַ וְחַיּוֹב חֶזֶק, לְלַמֵּד
 בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, בְּיָדָי יִזְכּוּ לְצֵאת
 מִמִּצּוֹדָתָם הָרָעָה עַל־יַדֵי הַתּוֹרָה [הַקְּדוֹשָׁה], כִּי פֶחַ
 הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד; וְקִבְּלָהּ בְּיַדֵי אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, שְׂמָה
 שְׂאֵמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שְׂמִי שְׁנִלְכְּד בַּעֲוֹנוֹת חַמּוּרִים, וְקִשָּׁה
 לוֹ לְצֵאת מִזֶּה, עִם כָּל זֹאת, אִם יַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ קְבִיעוֹת
 לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "כָּךְ וְכָךְ", לְבַסּוֹף הַתּוֹרָה תּוֹצִיאֹ מִן
 הַפֶּחַ יִקּוּשׁ שְׁנִלְכְּד בּוֹ. שְׂזֶה סוּבֵב עַל לְמוֹד וְאַמִּירַת
 ח"י [שְׂמוֹנֶה־עָשָׂר] פְּרָקִים מִשְׁנֵיֹת, הֵינּוּ כָּל אָדָם
 שְׂיִוִּדַע שְׁנִלְכְּד בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבַטָּלָה, וּבּוֹעֵר בּוֹ יִצְרוּ הָרַע, וְיוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ מִמָּשׁ
 מִהַחֲטָא הַזֶּה, עַד שֶׁהֵכַרַח לוֹ לְהוֹצִיא אֶת זֶרַעוֹ
 לְבַטָּלָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְעַכְשָׁו הוּא רוֹצֵה לְצֵאת
 מִהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, אֵינּוּ יָכוֹל בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאֶף
 שְׂקִיבֵל עַל עַצְמוֹ כְּבָר קִבְּלוֹת חֲזָקוֹת אֵין סֵפֶר פְּעָמִים,
 לְהַפְסִיק מִהַזְּהָמָה הַזֹּאת, אֵין מוֹעִיל לוֹ כָּלֵל, כִּי עַל

הַחֲטָא הַמְּגִנָּה נֶאֱמַר (מְשָׁלִי ב', יט) : "כָּל בְּנֵיהָ לֹא יִשׁוּבוּן
וְלֹא יִשְׁיגוּ אַרְחוֹת חַיִּים" ; אֵלָּא אִם אָדָם יַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ
קְבִיעוֹת חֲזָקָה לְלַמֵּד, וְלוֹמַר בְּכָל יוֹם חֶק וְלֹא יַעֲבֹר
ח"י [שְׁמוֹנֶה-עָשָׂר] פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וַיְהִי עַקְשָׁן גָּדוֹל
עַל זֶה, לְבַסּוֹף יִשׂוּרְף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַמְּשַׁחִיתִים
שֶׁבָרָא עַל-יַדֵּי עֲוֹנוֹתָיו, כִּי מַעֲלֵת אֲמִירַת ח"י [שְׁמוֹנֶה-
עָשָׂר] פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, זֶה שׂוֹרֵף וּמְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֶת
תְּבַעֲרַת הַמְּדוּרָה שֶׁל נְאוּף שְׁבוּעָתָה בּוֹ, כִּי אֲמִירַתָם
הוֹרֶגֶת אֶת הַיִּצְרָה־רַע. וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר
שֶׁעָבַר עָלַיךָ מֵה שֶׁעָבַר, וְעַדִּין עוֹבֵר עָלַיךָ מֵה שֶׁעוֹבֵר,
וּבוֹעֲרַת בְּךָ תֵּאֲוֹת נְאוּף, רְאֵה לְקַחַת מִשְׁנֵיּוֹת בְּיַדֵּיךָ,
וְתַתְּחִיל לוֹמַר בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת פְּרָק אַחַר פְּרָק, עַד
שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים שְׁמוֹנֶה-עָשָׂר פְּרָקִים. וְאַף שֶׁבַתְּחַלָּה לֹא
תָּבִין אֶת כָּל אֲשֶׁר אַתָּה לוֹמֵד, עִם כָּל זֹאת תִּהְיֶה חֲזָק
בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁנִּפְלְטָה אֵלַיְהָ, לוֹמַר בְּעַקְשָׁנוֹת
גְּדוּלָה שְׁמוֹנֶה-עָשָׂר פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְאִם תִּהְיֶה עַקְשָׁן
גָּדוֹל עַל זֶה, לְבַסּוֹף תּוּכַל לְצַאת מֵהַלְּכוּךָ וְהַזְהָמָה
הַזֹּאת. וְאַף שֶׁבַתְּחַלָּה יְדָמָה לְךָ שֶׁיִּצְרָךְ מִתְּגַבֵּר עָלַיךָ
יֹתֵר וְיֹתֵר, עִם כָּל זֹאת רְאֵה אַתָּה, אֶהוּבִי, בְּנִי,
לְהַמְשִׁיךְ לוֹמַר בְּכָל יוֹם מִשְׁנֵיּוֹת, כִּי דִיקָא עַל-יַדֵּי-יָזָה
תִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל תְּקוּן נְצָחִי. וְרַבֵּנוּ ז"ל נָתַן לְכַמָּה

מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תִקּוּן לֹמֵר בְּכָל יוֹם שְׁמוֹנֵה-עָשָׂר פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת (עֵינֵי שִׁיחֹת הַבַּיִת, סִימָן קפ"ה) ; וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהְיֶה לְבָנִי, לְדַחֵק אֶת עַצְמִי, וְלִהְיוֹת מֵאֱלוֹ הָאֲנָשִׁים שָׂרְבָנוּ ז"ל נָתַן לָהֶם אֶת הַתִּקּוּן הַזֶּה, לֹמֵר שְׁמוֹנֵה-עָשָׂר פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה אֶת יִצְרָח. וְכָבֹר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֶדְרִין מ.ב.): בְּמִי אַתָּה מוֹצֵא מִלְּחֻמְתָּהּ שֶׁל תּוֹרָה? בְּמִי שֵׁשׁ בְּיָדוֹ חֲבִילוֹת שֶׁל מִשְׁנָה; כִּי מִי שֶׁזֹּכֵה לְלַמֵּד הַרְבֵּה מִשְׁנֵיּוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה מְזַכֵּךְ אֶת נַשְׁמָתוֹ, וְזֹכֵה לְצֵאת מִהַפֶּחַ יְקוּשׁ שֶׁנִּלְכַּד בּוֹ. וְזֶה (תְּהִלִּים ל, ד): "הֲעֲלִיתָ מִן שֵׁאוֹל נַפְשִׁי" רֵאשִׁי תְבוֹת: מ'ש'נ'ה'; כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי לְמוּד מִשְׁנָה, מַעֲלָה אֶת נַפְשׁוֹ מִן הַשְּׁאוֹל. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנַחוֹת קי.): כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֵינוֹ צָרִיךְ לֹא עוֹלָה וְלֹא חֲטָאת וְלֹא מְנַחָה וְלֹא אָשָׁם; כִּי הַתּוֹרָה בְּעַצְמָהּ מְכַפֶּרֶת עָלָיו. וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה יוֹדֵעַ, אֶהְיֶה לְבָנִי, שְׂעֵדִין בּוֹעֵר בְּךָ יִצְרָח, וְעֵדִין אַתָּה נִכְשָׁל בְּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רְאֵה לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְהַתְמִיד בְּכָל יוֹם לֹמֵר שְׁמוֹנֵה-עָשָׂר פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְזֶה יִשְׂרָף אֶת כָּל הָרַע שֶׁנִּדְבַק בְּךָ, וְתִזְכֶּה לְטִהָר אֶת נַפְשְׁךָ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחוּמָא כִּי תְבוּא, ג): מַה הַמַּיִם אֵינן הָעוֹלָם יְכוֹל לְעַמֵּד בְּלֹא הֵם, וְאָדָם מְטִהֵר עֲצָמוֹ בָּהֶם,

כִּף אֵין הָעוֹלָם יְכוּל לַעֲמֹד בְּלֹא תוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה
 מְלַמֶּדֶת אֶת הָאָדָם אֵיךְ יִטְהַר עַצְמוֹ. וַיְדוּעַ שְׁתַּמְצִית
 תּוֹרָה שְׁבַע־לֶפֶה הֵם שֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנָה; וְעַל־כֵּן מִי
 שְׁרוּצָה לְשָׁנוֹת הֶרְגְּלוֹ הֲרַע שְׁנַתְרַגֵּל בּוֹ, עָלָיו לְהַתְמִיד
 בְּלִמּוּד 'מִשְׁנָה', שֶׁהוּא גַם לְשׁוֹן 'מִשְׁנָה', הֵינּוּ שְׁתֵּי־שָׁנָה
 אֶת הֶרְגְּלוֹ הֲרַע, שֶׁהַתְרַגֵּל בּוֹ מְנַעֲוֶרָיו. וַחֲכָמֵינוּ
 הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ז', סִימָן ג'): אֵין כָּל
 הַגְּלִיּוֹת מִתְכַּנְּסוֹת אֶלָּא בְּזָכוֹת מִשְׁנֵיּוֹת; וַיְדוּעַ אֲשֶׁר
 עֵקֶר הַגְּלוּת הוּא רַק עַל־יַדֵּי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, שְׁבַנֵי־אָדָם שׁוֹפְכִים אֶת זֶרַעַם עַל
 הָאָרֶץ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וּבְזֵה גּוֹרְמִים לְהַגְבִּיר אֶת
 הַקְּלָפוֹת וְהַכְּפִירוֹת בְּעוֹלָם. וּבַנֵּי־אָדָם נַחֲלִים מְזֵה, וְכֵן
 יוֹרֶדֶת חֲשֻׁכוֹת גְּדוּלָה בְּעוֹלָם, עַל־יַדֵּי אֱלוֹ שְׁמַתְגַּעֲלִים
 בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, וְגוֹרְמִים אַרְיִכוֹת הַגְּלוּת הַמְרָה
 וְהַנְּמַהֲרֵת. וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן לְתַקֵּן אֶת זֶה, הוּא עַל־
 יַדֵּי שְׁתֵּי־מִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת, כִּי רַק בְּזֵה תְלוּיָה כָּל
 הַגְּאֻלָּה. וְעַל־כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר שֶׁעֲבַרְתָּ עַל הַחֲטָא
 הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, וְעַדִּין אַתָּה עוֹבֵר
 עַל הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, וּבוֹעֵר בָּךְ יִצְרָךְ הֲרַע, וּבְכָל
 פַּעַם אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת זֶרַעְךָ לְבַטְלָה, אֲשֶׁר הָעוֹן הַזֶּה הוּא
 הַחֲמוּר בְּיוֹתֵר בַּתּוֹרָה; כִּי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה הִיא יְכוּל

לְהַבְרִאות וְלָד, וְהוּא גֹרֵם עַל־יְדֵי חֵטָא זֶה לְהֹרֵג אוֹתָם
 בְּיָדָיו, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וּמִסְלֵק אֶת הַשְּׂכִינָה מִהָעוֹלָם,
 וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַגִּיעַ לְתַקּוּנָךְ הַנְּצָחִי, שְׁמַע
 בְּקוֹלִי, וְקַח לְךָ מִשְׁנֵיּוֹת וְתַתְּחִיל מִהַתְּחִלַת מַסְכַּת
 בְּרָכוֹת, וְתֹאמֶר פָּרָק אַחַר פָּרָק, עַד שֶׁתְּסַיֵּם אֶת כָּל
 הַמַּסְכָּתָא, וְתַתְּחִיל מַסְכַּת פְּאָה, וְכֵן פָּרָק אַחַר פָּרָק
 וּמַסְכָּתָא אַחַר מַסְכָּתָא, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת כָּל
 הַשָּׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמְךָ
 הָאֲרֶת זִיו שְׂכִינַת עֵזוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבְלִבְד שֶׁתְּהִיָּה עֶקֶשׁן
 גָּדוֹל עַל דְּבָר זֶה, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְעַכֵּב
 אוֹתָךְ מִדְּבָר זֶה. וְאָמְרוּ (זֶהר בְּרֵאשִׁית מ.ב.): מֵאֵן דְּקֹאֲרִי
 וְתַנִּי שֵׁית סְדְרֵי מִשְׁנָה. דָּא הוּא מֵאֵן דִּידַע לְסִדְרָא
 וְלִקְשָׁרָא קְשׁוּרָא וְיַחְוּדָא דְמֵאֲרִיָּה כְּדָקָא יְאוּת. אֲלִין
 אֵינּוֹן דְּמִקְדָּשִׁין שְׁמָא קְדִישָׁא דְמֵאֲרִיָּהוֹן בְּכָל יוֹמָא
 תְּדִיר [מִי שֶׁקוֹרָא וְלוֹמֵד שְׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, הוּא זֶה
 שְׂיִוְדַע לְסִדְר וְלִקְשֵׁר יַחְוּדוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁבְרוּךְ־הוּא כְּמוֹ
 שְׁצָרִיךְ, אֵלּוּ הֵם הַמְּקַדְּשִׁים שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם
 תְּמִיד]. וְלָכֵן רְאֵה מַה לְפָנֶיךָ, אֱהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר
 נִכְשַׁלְתָּ בַּחֵטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, אֵל
 תִּתֵּן שְׂאִילוֹ לְיִצְנָיִם יוּכְלוּ לְמַנַּע אוֹתָךְ מִהַתְּקוּן הַנּוֹרָא
 וְהַנְּפֹלָא הַזֶּה - אֲמִירַת שְׁמוֹנָה־עָשָׂר פָּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת; כִּי

בְּאֵמֶת אִף אֶחָד אֵינּוּ יוֹדֵעַ מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאִיךָ בּוֹעֵר
 בְּךָ יִצְרָךְ, וְאַתָּה יוֹצֵא מִדַּעְתְּךָ לְהַסְתַּכֵּל עַל גְּנָשִׁים וְעַל
 תְּמוֹנוֹת תּוֹעֵבָה, וְזֶה אֲשֶׁר מְחַמֵּם אוֹתְךָ, שֶׁתִּכְפָּשׁ
 בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה. וְלָכֵן רַחֵם
 עַל נַפְשְׁךָ וְתִתְחִיל לֹאמַר מֵהַיּוֹם שֶׁמוֹנָה־עָשָׂר פְּרָקִים
 מִשְׁנֵיֹת בְּכָל יוֹם בְּעֵקֶשְׁנוֹת הַכִּי גְדוּלָה, וְאַפְלוֹ שְׂאֵתָה
 אֵינְךָ מִבֵּין מֵה שְׂאֵתָה אוֹמֵר, כִּי דִיקָא עַל־יַד־יְזֶה תִהְיֶה
 אֶת יִצְרָךְ, וְתִזְכֶּה לְצֵאת מֵהַרְגָלְךָ הָרַע שֶׁנִּקְלַעְתָּ בוֹ;
 אֲשֶׁרִי מִי שְׂאֵינּוּ מִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל,
 אֲלֹא מְקַיֵּם אֶת כָּל זֶה בְּפִשְׁיטוֹת וּבִתְמִימוֹת גְּמוּרָה,
 שְׂאֵז נָכוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שְׂיִצֵּא מֵהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה,
 וְיִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בוֹ יִתְבָּרֵךְ.

מצוות

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תִּקּוֹן לְכָל
 הַחֲטָאִים כְּמוֹ לְהַרְבוֹת בְּמִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת; כִּי אִם
 הָאָדָם זוֹכֶה לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת הַבוּרָא יִתְבָּרֵךְ שְׂמוֹ, הוּא
 מִבְּעַר אֶת כָּל הָרַע שֶׁנִּדְבַק בוֹ, וְאַפְלוֹ שֶׁכִּבֵּר עָשָׂה מֵה
 שֶׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁו, אֲף־עַל־פִּי־כֵן הוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ

לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ מֵעַכְשָׁו, עַל־יְדִי־זֶה נִקְשָׁר
 בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא; כִּי מַעֲלֵת עֲשִׂית מִצְוֹת מַעֲשִׂיֹת
 אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (סוּטָה ג:) : כָּל הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, מְקַדְּמָתוֹ וְהוֹלֵכֶת לְפָנָיו לְעוֹלָם הַבָּא; כִּי בַּמִּצְוָה
 שֶׁאָדָם מְקַיֵּם בְּזֶה הָעוֹלָם, מֵתְלַבְּשִׁים לְאֵין סֵפֶר
 מְלֶאכִים, וְהֵם אֲשֶׁר שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ מִכָּל רָע, וְעַל־כֵּן
 מֵאַחַר שֶׁכָּבַר נִכְשַׁלְתָּ בְּכָל מִיַּי חֲטָאִים וְעוֹנוֹת
 וּפְשָׁעִים, וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, שֶׁהוּא פָּגַם הַבְּרִית, הַכָּלוּל מִכָּל הַחֲטָאִים
 שֶׁבְּעוֹלָם, רְאֵה לְהִתְחִיל לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה מִצְוֹת מַעֲשִׂיֹת
 דִּיקָא, וְעַל־יְדִי־זֶה תִּבְרָא מְלֶאכִי שְׁמִירָה שֶׁיִּשְׁמְרוּ
 עֲלֶיךָ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ל', סִימָן
 כב): עוֹשֶׂה אָדָם מִצְוָה, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לוֹ
 מְלֶאכֶת אֶחָד, עוֹשֶׂה שְׁתֵּי מִצְוֹת, נוֹתֵן לוֹ שְׁנֵי מְלֶאכִים,
 עוֹשֶׂה הַרְבֵּה מִצְוֹת - נוֹתֵן לוֹ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא חֲצִי
 מִחֲנִהוּ; וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה יוֹדֵעַ, אֶהוּבִי, בְּנִי, שֶׁהִרְגַּלְתָּ
 בַּחֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים מְרַבִּים, וּבִפְרָט בַּחֲטָא
 הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רְאֵה לְהִתְחִיל
 לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה,
 כִּי דִיקָא עַל־יְדִי־זֶה יִמְחַל לְךָ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא; כִּי

כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, עַל־יַד־יְזֶה הוּא שׁוֹרֵף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַמְשָׁחִיתִים שֶׁבָּרָא עַל־יַדֵּי חֲטָאֵיו הַמְרַבִּים. וְהֶעֱקָר אֶל תְּתִיאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאִף שְׁעַד עֲכָשׁוּ עֲשִׂיתָ אֶת כָּל הָרַע שֶׁבְּעוֹלָם, וְחֲטָאתָ וְעוֹיֵת וּפְשַׁעְתָּ נִגְדוּ יִתְבָּרַךְ, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְהִתְאַזֵּר וּלְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְדִיקָא עַל־יַד־יְזֶה תִזְכֶּה לְשׁוֹרֵף אֶת הָרַע שֶׁנִּכְנַס בְּךָ, הֶעֱקָר אֶל תְּסַתְּכַל עַל הָעֶבֶר, רַק תַּעֲשֶׂה הַיּוֹם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתִתְחִיל לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְעַל־יַד־יְזֶה יֵאִיר עָלֶיךָ אֹרֹךְ יִתְבָּרַךְ בְּהֶאֱרָה נְפִלְאָה מְאֹד; כִּי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה הִיא צְנוּר מִיַּחַד וְדָרֵךְ וְשִׁבִיל אַחֵר לְהַמְשִׁיךְ עַל יָדוֹ עַל הָאָדָם אֹר וְזִיו וְחֵיּוֹת וְדִבְקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כִּי הַמִּצְוֹת הֵן אַחֲדוֹת אַחַת עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהֵן רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן אִם אָדָם מְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, עַל־יַד־יְזֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו אֹר וְחֵיּוֹת עֲלִיוֹנָה, וְזוֹכֶה לְבִטֹּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְנִכְלָל בְּעֵצָם עֲצָמִיּוֹת חֵיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּנִיחוּמָא כִּי תַצֵּא, ב): רַמ"ח מִצְוֹת עֲשֶׂה יֵשׁ בַּתּוֹרָה כְּמִנֵּין אֵיבָרִים שֶׁבָּאָדָם, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם צוֹעֲקִים עַל הָאָדָם: עֲשֶׂה

אוֹתָנוּ, שְׁתַּחֲוֶה בְּזִכּוֹתֵינוּ וְתֹאֲרֶיךָ יָמִים. וְלָכֵן רְאֵה,
 אֱהוּבִי, בְּנִי, מֵה לְפָנֶיךָ, וְתִמָּסַר אֶת עֲצָמְךָ לְקַיִם אֶת כָּל
 מִצְוֹת עֲשֵׂה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַד מְאֹד, וְעַל־יָדֶי שְׂמִיחַת
 הַמִּצְוֹת יִמָּחַל לָךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ,
 וְאִפְלוּ אִם עֲצָמוּ וְגָבְהוּ וְרָבוּ חַטָּאֶיךָ וּפְשָׁעֶיךָ, יִמָּחַל לָךְ
 הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל הַכֹּל; כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד
 חֲשׂוֹבוֹת מִצְוֹת שְׂאָדָם עוֹשֶׂה וּמְקַיִם בְּאַמֶּת וּבְלֵב
 תָּמִים וְשִׂמְחָה. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילֵתָא בֵּא):
 בְּשִׂכַר מִצְוָה שְׂאֵתָם עוֹשִׂים, אֲנִי נִגְלָה וְחָס עֲלֵיכֶם;
 וְעַל־כֵּן מֵאַחַר שְׂאֵתָה יוֹדַע שְׂכָבָר עָבַר עָלֶיךָ מֵה שְׂעָבַר,
 וְנִכְשַׁלְתָּ בְּמֵה שְׂנִכְשַׁלְתָּ, וְנִתְלַכְלַכְתָּ בְּמֵה שְׂנִתְלַכְלַכְתָּ,
 רְאֵה לְהִתְחִיל לְקַיִם אֶת הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה,
 וּבְזִכּוֹת זֶה יִמָּחַל לָךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל הַכֹּל. הָעֶקֶר
 שְׁלֹא תִחְלֵשׁ דַּעְתְּךָ כְּרַגַע עַל־יָדֶי רַבּוּי עֲוֹנוֹתֶיךָ שְׂעָשִׂיתָ
 עַד עַתָּה, אֲלֹא רְאֵה לְהִתְחִיל הַיּוֹם הַזֶּה וְהַשָּׁעָה הַזֹּאת
 הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתִשְׁכַּח אֶת כָּל הָעָבָר שְׁלֶךָ, וְתִתְחִיל
 לְקַיִם אֶת מִצְוֹתֶיךָ יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאִז תִּכְרַךְ
 תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא
 יִתְבָּרַךְ שְׂמוֹ. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח):
 כָּל הַמְּקַבֵּל עָלָיו מִצְוָה אַחַת בְּאַמוּנָה, כִּדְאִי הוּא
 שְׂתִשְׂרָה עָלָיו רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ, וְזֶה שִׁיךְ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, לְחֹסַם עַל עֲצָמָךְ,
 וְתַתְּחִיל לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתַי וְיִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת
 וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְתִהְיֶה חֲשׂוּבָה
 בְּעֵינַיךָ כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁתַּעֲשֶׂה, כִּי כִּבְרַךְ אָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אבות, פֶּרֶק ג'): הַיּוֹי זֶהִיר בְּמִצְוָה קְלָה
 כְּבַחֲמוּרָה שְׂאִין אֶתָּה יוֹדֵעַ מִתֵּן שְׂכָרָן שֶׁל מִצְוֹת; כִּי
 כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה מְאֹד מְאֹד יִקָּרָה בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ. וְאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קְדוּשִׁין לט.): כָּל הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת,
 מִיִּטְבִּיבִין לוֹ וּמֵאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו, וְנוֹחַל אֶת הָאָרֶץ. וְעַל-
 כֵּן רָאָה מַה לְּפָנֶיךָ, וְתַקִּים אֶת מִצְוֹתַי וְיִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה
 עֲצוּמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְחַל לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
 עֲוֹנוֹתֶיךָ. הֶעֱקָר תַּקִּים אֶת מִצְוֹתַי וְיִתְבָּרַךְ בְּפִשְׁטוֹת
 גְּמוּרָה, וְתִלְמַד אֶת הַמִּצְוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵאִיר עֲלֶיךָ
 אֹרֹךְ יִתְבָּרַךְ בְּקַבִּיעוֹת עֲצוּמָה.

מזיקין

אֱהוּבִי, בְּנֵי! עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר שְׂגוּרָם
 לְהַתְּרִבוֹת הַמִּזִּיקִין בְּעוֹלָם כְּמוֹ הַחֲטָא הַמְּגִנָּה
 שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה; כִּי מִי שֶׁחֲטָא בַּחֲטָא הַמְּזוּהָם

הַזֶּה, בּוֹרָא קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים, אֲשֶׁר הֵם נוֹקְמִים בּוֹ, וְגוֹרְמִים צָרוֹת לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ; כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, הוּא בּוֹרָא קְלָפוֹת וּמִזִּיקִין הַנִּקְרָאִים "נִגְעֵי בְּנֵי־אָדָם" (שְׁמוֹאֵל ב, ז, יד), וּמֵהֶם סוֹבְלִים כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מַה הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה גוֹרֵם, הָיִיתָ נִבְהָל מְרֹב פֶּחַד, כִּי כָּל מִי שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, שׁוֹלְטִין עָלָיו מִזִּיקִין וּמִסִּבְבִּים אוֹתוֹ, וּמֵהֶם בָּאִים כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים, הָעֲצָבוֹת וְהַדְּכָאוֹן, הָעֲנִיּוֹת וְהַדְּחָקוֹת, וְסוֹבְלִים סָבֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד. וְעַל־כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה, עָלָיו לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ קַבְלָה חֲזָקָה לֹא לָשׁוּב לְאוֹלָתוֹ, וְיִתְחַרֵּט בַּחֲרָטָה גְּמוּרָה עַל כָּל מַה שֶׁעָשָׂה, וְיִתְוַדֶּה תָּמִיד לְפָנָיו יְתָבָרֵךְ כָּל אֲשֶׁר פָּגַם, וְיִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יְתָבָרֵךְ, וְאִזּוֹ בְּוַדָּאֵי יִזְכֶּה לְכָלוֹת וּלְבַטֵּל אֶת הַמִּזִּיקִין וְהַמִּשְׁחִיתִים שֶׁבָּרָא עַל־יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה; כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ לֹא לָשׁוּב עוֹד לְסוּרוֹ, וּלְבַל יַעֲשֶׂה עוֹד הַמַּעֲשִׂים הַמְּגִנִּים שֶׁעָשָׂה עַד עַתָּה, וְהוּא מִתְוַדֶּה אֵלָיו יְתָבָרֵךְ, וּמְרַבֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתָבָרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּה, וְשׁוֹפֵךְ אֶת לְבוֹ וְנִפְשׁוֹ לְפָנָיו יְתָבָרֵךְ, אִזּוֹ נִכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ,

שְׂמִיחַ לֹ לֹ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְפָרֵט כְּשִׂיבָה
 בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ בְּעֵת תְּפִלָּתוֹ, וַיִּרְחֵץ אֶת
 פָּנָיו עִם הַדְּמְעוֹת, עַל-יַד־יָזָה יִמְחַק אֶת כָּל הַמַּשְׁחִיתִים
 וְהַקְּלָפוֹת שְׂבָרָא. וְעַל-כֵּן אֵי-עֲצָךְ, אֱהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר
 שְׂנֵכְשִׁלְתָּ כְּבָר בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה, אֶל תְּתִיאֵשׁ בְּשׁוּם
 פָּנִים וְאֶפֶן, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֵלֶק ב', סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְכָל
 זְמַן שְׂאָדָם חַי הוּא יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, וְאַפְלוּ שְׂכָבָר
 בָּרָא קְלָפוֹת וּמַשְׁחִיתִים, אִם רַק יִקַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּיָדָיו
 וַיִּבּוֹא בְּכָל יוֹם אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלָה, וַיְדַבֵּר
 אֱלֹיו כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו, וַיִּשְׁפֹּךְ
 דְּמָעוֹת כַּמִּים עַל-יָדָיו זֶה יִבְטֵל אֶת הַקְּלָפוֹת
 וְהַמַּשְׁחִיתִים שְׂבָרָא, וְכַמוּבָא בַזְהַר הַקְּדוֹשׁ (וַיְחִי רַכְג.):
 כָּל בַּר נֶשׁ דְּאוּשִׁיד דְּמַעִין קַמִּיהַ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 אַף-עַל-גַּב דְּאַתְגַּזַּר עָלֶיהָ עֲנִשָּׁא, יִתְקַרַע. וְלֹא יִכִּיל
 הַהוּא עֲנִשָּׁא לְשִׁלְטָאָה בֵּיהָ מִנְּלָן מְלֵאָה, דְּהָא לֵאָה
 אַתְגַּזַּר לְמִיָּהוּי חוֹלְקָא דְּעֵשׂוֹ, וְהִיא בְּבַעוּתָא אַקְדִּימַת
 לִיהָ לִיעֵקֵב. וְלֹא אַתְיָהִיבַת לִיהָ לְעֵשׂוֹ [כָּל אָדָם שְׂשׁוּפֵךְ
 דְּמָעוֹת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אַף-עַל-פִּי שְׂנַגְזוֹר עָלָיו
 עֲנִשׁ - יִקְרַע עֲנִשׁוֹ, וְלֹא יוּכַל הָעֲנִשׁ לְשִׁלְטַט בּוֹ, כְּמוֹ
 שְׂרוּאִים אֶצֶל לֵאָה, שְׂנַגְזוֹר עָלֶיהָ, שְׂתַפֵּל בְּחֵלְקוֹ שֶׁל

עָשׂוּ, וְעַל־יְדֵי שְׂבָכְתָהּ הִרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׁלֹא תִפְּל
 בְּחֶלְקוֹ שֶׁל הָרָשָׁע, זְכָתָהּ וְנִפְלָהּ בְּחֶלְקוֹ שֶׁל יַעֲקֹב; כְּמוֹ
 כֵּן כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אֲפֹלוּ שְׂכָבָר נִפְּל בְּפֶחַ יְקוּשׁ,
 וְנִכְשֵׁל בְּעִבְרוֹת חַמּוּרוֹת, וּבְפָרֵט מִי שֶׁנִּכְשֵׁל בְּחֻטָּא
 הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָהּ, וּבָרָא קְלָפוֹת
 וּמִשְׁחִיתִים, עִם כָּל זֹאת אִם יָבוֹא תָמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,
 וַיִּשְׁפֹּךְ אֶת לִבָּבוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיִּבְכֶּה בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ,
 עַל־יְדֵי־זֶה יִבְטֹל אֶת הַקְּלָפוֹת וְהַמִּשְׁחִיתִים וְהַמְּזִיקִין
 שֶׁבָרָא עַל־יְדֵי עֲוֹנוֹתָיו. וְכֵן מוּבָא בַזְהַר הַקְּדוֹשׁ (תְּרוּמָה
 קס"ה:): זָכָא חוּלְקִיָּה דְהָהוּא בֵּר נָשׁ דְּאוּשִׁיד דְּמַעִין
 קַמִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּצִלוֹתֶיהָ [אֲשֶׁרִי הָאָדָם שֶׁשׁוֹפֵךְ
 דַּמְעוֹת לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּתַפְלָתוֹ]. הָעֵקֶר לֹא
 לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאֲפֹלוּ שְׂרוּאָה שְׂכָבָר עָשָׂה
 קְבָלוֹת לֹא לַחֲזוֹר אֶל אֲוִלְתּוֹ מֵאוֹת וְאֶלְפֵי פְעָמִים, וְלֹא
 הָיָה יָכוֹל לַעֲבֹר בְּעֵצְמוֹ, עִם כָּל זֹאת אָסוּר לְהִתְיַאֵשׁ, כִּי
 סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְצֵאת מִהַרְגָּלוֹ הָרַע, וַיֵּאִיר עָלָיו
 הָאֲרֵת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּהָאֲרָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה עַד
 מְאֹד. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְחַזֵּיק מֵעַמָּד, וְשׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם לֹא
 יָכוֹל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, וְהוּא עֵקֶשׁן גָּדוֹל מְאֹד לֹא לְהַנִּיחַ אֶת
 עֵצְמוֹ, אֲפֹלוּ שֶׁהַקְּלָפוֹת וְהַמִּשְׁחִיתִים וְהַמְּזִיקִין
 מְסַבְּבִים אוֹתוֹ, עִם כָּל זֹאת הוּא בָּא בְּכָל פַּעַם אֵלָיו

יִתְבַּרְךָ בְּלֵב אֱמֶת וּבְלֵב נִשְׁפָּר, לְבַסּוֹף יִזְכָּה לְהִתְגַּבֵּר
עַל הָרַע שֶׁנִּלְכַּד בּוֹ, וַיֵּצֵא מֵהַפֶּחַ שֶׁנִּפְּלַ אֵלָיו, וַיְהִיָּה
נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ הָאֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא.

מחלקת

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֱהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבָר כָּל כָּךְ
מְגִנָּה בְּעֵינָיו יִתְבַּרְךָ כְּמוֹ הַמַּחְלָקֶת וְהַמְרִיבוֹת,
עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה כו, סִימָן
'ז): קָנָשָׁה הִיא הַמַּחְלָקֶת כְּדוֹר הַמַּבּוּל; וְדוֹר הַמַּבּוּל הָיָה
פְּגוּמִים בַּבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(בְּרֵאשִׁית ו, יב): "כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דְּרָכָו"; נִמְצָא,
שְׁזָה תְּלוּי בְּזָה - מִי שֶׁהוּא בְּעַל מַחְלָקֶת וְתָמִיד רַב עִם
זוּלָתוֹ, סִימָן שֶׁפָּגַם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
לְבִטְלָה, כִּי אַחֲרַת לֹא הָיָה רַב עִם אֶף אֶחָד, וּבְפָרֵט מִי
שֶׁמֶתְחַצֵּף נֶגֶד צְדִיקִים קְדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרְךָ,
בְּוֵדָאֵי סִימָן שֶׁפָּגַם בַּבְּרִיתוֹ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל
הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נה, כא): "שֶׁלַח
יָדָיו בְּשִׁלּוּמָיו חֲלִיל בְּרִיתוֹ". וְכָתַב מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי
הַלְכוֹת, נְטִילַת יָדַיִם, הַלְכָה ו', אוֹת ז'): כָּל אָדָם אֵיךְ שֶׁהוּא

צָרִיךְ לְהִזְהָר עַל־כָּל־פָּנִים מִחֲכָמוֹת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה חָכָם
 בְּעֵינַי עֲצָמוֹ, כִּי הַחֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם מְזִיקִין מְאֹד מְאֹד,
 בְּפָרֵט כְּשֶׁבָא עַל־יַד־יָזָה לְיַדֵּי מַחֲלָקֶת, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, מְכַל
 שָׁכֵן כְּשֶׁחוֹלֵק עַל־יַד־יָזָה עַל יְרָאִים וְכֹשְׁרִים מִמֶּנּוּ, וַיֵּשׁ
 שְׂאוֹמְרִים בְּפֶה מָלֵא; אָמֶת שֶׁהוּא יֵרָא הַשֵּׁם וְטוֹב
 וְכֹשֶׁר מִמֶּנּוּ, אֲבָל אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֵינוֹ מִתְנַהֵג כְּרָאוּי לְפִי
 דַּעְתּוֹ, שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁהוּא חָכָם בְּעֵינָיו, כַּמְצוּי דְבָר זֶה
 הַרְבֵּה בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת, וְזֶה מְזִיק לְכָל אֶחָד יוֹתֵר מְכַל
 הָעוֹנוֹת, כִּי מַחֲלָקֶת וְשִׁנְאֵת חֲנָם קֹשֶׁה מֵהַכֹּל, וְעַל־יַד־
 זֶה נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ (יוֹמָא ט.), וְכָל זְמַן שֶׁהָאָדָם שׁוֹמֵר
 אֶת עֲצָמוֹ מְכַל מִיַּי מַחֲלָקֶת עַל הָאָמֶת, וּמִבְטֵל דַּעְתּוֹ
 נֶגֶד דַּעַת הַתּוֹרָה וְהַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים, יֵשׁ לוֹ תִקְוָה
 לְעוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, כִּי לְגִדְלַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵין
 חֶקֶר (תְּהִלִּים קמ"ה, ג), וְהַכֹּל יוֹכֵל לְהִתְקַן עַל־יַדֵּי תְּמִימוֹת
 וְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים,
 וְעֵקֶר הַפְּגָם שֶׁל קִרְחַ שֶׁהָיָה גָדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד
 וְנִפְל לְשָׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, הָיָה רַק עַל־יַדֵּי שֶׁחֲלַק עַל מִשָּׁה,
 וְהַכֹּל הָיָה עַל־יַדֵּי שֶׁעָמַד וְסָמַךְ עַל דַּעְתּוֹ, וְהָיָה חָכָם
 בְּעֵינָיו, וְחָרָה לוֹ וְאָמַר לֹא דֵי שֶׁהוֹצִיאוּ אוֹתִי מְכַלֵּל
 כְּהוֹנָה וּמִתְנּוֹת, אֶלָּא שֶׁגִּלַּח רֹאשִׁי וְעָשָׂה אוֹתִי סָכָל,
 מִיָּד נִתְקַנָּא עַל מִשָּׁה לְעַרְעַר. מוֹבֵן שֶׁעֵקֶר הַקְּנֻאָה הָיָה

על־ידי שֶׁהוא רָצָה לְהִיּוֹת חָכָם, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (מְשָׁלִי כו,
 יא): "רְאִיתָ אִישׁ חָכָם בְּעֵינָיו תִּקְוָה לְכֹסִיל מִמֶּנּוּ".
 וְהַלּוֹאִי הָיָה סָכָל בְּעֵינָי עֲצָמוֹ לְבַטֵּל דַּעְתּוֹ נֶגְדַּ מֹשֶׁה,
 אֲזִי הָיָה יוֹדֵעַ כִּי כָּל מֶה שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ מֹשֶׁה, הוּא לְטוֹבָתוֹ
 וְהַצְלָחָתוֹ הַנִּצְחִית, הַכֹּלֵל - כִּי עָקַר הַקְּדוּשָׁה וְהַחֲכָמָה
 הוּא לְבַטֵּל דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי נֶגְדַּ דַּעְתַּ רַבּוֹ הָאֱמֶתִי, וְאֲזִי טוֹב
 לוֹ. וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ שֶׁחֲטָא וּפָגַם בַּחֲטָא
 הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטָּלָה, יִשְׁתַּדֵּל לְבָרַח
 מִמַּחְלָקַת כְּמוֹ שְׂבוּרָחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרְפֹת, כִּי הַחֲטָא
 הַמְּגַנֵּה הַזֶּה מִמִּית אֶת הָאָדָם שֶׁיַּחְזִיק בְּמַחְלָקַת,
 וְרוֹאִים בְּמַצִּיאוֹת, שְׁמִי מַחְזִיק מִיַּד בְּמַחְלָקַת? אָדָם
 שֶׁנּוֹלַד בְּפֶסוּל וְחֵי בְּפֶסוּל, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן. כְּמוֹ
 שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין עֵא): אִם רְאִיתָ שְׁנֵי
 בְּנֵי־אָדָם שֶׁמִּתְגָּרִים זֶה בְּזֶה, שְׁמָץ פֶּסוּל יֵשׁ בְּאָחָד
 מֵהֶם; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנִי, לְבָרַח מִמַּחְלָקַת, וְאַף
 שְׁנֵדְמָה לָךְ שְׂאֵתָה צוּדֵק, בָּרַח לָךְ מִמַּחְלָקַת כְּמוֹ
 שְׂבוּרָחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרְפֹת. כִּי כֹּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (בְּמִדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה יח, סִימָן ד): כַּמָּה קָשָׁה מַחְלָקַת, שֶׁכָּל
 הָעוֹזֵר בְּמַחְלָקַת, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְאֵבֵד זְכוּרוֹ.
 וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל אֱלוֹ בְּנֵי הַנְּעוּרִים שֶׁנִּפְגְּמוּ בַּחֲטָא
 הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטָּלָה, הֵם תָּמִיד

מְעַרְבִים בְּמַחְלָקָת, וּמְדַבְּרִים עַל צְדִיקִים הַדְּבוּקִים בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם, כִּי אֶת מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים
הֵם מְגַלִּים. וַיֵּשׁ שְׂאוֹמְרִים, שֶׁמַּחְלָקָתָם הִיא לְשֵׁם
שָׁמַיִם, אוֹי לָהֶם וּלְשֵׁם שָׁמַיִם שְׁלָהֶם, כִּי מִי שִׁוִּידַע
שְׁחָטָא וּפָגַם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
לְבַטָּלָה, עָלָיו לַיֵּשֵׁב כָּל יָמָיו בֵּין תַּנּוּר לְכִירִים, וַיָּשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַיִּשְׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד לֹא
לְהִסְתַּבֵּךְ בְּשׁוּם מַחְלָקָת, וּמְכַל שְׂכָן שְׁלֵא יַחְלֵק עַל
יְרֵאִים וּשְׁלֵמִים, צְדִיקִים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַף
שִׁיָּצְרוּ מְסִיתוֹ, יִשְׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד; כִּי בְּאַמֶּת
אֵין לָךְ דְּבָר שֶׁהִבְעַלְדָּבָר יָכוֹל לְהַטְעוֹת אֶת הָאָדָם
וּלְהַפְּךָ עֲבֵרוֹת גְּמוּרוֹת לְמַצּוֹת, כְּמוֹ בְּעֵנִין הַמַּחְלָקָת,
שֵׁשׁ מְרַקֵּד הִבְעַלְדָּבָר הַרְבֵּה, כִּי בְּעֵנִין זֶה יוֹכֵל בְּנִקְל
לְהִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת, כִּי מְסִית אֶת הָאָדָם עַל חֲבֵרוֹ,
שֶׁמַּצּוֹה לְהִדְפּוֹ וּלְרַדְפּוֹ, כִּי הֵלֵא עָשָׂה כָּךְ וְכָךְ כַּמָּצוּי
עֵנִין זֶה הַרְבֵּה בְּעוֹלָם, כִּי זֶה יְדוּעַ שְׂאִין אָדָם שְׁלֵא
יְהִי בּוֹ אֵיזָה חֲסָרוֹן, אֲבָל אָנוּ מְצוּיִם לְבָלִי לְהִסְתַּכֵּל
עַל הָרַע שֶׁבִישְׂרָאֵל רַק עַל הַטּוֹב, וְלָדוֹן אֶת כָּל אָדָם
לְכַף זְכוּת, כְּמוֹ שֶׁהַזְּהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִימוֹהֵר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן רפב), וְאַפְלוֹ עַל הַחוּטָא הַזְּהִירָה הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה (וַיִּקְרָא יט, יז): "הוֹכַח תּוֹכִיחַ אֶת עַמֶּתְךָ וְלֹא

תשא עליו חטא", שלא לבישו ברבים; ועל־כן באמת
אמרו חכמינו הקדושים (ערכין טז:): תמה אני אם יש
בדור הזה מי שיודע להוכיח, ופרש רש"י, שלא ישא
עליו חטא על לבון פנים. ואמרו שם תוכחה לשמה
וענוה שלא לשמה, ענוה שלא לשמה עדיפא, ופרש
רש"י, שעושה עצמו ענו שאינו רוצה להוכיחו, ואותה
ענוה - שלא לשם שמים היא, ואף־על־פי־כן עדיפא
מתוכחה לשם שמים, מכל שכן וכל שכן בדורות אלו,
בוודאי מצוה גדולה לדבר על לב חברו, להטותו לדרך
האמת לאמתו, אבל לא להוכיחו ברבים ולבישו, חס
ושלום, מכל שכן להרבות במחלקת אשר הפליגו
רבותינו הקדושים מאד בחמר אסור המחלקת,
כמאמר ז"ל (שמות רבה, פרשה ל', סימן יז): אין דבר טוב
ואין שלום יוצא מתוך מריבה, קין לא נגע באחיו אלא
מתוך מריבה, מכל שכן כשהדבר להפך, שעומדים
יושבי קרנות ושותי שכר וחולקים על כשרים ויראים
אמתיים, והכל בכח המנהיגים שאינם כראוי, כמו
שנמצא במנהיגים שבדור הזה, שהם מטעים את
הבריות, והם צבועים ושקרנים, שדין יהודאין, על־ידי
שאיין כלי המחין שלהם שלמים, עד שלפעמים טועין
על־ידי־זה כל־כך, עד שכמעט נעשה אצלם שפיכות

דָּמִים לְמִצּוֹה גְדוּלָה, וְשׁוֹפְכִים דָּם הַכְּשָׁרִים כַּמַּיִם
 בְּבִזְיוֹנוֹת וְחֲרָפוֹת וּבִוְשׁוֹת וְהַלְבָּנֹת פָּנִים בְּרַבִּים.
 וְלִפְעָמִים אֶף בְּקִפּוּחַ וְהַמְעַטֵּת פְּרִנָּסָה וְיוֹתֵר מִזֶּה, אֲשֶׁר
 אִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר עַל הַכְּתָב. וְעַל רוּעִים כָּאֵלוֹ צוּעֵק
 הַנְּבִיא (יִרְמְיָה ב, ח): הַכְּהֲנִים לֹא אָמְרוּ אֵיךְ יִהְיֶה וְתִפְשִׁי
 הַתּוֹרָה לֹא יִדְעוּנִי וְהָרַעִים פָּשְׁעוּ בִי, וְהַנְּבִיאִים נִבְאוּ
 בַּבַּעַל, וְאַחֲרַי לֹא יוֹעֵלוּ הֶלְכוּ; עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד
 לְהִזָּהֵר בְּיוֹתֵר, שֶׁלֹּא יֵצֵא מִדַּרְכֵי הַתְּמִימוֹת בְּאֻמָּת,
 בְּפָרֵט בְּעֵנִין מִחֲלָקֶת, שֶׁלֹּא יַחְזִיק בְּמִחֲלָקֶת עַל־כָּל־
 פָּנִים, וְלֹא יִטְעֶה אֶת עֵצְמוֹ שֶׁצָּרִיךְ לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת
 שְׁפִיכוֹת דָּמִים - לְרֹדֵף אֶת כְּשָׁרֵי הַדּוֹר, כִּי דֵי לָנוּ
 בְּתַרְי"ג מִצְוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִמֶּשֶׁה רַבָּנוּ, עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם,
 וְאֵל יוֹסִיף בְּעֵצְמוֹ מִצְוֹת כָּאֵלוֹ - לְרֹדֵף צְדִיקִים
 אֲמֵתִיִּים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אֻמָּת, כִּי לֹא
 יֵאבֶה הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא סֶלַח לוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבָּר וַבָּה, פְּרָשָׁה יח, סִימָן ד'): כַּמָּה קָשָׁה
 הַמִּחֲלָקֶת, שֶׁבֵּית־דִּין שֶׁל מַעֲלָה אֵין קוֹנְסִים אֶלָּא מִבֶּן
 עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמַעֲלָה, וּבֵית דִּין שֶׁל מַטָּה מִבֶּן י"ג,
 בְּמִחֲלָקָתוֹ שֶׁל קֶרַח - תִּינוּקוֹת בְּנֵי יוֹמָן נִשְׁרָפוּ וְנִבְלָעוּ
 בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִית, דְּכָתִיב: "וַנְּשִׂיָהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם"
 (בְּמִדְבָּר טז, כז), "וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׂאוֹלָה"

(שם, פסוק לג) ; וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁפָּגַם בְּבְרִית, וּבְפָרֵט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, אֵף פַּעַם אֵל יִתְעַרֵּב בְּמַחְלֶקֶת שְׂיִישׁ בֵּין הַצְּדִיקִים, וְקַיִשׁ בֵּין תַּנּוּר לְכִירִים, וְיָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְיִרְבֶּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאִזּוֹ נֶכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שֶׁהַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּרוּךְ־הוּא יִמְחַל לוֹ עַל כָּל מַה שֶׁחָטָא ; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁבּוֹרַח מִמַּחְלֶקֶת, וְאִינוֹ מִתְעַרֵּב בְּשׁוּם רִיב בְּעוֹלָם, אֵלָּא מִכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, וְיוֹדֵעַ הֵיטֵב אֶת חֲטָאָיו וְעוֹנוֹתָיו וּפִשְׁעָיו הַמְּרַבִּים, וְאִזּוֹ יֵשׁ לוֹ תִקְוָה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל.

מסכת

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תִּקּוּן הַבְּרִית כְּמִי שֶׁזֹּכֶה לְסִיַּם מַסְכָּת. וּכְבָר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שֶׁבַת קיח:) : אָמַר אַבְיִי, תִּיתִי לִי דְכִי חֲזִינָא צוֹרְבָא מִרְבָּנָן דְּשָׁלִים מִסְכְּתִיה, עֲבִידנָא יוֹמָא טָבָא לְרַבָּנָן ; כִּי עָקַר פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה בָּא וְרַק מִהַסְמָ"ד־מ"ם וְכַת דִּילִיה, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבָן, שֶׁמִּכְשִׁילִין אֶת הָאָדָם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְכִשְׁאָדָם

זוֹכָה לְסִיִּים מִסְכַּת, הוּא מְבַעַר אֶת הַסֵּמֶ"ךְ-דַּמ"ם לְגַמְרֵי,
 וְאֵין לוֹ שְׁלִיטָה עַל הָאָדָם. וְזֶה אֲשֶׁר מ'ס'כ'ת הִיא
 אוֹתִיּוֹת כַּת ס"מ, הֵינוּ כְּשֶׁאָדָם זוֹכָה לְסִיִּים מִסְכַּת, בְּזֶה
 מְבַעַר אֶת הַסֵּמֶ"ךְ-דַּמ"ם וְכַת דִּילָה, וְלָכֵן הוּא עוֹשֶׂה כָּל
 מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם, שְׁאָדָם לֹא יִזְכָּה לְסִיִּים מִסְכַּת, כִּי
 יוֹדֵעַ, שְׂאָם אָדָם זוֹכָה לְסִיִּים מִסְכַּת, בְּזֶה הוּא מְכַלָּה
 וּמְבַטֵּל אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכָה לְמָסַר אֶת
 נַפְשׁוֹ, וְלְסִיִּים מִסְכַּת אַחַר מִסְכַּת, אֵף שֶׁהַסֵּמֶ"ךְ-דַּמ"ם
 עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם, לְמַנְעוֹ מִכָּף. וְזֶה אֲשֶׁר
 שְׁמוֹ ס'מ'א'ל', רָאשֵׁי תְבוּת: ס'יוֹם מ'סְכַת אֵין
 לְעֵשׂוֹת; עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ, אֶהוּבִי, בְּנִי, לִידַע, אֲשֶׁר
 אִם כָּבֵר נִכְשֵׁלְתָּ בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, תִּקַּח מִסְכַּת וְתַחֲזֹר
 עָלֶיךָ מֵאָה פְּעָמִים וְאַחַת, וּבְזֶה אַתָּה שׁוֹרֵף אֶת כָּל
 הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ עַל-יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה שֶׁל הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבַטְלָה. וְאִיתָא בַּכְּתָבִים, שֶׁהָאֲרִיז"ל נָתַן תְּקוּנָה עַל
 פְּגָם הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, לְהַתְּעִנּוֹת פ"ד תְּעִנּוֹת, רַק
 עַל פְּעַם אַחַת שְׁחָטָא, וּמִי שְׁחָטָא עֶשְׂר פְּעָמִים, עָלִיו
 לְהַתְּעִנּוֹת שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים תְּעִנּוֹת, וְאִם חָטָא
 מֵאָה פְּעָמִים בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, עָלִיו לְהַתְּעִנּוֹת
 שְׁמוֹנֶת אֲלָפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת תְּעִנּוֹת, וְאִם, חֶס וְשָׁלוֹם,
 נִכְשֵׁל אֶלֶף פְּעָמִים בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה בִּימֵי חַיָּו, עָלִיו

לְהַתְעַנּוֹת שְׂמוֹנִים וְאַרְבָּעָה אֲלֶף תְּעַנִּיּוֹת, אֲשֶׁר צָרִיךְ
 לְחִיּוֹת כִּמָּה מֵאוֹת שָׁנִים בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי לְהַתְעַנּוֹת כָּל
 כָּף הַרְבֵּה תְּעַנִּיּוֹת, אֲשֶׁר מוּבָן לְכָל, כִּי דָבָר זֶה בְּלִתי
 מְצִיאוֹתִי וּבְלִתי אֶפְשָׁרִי. וְלָכֵן עֲצָה קִלָּה וְנִעְיָמָה,
 שְׂיִקַּח מִסֻּכַּת תְּעַנִּיּוֹת, וְיִסְיָמָה מֵאָה פְּעָמִים וְאַחַת, וְאִם
 יִזְכֶּה גַם לְסִיִּים אֶת יְרוּשָׁלַיִם תְּעַנִּיּוֹת, וְכֵן אֶת הַתּוֹסֵפֹתָא
 תְּעַנִּיּוֹת, מֵאָה פְּעָמִים וְאַחַת, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת
 גְּדֹל הַתְּקוּן שְׂיִזְכֶּה, כִּי עַל־יְדִיזָה הוּא פּוֹטֵר מֵעֲצָמוֹ אֶת
 כָּל הַתְּעַנִּיּוֹת וְהַסְּגוּפִים. וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִם
 אַתָּה יוֹדֵעַ שְׂנַכְשַׁלְתָּ בַּפְּגָם הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רְאֵה לְסִיִּים אֶת מִסֻּכַּת תְּעַנִּיּוֹת מֵאָה
 פְּעָמִים וְאַחַת, וְאִז בּוֹדֵאֵי תְּבַטֵּל מִמֶּךָ אֶת כָּל הַתְּעַנִּיּוֹת
 וְהַסְּגוּפִים, שְׂאַתָּה צָרִיךְ בְּשִׁבִיל הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה; כִּי
 לְזָכוֹת לְסִיִּים מִסֻּכַּת אַחַת מֵאָה וְאַחַת פְּעָמִים, מְבַטֵּל
 אֶת הַסָּמ"ךְ־י"מ"ם לְגַמְרִי, וּמְכַל שְׁכָן כְּשִׁזְזוּכָה לְסִיִּים גַּם
 אֶת הַיְרוּשָׁלַיִם וְהַתּוֹסֵפֹתָא תְּעַנִּיּוֹת, הוּא בּוֹנֵה לְעֲצָמוֹ
 בְּי"ת' נִצְחִי לְהַכְּנִס בּוֹ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי; כִּי לְמוֹד בְּבִלִי
 יְרוּשָׁלַיִם תּוֹסֵפֹתָא בּוֹנֵה בְּי"ת' רוּחָנִי בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן,
 וּמְכַל שְׁכָן אִם זוּכָה לְקַחַת אַחַר כָּף עוֹד מִסֻּכַּת וּלְסִיָּמָה
 מֵאָה פְּעָמִים וְאַחַת, וְכֵן עוֹד מִסֻּכַּת, עַל־יְדִיזָה כְּבָר
 אֵינּוּ צָרִיךְ שׁוּם תְּקוּן בְּעוֹלָם, כִּי אֵין עוֹד תְּקוּן כְּמוֹ

לְמוֹד וְסִיּוּם מִסְכַּת, וְאַפְלוּ שְׁבַתְחֻלָּה יְהִי קָשָׁה לוֹ
 לְהִבִּין הַכֹּל, מִיּוֹב טְמֵטוּם דַּעְתּוֹ שְׁנַעֲשֵׂה עַל־יַדֵּי הַחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ
 בַּתְּחִלָּה רַק לֹאמַר אֶת הַגְּמָרָא בְּלִי פִּרוּשׁ רַש"י
 וְתוֹסְפוֹת, עַד שְׁתִּזְכֶּה שְׂתִּתְחַדַּד מִחֶךְ וְתִבִּין אֶת פִּרוּשׁ
 רַש"י וְתוֹסְפוֹת. וְזֶה הַתְּקוּן הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר לַחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה. וְלָכֵן רָאָה, אֲהוּבִי, בְּנִי, לְקַחַת אֶת עֲצֻמְךָ בְּיַדֶּיךָ,
 וְתִקְּיִים אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים, וְאִז תִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל חֲטָאֶיךָ.
 וְזֶהוּ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסִיקְתָּא זוּטָא, פְּרָשָׁה צו):
 כָּל הַמְּשָׁלִים מִסְכַּת, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת יוֹם טוֹב, מְכַל שְׁכֵן
 מִי שְׁזוֹכָה לְסִיּוּם מְאֹה פְּעָמִים וְאַחַת, בְּזֶה הוּא מְכַלָּה
 אֶת הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת לְגַמְרֵי; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַקְיִים
 אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים, וְאִז יְהִי מְבֹטָח שְׂיִמְחֻלוּ לוֹ עַל הַחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְיֵאִיר עָלָיו אֹרֹךְ יְתִבְרַךְ בְּהַתְּגַלוֹת נוֹרָאָה
 וְנִפְלְאָה מְאֹד. וְאִם הָיָה בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת סִיּוּם
 מִסְכַּת, וְאֵל אֵיזָה אֲשֶׁר זֶה מְבִיא אוֹתָם בְּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן,
 הָיָה עוֹסְקִים בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם, כִּי מֵאֵן דִּירִית מִסְכַּתָּא
 חֲדָא יְהִיבְנָא לִיהָ עָלְמָא חֲדָא (תְּקוּנֵי זֶהר) [מִי שְׁזוֹכָה
 לְסִיּוּם מִסְכַּת, מְקַבֵּל עוֹלָם רוֹחָנִי בְּשִׁבִיל זֶה]. וּמְכַל
 שְׁכֵן מִי שְׁמַסִּים אֶת כָּל הַשֵּׁ"ס, זוֹכָה לְרַשְׁתָּא אֶת
 הַשְּׂכִינָה, וּמֵאִיר עָלָיו אֹרֹךְ יְתִבְרַךְ בְּהַתְּגַלוֹת עֶלְיוֹנָה,

עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּטֵל בַּמְצִיאוֹת. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, מִי שֶׁזִּוְכָה לְסִיִּים אֶת כָּל הַש"ס, מִמְּשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ צָלָם אֱלֹקִים, וְזֶה עֵקֶר תְּקוּן וְקִדְשֵׁת הַבְּרִית, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזִּוְכָה לְסִיִּים מִסִּכַּת אַחַר מִסִּכַּת, וְאִזּוּ יִזְכָּה לְהַכָּנִס לְפָנָי וּלְפָנִים.

נשואין

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עֵקֶר קִדְשֵׁת הַבְּרִית - קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל הוּא לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר מְאֹד; כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם עֵדִין לֹא הִתְחַתֵּן, הוּא פֶּלֶג גּוֹף, וְאִין בּוֹ שׁוֹם שְׁלֵמוֹת, וְתִכְףּ וּמִיד כְּשֶׁמִּתְחַתֵּן, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כְּמֵאמָרָם ז"ל (מִדְּרַשׁ שְׁמוּאֵל, פֶּרֶק ז'): הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה - מוֹחֵלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו; וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזִּוְכָה לְחַתֵּן אֶת יְלָדוֹ בְּגִיל צָעִיר, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ שְׁמוֹרִים מִן הַחֲטָא. וּבְאַמַּת עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא בְּעֵת הַנְּשׂוּאִין, שֶׁאִזּוּ מִתְיַחֲדִין הַנְּשָׁמוֹת יַחַד; כִּי קִדְּם שֶׁיִּרְדּוּ הָיוּ לְמַעְלָה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים נִשְׁמָה אַחַת, וּכְשֶׁיִּרְדּוּ נִתְפָּצְלוּ, הַזְּכָר נוֹלֵד אֶצֶל זוּג הוֹרִים אַחַד, וְהַנְּקֵבָה נוֹלֵדָה אֶצֶל זוּג הוֹרִים שְׁנַי,

וּכְשִׁזְכִּים לְמָצָא אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, זֶה עֶקֶר הַתְּקוּן
 לְנִשְׁמָה. וְעֶקֶר הַיְשׁוּעָה וְהַתְּקוּן הוּא שְׁעַל־יַדֵּי שְׂנִיָּהֶם
 יִהְיוּ נוֹלָדִים נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר הֵם יְקֻדְּשׁוּ
 שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־יַדֵּי שְׂיִקְיָמוּ אֶת הַמְּצוּוֹת, וַיִּשְׁבְּחוּ
 וַיִּפְאֲרוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וַיִּמְשִׁיכוּ גַם הֵם אֶת
 שְׂכִינַת עֵזוֹ יִתְבָּרַךְ לְמַטָּה, אֲשֶׁר זֶה תְּכֵלִית הַבְּרִיאָה -
 לְהוֹלִיד נְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת וּלְמַלֵּא אֶת הָאָרֶץ עִם נְשָׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל הַמִּיְחַדוֹת אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן עֲנִין הַנְּשׂוּאִין
 הוּא גָדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל־יַדֵּי פְגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, הוֹרְגִים אֶת הַנְּשָׁמוֹת,
 וְגוֹרְמִים לָהֶן חֲשֵׁךְ גָּדוֹל, וְלָכֵן עֶקֶר תְּקוּן הַבְּרִית הוּא
 לְהַתְּחַתֵּן דִּיקָא, וּלְהוֹרִיד נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּקֻדְשָׁהּ
 וּבְטָהָרָה, וְלִשְׁמַר עֲצָמוֹ מִחֲטָאִים וְעוֹנוֹת. וְעַל־כֵּן הוּא
 עֲנִין גָּדוֹל לְחַתֵּן אֶת הַיְלָדִים בְּגִיל צָעִיר, שְׁלֹא יִטְעֲמוּ
 טַעַם חֲטָא כָּלֵל, וַיּוֹלִידוּ נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת וְטָהוֹרוֹת
 הַמִּיְחַדוֹת אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה
 מִזֶּה; כִּי בְּכָל דּוֹר וְדוֹר נוֹלָדִין צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, וּמִי
 יוֹדֵעַ אִם לֹא יוֹלְדוּ אֶצְלוֹ נְפָשׁוֹת צְדִיקִים וְצַדִּיקְנִיּוֹת,
 שְׁזוֹ שְׁלֵמוֹת קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן כָּל מִי שִׁיּוֹדֵעַ שְׁפָגַם
 עַד עַכְשָׁיו בַּבְּרִית, עָלְיוֹ לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְהַתְּחַתֵּן תְּכַף
 וּמָיִד, וַיּוֹרִיד אֶת גְּאוֹתוֹ, וַיְקַיֵּם מֵאֲמָרָם ז"ל (יְבָמוֹת סג.):

נְחִית דְּרָגָא וּנְסִיב אֶתְתָּא ; כִּי בְּאַמַּת כָּל אֱלוֹ שְׁקֻשָּׁה
 לָהֶם לְמִצָּא זְוִיגָם, זֶהוּ רַק מִחֲמַת גְּאוּת וַיִּשׁוּת,
 שְׂמִיחַזִּיקִים עֲצָמָם לְמִשְׁהוּ, עַד שְׂבַעֲצָמָם אֵינָם יוֹדְעִים
 מַה הֵם רוֹצִים, וְעַל־יַד־יָזָה קֻשָּׁה לָהֶם לְמִצָּא אֶת זְוִיגָם,
 וּבְפָרֵט מִי שְׂחָטָא בְּחָטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע
 לְבִטְלָה, זֶה אֲשֶׁר מִכְּנִיס בְּאָדָם יִשׁוּת וְגֵאוּת, וְהוֹלֵךְ לוֹ
 שְׁלֹא כְּסֹדֵר (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פב), וְעַל־יַד־יָזָה
 הִיא כְּנִגְדוֹ, וְקֻשָּׁה וְכִבֵּד לוֹ לְמִצָּא אֶת בֵּת זְוִיגוֹ (שָׁם, סִימָן
 פז); וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי אָדָם הַמּוֹרִיד אֶת גְּאוּתוֹ וַיִּשׁוּתוֹ,
 וּמְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרִי אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי תִכְרַךְ
 וּמִיד יִמְצָא אֶת זְוִיגוֹ, וְעַל־יַד־יָזָה יִנָּצֵל מִפְּגַם הַבְּרִית,
 וּבְאַמַּת עָלֶיךָ לְדַעַת, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר גְּאוּת וְנֵאוּף
 תְּלוּיּוֹת זוּ בְּזוּ (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יא), וּמִזֶּה בָּאִים
 לְאָדָם כָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים, וְכָל הַמְּשַׁגְּעִים מִשְׁתַּגְּעִים
 רַק מִחֲמַת הַגְּאוּת שֶׁנִּכְנָסָה בָּהֶם עַל־יַד־יָזָה פְּגַם הַבְּרִית -
 הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, וְזֶה אֲשֶׁר מְעַכֵּב בְּאָדָם לְמִצָּא אֶת
 בֵּת זְוִיגוֹ; אֲבָל אִם אָדָם חוֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְבַטֵּל
 עֲצָמוֹ לְגַמְרִי אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ תָּמִיד אֹר
 זִיו וְחַיּוּת וּדְבִקוּת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ, עַל־יַד־יָזָה מִמִּילָא
 מִתְבַּטְּלֵת יִשׁוּתוֹ לְגַמְרִי, וְזוֹכָה לְקִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא
 קִדְשֵׁת הַבְּרִית; כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכָה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה

שְׁלֵמָה, וּמִבְטֵל עֲצָמוֹ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַל־יַד־יְזֵה
 מִתְבַּטְּלֵת יִשׁוּתוֹ וְגֵאוּתוֹ לְגַמְרֵי, וְאִזּוֹ דִּיקָא מוֹצֵא אֶת
 בֵּית זוּגוֹ, וְזוֹכֶה לְהוֹלִיד בְּנִים קְדוֹשִׁים הַמְּשִׁיכִים אֶת
 שְׂכִינַת עֵזוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּעוֹלָם. וְלָכֵן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנֵי,
 לְבַטֵּל אֶת יִשׁוּתָךְ וְגֵאוּתָךְ לְגַמְרֵי, וְתִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ כְּלֹא
 כְּלוּם מִמָּשׁ, בְּטֵל וּמִבְטֵל בְּעֵינֵי עֲצָמָךְ, וְתִדָּם וְתִשְׁתַּק
 לְכָל מְחָרְפֵי וּמְבַזֵי נַפְשְׁךָ, וְעַל־יַד־יְזֵה דִּיקָא תִּגְיַע אֶל
 קְדוּשַׁת הַבְּרִית, וְתִזְכֶּה לְהוֹלִיד נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת
 וְטֵהוֹרוֹת בְּעוֹלָם; כִּי הֵפֵל תְּלוֹי כְּפֵי הַבְּטוּל שֶׁהָאָדָם
 זוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת יִשׁוּתוֹ וְגֵאוּתוֹ, וְזוֹכֶה לְהַכְלִיל בְּאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוֹ מְטַעֵה עֲצָמוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם,
 אֲלֵא תִּכְרַךְ וּמִיד מִתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, וּכְדֵי לְהַנְצִיל מִפְּגָם
 הַבְּרִית, שְׂאִזּוֹ בְּוִדְאֵי יָשׁוּב וְיִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
 עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

נְסִיוֹנוֹת

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֱהוֹבִי, בְּנֵי, אֲשֶׁר עָקַר הַנְּסִיוֹן שְׂמַנְסִים
 אֶת הָאָדָם הוּא בְּתֵאוֹת נְאוּף, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן; כִּי
 עָקַר הַקְּדוּשָׁה הִיא שְׂמִירַת הַבְּרִית, שֶׁשִּׁשְׁמֵר עֲצָמוֹ לֹא

לְהַרְהִיר שׁוֹם הַרְהוּרִים רָעִים, וְלֹא יִסְתַּכֵּל בְּשׁוֹם דְּבַר
 הַמְּבִיא לַיָּדֵי הַרְהוּר, כְּדֵי שְׁלֹא יָבֹא לַיָּדֵי טְמֵאָה,
 רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּבְאַמֶּת זֶה הַדְּבַר הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר, וּבְפָרֵט
 בַּדוּר הַזֶּה, שְׁמַת־פְּשָׁטִים הָעֶרְב רַב בְּעוֹלָם, וּמִמְלָאִים
 טְמֵאֵת נְאוּף בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאַפְלוּ אַמּוֹת הָעוֹלָם
 נִתְגַּשְׁמוּ בְּיוֹתֵר, וּמִסְתּוֹבְבִים עֲרָמִים וְעֲרַמּוֹת כְּחִיּוֹת
 טוֹרְפוֹת, וְהִנֵּה מִכְשִׁילִים אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים
 בְּהִסְתַּכְּלוֹת רָעוֹת, שְׁעַל-יָדֵי-זֶה בָּאִים לַיָּדֵי הַרְהוּרִים
 רָעִים וּמְגַנְיִים עַד מְאֹד, וְזֶה גוֹרֵם אַחַר כָּף לְהַכְּשִׁיל
 בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה.
 וְלִכֵּן כָּל מִי שְׁזוֹכָה לַעֲמֵד בַּנְּסִיוֹן, וְאִינוֹ נִמְשָׁךְ אַחַר
 זֶה־מַת הַפְּרוּצִים וְהַפְּרוּצוֹת, וְשׁוֹמֵר אֶת עֵינָיו, וּבְפָרֵט
 בִּימֵי הַקִּיץ, וְאִינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם אִשָּׁה, וְעַל שׁוֹם דְּבַר
 הַמְּבִיא לַיָּדֵי הַרְהוּר - קָדוֹשׁ יִקְרָא! וְזֶה עֵקֶר גְּדֻלַּת בַּר
 יִשְׂרָאֵל - שְׁשׁוֹמֵר עֲצָמוֹ לֹא לְהַמְשִׁיךְ אַחַר הַקְּלָפוֹת
 וְהַזֵּה־מָה הַנִּמְצָאת עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם. וְאַף שֶׁזֶה דְּבַר הַכִּי
 קָשֶׁה לְאָדָם, וּבְפָרֵטִיּוֹת לְבְנֵי הַנְּעוּרִים, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ
 הַרְבִּים, כָּל הַרְחֻבוֹת מְלָאִים תְּמוֹנוֹת תּוֹעֵבָה,
 וּמִסְתּוֹבְבוֹת פְּרוּצוֹת בְּבִגְדֵי שִׁחַן, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה מְכַנֵּס
 הַרְהוּרֵי נְאוּף, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עִם כָּל זֹאת כָּל מִי שְׁזוֹכָה
 לַעֲמֵד בַּנְּסִיוֹנוֹת, וְאִינוֹ נִמְשָׁךְ אַחַר הָרַע, אֲזִי דִיקָא

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְגַלֶּה לוֹ רְזִין וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת. כִּי קֹדֶם שֶׁהָאָדָם בָּא לְיַדֵּי הַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה וּלְהַבִּין רְזִי וְסִתְרֵי תּוֹרָה, מְנַסִּין אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים, וְכִשְׁעוֹמֵד בְּנִסְיוֹנוֹת, אָז דִּיקָא מִתְגַּלֶּה אֵלָיו מֶלֶךְ עֲלִיוֹן בְּגִלּוּי רַב עַד מְאֹד (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן לו); וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ אִם נִכְשְׁלֶתָ כְּבָר בַּמָּה שֶׁנִּכְשְׁלֶתָ, וְעַדִּין אַתָּה מִנַּח בְּזִהְמַת תְּאֹת נְאוּף, עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר זֶה עָקֹר הַתְּשׁוּבָה - שֶׁתַּעֲבֹר אֶת כָּל אֵלֹהֵי הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהָיִיתָ כְּבָר בָּהֶם, וְעַכְשָׁו אַתָּה פּוֹנֶה עֶרְף, וְאֵינְךָ חוֹזֵר אֶל הַשְּׁטִיּוֹת שֶׁעָשִׂיתָ, וְכֵן אֵינְךָ מִסְתַּכֵּל כְּבָר בְּכָל אֵלֹהֵי הַזִּהְמוֹת שֶׁהִסְתַּכַּלְתָּ בָּהֶן, זֶה עָקֹר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמָּן מט); וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁכְּבָר עָבְרוּ עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, שֶׁנִּכְשְׁלֶתָ בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאתָ לְהִרְהוּרִים רָעִים וּמִגְנִים, אֲשֶׁר זֶה הֵבִיא אוֹתְךָ לְהַכְשֵׁל בַּחֲטָא הַמְּזֻהָם שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָקֹר תְּקוּנָךְ הַנִּצְחִי לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן, וְלֹא לַחֲזוֹר אֶל הַשְּׁטִיּוֹת וְהַזִּהְמָה שֶׁעָשִׂיתָ עַד עַכְשָׁו, וְתִפְנֶה עֶרְף מֵהֶם לְגַמְרֵי, וְתִכְפֶּה אֶת יְצִרְךָ, וְאִז דִּיקָא וְשָׁב הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְיִמְחַל לְךָ. הָעָקֹר רַק תִּתְחַזַּק בְּכָל הַפְּחוֹת, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם; כִּי בְּאֵמֶת זֶה בְּעַצְמוֹ חֶלֶק מִהַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם, אֶפְלוּ

שְׁכָבָר נִכְשָׁל בַּמָּה שֶׁנִּכְשָׁל - עָלִיו לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא
 לְהַמְשִׁיךְ אַחַר יִצְרוֹ הָרַע, וְאַפְלוֹ שֶׁנִּכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה יָמִים וְשָׁנִים עִם כָּל זֹאת, תִּכְףּ וּמְיָד כְּשֶׁנִּסְכָּם
 בְּדַעְתּוֹ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, זֶה עֲקָר מַעֲלַת
 הַתִּשׁוּבָה, שְׁאִינוֹ נִשְׁכָּר בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפְּן, וְאַפְלוֹ
 שֶׁתֵּעֲלֶינָה לוֹ מִחֲשָׁבוֹת כְּאִלוֹ אֲבָד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמָּנוֹ,
 וְכֵאלוֹ אֵין צָרִיכִים אוֹתוֹ, וְכֵאלוֹ אֵין לוֹ כָּבָר תִּקְנָה,
 וְאַפְלוֹ יִרְאֶה אֶת זֹאת כְּתוֹב בְּסִפּוֹ, אֲשֶׁר לוֹ אֵין כָּבָר
 שׁוּם תִּשׁוּבָה, עִם כָּל זֹאת אִם עוֹמֵד בַּנְּסִיוֹן, וְאִינוֹ
 מְסַתְּכֵל עַל שׁוּם דְּחוּי וְרַחוּק שֶׁבְּעוֹלָם, אֲזַי דִּיקָא (יִשְׁעִיָּה
 ו, י) "וְשָׁב וּרְפָא לוֹ". אַךְ עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנִי, כִּי
 הַנְּסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד, וְקָדָם שֶׁהָאָדָם חוֹטֵא
 בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
 יֵשׁ לוֹ נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים עַד מְאֹד, כִּי הֶרְחַוּבוֹת מְלֵאִים
 זֶהְמָה וְתִמּוֹנוֹת תּוֹעֵבָה, וּפְרוּצִים וּפְרוּצוֹת מְסִתּוּבָבִים
 בְּבִגְדֵי שַׁחץ, וְהֵיָצַר בּוֹעֵר בּוֹ כְּתַנּוּר לְהַכְשִׁיל, חֵס
 וְשָׁלוֹם, בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת, אֲשֶׁר מִזֶּה בָּא הַחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְאִם זוֹכֶה לַעֲמֹד בַּנְּסִיוֹן
 - אֲשֶׁרִי לוֹ; כִּי אִז מִתְגַּלֶּה לוֹ מְלֶךְ עֲלִיוֹן בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה
 וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד, וְנִתְגַּלֵּים לוֹ סוּדוֹת הַתּוֹרָה. וְלִהְפוּךְ
 - מִי שֶׁכָּבָר נָפַל בְּמָקוֹם שֶׁנִּפַּל, וְלֹא עָמַד בַּנְּסִיוֹן, וְנִכְשָׁל

בַּמָּה שֶׁנִכְשַׁל, עַד שֶׁהִגִיעַ אֶל עֲבֵרוֹת חַמּוּרוֹת שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עֵקֶר הַנְּסִיוֹן שֶׁלוֹ לַעֲמֹד חֲזָק וְאִיתָן בְּדַעְתּוֹ, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר וְלֹא לְהִכָּנַס בְּקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין, וְלֹא לְהִיּוֹת בְּחִלְיִשׁוֹת הַדַּעַת, כְּאֵלוֹ אֲבָד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמָּנוּ, וּכְאֵלוֹ אֵין לוֹ תִקְוָה. אֲדַרְבָּה, עַכְשָׁיו הוּא צָרִיךְ לַעֲמֹד בַּנְּסִיוֹן וְלֹא לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, אֲלֹא יֶאֱמִין, שָׂאֵם יְכוּלִים לְקַלְקֵל - יְכוּלִים לְתַקֵּן (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיב). וּבְזֶה תְלוּי הַנְּסִיוֹן שֶׁל כָּל אֵלוֹ שֶׁכָּבַר נִכְשָׁלוּ בַּפֶּגַם הַבְּרִית; כִּי הַחֲטָא הַמְּגִנֶה הַזֶּה מְכַנֵּס בְּאָדָם יְאוּשׁ וְדַכָּאוֹן וּמְרִירוֹת עֲצוּמָה, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ, כִּי אֲבָד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמָּנוּ לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלָן; וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁרוּצֶה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, עָלָיו לַעֲבֹר אֶת הַנְּסִיוֹן הַקָּשֶׁה הַזֶּה, שֶׁנִכְנַס בּוֹ עֲצָבוֹת וַיְאוּשׁ, כְּאֵלוֹ לוֹ אֵין כֶּבֶר תִּקְוָה לְתַקֵּן אֶת מַה שֶׁקִּלְקַל, אֲשֶׁר זֶה בְּעֲצָמוֹ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, שֶׁנִּמְשַׁכֶּת מִהַחֲטָא הַמְּגִנֶה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה; כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם חֵי הוּא יְכוּל לְתַקֵּן הַכֹּל (פְּסִיקְתָא זוּטָא רִישׁ אָמֵר), וְאֵין לָךְ דְּבַר הָעוֹמֵד בְּפָנֵי הַתִּשׁוּבָה (עֵין יְרוּשָׁלַיִם פָּאָה א, א); אֲבָל זֶה הַנְּסִיוֹן שֶׁל כָּל אֵלוֹ שֶׁנִּפְלוּ כְּבֶר בְּעַמְקֵי עַמְקִים בְּשָׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו, רַחֲמָנָא לְצַלָן, לְרֵאוֹת אִם לֹא יִתְיַאֲשׁוּ, וַיִּחְזִיקוּ מֵעַמָּד, וַיִּחְזְרוּ אֵלָיו

יתברך. ולכן אשרי מי שעומד בנסיון בזה העולם,
ואינו נופל בדעתו כלל, ואשרי ואשרי מי שאינו בא
לגמרי לכלל חטא, ויעיד עליו הקדוש-ברוך-הוא -
אשרי לו!

נפילה

צריך שתדע אהובי, בני, אשר עקר הנפילה של האדם
היא רק על ידי פגם הברית, כיון שנכשל אדם
בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, הוא כבר נופל
בדעתו, ונכנסת בו חלישות הדעת, ונשבר לגמרי,
ומתחיל להפיר מבני-אדם, עד שמרב דכאון שנכנס
בו, אינו יכול לסבל להיות בחברה אחת עם בני-אדם,
ואוהב את הבדידות, והמרה שחורה מתגברת עליו,
ויושב מבדד מבני-אדם, ומחשבותיו מטרידות אותו,
ונכנס בתוך עצמו יותר ויותר, עד שאינו יכול לסבל
את שום בריה, והוא מלביש את זאת בקדשה, ובאמת
אין זה אלא שגעון שנדבק בו. ויש שנפלו כל כך
בחטא המגנה והמזהם הזה, עד שנופלים בעיני עצמם
לגמרי, ונדמה להם כאלו אבד מנוס ותקנה מהם, וזה

מְכַנִּים בָּהֶם יְאוּשׁ עַמֶּק, רַחֲמָנָא לְצַלָן, עַד שְׂיִישׁ שְׁנַכְנָסוּ
בָּהֶם מַחְשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֲבָדוֹת. וְגַם בָּזֶה יֵשׁ כַּמָּה
בְּחִינּוֹת: יֵשׁ שְׂמִבְצָעִים אֶת זֹאת וּמְתַאֲבָדִים, וְיֵשׁ
שְׁפוּחָדִים לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל, אֲבָל מִסְתּוֹכְבִּים
עִם מַחְשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֲבָדוֹת, וְזֶה מְמַרֵר לָהֶם אֶת
חַיֵּיהֶם, וְהֵם תָּמִיד נִמְצָאִים בְּלַחֵץ גָּדוֹל, וְצָרִים וּמָרִים
לָהֶם חַיֵּיהֶם. וְיֵשׁ בְּנֵי אָדָם, שְׂכָל כֶּךָ נִפְלוּ בְּעֵינֵי עֲצָמָם,
עַד שְׂמַרְגִּישִׁים בְּעֲצָמָם רַגְשֵׁי נְחִיתוֹת, וְקָשָׁה וְכָבֵד
לָהֶם לְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם זולָתָם. וְהַכֹּל בָּא מִחֲמַת
הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְיֵשׁ שְׂבָאוֹ
עַל־יְדֵי הַחֲטָא הַזֶּה לִיְדֵי שְׂגֵעוֹן מִמָּשׁ, וְכֹל הַתְּרוּפּוֹת
שְׁנוֹתָנִים לָהֶם, אֵינָן מוֹעִילוֹת, כִּי הָרוּפָא בְּאֵמֶת אֵינוֹ
יֹדֵעַ שְׂרֵשׁ בְּעִצָּתָם, וְכֵן הַהוֹרִים אֵינָם מְתַאֲרִים לְעֲצָמָם
שְׂבָנָם נֶפֶל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וּמְתַגַּעַל בַּחֲטָא הַזֶּה.
אֲשֶׁר מִשָּׁם נוֹבְעִים כָּל הַשְּׂגֵעוֹנוֹת, הַנְּפִילוֹת, הִירִידוֹת
וְהַחֲלִישוֹת הַדַּעַת. וְלָכֵן מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ, שְׂפָגָם
בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עָלָיו לָבוֹא אֶל הָרוּפָא הָאֱמֶתִי,
שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שִׁיּוֹדֵעַ שְׂרֵשֵׁי נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל,
וְיָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתָם; כִּי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת יֵשׁ לוֹ תְּרוּפּוֹת
לְכָל מִינֵי מַחְלוֹת וְחֻלָּאִים רָעִים הַבָּאִים מִפְּגָמֵי הַבְּרִית;
כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִינֵי פְּגָמִים, וְהֵם הָעֲשָׂרָה מִינֵי חֻצִּים

שְׁיוּרָה הַמְלֶךְ הָאֲכֹזֵר בְּתוֹךְ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר כָּל
 חֵץ מְשֹׁחַ בַּעֲשָׂרָה מִיַּי סַמִּים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן (עֵינֵי סְפוּרֵי
 מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יג, מִיּוֹם ו'). וּמִי יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת כָּל
 הַעֲשָׂרָה מִיַּי חֲצִים? רַק הַצְּדִיק הָאֲמֵת, עַל־יְדֵי הַעֲשָׂרָה
 מִיַּי נְגִינָה שֶׁהוּא שָׂר לְפָנֶיהָ, שְׂזָה סוֹד הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי
 תְּהִלִּים שֶׁגָּלָה רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁהֵם תְּקוּן הַכֶּלֶלִי, הַמְתַּקֵּן אֶת
 הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה. וְעַל־כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי, אִם כָּבָר נִפְלְטָה
 בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה, עֲצַתְךָ - שֶׁתִּתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ ז"ל,
 וְתִסַּע אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּעִיר אוֹמֵן, וְתִתֵּן פְּרוּטָה
 לְצַדֻּקָה בְּעִבּוּרוֹ, וְתֹאמַר שֶׁם הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְּהִלִּים
 הַנִּקְרָאִים תְּקוּן כֶּלֶלִי, וְהִבְטִיחַ רַבְּנוֹ ז"ל עִם שְׁנֵי עֵדִים
 נְאֻמָּנִים, אֲשֶׁר אֶפְלוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאֵיו וּפְשָׁעָיו
 שֶׁל הָאִישׁ הַבָּא אֵלָיו, יַעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה נְצַחִית, וְיוֹצִיאֹ
 מִהַשָּׂאוֹל תְּחַתִּית וּמִתְחַתָּיו. וְכֵן תִּתְמִיד בְּסִפְרֵיו
 הַקָּדוֹשִׁים, וְתִקְּיִם אֶת עֲצוֹתָיו הַקָּדוֹשׁוֹת, וְתִתְחַבֵּר עִם
 אֲנָשָׁיו הָאֲמֵתִיִּים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה מְקַרֵּב אֵלָיו, וְהוּא
 בְּוֹדֵאֵי יַגְבִּיֶה אוֹתְךָ מִנְּפִילְתְּךָ, וְאֵין לְךָ מֵה לְדַאֵג כֶּלֶל,
 הַעֲקֹר לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
 אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר זֶה יוֹצִיא מִמֶּךָ אֶת כָּל
 הַשְּׂגֵעוֹנוֹת וְהַמְּחַשְׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל, הַבָּאִים מִחֲטָאֵיךָ
 הַמְּרַבִּים. וְאִם תִּצִּית אוֹתִי וְתִהְיֶה מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ ז"ל

בְּלֵב וְנַפֶּשׁ, וּתְקִים אֶת כָּל עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, נְכוּן יִהְיֶה
 לְבָבְךָ בְּטוֹחַ, שְׁתִּזְכֶּה לְצֵאת מִיִּרְדָתְךָ וּנְפִילָתְךָ, וְתִפְטַר
 מִכָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַדְּאָגוֹת וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת
 שְׁלֶךְ, הָעֶקֶר רַק חֲזַק וְאַמֵּץ לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה
 שְׁבַעְעוֹלָם, הַמְדַבֵּרֶת נֶגֶד רַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה
 וְהַנְּסִיוֹן נִתְּנוּ כַּחוֹת עֲצוּמִים לְסֵמֶ"ךְ-מֶ"ם לְהִקְיָם
 שְׁלוֹחָיו בְּכָל מָקוֹם, וְהֵם יִמְנְעוּ אֶת הָאָדָם מִלְּהִתְקַרֵּב
 אֶל צְדִיקֵי הָאֱמֶת. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ מַה שְׁחָטָא
 וּפָגַם עַד עַכְשָׁו, עָלָיו לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְסִירוֹת נֶפֶשׁ
 לְהִשָּׂאֵר אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל, וְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם לֹא תוּכַל
 לְרַחֵקוֹ וּלְסַלְקוֹ מִמֶּנּוּ. וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת חָכֵם גָּדוֹל לֹא
 לְהַכְנִיס בְּשׁוּם וּכְוֹחִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה אִוְדוֹת הַהִתְקַרְבוֹת
 אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּנֵי אָדָם מִמִּילָא לֹא יִבְיִנוּ אוֹתְךָ, וְאַף
 אֶחָד אֵינּוּ יוֹדֵעַ מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְלָכֵן מַה וְלָמָּה לְךָ
 לְהַכְנִיס בְּדִין וּדְבָרִים עִם מִישָׁהוּ, יוֹתֵר טוֹב לְךָ לְהַעֲלִים
 וּלְהִסְתַּיֵּר אֶת הַתְּקַרְבוֹתְךָ אֵלָיו, כִּדִּי שְׁלֹא תִתְעוֹרְרֶנָּה
 עָלֶיךָ מְנִיעוֹת, מַחֲלֶקֶת וּמְרִיבוֹת. אַתָּה רְאֵה, אֶהוּבִי,
 בְּנֵי, לְהִתְחַזֵּק לְהִשָּׂאֵר אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל, וְתִשְׁקַד הַרְבֵּה
 בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר יוֹרוּ לְךָ אֶת הַדֶּרֶךְ הַנְּכוּנָה, אֵיךְ
 לְצֵאת וּלְקוֹם מִנְּפִילָתְךָ, וְתִזְכֶּה לְהִתְעַלּוֹת מֵעֵלָה
 מֵעֵלָה; כִּי בְּאֱמֶת אֵין שׁוּם יְאוֹשׁ בָּעוֹלָם כָּלָל, וְאַפְלוּ

אם חטאת זה ימים ושנים בחטא המגנה הזה, עדין יש תקווה לאחריה, אם תחזיק עצמך בצדיק האמת - ברבנו ז"ל, ולא תסתכל על שום מונע ומעכב; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם, ואז יהפך את כל הנפילות והירידות לעליות גדולות.

נבול פה

צריך שתדע אהובי, בני, אשר מי שחטא בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, רגיל לדבר נבול פה, רחמנא לצלן. וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות נבול פה, סימן א'): מי שמדבר נבול פה, בידוע ש'לבו חושב מחשבות און; וסימן זה יהיה בידך, אשר אין אדם מנבל פיו, אלא אם-כן נכשל בחטא המגנה הזה. ואמרו חכמינו הקדושים (שבת לג.): בעון נבלות הפה צרות רבות וגזרות קשות מתחדשות, ובחורי שונאי ישראל מתים יתומים ואלמנות צועקים ואינן נענין. ועל זה צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך, שלא ינבל פיו, וכן שלא יעמד במקום שמנבלים פיהם, כי ההבל פה של אלו האנשים גורם נאוף בהשמע דבריהם

(לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן מג). וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ויקרא רבה, פְּרָשָׁה ד', סימן ז'): "וְהָיָה מִחֲנֻךְ קְדוּשָׁה, וְלֹא יֵרָאֶה בָּךְ עֲרוֹת דְּבָר" (דְּבָרִים כג, טו), אֵל תִּקְרֵי דְבָר אֶלָּא דְבוּר זֶה נְבוּל הַפֶּה; כִּי בָּזָה שְׁהָאָדָם מְנַבֵּל אֶת פִּיו, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, מְטֵמָא אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר בַּחֲטָא הַמְגִנָּה הַזֶּה, כִּי כָל מֵה שְׁהָאָדָם מְדַבֵּר יוֹתֵר מִנְאוּף, עַל־יְדִיזָה מוֹשֵׁף עַל עֲצָמוֹ יֵצֵר הָרַע שֶׁל נְאוּף, וְנוֹפֵל בַּפֶּח יִקוּשׁ יוֹתֵר, כִּי הַדְּבוּר מְכַרֵּחַ אוֹתוֹ לְחֲטָא, רַחֲמָנָא לְצֻלָן. וְזֶה מֵה שְׁאָנוּ רוֹאִים, שְׁדִרְכָן שֶׁל גּוֹיִים אֲמוֹת הָעוֹלָם לְדַבֵּר רַק נְבוּל פֶּה, כִּי מְנַחִים בְּתוֹךְ נְאוּף, וְהֵם מוֹזְהָמִים בְּיוֹתֵר בַּחֲטָא הַמְגִנָּה הַזֶּה, וְעַל־כֵּן הַזְהִירָנוּ הַקְדוּש־בְּרוּךְ־הוּא, "וְהָיָה מִחֲנֻךְ קְדוּשָׁה", שְׁעַם יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְקַדֵּשׁ אֶת מַחְנָם בְּקִדְשַׁת הַדְּבוּר, כִּי הַדְּבוּר הוּא עֵקֶר הָאָדָם. וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר שְׁכַבְר נְכִשְׁלֵתָ וּבָאתָ אֶל חֲטָא הַמְגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עֵקֶר תְּקוּנָךְ לְשֹׁמֵר מֵהַיּוֹם לֹא לְנַבֵּל אֶת פִּיךָ וְאַפְלוֹ בְטָעוֹת, וְתִהְיֶה זֶהִיר בָּזָה מְאֹד, כִּי (עֲרֵכִין טו.): חָמוּר הָאוּמֵר בְּפִיו יוֹתֵר מִן הָעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה, רַחֲמָנָא לְצֻלָן; כָּל־כֶּף חָמוּר הַדְּבוּר שְׁאָדָם מְנַבֵּל פִּיו וּמְדַבֵּר בְּנְאוּף. וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פְּגַמְתָּ בַּפְּגָם הַבְּרִית, רְאֵה לְשֹׁמֵר עֲצָמְךָ וּלְהַזְהֵר מְאֹד

לֹא לְנִבֵּל אֶת פִּיךָ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, וְאִז שָׁב הָרִי"ה
וּרְפָא לְךָ.

נְגִינָה

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר! אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר
הַמוֹצִיא אֶת הָאָדָם מֵהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמַתְחָתִיו
שֶׁנֶּפֶל לְשָׁם, אֲלֹא נְגִינָה, שְׁצָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
לְשִׁיר אֵיזָה נְגוּן שֶׁל שְׂמִחָה, וְדִיקָא זֶה יוֹצִיא אוֹ מֵהַשְּׂאוֹל
תַּחֲתִית וּמַתְחָתִיו, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שׁוֹפְטִים ה, ג): "אֲנֹכִי
לְהַרְי"ה אֲנֹכִי אֲשִׁירָה אֲזַמֵּר לְהַרְי"ה אֶלְקֵי יִשְׂרָאֵל";
הֵינּוּ אִם אָדָם רוֹצֶה לְזַכּוֹת לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַרְי"ה בְּרוּךְ
הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, עָלָיו לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְשִׁיר וּלְזַמֵּר
נְגוּן שֶׁל שְׂמִחָה, אֲפֹלוּ בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵצֵא
מֵהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמַתְחָתִיו שֶׁנֶּפֶל לְשָׁם. וּבְפֶרֶט מִי
שֶׁנֶּכְשֵׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁהַחֲטָא
הַמְגִנָּה הַזֶּה מְכַנֵּס בְּאָדָם עֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת וְדַכְאוּן
פְּנִימִי, עָלָיו לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְשִׁיר אֲפֹלוּ בֵּינוּ לְבֵין
עֲצָמוֹ שִׁיר שֶׁל שְׂמִחָה, וְזֶה יוֹצִיא אוֹ מֵהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית
וּמַתְחָתִיו. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רַעג):

טוֹב לְאָדָם לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ שְׂיוֹכֵל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ
עִם אֵיזָה נְגוּן, כִּי נְגוּן הוּא דְבַר גָּדוֹל וְגְבוּהָ מְאֹד מְאֹד,
וַיֵּשׁ לוֹ כַּח גָּדוֹל לְעוֹרֵר וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת לֵב הָאָדָם לְהַשְׁמֵם
יְתִבְרֵךְ, וְאֶפְלוֹ מִי שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְנַגֵּן, אֶף־עַל־פִּי־כֶן
בְּבִיתוֹ וּבֵינוֹ לְבֵין עֲצָמוֹ יוֹכֵל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵיזָה
נְגוּן, כִּפִּי שְׂיוֹכֵל לְזַמֵּר אוֹתוֹ; כִּי מַעֲלַת הַנְּגוּן אֵין
לְשַׁעַר. וְכִבֵּר מְבֹאֵר בְּדַבְרֵי רַבָּנוּ ז"ל כַּמָּה תוֹרוֹת
גְבוּהוֹת מֵעַנִּין נְגוּן. וְעַיִן בְּסוֹף הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַשְּׂבָעָה
בְּעֵטְלִירֵס, שָׁם מְרַמְזֵת קִצַּת מַעֲלַת הַנְּגוּן, כִּי מְבֹאֵר
שָׁם, שְׂעָקָר רְפוּאֵת הַבַּת מְלֻכָּה שְׂנַפְלָה חֲלָשׁוֹת הוּא
עַל־יַדֵּי נְגוּן; הֵינוּ עַל־יַדֵּי עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שְׂמַנְגֵן
הַבְּעֵטְלִיר בְּלֹא יָדַיִם, וְהוּא יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת הַחֲצִיִּים
אֶפְלוֹ לְאַחַר שְׂנַזְרָקוֹ, עַל־יַדֵּי הַעֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה שְׂמַנְגֵן
לְפָנֶיהָ; הֵינוּ אֶפְלוֹ שְׂאָדָם נִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲצִיִּים, יוֹרָה כְּחֵץ וְכוּ', עַל־
יַדֵּי כַח הַנְּגִינָה, הַצְּדִיק יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת הַחֲצִיִּים אֶפְלוֹ
לְאַחַר שְׂנַזְרָקוֹ וְכוּ', כֹּל כֶּף גָּדוֹלָה מַעֲלַת הַנְּגוּן. וְלִכֵּן
מֵאַחַר שְׂכִבָּר נִכְשָׁלָתָ בַּחֲטָא הַמְּגַנָּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָקָר תְּקוּנָהּ, אֲהוּבֵי, בְּנֵי,
שְׂתַמִּיד תְּשִׁיר נְגוּנִים וְשִׁירוֹת, אֶפְלוֹ בֵּינָהּ לְבֵין עֲצָמָהּ,
וְאֵל תִּתֵּן לְעַצְבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן שֶׁיִּשְׁלְטוּ עָלֶיהָ,

אֵלָא תַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים וּפְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם לְהִיּוֹת שְׂמִחָה, וְזֶה עֵקֶר רְפוּאֹת הַנְּשָׂמָה, שֶׁהִיא הַבַּת מִלְכָּה שֶׁנִּפְלָה חֲלָשׁוֹת, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְהַחֲיוֹתָהּ אֵלָא עַל־יְדֵי נִגּוּן וְשִׂמְחָה. וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאֶפְלוּ אֵינּוּ יָכוֹל, יִכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא רְפוּאֹת הַבַּת מִלְכָּה, וְדִיקָא עַל־יְדֵי שִׂמְחָה יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֶת הַנְּשָׂמָה, שֶׁהִיא הַבַּת מִלְכָּה, מִהַפָּח יִקּוּשׁ שֶׁנִּפְלָה אֵלָיו, וְאֶפְלוּ לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא שְׂמִחָה, זֶה דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד. וְכָתַב מוֹהַר־נ"ת ז"ל (לְקוּטִיָּה־לְכוּת, נְשִׂיאֵת כַּפִּים ד', אוֹת ו'), שְׁזֶה סוּד (תְּהִלִּים לד, א): "לְדָוִד בְּשָׁנוֹתָו אֶת טַעְמוֹ לְפָנָי אֲבִימֶלֶךְ וַיִּגְרָשֶׁהוּ וַיִּלְךְ". כִּי דָוִד הַמֶּלֶךְ הוּא בְּחִינַת מְלָכוּת דְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְּׂכִינָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוּת דָּוִד - מְשִׁיחַ כְּיָדוּעַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׂמְחָה. וְעֵקֶר הַמְּלָחָמָה שֶׁל דָּוִד עִם הַסַּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת הָיָה רַק לְשִׁבֵר אֶת הָעֲצָבוֹת וְלְזָכוֹת לְשִׂמְחָה, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה שֶׁהַמְּשִׁיךְ דָּוִד בָּעוֹלָם, עַל־יְדֵי סֵפֶר הַתְּהִלִּים, שֶׁכָּלוּל מִכָּל הָעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת שִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צב, ג): "עָלִי עֲשׂוֹר וְעָלִי נָבֶל וְגו', כִּי שִׂמְחַתֵּנִי ה' בְּפַעֲלֶךָ" וְגו'. וְכֵן מְבֹאֵר בַּזִּהָר הַקָּדוֹשׁ (מִשְׁפָּטִים קז), שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו

הַשְּׁלוֹם, הוּא בְּדִיחָא דְמִלְכָא, שְׂאֲפֵלוּ בְּעֵת שְׁהַתְּוֹדָה
עַל חַטָּאוֹ בְּשִׁבְרַת לֵב, לֹא עָזַב אֶת דְּרָכֵי בְּדִיחָתוֹ, כִּי
דָּוִד הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקֻדְשָׁה, שְׁהִיא בְּחִינַת
הַשְּׁכִינָה, שְׁהִיא שְׂמֻחָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל; וְעַל־כֵּן בְּעֵת שְׂבָא
דָּוִד בֶּיַד הַפְּלִשְׁתִּים בְּגָלוֹת, וְתַפְסוּ אוֹתוֹ וְהִבִּיאוּהוּ
לְפָנֵי אֲבִימֶלֶךְ, וְרָצוּ לְנַקֵּם בּוֹ, וְרָאָה דָּוִד, שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וּלְצַאת מֵהֶם, כִּי אִם עַל־יַדֵּי שְׂמֻחָה,
שְׂעַל־יַדֵּי־זֶה עֵקֶר הַהִתְגַּבְּרוֹת עַל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא
אַחֲרָא, שְׁהֵם בְּחִינַת עֲצָבוֹת, שְׂמִתְגַּבְּרִים עַל הָאָדָם
בְּעֵת שְׁחוּטָא בְּפָגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּבְשִׁבִיל זֶה
בְּעֵת תְּקַף הַגְּלוֹת שְׂמִתְגַּבְּרִין הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא
בְּמִרְרַת הַשְּׁעָבוֹד, וְאֵינָם מְנִיחִים לְשִׂמְחָה, וְאִם־כֵּן מֵאִין
יָבֹא עֲזָרְנוּ? ! כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְלִיט מִהַסְטָרָא אַחֲרָא, כִּי
אִם עַל־יַדֵּי שְׂמֻחָה, וּלְשִׂמְחָה אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת מִחֲמַת
תְּקַף הַתְּגַבְּרוּתָם מִחֲמַת פָּגַם הַבְּרִית, עַל־כֵּן דָּוִד הַמֶּלֶךְ
שְׁהִיָּה שְׂמֻחָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁנֶּפֶל בְּגָלוֹת בְּיַד הַסְטָרָא
אַחֲרָא, שְׁהֵם הַפְּלִשְׁתִּים, חָנַן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹתָם בְּעֵצָה
הַזֹּאת, שְׂעָשָׂה עֲצָמוֹ כְּשׁוּטָה מִמֶּשׁ, וְעָשָׂה מַעֲשֵׂה
שְׁטוֹת וְשִׁגְעוֹן מִמֶּשׁ, וְהוֹרִיד רִירוֹ עַל זַקְנוֹ, וַיִּתֵּן עַל
דְּלֹתוֹת הַשַּׁעַר וְגו' (שְׂמוּאֵל־א פָּרָק כֵּא); וְעַל־יַדֵּי־זֶה נִמְלֵט
מִיָּדָם. כִּי עַל־יַדֵּי מְלִי דְשְׁטוֹתָא דִּיקָא בָּאִים לְתוֹךְ

שְׁמִיחָה, שְׁעַל־יַד־יָזָה נְצוּלִין מֵהֶם; כִּי עָקַר הַהִתְגַּבְרוּת
 עֲלֵיהֶם הוּא עַל־יַדֵּי שְׁמִיחָה, וְאִי אֶפְשָׁר בְּגָלוּת לְשִׂמְחָה,
 כִּי אִם עַל־יַדֵּי מְלִי דְשִׁטוּתָא דִּיקָא. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁנִּכְשַׁל
 כְּבָר בַּפֶּגֶם הַבְּרִית, שְׁעָלָיו מִתְפַּשְׁטִים הַקְּלָפוֹת
 וְהַסְטָרָא אַחֲרָא, לְהַפִּילוֹ בְּמַרְירוֹת וּבַעֲצָבוֹת, עָלָיו
 לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַשְׁמִיחָה, כִּי
 הַשְׁמִיחָה הִיא תְּקוּן הַבְּרִית, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה,
 אֲלָא עַל־יַדֵּי נְגוּנִים שְׁיַנְגֵּן לְעַצְמוֹ נְגוּנִים שֶׁל שְׁמִיחָה,
 וַיַּעֲשֶׂה אֶת עַצְמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא שְׂמִיחַ, וְזֶה יָבִיא אוֹתוֹ אֶל
 שְׁמִיחָה אֲמִתִּית, וְעַל־יַדֵּי הַשְׁמִיחָה יִזְכֶּה לְקִדְשֵׁת הַבְּרִית,
 וַיִּגָּאֵל מִגְּלוּתוֹ שֶׁנֶּפֶל לְשָׁם; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְנַגֵּן לְעַצְמוֹ
 תָּמִיד נְגוּנִים שֶׁל שְׁמִיחָה, וְאֶפְלוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא כְּבָר בְּיַדֵּי
 הַסְטָרָא אַחֲרָא, שֶׁלְכָדוֹ אוֹתוֹ בְּמִצּוֹדָתָם הָרָעָה, עִם כָּל
 זֹאת אֵינוֹ מֵיֵאֵשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, אֲלָא מְנַגֵּן
 לְעַצְמוֹ נְגוּנִים שֶׁל שְׁמִיחָה, שְׂאֵז דִּיקָא עַל־יַד־יָזָה יִזְכֶּה
 סוּף כָּל סוּף לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת תְּקוּנוֹ. כִּי עָקַר תְּקוּן
 וְקִדְשֵׁת הַבְּרִית הוּא רַק עַל־יַדֵּי שְׁמִיחָה וְנְגוּנִים.

סודות

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר מִי שֶׁקִּלְקַל אֶת דַּעְתּוֹ
וּמַחוּ וְהַכְּנִיס בּוֹ הַרְהוּרִים רָעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָן,
עַד שֶׁבָא כָּבֹד אֶל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית -
הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, עֶקֶר תִּקְוֹנוֹ לְלַמַּד סוּדוֹת הַתּוֹרָה;
כִּי כִשְׂאָדָם חוֹטֵא וְנִעְקָר מִשָּׂרְשׁוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אֲזִי
אֵין עֲצָה אַחֲרָת, אֵלָא לַעֲלוֹת בְּעֲלִיָּה אַחֵר עֲלֵיָּה, הֵינּוּ
כִּי כִשְׂהָאָדָם חוֹטֵא, אֲזִי נוֹפֵל בְּהַסְתָּרָה שֶׁבְּתוֹךְ
הַסְתָּרָה, אֲשֶׁר נִעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי הָאוֹר הָאֱלֹקִי.
וּבְפָרֵט מִי שֶׁחֲטָא בְּפְגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה,
עָלְיוֹ לְדַעַת, אֲשֶׁר נִחְשָׁף מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי הָאוֹר הָאֱלֹקִי,
וְאֵינוֹ זוֹכֵה לְרֹאוֹת וְלַהֲרַגִּישׁ אֶת אַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, כִּי הִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁים גַּסִּים וְעַבִּים, עַד שֶׁנִּסְתָּר
מִמֶּנּוּ הָאוֹר לְגַמְרֵי, וּבָא לְיַדֵּי כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת. עַד
שֵׁישׁ בְּנֵי אָדָם שְׂכוּפְרִים בְּעֶקֶר, וְכָל זֶה בָּא מִחֲמַת
הַחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה,
כִּי הַפְּרִיד אֶת הַטְּפָה מִבֵּית זוּגוֹ, שְׁזֵה הַפִּרוּד בֵּין הַיְסוּד
לְמַלְכוּת, בֵּין אוֹת ו' לְאוֹת ה', וְגַרְם קְלָקוּל גְּדוֹל בְּכָל

העולמות, עד שרע ומר לו לגמרי; כי מי שנתכסה
בהעלמה והסתרה, לו מרים החיים מאד, כי ברגע
ששכח לגמרי ממנו יתברך, על ידי זה כל חיו מרים,
ומסתובב בצער וביסורים ובדכאון עמק, עד שמרגיש
שאבד מנוס ותקנה ממנו לגמרי, ובאמת כבר צעק
רבנו ז"ל, אשר אין שום יאוש בעולם כלל, ואפלו
מהמקומות הכי מטנפים יכולים לעלות אליו יתברך.
ואם אדם יחפש ויבקש את הקדוש ברוך הוא, אפלו
במקומות המטנפים שלשם נפל ונמצא עכשו, אזי על-
ידי חפוש ובקשה יזכה למצא אותו, ובפרט כשיצעק
'איה מקום כבודו' (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יב), וככל
שיחפש ויבקש אחריו יתברך, על ידי זה יעלה מעלה
מעלה, ודיקא בהסתרה שבתוך הסתרה ימצא גלוי
אלקות בתכלית המדרגה העליונה, כי בתוך הסתרה
שבתוך הסתרה, שם התורה מלבשת בסתרי תורה,
כי מחמת שהיא צריכה להתלבש במקומות מטנפים
כאלו, הינו אצל אלו שעברו הרבה, עד שנסתר מהם
בהסתרה שבתוך הסתרה, על-כן חשב השם יתברך
מחשבות לבלי להלביש שם פשטי התורה, לבל יוכלו
הקלפות לינק משם הרבה, ויהיה הפגם גדול מאד.
ועל-כן הוא מסתיר ומלביש שם תורה גבוהה דיקא,

סְתָרֵי תוֹרָה, שֶׁהֵם תּוֹרַת הַיְיָ"ה בְּעֶצְמוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכְלוּ
 לִינֹק מִשֵּׁם הַרְבֵּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יב, יב): "וְעַבְרָתִי
 בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מִלְּאֹף אֲנִי וְלֹא שְׁלִיחַ, אֲנִי הַיְיָ"ה
 וְלֹא אֲחֵר"; כִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, שֵׁשׁ הִקְלַפּוֹת מְצוּיֹת
 מְאֹד, עַל־כֵּן שָׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ וּמְסַתֵּר הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ
 בְּעֶצְמוֹ, הֵינּוּ תּוֹרַת הַיְיָ"ה מִמַּשׁ, סְתָרֵי תוֹרָה, עַל־כֵּן
 דִּיקָא מִהִסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ הִסְתָּרָה, כְּשֶׁחֹזֵר וּמְהַפְּכָה
 לְדַעַת, נַעֲשֶׂה מְזֵה דִיקָא תּוֹרַת הַיְיָ"ה מִמַּשׁ, שְׁנִתְגַּלִּים
 לוֹ סְתָרֵי תוֹרָה (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו); נִמְצָא, כָּל
 מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ, שֶׁחֲטָא וּפָגַם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, וְנֶעְלַם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי הָאוֹר אֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁרַעִים וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד, אִם
 יִתְחִיל לְלַמֵּד סְתָרֵי תוֹרָה, יִדְבִּיק אֶת נִשְׁמָתוֹ לְשִׁרְשָׁה
 הָעֲלִיּוֹן; כִּי בְּאֵמַת נִשְׁמָה שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל הִיא חֶלֶק
 אֱלוֹהִים מִמַּעַל מִמַּשׁ מֵעֵצִים הָאֲצִילוֹת, אֲךָ בְּרַגַע שֶׁבָּאָה
 לְזֶה הָעוֹלָם, הִיא מִתְלַבֶּשֶׁת בְּלְבוּשׁ גַּשְׁמִי וְחֲמָרִי,
 וּבְפָרֵט כְּשֶׁנִּכְשַׁל אָדָם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, עַד שֶׁבָּא לְיָדֵי כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת,
 שֶׁאֲצִלוּ נֶעְלַם וְנִסְתָּר הָאֱלֻקוֹת לְגַמְרֵי, הוּא צָרִיךְ רַחֲמִים
 רַבִּים כְּדֵי לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יְתַבְרַךְ. וְעַקֵּר
 תְּקַנְתּוֹ הוּא דִיקָא שֶׁם בְּמִקוֹמוֹת הַנְּמוּכִים וְהִירוּדִים

והנפולים שנמצא בהם, שילמד סתרי תורה. ולכן, אהובי, בני היקר, אם אתה יודע שנכשלת בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, תקבע לעצמך ללמד בכל יום חמשה דפים זהר וחמשה דפים תקוניי זהר, כי כך נתן האריז"ל תקון לבעל תשובה. וכן תשתדל להתעמק בספרי חסידות המגלים את אמת מציאותו יתברך בגלוי רב ונורא מאד, ומסבירים את דברי האריז"ל, עד שאפלו הכי נמוכים והכי ירודים, גם כן יוכלו להבין סודות התורה. ועל כלם - אם אתה רוצה באמת להבין בסתרי תורה, עליך להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ובפרט בספר הקדוש והנורא "לקוטי מוהר"ן", אשר רבנו ז"ל אמר, שהספר הזה יפתח את קשיות גידיו של הלומד בו, ויעשה אותו לבעל השגה גדולה מאד, ויחזיר אותו בתשובה (חיי מוהר"ן, סימן שמט). ועל כן כל מי שיודע בנפשו, שפגם בחטא הזה של הוצאת זרע לבטלה, עליו להתמיד בספר הקדוש והנורא "לקוטי מוהר"ן", שהוא מפתח לכל ספרי החסידות ולכל כתבי האריז"ל, ועל ידם יפתח לו אור גדול מאד, להבין בסתרי תורה שבזהר הקדוש ובתקוניי זהר הקדוש, ואף שבהתחלה יהיה לה קשה מאד להבין פשוטם של דברים, אבל אם תתמיד

בַּסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, לְבַסּוֹף יִתְגַּלּוּ לְךָ רִזֵּי וְסִתְרֵי תוֹרָה. וְלָכֵן אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, מֵאַחַר שְׂכָבָר נִכְשַׁלְתָּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, רְאֵה לְלַמַּד בְּכָל יוֹם סִתְרֵי תוֹרָה, וְאַל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, תֵּאמַר בְּכָל יוֹם דְּפִים זֶהר וְדַפִּים תִּקוּנֵי זֶהר, וְכֵן תִּתְעַמֵּק בְּסִפְרֵי חֲסִידוֹת, אֲשֶׁר יֵאִירוּ עֲלֶיךָ אֹר עֲלִיוֹן, אֹר גְּבוּהַ מְאֹד, וְתִזְכֶּה לְהָאִיר עַל נַפְשְׁךָ הָאֲרֶת זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי; כִּי בְּאֻמַּת כַּח הַקְּלָפוֹת, הַמְּשַׁחֲתִים וְהַסֵּטְרָא אַחֲרָא, הַמְּתַפְּשֵׁטִים עַל הָאָדָם שְׁנַפְגָּם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבַטְלָה, הוּא רַק הַהֶעֱלֵם וְהַהֶסְתֵּר שְׂמַעֲלִימִים וּמְסִתִּירִים מִמֶּנּוּ אֶת הָאֱלֻקוֹת, אֲבָל תִּכְרַךְ וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מְסִתַּכַּל רַק עַל רוּחָנִיּוֹת חֵיוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִדְּבִיק אֶת נִשְׁמָתוֹ בְּאֹר זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי חוֹזְרֵת נִשְׁמָתוֹ אֶל רוּם גְּבַהֵי מְרוֹמִים. וְעַל-כֵּן הַפְּחִידוּ אֶת כְּלָם שְׂלֵא יִלְמְדוּ סִתְרֵי תוֹרָה, עַד שְׂיֵישׁ טַפְּשִׁים שְׂמַבְטָאִים בְּטוּיִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר מִי שְׂלוּמָד סִתְרֵי תוֹרָה יִשְׁתַּגַּע; רַחֲמָנָא לְצַלָּן, מֵהָאֵי דַּעֲתָא שְׂפִלָּה. כִּי אִם אָדָם מְשַׁתַּגַּע, הֲרִי זֶה רַק מִרְבַּח חֲטָאִיו, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עַבְרָה, אֶלָּא אִם-כֵּן נִכְנָסָה בּוֹ רוּחַ שְׂטוּת, וּכְפִי רַבּוּי הַעֲבָרוֹת שְׂלוֹ, כֶּךָ רַבּוּי הַשְּׂגָעוֹנוֹת שְׂלוֹ. וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה

ולומד חסידות, גלוי אלקות במדרגה עליונה מאד, זוכה לישוב הדעת, ומאיר עליו האור של הקדוש ברוך הוא בהארה נוראה ונפלאה מאד. וזה עקר תקונו הנצחי - על ידי שילמד רזי וסתרי תורה. ולכן ראה, אהובי, בני היקר, לקחת את עצמך בידיך, ואפלו שעברת כבר בעברות חמורות מאד, ונכשלת בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, ושפכת זרעך על הארץ, רחמנא לישזבן, עקר תקוונך - להתעמק בספרי הזהר והתקונים ובספרי חסידות, ובפרט בספרי רבנו ז"ל, שתלמד את ספריו בתשוקה עצומה, ואז תמצא מרגוע לנפשך, ותזכה לחזר בתשובה אמיתית, ויתקן לך הקדוש ברוך הוא את כל מה שקלקלת; כי על ידי שתאיר את נשמתך באור העליון, על ידי זה יכלו כל הקלפות ממך; כי כשמאיר אור גדול מאד על נשמתו, אז נתבטלים כל הקלפות והסטרוא אחרא לגמרי, כי כפי רבוי האור, כן מתבטל גדל החשך, כי כל כחם של הקלפות והסטרוא אחרא, בא רק מהעלמות והסתרות, אשר משם נמשכת הכפירות והאפיקורסות, אבל תכף ומיד כשנתגלה לאדם אמתת מציאותו יתברך בגלוי נורא ונפלא מאד, אז מכלים את כל הקלפות והסטרוא אחרא, ואין להם שום קיום ויניקה מהאדם. אדרבה

הוא נמשך אחריו יתברך, וזוכה להגיע אל תשובה מאהבה, ומשתוקק אחריו יתברך בתשוקה עליונה, בתשוקה עצומה, עד שמוכן למסור את נפשו אליו יתברך בכל עת ורגע, שזה עקר התקון לפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, שאדם מוסר את נפשו לגמרי אליו יתברך, מרב תשוקה ואהבה שמשתוקק אחריו יתברך; אשרי מי שזוכה ללמד בכל יום סתרי ורזי תורה, ועל־ידי־זה מאיר על נשמתו אור עליון וגבוה מאד; אשרי לו בזה ואשרי לו בכא!

סבִּלְנוֹת

צריך שתדע אהובי, בני, אשר אין עוד תקון לפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה כמי שקוֹנֶה לעצמו את מידת הסבלנות, כי מי שנכשל בעון החמור הזה של הוצאת זרע לבטלה, נטבע בו טבע של עצבנות, עד שמכרח להוציא את עצביו על זולתו, והוא תמיד ככעס וברציחה. וזה הסימן שאדם פגם בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, כשהוא תמיד כעסן ומלא עצבים, כל דבר קטן מעצבנו, ואינו יכול לישב בשקט,

תָּמִיד הוּא רוֹתַח. וְלָכֵן עָקַר הַתְּקוּן לְפָגַם הַבְּרִית -
הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, לְקִנּוּת לְעֵצְמוֹ אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת,
שִׁיְהִי סְבָלָן גָּדוֹל עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְשׁוּם דָּבָר
שְׂבָעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֹּר אוֹתוֹ. וְאִם אָדָם מִכְּנִיס
בְּעֵצְמוֹ אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, אֲזִי זוֹכֶה לְקִדְשֵׁת הַבְּרִית,
שֶׁהִיא קִדְשֵׁת הַדַּעַת; כִּי הַכַּעַס מְאַבֵּד אֶת הַדַּעַת (פְּסָחִים
טו:), לֹא־כֵן הַסְּבָלָנוֹת מוֹסִיפָה לְאָדָם דַּעַת וְשִׂכָּל, וְלָכֵן
רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, אִם בְּרָצוֹנָךְ לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר
קִלְקַלְתָּ בַּבְּרִיתְךָ, רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם
לְעַבֵּד עַל עֵצְמְךָ וּלְתַקֵּן אֶת מְדוּתְיָךְ, שֶׁלֹּא תִכְעַס וְלֹא
תִרְתַּח אַף פַּעַם, אֲלֹא תִמְשִׁיךְ אֶת עֵצְמְךָ אֶל מִדַּת
הַסְּבָלָנוֹת, וְתִהְיֶה סְבָלָן גָּדוֹל עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.
וְזֶה עָקַר שְׂעֵשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שְׂאָדָם סוֹבֵל עַל כָּל אֲשֶׁר
עוֹבֵר עָלָיו. וְכִשְׂאָדָם יוֹדַע שֶׁכָּל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם
לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא (לְקוּטֵי
מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'); כִּי עָקַר הַתְּכַלִּית שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל
בְּזֶה הָעוֹלָם, שִׁיזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּטֵל וּמְבִטָּל אֶל הָאֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד יִרְגִישׁ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתָבְרָךְ,
וְזוֹ חֵיווֹת עוֹלָם הַבָּא. וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְתַקֵּן אֶת
אֲשֶׁר קִלְקַלְתָּ בַּבְּרִיתְךָ, תִּמְשִׁיךְ עַל עֵצְמְךָ עֲרֵבוֹת
נְעִימוֹת יְדִידוֹת חֵיווֹת אֶלְקוּתוֹ יְתָבְרָךְ, וְכִפִּי הָאוֹר

שְׁתַּחֲדִיר בְּעֶצְמָךְ, כִּן תִּכְלֶה וְתִשְׁוֹף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת
 שְׁנִכְנְסוּ בְךָ, מִרֹב עֲוֹנוֹתֶיךָ הַמְרֻבִּים. וְלָכֵן רְאֵה,
 אֲהוּבִי, בְּנִי, מֵה לְפָנֶיךָ, וְתִהְיֶה דְבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה סְבֻלָן עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְזֶה אֲשֶׁר
 יָבִיא לְךָ אֶת תְּקוּן הַבְּרִית, תְּקוּן הַמַּח וְהַדְּעַת, קִדְשֵׁת
 הַבְּרִית שֶׁהִיא קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן רְאֵה לְעֵבֵד עַל נִקְדַּת
 הַסְּבֻלָנוֹת, לְהִיּוֹת סְבֻלָן עַל כָּל אֲשֶׁר בָּא עָלֶיךָ, וְאִז
 תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-שְׁבָרוּךְ-
 הוּא. כִּי מִי שֶׁהוּא סְבֻלָן, הַקְּדוֹשׁ-שְׁבָרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ
 עַל הַכֹּל, וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ נְסִים נִגְלִים, וְלָכֵן לֹא תִמָּצָא מִדַּת
 הַסְּבֻלָנוֹת בְּמִי שֶׁפּוֹגֵם בַּבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, כִּי
 נִעְקְרוּ מִמֶּנּוּ שְׂכָלוֹ, דַּעַתּוֹ וְחַכְמָתּוֹ, וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֵה
 לְהִגִּיעַ אֶל תְּקוּנָךְ הַנִּצְחִי, רְאֵה לְמָסַר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִגִּיעַ
 אֶל הַמַּדָּה הַיְקָרָה הַזֹּאת שֶׁל סְבֻלָנוֹת, לְסַבֵּל כָּל מֵה
 שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִמִּיד תִּבְרַךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ-שְׁבָרוּךְ-הוּא
 "הַטוֹב וְהַמִּיטִיב". וְכִשְׁתִּרְאֶה מְכַל דְּבָר אֶת הַטוֹב
 שָׁבוּ, אִז בְּאַמַּת יִהְיֶה לְךָ טוֹב; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַחֲדִיר
 בְּעֶצְמוֹ מִדַּת הַטוֹב, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו.

סדר

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אֵין עוֹד הַצְּלָחָה
 לָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם כְּמִי שְׁחִי עִם סֵדֵר, וְכָל דְּבָר
 שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עָרוּךְ בְּסֵדֵר מְסֵדֵר, לֹא-כֵן עָקֵר כְּשִׁלּוֹן
 הָאָדָם, כְּשֶׁאֵין לוֹ סֵדֵר, וְהוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל, אֲשֶׁר
 הַדְּבָר הַזֶּה הוֹרֵס לוֹ אֶת כָּל הַחַיִּים. וְזֶה בְּאִמַּת פְּגָם
 הַבְּרִית, פְּגָם הַדַּעַת, כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה
 שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, הֵרִי הוּא מִתְבַּלְבֵּל לְגַמְרִי,
 וְאֵין לוֹ שׁוּם יִשׁוּב הַדַּעַת, וְכָל דְּבָר הוּא עוֹשֶׂה בְּפִזְיוֹת
 וּבְמַהֲירוֹת בְּלִי יִשׁוּב הַדַּעַת, וְזֶה הַתְּחִלַּת הַכְּשִׁלּוֹן
 אֲצִלוֹ, עַד שֶׁנּוֹפֵל נְפִילָה אַחֵר נְפִילָה. לְזֹאת רְאֵה,
 אֶהוּבִי, בְּנֵי, לְהִתְחַזֵּק מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה, וּתְסִדֵּר לְעֲצֻמְךָ
 סֵדֵר, וְכָל אֲשֶׁר אַתָּה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת, רְאֵה שְׂיִהְיֶה בְּיִשׁוּב
 הַדַּעַת וּבְסֵדֵר נָכוֹן, וְאַף שְׂכַבֵּר הַתְּחִלָּתָּ פְּעָמִים אֵין סֵפֶר
 לְסִדֵּר לְעֲצֻמְךָ סֵדֵר, וְלֹא הֵלֵךְ לָךְ, עִם כָּל זֹאת אֵל
 תְּתִיאֵשׁ, כִּי הַסֵּדֵר מוֹרָה עַל יִשׁוּב הַדַּעַת, וְזֶה עָקֵר תְּקוּן
 קְדֻשַׁת הַבְּרִית, קְדֻשַׁת הַמַּחִין. כִּי כְּשֶׁאָדָם מְסִדֵּר בְּכָל
 עֲנִינָיו, בְּזֶה מוֹרָה עַל שְׁלֵמוֹת דַּעְתּוֹ, שְׂזָכָה כְּבָר לְהַגִּיעַ

אֶל תְּקוּן הַבְּרִית, לֹא-כֵן כְּשֶׁהוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל וּפְזִיז, וְעוֹשֶׂה אֶת כָּל עֲנִינָיו בְּלִי יָשׁוּב הַדַּעַת, וּמִתְנַהֵג בְּבִהְלָהּ, בְּזֶה מְגִלָּה שֶׁהוּא עֲדִין פָּגוּם בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָהּ. וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְזָכוֹת לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה, עָלָיו לְהַשְׁתַּדֵּל לְחִיּוֹת עִם סֵדֵר, וְכָל דָּבָר שֶׁיְהִי מְסֻדָּר אֲצִלוֹ בְּסֵדֵר גָּדוֹל מְאֹד, וְאִז דִּיקָא יִזְכֶּה לְהַשְׁלִים אֶת דַּעְתּוֹ; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחִי עִם סֵדֵר, אֲשֶׁר בְּזֶה הוּא מְסֻדָּר וּמִי־שֶׁב אֶת הַמַּחֲזִין שָׁלוֹ, וְזוֹכֵה לְקִדְשֵׁת הַבְּרִית, שֶׁהִיא קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל. וְתָמִיד תִּזְכֹּר אֶת זֹאת, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל, שֶׁאֲצִלוֹ הָיָה הַיְסוּד סֵדֵר, וְתַכְף וּמָיִד כְּשֶׁקִּבֵּל עַל עֲצָמוֹ סֵדֵר אֶחָד, כְּכֹר לֹא הִתְבַּלְבֵּל מְסֻדָּר אַחֵר בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קטו). וְזֶה יְסוּד גָּדוֹל בְּתַקוּן הַמַּח וּבִיָּשׁוּב הַדַּעַת, שֶׁתְּלוּי בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית, וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵה לְפָנָיִךְ, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר קִלְקַלְתָּ עַד עַכְשָׁיו בְּבְרִיתְךָ, וְנִכְשַׁלְתָּ בְּמָה שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, הַחֲזִק בְּסֵדֵר, וְאִז דִּיקָא תִזְכֶּה לְתַקוּן וּלְיָשׁוּב הַדַּעַת, שֶׁהוּא תַקוּן הַמַּחֲזִין, הַמְשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּגִּיעַ אֶל זֶה, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח.

סעדה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר מוּבָא בַזְהַר הַקָּדוֹשׁ
 (יעקב רעב.), שֶׁשְּׂעֵת אֲכִילָה הִיא שְׂעֵת מְלַחְמָה;
 הֵינּוּ כִּי בַשְּׂעָה שְׂאָדָם אוֹכֵל מֵאֲכָל גִּשְׁמִי, כָּל עֲבוּדָתוֹ
 צָרִיכָה לְהִיּוֹת - לְמַצָּא אֶת רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת בְּתוֹךְ
 הַמֵּאֲכָל, וְאִם אָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּח־הוּא בְּעֵת הָאֲכִילָה, נִתְעַלֶּית נִשְׁמָתוֹ בְּתַכְלִית
 הָעֲלִיָּה. כִּי דִיָּקָא בְּעֵת הָאֲכִילָה אָדָם יְכוּל לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ
 לְדַבְּקוֹת כְּזוֹ, עַד שְׂשִׁית־חֲזֵק רְצוֹנוֹ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ,
 וַיִּשְׁתַּוְּקֵן בְּהַשְׁתַּוְּקָנוֹת וּבְכַסּוּפִים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, עַד
 בְּטוֹל הַבְּחִירָה (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'); כִּי בְּעֵת
 אֲכִילָה שְׂאָדָם אוֹכֵל, אִזּוֹ נַעֲשֶׂה יַחּוּד בֵּין קַדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְשְׂכִינְתֵיהָ אַפִּין בְּאַפִּין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (רוּת ב, יד):
 "לְעֵת הָאֲכָל גִּשְׁמֵי הַלֹּאִם" (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב);
 וְעַל־כֵּן בַּשְּׂעֵת סְעֵדָה, אָדָם צָרִיךְ לְהִזְהַר מְאֹד שֶׁלֹּא יִפְלֵ
 מִמְּדַרְגָּתוֹ. כִּי לְהִפְךָ, אִם אָדָם אֵינּוּ נִזְהָר בְּסְעֵדָתוֹ,
 וְנִמְשָׁךְ אַחֲרַי גִּשְׁמִיּוֹת תְּאַוֶּת אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, אִזּוֹ נוֹפֵל
 בְּנִפְיָה אַחֲרַי נִפְיָה, עַד שֶׁיְכוּל לָבוֹא לַחֲטָא הַמְּגַנָּה

הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. כִּי אִם אֵין הָאֲכִילָה
בְּכִשְׁרוֹת, וּמְכַל שְׂכָן כְּשֵׁישׁ תַּעֲרֹבֶת אֶסוּר בְּתוֹךְ
הָאֲכִילָה, הַמֵּאֲכֵל גּוֹרֵם לוֹ שֵׁיחֻטָּא. וְעָקֵר הַחֻטָּא - בְּעוֹן
שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְעַל־כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי, אִם כָּבֵר
נִכְשְׁלֶת בַּחֻטָּא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
עָלֶיךָ לְשֹׁמֵר מְאֹד מֵהַיּוֹם וְהָלְאָה אֵיךְ אַתָּה אוֹכֵל וּמָה
אַתָּה אוֹכֵל. כִּי כָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכוֹת נה.):
כָּל זְמַן שְׁבִית הַמְּקַדָּשׁ קָיָם, מְזַבַּח מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל,
וְעַכְשָׁיו - שֶׁלְּחַנּוֹ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר עָלָיו; וְעַל־כֵּן כָּל מִי
שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֻטָּא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת
זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְקַדָּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ בְּעֵת
אַכִּילָתוֹ דִּיקָא, כִּי כָךְ אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת
אַכִּילָה, סִימָן ב'): שֶׁלְּחַנּוֹ שֶׁל אָדָם מְטַהֵר לוֹ מִכָּל
עוֹוֹנוֹתָיו. וְכֵן (שָׁם, סִימָן ג'): שֶׁלְּחַנּוֹ שֶׁל אָדָם מְזַכֶּה לוֹ
בְּעֵלְמָא דִּיאֲתִי וּמְזַכֶּה לְפִרְנָסָה, וְהוּא רָשׁוּם לְטוֹב
לְעֵילָא וּלְעֵילָא, וּמְזַכֶּה לִיָּה לְאַתּוּסְפָּא לִיָּה כַּח וּגְבוּרָה
בְּשַׁעָה שְׂאֲצֻטְרִיךְ לִיָּה; לְזֹאת, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֶפְלוּ שְׂכָבֵר
נִכְשְׁלֶת בַּחֻטָּא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
רְאֵה מֵהַיּוֹם לְהַזְהִיר בְּעֵת שְׂאֲתָה מִסֵּב לְסַעֲדָה, וְתַמִּיד
תִּדְקֹדֵק לֹמַר דְּבִרֵי תוֹרָה בְּעֵת סַעֲדָתְךָ. וּבְפִרְט כְּשִׁיחֵי
עַמְךָ עוֹד כְּמָה אֲנָשִׁים, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (אָבוֹת, ג, ד):

שְׁלֹשָׁה שָׂאֲכָלוּ עַל שֶׁלֶחֶן אֶחָד וְלֹא אָמְרוּ עָלָיו דְּבָרֵי
 תּוֹרָה, כְּאֵלוּ אֲכָלוּ מִזִּבְחֵי מִתִּים; כִּי בְּתוֹךְ הַמֵּאֲכָל
 מְלַבְּשׁוֹת נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת שְׂצָרִיכִים לְהַעֲלוֹתָן; אִם
 אָדָם נִזְהָר וְאוֹמֵר דְּבָרֵי תּוֹרָה בְּעֵת סְעֻדָתוֹ, אוֹ מְכוּן
 שְׁמוֹת וַיְחַוְּדִים עַל כָּל כַּפִּית וְכַפִּית וְעַל כָּל לְעֵיסָה
 וְלְעֵיסָה, עַל־יַד־יָזָה הוּא מַעֲלָה אֶת הַמֵּאֲכָל, וְהַמֵּאֲכָל
 מַעֲלָה אוֹתוֹ, וְהוּא יָכוֹל לְזַכּוֹת לְתַקּוּן נְצָחִי. אֲבָל אִם
 אָדָם אֵינְנוּ נִזְהָר בְּזֶה, אֵלָּא מִפְּטֹט דְּבָרִים בְּטִלִּים,
 לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת בְּעֵת סְעֻדָתוֹ, עַל־יַד־יָזָה וַיִּקָּא נוֹפֵל
 בַּעֲבֻרוֹת מְגִנּוֹת. וּבַעֲבוּר זֶה אָנוּ רוֹאִים, כְּשֶׁאָדָם אוֹכֵל
 וְשׁוֹתָהּ, מִתְגַּבְּרוֹת עָלָיו הַתְּאֻוֹת בְּיוֹתֵר, וּבְפֶרֶט תְּאֻוֹת
 נְאוּף, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְהַכֹּל בָּא מֵאַחַר שְׂאֵינּוּ נִזְהָר
 בְּעֵת סְעֻדָתוֹ, וּבְפֶרֶט מִי שְׂמֻזְלִיז לְאוֹכֵל כָּל הַבָּא לְיָדוֹ,
 וְאֵינּוּ נִזְהָר לְאֹכֵל מֵאֲכָלִים כְּשָׂרִים, אֲזִי יִפֹּל נְפִילָה אַחַר
 נְפִילָה, כִּי עַל־יַד־יָזָה אֲכִילַת טְרֵפוֹת וּנְבִלוֹת, וְאֶפְלוּ סִפְקָא
 סִפְקָא שֶׁל נְבִלוֹת וְטְרֵפוֹת, הַמֵּאֲכָל הַזֶּה מְכַשִּׁילוֹ
 בַּעֲוֹנוֹת חַמּוּרִים, וּבְפֶרֶט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא
 רַבָּה, פְּרָשָׁה יג, סִימָן ג): אַרִיסְטוֹן (סְעֻדָה גְּדוּלָה) עָתִיד
 הַקְּדוֹשׁ־שֶׁכָּרוּךְ־הוּא לַעֲשׂוֹת לַעֲבָדָיו הַצְּדִיקִים לְעָתִיד
 לָבוֹא, וְכָל מִי שֶׁלֹּא אָכַל נְבִלוֹת בָּעוֹלָם הַזֶּה, זוֹכֵה

לְרֹאוֹתוֹ; וְעַל־כֵּן, אֶהְיֶה, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵאַחַר שְׁעֶבֶר עָלֶיךָ
 כָּבֹד מֵהַ שְׁעֶבֶר, וְנִכְשַׁלְתָּ כָּבֹד בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, רְאֵה לְקִדְשׁ וּלְטִהָר אֶת עֲצֻמְךָ
 בְּעֵת אֲכִילְתְּךָ דִּיקָא, וְתִמִּיד תִּשְׁתַּדֵּל שְׁסַעֲדְתְּךָ תִּהְיֶה
 סְעֵדָת מְצוּהָ, עַל־יְדֵי שְׁתַּזְמִין עֲנִיִּים אוֹ אוֹרְחִים
 לְסַעֲדְתְּךָ, וְתִדְבֵר אִתָּם דְּבוּרֵי תוֹרָה וְיִרְאֵת שָׁמַיִם, אֲשֶׁר
 בָּזָה אִתָּה מִעֲלֶה אֶת הַסְּעֵדָה. וּבְזָכוֹת זֶה יִכַּפֵּר לְךָ
 הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ. וּבְפָרֹט אִם תִּזְכֶּה
 לְהִזְמִין תַּלְמִיד חָכָם לְסַעֲדְתְּךָ שִׁיסַּעַד עִמָּךְ, אִז
 הַשְּׂכִינָה תִשָּׁרָה בֵּינֵיכֶם, כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרָכוֹת סד.) : כָּל
 הַנֶּהֱנֶה מִסְּעֵדָה שֶׁתַּלְמִיד חָכָם שָׂרוּי בָּהּ, כְּאִלוֹ נִהְנֶה
 מִזִּיו הַשְּׂכִינָה; וְאִם אֵין לְךָ אֶף אֶחָד שִׁיסַּעַד עִמָּךְ,
 תִּשְׁתַּדֵּל לַחֲשֹׁב אִז בְּאִילוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה שֶׁשִּׁמַּעְתָּ, אוֹ
 תַעֲיִן בְּאִיזָה סֵפֶר מִצְדִּיק אָמֵת, כִּי מִעֲלֵת הַלְמוּד
 וְאִמִּירַת תוֹרָה בְּעֵת הַסְּעֵדָה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְזֶה עֲקָר
 כְּפָרַת הָעֲוֹנוֹת; וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהִזְהָר בָּזָה מְאֹד - לְקִדְשׁ
 וּלְטִהָר אֶת עֲצֻמְךָ בְּעֵת סְעֵדְתְּךָ דִּיקָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִמְחַל
 לְךָ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְיִמְחַק הַחֲטָא לְגַמְרֵי.

ספרים

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תְּקוּן לְפָנָם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּמִי שֶׁמֵתְמִיד
בְּסִפְרֵי צְדִיקֵי אֲמֶת, הַדְּבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וּמְחַדְשִׁים בְּכָל פַּעַם חֲדוּשֵׁי תוֹרָה כְּפִי הַדוֹר וְכְפִי
הַמָּקוֹם וְכְפִי בְנֵי־אָדָם, וּמִי שֶׁעוֹזֵר לָהֶם לְהִדְפִּיס אֶת
חֲדוּשֵׁי תוֹרָתָם, וְזוֹכֶה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֵין לָךְ עוֹד
תְּקוּן וּתְשׁוּבָה יוֹתֵר גְּדוֹלִים מִזֶּה; כִּי בְּאֲמֶת חֲדוּשֵׁי
הַתוֹרָה שֶׁל גְּדוֹלֵי מְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים, הֵם גְּלוּי אֱלֻקוֹת
בְּמִדְרָגָה גְּדוֹלָה עַד מְאֹד; כִּי כָּל חֲדוּשֵׁי תוֹרָתָם הֵם
צְמֻצוּמִים לְצְמֻצָם בָּהֶם הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וּלְקַרְבָם אֵל שֶׁכֵּל הָאָדָם כְּמוֹבָא (לְקוּטִי־הֶלְכוֹת, הַפְּקָר וְנִכְסֵי
הַגֵּר, הֶלְכָה ד', אוֹת ג'): כָּל הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁל הַצְּדִיקֵי אֲמֶת
הֵם בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים,
כִּי עַל־יְדֵי הַתוֹרָה מִמְּשִׁיכִין הַתְּגִלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ.
וְצָרִיכִין לְהִלְבִּישׁ הַתוֹרָה וּלְהַמְשִׁיכָה עַל־יְדֵי כַּמָּה
לְבוּשִׁין וְצְמֻצוּמִים, כִּי שֶׁתּוֹכֵל לְהִתְמַשֵּׁךְ לְמִטָּה בְּזֶה
עוֹלָם הָעֲשִׂיָה. וְזֶה עָקֵר בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת

אֱלֹקוֹת לְתוֹךְ צְמֻזוּמִים, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִבְרָאִים עוֹלָמוֹת
וּבְרוּאִים חֲדָשִׁים וְנִפְלְאִים, כַּמּוּבָא בְזֵהר הַקְּדוֹשׁ, וְעַל־
יְדֵי־זֶה נִמְשָׁכוֹת כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת וְכָל הָעֲשִׁירוֹת וּפְרִנְסַת
יִשְׂרָאֵל. וְגַם מִי שְׁאִינוֹ זוֹכֶה לְזֶה לְחַדֵּשׁ בְּעֶצְמוֹ, אַף־
עַל־פִּי־כֵן גַּם עַל־יְדֵי שְׁעוֹסֵק בְּדַבְרֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָתָם
הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל צְדִיקֵי הָאֱמֶת, הוּא מִמְשִׁיךְ גַּם־כֵּן
רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת לְתוֹךְ צְמֻזוּמִים, עַל־יְדֵי שְׁלוֹמֵד בְּפִיו
וּמְכַנִּיס לְתוֹכוֹ דְּבוּרֵי הַתְּגִלוֹת תוֹרָתָם הַנִּפְלְאָה, שֶׁהִיא
כְּלָה הַתְּגִלוֹת אֱלֹקוֹת. וְעַל־כֵּן כָּל מִי שִׁיּוֹדֵעַ שְׁנִפְגָּם
בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְמָסַר אֶת
נַפְשׁוֹ לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי צְדִיקֵי הָאֱמֶת הַמְּגִלִּים גְּלוּי
אֱלֹקוֹת בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה עַד מְאֹד, וּמִמְשִׁיכִים רוּחַנִיּוֹת
אֱלֹקוֹת לְכָל הַהוֹגִים בְּדַבְרֵיהֶם. וּמִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ
שְׁנִכְשַׁל כָּבָר בַּמָּה שְׁנִכְשַׁל, עָלָיו לְהַכְנִיס אֶת עֶצְמוֹ
יּוֹתֵר וְיּוֹתֵר בְּתוֹךְ דְּבַרֵּיהֶם וְסִפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים, וְאָסוּר
לְלַעַג עַל שׁוֹם סֵפֶר שֶׁל צְדִיק אֱמֶת. וּמִי שֶׁלּוֹעֵג עַל
סִפְרִים, בְּיָדוֹעַ שֵׁישׁ לוֹ צוּאָה וְטַנּוּף בְּרֹאשׁוֹ, וְעֲשָׂנִים
סְרוּחִים עוֹלִים לוֹ לַמַּח וּמְסַבְּבִים אוֹתוֹ (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן סא); כִּי בְּאֱמֶת יֵשׁ סִפְרִים וְעֲתִידִים לְהִיּוֹת
סִפְרִים, וְכֻלָּם צְרִיכִים לְעוֹלָם. וְכָתַב עַל זֶה מוֹהַר"נ"ת
ז"ל (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, קְדוּשִׁין, הַלְכָה ג', אוֹת כא): רַבּוּי הַסִּפְרִים

הם טובה גדולה ותקון גדול לישראל, כי יש ספרים הרבה ועוד עתידין להיות ספרים רבים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג על אחד מהם וכו'. כי רק הספרים המדברים מחקירות, צריכין להרחיק כמטחי קשת, ולבערם מביתו בעור חמץ ושאר ויותר ויותר, אפלו אם חברם אחד מגדולי ישראל, יהיה מי שיהיה, צריכים בעור מביתו ורשותו, כי אסורים במשהו יותר מחמץ ושאר, כי חמץ ושאר הם לא תעשה אחד או שנים, אבל ספרים אלו, כל דבריהם נוגעים בכלל אמונת בית ישראל, על-כן בודאי אין לחלק כבוד בענין זה אפלו לגדול שבגדולים, מאחר שיכולין להכשל על-ידי זה לזלזל בכבוד כל התורה ומשה וישראל, כי כל דבריהם כמדקרות חרב נגד דברי כל התנאים והאמוראים הקדושים והנוראים, אשר קטן שבכלם היה יכול להחיות מתים, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה י:) ידענא דזוטרי דבכו ידעי להחיות מתים; ולפעמים אלו ספרי החקירות גונבים דעת ישראל, ורוצים להכניס דעותיהן הרעות והזרות בתוך דברי חכמינו הקדושים, ולפעמים הם מסירים הבושה מעל פניהם, ומעזים מצחם נגדם, וחולקים עליהם וכופרים בדברים בפרוש, ופוסקים דין

לְעֶצְמָם, שְׁמֵתָר לַחֲלֹק עַל דְּבָרֵי הַגְּמָרָא בְּמָקוֹם שְׂאִין
 דִּין יוֹצֵא מִשָּׁם, אוֹי לְאַזְנֵים שְׂכָךְ שׁוֹמְעוֹת, כִּי אֵיךְ יִפְצוּ
 פָּה שְׂאִין דִּין יוֹצֵא מִשָּׁם, כִּי הֵלֵא כָּל דִּינֵי הַתּוֹרָה
 יוֹצֵאִים מֵאֵלוֹ הָאֲגָדוֹת שֶׁהֵם חוֹלְקִים עֲלֵיהֶם, מֵאַחַר
 שְׂאֵלוֹ הָאֲגָדוֹת מְחִזְקִים אֶת הָאָמוּנָה עַל־יְדֵי סְפוּר
 הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת וּמוֹסְרָם הַנְּפִלְאָ וְכִיּוֹצֵא, שְׂכָל
 דְּבָרֵיהֶם כְּגַחֲלֵי אֵשׁ, כְּדֵי לְהַדְרִיךְ אֶת הָאָדָם בְּדֶרֶךְ
 הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּדֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ, וְהֵם רוֹצִים לְהַפִּךְ אֶת
 הַקְּעָרָה, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, כְּאֵלוֹ יֵשׁ רְשׁוֹת לַחֲלֹק עַל אֲגָדַת
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, אוֹי לְעֵינַיִם הָרוֹאוֹת בַּסֵּפֶר כְּדְבָרִים
 הָאֵלֶּה, עַד שֵׁישׁ שְׂכּוֹפְרִים בְּשִׂדִים, שְׂכָל דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים מְלֵאִים מְזֵה, וְהוּא מִיסוּדוֹת הָאָמוּנָה; כִּי
 צְרִיכִים לִידַע וּלְהֶאֱמִין שֵׁישׁ מְלֵאכִים קְדוֹשִׁים, וּלְהַפִּיךְ
 - בַּסֵּטֶרָא אַחֲרָא יֵשׁ קְלָפוֹת וְשִׂדִים, שֶׁהֵם מְשַׁפְּחוֹת
 רְבוֹת מְאֹד מְאֹד, וְאוֹכְלִים כְּבַנְי־אָדָם וְכוּ', כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲגִיגָה טז.): שְׁשָׁה דְבָרִים נֶאֱמָרוּ בָּהֶם
 בְּשִׂדִים; שְׁלֹשָׁה כְּמֵלְאֲכֵי הַשָּׁרַת וּשְׁלֹשָׁה כְּבַנְי־אָדָם;
 שְׁלֹשָׁה כְּמֵלְאֲכֵי הַשָּׁרַת יֵשׁ לָהֶם כְּנַפִּים כְּמֵלְאֲכֵי הַשָּׁרַת,
 וְטָסִין מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ כְּמֵלְאֲכֵי הַשָּׁרַת, וְיוֹדְעִים
 מֵה שְׁעֵתִיד לְהֵיוֹת כְּמֵלְאֲכֵי הַשָּׁרַת וְכוּ', וּשְׁלֹשָׁה כְּבַנְי־
 אָדָם אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים כְּבַנְי־אָדָם, פָּרִין וְרַבִּין כְּבַנְי־אָדָם

וּמִתִּים כְּבָנֵי אָדָם, וְהֵם מִזִּיקֵי עֲלֵמָא, וְכָל הַעֲנָשִׁים עַל
 יָדָם, רַחֲמָנָא לְצַלָן. וְכִמוּ שְׁכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵאֲמִינִים
 בְּזָה, כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּאַמֶּת, וְכִמוּ שְׁכָבַר אֲרַעוּ מֵעֲשִׂיּוֹת
 מְזִיָּה אֵין מִסְפָּר, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 בְּגִמְרָא וּבְשָׂאָר סְפָרִים רַבִּים מְאֹד, וְאֵיךְ יַעֲלֶה עַל
 הַדַּעַת לַחֲלֵק כְּבוֹד לְגָדוֹל שְׁבַגְדוּלִים בְּדָבָר שְׁנוֹגֵעַ נֶגְד
 אֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה?! וּבְפָרְט
 שְׁכָבַר נִתְפַּשְׁטוּ סְפָרֵי הַזֶּהָר הַקְּדוּשׁ וְכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל
 וּשְׂאָר סְפָרִים קְדוּשִׁים הַהוֹלְכִים עַל־פִּי דְרַכִּיָּהֶם
 הַקְּדוּשׁוֹת, וּבּוֹדָאֵי כָּל דְּבַרִּיהֶם שֶׁל הַסְּפָרִים הַהוֹלְכִים
 בְּדַרְכֵי הַחֲקִירוֹת בְּטִלִּים וּמַבְטְלִים נֶגְד דְּבוּר אֶחָד
 מִדְּבַרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי וְתַלְמִידָיו, גְּדוּלֵי הַתַּנְאִים
 וְהָאֲמוֹרָאִים, וְאֵין לְהָאֲרִיךְ בְּזָה בְּדָבָר הַמוּבָן מֵאֲלָיו.
 עַל־כֵּן סְפָרִים כָּאֵלוֹ הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַחֲקִירוֹת צָרִיכִין
 בְּעוֹר, מְכָל שְׁכֵן שְׂרָאוּי לְגָדֹר שְׁלֵא לְהַדְפִּיסָם עוֹד. אֲבָל
 כָּל הַסְּפָרִים הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּדַרְךְ
 אֲבוֹתֵינוּ, בְּדַרְךְ הָאֲמוֹנָה הַקְּדוּשָׁה, בּוֹדָאֵי מִצְוָה גְּדוּלָּה
 לְהַדְפִּיסָם, לְהַרְבּוֹת סְפָרִים כְּחוֹל הַיָּם; כִּי כָּל סֵפֶר
 שְׁמַדְבֵּר מֵעֲנִינֵי תּוֹרָה - הֵן בְּדַרְךְ הַפְּשֹׁט, אוֹ דְרוּשׁ, אוֹ
 רְמֵז, אוֹ סוּד, אוֹ פְרוּשׁ, אוֹ בְאוּר, אוֹ סְפָרֵי פּוֹסְקִים
 וּשְׂאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת, אוֹ סְפָרֵי מוֹסָר וְאַגְדוֹת וְכִיוּצָא

בָּהֶם, כִּלְמֵי נְכוּחִים לַמַּבִּין, וְכִלְמֵי צָרִיכִים לְהַעוֹלָם, כִּלְמֵי
 אֲהוּבִים, כִּלְמֵי קְדוּשִׁים, כִּי כִלְמֵי מַדְבָּרִים מְרֻצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ
 הַנֶּעֱלָם בְּהַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, וּבְיַד־אֵי אָסוּר לְקוּץ בְּרַבּוּי
 סְפָרִים, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצְאִים קִצָּת אֲשֶׁר עֵינָם צָרָה, כְּשֶׁרוֹאִים
 שְׁנֵת־חֵדֶשׁ עוֹד אֵיזָה סֵפֶר חֵדֶשׁ, וְעַתָּה יֵצֵא מִפִּיהֶם,
 כְּאִלּוּ מְצֻטְעָרִים עַל הָרֵאשׁוֹנִים, שֶׁכִּבֵּר יֵשׁ הַרְבֵּה
 סְפָרִים, וְלָמָּה לוֹ עוֹד? ! וּבְאַמֶּת לֹא בְדַעַת יִדְבְּרוּ, כִּי
 "לְכָל זְמַן וְעַתָּה לְכָל חֶפְץ" (קִהְלֵת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתוֹ
 לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לוֹ פְּנָאִי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר
 הַחֵדֶשׁ, רַק יִבְלֶה יָמָיו בְּסְפָרִים שְׂיִישׁ מְכֻבָּר - מִי יִמְחָה
 בְּיָדוֹ, וּמָה אֲכַפֵּת לוֹ, שְׂיִישׁ עוֹד סְפָרִים בְּעוֹלָם, אוֹלֵי יֵשׁ
 בְּנֵי אָדָם שֶׁמְסַגֵּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁרוֹאִין
 בְּחוּשׁ שְׂיִישׁ בְּנֵי אָדָם שְׂיִישׁ לָהֶם חֵיוֹת מְסֻפָּר זֶה, וְיֵישׁ
 בְּנֵי אָדָם שֶׁמְחַיֶּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד
 בְּעֶצְמוֹ יֵישׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לְפַעֲמִים מִתְעוֹרֵר לְהֵשִׁים
 יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי דְבָר זֶה שֶׁבְּסֵפֶר זֶה, וְלְפַעֲמִים אֵינּוּ יָכוֹל
 לְהַתְעוֹרֵר, כִּי אִם עַל־יְדֵי דְבָרֵי תּוֹרָה וּמוֹסֵר שֶׁבְּסֵפֶר
 אַחֵר. וְגַם מִי שֶׁנִּפְשׁוֹ חֲשָׁקָה בַּתּוֹרָה וּמְבֻלָּה יָמָיו עָלֶיהָ
 כְּרָאוּי, כִּי לְכֹךְ נּוֹצֵר, יֵישׁ פְּנָאִי בִימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חַי
 עַל פְּנֵי הָאָדָמָה, לְעֵינַי וְלִהְבִּיט בְּסְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד,
 כְּמוֹ שֶׁרְאִינוּ כַּמָּה גְּדוֹלִים, שֶׁהָיוּ בְּקִיָּאִים בְּכַמָּה סְפָרִים

הַרְבֵּה מְאֹד. וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וְחִמְרָה מִהַעֲפֹו"ם, כִּי
לֹא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל עֲנִינֵי חֲכָמָתָם
בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וְרִיק צֵל עוֹבֵר, וְאֶף־
עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סְפָרִים, אֲלָפִים וְרַבָּבוֹת
בְּאַרְיִכוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֵלָם
סְפָרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וְכִמְעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם
קֹצֵצִים בְּרַבּוּי סְפָרֵיהֶם, וּמֵדוּעַ נִבְגַּד אֲנַחְנוּ, חֶסֶם וְשָׁלוֹם,
לְהַקְפִּיד, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חֵינּוּ וְאֶרֶץ יְמִינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שְׁכָלוֹ אֶרֶץ וְטוֹב לְעוֹלָמֵי עַד
וּלְנִצְחַת נְצָחִים, וְהֵלֵא כַּמָּה תַּחֲבוּלוֹת עוֹשִׁין וְכַמָּה
סְפָרִים לְאַלְפִים וְרַבָּבוֹת מְחַבְּרִים בְּשִׁבְלֵי עֶסְקֵי עוֹלָם
הַזֶּה, קַל וְחִמְרָה בֵּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וְחִמְרָה כַּמָּה אֲלֵפֵי אֲלָפִים
וְרַבֵּי רַבָּבוֹת סְפָרִים עַד אֵין קֵץ אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר
וּלְהַדְפִּיס בְּשִׁבְלֵי הַתְּכָלִית הָאֲחֵרוֹן לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ
צְרִיכִין לְהַכִּין לְעֲצָמָנוּ צְדָה לְדַרְכָּנוּ הָרְחוּקָה מְאֹד
מְאֹד, וְכִבֵּר נִלְכְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה
וְהַבָּלְיוֹ וְטָעִיּוֹתָיו, וְכַמָּה תַּחֲבוּלוֹת וְכַמָּה סְפָרִים אֵין
מִסְפָּר אָנוּ צְרִיכִין לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כִּדֵּי לְמַצֵּא עֲצָה
וְתַחֲבוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ
וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ, לְהַצִּיל כָּלֵם מִנֵּי שַׁחַת, וּלְחַיּוֹתָם עַל פְּנֵי

הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נִצְחִיִּים, לְקָרְבָּם אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל
הָעֲבוּדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב,
זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ, כִּי תוֹרַת ה' תְּמִימָה עֲדִין, כִּי לֹא נִגְעוּ
בָּהּ עֲדִין. נִמְצָא, שֶׁכָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים
שֶׁכָּבֵר נִמְצָאִים בָּעוֹלָם עֲדִין לֹא נִגְעוּ בְּעֵצָם הַתּוֹרָה.
וְעַתָּה רְאֵה וְהִבֵּן כַּמָּה סְפָרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שֶׁנִּתְחִיל
לְהַתְיַגֵּעַ בַּתּוֹרָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לָבוֹא חֲדָרֶיהָ
וְלִירֹד לְעִמְקָהּ. עַל-כֵּן כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּתְחַבְּרוּ
עַד הַנָּה, עֲדִין אֵינָם חֶלֶק מֵאֵלֶּף מֵעֵצָם רַבּוּי הַסְּפָרִים
שֶׁיִּתְגַּלוּ עוֹד בְּעֵת שֶׁיִּתְגַּלוּ סִתְרֵי רְזִי הַתּוֹרָה אֲמִתִּיִּים.
עַל-כֵּן צְרִיכִין לְהִזְהָר לְבָלִי לְהִלְעִיג וּלְבִזּוֹת, חֵס
וְשָׁלוֹם, שׁוֹם סֵפֶר הַהוֹלֵךְ עַל-פִּי דְרָכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
עַל-פִּי הַגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְסִפְרֵי הִזְהָר וְכֹתְבֵי הָאֲרִיז"ל,
כִּי כָּל־סְפָרִים צְרִיכִים לְהָעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה מְדִינּוֹת
וְעִירּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּבְמִקּוֹמוֹת אֵלוֹ מִתְּפַשְׁטִין אֵלוֹ
הַסְּפָרִים, וְהֵם מְחִיִּין עֲצָמָן בָּהֶם, וּבְמִקּוֹמוֹת אַחֲרֵים
מְחִיִּין עֲצָמָן בְּסִפְרֵים אַחֲרֵים דִּיקָא, וּבְפָרֵט בְּדוֹר הַזֶּה,
שֶׁנִּתְפַשְׁטוּ הָעֵרֶב רַב בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִדְּפִיסִים
בְּכָל יוֹם דְּבָרֵי מִינּוֹת וּכְפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת וְלִיצָנוֹת
בְּאוֹתִיוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל אֶל"ף-בֵּית נֶגֶד כָּל הַקְּדוּשׁ לְעַם
יִשְׂרָאֵל, וְכֵן מִדְּפִיסִים כָּל מִינֵי נְבוּל פָּה, שְׁקוּץ, תְּעוּב

וזהו וּתְמוֹנוֹת תּוֹעֵבָה מִהֲכִי גְרוּעִים, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן,
 בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה, וְהַכֹּל בְּאוֹתִיּוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל אֱלֹהֵי-
 בֵי"ת, אֲשֶׁר בּוֹדֵאֵי זֶה לְעֵמֶת זֶה רָאוּ לְכָל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל
 לְהִדְפִּים אֲלֵפֵי סְפָרִים, לְגַלוֹת אֶת פְּרָצוּפֵם הָאֲמֵתִי
 שֶׁהֵם פְּסֻלַּת הָאָדָם, וְהֵם מְלֵאִים טְנוּף, מִפְּקָרִים,
 רוֹצְחִים, טִמְאִים וּמְטַמְּאִים, וּמָה אֲנַחְנוּ רוֹאִים? שֶׁעַל
 סְפָרֵי מִיָּנִים וּכְפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת הַמְּלֵאִים דְּבָרֵי
 נְאֻצָּה, חֲרוֹף וְגִדּוּף נִגְדוּ יִתְבַּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְכֵן
 שְׁקוּץ, תְּעוּב, עֵרֶם, זִהְמָה, עַל זֶה אֵף אֶחָד אֵינוֹ מְדַבֵּר,
 וְאִם כָּבֹר בָּא אֵיזָה חָכָם מִחֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, וּמִדְּפִיס סֵפֶר
 הַמְּדַבֵּר מִגְלוֹי אֱלֻקוֹת בְּהִתְגַּלוֹת נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד,
 וּמִרְבֵּה לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהִתְחַזְּקוֹת לְכָל אֱלוֹ שִׁירְדוּ
 וְנִפְלוּ לְעֵמֶק שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתְחַתֵּיו, עַל סְפָרִים כְּאֵלוֹ
 מִתְחַצְּפִים וּמִדְּבָרִים כָּל דְּבַר אָסוּר, עַד שֵׁשׁ שְׁקוֹרְאִים
 אוֹתָם סְפָרֵי פְּסוּלִים, עֵפְרָא לְפוּמֵייהוּ, אֲשֶׁר בּוֹדֵאֵי בְּלִי
 שׁוּם סְפֵק, מִי שְׁחוּלֵק עַל סֵפֶר הַמְּגִלָּה אֶת אֲמֵתֵת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְנוֹתֵן עֲצוֹת לְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵיךְ
 לְצֵאת מִהַשְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתְחַתֵּיו, וּמִחֲזִקִים וּמִעוֹדְדִים
 וּמְשַׁמְּחִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מִי שֶׁמְדַבֵּר נֶגֶד סְפָרִים
 כְּאֵלוֹ, בּוֹדֵאֵי נוֹלָד בְּפְסוּל, וְחֲתִיו פְּסוּלִים, וְהוּא טִמְא
 מְטַמְּא בְּתֵאוֹת נְאוּף, וְאֵף שֶׁנִּרְאָה כְּיֵרָא וְחָרַד, כְּדֵאֵי

לְבָרַח מִמֶּנּוּ כִּמוֹ שְׂבוּרָחִים מִבַּעֲלֵי רֵאָתָן; כִּי מִי
 שְׂמַתְחֻצֵּף נֶגֶד סְפָרִים קְדוֹשִׁים הַמְּגִלִּים אֶת הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, לְהוֹי יְדוּעַ שֶׁהוּא פָּגוּם מְאֹד, וּבְהִצָּנֵעַ עוֹשֶׂה
 מַעֲשֵׂי זְמָרִי, וּבִגְלוּי הוּא מְבַקֵּשׁ שְׂכָר כְּפִינְחָס. אוֹי לוֹ
 וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ - מִי שֶׁמְדַבֵּר נֶגֶד סְפָרִים הַמְּגִלִּים אֶת
 אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת אֵיךְ לָשׁוּב אֶל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְצָרִיכִים לְהִזָּהֵר לֹא לַעֲמֹד בְּדֹ
 אֲמוֹתָיו, כִּי הוּא טָמֵא מְטָמֵא, מְשַׁקֵּץ וּמְתַעֵב, וּבּוֹדֵאֵי
 יֵשׁ בּוֹ גִיד אוֹ דָם שֶׁל אֵיזָה גּוֹי עָרַל טָמֵא. וְלָכֵן, אֶהוּבִי,
 בְּנֵי הַיְקָר, מֵאַחַר שֶׁכָּבָר עָבַר עָלֶיךָ מֵה שֶׁעָבַר בַּחַיִּים
 חַיּוֹתֶיךָ, וְנִכְשַׁלְתָּ בַּחֲטָא הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה,
 וּמִצָּאת סְפָרִים הַמְּגִלִּים לְךָ עֲצוֹת אֵיךְ לָצֵאת מִטְּנוּף
 מַעֲשֵׂיֶיךָ, הַחֲזֹק בַּסְּפָרִים הָאֵלּוּ, וְתִתְמִיד בָּהֶם כָּל יְמֵי
 חַיֶּיךָ, כִּי יֵשׁ בְּכַחֲם לְהוֹצִיא אוֹתָךְ מִהַרְגָּלֶךָ הָרַע
 שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בּוֹ. אֲבָל עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַסֵּמ"ךְ-י"מ"ם
 וְהַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחְרָא, חוֹרְקִים אֶת שְׁנֵיהֶם עַל
 סְפָרִים כָּאֵלּוּ, שֵׁשׁ בְּכַחֲם לְמַחְקָם וּלְבִטְלָם לְגַמְרֵי מְזֵה
 הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הֵם מַעֲמִידִים טְמֵאִים מְטָמֵאִים,
 בְּדַמוֹת תְּלִמִּידי חֲכָמִים, כִּי שֵׁיחֻלְקוּ עַל הַסְּפָרִים
 הַקְּדוֹשִׁים הַלָּלוּ, וְתִהְיֶה בְּחִירָה. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטִימוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'), אֲשֶׁר עַל הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה

שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה נֶאֱמַר (מְשָׁלִי טו, לא): "אֲזַן שְׁמֵעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תְּלִיז", לְשׁוֹן תְּלוּנָה וּמְרִיבָה, כְּשֶׁאֲתָה שׁוֹמֵעַ מְרִיבוֹת שְׂבִיז הַצְּדִיקִים, תִּדְעַ שְׁזָה מִשְׁמִיעִין אוֹתָךְ תּוֹכַחָה עַל שְׁפָגְמַת בְּטָפִי מִחֶךְ, שְׁעַל זֶה נֶאֱמַר (שָׁם ב, יט): "כָּל בְּאֵיָה לֹא יִשׁוּבוֹן וְלֹא יִשְׁיגוּ אֲרָחוֹת חַיִּים"; וְזֶה עֶקֶר הַנְּסִיוֹן, שְׁכָּל אֱלוֹ שֶׁנִּפְגְּמוּ בְּפָגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הַהֲכָרַח לָהֶם לְשִׁמְעַ לְדַבֵּר עַל סְפָרִים קְדוֹשִׁים הַמְּגִלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵה לְפָנֶיךָ, וְתִבְרַח מֵאֱלוֹ הָרָשָׁעִים וְהַקְּלִי עוֹלָם, כִּי לֹא דֵי שֶׁנִּפְגְּמַת בְּפָגַם הַבְּרִית, עוֹד זֹאת הָרָשָׁעִים הָאֱלוֹ הַמְּתַחַזִּים כִּירָאִים, וַיֵּשׁ גַּם שְׁקוֹרָאִים אֶת עֲצָמָם חֲסִידִים, וּמְסִתּוֹבְבִים בְּחֶדְרוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, רוֹצִים לְמַנַּע אוֹתָךְ לְעֵינַי בְּסְפָרִים קְדוֹשִׁים הַמְּגִלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנוֹתְנִים לָךְ עֲצוֹת אֵיךְ לְצַאת מֵהַפֶּח יִקוּשׁ אֱלִיוֹ נִפְלֵת וְנִשְׁלַכְתָּ, וְהֵם רוֹצִים לְמַנַּע מִמֶּךָ דְרָךְ הַתְּשׁוּבָה, אֵיךְ לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֱלִיוֹ יִתְבָּרֵךְ. פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִי הֵם אֱלוֹ הַטְּמֵאִים מְטֵמְאִים, וְתִבְרַח מֵהֶם כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרְפֹת, וְלֹא רַק שְׁאֲתָה תִתְמִיד בְּאֱלוֹ הַסְּפָרִים הַמְּגִלִּים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנוֹתְנִים לָךְ עֲצוֹת אֵיךְ לְצַאת מֵהַזֵּהָמָה שְׁאֵלֶיךָ נִפְלֵת, אֲלָא עוֹד תִּשְׁתַּדֵּל

לְהִדְפִיֶסֶם וְלִהְפִיֶצֶם בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶה עֶקֶר
 תְּקוּן הַבְּרִית. וְדִיקָא אִם תִּשְׁתַּדֵּל לְגַדֵּב צְדָקָה בְּעֵבוֹר
 הַדְּפִסַּת סְפָרִים אֱלוֹ, זֶה עֶקֶר תְּקוּנָהּ הַנִּצְחִי. כִּי דִיקָא
 הַסְּפָרִים הָאֵלֹהִים הַמְּגִלִּים אֶת אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ
 בְּגִלּוֹי רַב וְנִפְלָא מְאֹד, הֵם יַחֲזִירוּ אֶת כָּל נַשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה, וְהֵם יִבְטְלוּ אֶת הָעָרֶב רַב עִם
 קְרָחִיהֶם וְסִפְרֵיהֶם הַמְּלֵאִים כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת,
 שְׁקוּץ תְּעוּב וְנֹאֹף; אֲשֶׁר־מִי שֶׁשָּׂם אֶת דְּבָרֵי אֱלוֹ לְפָנָי
 עֵינָיו, וְרוֹאֶה מַה קוֹרֶה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִינוֹ שֶׁם לֵב
 לְשׁוֹם רָשָׁע, טָמֵא מְטָמֵא, מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, אֶלָּא מִתְמִיד
 בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֹהִים, שֶׁעַל יָדָם יִזְכֶּה לְחַזֵּר
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲשֶׁר־לוֹ!

עינים

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֲהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, בָּא רַק מִפְּגָם וְקִלְקוּל
 הָעֵינַיִם, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֶדְרִין מֵה.):
 אֵין יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמָה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת, כִּי

הַעֵינַיִם מִסְתַּכְּלוֹת עַל הַנָּשִׁים, וּמִהֲרֵהוּ אַחֲרֵיהֶן, וְעַל־
 יָדֵי זֶה בָּא לְיַדֵי טְמֵאָה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה י', סִימָן ו'): מָה רָאָה
 הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְרוּךְ־הוּא לְשֶׁאֵל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהַעֵינַיִם שֶׁיְהִיוּ
 אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהֵעֵבְרָה תְלוּיָהּ בָּהֶם, הַעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת
 הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ, וְאַחַר כָּף הוֹלֵךְ וְנִכְשָׁל
 בְּאִסּוּר חָמוּר שֶׁל נָדָה, שְׂפָחָה, גּוֹיָה, זּוֹנָה, רַחֲמָנָא
 לִישׁוּבָן. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁהַסֵּמֶן־דְּמִ"ם עוֹקֵר אֶת
 הָאָדָם רַק עַל־יָדֵי הַסְתַּכְּלוּיּוֹת רָעוֹת, שֶׁמֵּלֵא אֶת הָעוֹלָם
 עִם שְׂקוּץ, תְּעוּב, זְהוּם, עֵרֹם, עַד שֶׁקָּשָׁה לְעֵבֵר אֶת
 הָרַחוּב וְלִשְׁמֹר עַל הַעֵינַיִם. וְזֶה אֲשֶׁר מְכַשִּׁיל אֶת בְּנֵי
 אָדָם בְּתַאֲוֹת נְאוּף. וּבַפֶּרֶט בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. כִּי כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים,
 וּמִפְקִיר אֶת עֵינָיו, הוּא מִתְחַמֵּם וּבָא לְיַדֵי הַחֲטָא
 הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר זֶהוּ הַחֲטָא
 הַחָמוּר בְּיוֹתֵר. כִּי אֵין עוֹד חֲטָא חָמוּר יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, כִּי
 עַל־יָדֵי כָּל טִפָּה וְטִפָּה יָכוֹל לְהוֹלִיד וְלָד, וְהוּא בְּמוֹ יָדָיו
 הוֹרֵג אֶת יְלָדָיו, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן; לָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁכָּבֵר נִלְכַּדְתָּ בַּמַּחְלָה הַמְּגַנֶּה הַזֶּה
 לְהַסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה, וְאַתָּה נִמְשָׁךְ אֶל תְּמוּנוֹת
 תּוֹעֵבָה, שֶׁעַל־יָדֵי־זֶה בָּאתָ אֶל הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה שֶׁל

הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלֶיךָ לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְקִדְשׁ
 וּלְטֹהָר אֶת עֵינֶיךָ, וּכְנַגֵּד זֶה שְׁהִסְתַּכַּלְתָּ בַּמְקוֹמוֹת
 הַמְטַנְפִים, תִּרְגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהִסְתַּכַּל עַל רוּחַנִיּוֹת
 חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתָמִיד תִּסְתַּכַּל רַק בְּפָנַי
 הַצְּדִיקִים, וּמִכָּל דָּבָר גַּשְׁמִי וְחָמְרִי תִתְקַשֵּׁר אֶל רוּחַנִיּוֹת
 חַיּוֹת אֱלֹקוֹת, הַמְחִיָּה וּמְהַיָּה וּמְקַיֶּמֶת אֶת הַדָּבָר הַזֶּה.
 וְזֶה עֵקֶר תְּקוּן וְקִדְשֵׁת הַבְּרִית, כִּי כִשְׁאָדָם מְקִדְשׁ
 וּמְטֹהָר אֶת עֵינָיו, נִכָּלֵל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי
 הוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהַיָּה וּמְקַיֶּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
 וְדוּמָם צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. אֵךְ בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן נִתְּנוּ
 כַּחוֹת לְטִמְאָה, שְׁהַנָּשִׁים תִּסְתַּבְּנָה בְּדֶרֶךְ שִׁחַץ
 וּפְרִיצוֹת, מִמָּשׁ כְּחַיּוֹת הַשָּׂדֶה, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל בָּהֶם בְּנֵי־
 אָדָם, וְאִם אָדָם זוֹכֶה וּמְקִדְשׁ וּמְטֹהָר אֶת עֵינָיו, וְאֵינוֹ
 מִסְתַּכַּל בְּמָקוֹם שְׂאָסוֹר לְהִסְתַּכַּל, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה
 לְחִזּוֹת בְּנַעַם הַיְי"ה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ (תְּהִלִּים כז, ד).
 וְחִכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יוֹמָא עד): טוֹב מִרְאָה עֵינַיִם
 בְּאִשָּׁה יוֹתֵר מִגּוֹפּוֹ שֶׁל מַעֲשֵׂה, שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת ו, ט):
 "טוֹב מִרְאָה עֵינַיִם מִהֶלֶךְ נָפֶשׁ"; כִּי בְּזֶה שְׂאָדָם
 מִסְתַּכַּל עַל כָּל אִשָּׁה וּמְהַרְהֵר בָּהּ, זֶה כְּבָר גָּרוּעַ יוֹתֵר
 מִהָעוֹן בְּעֲצָמוֹ; כִּי בְּזֶה שְׂמִסְתַּכַּל עַל נָשִׁים וּמִתְחַמֵּם,

הוא בא אחר כף לידי החטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, אשר הוא החטא הגדול ביותר, ולא יאבה הקדוש-ברוך-הוא סלח לו. ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לחזר בתשובה שלמה, ותקבל על עצמך לא להסתכל יותר על נשים וכן על תמונות תועבה, והדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא, ותמיד תסתכל רק על רוחניות חיות אלקותו יתברך, ובשעה שאתה עובר ברחוב, תמסר את נפשך לא להסתכל חוץ מד' אמותיך, ותהיה דבוק בחי החיים בו יתברך בדבקות אמת, ועל-ידי-זה ימחל לך הקדוש-ברוך-הוא על אשר קלקלת בעיניך, כי במה שאדם מקלגל עליו לתקן. אם אדם הסתכל על תמונות תועבה או על נשים פרוצות, ומתחמם ובא לידי הוצאת זרע לבטלה, עליו להרגיל עצמו להסתכל רק על רוחניות חיות אלקותו יתברך, וללהב את לבו שייבער בתבערה עצומה אל רוחניות אלקותו יתברך, עד שישתוקק אחריו יתברך בכסופים עצומים, זה עקר קדשת ישראל, קדשת הברית; אשרי מי שמגיע אל זה!

עֲנָוָה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר גָּאוֹת וְנֹאוֹף תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה (לקוויטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יא), וְלִכֵּן מִי שֶׁהוּא בְּעַל גְּאוּהָ, נִכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה. כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל, קְדֻשַׁת הַבְּרִית, אֲלָא עַל־יְדֵי מִדַּת הָעֲנָוָה, שְׂבִיבֵטל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָאת שְׁלֵמוֹת הָעֲנָוָה, שֶׁמִּכְנִיס בְּדַעְתּוֹ, שֶׁהַכֹּל לְכֹל אֲלֵקוֹת גָּמוּר הוּא, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נֶעֱשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֲלָא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן. כִּי בְּזֶה שֶׁאָדָם מִרְכִּיז רֹאשׁוֹ וְהוֹלִיךְ בַּבְּגָדִים בְּלוּיִים, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי מַעֲשֵׂי שְׁפָלוּת, אֵין זֶה נִקְרָאת עֲנָוָה, כִּי אֵין זֶה מַעֲלַת הָעֲנָוָה לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ בְּכַפִּיפַת רֹאשׁ בְּדַרְךְ שְׁטוּת כְּאֵלוֹ הוּא עָנוּ, כִּי זֹהֵי עֲנָוָה פְּסוּלָה (לקוויטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצז); כִּי מִי שֶׁמִּתְנַהֵג כַּךְ בְּדַרְךְ שְׁטוּת, זֶה נִקְרָאת חֲנֻפָּה וְלֹא עֲנָוָה, כִּי רוֹצֵה לְחַנֵּף אֶת זוּלָתוֹ, שֶׁיִּחְזִיק מִמֶּנּוּ שְׁעָנוּ הוּא (לקוויטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כב). וּבְאַמֶּת אֵין לָךְ עוֹד גָּאוֹת גְּדוּלָה מְזוּ, שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה תַּחְבוּלוֹת שֶׁיִּחְזִיקוּ

ממנו; הינו שיושב למטה והולך מפזר, קרוע ובלוי, ומכניע עצמו כביכול לכל, אדם זה גאותן גדול, ורוצה תשומת-לב, והוא חולה פרסום וכבוד, ולכן מתבזה כדי שיתפרסם לכלם שענו הוא, ועל-ידי-זה יהנה מכבוד גדול. אוי לענוה כזו! הרי הוא אינו מטעה אלא את עצמו, כי יתגלה קלונו ברבים. ומי שמתנהג כך, בסימן שפגום הוא בדעתו, כי נכשל בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, אשר על-ידי-זה נעקרת דעתו ממנו לגמרי, עד שהוא מבהל ומבלבל, ומתנהג כשוטה, ואת מעשיו המכערים הוא מגלה ומפרסם. ולכן, אהובי, בני היקר, עליך לדעת, כי שלמות ענוה היא בטול אל אין סוף ברוך הוא, שימעיט בכבודו וירבה בכבוד המקום ברוך הוא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'); כי כשאדם זוכה לדעת שמלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך מחיה ומחיה ומקיים את כל הבריאה כלה, ומקבל על עצמו על מלכות שמים, זו נקראת שלמות הענוה, כי הוא בטל ומבטל בעיני עצמו, ואינו רואה ואינו שומע ואינו מרגיש שום דבר, אלא את עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, זו נקראת שלמות הענוה, שאז מאירה בו הארת העולם הבא, תענוג גן-

עֲדָן, וּמְרֻגֵישׁ תַּחֲתֵית הַמֵּתִים (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
 עב). וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סוֹטָה ה.) עַל הַפָּסוּק
 (יִשְׁעֶיָה כו, יט): "הִקִּיצוּ וְרַנְנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר" - מִי שֶׁנֶּעֱשֶׂה
 שָׁכֵן לְעָפָר בְּחַיָּיו, הֵינּוּ שְׂבַחִים חַיּוּתוֹ הוּא כְּבָר זוֹכֵר
 שְׁסוּפּוֹ יִהְיֶה לְעָפָר, וְאֵינּוּ זֶז מִמַּחֲשָׁבָה זוֹ, וְהוּא יוֹשֵׁב
 וּמַחֲכָה וּמַצְפֶּה מְתֵי נִשְׁמָתוֹ תִצָּא וְתַחֲזֹר אֶל הַקְּדוֹשׁ־
 בְּרוּךְ־הוּא, וְחוֹשֵׁב תָּמִיד עַל הַתְּכֵלִית הַנְּצַחִית,
 וּמִתְבוֹנֵן וּמַצִּיר לְעֶצְמוֹ, אֵיךְ שֶׁגּוֹפּוֹ לְקַבּוּרֹת יוֹכֵל,
 וְנִשְׁמָתוֹ תֵּעָלֶה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, זוֹהִי שְׁלֵמוֹת הָעֲנֻה, וּמִי
 שֶׁזוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגָּה זוֹ, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ
 עַל כָּל עוֹנוֹתָיו. וְעַל כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵאַחַר
 שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ כְּבָר בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע
 לְבַטָּלָה, רְאֵה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף
 בְּרוּךְ הוּא, וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִמְחַל לָךְ עַל כָּל
 עוֹנוֹתֶיךָ, אֲפֹלוּ אִם הִרְבִּיתָ לַחֲטָא וּלְפִשַׁע בַּחֲטָא
 הַמְּגִנָּה וְהַמְּזֶה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי
 עֲנֻה יִמְחַל לָךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל הַכֹּל. וְאָמַר רַבֵּנוּ
 ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲנֻה, סִימָן ט'): יוֹם שֶׁאַתָּה מַקְטִין אֶת
 עֲצָמְךָ, יוֹם הַזֶּה מוֹסִיף כַּחַ וּגְבוּרָה וְהִתְרוּמָמוֹת
 בְּקִדְשָׁה שֶׁל מַעֲלָה; כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד חֲשׂוּבָה עֲנֻה
 וְשִׁפְלוּת; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לָאֵין סוֹף

בְּרוּךְ הוּא, שְׂאֵז לֹא יִזוּז מִשָּׁם, עַד שְׂיִמְחֻלוּ לוֹ עַל כָּל
 עֲוֹנוֹתָיו. וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, רְאֵה מֶה לְפָנַיךָ, וְאֵל
 תְּתִיאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאֶפְלוּ הַרְבִּיתָ לַחֲטָא בַּחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, רְאֵה לְבַטֵּל אֶת
 עֲצֻמְךָ לְגַמְרֵי אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז תִּזְכֶּה לְקוּם בְּתַחֲתֵית
 הַמֵּתִים מִמָּשׁ. כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יח:):
 רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם נִקְרָאִים מֵתִים; וְעַל יְדֵי שְׂאָדָם מְבַטֵּל
 אֶת עֲצֻמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ, זוֹכֶה שְׂנַחֲיָה אֶצְלוֹ
 הַחַיּוֹת אֶלְקִית שָׁבוּ, וְנִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

עזות

צָרִיךְ שְׂתַדַּע אֶהוּבִי, בְּנֵי, אֲשֶׁר לֹא יַעֲיִז אָדָם פָּנָיו, אֶלָּא
 אִם-כֵּן נִכְשַׁל בְּעֵבְרָה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית, כְּמֵאמָרָם
 ז"ל (תְּעֵנִית ז:): כָּל אָדָם שְׂיִשׁ לוֹ עֲזוֹת פָּנִים, בְּיָדוּעַ
 שְׂנִכְשַׁל בְּעֵבְרָה; וְכֵן אָמְרוּ (שָׁם): כָּל אָדָם שְׂיִשׁ לוֹ עֲזוֹת
 פָּנִים, מִתָּר לְקָרוֹתוֹ רָשָׁע; וְכֵן (שָׁם): מִתָּר לְשִׁנְאוֹתוֹ; כִּי
 עֵז פָּנִים הוּא בְּעַל עֵבְרָה, וּבְפָרֵט מִי שְׂנִכְשַׁל בַּחֲטָא
 הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, וְהוּא מַעֲזוֹ פָּנָיו
 נִגְדַּד צְדִיקִים קְדוֹשִׁים וּמְדַבֵּר עֲלֵיהֶם כָּל דְּבָר רָע, בְּסִימָן

שֶׁהוּא מְלֵא נְאוּף, כִּי לֹא יַעֲיִז אָדָם פָּנָיו נֶגֶד זוּלָתוֹ אֲלֵא
 אִם-כֵּן הוּא נוֹאֵף, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְעַל-כֵּן מִי שִׁיּוּדַע
 בְּנִפְשׁוֹ שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, עָלָיו לְשַׁמֵּר מְאֹד לֹא לְהִתְחַצֵּף אֶל שׁוֹם בְּרִיָּה,
 כִּי אֶת מַעֲשָׂיו הַמְּגִנִּים הוּא מְפָרְסֵם. וּמִי שֶׁהוּא עֹז
 פָּנִים, הוּא מְגַלֵּה לְכָל שֶׁהוּא מְגַעֵל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה
 שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מוֹרִיד מֵהָאָדָם
 צְלָם אֱלֹקִים, וּמְלִבִּישׁוֹ בְּעֲזוֹת וּבַחֲצִיפּוֹת. וְלָכֵן אִם
 רוֹאִים בֶּן-אָדָם חָצוּף שֶׁבַחֲצוּפִים, תָּמִיד מְדַבֵּר עַל
 זוּלָתוֹ, בְּסִימָן שֶׁהוּא מְקַלְקֵל בַּבְּרִית, וְרִיחַ נְאוּף נוֹדֵף
 מִמֶּנּוּ, וּמְכַל שֶׁכֵּן אִם מְדַבֵּר עַל צְדִיקִים קְדוֹשִׁים
 הַדְּבוּקִים בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְחַדְּשִׁים חֲדוּשֵׁי
 תוֹרָה כְּאֵלוֹ שְׁמוֹרִידִים אֶת הַשְּׂכִינָה, בְּיָדוּעַ שֶׁנִּכְשַׁל
 בְּעוֹנוֹת הַכִּי מְגִנִּים שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד
 הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים נה, כא): "שָׁלַח יָדוֹ בְּשִׁלְמִיּוֹ חָלַל בְּרִיתוֹ",
 אִם רַק מְדַבֵּר עַל צְדִיקִים הַמּוֹרִידִים אֶת הַשְּׂכִינָה
 בְּעוֹלָם, בְּסִימָן שֶׁקְלָקַל אֶת בְּרִיתוֹ. וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים,
 בְּדוֹר הַפְּרוּץ הַזֶּה, אֲשֶׁר אֵין כְּמַעַט אָדָם שֶׁיִּהְיֶה נָקִי
 מֵהַחֲטָא הַמְּזֻהָם הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, לְזֹאת
 הַתְּגַבְּרָה מְאֹד הָעֲזוֹת, שֶׁבְּנֵי-אָדָם מְעֲזִים פְּנִיָּהֶם לְדַבֵּר
 עַל צְדִיקִים קְדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְלִכְן כָּל מִי שֶׁיִּוְדַע בְּנִפְשׁוֹ שֶׁהוּא פָּגוּם בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, אוֹ נִכְשַׁל בְּאִשְׁתֵּי אִישׁ,
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, עָלָיו לִישֵׁב בֵּין תַּנּוּר לְכִירִים, וְיִשְׁמַר
 עֲצָמוֹ מְאֹד לֹא לְדַבֵּר שׁוּם רַע עַל שׁוּם בֶּן־אָדָם, וְתָמִיד
 יִהְיֶה בְּבוּשָׁה גְדוּלָּה, וְיִתְבַּיֵּשׁ מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵז דִּיקָא
 יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כְּמֵאמָרָם ז"ל (נְדָרִים כ.):
 "וּבְעִבּוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵיכֶם" (שְׁמוֹת כ, יז) - זו
 בּוּשָׁה, "לְבִלְתִּי תִחַטְּאוּ" - מִלְּמַד שֶׁהַבוּשָׁה מְבִיאָה
 לַיָּדַי יִרְאֵת חֲטָא; מִכָּאן אָמְרוּ: סִימָן יָפֵה בְּאָדָם שֶׁהוּא
 בֵּישָׁן. כָּל אָדָם הַמִּתְבַּיֵּשׁ, לֹא בְּמַהֲרָה הוּא חוֹטֵא, וּמִי
 שֶׁאֵין לוֹ בִּשְׁתֵּי פָנִים, בְּיָדוֹעַ שֶׁלֹּא עָמְדוֹ אֲבוֹתָיו בְּהַר
 סִינַי; וְלִכְן, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִם אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ
 כָּבֵר בַּפְּגָמֵי הַבְּרִית: נְדָה, שְׁפָחָה, גּוֹיָה, זוֹנָה, וְהוֹצָאת
 זָרַע לְבִטְלָה, עֵקֶר הָעֵצָה, שֶׁתַּעֲקֹר מֵעֲצָמְךָ אֶת מִדַּת
 הָעֲזוּת, וְתִתְחִיל לְהִתְבַּיֵּשׁ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.
 וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב:): כָּל הָעוֹשֶׂה דְבַר
 עֲבָרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בּוֹ, מוֹחֲלִים לוֹ כָּל עוֹוֹנוֹתָיו; וְזֶה עֵקֶר
 תְּקוּן הַבְּרִית, קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל, שֶׁתָּמִיד יִתְבַּיֵּשׁ מִהַקְּדוֹשׁ־
 בְּרוּךְ־הוּא, כִּי זֶה סִימָן שֶׁנִּשְׁמָתוֹ מְזַכֶּכֶת - כְּשֶׁהוּא
 תָּמִיד מִתְבַּיֵּשׁ מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי מֵרַגִּישׁ אֶת אֲמַתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל פָּנָיו, אֲזִי מְאֹד מְאֹד מִתְבַּיֵּשׁ לֹא

לְעֵבֶר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְלִכֵּן רְאֵה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר,
 לְבוֹחַ מִהַמְדָּה הַמְגִנָּה שֶׁל עֲזוֹת, וְתִקְנָה לְעֲצָמְךָ אֶת
 הַמְדָּה שֶׁל בּוֹשָׁה, שֶׁתִּתְבַּיֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ. וְאִם
 תִּתְנַהֵג בְּצוּרָה כְּזוֹ, אֲזִי תִזְכֶּה לְתִקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר
 קָלַקְלַתָּ, וּבְלִבְדֹּ שְׁלֹא תִחְזֹר אֶל סוּרְךָ, וְתִמִּיד תִּתְבַּיֵּשׁ
 מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ.

עֲצָבוֹת

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, אֲשֶׁר מִדַּת הָעֲצָבוֹת הִיא
 מְדָה מְגִנָּה מְאֹד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא אוֹתָהּ
 (שיחות הַר"ן, מא). כִּי תִכְרֶךְ וּמָיִד כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לְחַזֵּר
 בְּתִשׁוּבָה אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עֵבֶרָה גְדוּלָה כְּשֶׁהוּא
 בְּעֲצָבוֹת (לְקוּטִימוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מח). לְזֹאת, עֲשֵׂה כָּל
 מִיָּנִי פְעֵלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ. וְכֹךְ אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
 (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצָבוֹת, סִימָן א'): מִי שֶׁלֹּא תִקֵּן חֲטָאת
 נְעוּרִים, עַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים לוֹ דְּאָגוֹת. כִּי עַל-יְדֵי הַחֲטָא
 הַמְגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה נִתְלַבְּשֶׁת בּוֹ
 הַקְלָפָה הַנִּקְרֵאת עַל שֵׁם יִלְלָה. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר
 הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצָבוֹת, סִימָן יד): עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-

הוא אין עמו; וכן (שם, סימן טו): על־ידי עצבות רואה קרי; כי העצבות היא הסטרא אחרא, ועל־כן מי שנמשך תמיד אחר העצבות, סימן שנכשל בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה. ולא תמצא אדם שלכלך את עצמו בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, אלא אם־כן הוא עצוב. כי החטא המגנה הזה מכניס עצבות ודכאון באדם, וככל שאדם חוטא בו, כן בא לידי עצבות ומרירות, עד שיש בני־אדם שכל־כף נכשלו בחטא זה, שהם תמיד שרויים בעצבות ובעצלות, ומתיאשים מחייהם, ומבקשים נפשם למות, רחמנא לישזבן. כי החטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, מכניס דכאון ועצבות ועצלות בתוך האדם; ועל־כן, אהובי, בני היקר! מאחר שנכשלתם כבר בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, עקר תקונך, שתהפך את היגון ואנחה לשמחה עצומה (לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימנים: כג, כד), ותשתדל מאד להיות תמיד בשמחה, ותשמח מאד, כי השמחה היא תקון הברית, מי שזוכה לשמח תמיד, הקדוש־שברוך הוא בעצמו שומר לו את בריתו, שלא יכשל בהוצאת זרע לבטלה (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קסט); על־כן, אהובי, בני היקר, מאחר שנכשלתם כבר בחטא המגנה

הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, בְּרַח לָךְ מֵעֲצָבוֹת
וְעֲצָלוֹת, וְתִרְדֹּף אַחַר הַשְּׂמִימָה וְתִכְנַס לְתוֹכָהּ, וְתִמְיֵד
תְּהִיָּה בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׂמַח אֶת נַפְשְׁךָ, כִּי הַשְּׂמִימָה הִיא
קִדְשֵׁת הַבְּרִית, וּמוֹרָה שְׂאֵדָם זֶה שָׁלֵם בְּדַעְתּוֹ ; אֲשֶׁרִי
מִי שְׂמַגְרֵשׁ וּמְשַׁרֵּשׁ מִמֶּנּוּ אֶת הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת,
וְזוֹכֶה לְקִנּוּת לְעֲצָמוֹ אֶת מִדַּת הַשְּׂמִימָה, שֶׁהוּא שְׂמִיחַ
וּמְשִׂיחַ אֶת אֲחֵרִים. וְזֶה עֵקֶר קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל, קִדְשֵׁת
הַבְּרִית - שֶׁיְהִיָּה תִמְיֵד שְׂמִיחַ. וְזָכֹר דְּבָר זֶה, אֲהוּבִי, בְּנִי,
כִּי תִצְטָרֵף אוֹתוֹ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. כִּי עַל־יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה
הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, אָדָם נִמְשָׁךְ תִּמְיֵד אַחַר
מְרִירוֹת וְדַכְאוֹן, עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׁחוּרָה, וַיַּעַן כִּי כִמְעַט
אֵין אָדָם שֶׁיְהִיָּה נָקִי מֵהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, חֲטָאת
נְעוּרִים, לָכֵן נִמְשָׁכֶת עַל כָּלֵם הַמְּדָה הַמְּגִנָּה שֶׁל עֲצָבוֹת
וְעֲצָלוֹת, דַּכְאוֹן וּמָרָה שְׁחוּרָה, וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל
מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה. וְזֶה סוּד
הַתְּקוּן שֶׁנֶּתֵן לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל לְפָנֵם הַבְּרִית: לוֹמַר עֲשֶׂרָה
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים "תְּקוּן הַכֶּלֶלִי", הַכְּלוּלִים
מֵעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה (לְקוּטִימוֹהֶר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רה; וּבְחֶלֶק
ב', סִימָן צב); כִּי תְּקוּן וּקְדֻשַׁת הַבְּרִית תְּלוּוִיִּים בְּעֲשָׂרָה
מִינֵי נְגִינָה, שֶׁתִּמְיֵד הָאָדָם יִשְׂמַח וַיִּנְגֵן לְעֲצָמוֹ נְגוּנִים
שֶׁל שְׂמִימָה, כִּי הַשְּׂמִימָה הִיא שְׂלֵמוֹת הַדַּעַת, תְּקוּן

הַבְּרִית; אֲשֶׁר־י מִי שְׁמַגְרֵשׁ מִמֶּנּוּ אֶת הָעֵצָבוֹת
וְהַמְרִירוֹת, וּמִמְשִׁיךְ אֶת עֵצְמוֹ לְמַדַּת הַשְּׂמִיחָה.

עמלק

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר הַחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל
פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, בָּא מְקַלְפֵת
עַמְלֵק, אֲשֶׁר עָלָיו נֶאֱמַר (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרַךְ
בְּדֶרֶךְ וַיִּזְנֵב בָּךְ כָּל הַנְּחָשָׁלִים אַחֲרָיִךְ, וְאַתָּה עֵיף וַיִּגַּע
וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים"; כִּי עַמְלֵק מִשְׁחִית כָּל חֶלְקָה טוֹבָה
בְּעַם יִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא מְכַשִּׁיל אֶת הָאָדָם בְּהוֹצֵאת זֶרַע
לְבַטָּלָה, וְאַחַר כֵּן מְכַנִּים בּוֹ סְפִיקוֹת "הַיֵּשׁ הַיּוֹי" הַאֵם
אֵין", וְלָכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסִיקְתָא דִּרְבִּי פֶהֲנָא):
עַמְלֵק הוּא עַם-לֵק, שֶׁבָּא לָלוֹק דָּמֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּכֹלֵב,
כִּי מוֹצִיא זֶרַע לְבַטָּלָה מִנְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן
"מְלַחְמָה לַה' בְּעַמְלֵק מִדֶּר דֶּר" (שְׁמוֹת יז, טז); כִּי כָּל זְמַן
שֶׁעַמְלֵק נִמְצָא בְּעוֹלָם הוּא מְכַשִּׁיל אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר זֶה מְכַנִּים בְּאָדָם קְרִירוֹת בִּיְהוּדוֹת
וּסְפִיקוֹת בְּאַמוּנָה. וְלָכֵן עָקַר הַמְּלַחְמָה נֶגְדַּ עַמְלֵק הוּא

רק על־ידי גְלוּי אֱלֻקוֹת, שְׁאָדָם צָרִיךְ לְמָסֹר אֶת נַפְשׁוֹ
 לְגִלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת אֲמֵתֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וּכְכֹל
 שְׂיִכְנִיס בְּעֲצָמוֹ אֲמֵתֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיֵּאֱמִין בּוֹ
 יִתְבַּרְךָ, וַיֵּדַע בְּיַד־יָעָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, אֲשֶׁר דָּבַר גָּדוֹל
 וְדָבַר קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל
 הָעֲלִיּוֹן, עַל־יַד־יָזָה שְׂמֻקָּבֵל עַל עֲצָמוֹ עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם,
 נִמְחָק עֲמֻלָּה. וְזֶה מָה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת
 נח.): "לֵךְ הַיּוֹ"ה הַמְּמַלְכָה" (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כט, יא) - זֶה
 מְלַחֶמֶת עֲמֻלָּה; כִּי בָזָה שְׁאָדָם מְגִלָּה שֶׁהַכֹּל לְכֹל
 אֱלֻקוֹת, וּמְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, בָּזָה הוּא
 מְכַנִּיעַ אֶת עֲמֻלָּה, כִּי כָּל עֲנִיָּן עֲמֻלָּה לְהַכְנִיס סְפִקוֹת
 בְּאָדָם, וְרוֹצֵה לְהַפִּיל אוֹתוֹ. וְעַל־כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יט): עַ'מ'ל'ק' סוֹפֵי תַבּוּת: "כִּי
 שָׁבַע יְפוֹל צַדִּיק וְקָם" (מְשָׁלֵי כד, טז); כִּי עֲמֻלָּה מְפִיל
 אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הַנִּקְרָא צַדִּיק. וְעַקֵּר גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל בַּר
 יִשְׂרָאֵל - כְּשֶׁאֵינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, אֶלָּא מִתְחַזֵּק וְקָם
 וּמִתְגַּבֵּר עַל עֲמֻלָּה, בָּזָה תְלוּיָה מְחִית עֲמֻלָּה, שְׁאָדָם
 מְכַנִּיס בְּעֲצָמוֹ תָמִיד אֲמֵתֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. לְזֹאת,
 אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר הַכְּשִׁיל אוֹתָךְ עֲמֻלָּה
 בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זָרַע לְבַטְלָה, רְאֵה
 לְהִתְחַזֵּק לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂפָעוּלָם לְהַחֲדִיר

בְּעֶצְמָךְ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתַמִּיד תִּדְבֵּר רַק אֶל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי כָךְ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש
 הַשָּׁנָה כ.ט.) עַל הַפָּסוּק (שְׁמוֹת יז, יא): "וְהָיָה כִּבְאֲשֶׁר יָרִים
 מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל, וְכִבְאֲשֶׁר יִנִּיחַ יָדוֹ וְגָבַר עַמְלִיק";
 וְכִי יָדָיו שָׁל מֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מְלַחֲמָה, אוֹ שׁוֹבְרוֹת
 מְלַחֲמָה? אֵלָּא לֹאמַר לָךְ, כָּל זְמַן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל
 מְסַתְּכָלִים כָּל־פִּי מַעֲלָה, וּמְשַׁעֲבָדִים אֶת לְבָבָם לְאֲבִיהֶם
 שְׂבַשְׂמִים - הָיוּ מְתַגְבְּרִים, וְאִם לֹא - הָיוּ נוֹפְלִים.
 בְּשָׁעָה שֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל בָּא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְדַבֵּר
 אֵלָיו וּמְסַתְּכָל רַק אֵלָיו, עַל-יְדֵי-זֶה מוֹחֵק אֶת עַמְלִיק
 שֶׁהַכְּנִיס בּוֹ קְרִירוֹת עַל-יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, וּמֵלֵא אֶת מַחוֹ וְדַעַתּוֹ עִם סְפִקוֹת
 - הַיֵּשׁ הַיָּיִ"ה אִם אֵין, כִּי בָּזָה שְׂאָדָם מִתְחַזֵּק בְּתַפְלָה
 וּבִקְשָׁה, וּמְדַבֵּר תַּמִּיד רַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בָּזָה
 הוּא מִתְמַלֵּא עִם אֲמוּנָה, וּבָרַגַע שֶׁהוּא חָדוֹר בְּאֲמוּנָה
 פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, נִמְחָקִים כָּל עֲוֹנוֹתָיו, וּמִתְבַּטְּלֵת
 מִמֶּנּוּ קְלַפַּת עַמְלִיק. עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי, רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ,
 מֵאַחַר שֶׁהַתְּגַבְּרָה וְהַתְּפַשְׁטָה עָלֶיךָ קְלַפַּת עַמְלִיק,
 וְהַכְּשִׁילְתָךְ בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, רְאֵה
 לְלַחֵם עִמָּה עַל-יְדֵי תַפְלָה וּבִקְשָׁה, שֶׁתְּהִיָּה רָגִיל לְדַבֵּר
 תַּמִּיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּתְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו

יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּתְחַזַּק אֲמוּנַתְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְיִתְבַּעַר עַמְּלִק מִמְּךָ לְגַמְרִי, וְתִזְכֶּה לְתַקוּן וְקִדְשֵׁת הַבְּרִית, שֶׁהִיא קִדְשָׁתוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

פְּרִנָּסָה

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֲהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עָקַר חֶסְרוֹן הַפְּרִנָּסָה הוּא רַק מִחֲמַת פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (זֶהר פִּינְחָס רמ"ד): מֵאֵן דְּזָרִיק פְּרוּרִין דְּנִהְמָא, עֲנִיּוֹת רְדִיף אַבְתָּרִיה, כָּל שְׁכָן מֵאֵן דְּזָרִיק פְּרוּרִין דְּמַחָא [מִי שְׁזוֹרַק פְּרוּרִי לְחַם עַל הָאָרֶץ, רוֹדֶפֶת אַחֲרָיו עֲנִיּוֹת, מְכָל שְׁכָן מִי שְׁזוֹרַק טַפֵּי זֶרַע עַל הָאָרֶץ, עֲנִיּוֹת רָצָה אַחֲרָיו]. הֲרִי שְׁעַקַר חֶסְרוֹן הַפְּרִנָּסָה בָּא מִהַחֲטָא הַמְּגַנֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה. כִּי הַחֲטָא הַזֶּה עוֹקֵר אֶת דַּעַת הָאָדָם לְגַמְרִי, וְכִשְׂאִין לְאָדָם דַּעַת, הוּא צָרִיךְ לְהִתְיַגֵּעַ קָשָׁה בְּמֵאֵד מְאֵד בְּעֵבוֹר פְּרִנָּסָתוֹ. לְזֹאת, אָנוּ רוֹאִים שְׁבִנְיֵי־אָדָם הוֹלְכִים וְיִגְעִים בְּעֵבוֹר פְּרִנָּסָתָם, וּבָא לָהֶם בְּקִשֵׁי גְדוֹל. כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נו): וּלְפִי הַגְּדֵלֶת הַדַּעַת, כֵּן הַפְּרִנָּסָה בְּנִקְל; הַפְּרִנָּסָה

בַּנְקָל תוֹלָה בְּדַעַת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בַּמִּדְבָּר יא, ח) "שָׁטוּ
הָעַם וְלָקְטוּ", וְאָמְרוּ (זֶהר בְּשִׁלַח סב:) - בְּשָׁטוּתָא; כִּי כָל
מִי שֶׁחָסַר דַּעַת בְּיוֹתֵר, הוּא יִגַע וְטוֹרַח אַחַר הַפְּרִנְסָה
בְּיוֹתֵר. וּבְרָגַע שְׂאָדָם פּוֹגֵם בְּדַעַתוֹ, עַל־יְדֵי הַפָּגָם
הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא
סוֹבֵל עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, וְצָרִיךְ לְהִתְיַגֵּעַ בְּעֵבוֹר פְּרִנְסָתוֹ,
וּמִזֶּה בָּא שְׂבָנֵי־אָדָם יִגְעִים בִּיגִיעוֹת וּבִטְרָחוֹת עֲצוּמוֹת
לְהַשִּׁיג פְּרִנְסָה, וְאֵין הוֹלֵךְ לָהֶם. עַד שֵׁשׁ בְּנֵי־אָדָם
שֶׁנִּפְלוּ בְּחֹבוֹת עֲצוּמִים, וְהֵם מְסַבְּבִים בְּצָרוֹת
וּבִיסוּרִים, בְּעֲנִיּוֹת וּבְדַחְקוֹת, הַכֹּל בָּא מִחֲמַת הַחֲטָא
הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר הוּא מוֹנֵעַ
מִן הָאָדָם לְהַשִּׁיג פְּרִנְסָה. לְזֹאת, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אִם
אַתָּה רוֹצֵה לְזַכּוֹת שְׁתִּהְיֶה לָךְ פְּרִנְסָה בְּשִׁלְמוֹת וּבְנִקָּל,
עָלֶיךָ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא יַחֲזִיר אוֹתְךָ
אֶל הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה,
אֶלָּא עַל־יְדֵי הִתְקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת; כִּי כְּשֶׁאָדָם
חוֹטֵא בְּפָגָם הַבְּרִית - הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, נֶעְתְּקַת
מִמֶּנּוּ נִקְדַּת הַיְסוּד צַדִּיק, וְלָכֵן עָקַר תִּקְוֹנוֹ הוּא רַק עַל־
יְדֵי שְׁחִזוֹר וְנִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּסוּד 'יְסוּד', וְעַל
יָדוֹ יָכוֹל לַחֲזוֹר בְּחִזְרוֹת אֶל שָׂרְשׁוֹ. אֲבָל כְּדֵי לְהִיּוֹת
מְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר

בְּאֱמוּנַת חַכְמִים, כִּי הַסֵּם "דְּמ"ם אורב מְאֹד עַל אֱלוֹ
הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ בְּפָגַם הַבְּרִית, שְׂיִזְלִזְלוּ בְּכָבוֹד
הַצְּדִיק, כִּי הַצְּדִיק נִקְרָא יְסוּד, וּמִי שֶׁקִּלְקַל בְּיְסוּד, עָלִיו
עוֹלָיִם קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת נֶגְדַּת הַצְּדִיק. וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנֵי
הַיֶּקָּר! מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלֶיךָ בְּיָמֵי נְעוּרֶיךָ מֵהַ שֶׁעָבַר,
שֶׁנִּתְגַּעַלְתָּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה,
אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה אֲבִדְתָּ אֶת דַּעְתְּךָ, וְאַתָּה מְסֻתּוֹבֵב "נַע
וְנָד" בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ וְהַדְּמִיוֹן, וְקִשָּׁה וְכָבֵד לְךָ לְהַשְׁיֵג
פְּרִנְסָה, וְאַתָּה רָחוּק מִמָּנוּ יִתְבָּרַךְ, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְחַזֵּר
בְּתִשׁוּבָה, עָלֶיךָ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֵת, שֶׁהוּא
הַיְסוּד, וְדִיקָא עַל יְדוֹ תִּתְקַן אֶת הַיְסוּד שֶׁלְּךָ. אֲבָל עָלֶיךָ
לְדַעַת, כִּי זֶה הַנְּסִיוֹן הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר - לְזָכוֹת לְאֱמוּנַת
חַכְמִים; כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיֵג בְּדַבְּרֵי הַצְּדִיק, אֲלָא מִי
שֶׁתִּקַּן בְּרִיתוֹ בְּשִׁלְמוֹת. כַּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו'), וְזֶהוּ כְּלָל גְּדוֹל, כִּי אִי אֶפְשָׁר
לְשׁוּם אָדָם לְהַשְׁיֵג וְלִתְפֹּס בְּדַבּוּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, אִם לֹא
שֶׁתִּקַּן תְּחִלָּה אוֹת בְּרִית קִדְשׁ כְּרָאוּי, אֲזִי יְכוּל לְהִבִּין
וְלִתְפֹּס דַּבּוּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק. וְאִיתָא בַּזֵּהָר (מִשְׁפָּטִים קי.):
סְלוּקָא דִּי־סוּדָא בְּאַבָּא וְאַמָּא, שְׁהֵם בְּחִינּוֹת חֲכָמָה
וּבִינָה, שְׁהֵם י'ה', שְׁהֵם הַמַּחֲיִין. נִמְצָא, כְּשֶׁתִּקַּן אוֹת
בְּרִית קִדְשׁ כְּרָאוּי, אֲזִי הַמַּחֲיִין שֶׁלוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְיְכוּל

להבין דבורו של הצדיק, ולפי התקון של כל אחד, כך היא השגתו. ולכן כל היגיעות והטרחות שצריך אדם לטרח בשביל פרנסתו, וזו הקללה של (בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה כל ימי חייה, וקוץ ודרדר תצמיח לך, ואכלת את עשב השדה בזעת אפך תאכל לחם וגו'"; וכל זה נמשך מפגם אמונת חכמים (לקוטייהלכות, ספה, הלכה ז', אות ו'); כי על-ידי פגם אמונת חכמים, נדון במוותרות והנוותרות מבלבלים את המח, ועל-ידי-זה אין לו עצמה שלמה לעולם. ובשביל זה צריך לטרח כל כך אחר פרנסתו, כי עקר חסרון הפרנסה נמשך מחסרון העצה, שאינו יודע עצה שלמה במה לסחר ולהשתכר, ועל-כן באמת עקר הצלחת המשא ומתן והפרנסה תלוי בתקון העצה, כמו שכתוב (דברים ח, יח): "כי הוא הנותן לך פח לעשות חיל", ותרגומו: ארי הוא יהיב לך עיטא למקני נכסין; ועל-כן מי שעוסק במשא ומתן ומלאכה, צריך לידע ולהאמין, כי לא בלח יגבר איש" (שמואל א ב, ט), ואין חכמה ואין עצה ואין תבונה לנגד הוי"ה" (משלי כא, ל), רק יבקש רחמים ממני שהעשר שלו (קדושין פב.), שישפיע עליו עצה שלמה, שיזכה לידע מה לסחר, ולהרויח את פרנסתו. והעקר תלוי באמונת חכמים ובהתקרבות לצדיקים,

שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכָה לְעֵצָה שְׁלֵמָה, וְאִז הוּא נִצּוֹל מִהַקְלָלָה שֶׁל "בְּעֵצָבוֹן תֵּאכְלֶנָּה", רַק הַמֶּשָׂא וּמִתָּן שֶׁלוֹ הוּא בְּסוּד (דְּבָרִים ל, יח): שְׂמַח זְבוּלוֹן בְּצֵאתָךְ וַיִּשְׁשָׁכֶר בְּאַהֲלֶךָ; כִּי מֵאַחַר שֶׁהִסוּחַר שֶׁהוּא בְּחִינַת זְבוּלוֹן, מְקָרֵב וּמְקַשֵּׁר לְצַדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּסוּד יִשְׁשָׁכֶר, אִז בּוֹדֵאֵי יִזְכֶּה לְעֵצָה שְׁלֵמָה, וַיִּצְלִיחַ בְּכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה; כִּי עָקֵר הַהֲצִלָּחָה הִיא רַק עַל-יְדֵי הָעֵצָה, שֶׁצָּרִיךְ לְקַבֵּל אֶת עֲצוֹתָיו מִהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר עֲצַת הַצַּדִּיק הוּא "כֹּלֵה זֶרַע אֱמֶת" (יְרֵמְיָה ב, כא), כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'): עֲצוֹת הַצַּדִּיק הֵן עֲצוֹת שֶׁל עוֹלָם הַבָּא; כִּי הַצַּדִּיק כֹּבֵר אֵינָנוּ נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהוּא דָּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן כָּל עֲצוֹתָיו הֵן עֲצוֹת מִהָעוֹלָם הַבָּא. וְלָכֵן מִי שֶׁרוֹצֵה לְזַכּוֹת לְפָרְנָסָה בְּשִׁפְעַת הַהֲכָרַח לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וּלְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה - יַעֲשֶׂה וַיִּקְיֵם, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג); אַךְ עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲהוּבֵי, בְּנֵי, שְׂאֵפְלוֹ כְּשִׁזְזוּכָה לְעֵצָה שְׁלֵמָה בְּמֶשָׂא וּמִתָּן, עַד שְׁמֵרוּיחַ הַרְבֵּה בְּשִׁפְעַת גְּדוֹל, עַדִּין אֵין הָעֵצָה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אִם כְּשִׁזְזוּכָה לְהִתְנַהֵג עִם הַמָּמוֹן וְהַכֶּסֶף כְּרָאוּי,

לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ בְּחֶלְקוֹ תָּמִיד, וְלֹא יִהְיֶה "אֶץ לְהַעֲשִׂיר" (מְשָׁלֵי כח, כ), וְיִרְבֶּה לְתֵן צְדָקָה, בְּאִפְן שְׂיִזְכֶּה שְׁעַל־יְדֵי הַמָּמוֹן וְהַכֶּסֶף וּפְרָנְסָתוֹ יוּכַל לַעֲרוֹק בַּתּוֹרָה וּבַעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת, וְאִזּוּ דִיקָא נַחֲשָׁב לַעֲצָה טוֹבָה וְשִׁלְמָה, מֵאַחַר שְׂיִצְלִיחַ עַל יָדוֹ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְגַם בְּעוֹלָם הַבָּא לַעַד וּלְנִצְח, כִּי "טוֹב אַחֲרִית דְּכָר מִרְאשִׁיתוֹ" (קֹהֶלֶת ז, ח). וְעַל־כֵּן, אֱהוּבֵי, בְּנֵי, מֵאַחַר שְׂכָבָר עָבַר עָלֶיךָ בְּזֵה הָעוֹלָם כָּל כָּף הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וְסִבְלַת עֲגֻמַת נַפֶּשׁ, עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, וְאַתָּה מְסַכָּב בְּחֻבּוֹת גְּדוֹלִים, וְאַיִנְךָ יוֹדֵעַ כִּי־צַד לְצֵאת מֵהֶם, אֵי־עֲצָךְ, אֱהוּבֵי, בְּנֵי, וִיְהִי אֱלֹהִים עִמָּךְ, שְׂתִשְׁתַּדֵּל לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר יִגְלֶה לְךָ אֶת אֱמֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַיִךְ שְׂכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ הוּא עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל־יְדֵי הַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, תִּזְכֶּה לְהַגְדִּילַת הַדַּעַת, בְּסוּד (דְּבָרִים ד, לה): "אַתָּה הָרְאֵתָ לְדַעַת, כִּי הָיִי"ה הוּא הָאֱלֹהִים, אֵינְ עוֹד מְלַבְדּוֹ; וְיִדְעַתָּ הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבַבְךָ כִּי הָיִי"ה הוּא אֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת, אֵינְ עוֹד"; וְדִיקָא עַל־יְדֵי־זֶה שְׂתַחֲקֶק בְּעֲצָמְךָ, בְּדַעְתְּךָ וּבְלְבַבְךָ, אֲשֶׁר אֵינְ בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, עַל־יְדֵי־זֶה תִּתְרַבֶּה פְּרָנְסָתְךָ, וְיָבוֹא לְךָ שְׂפַע גְּדוֹל, וְאַפְלוֹ שְׂאַתָּה

נמצא עכשו בצער גדול מאד, מרב עניות ודחקות, עד שנגחשך ונגחך לך עולמך, עם כל זאת, אם תכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך דעתך ולבך, אפלו שעובר עליך מה שעובר, ימתקו ממך כל הדינים, וישפע עליך שפע כפול, כמאמרם ז"ל (ברכות סג): כל המשתף שם שמים בצער, כופלים לו פרנסתו; וזכר דבר זה, כי אי אפשר לזכות לפרנסה שלמה, אלא כשמתקן את בריתו, ואי אפשר לתקן את בריתו ובפרט החטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, אלא על-ידי התקרבות אמתית אל הצדיק האמת. שהוא יחדיר בך דעת ושכל; אשרי מי שזוכה לשוב בתשובה שלמה אליו יתברך על החטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, וזוכה להאיר עליו על-ידי-זה אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו.

פחד

צריך שתדע אהובי, בני, אשר מי שחטא אפלו חטא אחד נגדו יתברך, הוא שרוי תמיד בפחד, ומפחד מבני-אדם, כמו שאמרו חכמינו הקדושים

(בְּרָכוֹת ס.) : הֵהוּא תִלְמִידָא דִּיהוּה קָא אָזִיל בְּתַרִּיה דִּרְבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי בְּשׁוּקָא דְצִיּוֹן חֲזִייה דְקָא מִפְחִיד, אָמַר לִיה : חֲטָאָה אַתְּ, דְכָתִיב (יִשְׁעִיָּה לֵג, יד) : "פָּחַדוּ בְצִיּוֹן חֲטָאִים", כִּי מִי שְׁחוּטָא, סָר מִמְּנוּ צֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ־הוּא, וְעַל־יַד־זֶה הוּא שְׂרוּי בְּפַחַד, וּמִפְחִיד מְכָל אֶחָד, וּמְכָל שְׂכֵן מִי שְׁנִכְשֵׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה, הוּא נִכְנָס בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ, וּמִפְחִיד מִבְּנֵי־אָדָם. וַיֵּשׁ שְׁכָל־כֶּךָ נִכְשְׁלוּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עַד שֶׁפּוֹחָדִים לָצֵאת מִפֶּתַח בֵּיתָם, וַיִּשְׂרוּיִים בְּדַכָּאוֹן עָמֵק, וְתָמִיד נִמְצָאִים תַּחַת לְחֻצִּים כְּבָדִים, וּפּוֹחָדִים מְכָל בְּרִיָּה. וְכַמוּכָא בִּזְהַר (מִקֵּץ קצח.) : כָּל מֵאן דְאִית חוּבִין בְּיָדוּי דְחִיל תְּדִיר, כְּמָה דְאֵת אָמַר (דְּבָרִים כח, סו) : "וּפְחַדְתָּ לַיְלָה וַיּוֹמָם", כִּי הַחֲטָאִים שֶׁל הָאָדָם מִחֲדִירִים בּוֹ פַחַד, שֶׁתָּמִיד פּוֹחַד מִזּוּלָתוֹ. וְזֶה אֲשֶׁר עוֹקֵר אוֹתוֹ לְגַמְרִי, כִּי הַפַּחַד שׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבָא בְּתָרָא י.) : גּוֹף קָשָׁה - פַּחַד שׁוֹבְרוֹ; וְכֵן אָמְרוּ (גִּטִּין ע.) : שְׁלֹשָׁה דְבָרִים מִכְּחִישִׁין כַּחוֹ שֶׁל אָדָם : פַּחַד, דֶּרֶךְ וְעוֹן; וְלִכְּן כָּל מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁחֲטָא בְּאִיזָה חֲטָא, יִהְיֶה מֵה שְׂיֵהִיָּה, תִּכְף יַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְכָל שְׂכֵן מִי שֶׁחֲטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה, יִרְאֶה

תִּכְרַף וּמִיד לְהִתְחַרֵּט עַל מַעֲשָׂיו הַמְּגִנִּים, וַיִּתְּנֵהָ אֵלָיו
 יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ קִבְלָה חֲזָקָה, שְׁלֹא יִחְזֹר אֶל
 סוּרוֹ, וְאָז "וַיָּשָׁב, וַרְפָּא לוֹ" (יִשְׁעִיָּה ו, י). וַחֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ג', סִימָן יד): עַד
 שְׁלֹא יִחַטָּא אָדָם, נוֹתְנִין לוֹ אֵימָה וַיִּרְאָה, וְהַבְּרִיּוֹת
 מִתְּפַחְדִּין מִמֶּנּוּ, כִּיּוֹן שֶׁהוּא חוֹטָא, נוֹתְנִין עָלָיו אֵימָה
 וַיִּרְאָה, וּמִתְּפַחַד הוּא מְאַחֲרִים; וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁתָּמִיד
 חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאָז יוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת
 הַפְּחָדִים יִתְרִים שֶׁנִּכְנָסוּ בּוֹ. וְעַקֵּר הָעֲצָה לְהִנָּצֵל מִכָּל
 מִיַּי פְּחָדִים הִיא רַק עַל־יַדֵּי שְׁאָדָם מִתְּבוּדָה אֶל
 הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוֹךְ־הוּא, וּמִדְּבַר אֵלָיו כַּאֲשֶׁר יִדְבֹּר אִישׁ אֶל
 רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְתָמִיד מִתְּנִיחָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, שְׁזֵה
 מוֹרִיד וּמְסַלֵּק מִמֶּנּוּ אֶת הַפְּחַד, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
 (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת פֶּחַד, סִימָן לד): מִי שֶׁאֵינוֹ מִתְּנִיחָה עַל
 עוֹנוֹתָיו, מוֹרָא בָּא עָלָיו. וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל אֶחָד הַיּוֹדֵעַ
 בְּנַפְשׁוֹ שֶׁחַטָּא לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, חַס וְשְׁלוֹם, שֶׁיִּרְגִיל אֶת
 עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כַּאֲשֶׁר יִדְבֹּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ
 וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה מְאֹד,
 וַיִּתְּנֵהָ תָּמִיד לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְזֵה יִכְנִיס בּוֹ יִשׁוּב הַדַּעַת
 אֲמִתִּי, שֶׁיִּישָׁב אֶת עֲצָמוֹ הֵיכָן הוּא בְּזֵה הָעוֹלָם, וַיִּזְכֶּה
 לְהִגִּיעַ אֶל שְׂמֻחָה אֲמִתִּית; כִּי מִי שֶׁזוֹכֶה לְיִישָׁב דַּעַתוֹ

בְּזֶה הָעוֹלָם, רוֹאֵה אֲשֶׁר יְמֵי חַיֵּי הַבְּלִיטוֹ הַבֵּל וְרִיק, הִנֵּה
 אָדָם כֹּה וְהִנֵּה הוּא כְּכֹר יוֹצֵא מִפֶּה, כִּי הַזְּמַן הוֹמָה
 וְהוֹלֵךְ, הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לַיְלָה, הִנֵּה שָׁבוּעַ וְהִנֵּה חֹדֶשׁ,
 הִנֵּה שָׁנָה וְהִנֵּה הַכֹּל פָּרַח, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לַחֲטָא,
 רַחֲמָנָא לְצִלָּן, לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁעַל-יַדֵּי-יָזָה יִשְׁרָה תָּמִיד
 בְּדִאֲגוֹת וּבְפִחָדִים יִתְרִים, יוֹתֵר טוֹב לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה אֱלֵינוּ יִתְבָּרַךְ, וְיִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי,
 וְזֶה יִכְנִיס בּוֹ שְׂמִיחָה שְׁלֵמָה, שְׂיִהְיֶה תָּמִיד שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה
 עַל נַעַם חֶלְקוֹ, שְׂזֻכָּה לְהַבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אֵין
 עוֹד שְׂמִיחָה כְּשִׂמְחָה זֹה. וּבְאַמֶּת זֹה הַתְּכֵלִית שְׂאָדָם
 צָרִיף לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲפִלוּ שְׂכֹכֵר חֲטָא בַּחֲטָא הַכִּי
 מְגִנָּה, עִם כָּל זֹאת עַל-יַדֵּי תִשׁוּבָה, יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל תְּקִיף
 הַשְּׂמִיחָה - לְשִׂמְחָה בְּאֵלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי כְּשִׂאָדָם מִתְּוֹדָה
 אֱלֵינוּ יִתְבָּרַךְ, וְזוֹכָה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
 אֶל רֵעֵהוּ וְהִבִּין אֶל אָבִיו, עַל-יַדֵּי זֶה זוֹכָה לְהַגִּיעַ
 לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְנִמְחָלִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ
 שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים קד, לד): "יַעֲרֹב עָלָיו שְׂיַחִי, אָנֹכִי אֲשִׂמְחָה
 בְּהוֹי"ה יִתְמוֹ חֲטָאִים מִן הָאָרֶץ וְרִשְׁעִים עוֹד אֵינָם";
 עַל-יַדֵּי שְׂאָדָם מְשִׁיחַ וּמְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ
 אֱלֵינוּ יִתְבָּרַךְ, עַל-יַדֵּי-יָזָה זוֹכָה לְשִׂמְחָה בְּאֵלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וְעַל-יַדֵּי-יָזָה נִמְחָלִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְכָתַב מוֹהֲרַנְ"ת

ז"ל (לקוטייהלכות, הודאה, הלכה ו', אות סז), שְׁהָאָדָם צָרִיךְ
 לִישֵׁב דַּעְתּוֹ הַיָּטִב הַיָּטִב בְּכָל עֵת מֵה הוּא עוֹשֶׂה בְּזֶה
 הָעוֹלָם הָעוֹבֵר, וּמֵה יִהְיֶה סוּפוֹ, וּמֵה הַתְּכֵלִית מְכָל
 עֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וּמְכָל תְּאוֹתָיו וְכוּ'. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר
 רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטיימוה"ר"ן, חלק ב', סימן י'): וְעָקַר הַמְּנִיעָה
 מִזֶּה הִיא הָעֲצָבוּת, שְׁמִחַמַת שְׁכָל אָדָם מְלֵא עֲצָבוּת
 וּדְאָגוֹת וְיָגוֹן וְאֲנָחָה, הֵן מֵהַפְּרָנָסָה וּמִצָּעַר גְּדוֹל בָּנִים
 וְכוּ', וּבְפָרֵט מְרַבּוּי עוֹנוֹתָיו, כִּי אוֹי לִי מִיִּצְרֵי וְאוֹי לִי
 מִיִּצְרֵי, וּבְפָרֵט מִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהַחֲטָא הַזֶּה מְכַנֵּס דְּכָאוֹן
 וּמְרִירוֹת וְעֲצָבוּת בְּאָדָם, וְאַף־עַל־פִּי שְׁכָתוֹב בְּסִפְרֵי
 מוֹסֵר, שֶׁעֲצָבוּת עַל הָעוֹנוֹת הוּא טוֹב, אֲבָל הַבַּעַל־דָּבָר
 וְהַיְכָלִי הַתְּמוֹרוֹת מְתַגְּבְּרִים בְּעֲצָבוּת כְּזוֹ, עַד
 שֶׁמְרַחֲקִים עַל־יְדֵי־זֶה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּיֹתֵר; כִּי הַדְּאָגָה
 עַל הָעוֹנוֹת הֵיא טוֹב אִם הֵיא חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה עַל־יְדֵי־
 זֶה, שֶׁמְרַבּוּי הַפֶּחַד מֵהָעוֹנוֹת יִשְׁלִיךְ כָּל עֶסְקֵי הָעוֹלָם
 הַזֶּה לְגַמְרֵי, וְיִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
 כְּאֲשֶׁר כָּבַר נִמְצְאוּ כַּמָּה בַּעֲלֵי תִשׁוּבָה עַל־יְדֵי שֶׁשָּׂמוּ
 אֶל לְבָבָם מְרִירוֹת פֶּחַד עֲנָשֵׁי הָעֲבֵרוֹת וְשָׁבוּ בְּתִשׁוּבָה,
 אֲבָל רַב הָעוֹלָם, וּבְפָרֵט בְּדוֹרוֹת אֱלוֹ, מְתַרְחֲקִים בְּיֹתֵר
 עַל־יְדֵי רַבּוּי הָעֲצָבוּת אֲפֵלוּ שֶׁל עוֹנוֹת, כִּי בְּחִינַת

היכלי התמורות מחליפין האמת ומערבבין דעתו מאד שפכנים, חס ושלום, בחינת יאוש בלבו, כאלו אין לו עוד תקנה להתחדש כנפש ימיו, ומגביר עליו עצבות הפרנסה, בחינת "בעצבון תאכלנה", ורבוי תאות ממון, ולהנהיג ביתו בגדולות, בדירות נאות ובכלי בית וכלי כסף וזהב ותכשיטין, הכל יותר מנחו הרבה, עד שכל מה שהשם יתברך משפיע לו אינו מספיק לו, כמו שאמרו (אבות ב, ז): "מרבה נכסים מרבה דאגה". ובפרט שהרבה פרנסתם דחוקה וכו', ויש בזה חלוקים רבים בין בני-אדם, אבל רבם ככלם מלאים עצבות ודאגות ויגונות בלי שעור, וזה מזיק ביותר, כי על-ידי זה אין יכולים לישוב דעתם מה הם עושים בזה העולם, וזה גורם לחטא יותר, כי עקר פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, בא רק מחמת העצבות והדכאון, על-כן צריכין להתחזק מאד מאד לשמח את נפשו בכל מיני עצות ודרכים שגלה לנו רבנו ז"ל, ובפרט על-ידי העצה הנפלאה של תודה והודאה (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן ב'), שאדם צריך להרגיל את עצמו להודות ולהלל ולשבח ולפאר את הבורא יתברך שמו על כל החסדים שעשה אתו עד עכשו, ותמיד ימצא בעצמו נקודות טובות, ואפלו שפוגיש כי הוא הכי גרוע, ועשה כבר

אֶת כָּל הָעֲבֹרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת יִבְקֹשׁ וַיַּחֲפֹשׂ עַד
שְׂמִימָצָא בְּעֶצְמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת, שֶׁשָּׁם אֵינוֹ רָשָׁע (לְקוּטֵי
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), וּבִתְקַף צְרוּתוֹ הַמְרֻבּוֹת
שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחָנֵי, יִמָּצָא אֶת
הַהֲרַחְבוֹת שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵב לוֹ (שָׁם, סִימָן
קצה), וְאִז אִם יֵלֶךְ בְּדַרְךְ זוֹ, אֲפֹלוֹ אִם עֶצְמוֹ וְגָבְהוֹ
חֲטָאִיו וּפְשָׁעָיו, יִזְכֶּה לְצֵאת מִשָּׁם. עַל-כֵּן, אֶהוֹבִי, בְּנֵי,
אֲפֹלוֹ שֶׁכָּבַר עָשִׂיתָ מֵהַ שְׁעָשִׂיתָ וְנִכְשַׁלְתָּ בַּמָּה
שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, זָכַר הֵיטֵב אֲשֶׁר צָרִיכִין לְהִזְכִּיר לְעֶצְמוֹ בְּכָל
עֵת אֶת כָּל הַחֲסָדִים וְהַטּוֹבוֹת וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁכָּבַר עָשָׂה
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ בְּכָל וּבְכָרֵט, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קג,
ב) : "בְּרַכֵּי נַפְשֵׁי אֶת הַיְיָ" הַ וְאֵל תִּשְׁכַּחֵי כָּל גְּמוּלָיו".
וְזֶה סוּד מְצוֹת זְכוּרָת יִצְיָאת מִצְרַיִם בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים טז, ג) : "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", וּכְתִיב (שְׁמוֹת יג, ג) : "זְכוּר אֶת
הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יִצְאָתֶם מִמִּצְרַיִם" וְכוּ', וְכֵן בְּפִסּוּקִים
הַרְבֵּה. וְעַל זֶה נִקְבְּעוּ כָּל הַמוֹעֲדִים הַקְּדוֹשִׁים לְשׁוֹשׁ
וְלִשְׂמַח בָּהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים טז, יד) : "וְשִׂמְחֶתָּ
בְּחַגֶּיךָ", שֶׁכֵּלָם הֵם זְכוּר לִיצְיָאת מִצְרַיִם; כִּי צָרִיכִין
לְשׁוֹם אֶל לְבוֹ לְהִזְכִּיר לְעֶצְמוֹ הֵיטֵב אֶת כָּל הַחֲסָדִים
וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וְנָתַן לָנוּ

אֶת תּוֹרָתוֹ, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לָנוּ תִקְוָה לַנִּצָּח כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד. כִּי 'בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חָיֵב אָדָם לְרֹאוֹת אֶת עֲצֻמוֹ
 כְּאֵלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם' (הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח), כִּי בְּיָדָי לֹא
 בָּחַנְם גָּמַל עָלֵינוּ חֶסֶד כְּזֶה בְּנָסִים וּבְנִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת
 כְּאֵלֶּה, שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְכוּ',
 וְקִרְבָּנוּ לְצַדִּיקֵי אֲמֶת שְׁבַכָּל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁזֶּה הַחֶסֶד
 בְּיָדָי יִשְׁאָר קָיָם לַנִּצָּח, כִּי דִבֵּר אֱלֹקֵינוּ קָיָם לְעוֹלָם.
 וְגַם עֲתָה הוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת בְּכָל יוֹם וָיוֹם
 מֵה שְׁאָנוּ זוֹכִים לַחֲטָף בְּכָל יוֹם כַּמָּה מַצּוּוֹת, צִיּוּת,
 וְתַפְלִין וְקִרְיָאֵת שְׁמַע וְתַפְלָה וְכוּ' וְלַמּוֹד תּוֹרָה וְכוּ'.
 וְאָנוּ בְּטוֹחִים וּמַחֲכִים וּמַצְפִּים לִישׁוּעָה בְּכָל עֵת שֶׁסוּף
 כָּל סוּף בָּא יָבוֹא לֹא יֵאָחַר, וַיֵּשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתָנוּ וְכוּ'.
 וְלָכֵן רָאֵה, אֱהוּבֵי, בְּנֵי, מֵה לְפָנֶיךָ, מֵאַחַר שְׁזָכִיתָ
 לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת הַמְּחִיָּה וּמַחֲזִיק וּמֵאַמֵּץ
 וּמְשַׁמַּח אוֹתָךְ, רָאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע־עוֹלָם
 לְצִיּוֹתוֹ וְלִילָךְ בְּדַרְכוֹ, וְאִז אֶפְלוּ שְׁנַכְשֵׁלְתָּ כְּבָר בְּמָה
 שְׁנַכְשֵׁלְתָּ, עַל־יְדֵי עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲמֵת
 תִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל חַטָּאֵיךָ, וְתַכְנִס בְּךָ שְׂמִיחָה אֲמִתִּית,
 וְתִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי פְחָדִים שֶׁל הֶבֶל, וְתִירָא וְתַפְחֵד רַק
 מִמָּנוּ יִתְבַרֵּךְ, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁאָדָם צָרִיךְ
 לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם - לְהִיּוֹת בְּטֵל וּמְבַטָּל אֶל הָאֵין סוּף

בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא לִירֵא וְלֹא לְפָחַד מְשׁוּם בְּרִיָּה, אֲלֵא
מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ; אֲשֶׁר־מִי שְׁמַגִּיעַ אֶל זֶה,
וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְבֹא כָּל הַיָּמִים.

פְּדִיּוֹן

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עָקַר תְּקוּן הַבְּרִית וְתִקּוּן
הָעוֹנוֹת הוּא עַל-יְדֵי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֶצְמוֹ לְתֵת
פְּדִיּוֹן בְּכָל יוֹם לְצַדִּיק אֲמֵתִי, שְׁיִכּוֹל לְעֵלוֹת אֶל כָּל
הַכ"ד בְּתֵי דֵינִים, וּלְהַמְתִּיק מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַדֵּינִים.
וּבְשִׁבִיל זֶה הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל כֹּף עַל נְתִינַת פְּדִיּוֹן
לְהַצַּדִּיק, הַיּוֹדֵעַ לְהַמְתִּיק אֶת כָּל הַדֵּינִים מִמֶּנּוּ, כַּמּוּבָא
(חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן תְּקַל"ט), שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁטוֹב מְאֹד
לְתַן בְּכָל עֵת עַל פְּדִיּוֹנוֹת לְצַדִּיקִים, אֲפֹלוּ שְׁלֹא בְּעֵת
צָרָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם. וְסֵפֶר מַכְמָה אֲנָשִׁים מִמְּדִינַת קִיּוֹ"ה,
שְׁרַגְלִים מְאֹד לְהַרְבוֹת בְּנְתִינַת פְּדִיּוֹנוֹת תָּמִיד. וְאָמַר,
שְׁאֵלוּ הֵיאָה לוֹ אִישׁ צַדִּיק, שְׂיִהְיֶה רָאוּי לְעֲשׂוֹת לוֹ
פְּדִיּוֹן, הֵיאָה נוֹתֵן לוֹ עַל פְּדִיּוֹן בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת, וְדַבֵּר
מִזֶּה הַרְבֵּה, כִּי פְּדִיּוֹנוֹת הֵם דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וַיִּכּוֹלִים
לְכַפֵּר עוֹנוֹת; כִּי הַצַּדִּיק עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה מִבֵּית-

דין לְבֵית־דִּין, עַד שְׁעוֹבֵר אֶת הַכ"ד בְּתֵי דִינִים,
וּמִמֶּתִיק מִהָאָדָם אֶת כָּל הַדִּינִים הַשּׁוֹרִים עָלָיו. וּמוֹבָא
(שיחות־הַר"ן, סִימָן קעה), אֲשֶׁר קָדָם שָׁנְסַע לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: "אֵינִי יוֹדֵעַ אֵיךְ הַצְּדִיקִים עוֹשִׂים פְּדִיוֹן,
כִּי צָרִיכִין לֵידַע כָּל הָעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִין, כִּי
כְּשֶׁמְבִיאִים הַפְּדִיוֹן, צָרִיךְ לֵידַע בְּאִיזָה בֵּית־דִּין דָּנִים
אוֹתוֹ, כִּי אוֹלֵי הוּא עוֹשֶׂה פְּדִיוֹן וְהַמִּתְקָה הַשְּׂיִכִּים
לְבֵית־דִּין זֶה, וּבְאַמֶּת הוּא נִדוֹן בְּבֵית דִּין אַחֵר, וְעַל־כֵּן
צָרִיךְ לֵידַע בְּאִיזָה בֵּית דִּין הוּא נִדוֹן, וְלֵידַע הַפְּדִיוֹן
וְהַמִּתְקָה שֶׁל אוֹתוֹ הַבֵּית־דִּין. וְאָמַר אַז: אֲנִי יוֹדֵעַ כָּל
הָעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים, וְאֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת
אֶפֶּיל־אֶצִּיא (עֲרַעוֹר) מִבֵּית־דִּין לְבֵית־דִּין עַד הָעֲשָׂרִים
וְאַרְבָּעָה בְּתֵי דִינִים, דִּהְיֵנוּ שְׂאֲנִי יָכוֹל לוֹמַר, שְׂאִינוּ
נִרְאֶה לִי הַמִּשְׁפָּט שֶׁל בֵּית־דִּין זֶה, וְאֲנִי רוֹצֶה לָדוֹן
בְּבֵית־דִּין אַחֵר, וְכֵן מִבֵּית־דִּין לְבֵית־דִּין עַד כָּלָם,
וּמִסְתַּמָּא מוֹעִיל בְּוֹדָאֵי, כִּי עַל־כָּל־פָּנִים בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ
נִמְשָׁךְ וְנִדְחָה הַמִּשְׁפָּט, וּכְשֶׁנִּמְשָׁךְ, קָל יוֹתֵר הַדְּבָר, כִּי
בְּתוֹךְ כָּךְ עוֹשֶׂה אוֹתוֹ הָאָדָם אֵיזוֹ מִצְוָה וְכִיּוֹצֵא, וְאֶפְלוּ
אִם אֵינוּ מוֹעִיל, אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת "אֲנִדְעֵנְסֵעֲנִיא",
דִּהְיֵנוּ לְשַׁלַּח הַדְּבָר לְהַקְיֵסר בְּעֶצְמוֹ. וְזוֹהִי מְלָאכָה
גְּדוּלָה וְחֻכְמָה גְּדוּלָה, וְזֶה אֵינוּ יוֹדֵעַ שׁוֹם אֶחָד בַּדוֹר,

וְגַם לֹא יָדַע עֲדִין מִזֶּה שׁוֹם אָדָם, כִּי הוּא מְלֹאכָה
 גְּדוּלָה לְהַכְנִיס כָּל הַבְּקָשָׁה בְּתוֹךְ אֵיזֶה תְּבוּת בְּמִסְפָּר,
 וְגַם לִתֵּן הַכָּבוֹד לְהַקְיֵסר כְּרָאוּי, כִּי בּוֹדֵאֵי אֵי אֶפְשָׁר
 לְשַׁלַּח הַרְבֵּה דְבָרִים לְהַקְיֵסר וְכוּ'. וְעַל־כֵּן אֶהוּבִי, בְּנִי,
 אִם אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת גְּרִיעוֹת מַעֲשֵׂיךָ, הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ לִתֵּן
 עַל פְּדִיּוֹן בְּכָל יוֹם לְצַדִּיק אֱמֶתִי, אֲשֶׁר הוּא תְקוּן גְּדוּל
 לְכָל הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת, וּבְפָרֵט לַחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה. וְהֵנָּה מוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רטו), שֶׁגָּדַל כַּח הַצַּדִּיק - שֶׁהוּא
 יָכוֹל לַעֲשׂוֹת פְּדִיּוֹן, עַד שֶׁאֶפְלוּ אָדָם שֶׁנִּפְּל לְשִׁמְד,
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, יָכוֹל
 לְהַעֲלוֹת אוֹתוֹ אֶל בְּחִינַת רָצוֹן. וְעַל־כֵּן מִסְפַּר מֹשֶׁה
 עוֹמֵד בֵּין מִסְפַּר שְׁמַד לְבֵין מִסְפַּר רָצוֹן, הֵינּוּ אֶפְלוּ
 אֶחָד שֶׁכָּבַר נֶפֶל בְּעַמְקֵי עַמְקִים בַּשָּׂאוֹל תַּחֲתִית
 וּמִתַּחֲתָיו, וּבָא לִיַּדֵי שְׁמַד, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אֲשֶׁר אֵין
 עוֹד גָּרוּעַ מִזֶּה, כִּי עַל־יַדֵי הַשְּׁמַד נִכְרַת לְגַמְרֵי
 מִהַקְדָּשָׁה, עִם כָּל זֹאת יֵשׁ כַּח בְּהַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת
 מֹשֶׁה לְהַמְתִּיק מִמֶּנּוּ אֶת הַדִּינִים עַל־יַדֵי פְּדִיּוֹן,
 וְלְהַעֲלוֹתוֹ חֲזָרָה אֶל הַמְּדֻרְגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, שֶׁהוּא רָצוֹן
 רַעוּא דְרַעוּיִן. כָּל כֵּן גְּדוּל כַּח הַצַּדִּיק, עַל־יַדֵי שְׁנוֹתֵן לוֹ
 פְּדִיּוֹן, שֶׁאֶפְלוּ אַחַר הַשְּׁמַד, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, שֶׁאֵין

גְּרוּעַ מְזֵה, עִם כָּל זֹאת עַל־יְדֵי נְתִינַת פְּדִיוֹן לְהַצְדִּיק, הוּא יָכוֹל לְהַמְתִּיק מִמֶּנּוּ אֶת הַדִּינִים, וּלְהַחְזִירוֹ אֶל רַעְוֵא דְרַעְוִין, שֶׁהוּא רָצוֹן שֶׁבְּרָצוֹנוֹת. וּבְשִׁבִיל זֶה טוֹב לָתֵת בְּכָל יוֹם פְּדִיוֹן לְצַדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יִמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, וַיַּחְזֹר אֶל שְׂרָשׁוֹ הָעֲלִיוֹן; אֲשֶׁר־מִי שֶׁנִּזְהָר לָתֵת פְּדִיוֹן לְצַדִּיק אֱמֶתִי בְּכָל יוֹם, שֶׁאֵז אֶפְלוֹ אִם נָפַל בְּמָקוֹם שֶׁנָּפַל, הַצְדִּיק יָכוֹל לְהַעֲלוֹתוֹ בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וּלְהַמְתִּיק מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַדִּינִים.

פּוֹסְקִים

אֶהוּבִי, בְּנִי! עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי רַבְּנוֹ ז"ל הִקְפִּיד מְאֹד עַל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיִּלְמַד בְּכָל יוֹם פּוֹסֵק. וְאָמַר (שִׁיחֹת־הַר"ן, סִימָן כט), שֶׁהוּא תִקְוֵן גָּדוֹל מְאֹד לְכָל אָדָם לְלַמַּד בְּכָל יוֹם פּוֹסֵק, כִּי עַל־יְדֵי הַחֲטָאִים נִתְעַרַב טוֹב בְּרַע, וְעַל־יְדֵי לְמוֹד פּוֹסֵק, שֶׁמְבַרֵּר הַכָּשֶׁר וְהַפְּסוּל, הַמְתָּר וְהָאֶסוּר, הַטָּהוֹר וְהַטָּמֵא, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבָּרַר וְנִפְרָשׁ הַטוֹב מִן הַרַע; כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, וּבְפָרֵט בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, נִתְעַרַב אֶצְלוֹ הַטוֹב וְהַרַע, וְהוּא מְאֹד

מְבַלְבֵּל, וְרוֹאִים בְּחוֹשׁ, שְׂמִי שֶׁנִּלְכַּד בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
הַזֶּה, שְׂרוּי תָמִיד בְּדַכְאוֹן, אֲשֶׁר כָּל זֶה בָּא מִהַחֲטָא
הַמְּגִנָּה שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית, וְעַל־כֵּן מִי שְׂרוּצָה לְזִכּוֹת לְתַקֵּן
אֶת אֲשֶׁר קִלְקַל, יַעֲשֶׂה לְעֲצָמוֹ חֶק וְלֹא יַעֲבֹר לְלַמַּד בְּכָל
יוֹם שְׁעוֹר בַּשְּׁלֶחֶן עָרוּךְ, וַיִּתְחִיל לְלַמַּד מִחֲבֵר רַמ"א,
מִתְחִלַּת 'אַרְחַ חַיִּים', עַד שְׂיִזְכֶּה לְסִימּוֹ לְגַמְרִי, וְאִז
יִתְחִיל מִתְחִלַּת 'יּוֹרֵה דַעָה' עַד שְׂיִסְיִמוֹ לְגַמְרִי, וְאִז
יִתְחִיל מִתְחִלַּת אֲבֵן הָעֶזְרָה, עַד שְׂיִסְיִמוֹ לְגַמְרִי, וְאַחַר
כֵּן יִתְחִיל מִתְחִלַּת 'חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט', עַד שְׂיִסְיִמוֹ לְגַמְרִי,
וְדַבֵּר זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת חֶק וְלֹא יַעֲבֹר לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל -
לְלַמַּד בְּכָל יוֹם מִחֲבֵר רַמ"א מִתְחִלַּת הַשְּׁלֶחֶן עָרוּךְ עַד
סוּפּוֹ, כַּמָּה סְעִיפִים אוֹ כַּמָּה סִימָנִים כְּסִדְרָן דִּיקָא.
מְלַבֵּד זֹאת צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לְעֲצָמוֹ שְׁעוֹר בְּעִיּוֹן עִם
הַפְּרוּשִׁים, כְּגוֹן: ה'טוֹרֵי־זֶהָב', וְה'מָגֵן אַבְרָהָם',
ה'שִׁפְתֵי כֹהֵן' וְה'מְאִירַת עֵינַיִם', עַד אַחֲרוֹן
שְׂבָא־אֲחֵרוֹנִים; כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה וְלוֹמַד פּוֹסֵק בְּכָל יוֹם,
הוּא מְבַרֵר לְעֲצָמוֹ אֶת הַהֶלְכָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְבַרֵר
אֶת הַטּוֹב מִהָרַע, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן ח'); וְאִין לָךְ עוֹד רַע יוֹתֵר גָּדוֹל אֶצְל הָאָדָם
כְּמוֹ הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר
הוּא מְכַנֵּס בְּאָדָם טְבַע רַע; כִּי מִי שְׂחוּטָא בְּזֶה נִקְרָא

"רע בעיני הוי"ה". ולכן כל מי שיודע בנפשו, שחטא
 בחטא המגנה הזה, יקבע לעצמו שעור פשוט ללמד
 בכל יום כמה סעיפים או כמה סימנים בארבעה חלקי
 שלחן ערוך בסדרן, ויתחיל מהתחלה, ולא יחזר, עד
 שייסיים את ארבעת חלקי השלחן ערוך, וכן יתנהג כל
 ימי חייו, ויהיה עקשן גדול על זה, כי הוא תקון נפלא
 לפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, ולזכך ולברר את
 הטוב מהרע. וכן טוב מאד ללמד שאר השעורים
 בפוסקים, לברר לעצמו את ההלכה, שידע איך
 להתנהג. ורבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על אנשי
 שלומנו, שלא יטו מדרך השלחן ערוך אפלו כהוא זה.
 ואמר להם פעם: אפלו אם תחדשו חדושי תורה,
 העקר לא להוציא לעצמו דין חדש שאינו מובא
 בשלחן ערוך (שיחות הר"ן, סימן רסז), כי זה יצר הרע
 גדול, לחדש דין חדש שאינו מובא בשלחן ערוך (חיי
 מוהר"ן, סימן תפד); כי על האדם להשמר מאד לא
 להחמיר עליו יותר מן הכתוב בשלחן ערוך, כי די לנו
 מה שכתוב שם. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב',
 סימן מד), שכל החכמות של האדם הם רק דמיונות
 ושטיות ובלבולים גדולים, ואלו החכמות מפילים
 מאד את האדם בעבודת השם יתברך; דהינו מה

שְׁחוּשֵׁב וְחוֹקֵר וּמְדַקְדֵּק בְּיוֹתֵר, אִם יוֹצֵא כְּרָאוּי בַּמָּה
 שְׁעוֹשָׂה. כִּי בִּשְׂרָר וְדָם אֵי אֶפְשָׁר לוֹ שְׂיֵצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ
 בְּשִׁלְמוֹת, וְאִין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּא בְּטְרוּנְיָה עִם
 הַבְּרִיּוֹת (עֲבוּדָה זָרָה ג.); וְלֹא נִתְּנָה תוֹרָה לְמַלְאָכֵי הַשָּׁרָת
 (קְדוּשֵׁין נד.); וְעַל אֵלוֹ הַמְּדַקְדְּקִים וּמַחְמִירִים בְּחֻמְרוֹת
 יִתְרוֹת. עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (ויקרא יח, ה): "וְחֵי בָהֶם" - וְלֹא
 שְׂיָמוּת בָּהֶם (יומא פה:); כִּי אִין לָהֶם שׁוּם חַיּוֹת כְּלָל,
 וְתַמִּיד הֵם בְּמָרָה שְׁחוּרָה, מִחֻמַּת הַשְּׂנֵדָמָה לָהֶם שְׂאִינָם
 יוֹצֵאִים יְדֵי חוֹבָתָם בְּהַמְצוּוֹת שְׁעוֹשִׂים, וְאִין לָהֶם שׁוּם
 חַיּוֹת מִשׁוּם מְצוּהָ, מִחֻמַּת הַדְּקֻדּוּקִים וְהַמְּרוֹת שְׁחוּרוֹת
 שְׁלָהֶם; וְכָל זֶה בָּא מִפְּנֵי שְׂאִין אָדָם לוֹמֵד שְׁלַחַן עָרוּךְ;
 כִּי אִם הָיָה נִזְהָר וְלוֹמֵד שְׁלַחַן עָרוּךְ, הָיָה רוֹאֶה אֶת
 הַהֶלְכָה לְפָנָי עֵינָיו, וְלֹא הָיָה מַחְמִיר יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר כָּתוּב
 בְּשְׁלַחַן עָרוּךְ, שְׁזֵהוּ רַק דְּמִיוֹנוֹת. לְזֹאת, אֶהוּבִי, בְּנֵי
 הַיִּקָּר! מֵאַחַר שְׁעָבַר עָלֶיךָ מֵהַשְּׁעָבַר, וְנִתְּבַלְבְּלָה
 דְּעִתְךָ לְגַמְרִי, עַד שְׂאִין אַתָּה שׁוֹלֵט עַל עֲצָמְךָ [כִּי מִי
 שְׁנִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, דְּעִתּוֹ
 נִעֲשִׂית מְבִהֶלֶת וּמְבַלְבֶּלֶת מְאֹד, וְאִינוֹ שׁוֹלֵט עַל
 עֲצָמוֹ], וְתִתְחִיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁלַחַן עָרוּךְ כְּסִדְרָן,
 מִחֲבֵר רַמ"א, אֲשֶׁר נִתְחַבֵּר עַל-פִּי רוּח־הַקֹּדֶשׁ עֲלִיוֹן
 מְאֹד, וְאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב),

שָׁפֵל הַהֶעֱלָמָה וְהַהֶסְתָּרָה שְׁנֵעֵלָם וְנִסְתָּר מֵהָאָדָם
הָאֱלֹקוֹת, זֶה בָּא מֵהֵיכָר הָרַע. וְהַתְּקוּן לְזֶה - לְלַמֵּד
פּוֹסְקִים. כִּי כְּשֶׁאָדָם לּוֹמֵד פּוֹסֵק, עַל־יְדִיזָה הוּא עוֹקֵר
אֶת הֵיכָר הָרַע מִלְּבוֹ, וְנִתְפָּשֵׁט עַקְמוּמִיּוֹת שֶׁבְּלְבוֹ,
וְזוֹכָה לְיִשְׁרוּת לֵב, וְאֵין לוֹ כְּבֹר שׁוֹם קְשִׁיּוֹת - לֹא עַל
עֲצָמוֹ וְלֹא עַל אַחֲרִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא עַל הַקְּדוֹש־שְׁכָרוֹךְ
הוּא. אֲשֶׁר בְּדֶרֶךְ כָּל מִי שֶׁנִּכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה,
הוּא מְלֹא קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ. לְזֹאת, אֶהוּבִי,
בְּנֵי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַגִּיעַ לְתְּקוּן - לְתַקֵּן אֶת
עֲצָמְךָ, תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת גְּדוֹלָה לְלַמֵּד בַּשְּׁלֶחַן
עָרוֹךְ בְּכָל יוֹם, וְטוֹב מְאֹד שֶׁתַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ שְׁנֵי
שְׁעוּרִים: שְׁעוּר אֶחָד פָּשוּט, לְגֹרֵם הַרְבֵּה כְּסִדְרָן מְחַבֵּר
רַמ"א מְאֲרָבֶעַת חֵלְקֵי שְׁלֶחַן עָרוֹךְ, וְכֵן תִּתְנַהֵג כָּל יְמֵי
חַיֶּיךָ, וְשְׁעוּר שְׁנֵי: לְלַמֵּד בְּעֵינֵי טוֹר, בֵּית יוֹסֵף וּבֵית
חֲדָשׁ, וְהַטּוֹרֵיזָהב וְהַמְּגִן אֲבָרָהִם, הַשְּׁפִתֵי־כֹהֵן
וְהַמְּאִירֵת־עֵינַיִם. וְזֶה לּוֹקֵחַ, כְּמוֹבֵן, שָׁנִים עַל גְּבֵי שָׁנִים
לְסִיִּם, אֲבָל אִם לּוֹמְדִים בְּכָל יוֹם קִצָּת, לְבִסוּף זוֹכִים
לְסִיִּם אֶת כָּל הַפּוֹסְקִים: טוֹר, בֵּית יוֹסֵף וְכוּ' וְכוּ',
וְהַשְּׁלֶחַן עָרוֹךְ וְהַמְּגִי אֶרֶץ עֲלִיָּהֶם וְכוּ' וְכוּ'. וּבְכֻלָּל,
טוֹב מְאֹד לְמִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית לְעֵין בְּסִפְרֵי הַפּוֹסְקִים,
וּבְפָרֵט בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלוֹ, שֶׁנִּתְרַבּוּ הַלְּקוּטִים מִהֶלְכוֹת

שונות, אֲשֶׁר דָּבַר גָּדוֹל עָשׂוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה כָּל אֶחָד יָכוֹל
לְעֵיִן בְּהִלָּכָה וּלְבָרֵךְ לְעֶצְמוֹ הַלָּכָה בְּרוּרָה; אֲשֶׁר־י מִי
שְׁלוֹמֵךְ בְּכָל יוֹם פּוֹסְקִים!

פְּרִיָה וּרְבִיָה

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוֹבִי, בְּנִי, שְׁעַקֵּר תִּקְוֹן הַבְּרִית, וּבְפָרֵט
עַל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
הוּא לְהִתְחַתֵּן וּלְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת; כִּי תִכְלִית הַבְּרִיָּאָה
הִיְתָה, שְׁהָאָדָם יִתְחַתֵּן וְיוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת. וְלָכֵן אִם
אָדָם נִכְשָׁל כְּבָר בַּפְּגָם הַבְּרִית, עָלָיו לַעֲסֹק לְתִקּוֹן חֲטָא
זֶה, עַל־יְדֵי שְׁתוֹלִיד בָּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים. וְזֹאת הִיא
תִּכְלִית יְרִידַת הָאָדָם לָעוֹלָם הַזֶּה - לְהַמְשִׁיךְ גְּלוּי הָאֵין
סוּף בְּרוּךְ הוּא הַסּוֹבֵב כָּל עֲלָמִין מִהָעֵלָם אֶל הַגְּלוּי;
הֵינּוּ מֵה שְׁהִיָּה עַד עֵתָה נֶעְלָם וְנִסְתָּר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.
תִּכְלִית הַבְּרִיָּאָה הִיְתָה שְׁאָדָם יִתְחַתֵּן וְיוֹלִיד בָּנִים
וּבָנוֹת, וְיֵאִיר בָּהֶם אֶת הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְזֶה
הַתִּקְוֹן הַכִּי גָדוֹל שְׁיִכּוֹלִים לְתִקּוֹן בְּעוֹלָם. וְחֻכְמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים אֹמְרִים (בְּרָכוֹת י.), שְׁחִזְקִיהוּ הַמְּלֶךְ לֹא רָצָה
לְהִתְחַתֵּן, כִּי רָאָה שְׁיִצְאוּ מִמֶּנּוּ יְלָדִים לֹא צְדִיקִים,

וְאָמַר לוֹ יִשְׁעֶיָה הַנְּבִיא : בְּהֵדִי כָּבָשִׁי דְרַחֲמָנָא לָמָּה לָךְ ;
 מָה אַתָּה צָרִיךְ לְהַכְנִיס בְּמִקּוֹם שְׂאִינוֹ שִׁיךְ אֵלֶיךָ ? !
 אַתָּה עֲשֵׂה אֶת צוּוֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יַד־יָזָה
 הַתְּקוּן מִמִּילָא יָבֵא ; לְמִדִּים מְכָאן, שְׂאֲפִלוֹ חִזְקָיָהוּ
 שְׁהֵיָה כָּל-כֶּף גָּדוֹל, וְכּוֹנֵנְתּוֹ לְשָׁמַיִם הֵיְתָה, בְּזָה שְׁלֵא
 רְצָה לְהִתְחַתֵּן, אַף-עַל-פִּי-כֵן בָּא אֵלָיו יִשְׁעֶיָה הַנְּבִיא
 וְאָמַר לוֹ : "צוֹ לְבֵיתְךָ כִּי מֵת אַתָּה" - בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא ; כִּי אָדָם מְכָרַח לְהִתְחַתֵּן וּלְהוֹלִיד בָּנִים
 וּבָנוֹת יֵהִיוּ אִיךְ שְׂיֵהִיוּ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (יְבָמוֹת סג:) : כָּל יְהוּדֵי שְׂאִינוֹ עוֹסֵק בַּפְּרִיָה וְרִבְיָה, כְּאֵלוֹ
 שׁוֹפֵךְ דָּמִים וְכוּ', וּכְאֵלוֹ מְמַעֵט הַדְּמוּת וְכוּ', וְגוֹרֵם
 לְשִׁכְיָנָה שְׁתַּסְתַּלֵּק מִיִּשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן ; עַל כֵּן
 כָּל מִי שְׂיִוָדַע בְּנִפְשׁוֹ שְׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִתְחַתֵּן
 וּלְהוֹלִיד בָּנִים וּבָנוֹת, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר תְּקוּן הַבְּרִית, וּבְזָה
 שְׂאָדָם מִתְחַתֵּן וְעוֹסֵק בַּפְּרִיָה וְרִבְיָה, הוּא מוֹרִיד אֶת
 הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּלְבוּשִׁים וּבְכִלִּים, וְאֵין עוֹד
 תְּקוּן יוֹתֵר גָּדוֹל לְאָדָם כְּמִי שְׂמוֹרִיד נְשָׁמוֹת בְּגוֹפִים
 דִּיקָא, וּמְכָל שְׂכֵן כְּשִׁמְחָנֵךְ אֶת בְּנָיו וּבָנוֹתָיו בְּאַמוּנָה,
 שְׁעַל-יַד־יָזָה מִבְּטָח לוֹ, שְׂיִמְחֵלוּ לוֹ עַל כָּל עוֹוֹנוֹתָיו.
 וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַמִּתְחַתֵּן וְעוֹסֵק בַּפְּרִיָה וְרִבְיָה,

לְהוֹלִיד בְּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים, שְׁבֻזָּה תְלוּיָה קְדֻשַׁת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא קְדֻשַׁת הַבְּרִית, אֲשֶׁרִי לוֹ!

צַדִּיק

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לָשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי הַהֲתַקְרְבוֹת אֶל
הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְכָל מֵה שֶׁהָאָדָם יוֹדֵעַ, שֶׁחֲטָא וּפָגַם
בְּיוֹתֵר, עָלָיו לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר; כִּי אֵין
לוֹמֵר, שְׂדֵי לִי שְׂאֲחֻזִּיק אֶת עֲצָמֵי אֶצֶל צַדִּיק קָטָן,
וְהִלֹּאִי אֶהְיֶה כָּמֹהוּ, כִּי כָמוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת, שֶׁאָדָם חוֹלָה
וּמְחַפֵּשׂ רוֹפֵא גָדוֹל, וְכָל מֵה שֶׁמֶרְגִּישׁ שֶׁהוּא יוֹתֵר
חוֹלָה, הוּא מְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׁ רוֹפֵא יוֹתֵר גָּדוֹל, וְאֵינוֹ
אוֹמֵר שְׂדֵי לוֹ בְּרוֹפֵא קָטָן, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּאֵין
עֶרְךָ כָּלֵל, כְּשֶׁאָדָם חֲטָא בַּחֲטָאִים וּבְעוֹנוֹת מְגִנִּים,
עָלָיו לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אַחַר הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה
וּנְפִלְאָה מְאֹד, אֲשֶׁר יָכוֹל לְהוֹרִיד אֶת כָּל הָאִוּרוֹת
הַרוּחָנִיִּים עַד לְמַטָּה מְטָה, מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן,
מַעֲלָה לְעֵלּוּל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל). וּבְפֶרֶט מִי
שִׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ שֶׁחֲטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת

זרע לבטלה, שעל־ידי־זוה נחשכים ממנו כל האורות, עד שרעים ומרים לו החיים, וחשך בעדו ולא אור, הוא מכרח להתקרב אל הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, אשר יכול לתקן גם אותו; כי צריכין לראות ולהשתדל להתקרב לצדיק הגדול ביותר, וככל שהיא חולה בנפשו ופגום יותר ויותר, הוא צריך צדיק גדול יותר שיוכל לתקן גם נפשו הפגומה מאד; הינו כי הצדיק צריך אמנות גדולה וחקמה יתרה לתקן נפשות הפגומים, כי אי אפשר לומר להם תורה בפשיטות כפי מה שהם צריכים, מחמת ששכליהם פגומים מאד, וכל מה שיאמר להם יהיה נפגם ונתקלקל אצלם על־ידי כליהם הפגומים, על־ידי פגם הברית שלהם, כי אין יכולין לתפס דבורי הצדיק, כי אם כפי תקון הברית, שהיא תקון המחין, שהם הכלים לתפס ולקבל אור התורה והאמת של הצדיק. ומאחר ששכליהם פגומים מאד, אם כן מאין יבא עזרם? ! על־כן צריך הצדיק לתחבולות רבות מאד, להמשיך ולהוריד אור התורה והעצות הקדושות בדרך נפלא ונורא מאד, עד שיגיע לאזנם, עד שיבינו פשיטות העצה באמת לאמתה, איך לצאת מאפלה לאורה. וכל זה הוא סוד גדלת הצדיק, שעולה מעלה מעלה, עד

שְׁנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא בְּטֵל
 בְּמַצִּיאוֹת לְגַמְרֵי, וְכִבֵּר אֵין לְפָנָיו שׁוּם הִסְתַּכְלוֹת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה כָּלֵל, וְנִכְלָל בְּמָקוֹם שְׁנִכְלָל וְכוּ' וְכוּ', דִּיקָא
 הוּא יָכוֹל לְקָרֵב אֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת הַפְּגוּמוֹת בְּפָגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה; הֵינּוּ שְׁהַצְדִּיק בְּגִדְל
 קְדֻשָּׁתוֹ וּבִתְקוּף מַעֲלָתוֹ הָרַמָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, בְּמָקוֹם
 שְׂאֵין יָד שֶׁכָּל אָנוּשֵׁי מַגְעֵת לְשָׁם, זֶה הַצְדִּיק יָכוֹל לְצִיר
 הָאוֹר גַּם לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּמָקוֹם שְׂאֵין יָד הַקְּלָפוֹת
 וְהַסְטָרָא אַחֲרָא שׁוֹלְטִין שָׁם, וְאֲזִי יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר
 מִתְקַן וּמְצִיר לְטוֹבָה לְמַטָּה, עַד שֶׁלֹּא יוּכְלוּ פָגַם
 כְּלִיָּהֶם לְקַלְקֵל הָאוֹר וּלְצִירוֹ לְהַפֵּךְ, אֲדוּרְבָה! זֶה הָאוֹר
 הַמְתַקֵּן וְהַמְצִיר לְטוֹבָה יִתְקַן וַיִּזְכֶּךְ כְּלִיָּהֶם. כִּי יִזְכוּ עַל-
 יְדֵי הָאוֹר הַזֶּה לְתִקּוּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן
 הַכִּלִּים שֶׁל הָאוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמַּחֲיִן, וְהַעֲקָר - אִם
 יִזְכוּ לְהֶאֱמִין בּוֹ בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הֵם
 נִכְלָלִין בּוֹ וּמְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ הָאוֹר כְּפִי מַה שְׁצִירוֹ
 מְלַמְעָלָה עַד לְמַטָּה לְמַטָּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה. כִּי כִּי
 מְבָאָר בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטִימוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לו'),
 שְׁמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת קָמִיץ וְסָתִים לְמַטָּה, לְמַעְלָה
 בְּמִדְרָגָה הַגְּבוּהָה יוֹתֵר הוּא בְּחִינַת צִירֵי, בְּבְחִינַת צִיּוֹר
 וְכוּ', וְעַל-כֵּן הַצְדִּיק שֶׁהוּא גְּבוֹה מְאֹד בְּמִדְרָגָה גְּבוּהָה

מְאֹד, הוּא יְכוּל לְצַיֵּר כָּל הָאוֹרוֹת שְׁלִמְעָלָה בְּמִקְוֵמוֹתֵיהֶם הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁנִּחַשְׁבִּים אֶצְלָנוּ לְבַחֲיַנֵּת קָמִיץ וְסֹתִים, כִּי מִדְּרַגְתּוֹ גְּבוּהָהּ מְאֹד. וְעַל־כֵּן כָּל מֵה שֶׁהוּא פָּגוּם יוֹתֵר, הוּא צָרִיךְ צְדִיק גָּדוֹל בְּיוֹתֵר שְׁיַעֲסֹק בְּתַקּוּן נִפְשׁוֹ, הֵינּוּ שֶׁצָּרִיךְ צְדִיק גָּדוֹל בְּיוֹתֵר שְׁיֻכַּל לְצַיֵּר הָאוֹר לְמַעְלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר, וְלְהַמְשִׁיכוֹ בְּבַחֲיַנֵּת צִיּוֹר וְתַקּוּן לְטוֹבָה לְמַטָּה לְמַטָּה יוֹתֵר, וְלֹא יוּכְלוּ לְנַגֵּעַ בּוֹ יְדֵי זָרִים; כִּי הָאָדָם עַל־יְדֵי חֲטָאוֹ הוּא יוֹרֵד לְמַטָּה וּפּוֹגֵם לְמַעְלָה, שֶׁמִּסְלֵק הָאוֹר מִהָעוֹלָמוֹת הַשְּׂיִכִּים לְשַׁרְשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְהַכֹּל כְּפִי הַפָּגָם, כֵּן יוֹרֵד לְמַטָּה לְמַטָּה, וְכֵן פּוֹגֵם לְמַעְלָה לְמַעְלָה. לְמַשָּׁל, כְּשֶׁחָס וְשָׁלוֹם, פּוֹגֵם בְּעֵבְרָה אַחַת, אֲזִי כְּפִי הַפָּגָם, כֵּן מִסְלֵק הָאוֹר מֵאִיזָה עוֹלָם. כְּגוֹן: שֵׁשׁ שֶׁאֵינּוּ פּוֹגֵם בְּחֲטָאוֹ, כִּי אִם בְּעוֹלָם הַיְצִירָה, וְאִז גַּם יְרִידָתוֹ לְמַטָּה אֵינָה יְרִידָה גְּדוּלָה כָּל כָּף, וְכְשֶׁחָס וְשָׁלוֹם, פָּגָם יוֹתֵר, אֲזִי מַגִּיעַ הַפָּגָם, חָס וְשָׁלוֹם, בְּעוֹלָם גְּבוּהָהּ יוֹתֵר, וְגוֹרֵם אַחֲזִיזַת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא גַם שָׁם, וְאֲזִי יְרִידָתוֹ גַּם־כֵּן עֲמֻקָּה יוֹתֵר, חָס וְשָׁלוֹם, וְכֵן לְהֵלֵן, חָס וְשָׁלוֹם. נִמְצָא, זֶה שֶׁפָּגָם בְּעוֹלָם הַיְצִירָה וְגַרְם אַחֲזִיזַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא שָׁם, אֲזִי אִם יְהִי נִמְשָׁךְ הָאוֹר שֶׁקָּמִיץ וְסֹתִים מִבְּרִיאָה לַיְצִירָה כְּדֵי שְׁיַצְטִיר בַּיְצִירָה, וְהַכֹּל נִחַשְׁךְ מִפְּנֵינוּ, וְלָכֵן לֹא הָיָה

נִשְׁאָר לוֹ לְקַבֵּל שׁוּם עֲצָה וְלָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם; כִּי
 כְּשִׁיצְטָרֵךְ לְצִיר הָאֹר בִּיצִירָה, יִצְטִיר לְהִפְךָ, חֵס
 וְשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי הַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְהַקְּלָפוֹת שְׁגָרָם
 לְהִתְאַחֵז שָׁם. עַל־כֵּן בְּהִכָּרַח שְׂוִיתְקָרַב לְצַדִּיק גָּדוֹל
 כְּזֶה, שְׂוִישׁ לוֹ כַּח לַעֲלוֹת לְעוֹלָם הַבְּרִיאָה שְׁגָבָה יוֹתֵר,
 וְלְצִיר שָׁם הָאֹר לְטוֹבָה וְלְבִרְכָה, וְלְהַמְשִׁיךְ זֶה הָאֹר
 בְּבַחֲיַנַּת צִיּוֹר לְבִרְכָה, עַד מְקוֹמוֹ שְׁנַפֵּל לְשָׁם עַל־יְדֵי
 חֲטָאוֹ, בְּאִפְן שֶׁלֹּא יִגְעוּ בּוֹ יְדֵי זָרִים, שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת
 וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא הַנֶּאֱחָזִין בּוֹ, כִּדֵּי שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְהִפְךָ
 דַּעְתּוֹ מִן הָאֱמֶת, שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְצִיר הָאֹר לְהִפְךָ, חֵס
 וְשָׁלוֹם. וְכֵן כְּשִׁפּוּגִים יוֹתֵר, וּפּוּגִים בְּעוֹלָם גָּבָה יוֹתֵר,
 הוּא צָרִיךְ צַדִּיק גָּדוֹל וְגָבָה יוֹתֵר, שְׂוִיוֹכֵל לַעֲלוֹת לְעוֹלָם
 גָּבָה עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר, לְצִיר שָׁם הָאֹר לְבִרְכָה, וְלְהוֹרִידוֹ
 לְמַטָּה לְמַטָּה יוֹתֵר לְמָקוֹם שְׁנַפֵּל לְשָׁם, חֵס וְשָׁלוֹם, וְכֵן
 לְהֵלֵךְ, חֵס וְשָׁלוֹם. עַד שְׂוִישׁ שְׁנַפְּלוֹ כָּל כָּךְ, וּפְגָמוֹ כָּל־
 כָּךְ, עַד שְׁפָגְמוֹ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת שְׁלִמְעָה עַד לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה עַד אֹר הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת קָמִיץ וְסָתִים
 מִמֶּשׁ, שְׂשָׁם עָקָר בְּחִינַת קָמִיץ. כִּי הוּא קָמִיץ וְסָתִים
 מְכָל הָעוֹלָמוֹת שְׁלִמְעָה, וְכִשְׁפָּגְמוֹ כָּל־כָּךְ גַּם יְרִידָתָם
 עֲמֻקָּה מְאֹד מְאֹד, עַד שְׂוִישׁ שְׁנַפְּלוֹ לְשָׁאוֹל תַּחֲתִיּוֹת
 וּמַתְּחָתָיו, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאִז אֵי אֶפְשָׁר לְתַקְנָם, כִּי אִם

על־ידי הצדיק הגדול במעלה מאד מאד, שִׁיכוֹל לַעֲלוֹת
לְמַעְלָה מֵעֵלָה עַד אֵין סוּף, וְלִיָּרֵד עַד אֵין תַּכְלִית, וְהוּא
יְכוֹל לְצַיֵּר הָאוֹר גַּם לְמַעְלָה מֵעֵלָה, כִּי הוּא מִמְּשִׁיךְ
הָאוֹר מִבְּחִינַת הַקֶּמֶץ הָעֲלִיּוֹן שְׂאִין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ,
שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתָר עֲלִיּוֹן. וּמִשָּׁם הוּא מִמְּשִׁיךְ הָאוֹר
וּמְצַיֵּרוֹ שָׁם בְּבְחִינַת בְּרָכָה; כִּי בְּגִדְל פָּחוּ וְחֻכְמָתוֹ יִשׁ
לוֹ כַח לְצַיֵּר הָאוֹר גַּם שָׁם, וְהוּא מִמְּשִׁיךְ הָאוֹר בְּגִדְל
פָּחוּ דְרָךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּמְצַיֵּרוֹ בְּכָל עוֹלָם וְעוֹלָם
לְטוֹבָה וְלְבְרָכָה, עַד שֶׁמִּמְּשִׁיךְ עֲצוֹת טוֹבוֹת בְּחִינַת אוֹר
מְצַיֵּר לְבְרָכָה לְמַטָּה לְמַטָּה, עַד שֶׁמִּגִּיעַ הָאָרֶה וְתִקּוֹן
אֲפָלוֹ לְאֵלוֹ הַנִּפְשׁוֹת שֶׁנִּפְלוּ לְמַטָּה לְמַטָּה מְאֹד לְמָקוֹם
שֶׁהֵם שָׁם. כִּי כָּל מֵה שֶׁהַצְּדִיק עוֹלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר,
וּמְצַיֵּר הָאוֹר לְמַעְלָה יוֹתֵר, הוּא יְכוֹל לְהַמְשִׁיכוֹ לְמַטָּה
לְמַטָּה יוֹתֵר, כַּמּוֹבֵן כָּל זֶה בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו); וְעַל־כֵּן כָּל מֵה שֶׁהוּא חוֹלָה
בְּנִפְשׁוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הוּא צָרִיךְ רַבִּי גְדוֹל שֶׁהוּא צְדִיק
גְדוֹל בְּיוֹתֵר. וְזֶה בְּחִינַת קַרְבָּנוֹת וְקִטְרֵת; כִּי אֵיתָא (זֵהר
נח סה.), שֶׁסְּלוּקָא דְקַרְבָּנִין עַד אֵין סוּף, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן
אָנוּ אוֹמְרִים קַרְבָּנוֹת לְתַקֵּן עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, שֶׁהוּא עוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן בְּיוֹתֵר כְּפִדּוּעַ; הֵינּוּ כִּי קַרְבָּנוֹת יִשׁ לָהֶם זֶה
הַכַּח לַעֲלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְלְתַקֵּן וּלְצַיֵּר הָאוֹר שָׁם

בְּמָקוֹם שֶׁאֵין יָד הַקְּלָפוֹת יְכוּלָה לְהִגִּיעַ לְשָׁם, עַל־יְדֵי שׁוֹם פָּגָם שֶׁבְּעוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, כִּי הַקְּרָבָנוֹת עוֹלִין עַד אֵין סוּף, שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִן הַכֹּל, וְהֵם מִמְּשִׁיכֵין הָאוֹר מִשָּׁם, וּמְצַיְרִין הָאוֹר שָׁם לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וּמְשַׁבְּרִין כַּח הַקְּלָפוֹת עַד שְׁמוֹרִידִין הָאוֹר לְמַטָּה לְמַטָּה, וּמְבַטְּלִים וּמְשַׁבְּרִין כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא הַנֶּאֱחָזִין אֶפְלוּ בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, שֶׁשָּׁם אֲחִיזְתָּם בְּיוֹתֵר, גַּם אוֹתָן מְבַטְּלִין הַקְּרָבָנוֹת, עַל־יְדֵי גְדֹל כְּחָם, עַל־יְדֵי עֲצָם הָאוֹר שֶׁהַמְּשִׁיכוֹ מְלַמְּעָה מַעְלָה בְּבַחֲיַנַּת צִיּוֹר לְבָרְכָה. וְזֶה בְּחִינַת קְטָרֶת, שֶׁהוּא הַמְּבַחֵר מִכָּל הַקְּרָבָנוֹת, כִּי קְטָרֶת עוֹלָה לְמַעְלָה מִכָּל הַקְּרָבָנוֹת, עַד שֶׁמְצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, עַד שֶׁמְכַנִּיעַ בוֹ וּמְבַטֵּל עִמָּקֵי עִמָּקֵי הַקְּלָפוֹת, וּמוֹצִיא כָּל הַנֶּפְשׁוֹת וְכָל נְצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה מִשָּׁם, שֶׁזֶהוּ סוּד י"א סְמָנֵי הַקְּטָרֶת; הֵינּוּ שְׁכָל מַה שֶׁעוֹלִין מַעְלָה יוֹתֵר, יְכוּלִין לְתַקֵּן הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּפְלָה לְעִמָּקֵי הַקְּלָפוֹת בְּיוֹתֵר, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה צָרִיכִין לְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר. וְזֶהוּ בְּחִינַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֶׁאֲז נִכְנָס הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל לְפָנָי וּלְפָנָיִם עִם קְטָרֶת, לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; הֵינּוּ שְׁכָל מַה שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ כַּפָּרָה וְתַקּוּן לְהַנְּצוּצוֹת שֶׁבְּעִמָּקֵי הַקְּלָפוֹת, יוֹתֵר צָרִיכִין לְעֵלוֹת לְמַעְלָה יְתָרָה יוֹתֵר. וְעַל־

כֵּן בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, שֶׁהִיא צָרִיךְ הַכֹּהֵן גָּדוֹל לְכַפֵּר עַל
 כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל כָּל הַחַטָּאִים וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים
 שֶׁגָּרְמוּ לֵירֵד לְעַמּוּקֵי הַקְּלָפוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עַל־כֵּן הוּא
 צָרִיךְ לַעֲלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת מֵה
 שְׁנַכְנַס לְפָנָיו וְלִפְנֵימֵי, שְׁאֵז נִכְנַס לְמָקוֹם שְׁנַכְנַס, לְקַדְּשָׁה
 עֲלִיוֹנָה וּגְבוּהָהּ מְאֹד מְאֹד לְמַעְלָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ
 שְׁכַת־טוֹב (וַיִּקְרָא טז, יז): "וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאוֹהֶל מוֹעֵד
 בָּבֵאוּ לְכַפֵּר בִּקְדֹשׁ" וְכוּ', וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (יְרוּשָׁלַיִם, בְּרָכוֹת, פָּרָק א'): "וְכָל אָדָם הָעֲלִיּוֹן וְכוּ', וְהֵבֵן
 הַיֵּטֵב, לְהֵיכָן נִכְנַס הַכֹּהֵן גָּדוֹל. וְכָל זֶה כְּדֵי לְכַפֵּר עַל
 כָּל הַחַטָּאִים, כְּדֵי לְתַקֵּן אוֹתָם שְׁנַפְּלוּ לְעַמּוּקֵי הַקְּלָפוֹת.
 וְהַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא גָּדוֹל יוֹתֵר אֲפֹלוּ מִהַכֹּהֵן גָּדוֹל,
 שְׁנַכְנַס לְפָנָיו וְלִפְנֵימֵי, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (סוֹטָה ד:): "יִקְרָה הִיא מִפְּנִינִים" (מִשְׁלֵי ג, טו) - מִכֹּהֵן
 גָּדוֹל שְׁנַכְנַס לְפָנָיו וְלִפְנֵימֵי; כִּי יֵשׁ עֲבֵרוֹת שְׁגָם הַכֹּהֵן
 גָּדוֹל אֵינוֹ יָכוֹל לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, כְּמוֹ
 שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא פה:), שֵׁשׁ עֲבֵרוֹת
 שְׂיוֹם הַכַּפּוּרִים תּוֹלָה וּמִיתָה מְכַפֶּרֶת, אֲבָל הַתְּלָמִיד
 חָכֵם הָאֵמֶת יָכוֹל לְהַכְנִס עוֹד לְפָנָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר,
 וְלְהַמְשִׁיךְ כַּפָּרָה וְתַקּוּן גַּם לָהֶם, וְזֶה (מִשְׁלֵי טז, יד):
 "חֲמַת מֶלֶךְ מִלְּאֲכִי מוֹת וְאִישׁ חָכֵם יִכְפָּרְנָה"; הֵינּוּ

שֵׁשׁ עֶוֹנוֹת שְׁגוּרָמִים חֲמַת מְלֶךְ, חֵס וְשָׁלוֹם, עַד שְׂאִין מוֹעִילָה לָּהֶם אֲפֹלוּ הַכַּפָּרָה שֶׁל הַכֹּהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי אִם מִלְּאֲכִי מוֹת, שְׂאִין נִגְמַרְת כַּפָּרְתוֹ עַד הַמִּיתָה, בְּחִינַת: "יּוֹם הַכַּפּוּרִים תּוֹלָה וּמִיתָה מְכַפֶּרֶת", אֲבָל "וְאִישׁ חָכָם יִכְפַּרְנָה"; כִּי הַחֲכָם הָאֵמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים, יָכוֹל לְתַקֵּן הַכֹּל, אִם יִזְכֶּה לְהֵאֱמִין בָּהֶם בְּאֵמֶת. וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! מֵאַחַר שֶׁכָּבַר נִכְשֵׁלֶת בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִעְלָמוּ וְנִסְתָּרוּ וְנִחַשְׁכוּ מִמָּךְ כָּל הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים, כִּי עַל־יְדֵי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה מְאֻבָּדִים אֶת הַמַּחֲיִין, וְאִין לוֹ כֵּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם אוֹרוֹת רוּחָנִיִּים, וְלָכֵן עָקַר הַתְּקוּן הוּא רַק עַל־יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְלִהְתְּקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים, הַיְכוּלִים לְתַקֵּן אוֹתוֹ, וְלִהְמַשִּׁיף גַּם עָלָיו אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים, אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת, עַד שֶׁאֲפֹלוּ הֵכִי גָרוּעַ שֶׁנִּפְּל לְעַמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, וּמָרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד, וְאִינוּ רוֹאֵה מְשׁוּם דְּבָר רַק חֲשׂוֹף, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מַחְשִׁיף אֶת הָעֵינַיִם, עַד שֶׁאִינוּ זוֹכֵה לְהַשִּׁיג רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, עִם כָּל זֹאת גָּדוֹל כַּח הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁיָּכוֹל לְהֵאִיר גַּם עַל נַפְשׁ פָּגוּם כְּזֶה אוֹר הָאִין סוּף בְּרוּף הוּא בְּגִלּוּי נִפְלָא מְאֹד. וּמַחְמַת שְׁהַסָּמ"ך־מ"ם וְהַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא יוֹדְעִים זֹאת,

על־כֵּן הֵם מְקִימִים מַחְלֶקֶת גְּדוּלָה עַל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, לְבַל יוּכְלוּ כָּל הַפְּגוּמִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו. וּבְפֶרֶט אֱלוֹ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, הֵם שׁוֹמְעִים אֶת הַמַּחְלֶקֶת שֶׁיֵּשׁ עַל הַצְּדִיק הָאֱמֶת (לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'), וְהֵם מְתַרְחֲקִים מִמֶּנּוּ וּמַעֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וּמֵהַסְּפָרִים הַמְּגִלִּים עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת אֵיךְ לָשׁוּב אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ; כִּי הַסֵּמ"ךְ מ"ם וְהַסֵּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת מְתַלַּבְּשִׁים בְּבִנְיַ אָדָם רְשָׁעִים אַרוּרִים, פְּגוּמִים מְאֹד בַּפְּגַם הַבְּרִית, וְנוֹלְדוּ פְּגוּמִים, רַחֲמָנָא לִישׁזְבֹּן; כִּי לֹא יִמְלֹט שְׂאָדָם יְדַבֵּר עַל צְדִיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, שֶׁדְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יְתַבָּרֵךְ בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו, אֲלֹא אִם־כֵּן נִכְשָׁל בְּעֲצָמוֹ בַּפְּגַם הַבְּרִית, וְכֵן נוֹלַד בַּפְּסוּל, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן. וְכָלֵל זֶה תִּקַּח בְּיָדְךָ - כִּי אֵין מִתְעַסֵּק בַּמַּחְלֶקֶת עַל הַצְּדִיקִים, אֲלֹא מִי שֶׁנוֹלַד פְּגוּם, וַיֵּשׁ פְּסוּל בְּמִשְׁפַּחְתּוֹ, וְחַי חַיִּים פְּסוּלִים וּפְגוּמִים, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן. וְדַבֵּר זֶה אֵין אֶף אֶחָד יוֹדֵעַ אֲלֹא הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא; וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיִּקָּר, מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלֶיךָ כְּבָר מֵה שֶׁעָבַר, רְאֵה לְבוֹחַ אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, הֵיכּוֹל לְתַקֵּן אוֹתְךָ בְּתַקוּן גָּמוּר, וּלְהֵאִיר עָלֶיךָ הָאוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲפֹלוּ בְּמָקוֹם שֶׁאַתָּה נִמְצָא, וְתִתְמִיד בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים הַמּוֹרִידִין אֶת שְׁכִינַת

עֲזוּ יִתְבָּרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ
 וּמַעֲכָב. וְאִם יֵשׁ אֶחָד שֶׁמִּבְּזָה אוֹ קוֹרֵעַ סִפְרֵי הַצְּדִיק
 הָאֲמֵת, בְּיָדוּעַ לָךְ שֶׁהוּא מְאֹד פָּגוּם בְּנַפְשׁוֹ, וְכִמְעַט
 שְׂאִין עֲבָרָה שְׁלֵא עָבַר, כִּי אֵיךְ יִתְכַּן שְׁלֵא יִכָּנֵס אֵיזָה
 פֶּחַד וְיִרְאָה לְבַר יִשְׂרָאֵל לְבִזּוֹת אוֹ לְקָרֵעַ אֵיזָה סֵפֶר
 מִסִּפְרֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵת, הַמְגִלָּה עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת
 אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ? ! וְעַל־כֵּן כָּלָךְ, אֶהוּבִי, בְּנִי,
 מְכַל אֵלוֹ הַלְּצִים הַמְתַּנַּגְדִּים וְהַחוֹלְקִים עַל הַצְּדִיק
 הָאֲמֵת וּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְתִהְיֶה חָכָם, וּבֵין תָּבִין אֶת
 אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ, וְתַחֲזִיק בְּהַצְּדִיק הָאֲמֵת בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ
 הַכִּי גְדוּלָה, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אַתָּה
 רַק תַּעֲסֶק בְּתַקוּן נַפְשֶׁךָ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, וְתִזְכֶּה
 לְהַגִּיעַ אֶל קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא קְדֻשַׁת הַבְּרִית, וְיֵאִיר
 עָלֶיךָ הָאוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה
 וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְתִגִּיעַ אֶל תְּקוּנָךְ הַנִּצְחִי.

צְדָקָה

צְרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר צְדָקָה הִיא תְּקוּן
 הַבְּרִית, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר ז"ן,

חלק א', סימן רסד): צדקה היא תקון הברית, כי פגם הברית הוא, כי היה צריך להשפיע בקדשה למקום שצריך להשפיע, והוא סלק ההשפעה משם, והמשיכה, חס ושלום, למקום אחר, ועל־כך התקון על־ידי הצדקה, שעל־ידיה חוזר ומשפיע לשם אל הקדשה, ועל־ידיה נתקן. וזה בחינת: "ויבאו האנשים על הנשים" הנאמר בנדבת המשכן (שמות לה, כב); הינו בחינת זיוג שנעשה על־ידי הצדקה של נדבת המשכן. ועל־כך כשנותן לעני שאינו הגון, אזי אדרבה הוא נפגם יותר, כי חוזר ומשפיע למקום שאינו צריך; ולכן כל מי שיודע שחטא בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, עליו להרבות בצדקה. ועקר הצדקה - לקרב את נשמות ישראל אליו יתברך, כי במה שקלל בו יתקן; הינו על־ידי שהוציא את זרעו לבטלה, והשפיע את ההשפעה של טפי הזרע לבטלה, רחמנא לישזבן, עליו עכשו לנדב על הדפסת ספרי הצדיק האמת, המגלים את אמתת מציאותו יתברך, ומחזירים גלוי אלקות בתוך נשמות ישראל, ומחזקים ומעודדים ומשמחים אותם, ואין עוד צדקה יותר גדולה מזו, שאדם מנדב להדפיס את ספרי הצדיק האמת המגלים את הרצון העליון, רעוא דרעוין, שהכל מתנהג ברצונו

יתברך, כּמוּבָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לקוטי־הַלְכוֹת, בְּרֻכּוֹת
 הַשַּׁחַר, הַלְכָה ה', אוֹת לו'), אֲשֶׁר עָקַר הַצְּדָקָה לְתַן לְעַנְיִים
 הַגּוֹנִים וְכוּ', הַנְּכַלְלִים בְּהַזְקָנִים דְּקִדְשָׁה הַמוֹסִיפִים
 קִדְשָׁה וְכוּ', וּמַחְדָּשִׁים עֲצָמָן בְּכָל פַּעַם. וְזוֹ מַעֲלַת
 הַמְּסִיעַ בְּצִדְקָתוֹ לְהַדְפִּיס חֲדוּשֵׁי תוֹרָה הַגּוֹנִים עַל
 יְסוּדוֹת הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּם בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוּשׁ, כִּי עַל יְדֵי זֶה זוֹכָה
 בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר לְתַקֵּן הַנַּעֲשָׂה עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה, שֶׁהוּא
 לְהַעֲלוֹת הַדַּעַת שֶׁנֶּפֶל מֵהַזְקָנִים שְׂאִינָם כָּרְאוּי וְכוּ'
 (לקוטי־מוֹהֲרַנְ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ד'); הֵינּוּ מֵאֲרִיכֵי יָמִים שְׂאִין
 בָּהֶם שְׁלֵמוֹת, כִּי הֵם פּוֹגְמִים בְּרָצוֹן, וּמְכַנִּיִּים כְּאֵלוֹ
 הַכֹּל טָבַע, מְקַרָּה וּמְזַל, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן. אַךְ הַצְּדִיק
 הָאֱמִתִּי, עַל־יְדֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָתוֹ, הוּא בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת
 חֲדָשִׁים, כּמוּבָא (זֶהר בְּהַקְדָּמָה, י"ד ה.), עַל־יְדֵי־זֶה מְכַנִּים
 הַתְּחִדָּשׁוֹת בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂיִמְשְׁכוּ אֶל הַרָצוֹן
 הָעֲלִיּוֹן. וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִשׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַדְפָּסַת סְפָרֵי
 הַצְּדִיק הָאֱמִתִּי, וְנוֹתֵן צְדָקָה בְּעֵבוֹר זֶה, שְׂזֵה עָקַר
 שְׁלֵמוֹת הַצְּדָקָה, וּבְפָרֵט מִי שְׂיִוְדַע בְּנַפְשׁוֹ, שְׂחָטָא
 בְּפָגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת זָרַע לְבַטְלָה, עָלְיוֹ לְהַרְבוֹת
 בְּצְדָקָה בְּשַׁפַּע גָּדוֹל, כִּי עַל־יְדֵי צְדָקָתוֹ שְׁנוֹתֵן בְּשִׁבִיל
 לְהַדְפִּיס חֲדוּשֵׁי הַתוֹרָה שֶׁל הַצְּדִיק הָאֱמִתִּי, שְׂיִאִירוּ

בְּעוֹלָם, עַל־יַד־יְזֵה מִמְּשִׁיךְ הָאֲרֶת הַזְּקֵנִים דְּקִדְשָׁה וְכוּ',
 שְׂמִכְנִיסִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַתְּחִדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה,
 וּמֵרְאִים לָהֶם דְּרֶךְ אֵיךְ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה מֵאֲהָבָה;
 כִּי עַל־יְדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שְׂמִחְדָּשִׁים הַצְּדִיק
 הָאֱמֶת וְתִלְמִידוֹ בַּתּוֹרָה, עַל־יַד־יְזֵה מְבַטְלִין הַסְּפִקוֹת
 שְׁרוּצָה בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ לְהַפִּיל בְּרָצוֹן, לְהַכְנִיס בְּכָל
 הַפְּגוּמִים יְאוּשׁ וְסְפִקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן.
 אֲבָל הַצְּדִיקֵי הָאֱמֶת וְתִלְמִידוֹ מְחַדָּשִׁים בְּכָל פַּעַם
 סְפָרִים חֲדָשִׁים, לְהָאִיר דְּרֶךְ לְכָל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים
 אֵיךְ לָצֵאת מֵהַפֶּחַ יְקוּשׁ שֶׁנִּפְלוּ לָשָׁם. כִּי עֵקֶר הַסְּפָרִים
 הַקְּדוּשִׁים שֶׁבַּתּוֹרָה הֵם לְבַטֵּל הַסְּפִקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה; כִּי
 בְּכָל דּוֹר וָדוֹר נִחְלָשׁת׃ הַדַּעַת, עַד שֶׁאֵין יוֹדְעִין הַפְּרוּשׁ
 שֶׁבְּסְפָרֵי אֱמֶת, וְכֵן אֵין יוֹדְעִים אֵיךְ לַתֵּן עֲצָה לְנַפְשָׁם,
 עַל כֵּן מֵה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, כִּי הַסֵּמֶ"ךְ־מ"ם מְבַעִיר אֶת
 אֵשׁ הַתְּאֵאוֹת, וּמְכַשִּׁיל אֶת בְּנֵי הָאָדָם בְּעִבְרוֹת חַמּוּרוֹת,
 שֶׁמְזֵה נְתִיבוֹת כָּל הַסְּפִקוֹת וְהַבְּלוּלִים, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־
 אָדָם שְׁנוּפְלִים בְּעַקְמוּמִיּוֹת, וְנִתְעַקְּמוּ לְבָבָם בְּקִשְׁיוֹת
 וּבְסְפִקוֹת, וְנִתְרַחֲקִים עַל־יַד־יְזֵה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ. עַל־כֵּן
 בָּאִים הַחֲכָמִים הָאֱמֶתִיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וּמְבַאֲרִים
 לָנוּ בְּאוּרִים וּפְרוּשִׁים וְחֲדוּשִׁים בְּכָל דְּבַרֵי הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, וּמְתַבְּרִין מְזֵה סְפָרִים קְדוּשִׁים, כְּדֵי לְבַטֵּל

הַסְפִּיקוֹת שֵׁישׁ בְּדַבְרֵי הַתּוֹרָה שֶׁנִּכְתְּבוּ מִכָּבֶד. וְזֶה הֵן
בְּנִגְלָה וְהֵן בְּנִסְתָּר, שְׁכָל הַסְפָּרִים בָּאִים לְבֹאֵר
הַסְפִּיקוֹת, וְכָל הַסְפִּיקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה כְּלָם הֵם בְּחִינַת
סְפִיקוֹת בְּרָצוֹן, שְׂאִין יוֹדְעִין רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ שֶׁבַּתּוֹרָה
בְּשִׁלְמוֹת; כִּי כָּל מְצוּוֹת הַתּוֹרָה הֵן רְצוֹנוֹת שְׁלוֹ, שֶׁרָצָה
שֶׁזֶּאת הַמְצוָה נִקְיִים כָּךְ וְזֹאת הַמְצוָה כָּךְ, כְּגוֹן תְּפִלִּין
בְּד' פְּרָשִׁיּוֹת וְשֵׁל עוֹר וְכו'. וְכִשְׂשֵׁי סֶפֶק בְּאִיזָה דִּין
בְּתִפְלִין, הוּא בְּחִינַת סֶפֶק בְּרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִיךְ הָיָה
רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּמְצוָה זֹאת, כְּגוֹן: הַסֶּפֶק שֶׁנִּפְּלַ עַל-יַדֵּי
הַמַּחְלֻקֹת בֵּין רַש"י וְרַבֵּנוּ תָם בְּעֲנִין סֵדֶר הַפְּרָשִׁיּוֹת
וְכִיּוֹצֵא. וְכֵן כָּל הַסְפִּיקוֹת שֶׁבְּדִינֵי אִסוּר וְהֵתֵר וְכו', שְׁכָל
הַמַּחְבְּרִים הַכְּשָׁרִים בָּאִים לְבֹאֵר הַסְפִּיקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה,
וּמַחְבְּרִים מְזִה כַּמָּה סְפָרִים, הַכֹּל לְבֹאֵר הַסְפִּיקוֹת. וְכָל
מֵה שֶׁמְבַּאֲרִים הַסְפִּיקוֹת בְּיוֹתֵר מְבַטְלִים הַסְפִּיקוֹת
שֶׁמִּטִּיל מִצַּח הַנְּחָשׁ בְּרָצוֹן, בְּבְחִינַת הַמְתַקֵּת הַדִּין
בְּשִׁרְשׁוֹ, כִּי מֵאַחַר שֶׁמִּתְיַגְעִים הַחֲכָמִים הָאֱמִתִּיִּים
לְבֹאֵר הַסְפִּיקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה שֶׁהֵם הַסְפִּיקוֹת שֶׁל רְצוֹנוֹ
יִתְבַּרֵךְ, בְּזֶה הֵם מְחַזְקִים אֶת אֱמוּנַת הָרָצוֹן מְאֹד מְאֹד;
כִּי בְּזֶה מְפָרְסְמִין שֶׁהָעֵקֶר הוּא לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ,
רַק שֶׁנִּפְּלַ לָנוּ סֶפֶק אִיךְ הוּא רְצוֹנוֹ בְּמְצוָה זֹאת. וְעַל זֶה
הֵם מִתְיַגְעִים לְבֹאֵר לָנוּ, אִיךְ לְכוֹן רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכָל

מה שמתחזקים לכוון רצונו יתברך, בזה נתחזקת
 אמונת הרצון, כי היא בהא תליא; כי בודאי כל מה
 שמתחזקים יותר שיהכל מתנהג ברצונו יתברך, בודאי
 מתחזק הרצון של האדם לעשות רצונו, וכן כל מה
 שרוצים יותר לעשות רצונו יתברך, מתחזקת האמונה
 יותר, שיהכל ברצונו יתברך הפשוט; כי כל מצוותיו
 אמונה. נמצא, שהספרים הקדושים שמתחזקים בכל
 דור, הם בחינת חזוק הרצון, לבטל הספק של מצח
 הנחש, כי על ידי שהספרים מבארים כל הספקות
 שבתורה, שהם בחינת ספקות איך הוא רצונו יתברך
 בפרטיות בכל דיני המצוות, על ידי זה מבטלין
 הספקות הרעים והנפולים, שהם הספקות שמטיל
 מצח הנחש ברצון וכו'. ובפרט אלו שחטאו בפגם
 הברית - הוצאת זרע לבטלה, להם נתבלבל מח
 מחשבתם לגמרי, עד שקשה וכבד להם, להבין אפלו
 פשוטן של דברים, ואינם יודעים איך לקיים איזו מצוה
 אפלו הכי פשוטה, כי החטא הזה מבבלבל ומבהיל את
 המח והדעת לגמרי, ומכל שכן שנכנסים בהם ספקות
 באמונה הקדושה, על ידי מצח הנחש, על ידי הזקנים
 של הסטרא אחרא, המפילים עליהם זקנה כאלו
 הזקנו כבר בחטאיהם ובעוונותיהם. ויש שכל-כך

נָפְלוּ בְּדַעְתָּם, עַד שֶׁמִּתְיַאֲשִׁים לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כִּי נִדְמָה לָהֶם כְּאִלוֹ אָבֵד מָנוֹס וְתִקְוָה מֵהֶם, וְאִף פַּעַם כִּבְרָ לֹא יוּכְלוּ לְצֵאת מִהָרַע שֶׁנִּלְכְּדוּ בּוֹ. וְעַל־כֵּן כְּשֵׁנוֹתְנִין צְדָקָה בְּשִׁבִיל הַסְּפָרִים קְדוֹשִׁים, בְּזֶה מַבְטְלִין בְּיוֹתֵר מִצַּח הַנְּחָשׁ בְּתַכְלִית הַבְּטוּל. כִּי כִּבְרָ מִבְּאֵר שֶׁעָקַר הַתְּגַבְרוּתוֹ שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-י"מ"ם מִצַּח הַנְּחָשׁ הַמְּלַבֵּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּזִקְנִים מְאֲרִיכֵי יָמִים שְׂאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת, הוּא בְּיוֹתֵר עַל־יְדֵי הַסְּפָקוֹת שֶׁמְכַנְיָסִים בְּאֲנָשִׁים (שְׁמוֹת יז, ז): "הֵי־שׁ הַיְי"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין" וְגו', וּבְטוּלוֹ עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה שֶׁנוֹתְנִין בְּשִׁפְעַ לְהַדְפִּיס אֶת סְפָרֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר, הַמְּגַלִּים עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת לְכָל אֵלֹהֵי שְׁיָרְדוּ וְנָפְלוּ לְעִמְקָא דְתַהוֹמָא רַבָּא. וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה שֶׁנוֹתְנִין בְּשִׁבִיל הַדְּפֹסֶת הַסְּפָרִים שֶׁמַּבְטְלִים הַסְּפָקוֹת בְּשָׂרָשָׁם, נַעֲשֶׂה תִקְוֹן הַצְּדָקָה בְּשְׁלֵמוֹת נִפְלְאָה, כִּי עוֹקְרִים כָּל מִצַּח הַנְּחָשׁ לְגַמְרֵי, שֶׁלֹּא יוּכַל עוֹד לְהַפִּיל סְפָקוֹת כָּלָל. וְזֶה סוּד (תְּהִלִּים קיט, קמב): "צְדָקְתָּךְ צֶדֶק לְעוֹלָם, וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת"; הֵינּוּ "צְדָקְתָּךְ צֶדֶק לְעוֹלָם" - שְׂיִהְיֶה קִיוֵם לְהַצְּדָקָה לְעוֹלָם, זֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי "וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת" - עַל־יְדֵי שֶׁנוֹתְנִין צְדָקָה לְחֵבֵר סְפָרִים שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֶת וְתַלְמִידָיו, וּלְהַאֲרִים בְּעוֹלָם, לְבְּאֵר

דְּבַרֵי הַתּוֹרָה, שְׂיִדְעוּ הַכֹּל אֲמַתַּת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת
 "וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת", עַל-יְדֵי-זֶה בְּוֵדָאֵי צְדָקָתְךָ צְדָק
 לְעוֹלָם"; כִּי זֹאת הַצְּדָקָה קִיַּמַּת לְעוֹלָם. כִּי עָקַר תִּקּוּן
 הַצְּדָקָה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי זֶה בְּיוֹתֵר, וְהָעָקֹר הוּא הַסְּפָרִים
 הַקְּדוּשִׁים הַמְּבִיאִים לְיַדֵי מַעֲשֵׂה, לְיַדֵי קִיּוֹם הַתּוֹרָה.
 שְׁלֹזָה צְרִיכִין סְפָרִים רַבִּים מְאֹד עַד אֵין קֵץ, שְׂיֻכַּל כָּל
 אָדָם אֵיךְ שֶׁהוּא בְּכָל דְּרָגָה וְדְרָגָה וּבְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר
 עָלָיו כָּל יְמֵי חַיֵּי הֶבְלֹו בְּנַעֲרוֹתָו וּבְזַקְנוֹתָו וְכוּ', בְּטִיבוֹ
 וּבְעָקוֹ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שְׂיֻכַּל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְהַשְׁיב
 אֶת נַפְשׁוֹ, וּלְקַבֵּל וּלְשָׂאב מֵהֶם עֲצוֹת אֲמַתִּיּוֹת, אֵיךְ
 לְהַתְנַהֵג בְּאֶפֶן שֶׁיִּשְׁאַר קָיָם עַל עָמְדוֹ. וְאִם יִפֹּל לֹא יִטָּל
 וְכוּ'. וְעָקֹר הַתִּקּוּן - עַל-יְדֵי הַתְּחִזְקוֹת הַרְצוֹן, לְרִצּוֹת
 תָּמִיד רַק אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי בְּכָל מָה
 שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, אֵיךְ שֶׁהוּא, אִם מְחִזֵּק עֲצָמוֹ בְּרִצּוֹן,
 בְּוֵדָאֵי יְרַחֵם עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְיִוְרֶהוּ הַדֶּרֶךְ הָאֱמֶת
 לְכוּן רִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַד שֶׁיִּהְיֶה נַעֲשִׂים מְזֶה סְפָרִים
 קְדוּשִׁים לְבָאֵר דְּרָכִים וְעֲצוֹת לְבַטֵּל הַסְּפָקוֹת שֶׁיִּשׁ
 לְשָׂאֵר בְּנֵי-אָדָם, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים מ, ח) : "אֲזַ אֲמַרְתִּי הִנֵּה
 בָּאתִי בְּמַגֵּלַת סֵפֶר כָּתוּב עָלָי", שְׂזַכִּיתִי שְׁנַתְּרַבּוּ עַל יְדֵי
 סְפָרִים רַבִּים, וְזֶה עַל-יְדֵי (שָׁם) : "לְעֲשׂוֹת רִצּוֹנְךָ אֱלֹהֵי
 חַפְצָתִי", שֶׁעַל-יְדֵי הַרְצוֹן הַחֲזָק שֶׁחַפְצָתִי תָּמִיד

לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ, וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מַעֲי הָיוּ תָּמִיד, שְׂאֵפְלוּ
 כְּשֵׁלֹא זָכִיתִי לְהוֹצִיא מִהַכֹּחַ אֶל הַפֶּעַל לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ,
 הִיָּתָה תָּמִיד תוֹרָתְךָ נֶעְלָמָת בְּתוֹךְ מַעֲי, שֶׁהָיוּ הוֹמִים
 וּמִיַּחֲלִים תָּמִיד לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ, בְּבַחֲיִנַת (יְרֵמְיָהוּ ד, יט):
 "מַעֲי, מַעֲי, אוֹחִילָה" וְכוּ'. עַל־יַד־יָזָה זָכִיתִי לְסַפְּרִים
 רַבִּים, בְּבַחֲיִנַת: "בְּמַגִּלַּת סֵפֶר כָּתוּב עָלַי". וְזֶה גַם־כֵּן מֵה
 שְׂפָתוֹב (לְקוֹטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שֶׁעַל־יַד־י
 הַמַּחֲלֶקֶת נַעֲשֶׂה סֵפֶר, בְּבַחֲיִנַת (אִיּוֹב לא, לה): "וְסֵפֶר כָּתַב
 אִישׁ רִיבִי"; כִּי כָּל הַמַּחֲלֶקֶת הִיא בְּבַחֲיִנַת סִפְּקוֹת,
 שְׂמֵרְבוּי הַשְּׂכָחָה נִתְרַבְּתָה הַמַּחֲלֶקֶת, וְעַל־יַד־יָזָה
 צְרִיכִין לְסַפְּרִים רַבִּים לְבָרַר הַסִּפְּקוֹת וּלְבָרַר הַהַכְרָעָה
 וּפְסִק הַהֶלְכָה שְׂבִין הַחוֹלְקִים, וְעַל־יַד־י שְׂמֵת־קָנִים אֵלֹו
 הַסִּפְּקוֹת בְּשֵׁרֶשׁם שְׂבִקְדָשָׁה, עַל־יַד־יָזָה מִתְּבַטְּלִים
 הַסִּפְּקוֹת, שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת שֶׁל מִצַּח הַנְּחָשׁ, שֶׁעָקְרוּ עַל־
 יַד־י הַסִּפְּקוֹת שְׂמֵפִיל בְּרָצוֹן וְכוּ', שְׂמֵכְנִיסִים הַזְּקָנִים
 דִּסְטָרָא אַחְרָא, מְאַרְיִכֵי יָמִים שְׂאִין בָּהֶם שְׂלֵמוֹת, וְלִכְן
 דִּיקָא הֵם חוֹלְקִים עַל הַסִּפְּרִים הַחֲדָשִׁים שְׂמֵת־חֲדָשִׁים
 בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, כִּי הֵם מִצַּח הַנְּחָשׁ, טְמֵאִים וּמְטֵמָאִים,
 שְׂלֹא אִכְפַּת לָהֶם מֵאֵלֹו הַנְּפָשׁוֹת שְׂנַפְּלוּ לְעַמְקָא
 דְּתֵהוּמָא רַבָּה. וְזֶה (קֶהֶלֶת יב, יא): "דְּבָרֵי חֲכָמִים
 כְּדָרְבָּנוֹת וּכְמִשְׁמָרוֹת נְטוּעִים בְּעַלְי אֲסֻפּוֹת, כְּלָם נִתְּנוּ

מרועה אָחַד". וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חַגִּיגָה ג.),
 שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׂאֵלוֹ מִטְמְאִין וְאֵלוֹ מְטַהְרִין וְכוּ', אֵלוֹ
 וְאֵלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים; כִּי כָּלֵם נִתְּנוּ מִרְעֵה אָחַד
 וְכוּ'. וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ לְזֶה "וְיֹתֵר מִהֶמָּה, בְּנִי, הִזְהַר
 עֲשׂוֹת סְפָרִים הַרְבֵּה אֵין קֵץ"; כִּי בְּשִׁבִיל זֶה צָרִיכִין
 סְפָרִים הַרְבֵּה אֵין קֵץ לְבָאֵר בְּכָל פַּעַם בְּכָל יוֹר וְדוֹר
 הַסְּפָקוֹת וְחִלּוּקֵי הָעֲצוֹת שְׂיִשׁ לְכָל אָחַד שְׂאֵינוֹ יוֹדֵעַ
 אֵיךְ לְמַלֵּט נַפְשׁוֹ מִמָּה שְׂצָרִיךְ לְהַמְלִיט, כַּאֲשֶׁר יוֹדֵעַ
 בְּנַפְשׁוֹ. וְעַקֵּר הַתְּקוּן הוּא הַרְצוֹן הַחֲזֵק בְּלִי שְׁעוֹר,
 שְׂיִתְחַזֵּק הָאָדָם אֶפְלוֹ בְּתַקְוָה הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שְׁלוֹ,
 לְרָצוֹת רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-שְׂכָרוֹן-הוּא, כִּי הַצְּדִיק הָאֱמֶת
 מִכְּנִיס רָצוֹן חֲזֵק בְּלִב כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, עַד שְׂאֵינוֹ רוֹצֵה
 שׁוּם רָצוֹן אַחַר מִבְּלַעֲדֵי רָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ. אֲבָל גַּם עַל זֶה
 צָרִיכִין סְפָרִים קְדוֹשִׁים אֲמִתִּיִּים הַרְבֵּה לְחֲזֵק רָצוֹנוֹ
 מִחֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ. וְעַקֵּר הַתְּקוּן -
 עַל-יַדֵּי הַצְּדָקָה. וְעַל-כֵּן הַצְּדָקָה שְׁנוֹתֵנִין בְּשִׁבִיל
 הַדְּפָסֶת סְפָרִים אֵלוֹ יִקְרָה מִכָּל. כִּי זֶה עַקֵּר תְּקוּן
 הַצְּדָקָה. וְכִמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל הַפָּסוּק
 (קֹהֶלֶת ה, ט): "אוֹהֵב כְּסֹף לֹא יִשְׁבַּע כְּסֹף, וּמִי אֹהֵב
 בְּהֶמוֹן לֹא תְּבוֹאָה", שְׂדַרְשׁוּ מִזֶּה, וּמוֹבָא בְּפִרוּשׁ
 רַש"י, שְׂאֶפְלוֹ מִי שְׂאוֹהֵב מְצוֹת לֹא יִשְׁבַּע וְכוּ', כִּי אִם

כְּשֵׁישׁ בָּהֶם מִצֹּה שְׁתַּתְקִים לָעַד, כְּגוֹן: כְּתִיבַת סֵפֶר
 תּוֹרָה וּבְנִין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ [הַמְדַרְשׁ] וְכוּ', מִכָּל שֶׁכֵּן
 כְּשִׁפּוּעַל בְּצַדִּיקָתוֹ לְזִכּוֹת אֶת הָרַבִּים בְּסִפְרֵים קְדוּשִׁים
 קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם בְּחִינַת קִיּוֹם הַתּוֹרָה לְכָל אֶחָד לְבַטֵּל
 הַסְּפִקוֹת וְכוּ', בּוֹדֵאי אֵין קֵץ לְשִׁכְרוֹ, וְצַדִּיקָתוֹ עוֹמֶדֶת
 לָעַד. כִּי בְּכָל פַּעַם בְּכָל הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים מְזַכֶּה אֶת
 יִשְׂרָאֵל שְׁתַּתְקִים הַתּוֹרָה עַל יָדוֹ; אֲשֶׁרִי לוֹ. וְזֶה (תְּהִלִּים
 קו, ג): "אֲשֶׁרִי שִׁמְרֵי מִשְׁפָּט", שֶׁהִיא הַתּוֹרָה שֶׁשׁוֹמֵר
 שְׁלֹא תִשְׁכַּח, עַל־יַדֵּי שְׁמֹזֶכֶה אֶת הָרַבִּים בְּסִפְרֵים
 קְדוּשִׁים. וְזֶהוּ (שָׁם): "עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת"; כִּי בְּכָל
 עֵת עוֹשֶׂה צְדָקָה, כִּי לּוֹמְדִים בְּסִפְרֵים שְׁמִכְנִיסִין קִיּוֹם
 הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם וְכוּ', כִּי עֵקֶר מַה שֶׁהַתִּירוֹ לְכַתֵּב תּוֹרָה
 שְׁבַע־לִפְּהָ הָיָה מִחֲמַת רַבּוּי הַשְּׂכָחָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵין תְּמוּרָה יד:), וְהַשְּׂכָחָה נִמְשָׁכֶת
 מִחֲטָא הָעֶגְלָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵרוּבִין
 נד:): אֲלֵמְלִי נִשְׁתַּבְּרוּ לּוֹחֹת, לֹא הָיָה שְׂכָחָה, וְחֲטָא
 הָעֶגְלָה הָיָה בְּחִינַת סְפִקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ. עַל־כֵּן הַתִּירוֹ
 לְכַתֵּב תּוֹרָה שְׁבַע־לִפְּהָ מִשּׁוּם "עֵת לַעֲשׂוֹת לַה' הִפְרוּ
 תּוֹרְתְךָ" (תְּהִלִּים קיט, קכו), כִּדֵּי לְבַטֵּל הַסְּפִקוֹת וְכוּ'. וְזֶה
 "אֲזַ נְדַבְּרוּ יִרְאֵי הַיְיָ" הַאִישׁ אֶל רַעְהוּ וַיִּקְשֹׁב הַיְיָ" הַ
 וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכָרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי הַיְיָ" הַ וְלַחֹשְׁבֵי

שְׁמוֹ" (מְלֹאכֵי ג, טז); וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל הַתְּחִזְקוֹת הַרְצוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ שָׁם (בְּרֵכוֹת ו.): מֵאִי וְלִחְוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ? אֲפֹלוּ חָשַׁב לַעֲשׂוֹת מִצְוָה וְלֹא עֲשָׂאָה וְכוּ'. דְּהֵינּוּ שְׂיֵהֶיָה לּוֹ רַק רְצוֹן טוֹב לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, נִחְשָׁב כְּאֵלוֹ עֲשָׂאָה, וְעַל־יְדִיזָה נִכְתָּב סֵפֶר, בְּחִינַת "וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכוֹרוֹן לְפָנָיו", וְכָל מֵה שֶׁנִּכְתָּב וְנִתְחַבֵּר עוֹד סֵפֶר, כֵּן נִתְחַזַּק הַרְצוֹן בְּיוֹתֵר, וְכֵן כָּל מֵה שֶׁנִּתְחַזַּק הַרְצוֹן יוֹתֵר, נַעֲשִׂים סְפָרִים הַרְבֵּה יוֹתֵר, בְּבִחִינַת "עֲשׂוֹת סְפָרִים הַרְבֵּה אֵין קֵץ", כִּי כֵן חוֹזֵר חֲלִילָה. וְזֶהוּ "אֲז נִדְבָרוּ יִרְאֵי הַיְי"ה אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ" וְכוּ', שֶׁמִּדְבָּרִים מֵהַתְּחִזְקוֹת הַרְצוֹן שֶׁמִּדְבָּרִים יִרְאֵי הַיְי"ה זֶה עִם זֶה בְּיִרְאַת שָׁמַיִם, וּמִשְׁתַּוְּקָקִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַפֶּךְ הַכּוֹפְרִים בְּרְצוֹן, שֶׁנִּזְכְּרוּ שָׁם תְּחִלָּה בְּפָרֶק זֶה (מְלֹאכֵי ג), שֶׁמִּדְבָּר שָׁם מֵהַמְּפִילִים סָפֵק בְּרְצוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם (פְּסוּקִים יד, טו) "אֲמַרְתֶּם שְׂוֹא עֶבֶד אֱלֹקִים" וְכוּ', "גַּם נִבְנוּ עוֹשֵׂי רְשָׁעָה" וְכוּ', וּמִסִּיִּם שָׁם "אֲז נִדְבָרוּ יִרְאֵי הַיְי"ה" וְכוּ'. וּפִרְשׁ רַש"י, שֶׁמִּדְבָּרִים הַיִּרְאִים וְהַכְּשָׁרִים זֶה עִם זֶה, שֶׁלֹּא לְהַטּוֹת אַחַר דְּבָרִים, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, הֵינּוּ שֶׁלֹּא יִכְפְּרוּ וְלֹא יִטִּילוּ שׂוֹם סָפֵק בְּרְצוֹן וְכוּ', וְעַל־יְדִיזָה "וַיִּקְשָׁב הַיְי"ה וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר" וְכוּ' עַד "וְלִחְוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ" וְכוּ'. כִּי עַל־יְדִיזָה

נְתַרְבִּים סְפָרִים קְדוֹשִׁים, וְנִתְחַזַּק הָרָצוֹן בְּכָל פַּעַם
 יוֹתֵר. וְזֶה שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא וַיֵּלֶךְ א),
 וּמוּבָא בְּפִרוּשׁ רַש"י: "וּכְמִשְׁמֵרוֹת נְטוּעִים", שֶׁמֶרְמֵז
 עַל כ"ד סְפָרֵי הַתּוֹרָה וְעַל כ"ד מִשְׁמֵרוֹת כְּהוֹנָה וּלְוִיָּה,
 כִּי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל תּוֹרָה שָׁבַע־לִפְנֵיהֶם,
 שֶׁמְבַאֲרִים הַסְּפִקוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב, שֶׁכְּלוּלִים בְּכ"ד
 סְפָרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתְּחִזְקוֹת הָרָצוֹן לְדוֹרוֹת לְנֶצַח
 וְכו', כֹּל זֶה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הַפְּדִיּוֹן הָעֲלִיּוֹן הַכוֹלָל,
 שֶׁמִּמֶּתִיק הַדִּין שֶׁל הַכ"ד בְּתֵי דִינִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת כ"ד
 סְפָרֵי אוֹרֵיתָא שֶׁכְּשׁוֹפְגִמִין בָּזֶה עַל־יְדֵי רְצוֹנוֹת דְּסִטְרָא
 אַחֲרָא, שֶׁמֵּהֵם כָּל הַפְּגָמִים, עַד שֶׁיֵּשׁ שְׁמֵהֶפְכִין דְּבָרֵי
 אֱלֹקִים חַיִּים, וּמְגַלִּים פָּנִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כִּהְלָכָה,
 וּמְפָרְשִׁים כָּל פְּסוּקֵי תַנ"ךְ עַל־פִּי דְרַכָּם הָרַעָה וְהַמָּרָה
 שֶׁל חֲכָמֵי הַטְּבַע, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ כִּידוּעַ
 וּמְפָרְסֵם דְרַכֵּיהֶם הָרַעִים שֶׁל הַהוֹלְכִים בְּדַרְכֵי
 הַחוֹקְרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים בְּחֲכַמַת הַטְּבַע, בְּפָרֵט בְּדוֹרוֹת
 הַלְלוּ וְכו', הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם, אֲבָל עַל־יְדֵי "דְּבָרֵי
 חֲכָמִים כְּדָרְבָנוֹת וּכְמִשְׁמֵרוֹת נְטוּעִים בְּעַלְי אַסְפוֹת
 כְּלָם נִתְנוּ מִרוּעָה אַחַד", שֶׁהֵם כ"ד מִשְׁמֵרוֹת כְּהוֹנָה
 וּלְוִיָּה, שֶׁעוֹסְקִים לְשֹׁמֵר מִשְׁמֶרֶת הַקִּדְשׁ בְּבֵית־
 הַמִּקְדָּשׁ, וּמֵהֵם תֵּצֵא תּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ל ג, י):

"יִזְרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְתוֹרֹתֶיךָ לְיִשְׂרָאֵל" וְכוּ', וְהֵם
 מִבְּאֲרִים כ"ד סְפָרִים דְּאוֹרֵיתָא עַל־פִּי פְּרוּשֵׁי הָאֲמָת
 שְׁקִבְלוּ אִישׁ מִפִּי אִישׁ עַד מֹשֶׁה רַבְּנֵנוּ, עָלְיוּ הַשְּׁלוֹם,
 וּמִבְּאֲרִים רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁבַכָּל מְצֻוָּה בְּסִפְרֵיהֶם
 הַקְּדוּשִׁים עַל־פִּי י"ג מִדּוֹת שְׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בְּהֵן, שְׁהֵם
 בְּחִינַת י"ג תְּקוּנֵי דִיקְנָא וְכוּ'. שְׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת
 הָאֲרֵת הָרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְבַטְלִין מִצַּח הַנְּחָשׁ,
 שְׁהֵם חֲכָמֵי הַטְּבַע וְהַזְּקָנִים דְּסִטְרָא אַחְרָא הַלּוֹעְגִים עַל
 רַבּוּי סְפָרִים חֲדָשִׁים. וְעַל־כֵּן נִסְמָךְ לְזֶה "וְיֹתֵר מִהֶמָּה,
 בְּנֵי, הַזֶּהָר עֲשׂוֹת סְפָרִים הַרְבֵּה אֵין קֵץ"; כִּי צָרִיכִין לְזֶה
 סְפָרִים הַרְבֵּה אֵין קֵץ, וְלַעֲקֹר וּלְשַׁרֵּשׁ דַּעְתָּם הָרַעָה מִן
 הָעוֹלָם, וְלַחֲזֹק אֲמוּנַת הָרְצוֹן, וְלַהֲכַנִּים בְּלֵב כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד הַתְּחִינּוֹת הָרְצוֹן וְכוּ'. כִּי בְּאֲמַת עֲקָר אַחֲזִיזַת
 הַכּוֹפְרִים וְהַמְטִילִים סִפְק בְּרְצוֹן הוּא עַל־יְדֵי תַקְרָף
 הַדִּינִים הַנֶּאֱחָזִים מִהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת הַדִּינִים שֶׁל הַכ"ד בְּתֵי
 דִינִים, כְּשֶׁאֵין זֹכִיךְ לְהַמְתִּיק אוֹתָם, וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי
 "דְּבָרֵי חֲכָמִים כְּדַרְבְּנוֹת וּכְמִשְׁמָרוֹת נְטוּעִים", שְׁהֵם
 כ"ד מִשְׁמָרוֹת כְּהוֹנָה וְלוּיָהּ, שְׁמִבְּאֲרִים כ"ד סְפָרֵי
 אוֹרֵיתָא, שְׁהֵם כָּל בְּחִינַת כ"ד הַנ"ל בְּשַׁרְשָׁם
 שְׁבַקְדָּשָׁה, שְׁמִבְּאֲרִים הַכֹּל עַל־פִּי פְּרוּשֵׁי הָאֲמָת
 שְׁקִבְלוּ מִמֹּשֶׁה רַבְּנֵנוּ, עָלְיוּ הַשְּׁלוֹם, שְׁכָּלֶם הֵם

הַתְּחִיָּה וְהַרְצוֹן, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּק הַפֶּל, וְעוֹקְרִין
וּמִשְׁרָשִׁין וּמִבְטְלִין דְּעוֹתֵיהֶם הָרַעוֹת מִן הָעוֹלָם,
וְנִתְחַבְּרִין סְפָרִים הַרְבֵּה דְקִדְשָׁה, שְׂמֵמִשִּׁיכִין וּמְאִירִין
הַתְּחִיָּה אָמוּנַת הָרַצוֹן בְּעוֹלָם, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ שְׂכָל
הַטָּבַע מִתְנַהֵג רַק בְּרַצוֹנוֹ הַטּוֹב, וּבִידּוֹ לְשָׁנוֹת הַטָּבַע
בְּכָל עֵת עַל־יְדֵי תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל, כַּאֲשֶׁר כָּבַר רָאִינוּ
בְּעֵינֵינוּ, עַל־יְדֵי מִשֶּׁה רַבְּנוּ, עָלְיוֹ הַשָּׁלוֹם, וְעַל־יְדֵי כָּל
הַצְּדִיקִים שֶׁבָּאוּ אַחֲרָיו עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי
שְׁנוֹתַן תָּמִיד צְדָקָה לְהַדְפִּים סְפָרִים קְדוֹשִׁים שֶׁל
הַצְּדִיק הָאֵמֶת וְתִלְמִידּוֹ הַקְּדוֹשִׁים, הַמְּגַלִּים אֶת אֲמִתַּת
מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוֹי נִפְלְאָ מְאֹד, וּמְחִזְקִים
וּמְעוֹדְדִים וּמְשַׁמְּחִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַשְּׁבוּרִים,
וּמְחִדִּירִים בָּהֶם אָמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד
שְׂמֵתְחִיָּה רַצוֹנָם שֶׁלֹּא יִרְצוּ שׁוֹם רַצוֹן אַחֵר מִבְּלַעֲדֵי
רַצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מְזוֹ. וּמִי
שְׁנוֹתַן צְדָקָה לְהַדְפִּים סְפָרִים קְדוֹשִׁים כְּאֵלוֹ, הַמְּחִזְקִים
וּמְעוֹדְדִים וּמְשַׁמְּחִים אֶת נַשְׁמוֹת הַפְּגוּמִים, וּבְפָרֵט
אֵלוֹ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בְּפֶגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
וּמִוְרִים לָהֶם דֶּרֶךְ אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה
עָקַר תְּקוּנָם הַנִּצְחִי לְפָנַי יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת. וְכָל מִי שִׂיּוֹדַע
בְּנַפְשׁוֹ שֶׁהוּא פֶּגַם גַּם־כֵּן בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל

הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְאֵילוֹ סִפְרִים עוֹזְרִים לוֹ לְצֵאת מִזֶּה, רָאוּי לוֹ לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ וְלִתֵּן צְדָקָה רַק בְּעֵבוֹר הַדְּפָסֶת סִפְרֵי הַצְּדִיק הָאֶמֶת וְתִלְמִידָיו; כִּי כִּמוֹ שְׁלוֹ הִיְתָה תוֹעֵלֶת מִהַסְּפָרִים הָאֵלֹהִים, כֵּן רָאוּי לוֹ לַעְזֹר לְכָל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְנַדֵּב בְּכָל יוֹם צְדָקָה לְהַדְּפֶסֶת סִפְרֵי הַצְּדִיק הָאֶמֶת וְתִלְמִידָיו, שְׂאֵז בְּזִכּוֹת הַזֶּה יִמָּחַל לוֹ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

צַעֲקָה

אֱהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי מִי שֶׁנִּלְכַּד בַּחֲטָא הַמְזוּהָם הַזֶּה שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְצֵאת מִזֶּה, אֶלָּא עַל-יְדֵי שְׁמַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְצַעֵק הַרְבֵּה לְהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מְכַנֵּס אֶת הָאָדָם בְּקִטְנוֹת וּבְצִמְצוּם הַמַּחִין, וּכְדֵי לְהַרְחִיב אֶת הַמַּחִין, צָרִיכִים לְצַעֵק ע' קָלִין (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים: כֹּא, לוֹ); וּכְכֹל שֶׁאָדָם צוֹעֵק לְהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כֵּן נִתְרַחֵב לוֹ הַמַּחִין; וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שְׁעוּבָר עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ מֵה שְׁעוּבָר, וְנִכְנַסְתָּ לְצִמְצוּמִים, שֶׁמִּתְחַךְ מְצִמְצָם וְדַעַתְךָ מְבִלְבֶּלֶת, עָלֶיךָ

לְלַכֵּת לְמָקוֹם פָּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתַצַּעַק הַרְבֵּה
 אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא; כִּי הַצַּעֲקָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת.
 וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (ראש השנה טז:): הַצַּעֲקָה קוֹרַעַת
 גִּזְרֵי דֵינֵנוּ שֶׁל הָאָדָם, דִּכְתִּיב (תהלים קז ו): "וַיִּצַּעֲקוּ אֶל
 הַיְיָ" הַבֵּצָר לָהֶם", וְאִין עוֹד דְּבָר צָר לָאָדָם כְּמִי שֶׁנִּפְלַ
 בַּחֲטָא הַמְּזֵהָם הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָהּ. כִּי הַחֲטָא
 הַזֶּה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וַיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁנַּעֲשׂוּ
 חוֹלִים מִמֶּנּוּ. וְלִכֵּן אִם אָדָם הוֹלֵךְ בְּמָקוֹם פָּנוּי שְׂאִין
 שָׁם בְּנֵי־אָדָם, כְּגוֹן: בַּשָּׂדֶה אוֹ בַּיַּעַר, וְצוֹעֵק בְּכָל יוֹם
 אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת, שְׂשִׁירְחָם עָלָיו
 וַיּוֹצִיאוּ מֵהַצָּרָה שְׂאֵלֶיהָ נִקְלַע, וְכֵן יַעֲשֶׂה מִדֵּי יוֹם
 בְּיוֹמוֹ, לְבַסּוֹף יִפְתַּח מַחוּ וְדַעַתּוֹ, וַיִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ
 לְהֶרְחֵבֶת הַדַּעַת. וְכִבָּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (ירושלמי, בְּרִכּוֹת פָּרָק ב', הַלְכָה א'): אִם בָּאָה עַל הָאָדָם צָרָה,
 לֹא יֵצוּח לְגַבְרֵיָאֵל וְלִמְיֻכָּאֵל, אֶלָּא לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
 בְּלִבָּד; וְאִין עוֹד צָרָה כְּמוֹ הַצָּרָה הַזֹּאת, שֶׁאָדָם נִפְלַ אֵלֶיהָ
 עַל־יְדֵי פָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָהּ, אֲשֶׁר הוּא
 הוֹרֵס אֶת בְּרִיאוֹת הָאָדָם כְּלִיל - בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְכֵן הוֹרֵס
 אֶת הַמַּחִין שֶׁלוֹ בְּרוּחַנִיּוֹת, שֶׁנִּפְגְּמָת אֶצְלוֹ הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוֹשָׁה. כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מְקַרֵּר אֶת הָאָדָם מִן הָאֱמוּנָה,
 רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְעַל־כֵּן אִין עֲצָה אַחֲרַת לְצֵאת מֵהַצָּרָה

המרה הזו של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, אלא על-ידי שירגיל עצמו לצעק בכל יום ע' קלין אליו יתברך, שזה מוליד את המחין; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, אלא צועק בכל יום אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה כאשה יולדת שצועקת ורועמת ע' קלין לפני שהיא יולדת, כמו כן אי אפשר להוליד את המחין, אלא על-ידי צעקה, שאדם צועק הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, וככל שצועק יותר אליו יתברך, כן נתבררת אצלו האמונה, וזוכה להגיע אל עצות טובות, לדעת לשית עצה לנפשו בעת צרה. ובפרט כשצועק מנהמת לבו, זה מועיל מאד על תקון העצה. כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), אשר צריכים לצעק הרבה מלבנו דיקא. וחקמינו הקדושים אמרו (זהר שמות כ:): גדולה צעקה, שצעקה היא בלב, גדא הוא דכתיב (איכה ב, יח): "צעק לבם אל הוי"ה", וזו קרובה להקדוש-ברוך-הוא יותר מתפלה וכו'; האי מאן דצלי ובכי וצעיק עד דלא יכיל למרחש בשפותיה, האי צלותא שלמתא ולעולם לא הדרא ריקניא וכו' [התפלה שאדם בוכה וצועק עד שאינו יכול להוציא את המלים משפתותיו, רק צועק ובוכה, תפלה כזו נקראת תפלה שלמה, ואף פעם אינה שבה

רִיקָם]; כִּי בַשְּׁבִיל צְעָקָה נֹחַל הָאָדָם הָעוֹלָם הַזֶּה
 וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְעַל-כֵּן כָּל מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ שְׁחָטָא
 בַּחֲטָא הַמְּזֵהֵם הַזֶּה, עָלָיו לְצַעֵק בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת אֱלֹהֵי
 יִתְבָּרֵךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִיִן שָׁם בְּנֵי-אָדָם,
 וַיְהִיָּה חֲזָק בָּזֶה, עַד שֶׁסוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְצֵאת מִהַפֶּחַ
 יְקוּשׁ שֶׁנִּפְל אֱלֹהֵי; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינֹו מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ
 בָּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְטַעֵה מְאֹד מְאֹד (שִׁיחוֹת-
 הַר"ן, סִימָן נא), כִּי יְכוּלִים לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם שְׁבָעִים
 שָׁנָה, וְהַמַּחֲיִן שָׁלוֹ יִהְיוּ בְּבַחֲיַנַּת שָׁנָה, שֶׁאֵינֹו יוֹדֵעַ בֵּין
 יְמֵינוֹ לְשִׁמְאֵלוֹ, וְאֵינֹו יוֹדֵעַ שֶׁהוּא רָחוֹק מִהַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל בָּזֶה שֶׁהוּא צוֹעֵק אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ, עַל-יַדֵּי
 זֶה נִפְתָּח לוֹ הַמַּחֲיִן, וְזוֹכֶה שֶׁנִּתְגַּלָּה אֱלֹהֵי מֶלֶךְ הַכְּבוֹד
 בְּגִלּוֹי רַב וְנִפְלָא מְאֹד, אֲשֶׁרִי לוֹ!

צבור

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי, אֲשֶׁר מִי שֶׁנִּכְשָׁל בַּפְּגָם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, הַחֲטָא הַזֶּה
 מְכַנְּסוֹ בְּדַכָּאוֹן וּבַפְּחַד גָּדוֹל, עַד שֶׁפּוֹחַד לְהִיּוֹת בֵּין
 צְבוּר אֲנָשִׁים, וַיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁכָל כָּךְ נִכְנָסוּ בְּתוֹךְ

עצמם, שפּוֹחֲדִים לָצֵאת לַחוּץ, וְזֶה הוֹרֵס אֶת כָּל חַיֵּיהֶם; כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מְבוֹדָד אוֹתוֹ מִהַבְּרִיּוֹת. וְעַל־כֵּן עָלֶיךָ לְדַעַת, שֶׁהַעֲצָה הַטּוֹבָה בְּיוֹתֵר הִיא - לְהִיּוֹת זָהִיר וְנִזְהָר לְהַתְּפַלֵּל אֶת הַשָּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת: שַׁחֲרִית, מְנַחָה, עֶרְבִית בְּצַבּוֹר דִּיקָא, כִּי אֵימָתִי עֵת רָצוֹן? בְּשַׁעַת שֶׁהַצַּבּוֹר מִתְּפַלֵּלִים (בְּרִכּוֹת ח.); וּבְזֶה שָׂבָא לְבֵית־הַכְּנֶסֶת לְהַתְּפַלֵּל בְּצַבּוֹר, עַל־יְדֵי־זֶה אֵט אֵט מִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לָצֵאת מִתּוֹךְ עֲצָמוֹ, וּמִתְחִיל לְהַתְּעַרֵּב בֵּין הַבְּרִיּוֹת, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה בָּרִיא מְאֹד מְאֹד. כִּי לְהַפְּךָ - בְּזֶה שָׂאָדָם נִכְנָס בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ, הוּא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְרַבִּים חָלְלִים הִפִּילָה הַבְּדִידוֹת - שָׂאָדָם הָיָה מְבֻדָּד וּמְסֻגָּר מִזּוּלָתוֹ, כִּי זֶה הַכְּנִיסוֹ לְמַחֲלַת הַדְּכָאוֹן, וְאֵבֵד אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. כִּי בְּדֶרֶךְ כָּל הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה מְכַנְּסִים בָּאָדָם פְּחָדִים יְתָרִים, שֶׁפּוֹחֵד מִכָּל אֶחָד, וּמֵה גַם שֶׁמֵּדַכָּא אוֹתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר; עַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזּוֹכָה לְהַתְּפַלֵּל בְּצַבּוֹר דִּיקָא בְּכָל יוֹם: עָרֵב וּבֹקֵר וְצַהֲרָיִם, וּבְכָל־ל - טוֹב מְאֹד לְמִי שֶׁנִּכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, שֶׁיְהִיָּה עוֹסֵק בְּצָרְכֵי צַבּוֹר בְּאַמוּנָה, וְזֶה תִּקּוֹן גְּדוֹל לְחֲטָאֵי הַמְּרַבִּים. וְאִפְלוּ שִׁיוּצָא לוֹ בְּטוֹלִים הַרְבֵּה מִזֶּה, כִּי הֵקַרְח לְמִי שֶׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צַבּוֹר לְבִטֵּל הַרְבֵּה זְמַן, עִם כָּל זֹאת כָּבָר אָמְרוּ

חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (ירוּשְׁלָמִי, בְּרֻכּוֹת, פָּרָק ה', הַלְכָה א'):
 הָעוֹסֵק בְּצִרְכֵי צְבוּר, כְּעוֹסֵק בַּתוֹרָה; עַל־כֵּן רְאֵה,
 אֲהוּבִי, בְּנִי, לְהַשְׁלִיךְ אֶת עֲצָמְךָ בְּצִרְכֵי צְבוּר, וְתָמִיד
 תִּתְעַרֵב עִם הַצְּבוּר, וְזֶה הַתְּקוּן הַכִּי גָדוֹל לְפָנֵם הַבְּרִית
 - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים
 (תַּעֲנִית יא.): בְּזִמַּן שֶׁיִּשְׂרָאֵל שְׂרוּיִים בְּצַעַר, וּפְרַשׁ אֶחָד
 מֵהֶם, בָּאִים שְׁנֵי מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת שְׂמֵלּוּיִם לוֹ לְאָדָם,
 וּמְנִיחִים לוֹ יְדִיָּהֶם עַל רֹאשׁוֹ, וְאוֹמְרִים: פְּלוּנִי זֶה
 שֶׁפְּרַשׁ מִן הַצְּבוּר, אֵל יִרְאֵה בְּנִחְמַת צְבוּר; הֲרִי שְׁלֶךְ
 לְפָנֶיךָ, שְׂאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהַשְׁתַּתֵּף בְּצָרוֹת הַצְּבוּר,
 וּלְהַשְׁתַּדֵּל לְעִזָּרָם, וּבְפָרֵט מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ שֶׁחֲטָא
 בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה וְהַמְּזֻהָם הַזֶּה שֶׁל פְּנֵם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ לְעִזָּר גַּם לְאַחֲרִים
 שֶׁנִּפְלוּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וּלְהַשְׁתַּדֵּל לְהוֹצִיאָם מִהַפַּח
 הַיְקוּשׁ הַזֶּה שֶׁנִּפְלוּ לְתוֹכּוֹ, וְיִתֵּן לָהֶם עֲצוֹת אֵיךְ לְצַאת
 מִמֶּנּוּ. וְאֵין לָךְ עוֹד תְּקוּן יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה לְפָנֵם הַבְּרִית
 - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי
 מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יד), בְּסוּד: "אִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלִיל"
 (יְרֵמְיָה טו, יט), הוּא תְּקוּן קָרִי, אַחֲוֹן דִּדִּין כְּאַחֲוֹן דִּדִּין,
 לְהַחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם בְּתִשׁוּבָה זֶה תְּקוּן פְּנֵם הַבְּרִית; וְעַל־
 כֵּן אֲשֵׁרִי וְאֲשֵׁרִי מִי שֶׁמְשַׁתְּתֵף תָּמִיד עִם הַצְּבוּר. וְאָמְרוּ

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שָׁם): בְּזִמְן שֶׁהַצְבוּר שָׁרוּי בְּצַעַר, אֶל יֵאמֶר אָדָם אֵלַי לְבֵיתִי, וְאֶכֶל וְאַשְׁתָּה, וְשָׁלוֹם עָלַיךָ נִפְשִׁי, אִם עוֹשֶׂה כֵן, עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה כב, יג): "הִנֵּה שָׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה, הָרוּג בָּקָר וְשָׁחוּט צֹאן, אֲכַל בָּשָׂר וְשָׁתַת יַיִן, אָכֹל וְשָׁתָה כִּי מָחָר נָמוּת", מֵאִי כִּתִּיב בַּתְּרִיָּה? "וְנִגְלָה אֲזָנוֹ הַיְיָ" הַ צְבָאוֹת, אִם יִכַּפֵּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תָּמוּתוֹן". וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְשִׁתְּףָ עֲצָמוֹ עִם הַצְבוּר, שָׁכֵן מְצִינֵנוּ בְּמִשְׁהַ רַבְּנוּ, שֶׁצָּרָף עֲצָמוֹ עִם הַצְבוּר, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְדִי מִשְׁהַ כְּבִדִּים, וַיִּקְחוּ אֲבָן וַיִּשְׁיִמוּ תַחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ", וְכִי לֹא הָיָה לוֹ לְמִשְׁהַ כֹּר אֶחָד אוֹ כֶּסֶת אַחַת לֵישֵׁב עָלֶיהָ? אֵלָּא כֹּךָ אָמַר מִשְׁהַ: הוֹאִיל וַיִּשְׁרָאֵל שְׁרוּיִים בְּצַעַר, אֵף אֲנִי אֶהְיֶה עִמָּהֶם בְּצַעַר, וְכָל הַמְצַעֵר עֲצָמוֹ עִם הַצְבוּר, זוּכָה וְרוּאָה בְּנִקְמַת צְבוּר; וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר שֶׁכָּבָר עָבַר עָלַיךָ מֵהַ שֶׁעָבַר בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זָרַע לְבַטְלָה, וְנִכְנַסְתָּ בְּתוֹךְ עֲצָמָךְ, וְאַתָּה מְמַרְמֵר וּמְבַדֵּד מִבְּנֵי־אָדָם, וְרֹאֶה לְמָסַר אֶת נַפְשְׁךָ בְּשִׁבִיל הַצְבוּר, וְזֶה יוֹצִיאֲךָ מֵעֲצָמָךְ, וּמֵה גַם שְׂבִזְכוֹת שֶׁתַּעֲסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, הַקְדוּשָׁה־הַרוּחָהוּא יִמְחַל לָךְ עַל כָּל עוֹנוֹתֶיךָ. וְזֶה שֶׁבַח הַצְדִּיקִים, שֶׁמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בְּשִׁבִיל הַזּוּלָת. וְכֹךָ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סְפָרִי

פִּינְחָס): לְהוֹדִיעַ שְׁבַחֲךָ שֶׁל צְדִיקִים, כְּשֶׁהֵם נִפְטָרִים מִנִּיחִים צָרָכֵי עֲצָמָן וְעוֹסְקִים בְּצָרָכֵי צְבוּר; וְלִכְן רָאָה לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר הַצְּבוּר, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל שְׁבִין כָּךְ תִּסְבַּל מֵהֵם חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים, צַעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ, כִּי הֵכֵל הוּא לְכַפֵּרֶת עֲוֹנוֹת; אֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹסֵק בְּצָרָכֵי צְבוּר בְּאַמוּנָה, שְׁאֵז יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

צָרוֹת

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), אֲשֶׁר אֵין עוֹד צַעַר וְיִסּוּרִים כְּמִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּעֲוֹנוֹת. כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שֶׁבַת נה.): אֵין יִסּוּרִים בְּלֹא עוֹן; הֵינּוּ כְּשֶׁאֵין בְּאָדָם עוֹן, אֵין יִסּוּרֵיוֹ נִקְּשָׁבִים יִסּוּרִים כָּלָל; כִּי עֵקֶר הַיִּסּוּרִים הֵם רַק כְּשֶׁנוֹפְלִים בְּעֲוֹנוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וְזֶה עֵקֶר הַרְחַמְנוֹת לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, לְהוֹצִיאָם מִהַמַּשָּׂא הַכָּבֵד שֶׁל הָעֲוֹנוֹת; כִּי זוֹ הַרְחַמְנוֹת הַגְּדוּלָּה בְּיֹתֵר מִכָּל מִינֵי רַחֲמָנוֹת - כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ נוֹפְלִים בְּעֲוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן; וְכָל הַיִּסּוּרִים הַקְּשִׁים שֶׁבְּעוֹלָם אֵינָם

נְחָשָׁבִים כָּל־כְּנֻגַד הַמַּשָּׂא הַכָּבֵד שֶׁל עֲוֹנוֹת, חֵס
 וְשָׁלוֹם, כִּי כְּשֵׁי־יִשְׂרָאֵל נֹפְלִים בְּהֵן, חֵס וְשָׁלוֹם, אֲשֶׁר
 אֵי אֶפְשָׁר לְשִׂאתוֹ כָּל־ל, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים לח, ה):
 "כְּמַשָּׂא כָבֵד יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי"; כִּי מִי שֶׁיֹּדֵעַ קְדֻשַׁת
 יִשְׂרָאֵל מֵאִין הֵן לְקוֹחִים, יוֹדֵעַ שֶׁיִּשְׂרָאֵל רְחוּקִים
 לְגַמְרֵי מַעֲוֹן, וְאִין עָוֹן שֶׁיֵּךְ אֲלֵיהֶם כָּל־ל, לְפִי גִדְל
 קְדֻשַׁתָּם בְּשָׂרָשָׁם, וְגִדְל דְּקוֹתָם וְרוּחָנִיּוֹתָם; וּבַפֶּרֶט מִי
 שֶׁנֶּפֶל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה,
 נִהְרָס אֲצִלוֹ הַדַּעַת וְהַשְּׂכָל, עַד שֶׁאִינוֹ מְסַגֵּל לַחֲשֵׁב
 יִשָּׂר, וּמְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל עַד מְאֹד, אֲשֶׁר אִין עוֹד צֶעַר יוֹתֵר
 גָּדוֹל מִזֶּה, שֶׁמַּעֲבִיר אֶת הָאָדָם עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנוֹ.
 וְלָכֵן מִי שֶׁנֶּפֶל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע
 לְבַטְלָה, עָלָיו לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק אֲשֶׁר הוּא הַרְחֵמֵן
 הָאֱמֵתִי, רַחֲמָן גָּדוֹל מְאֹד, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (ישעיה מו, י):
 "כִּי מְרַחֵם יִנְהַגֵּם", וְרַחֲמָן כְּזֶה הָיָה רַק מְשֵׁה רַבְּנוּ,
 כִּי הָיָה מְנַהֵיג יִשְׂרָאֵל, וְהוּא יְהִיֶּה הַמְּנַהֵיג לְעַתִּיד (זהר
 מְשַׁפְּטִים קכ), כִּי "מֵה שֶׁהָיָה הוּא שֶׁיְהִיֶּה" וְגו' (קהלת א,
 ט); כִּי מְשֵׁה רַבְּנוּ, הָיְתָה לוֹ רַחֲמָנוּת בְּאַמֶּת עַל יִשְׂרָאֵל,
 וּמָסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְהִשְׁלִיךְ נַפְשׁוֹ מִנְּגֵד, וְלֹא
 הָיָה חוֹשֵׁשׁ עַל עֲצָמוֹ כָּל־ל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אָמַר לוֹ
 (שְׁמוֹת לב, י): "וְאַעֲשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל", וְלֹא הִשְׁגִּיחַ

עַל זֶה כָּלֵל, רַק אָמַר (שָׁם, שָׁם, לֵב): "אִם תִּשָּׂא חַטָּאתָם" וְגו', כִּי הוּא הָיָה רַחֲמָן וּמְנַהִיג אֲמֹתַי, שֶׁתָּמִיד דָּאֵג לְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק אֲמֹתַי הוּא בְּחִינַת מְשֵׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: מְשֵׁה שִׁפִּיר קָאֲמַרְתָּ (שַׁבַּת קא:); וְלָכֵן הַצַּדִּיקִים הָאֲמֹתִיִּים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם לַעֲזוֹר לְכָל אֱלוֹ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, לְהוֹצִיאָם מִהַפֶּח הַיְקוּשׁ הַזֶּה שֶׁנִּלְכְּדוּ בוֹ, וּמְחַדִּירִים עֲצוֹת נְכוֹנוֹת, עֲצוֹת יִשְׂרָוֹת, אֵיךְ לָצֵאת מִהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁכָּבַר נִכְשַׁל בוֹ, עָלָיו לָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמֹתִי, וְלִסְפֹּר לוֹ אֶת כָּל עֲנִינָיו, וְהוּא יְנַהִיג אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, וַיִּתֵּן לוֹ עֲצוֹת אֵיךְ לָצֵאת מִהַצָּרָה הַמְּרָה הַזֶּה שֶׁנִּכְנַס בָּהּ; כִּי הַצַּדִּיק הָאֲמֹתִי הוּא מְלֵא עֲצוֹת, וְאִם קָשָׁה וְכָבֵד לוֹ לְהַגִּיעַ לַצַּדִּיק הָאֲמֹתִי, עַל-כָּל-פָּנִים יִתְמַיד מְאֹד בְּלִמּוּד סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים הַמְּלֵאִים עֲצוֹת נְכוֹנוֹת עֲצוֹת יִשְׂרָוֹת, אֵיךְ לָצֵאת מִהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה. וּבְאֱמֶת עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנִי, שֶׁהַחֲטָא הַזֶּה מִכְּנִיס בְּאָדָם עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדַכְאוֹנוֹת, עַד שֶׁכָּבֵד וְקָשָׁה לוֹ מְאֹד לְצַמֵּץ אֶת מַחוֹ וְדַעַתוֹ לְעֵינַי בְּסִפְרִים. עִם כָּל זֹאת סִפְרֵי הַצַּדִּיק נִכְתְּבוּ בְּחֻכְמָה כְּזוֹ, עַד שֶׁאֲפִלוּ הֵכִי מְגִשָּׁם וּמִזְהָם, וְאֲפִלוּ הֵכִי רַחוּק, גַּם-כֵּן יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה; כִּי

הַצְדִּיק הָאֶמֶת הַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּלְבוּשִׁים עַל גְּבִי לְבוּשִׁים, וְצִמְצָם אֶת עַצְמוֹ בְּכִמָּה צִמְצוּמִים, עַד שְׁאֵפְלוּ הֵכִי רְחוּקִים יְכוּלִים גַּם-כֵּן לְהִבִּין בְּדַבְרֵי הַקְדוּשִׁים, וְלִהְנוֹת עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה מִדַּבְרֵי הַנִּפְלְאִים. וְלָכֵן, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלֶיךָ כְּבוֹר מַה שֶׁעָבַר, וְנִכְשַׁלְתָּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הָעֲצָה הֵכִי טוֹבָה, שֶׁתָּבוֹא אֶל הַצְדִּיק הָאֶמֶת בְּעֲצֻמָּךְ, אֲשֶׁר הוּא רַחֲמָן אֱמֵתִי, וְהוּא יוֹצִיאֲךָ מֵהַבוֹץ וְהַלְכוּף שֶׁנִּפְלְתָ לְשָׁם. וְאִם קָשָׁה וְכָבֵד לָךְ, עַל-כָּל-פָּנִים רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, אֲשֶׁר שָׁם גְּנוּזִים פָּנָיו, שֶׁכֵּלּוּ וְחִכְמָתוֹ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצב). וּבְזֵה שֶׁתִּשְׁקַד בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, תִּמְצָא עֲצָה לְנִפְשֶׁךָ אֵיךְ לָצֵאת מֵהַפֶּחַ יְקוּשׁ שֶׁנִּקְלַעְתָּ אֵלָיו. הָעֵקֶר שֶׁתִּדַע וְתִזְכֹּר, כִּי רַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עָלֶיךָ; כִּי מִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה מְאֹד עָלָיו, כִּי אֵין עוֹד רַחֲמָנוּת יוֹתֵר גְּדוּלָּה מִצְרוֹת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהַנֶּפֶשׁ בָּאָה לָצָרָה גְּדוּלָּה מְאֹד, וְצָרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לָצֵאת מֵהַצָּרָה הַזֹּאת. וְהָעֵקֶר לֹא לְהִתְיַאֵשׁ יְהִיָּה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה מַה שִׁיְהִיָּה, כִּי הֵיאֻשׁ יוֹתֵר גְּרוּעַ מֵהַכֹּל. וְאֵפְלוּ נִדְמָה לָךְ, שֶׁנִּקְלַעְתָּ לָצָרָה כְּזוֹ, שְׂאִי אֶפְשָׁר לָךְ לָצֵאת מִמֶּנָּה, כִּי

הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה מִחֲשִׁיךְ אֶת הָעֵינִים לְגַמְרִי, עַד שֶׁנֶּעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ הָאוֹר, וּמְרִים לוֹ מְאֹד הַחַיִּים, כִּי נִפְל בְּדַכְּאוֹן וּבְמְרִירוֹת רַבָּה מְאֹד. עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְרַחֵם עַל עֲצֻמָּךְ, וְתִבְרַח אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וְעַל-כָּל-פָּנִים תִּשְׁקַד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר שָׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ; אֲשֶׁר־מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, וְיוֹדֵעַ וְעֵד שֶׁאֵין שׁוֹם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֶפְלוּ מִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְסוֹבֵל צָרוֹת וְיִסּוּרִים מְרוֹרִים, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מְעַקֵּם אֶת הַלֵּב בְּעַקְמוּמִיּוֹת, וְשׁוֹבֵר אוֹתוֹ לְגַמְרִי, עִם כָּל זֹאת יֵשׁ לוֹ תִקְוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, אִם רַק זֹכֶה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וְשׁוֹקֵד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, שָׂאז בְּיַד־אֵי יִזְכֶּה לְצִאת מֵהַפֶּח הַיְקוּשׁ שֶׁאֵלָיו נִפְל. הָעֵקֶר לְשִׁקּוֹד עַל דְּלִתוֹת הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וְכֵן לְלַמֵּד הַרְּבִיָּה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, שֶׁשָּׁם יִמְצָא דֶּרֶךְ נְכוֹנָה אֵיךְ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

קִדְשָׁה

צְרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עָקַר הַקְּדוּשָׁה זוֹהִי

קִדְשֵׁת הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירוּשָׁלַיִם יְבָמוֹת, פָּרָק ב', הֶלְכָה ד'): כָּל מִי שֶׁהוּא פּוֹרֵשׁ מִן הָעֲרִיּוֹת, נִקְרָא קְדוֹשׁ; כִּי עֲקָר הַקְּדוֹשָׁה תְּלוּי רַק בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית, וְכָכָל שֶׁאָדָם מִקְדָּשׁ עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר, הֵרִי נִקְרָא צְדִיק, וְצְדִיק הוּא מֵאֵן דְּנָטִיר בְּרִית (עֵינֵי זֶהר ח"א נט: קסב.). וְלָכֵן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֲצָמָךְ בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית, וְאֶפְלוּ שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ כְּבָר בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר זֶה עֲקָר הַטְּמָאָה, כִּי אֵין עוֹד טְמָאָה שֶׁמְטַמְּאת אֶת הָאָדָם כְּמוֹ טְמָאת הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וּמִי שֶׁנִּכְשַׁל בּוֹ - נִשְׁמָתוֹ נִטְמָאת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְצָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, שֶׁיִּזְכֶּה לְטַהֵר אֶת נִשְׁמָתוֹ, כִּי עֲקָר הַקְּדוֹשָׁה הִיא רַק קִדְשֵׁת הַבְּרִית. וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה כד, סִימָן ו'): מִפְּנֵי מָה נִסְמְכָה פְּרָשַׁת עֲרִיּוֹת לְפָרֶשֶׁת קְדוֹשִׁים? לְלַמֶּדְךָ שֶׁכָּל מָקוֹם שֶׁאֲתָה מוֹצֵא גֵדֵר עֲרוּהָ, אֲתָה מוֹצֵא קְדוֹשָׁה; כִּי הַקְּדוֹשָׁה תְּלוּיָהּ רַק כְּפִי שֶׁמִּקְדָּשׁ עֲצָמוֹ, וְנִשְׁמָר מִן הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה. וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְחַזֵּר תָּמִיד בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וּלְבָרַח אֶל הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהוּא הַצְּדִיק, כִּי הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁאֵין לְפָנָי מַרְאֶה עֵינָיו רַק רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יְתִבְרַךְ. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ

בַּנְּפִשׁוֹ שְׁחָטָא וּפָגַם בַּחֲטָא הַמְזֵהָם הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית, עָלְיוֹ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק, שְׁעַל יָדוֹ מִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ. כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (מוֹבָא בְּאוֹתִיּוֹת דְּרַבִּי עֲקִיבָא ד): יַעֲקֹב נִקְרָא חֶלֶק, שְׁנִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-שֶׁבְרוּךְ-הוּא בְּקִדְשָׁה עַל יָדוֹ, שְׁנֵאֲמַר (ישעיה כט, כג): "וְהִקְדִּישׁוּ אֶת קְדוֹשׁ יַעֲקֹב". וּמִי שֶׁמִּתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הַנִּקְרָא קְדוֹשׁ, נִמְשַׁכֵּת גַּם עָלָיו קִדְשָׁה. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בַּנְּפִשׁוֹ שְׁפָגַם בַּחֲטָא הַמְגַנֶּה הַזֶּה פָּגַם הַבְּרִית, עָלְיוֹ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק, שֶׁהוּא קְדוֹשׁ וְטָהוֹר בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית, וְעַל יָדוֹ גַּם הוּא יִזְכֶּה לְהִתְקַדֵּשׁ, כִּי הַצְּדִיק מְרֹב דְּבִקּוֹת שֶׁהוּא דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְהוּא בְּטֵל בְּמַצִּיאוֹת, הוּא קְדוֹשׁ בְּתַכְלִית הַקִּדְשָׁה. כִּי כִּךָ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא לט.): "וְהִתְקַדְּשִׁתֶּם וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים" (ויקרא כ, ז), אָדָם מִקְדֵּשׁ עֲצָמוֹ מְעַט, מִקְדְּשִׁים אוֹתוֹ הַרְבֵּה, לְמַטָּה - מִקְדְּשִׁים אוֹתוֹ מִלְּמַעְלָה, בְּעוֹלָם הַזֶּה - מִקְדְּשִׁים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא; וּמִי עוֹד זָכָה לְקִדְשׁ אֶת עֲצָמוֹ כָּאֵן לְמַטָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ הַצְּדִיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא מָלֵא קִדְשָׁה, כִּי הַצְּדִיק הוּא פָּרוֹשׁ בְּתַכְלִית הַפְּרִישׁוֹת, וְאֵין לוֹ עוֹד שׁוּם שְׂיִכּוֹת לְזֶה הָעוֹלָם, אֵין לוֹ שׁוּם הַבְּטָה בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁר רַק בְּשִׁבִיל זֶה נִקְרָא קְדוֹשׁ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (ירושלמי מגלה, פָּרָק ג', הִלְכָה ב'): :

נִקְרָא שְׁמוֹ רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, שְׁלֹא הַבַּיִט בְּמִלְתּוֹ מִיָּמָיו ;
 נִקְרָא שְׁמוֹ אִישׁ קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים, שְׁלֹא הַבַּיִט בְּצוּרַת
 מִטְבַּע מִיָּמָיו ; וְעַל־כֵּן מִי שֶׁמִּתְקָרֵב אֶל צַדִּיקִים
 קְדוֹשִׁים כְּאֵלוֹ, אֲזִי נִמְשַׁכֵּת גַּם עָלָיו קְדֻשָּׁה וְטָהָרָה,
 וּמְכַל שֶׁכֵּן כְּשִׁזְזוּכָה לְשִׁמְעַע בְּקוֹלָם וּלְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵיהֶם,
 שָׁאֵז גַּם־כֵּן נִקְרָא קְדוֹשׁ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (יְבָמוֹת כ.) : כָּל
 הַמְּקַיֵּם דְּבָרֵי חֻמְּוֵי נִקְרָא קְדוֹשׁ ; וְלָכֵן, כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ
 בְּנִפְשׁוֹ, שֶׁחָטָא וְנִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע
 לְבִטְלָה, יִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֻנָה,
 הַנִּקְרָא קְדוֹשׁ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּמְשַׁךְ גַּם עָלָיו קְדֻשָּׁה
 וְטָהָרָה. כִּי עֵקֶר תְּקוּנַת הַבְּרִית הוּא רַק עַל־יְדֵי
 הִתְקָרְבוּתוֹ אֶל גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצַּדִּיקִים, הַנִּקְרָאִים
 קְדוֹשִׁים. וְאִין קְדֻשָּׁה אֶלָּא לְמִי שֶׁנוֹטֵר הַבְּרִית. אֲשֶׁרִי
 מִי שֶׁאִינוֹ מִטְעֶה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֶלָּא מִשְׁתַּדֵּל
 לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּקְדֻשַׁת הַבְּרִית, וּבְכַךְ הוּא נִקְרָא
 קְדוֹשׁ, "כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לְהִוְיָ" ה' אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים ז, ו),
 קְדֻשָּׁה שֶׁתְּהִיָּה עָלֶיךָ הִיא גְּרָמָה לְךָ שֶׁתְּהִיָּה חֵלֶק מִמֶּנּוּ,
 וּכְכֹל שֶׁתְּקַדֵּשׁ עַצְמְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כֵּן תִּמְשַׁךְ עָלֶיךָ
 קְדֻשָּׁה וְטָהָרָה. עַל־כֵּן אֶפְלוֹ שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ כְּבָר בַּמָּה
 שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, וְעַבַרְתָּ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, עַל כָּל מִינֵי עֲרִיוֹת,
 וְנִפְגַּמְתָּ בְּפָגַם הַבְּרִית, אִם תִּתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֻנָה

הַנִּקְרָא קָדוֹשׁ, הוּא יִמְשִׁיךְ גַּם עָלֶיךָ קְדוּשָׁה וְטָהָרָה, וְתִזְכֶּה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִהְיֶה בְּכֻלָּל "יִשְׂרָאֵל עִם קָדוֹשׁ". כִּי כָּךְ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יִלְקוּט קְדוֹשִׁים, רמז תרד) : אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא : בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא נִקְרְאֶתֶם קְדוֹשִׁים ; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁתָּמִיד מְסֻתָּבֵב בֵּין צַדִּיקִים הַנִּקְרְאִים קְדוֹשִׁים, שְׂמוּסִיפִים גַּם עָלָיו קְדוּשָׁה וְטָהָרָה, וְגַם הוּא יִזְכֶּה לְתַקוּן נְצָחִי, אֲשֶׁרִי לוֹ !

קדוש השם

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, אֲשֶׁר עַל חֲטָא פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, הָאָדָם חַיֵּב מִיתָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז) : "וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי הָי"ה, וַיִּמִּיתֵהוּ הָי"ה" ; כִּי הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה הוֹרֵג אֶת נַפְשׁוֹת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו ; כִּי עַל-יְדֵי כָּל טִפָּה וְטִפָּה הִיא יְכוּל לְהוֹלִיד וְלָד, וּבְזֶה שֶׁהוּא מוֹצִיאָן לְבִטְלָה, הוּא הוֹרֵג אֶת יְלָדָיו וְחַיֵּב מִיתָה, עִם כָּל זֹאת אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כְּלָל, וְאָדָם יְכוּל תָּמִיד לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵין עֲבָרָה בְּעוֹלָם שְׂאִין יְכוּלִים

לְתַקֵּן, וְעַל־כֵּן אֶפְלוּ עַל חַטָּא פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע
 לְבַטְלָהּ, גַּם־כֵּן יְכוּלִים לַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה, אַף שֶׁהוּא חָיֵב
 מִיָּתָה, וְאִיתָא בְּכַתְּבִים, שֶׁעָקַר הַתְּקוּן וְהַתִּשׁוּבָה לַחַטָּא
 הַמְּגַנֵּה הַזֶּה הוּא, שֶׁיְהִי אָדָם מוֹכֵן לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ עַל
 קְדוּשַׁת הַשֵּׁם אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל
 רִגַע, וְעַל־יְדֵי שְׂאָדָם מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ עַל
 קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, הוּא נִפְטָר מִמִּיתָה מְשִׁנָּה שֶׁהִיָּתָה צְרִיכָה
 לָבוֹא עָלָיו, עַל־יְדֵי שֶׁחַטָּא בַּחַטָּא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה. וְכֵן
 מוֹבָא בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל (פְּרִי עֵץ חַיִּים, שֶׁעַר נְפִילַת אַפִּים):
 כְּשֶׂאָדָם נוֹפֵל אַפִּים בְּתַחֲנוּן אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה, וּמְכַוֵּן אֶז
 בְּפָסוּק (תְּהִלִּים כה, א): "לְדָוִד הַגִּי' ה' אֱלֹהֶיךָ נַפְשִׁי אֲשָׂא",
 שֶׁהוּא מוֹכֵן וּמְזַמֵּן אֶז לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם,
 הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְלָכֵן,
 אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵאַחֲרֵי שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ כְּכַר בְּחַיִּיךָ, כָּל
 כָּךְ הִרְבֵּה נְסִיווֹת קָשִׁים וּמָרִים, וְנִתְלַכְלַכְתָּ בַּחַטָּא
 הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זָרַע לְבַטְלָהּ, עַד שֶׁחַטָּא הַזֶּה
 הָרַס לְךָ אֶת הָעֲצָבִים וְאֶת כָּל חַיִּיךָ, וְאַתָּה שָׂרוּי תָּמִיד
 בְּכַעַס וּבְדַכְּאוֹן, וּמוֹכֵן וּמְזַמֵּן כְּכַר לָמוֹת מְרֹב יְאוּשׁ
 שְׂנֵכְנֵס בְּךָ, אֵיעֲצֶךָ וַיְהִי אֶלְקִים עִמָּךְ, רְאֵה לְהִרְגִיל אֶת
 עֲצָמֶךָ לְדַבֵּר אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ, וְלֹא תִרְצֶה שׁוֹם רָצוֹן אַחֲרֵי,
 אֲלֹא לְהַכְּלִיל בְּאֵיזֶן סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד תִּשְׁתַּוְּקַק

לְחִזּוֹר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִהְיֶה מוּכָן וּמְזֻמָּן
 לְמָסוֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּכָל עֵת וְרַגַע מִמָּשׁ,
 וּכְנֻגָד זֶה שְׁעוֹלוֹת לְךָ מִחֲשָׁבוֹת פְּגוּמוֹת לְהִתְאַבֵּד, אוֹ
 מֵרֵב יְאוּשׁ וְדַכְּאוֹן אֲתָה מְחַכֶּה לְיוֹם מוֹתְךָ, אוֹ שְׂאֵתָה
 מִמְּרָמֵר וְיוֹשֵׁב בְּעֵצָבוֹת, יוֹתֵר טוֹב שְׂתִהְפֹךְ הַכֹּל
 בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, שְׂתִהְיֶה כְּבָר מוּכָן וּמְזֻמָּן בְּכָל עֵת
 וְרַגַע לְמָסוֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְעַל־יִדְיָזָה
 תִּתְעַלֶּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי כְּשֶׁאָדָם מוּסֵר אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו
 יִתְבַּרְךָ, אֲזִי מִתְהַפְּכִים כָּל הַיְרִידוֹת לְעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת,
 וְאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר מְעַלְתוֹ בַּשָּׁמַיִם. וְזוֹ מִדְּרַגַּת
 הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, שֶׁהֵם כָּל כֶּן דְּבוּקִים בְּאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׂמוּכָנִים לְמָסוֹר אֶת נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת
 שְׁמוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל עֵת וְרַגַע מִמָּשׁ. וְלָכֵן נַעֲשׂוּ לָהֶם נְסִים
 נִגְלִים, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת כ.): מֵאִי
 שָׁנָא רֵאשׁוֹנִים דְּאִתְרַחִישׁ לְהוּ נְסָא וּמֵאִי שָׁנָא אֲנִן דְּלֹא
 מִתְרַחִישׁ לָן נִסָּא, קִמְאִי הוּוּ מְסִרִי נַפְשִׁיהוּ אֲקִדְשֵׁת
 הַשֵּׁם, אֲנִן לֹא מְסִרִינֵן נַפְשִׁין אֲקִדְשֵׁת הַשֵּׁם, לְמִדִּים
 מְכָאֵן - כְּשֶׁאָדָם מוּסֵר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם,
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ נְסִים. בְּשִׁבִיל זֶה
 הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם תָּמִיד דְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
 וְתָמִיד מוּכָנִים לְמָסוֹר אֶת נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבַּרְךָ,

על־ידי־זֶה הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה לָהֶם נִסִּים. וְלִכֵּן כָּל
 מִי שֶׁנִּפְל כָּבֵר בְּעַמְקָא דְתַהוֹמָא רַבָּא, וְנִכְשָׁל בְּמָה
 שֶׁנִּכְשָׁל, וּבַפֶּרֶט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהַחֲטָא הַזֶּה מְכַנֵּס בְּאָדָם דְּכָאוּן
 וּמְרִירוֹת, עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׁחוֹרָה, עַד שְׁרוּצָה לְהַתְּאֵבֵד,
 רַחֲמָנָא לִישׁוּזְבֵן, עַד שֶׁהַחַיִּים שָׁנִים אָצְלוּ כְּקִלְפַת
 הַשּׁוּם, וְרוּאָה רַק שְׁחוֹר, וְנִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ הַפֶּל כְּבָר
 אָבוֹד, חֵס וְשָׁלוֹם, אִם רַק יַחְזֹר בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וַיִּקַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּיָדָיו, וַיִּתְחִיל לָרוּץ אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וַיִּדְבֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ אֶל רַעְהוּ
 וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, וַיִּהְיֶה מוֹכֵן לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת
 הַשֵּׁם בְּכָל עֵת וָרַע, אֲזִי הוּא מְהַפֵּךְ אֶת כָּל הַיְרִידוֹת
 וְהַנְּפִילוֹת שֶׁלוֹ אֶל תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה, וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם
 שָׁאֲמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לד:): בְּמָקוֹם שֶׁבִעֲלִי
 תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד; כִּי
 מִי שֶׁחֲטָא וְנִכְשָׁל בְּכָל מִינֵי עֲבֵרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, עַד
 שֶׁנִּכְנַס בּוֹ יְאוּשׁ וְדְכָאוּן, וּמַחֲכָה לְיוֹם מוֹתוֹ, אִם יִקַּח
 אֶת עֲצָמוֹ בְּיָדָיו, וּבְמָקוֹם לְחַשֵּׁב שֶׁהוּא רוּצָה כְּבָר
 לָמוֹת, הוּא מִתְחִיל רַק לְהַשְׁתַּוְּקֶק אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי
 דִּיקָא יְכוּל לְהַפֵּךְ בְּרַגְעַ אַחַד אֶת כָּל הַיְאוּשׁ וְהַדְּכָאוּן
 לְתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה, כִּי כְּבָר אֵינוֹ רוּצָה שׁוּם דְּבָר רַק אֶת

הַקְדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֶצְמוֹ. וְלָכֵן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנִי, מֶה לְפָנֶיךָ, הִנֵּה חֲשַׁבְתָּ שָׁזָה סוּף הָעוֹלָם, וְאַתָּה מוֹכֵן וּמְזַמֵּן כְּבָר לָמוֹת מְרֹב יְאוּשׁ, וְהִנֵּה אַתָּה זוֹכֶה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים, בְּטֵל וּמְבִטֵּל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְרוֹצֶה לְמָסַר אֶת נַפְשְׁךָ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם. עֲמַד וּרְאֵה וְהַשְׁתוּמֵם לְאִיזוֹ מַדְרָגָה גְבוּהָה אַתָּה יְכוּל לְזָכוֹת? וּבְעֵבוֹר זֶה כְּשֶׁאַדָּם חָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוֹרִיד אֶת הַלְבוּשִׁים שֶׁהֵם הַגּוּפִים מִהַנְּשָׁמוֹת, עֶקֶר תִּקְוֹנוֹ רַק עַל־יְדֵי קְדֻשַׁת הַשֵּׁם, שֶׁתִּמִּיד יִהְיֶה מוֹכֵן לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדֻשַׁת הַשֵּׁם. וְהִיא מְדָה כְּנֶגֶד מְדָה, כִּי רוֹצֶה לְהַפְשִׁיט גּוּפוֹ מִנְּשָׁמָתוֹ, עַל־יְדֵי קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְזֶה תִּקְוֹן גָּמוֹר לְפָגֵם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְלָכֵן כָּל מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְהִיּוֹת מוֹכֵן לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדֻשַׁת הַשֵּׁם, וְיִמָּסַר אֶת עֶצְמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּשְׁמַר אֶת עֶצְמוֹ מְאֹד מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת, וְאַף פַּעַם לֹא יִהְיֶה בְּעֵצְבוֹת וּבְמַרְרֵיּוֹת, אֲדַרְבָּה, יִדַע שֶׁמֵּעַלְתּוֹ גְּדוּלָה בַּשָּׁמַיִם. וְאִם הוּא מְהַפֵּךְ אֶת הַכֹּל לְקִדְשָׁה, וְאִינוֹ רוֹצֶה שׁוּם דְּבָר רַק אֶת הַקְדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא בְּעֶצְמוֹ, אֲזַי לֹא זָז מִשָּׁם, עַד שֶׁמוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְעַתָּה

רֵאָה, אֱהוּבִי, בְּנִי, מֵהַ לְפָנַי, אֶל אֵילוּ מְדַרְגוֹת גְּבוּהוֹת
 אֶתְּהָ יְכוּל לְזָכוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, אִם לֹא תִהְיֶה בְּטָלָן.
 וְהַעֲקֹר - תִּקַּח אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדְיָךְ, וְתִצֵּא מִהַיְאוּשׁ
 וְהִדְכָאוֹן שֶׁנִּכְנָסוּ בְּךָ, וְאִז תִּתְעַלֶּה מְדַרְגָּה אַחֵר מְדַרְגָּה,
 עַד שֶׁתִּהְיֶה מִהַזְּכוּיִם לְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה. וְאַף שֶׁאָמְרוּ עַד
 עַכְשָׁיו, שֶׁכָּל מִי שֶׁחָטָא וּפָגַם בַּפְּגָם בְּבְרִית - הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, כִּבְרָר לֹא יִזְכֶּה לְרֵאוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה. אֲבָל
 בְּזֶה שֶׁאָדָם מוֹכֵן לְמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם,
 נִפְתָּחִים לוֹ כָּל הַשָּׁמַיִם, וְזוֹכֶה לְחִזּוֹת בְּנַעֲם הַיְיָ"ה
 וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ (תְּהִלִּים כז, ד). כִּי מֵעֵלֶת הַמּוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ
 עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם - אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְזוֹ
 מֵעֵלְתָם שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁמוֹכְנִים לְמִסֵּר אֶת נַפְשָׁם
 בְּכָל עֵת וְרָגַע עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל
 (תְּנַחֲמוּא תְּצֻוֶה, ה): אֵין אִמָּה בְּעוֹלָם נִהְרָגַת עַל קְדוּשַׁת
 שְׁמוֹ, וּמוֹסְרֵת אֶת נַפְשָׁהּ אֶלָּא יִשְׂרָאֵל; וְלָכֵן כָּל אֵלוֹ
 שֶׁמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר
 (שְׁמוֹת כ, ו): "לְאַהֲבֵי וּלְשׂוֹמְרֵי מִצְוֹתַי", כְּמֵאֲמָרָם ז"ל
 (מְכִילְתָא יְתָרוֹ): אֵלוֹ שֶׁנִּחְבְּטִין וְנִהְרָגִין עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם,
 עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר: "לְאוֹהֲבֵי וּלְשׂוֹמְרֵי מִצְוֹתַי", וְעַל־יְדֵי
 קְדוּשַׁת הַשֵּׁם נִתְעַלָּה וְנִתְיָקַר שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי
 הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְעַל־כֵּן מִי

שְׁתַּמִּיד מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, זוֹכֶה לְכָל הַמְדִּירוֹת שְׁבַע עוֹלָם. וּמוֹבָא בְּזֶהֶר (תַּיִי שָׁרָה קַכְד.) : כָּל הַמוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּהַאי פְּסוּקָא דְקָרִיאַת שְׁמַע, נוֹחַל אַרְבַּע מְאוֹת עוֹלָמוֹת לְעוֹלָם הַבָּא, מְאֲתִים עַל הַתּוֹרָה וּמְאֲתִים עַל שְׁמֵסֵר אֶת עֲצָמוֹ עַל קְדֻשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן רָאָה, אֱהוּבִי, בְּנִי, מַה לְפָנֶיךָ, וּמֵאַחַר שְׁכָל־כָּךְ נִכְשַׁלְתָּ בַּחֲטָא הַמְגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבַטְלָהּ, שְׁנֵאֲמַר עָלֶיךָ (בְּרֵאשִׁית לח, ז) : "וַיִּמִּיתֶהוּ הַיְיָ"ה", וְחֲתִיבִים עָלֶיךָ מִיָּתֶהּ, כְּנֶגֶד זֶה תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִהְיֶה מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת וָרֶגַע, וְעַל־יְדִי־זֶה תִּתְעַלֶּה בְּתַכְלִית הַמְדִּירוֹת הָעֲלִיוֹנָה, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְאַף אֶחָד שְׁלֵא יִשְׁבֹּר אוֹתְךָ, כִּי אֵין לְךָ תְּשׁוּבָה, אֲדַרְבָּה ! אִם תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת, וְתִבְכֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂיַחֲוִס וַיִּרְחַם עָלֶיךָ, וַיּוֹצִיאֲךָ מֵהַפֶּחַ הַיְקוּשׁ שֶׁנִּפְלְתָה אֵלָיו, וְתִהְיֶה סִבְלָן גָּדוֹל מְאֹד, וְתִהְיֶה מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, לֹא תָזוּז מִשָּׁם, עַד שְׂיִמְחַל לְךָ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְתִזְכֶּה לְהַכְנִס לְפָנָי וְלִפְנֵים, וְתִזְכֶּה שְׂיִמְשִׁיךְ עָלֶיךָ

אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְעַל-יַדֵּי־
זֶה שְׂאָדָם מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְמָסָר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם,
בְּזֶה הוּא מְחַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם בְּהִתְחַדְּשׁוֹת
חֲדָשָׁה. כִּי כָּל אֱלוֹ הַצְּדִיקִים הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
הוּא, הֵם מְשִׁיגִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַתְּהוּוֹתָם מֵאֵין לַיִשׁ,
וְהַחַיּוֹת הַנִּמְשָׁכֶת לָהֶם בְּכָל יוֹם הִיא חַיּוֹת חֲדָשָׁה,
שֶׁהִיא מֵאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא מְבַחֲיֶנֶת סוּבֵב כָּל עֲלָמִין,
וְנִכְנָס לְתוֹךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין, וּבְכָל עֵת וְרָגַע הֵם
מִתְחַדְּשִׁין. וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנִי, לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל
יוֹם, וְאִף שֶׁכָּבַר עָבַר עָלָיָהּ בְּחַיִּיהָ מֵה שֶׁעָבַר, עִם כָּל
זֹאת אַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר, רַק תִּהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִזּוּ בּוֹא תָּבוֹא עַל שְׂכָרָךְ עוֹד
בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁתִּשְׁיֵג אֶת כָּל הַמְּדַרְגּוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת;
אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, וְאִזּוּ
לֹא יִזּוֹז מִשָּׁם, עַד שֶׁיִּמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
הַכֹּל. וְלָכֵן מְצוֹת קְדוֹשׁ הַשֵּׁם גְּדוּלָה אֲפֹלוּ מִכָּל מְצוֹת
עֲשֵׂה, שֶׁאִף הָעוֹבֵד כָּל יָמָיו בַּתּוֹרָה וּבַמְצוֹת אֵינוֹ מַגִּיעַ
אֶל מְדַרְגַּת הָאָדָם שְׁמֵת עַל קְדוֹשׁ הַשֵּׁם בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה, אִף שֶׁהִיא בַּעַל עֲבָרָה. וְכַמְּאֲמָרם ז"ל (עֲבוּדָה זָרָה
יז.) עַל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן דּוֹרְדֵיָא, שֶׁיִּצְאָה נִשְׁמָתוֹ בְּבִכְיָה
עַל קְדוֹשׁ הַשֵּׁם, וּבְכָה רַבִּי וְאָמַר: יֵשׁ קוֹנֵה עוֹלָמוֹ

בְּשַׁעַה אַחַת. וְעַל־כֵּן אַף שְׂכָבָר עָבַר עָלֶיךָ מַה שְּׁעָבַר,
 רְאֵה לְקַחַת עֲצָמְךָ בְיָדֶיךָ, וְאַל תִּשְׁמַע בְּקוֹל שׁוֹם בְּרִיָּה
 הַרוּצָה לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְלוֹמַר לְךָ שְׂאֲתָה חַיֵּב מִיָּתָהּ, וְאִין
 לְךָ כְּבָר תִּקְנָה - תִּלְעַג לוֹ, וְאַתָּה מְסוֹר נִפְשֶׁךָ אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וְתִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת וְתִשְׁתַּדֵּל
 לְהִיּוֹת רַחֲמָן וְסַבְּלָן גָּדוֹל עַל כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי
 בְּזָה תִּלְוֶיָה כָּל תְּשׁוּבָתְךָ, מִצַּד אֶחָד תִּהְיֶה תָּמִיד מוֹכֵן
 וּמְזַמֵּן לְמְסוֹר נִפְשֶׁךָ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּבִטּוֹל כָּל
 הַרְגָּשׁוֹתֶיךָ, וְתִהְיֶה בְּטִל וּמְבִטָּל בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
 וּמִצַּד שְׁנֵי תִשְׁמַר מְאֹד מִהַמְדָּה הַמְגִנָּה שֶׁל כַּעַס
 וְעֲצָבָנוּת, רְצִיחָה וְאַכְזָרִיוֹת, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה גוֹרֵם לְכָל
 הַמְדוֹת הַרְעוֹת הָאֵלוֹ. וְלָכֵן מִי שֶׁנִּכְשָׁל בּוֹ, אוֹ שֶׁיִּכּוֹל
 לְהִגִּיעַ לַמְדַּרְגּוֹת הַכִּי עֲלִיוֹנוֹת בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹת, עַל־יְדֵי
 מְסִירוֹת נִפְשׁ, אוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, יָכוֹל לִפְלֹ בְּנוֹקְבָא
 דְּתַהוּמָא רַבָּה עַל־יְדֵי כַּעַס וְרְצִיחָה וְאַכְזָרִיוֹת, רַחֲמָנָא
 לְצַלָּן. וְעַל־כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר שְׂכָבָר עָבַר עָלֶיךָ מַה
 שְּׁעָבַר, רְאֵה לְהִתְחַזֵּק, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת תָּמִיד רַחֲמָן
 וְסַבְּלָן עַל כָּל מַה שְּׂבָא עָלֶיךָ, וְתוֹדֵם וְתִשְׁתַּק לְמַחְרָפֵי
 וְלְמַבְזֵי נִפְשֶׁךָ, וְתִמְסוֹר נִפְשֶׁךָ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאַז
 עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ, וְכָל הַיְרִידוֹת תִּתְּהַפְכֶנָּה לְעֲלִיוֹת
 גָּדוֹלוֹת.

קרוב רחוקים

צריך שתדע, אהובי, בני היקר! אשר אין עוד תקון יותר גדול על כל החטאים בעולם כמי שזוכה לקרב רחוקים אל הקדוש-ברוך-הוא, כי כנגד זה שאדם חטא ובפרט בחטא המגנה הזה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, גרם שעוד נשמות תפלנה בחטאים; כי נשמות ישראל קשורות זו בזו, ואם נשמה אחת חוטאת, גורמת שעוד המון נשמות התלויות בנשמתו, גם-כן תחטאנה, ועל-כן כשאדם חוטא אפלו בינו לבין עצמו ובחדרו, גורם לנשמות ישראל נוספות לחטא, ועל-כן גדול עווננו מנשא. ובפרט אם חוטא בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, אזי עוקר נשמות ישראל מקדשתן, כי הוא בורא קלפות ומשחיתים אשר גורמים שגם אחרים יחטאו, ולכן עקר התקון לכל החטאים שבעולם, ובפרט לחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה הוא - לקרב רחוקים אל הקדוש-ברוך-הוא, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד): להחזיר בני אדם

בְּתִשׁוּבָה זֶה בְּחִינַת 'אִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל', הוּא תְּקוּן קָרִי אֲתוֹן דִּדִּין כְּאֲתוֹן דִּדִּין; וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֶה לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר קִלְקַלְתָּ בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רְאֵה לְהַחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם בְּתִשׁוּבָה וּתְקַרְב רְחוּקִים, כַּמּוּבָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (עֵין חֶלֶק ב' קכח: קכט.):

זְכָאָה מָאן דְּאֶחִיד בְּיַדֵּיהּ דְּחִיבָא [אֲשֶׁרִי מִי שְׂאוּחִז בְּיַדֵּי הַחִיבִים וּמְקַרְבֵם לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא]; וְאִין עוֹד נַחַת רוּחַ יוֹתֵר גָּדוֹל בְּשָׁמַיִם, כְּמִי שְׂמְקַרְב נְפֹשׁוֹת רְחוּקוֹת אֵלָיו יִתְבַּרַךְ. וּבְפָרְט מִי שְׂבַעֲצָמוּ נִכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָקָר תְּקוּנוֹ שְׂיִרְאָה לְחִזְק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחַ נְפֹשׁוֹת שְׂנַפְגָּמוּ בוּ; כִּי כָּל אֵלוֹ שְׂנַפְלוּ בַּחֲטָא הַזֶּה, מְנַחִים בְּטִיקְלָא, וְהֵם נְפֹשׁוֹת הָעֲשׂוּקִים, אֲשֶׁר עָלִיָּהֶם אָמַר הַחֲכָם מְכָל אָדָם (קִהְלַת ד, א): "שְׁבַתִּי אֲנִי וְאֶרְאָה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים שְׂנַעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמַשׁ, וְהִנֵּה דִמְעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם, וּמִיד עֲשֻׁקֵיהֶם כַּח וְאִין לָהֶם מְנַחֵם". כִּי כָּל מִי שְׂנַפַּל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, נִכְנָס בוּ דְכָאוֹן וְעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, וְהוּא תָּמִיד עֲצָבָנִי וּמְמַרְמָר וּבוֹכָה וּמְבַכָּה עַל מַר נַפְשׁוֹ וְגוֹרְלוֹ, וְקָשִׁים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד, וּכְשָׁבָא אָדָם וּמְחִזְק וּמְעוֹדֵד וּמְשִׂמְחֵ אוֹתוֹ, וּמְדַבֵּר עַל לְבוֹ, וּמוֹצִיא אוֹ מֵהַפֶּח שְׂנַפַּל אֵלָיו, אִין עוֹד מְצֹוָה גְּדוּלָּה

יותר מזו. ולכן כל מי שִׁיודע בְּנִפְשׁוֹ, שְׁגִים־כֵּן קִלְקַל
 בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עָלָיו לְמַסַּר אֶת נַפְשׁוֹ לְעֶזְר לְכָל
 אֱלוֹ שְׁנֵכְשָׁלוֹ בּוֹ, וַיַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים לְהַחֲיוֹת אֶת
 נַפְשׁוֹת הָעֲשׂוּקִים, וַיִּקְרַבְם אֶל הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא. וּכְבָר
 פִּרְשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קו) אֶת הַפְּסוּק
 (תְּהִלִּים מֵא, א) : "אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ
 הַיְי"ה", אֲשֶׁרִי אָדָם שְׁמִכְנִיס שְׁכָל בְּדָל - אָדָם שְׁנִמְצָא
 בְּקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין, וּמַעֲלָה אוֹתוֹ וּמִגְבִּיהוּ לְשָׂרְשׁוֹ.
 וּבַפֶּרֶט יָדוּעַ שֶׁהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה נִקְרָא רָע, כְּמוֹ
 שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז) : "רָע בְּעֵינֵי הַיְי"ה"; וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי
 הָאָדָם הַמִּשְׁכִּיל אֶת הַדָּל, הֵינּוּ שְׁמִשְׁכִּיל דַּעַת בְּעֵנֵי
 שְׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְעַל־יְדִי־זֶה "בְּיוֹם רָעָה" -
 אִם נֶפֶל בַּחֲטָא הַזֶּה שְׁנִקְרָא רָע, "יִמְלִטְהוּ הַיְי"ה" -
 הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא יוֹצִיא אוֹ מִשָּׁם. וְהַכֵּלֵל הוּא, שְׁכָל מִי
 שְׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זָרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְקַחַת עַל עַצְמוֹ אֶת הַמְּצוּה הַזוֹ
 לְהַחֲזִיר בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה, וּלְקַרֵב רְחוּקִים, אֲשֶׁר אֵין
 עוֹד מְצוּה יוֹתֵר גְּדוּלָה מְזוֹ, כִּי בָזָה שְׁמִקְרָבִים רְחוּקִים,
 עַל־יְדִי־זֶה יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא גַם עַל עֲוֹנוֹתָיו,
 וְאִף שְׁעֲוֹנוֹתָיו עָלוּ רֵאשׁ, וְרַבּוּ מִנְּשֵׂא, עִם כָּל זֹאת אִם
 יִחֲזִיר אֶפְלוֹ אָדָם אֶחָד בְּתִשׁוּבָה, וְהֵהוּא יִקְיֵם מְצוּתָיו

יִתְבָּרַךְ, וְיִלְמַד תּוֹרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּבָר זָכָה וְזָכָה אֶת
 הַרְבִּים, שְׂאֵז אֵין חֲטָא בָּא עַל יְדוֹ. כִּי בָּזָה שְׂמִקְרָבִים
 אֵיזָה יְהוּדֵי לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַמִּקְרָב כְּבָר יִדְאָג
 שֶׁהוּא לֹא יִפֹּל בַּשָּׂאוֹל תַּחֲתִית, כִּי לֹא יִתְכַּן, שֶׁהוּא
 יִהְיֶה צְדִיק עַל יְדוֹ, וְהוּא בְּעֶצְמוֹ יִהְיֶה מִנַּח עֲדִין
 בַּשָּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתֵּיו, עַל-כֵּן בָּזָה שְׂמִקְרָב נְשִׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא זוֹכָה לְתַקֵּן אֶת
 נַפְשׁוֹ הַפְּגוּמָה, מִכָּל שֶׁכֵּן מִי שְׂזוֹכָה לְקָרֵב רַבִּים אֶל
 הַקְדוֹשֶׁה, אֵין עֶרֶךְ לְגַדֵּל מַעְלָתוֹ בַּשָּׁמַיִם. וְלָכֵן, אֶהוּבֵי,
 בְּנֵי הַיָּקָר, מֵאַחַר שְׂעוּבָר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ מַה שְׂעוּבָר,
 וְנִכְשַׁלְתָּ כְּבָר כָּמוֹ שְׂנִכְשַׁלְתָּ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, וְכֵן בַּשָּׂאָר פְּגָמֵי הַבְּרִית, אֲשֶׁר
 חֲטָאִים אֵלוֹ בּוֹרְאִים קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים הַגּוֹרְמִים שְׁגָם
 אַחֲרֵים יַחֲטְאוּ, וּמֵאַחַר שְׂזוֹכָה אוֹתָךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 שֶׁהִתְקַרְבְּתָּ אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וְאַתָּה חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה,
 רְאֵה מֵעַכְשָׁו לְקָרֵב גַּם אַחֲרֵים בְּתִשׁוּבָה, וְתִמְסַר אֶת
 נַפְשְׁךָ לְקָרְבָם, וְהִזְכוּת הַזוֹ תִזְקַךְ לְזִכוּתְךָ, וְתִזְכָּה לְתַקֵּן
 אֶת מַעֲשֵׂיךָ, וְיִמְחַל לְךָ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
 עֲוֹנוֹתֶיךָ. כִּי מַעֲלַת הַתְּקוּן הַזֶּה לְקָרֵב רַחוּקִים אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ, אֵין עוֹד מַעֲלָה גְדוֹלָה הַיְמָנָה בְּתַקוּנֵי הַתִּשׁוּבָה,
 וְעַל-כֵּן רְאֵה לְמִסַּר אֶת נַפְשְׁךָ לְקָרֵב רַחוּקִים אֵלָיו

יִתְבַּרְךָ, וּבְזִכּוֹת זֶה יִמָּחַל לְךָ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ, וְתִזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל תְּקוּן נִצְחִי. הָעֵקֶר אֵל
תִּתִּיאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאַפְלוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ
חֲטָאֵיךָ וּפִשְׁעֵיךָ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עִם כָּל זֹאת תַּעֲשֶׂה
כָּל אֲשֶׁר בִּיכָלְתָּךְ לְקָרֵב עוֹד נִפְשׁוֹת אֱלֹיוּ יִתְבַּרְךָ, וְזֶה
יִוָּעִיל לְךָ מְאֹד מְאֹד לְתִקּוּן נִפְשֶׁךָ.

קללה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֱהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר מִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּפָגַם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה
מִכְּנִיס בּוֹ דְּכָאוֹן וְעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, וְהוּא מִמָּשׁ מְקַלָּל,
רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה גּוֹרֵם שְׁיֵהָרֵג נִפְשׁוֹת
בָּנָיו וּבְנוֹתָיו, כִּי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה הָיָה יָכוֹל לְהוֹלִיד וְלָד,
וּכְשֶׁהוֹצִיאָה לְבַטָּלָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוֹרֵג נִפְשׁוֹת בָּנָיו
וּבְנוֹתָיו, וְאִין לְךָ מְקַלָּל מְרוֹצֵחַ, שֶׁעָלִיו נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית
ד, יב): "נָע וְנָד תִּהְיֶה בְּאֶרֶץ"; כִּי הַחֲטָא הַזֶּה גָּרַם
שֶׁתִּהְיֶה נֶעֱלָמָת וְנִסְתָּרָת מִמֶּנּוּ אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, בְּבַחֲיִנַת
(שָׁם): "הֵן גִּרְשַׁת אוֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה, וּמִפְּנֵיךְ
אָסַתְר וְהִיִּיתִי נָע וְנָד בְּאֶרֶץ, וְהָיָה כָּל מִצְאֵי יַהֲרֹגֵנִי";

כִּי עַל־יַדֵּי הַחֹטָא הַמְגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה,
 הָאָדָם מְאָבֵד אֶת שְׂפִיּוֹת דַּעְתּוֹ, כִּי נֶעְלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ
 אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְצָרִים וּמָרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד,
 וּמִסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם כְּאָדָם מְקַלָּל, רַחֲמָנָא לִישְׁזֹבֵן,
 וְאֵין עוֹד קְלָלָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִכֶּךָ, שְׂאָדָם אֵינוֹ מוֹצֵא
 אֶת מְקוֹמוֹ וְאֵינוֹ מִישָׁב בְּדַעְתּוֹ, וְרַב עִם כָּל אֶחָד
 וּמְקַלָּל אֶת כָּלָם, וְהוּא בְּעֵצְמוֹ מְקַלָּל, אֲשֶׁר כָּל זֶה גָּרַם
 הַחֹטָא הַמְגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַד שֶׁיֵּשׁ
 בְּנֵי־אָדָם שְׂכָל־כֶּךָ מָרִים לָהֶם הַחַיִּים, שֶׁמִּבְּקָשִׁים נִפְשָׁם
 לְמוֹת מֵרַב מְרִירוֹת. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי, אִם נִפְלֵת כְּבָר
 בַּחֹטָא הַמְגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְאַתָּה
 מִרְגִּישׁ אֶת עֵצְמֶךָ מְקַלָּל וּמֵיִתֵּר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְנִדְמָה לְךָ
 כְּאִלּוֹ אָבֵד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּךָ, וְרָעִים וּמָרִים לְךָ הַחַיִּים,
 כִּי הַחֹטָא הַזֶּה מַחֲשִׁיךְ אֶת עֵינֵי שְׂכָלוֹ שֶׁל אָדָם, וְאֵינוֹ
 רוֹאֶה שׁוֹם בְּרָכָה בְּמַעֲשָׂיו, וְכָל אֲשֶׁר עוֹשֶׂה הוֹלֵךְ לוֹ
 בְּדִיוֹק הַהֶפֶךְ. עֲקֹר הָעֵצָה, שֶׁתִּרְגִּיל אֶת עֵצְמֶךָ לְדַבֵּר אֶל
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל
 אָבִיו, תִּלְךָ בְּמָקוֹם פָּנוּי שְׂאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתִשְׁיַח
 וְתִסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֶפְלוּ
 שֶׁבַתְחִלָּה יִהְיֶה נִדְמָה לְךָ שְׂאֵין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ, כִּי
 אַתָּה כָּל כֶּךָ מְקַלָּל בְּנִפְשֶׁךָ, עַד שֶׁאַתָּה מִרְגִּישׁ שָׁבוֹר

וּמִדְכָּא בְּמֵאד מְאֹד. עִם כָּל זֹאת תִּהְיֶה עֲקֹשׁן גָּדוֹל עַל
 דְּבַר זֶה, בְּרַח לְךָ לְמָקוֹם שְׂאִין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְסַפֵּר
 אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבַבְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאַפְלוּ שְׁנִכְנָסוֹת
 לְךָ מִחֲשָׁבוֹת, כְּאֵלוֹ אֵין צְרִיכִים אוֹתְךָ, וְאֵין הַקְּדוֹשׁ־
 בְּרוּךְ־הוּא שׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ, תִּדַע שֶׁהַכֹּל שֶׁקָּר, כִּי הוּא
 יִתְבַּרְךָ אָב הַרְחֵמֵן הַמְּרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו, וּמְחַכֶּה
 וּמְצַפֶּה שְׁכָל הַרְשָׁעִים יַחְזְרוּ אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
 וּמֵה שְׂאֵתָה מְרַגֵּישׁ עֲצָמְךָ כָּל־כָּךְ מְקַלֵּל, זֶה מִפְּנֵי רַע
 מַעֲלָלֶיךָ וְרַע מַעֲשֵׂיךָ, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מִכְּנִיס בְּאָדָם
 עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדַכְּאוֹן, כַּעַס וְרִצְיָחָה וְעֲצָבוֹן, שְׂאָדָם
 מִתְעַצְבֵּן עַל כָּל דְּבַר קָטָן, וּמֵאֲבִד אֶת עֲשֵׂתוֹנוֹתָיו, וְעַל־
 יַד־זֶה מֵאֲבִד אֶת סְבֻלָּנוֹתוֹ, וּבְזֶה שְׂאֵתָה כָּל כָּךְ מְמַרְמֵר
 וּמְרַגֵּישׁ עֲצָמְךָ מְקַלֵּל, מִזֶּה נִכְנָסוּ לְךָ מִחֲשָׁבוֹת, שְׁנִדְמָה
 לְךָ שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵינוֹ חָפֵץ בְּךָ. וּבְאַמֶּת זֶהוּ הַכֹּל
 שֶׁקָּר וְכֹזֵב, כִּי אֵין הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא חָפֵץ לְחַיֵּב אֶת
 שׁוֹם בְּרִיָּה, הוּא יִתְבַּרְךָ רוֹצֵה רַק בְּתִשׁוּבָתוֹ שֶׁל רְשָׁעִים
 וְלֹא בְּמִיתָתוֹ, וְלִכֵּן תִּהְיֶה עֲקֹשׁן גָּדוֹל, וְתִבְרַח לְךָ
 לְאִיזָה שְׂדֵה אוֹ לִיעֵר, אוֹ עַל אִיזָה גָּג אוֹ מִרְתֵּף, וְתִהְיֶה
 רְגִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּעֲקֹשׁנוֹת גְּדוֹלָה, וְאִז לְאִט
 לְאִט תִּזְכֶּה לְהוֹרִיד מִמֶּךָ אֶת הַהֶעֱלִם וְהַהִסְתֵּר. אֲשֶׁר
 זוֹהִי בְּעֲצָמָה הַקְּלָלָה, שְׂאָדָם חוֹשֵׁב שׁ"הֵן גִּרְשֵׁת אוֹתִי

הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה וּמִפְּנֵיךָ אֶסְתֵּר, וְהֵייתִי נֶעַ וְנָד בְּאַרְץ"; כִּי כִשְׂאֵתָה תִהְיֶה חֲזֹק לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמָקוֹם שְׂאֵתָה נִמְצָא שָׁם, אֲזִי סוּף כָּל סוּף יִתְגַּלֶּה אֵלֶיךָ הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁתִּרְגֵּשׁ רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְאֵין לְךָ עוֹד בְּרָכָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֶּה, שְׂאָדָם מִרְגִּישׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תָּמִיד. וְלִכֵּן אֵל תִּתְיַאֲשׁ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲפֹלוּ שְׂעוּבֵרֵת עָלֶיךָ קִלְלָה, שְׂאֵתָה מִקְּלָל בְּעֵינַי עֲצָמְךָ, וְנִדְמָה לְךָ שְׂאֵף פַּעַם כְּבָר לֹא תִצָּא מִהַקְּלָלָה שְׂבָה נִתְקַלְלָתָּ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְהַחֲזִיק מֵעַמֶּד וְלֹא לְהִתְיַאֲשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן, וְאִז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי כָּל מֶה שְׂעוּבֵר עָלֶיךָ הוּא רַק בְּשִׁבִיל הַנְּסִיוֹן וְהַבְּחִירָה, לְרֹאוֹת אֶל מִי תִבְרַח בְּעֵת צָרָה. וְלִכֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי, מֶה לְפָנֶיךָ, אֵף שְׂאֵתָה מִרְגִּישׁ אֶת עֲצָמְךָ מִקְּלָל, רְאֵה לְהִדְבִיק עֲצָמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵל תְּשִׂים לֵב אֶל שׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם, רַק אֵלֶיךָ יִתְבַּרֵךְ יִהְיֶה רְצוֹנְךָ וְכִסּוּפְךָ, וְאִז הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה. אִם תִּהְיֶה עֲקֹשָׁן גְּדוֹל בְּזֵה, אִז סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוּלָה שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּבְלִבְד שְׂלֹא תִתְיַאֲשׁ כָּלֵל וְכָלֵל וְתִהְיֶה עֲקֹשָׁן בְּדָבָר זֶה; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאֵינוּ מְטַעֶה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם כָּלֵל, וּבוֹרַח תָּמִיד אֵלֶיךָ

יתברך, ואז כל הקללות תתהפכה לברכות, ומה
 שחושב שהוא מקלל - הכל טעות ודמיון, הבא
 ממרירות חטאיו המרבים; כי באמת כל בר ישראל בן
 של הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים
 אתם לה' אלהיכם", על-כן אל תתן שאף אחד
 ישבור אותך ויאיש אותך, כאלו אין לך עוד מנוס
 ותקוה בחיך, הכל הכל ורעות רוח. כי צדיק ה' ה'
 בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו", "קרוב ה' לכל
 קראיו לכל אשר יקראהו באמת" (תהלים קמה, יח), הוא
 רק מחכה שתפתח פיה ותדבר אליו, ואז תהיה בטוח
 שהקדוש-ברוך-הוא יקבל את תשובתך, ותהיה מברך
 מפי אל עליון.

קנאה

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר החטא הזה של
 פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, מכנים באדם
 קנאה, שתמיד יקנא בזולתו, ותמיד יחשב שלזולתו
 יש יותר ממנו, אשר דבר זה מכנים בו אחר כך פעם,
 כמאמר ז"ל (במדבר רבה, פרשה ט', סימן ז'): אין קנאה

אֵלָא לְשׁוֹן כַּעַס; כִּי בָזָה שְׂאָדָם מִקְנֵא בְּזוּלָתוֹ, אֵין לְדַבֵּר סוּף, עַד שְׁנַעֲשֶׂה בְּכַעַס עַל זוּלָתוֹ. וּמָזָה נוֹבְעִים כָּל הַמְרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן שְׂאָדָם סוּבַל; כִּי לְכָל אֶחָד נִדְמָה כְּאֵלוֹ לְשֵׁנֵי יֵשׁ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, עַד שְׂיֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שְׂכַל־כֶּךָ נִכְנָסוּ בַּמָּדָה הַמְּגַנָּה שֶׁל קְנָאָה, שֶׁהֵם מִשְׁתַּגְּעִים מִמֶּשׁ, וּכְמוֹ שְׂחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (שְׁבַת קִנּוּב): כָּל מִי שְׂיֵשׁ לוֹ קְנָאָה בְּלִבּוֹ - עֲצָמוֹתָיו מֵרְקִיבִין. וְזֶה נֶאֱרָע לְאָדָם עוֹד בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, שְׂמֹרֵב קְנָאָה אֵינוֹ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, וְעֲצָמוֹתָיו מֵרְקִיבִין, וְהוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד, אֲשֶׁר הַמָּדָה הַמְּגַנָּה הַזֹּאת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, בָּאָה מִפְּגָם הַבְּרִית, הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׂתָמִיד נִדְמָה לוֹ שְׁלֵאֲחֵר יֵשׁ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לוֹ, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (אָבוֹת, ד, כא): הַקְּנָאָה, הַתְּאֵוָה וְהַכְּבוֹד מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם; כִּי מִדַּת הַקְּנָאָה בָּאָה רַק מִתְּאֵוֹת נֶאֱוָף שְׁנִכְנָסָה בּוֹ, וְעַל־כֵּן מִי שְׂשָׁקוּעַ בְּנֶאֱוָף, הוּא בְּעַל תְּאֵוָה גְּדוֹל, וּבוֹ שְׁרוּיָה הַקְּנָאָה, שְׂמִקְנֵא תָמִיד בְּזוּלָתוֹ, וְרָץ וּמְחַפֵּשׁ אַחֵר הַכְּבוֹד, וְאֵם אֵין נוֹתְנִים לוֹ אֶת הַכְּבוֹד שְׂמִצְפָּה לוֹ, הוּא נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי. וְעַל־כֵּן מֵאַחֵר שְׂעֵבֵר עָלֶיךָ כָּבֵר מֵהַ שְׂעֵבֵר, עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׂעֵקֵר הַתְּשׁוּבָה לַחֲטָא הַמְּגַנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׂמִכְנִים קְנָאָה בְּאָדָם,

הוא רק לקנות לעצמו את מדת הטוב, שירגיל את עצמו לעשות טובות לבני-אדם; כי בזה שאדם גומל טובות לזולת, יוצאת ממנו הקנאה, כי בעל קנאה אינו יכול לסבל עשית טוב לזולת. על-כן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות קנאה, סימן א'): כשתבטל הקנאה, אזי יהיה קבוצ גליות. כי בזה תלויה הגאלה, שאדם יתקן את מדת הקנאה שיש בו, ואי אפשר לבטל מעצמו את מדת הקנאה, אלא על-ידי התקרבות לצדיקים, כמו שאמר רבנו ז"ל (שם, סימן ה'): על-ידי ביאתך לצדיקים יתבטל ממך הקנאה; על-כן, אהובי, בני היקר, מאחר שחטאת בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, ונכשלת כפי שנכשלת, אשר מזה נדבקה בך מדת הקנאה, שאתה מקנא בזולתך, ואוכל את עצמך למה לזולתך יש יותר ממך?! עקר עצתך להתקרב אל הצדיק האמת הדבוק בחי החיים בו יתברך, שהוא יאיר עליך אור נורא ונפלא מאד, עד שתראה שהנקדה שיש בך יותר גדולה מזו של אחרים; כי באמת לכל בר ישראל יש נקדה אשר אין בחברו, כמובא בדברי רבנו (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן לד): אדם צריך לקשר את עצמו אל הנקדה שלו, שתהיה חשובה ויקרה נקדתו, וידע שהיא חשובה יותר מכל הנקדות

שְׁבַע־עוֹלָם, וְאֲזִי בְטִלָּה מִמֶּנּוּ מִדַּת הַקְּנָאָה; וְאֵת זֶה אִי
 אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶלָּא עַל־יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק הָאֱמֶת
 וּלְתַלְמִידָיו שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁהֵם דְּבָקִים בְּאִין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, וְאֵינָם רוֹצִים שׁוּם דְּבָר רַק אֵת אֲמִתּוֹת
 מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרֹךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם בָּאִים אֶל שְׁפַע אֱלֹקֵי
 כְּזֶה, שֶׁכָּבֹר אֵינָם מִקְּנָאִים בְּאֶף אֶחָד, כִּי נִתְגַּלְתָּה לָּהֶם
 נִקְדָּתָם, שֵׁשׁ בָּהֶם אוֹצָר כְּזֶה שֶׁאֵינוֹ בְּנִמְצָא בְּשׁוּם
 מְקוֹם בְּעוֹלָם; כִּי כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל הוּא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל
 מִמָּשׁ, וּכְכֹל שֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֵת עֲצָמוֹ אֵלָיו יְתַבְרֹךְ, עַל־
 יְדֵי־זֶה עוֹלָה וּמִתְעַלָּה עַד אִין סוּף, וְזֶה מְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֵת
 הַמִּדָּה הַמְּגַנָּה שֶׁל קְנָאָה. וְלִכֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, רְאֵה
 לְמִסֵּר אֵת נַפְשְׁךָ לְהַתְּקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר עַל
 יְדוֹ תִזְכָּה לְבַטֵּל מִמֶּךָ אֵת מִדַּת הַקְּנָאָה, וְלֹא תִקְנֵא בְּאֶף
 אֶחָד, וְתִהְיֶה הַמְּאֻשֶּׁר בְּיוֹתֵר בְּחַיִּיךָ, וְתִזְכָּה לְצִאת
 מִהַפֶּח יְקוּשׁ שֶׁאֵלָיו נִקְלָעֶתָ. כִּי זֶה עֵקֶר תִּקּוּן הַבְּרִית -
 לֹא לְהִיּוֹת בְּעַל קְנָאָה אֶלָּא לְעֶזֶר לְזוּלָתוֹ, תָּמִיד תִּשְׁתַּדֵּל
 לְעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם הַזּוּלָת, אֲשֶׁר אִין עוֹד מִדָּה יִפָּה יוֹתֵר
 מִזּוֹ.

רחמנות

צריך שתדע, אהובי, בני, אשר אין עוד רחמנות יותר גדולה מזו שיש על אדם שחטא בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, אשר החטא הזה מחשיך את העינים, ומכניס באדם דפאון ושברון לב, עד שחושב שאבד מנוס ותקוה ממנו, ומתיאש מחייו, וכל-כך מרים לו החיים, עד שאינו רוצה לחיות כלל וכלל. לזאת, עקר התקון - להתקרב אל הצדיק האמת, שהוא הרחמן האמתי, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): "כי מרחמם ינהגם", מי יכול להיות מנהיג? מי שהוא רחמן. ואין עוד רחמן כמו הצדיק האמת, שמרחם על נשמות ישראל, ומשתדל להוציאם מעוונות; כי כל עבודתו היא - למסר את נפשו יומם ולילה בשביל נשמות ישראל, להחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, להאיר בהם את דעת האמת, אשר הוא יתברך מחיה ומחיה ומקיים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך. וזה עקר הרחמנות

שְׂצָרִיכִים לְהַכְנִיס בְּבִנְיַאֲדָם - שְׂיִזְכְּרוּ תָמִיד אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ. וּבִידְעוֹת אֵלוֹ, אֵין שִׁיף כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל יְאוּשׁ. וְזֶה שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קל"ט, ו-יג): "פְּלִיאָה דַעַת מִמְּנֵי נִשְׁגָּבָה לֹא אוֹכֵל לָהּ, אָנָּה אֵלֶיךָ מֵרוֹחֶךָ וְאָנָּה מִפְּנֶיךָ אֶבְרַח, אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה, וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּךָ, אֲשֶׁא כִנְפֵי שָׁחַר אֲשַׁכְּנָה בְּאַחֲרֵית יָם, גַּם שָׁם יָדֶךָ תִּנְחַנֵּי וְתִאֲחַזְנֵי יְמִינֶךָ, וְאָמַר אֶךָ חֲשֵׁךְ יִשׁוּפְנֵי וְלִילָה אִוֹר בְּעֵדְנֵי, גַּם חֲשֵׁךְ לֹא יַחֲשִׁיף מִמֶּךָ וְלִילָה בַּיּוֹם יֵאִיר בְּחֲשִׁיכָה כְּאוֹרָה, כִּי אָתָּה קִנִּיתָ כְּלִיתֵי תְּסַכְּנֵי בְּבֶטֶן אֲמִי"; כִּי בְּרָגַע שֶׁאָדָם מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר - הֵם עֲצָם עַצְמֵיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְגוֹפּוֹ הוּא כְּלֵי וּמִשְׁכָּן לְנִשְׁמָתוֹ, בִּידְעוֹת אֵלוֹ כְּכֹר מִתְהַפֵּף הַכֹּל לְרוּחָנִיּוֹת, וְאִז אֵין שִׁיף לְהִתְרַחֵק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, וְעַל-כֵּן לְהִיכָן יָכוֹל לְבָרוּחַ? ! אֲדַרְבָּה אָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אוֹהֵב אוֹתוֹ, וְרוֹצֵה שְׂיִחָזֵר בְּתִשׁוּבָה. וְזֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת הַצְּדִיק הָאֱמֵת - לְהַכְנִיס בְּאָדָם אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת כְּזוֹ, עַד שֶׁנִּפְתָּח פִּיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם מְדַבֵּר אֶל בּוֹרְאוֹ, סִימָן שֶׁאֵין לוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְעַל-

כִּן הַצְדִּיק מַחְדִּיר בְּאָדָם אֲמוּנָה בְּרוּרָה כְּזוֹ, עַד שֶׁנִּפְתָּח
 פִּיו וּמִתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּכְכֹל שֶׁמְדַבֵּר אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, נִכְנָסֶת בּוֹ מִדַּת הַרְחָמָנוּת, שֶׁמֵּרַחֵם עַל נַפְשׁוֹ
 וּמֵרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת; כִּי בְּאֵמֶת אֵין עוֹד רַחֲמָנוּת כְּמוֹ
 עַל בְּנֵי אָדָם שֶׁחָטְאוּ, וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר הוּא מִכְּנִיס בְּאָדָם רַע לֵב,
 וְנִעֲשֶׂה אַכְזָרִי. וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר
 חָטְאתָ בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה,
 תִּדְעַ שֶׁעַדִּין יֵשׁ לָךְ תִּקּוּן לְתִקּוּן הַכֹּל - אִם תִּהְיֶה מְקָרֵב
 אֶל הַצְדִּיק הָאֵמֶת, הַמֵּאִיר לָךְ אֶת דַּעַת הָאֵמֶת, וְעַל יָדוֹ
 תִּזְכֶּה לְדַעַת אֶת אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ. אַךְ עָלֶיךָ לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּיִתְרָה שְׂאֵת וּבְיִתְרָה עֵז, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל
 שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְתִקְנֶה לְעֲצֻמְךָ מִמֶּנּוּ אֶת מִדַּת
 הַרְחָמָנוּת; כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל, מִי שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הוּא אַכְזָרִי בְּטַבְּעוֹ. וּכְבָר
 אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁבְתָּ קִלְגָּ): הֲרִי דוּמָה לוֹ, מֶה
 הוּא חֲנוּן וְרַחוּם אֵף אַתָּה הֲיִה רַחוּם וְחֲנוּן; אָדָם צָרִיךְ
 לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת כְּמוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלִלְכֹת
 בְּמִדּוֹתָיו, שְׁזוּהֵי מִדְּרַגַּת הַצְדִּיק הָאֵמֶת. וְכֵן אָמְרוּ
 (ירוּשְׁלָמִי, בְּרָכוֹת, פָּרָק ה', הַלְכָה ג'): כְּמָה דִּיאָנָא רַחֲמָן
 בְּשָׁמַיִם, כֶּף תְּהוּוֹן רַחֲמָנִין בְּאַרְעָא; כִּי כְּשֶׁאָדָם קוֹנֶה

לְעַצְמוֹ אֶת מִדַּת הַרַחֲמָנוּת, הֲרִי הוּא נִכְלָל בְּאֵין סוּף
 בְּרוּךְ הוּא, וְאִז קוֹנֶה לְעַצְמוֹ מִדַּת הַרַחֲמָנוּת. וְעַל־כֵּן
 אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שַׁבַּת קנא.): כָּל הַמְרַחֵם עַל
 הַבְּרִיּוֹת, מְרַחֵם עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם, וְכָל שֶׁאֵין מְרַחֵם
 עַל הַבְּרִיּוֹת, אֵין מְרַחֵם עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם; כִּי זֹ מִדַּת
 הַטוֹב - לְהִיטִיב, וּמֵאַחַר שֶׁאָדָם פָּגַם בְּפֶגַם הַבְּרִית
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, נִכְנָסַת בּוֹ מִדַּת הָאֲכֻזְרִיּוֹת, וְקָשָׁה
 לוֹ מְאֹד לְקַבֵּל אֶת הַטוֹב. וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לְדַעַת
 אִם מִחֲלוֹ לָךְ עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זֶרַע לְבִטְלָה, תְּבַדֵּק בְּעֶצְמְךָ אִם יֵשׁ לָךְ מִדַּת הַרַחֲמָנוּת,
 כִּי צָרִיךְ לְקַנּוֹת לְעַצְמוֹ אֶת מִדַּת הַרַחֲמָנוּת, וּבְזֶה
 שֶׁאַתָּה תִּרְחַם עַל אֲחֵרִים, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחַם
 עָלֶיךָ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תּוֹסֵפְתָא בְּבֵא קמא,
 פָּרָק ח): בְּזִמְן שֶׁאַתָּה רַחֲמָן, הַמְקוֹם יִרְחַם עָלֶיךָ; וְלָכֵן
 רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְלַכֵּת בְּמִדּוֹתָיו שֶׁל הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (סְפָרֵי עֵקֶב מ"ט): "לְלַכֵּת בְּכָל
 דְּרָכָיו" (דְּבָרִים י, יב) - אֱלוֹ דְרָכֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֵל
 רַחוּם וְחַנוּן; מֵהַמְקוֹם נִקְרָא רַחוּם וְחַנוּן, אֲף אַתָּה
 הֵיְהִי רַחוּם וְחַנוּן (עֵין שַׁבַּת קלג:). וְזֶה עֵקֶר מַעֲלַת בַּר
 יִשְׂרָאֵל - שֶׁקוֹנֶה לְעַצְמוֹ מִדַּת הַרַחֲמָנוּת. וְאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בִּיצָה לב.): כָּל הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת,

בִּידוּעַ שֶׁהוּא מִזְרָעוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְכָל מִי שֶׁאִינוּ
 מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, בִּידוּעַ שֶׁאִינוּ מִזְרָעוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
 אָבִינוּ. וְלָכֵן עָקַר תְּקוּן פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבַטָּלָה, הוּא רַק עַל־יְדֵי שְׁקוּנָה לְעֲצֹמוֹ אֶת מִדַּת
 הַרְחָמְנוּת, וּמִתְחִיל לְרַחֵם עַל אַחֲרִים, וּבְפֶרֶט לְהַחֲזִיר
 אַחֲרִים בְּתִשׁוּבָה, שְׁזֵה עָקַר הַרְחָמְנוּת הַכִּי גְדוּלָה. וְזוֹ
 רְחָמְנוּתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, שְׁמוּסֵר נִפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל אַחֲרִים,
 לְהַחֲזִירם תָּמִיד בְּתִשׁוּבָה, וְכִמוֹ שֶׁהַצַּדִּיק הָאֵמֶת מַחֲזִיר
 אַחֲרִים בְּתִשׁוּבָה, רְאֵה גַם אֶתָּה, אֶהוּבִי, בְּנִי, לְקַנּוֹת
 לְעֲצֹמְךָ מִדַּת הַרְחָמְנוּת - לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת וּלְקַרְבָּם
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְאֵל תְּסַתְּכַל
 עַל הַבְּזִיוֹנוֹת וְהָעֲלִבוֹנוֹת, הַחֲרוּפִין וְהַגְּדוּפִין, שֶׁתְּסַבֵּל
 בְּעִבּוּר זֶה, כִּי זֶהוּ תְּקוּנָךְ לְפָנַי יוֹדֵעַ תְּעִלּוּמוֹת. הָעָקַר
 רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לְרַכֵּשׁ אֶת מִדַּת הַרְחָמְנוּת,
 וְעַל־יְדֵי זֶה יִהְיֶה לְךָ תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד לְפָגַם
 הַבְּרִית; כִּי עַל־יְדֵי שְׁקִנִּיתָ לְעֲצֹמְךָ אֶת מִדַּת הַרְחָמְנוּת,
 תִּקְרַב נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִהְיֶה הַמְּאֻשָּׁר
 בְּיוֹתֵר בְּחַיִּיךָ; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת דְּבָרֵי אֱלוֹ בְּתוֹךְ
 לְבוֹ, וּמְקַרֵּב עֲצֹמוֹ אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁהוּא כֵּל
 רַחֲמִים, הַמְּקַרֵּב אוֹתוֹ אֶל חַי הַחַיִּים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר
 הוּא עֹצֵם הַרְחָמִים, וְכֵן קוֹנֶה לְעֲצֹמוֹ מִדַּת הַרְחָמִים;

אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזָה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בַּבָּא !

רצון

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר הַחֲטָא הַמְּגִנָּה
 שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, מִחֲשִׁיךְ אֶת עֵינֵי הָאָדָם
 לְגַמְרֵי, וּמְכַנִּיסוֹ בִּיאֹוֶשׁ וּבְדַכְאֹוֶן עֲמֵק עַד מְאֹד, עַד
 שֶׁהָאָדָם מְאַבֵּד אֶת הָרָצוֹן לְחַיּוֹת. וְלָכֵן עֵקֶר הַתְּקוּן
 לְכָל מִי שֶׁכָּבַר נִכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, שְׁלֹא יִתְיַאֲשׁ
 בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, רַק יִתְחַזֵּק בְּרָצוֹן חֲזָק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,
 וְאַפְלוֹ שְׂיִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ אֵין צָרִיכִים אוֹתוֹ, חֶסֶם וְשָׁלוֹם,
 וּכְאֵלוֹ אֵין לוֹ כְּבָר שׁוֹם תְּקוּנָה, עִם כָּל זֹאת אַל יִסְתַּכַּל
 עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אֶלָּא יִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר
 בְּרָצוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְיִהְיֶה חֲזָק וְאַמִּיץ
 מְאֹד - "אֲנִי אֶת מְקוֹמִי לֹא אֲנִיחַ, אֲנִי בְּכָל מְחִיר אֶחְזֹר
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּבְשׁוֹם פָּנִים לֹא אֶתְיַאֲשׁ", וְאִז נִכּוֹן לְבוֹ
 יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שְׂיִמְחַל לוֹ הַקָּדוֹשׁ-שֶׁבְּרוּךְ-הוּא עַל הַכֹּל. כִּי
 עֵקֶר הוּא הָרָצוֹן, שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
 לְכִסֵּף וּלְהַשְׁתַּוְּקֵק וּלְהַתְּגַעְגַּע בְּכָל עֵת לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ
 וּלְתוֹרָתוֹ וּמְצוּוֹתָיו, וּלְהַשְׁתַּדֵּל תָּמִיד שְׂיִהְיוּ לוֹ רָצוֹנוֹת

טובים חזקים דקדושה. וכמו שאמר רבנו בשיחתו הקדושה עמנו באותה העת שגלה התורה (בלקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ד'), כי אז שמענו השיחה הקדושה הנדפסת בשיחות הר"ן, סימן נא, המתחלת: העולם הזה אינו כלום, שמבאר שם עצם מעלת הרצון אל הקדושה. כי אמר רבנו ז"ל, שעקר עבודת השם הוא הרצון, כי לעבד השם איני יודע מי הוא זה שיוכל לומר שיעבד השם יתברך, ואפלו מלאך ושרף אינו יכול להתפאר שיוכל לעבד ה' וכו', רק העקר הוא הרצון להשם יתברך. ואף-על-פי שנדמה שהכל רוצים להתקרב להשם יתברך, כי הכל חפצים ליראה את שמו, אף-על-פי-כן לא מבעיא שאין אדם אחד דומה לחברו בענין הרצון, כי אם גם באדם אחד אין יום אחד דומה לחברו בענין הרצון וכו', כמבאר שם, עין שם; וכן דבר מזה רבנו ז"ל כמה פעמים בכמה לשונות, שהעקר הוא רק הרצון והכסופין, שירצה ויכסף תמיד ברצון חזק לעשות רצונו יתברך באמת, ואם אף-על-פי כן אינו זוכה - מה לעשות?! ויתגבר לבלי להפסיק ולבטל, ויתגבר ברצון חזק ובכסופין גדולים להשם יתברך תמיד בכל עת לעולם ועד, כי העקר הוא הרצון; כי באמת עקר התכלית הטוב של

הַנְּשָׁמָה הַקְּדוֹשָׁה הוּא, שְׁתִּזְכֶּה לְתַכְלִית שְׁלֵמוֹת
הַרְצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת רְצוֹן שְׁבַרְצוֹנוֹת, שְׁתִּזְכֶּה הַנְּשָׁמָה
שִׁיְהִי לָהּ רְצוֹנוֹת חֲזָקִים אֲמִתִּיִּם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, עַד
שְׁתִּזְכֶּה לְהַכְלִיל בְּרַעְוֵא דְרַעְוִין, שֶׁהוּא רְצוֹן שְׁבַרְצוֹנוֹת,
שְׁזוּהִי הַשְּׁלֵמוֹת וְהַמַּעֲלָה הָעֲלִיּוֹנָה מְכַל הַמַּעֲלוֹת. כְּמוֹ
שְׁמַצִּינוּ שְׁמֵשֶׁה רַבְּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא מְבַחֵר מִין
הָאֲנוּשִׁי, וּמִי לָנוּ גָּדוֹל מִמֶּשֶׁה, רַבֵּן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים
וְהַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת, וּלְבַסּוֹף בְּעֵת
הַסְּתַלְקוֹתָיו, שָׂאז זָכָה בְּוִדְאֵי לְתַכְלִית שְׁלֵמוֹת הַמַּעֲלָה,
שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, וְכָל עֶקֶר עֲצָם הַפְּלֶגֶת מַעֲלָתוֹ הוּא
שְׁזָכָה בְּעֵת הַסְּתַלְקוֹתָיו הַקְּדוֹשָׁה לְהַכְלִיל בְּרַעְוֵא
דְרַעְוִין, שֶׁהוּא רְצוֹן שְׁבַרְצוֹנוֹת, כַּמְבֹאֵר בַּזֵּהר הַקְּדוֹשׁ
(יְתָרוֹ פ.ט.), שֶׁהַסְּתַלְקוֹת מִשֶּׁה הִיָּתָה בְּשַׁבַּת בְּמַנְחָה,
בְּרַעְוֵא דְרַעְוִין. נִמְצָא, שֶׁשְׁלֵמוֹת הַרְצוֹן הוּא גְבוּהָ מִן
הַכֹּל, וְכָל עֶקֶר הַתַּכְלִית שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת הוּא
לְזָכוֹת לְרְצוֹן וּלְהַכְלִיל בְּרַעְוִין הָעֲלִיּוֹן; כִּי מִשֶּׁה רַבְּנוּ
הוּא בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, וְעַל־כֵּן מִשֶּׁה
רַבְּנוּ בְּגִימְטְרִיָּה תְרִי"ג, כִּי הוּא בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת כָּל־לִיּוֹת
תְרִי"ג מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, וְתַכְלִית שְׁלֵמוֹת מַעֲלַת מִשֶּׁה
רַבְּנוּ, הוּא שְׁנִכְלָל בְּרַעְוִין שְׁבַרְצוֹנוֹת, בְּרַעְוֵא דְרַעְוִין.
נִמְצָא, שְׁתַּכְלִית כָּל הַמְצוּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִשֶּׁה רַבְּנוּ,

עָקַר הַתְּכֵלִית הוּא לְזָכוֹת לְרָצוֹן בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהוּא
בְּחִינַת רָצוֹן שְׁבָרְצוֹנוֹת, כִּי כָּל הַמְצָוֹת אָנוּ עוֹשִׂין
שִׁיְהִי לְרָצוֹן לְפָנָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(סְפָרֵי פִינְחָס כח, ח): נַחַת רוּחַ לְפָנַי שֶׁאֲמַרְתִּי וְנַעֲשֶׂה
רָצוֹנִי; הֵינּוּ שְׁנֵזֶכָה עַל־יְדֵי הַמְצָוֹת לְהַכְלִיל בְּרָצוֹן
הָעֲלִיוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת מִשָּׁה, שֶׁהוּא כָּל־לִיּוֹת
הַתּוֹרָה וְהַמְצָוֹת; כִּי עָקַר יְרִידַת הַנְּשָׁמָה לְזֶה הָעוֹלָם
הָעָכוּר וְהַשָּׁפֵל הוּא רַק בְּשִׁבִיל הָרָצוֹן, כְּדֵי שֶׁתִּזְכָּה
לְרָצוֹן בְּשִׁלְמוֹת, וּבְשִׁבִיל זֶה הַכְּרָחָה הַנְּשָׁמָה לִירֹד
וְלְהִתְרַחֵק מִמָּקוֹם מַעְלָתָהּ, וְלָבוֹא לְעוֹלָם הַגִּשְׁמִי
הָעָכוּר וְהַשָּׁפֵל, וְלְהִתְלַבֵּשׁ בְּגוֹף גִּשְׁמִי, בְּחֻמְרָא עַב
וּמִגִּשְׁמִי בְּזֶה הָעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה בְּתֵכֵלִית הָרַחֲוִיק מִמָּקוֹם
כְּבוֹדָהּ. וְכָל זֶה הָיָה בְּשִׁבִיל הָרָצוֹן; כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
רָצָה לְזָכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּזְכּוּ לְכָל טוֹב, לְטוֹב הָאֲמִתִּי
בְּשִׁלְמוֹת הָעוֹלָה עַל הַכֹּל. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ, שֶׁעָקַר
תְּכֵלִית הַטוֹב הוּא לְזָכוֹת לְרָצוֹן בְּשִׁלְמוֹת, עַל־כֵּן
הַכְּרָחָה הַנְּשָׁמָה לְהִתְרַחֵק מִמָּקוֹם כְּבוֹדָהּ, וְלִירֹד לְזֶה
הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי, כְּדֵי שֶׁיִּתְגַּבֵּר הָרָצוֹן בְּיֹתֵר; כִּי זֶה יָדוּעַ
בְּחֻשׁ, שֶׁכָּל מֵה שֶׁנִּתְרַחֲקִין יוֹתֵר, מִתְגַּבֵּר הָרָצוֹן
בְּיֹתֵר. כִּי הַבֵּן - כָּל זְמַן שֶׁהוּא אֲצֵל אָבִיו, אֶף־עַל־פִּי
שֶׁאֲהַבְתּוֹ חֲזָקָה מְאֹד, אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֵין שִׁיךְ לוֹמַר שִׁישׁ

לוֹ רָצוֹן וְגַעְגּוּעִים לְאָבִיו, מֵאַחַר שֶׁהוּא אֶצְלוֹ תָּמִיד,
 אֲבָל כְּשֶׁהֵבֵן נוֹסֵעַ מֵאָבִיו לְאִיזָה מְקוֹם, אָז הוּא
 מִתְגַּעְגֵּעַ בְּרָצוֹן חֲזָק לְאָבִיו, וְכִכֵּל שֶׁהֵבֵן נִתְרַחַק יוֹתֵר
 מֵאָבִיו, מִתְגַּבְּרִים בְּיוֹתֵר הָרָצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים
 וְהַגַּעְגּוּעִים לְאָבִיו. וְעַל־כֵּן הִתְרַחַח הַנְּשֻׁמָּה לְיָרֵד
 מִמְּקוֹמָהּ הַגְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד, וּלְהִתְלַבֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם
 הַנְּשֻׁמִי הָרַחוֹק בְּתַכְלִית הָרַחוֹק מִשֶּׁרֶשׁ נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל,
 כִּדִּי שְׂיִתְגַּבֵּר הָרָצוֹן שֶׁל הַנְּשֻׁמָּה בְּיוֹתֵר, מִחֲמַת שֶׁהִיא
 רַחוֹקָה מְאֹד מִשְׁלַחַן אָבִיהָ, כִּי כָּל מֵה שֶׁרַחוֹק יוֹתֵר
 מֵאָבִיו - מִתְגַּבֵּר הָרָצוֹן יוֹתֵר. וּבְאַמֶּת זֶה עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן
 וְהַבְּחִירָה שֶׁל הָאָדָם; כִּי בְּאַמֶּת כָּל מֵה שֶׁרַחוֹקִין יוֹתֵר,
 הָרָצוֹן מִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר. וְכָל זְמַן שֶׁהָרָצוֹן בְּשִׁלְמוֹת
 כָּרְאוּי, בְּוִדְאֵי יִזְכָּה עַל־יְדֵי־זֶה הַהִתְרַחֲקוֹת דִּיקָא
 לְמַעַלָּה נִפְלְאָה, כִּי יִזְכָּה לְהַכְּלִיל בְּרָצוֹן הָעֲלִיּוֹן. בְּרָצוֹן
 שֶׁבְּרָצוֹנוֹת עַל־יְדֵי רָצוֹנוֹ הַחֲזָק מְאֹד, שְׂזָה בְּזֶה הָעוֹלָם
 הָרַחוֹק בְּוִדְאֵי, כִּי דִיקָא מִחֲמַת גְּדֹל הַהִתְרַחֲקוֹת זְכָה
 לְרָצוֹן חֲזָק בְּשִׁלְמוֹת, אֲשֶׁר רַק בְּשִׁבִיל זֶה יָרֵד לְזֶה
 הָעוֹלָם, כִּדִּי לְזַכּוֹת כָּאֵן דִּיקָא לְרָצוֹן הָעֲלִיּוֹן, מִחֲמַת
 שְׂזָה הָעוֹלָם רַחוֹק בְּיוֹתֵר בְּתַכְלִית הָרַחוֹק. אֲבָל הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ נָתַן בְּחִירָה לְאָדָם, וְעַל־כֵּן "אֵת זֶה לְעַמֶּת זֶה
 עָשָׂה אֱלֹהִים" (קֹהֶלֶת ז, יד), כִּי בָרָא בְּזֶה הָעוֹלָם כַּמָּה

דְּבָרִים, וְהִלְבִּישׁ בָּהֶם חֵיוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְנָתַן בְּחִירָה
לְאָדָם; דִּהְיֵנוּ שְׂיִישׁ גַּם רְצוֹנוֹת לְתַאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה,
שֶׁאֵלוֹ הֶרְצוֹנוֹת הֵם מִתְנַגְּדִים כְּנֶגֶד רְצוֹן דְּקֹדֶשָׁה; כִּי
עָקָר כָּל הַתַּאֲוֹת הֵם רְצוֹנוֹת נְפוּלִים, וְעַל־כֵּן נִקְרְאִים
תַּאֲוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֻמְדָּה וְרְצוֹן. וּבִפְרָט מִי שֶׁנִּכְשַׁל
בְּפַגַּם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁחָטָא זֶה מוֹרִיד
אֶת הָאָדָם אֶל הַשָּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, וּמְכַבֶּה לוֹ אֶת
כָּל הֶרְצוֹנוֹת, וְאֵז מִתְנַגְּבִים, חַס וְשָׁלוֹם, הַתַּאֲוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהֵם רְצוֹנוֹת דִּסְטָרָא אַחֲרָא, אֲזִי, חַס
וְשָׁלוֹם, נִפְגָּם הֶרְצוֹן דְּקֹדֶשָׁה. עַד שֶׁחַס וְשָׁלוֹם, יְכוּל
לְשַׁכַּח לְגַמְרֵי אֶת הֶרְצוֹן דְּקֹדֶשָׁה, עַד שֶׁיִּשְׁכַּח מְלַכְסָף
וְלִהְשֵׁתוֹקֵק לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ. וּבְאַמֶּת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בָּרָא
כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׂיִישׁ לְאָדָם תַּאֲוָה אֲלֵיהֶם,
בָּרָאם הַכֹּל לְטוֹבָתָנוּ, בְּשִׁבִיל קִיּוּם הָאָדָם; כִּי בְּאַמֶּת
לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהָאָדָם לְהִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם הַזֶּה אֶפְלוּ
שָׁעָה קְלָה לְגַדֵּל הֶרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין וְהַשְׁתוֹקָקוֹת הַנִּשְׁמָה
הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּאָדָם, אֲשֶׁר הִיא מִשְׁתוֹקֵקֵת תָּמִיד לְשׁוֹב
אֶל דּוּדָהּ, לְמִקּוֹר חֲצֻבָה בְּרְצוֹן חֲזָק וְתִקְיָף מְאֹד, כִּי
שָׂרֵשׁ הַנִּשְׁמָה לְמַעְלָה הוּא מְמִקּוֹר הֶרְצוֹן, מְבַחֲיֵנַת
רַעוּא דְרַעוּיָן שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל הַכְּלוּלִים
מִמִּשְׁה רַבָּנוּ, אֲשֶׁר טֻבַּע הַנִּשְׁמָה תָּמִיד לְכֹסֶף בְּרְצוֹן

חֲזַק מְאֹד לַיהוָה יִתְבָּרֵךְ, בְּפָרֵט בְּבוֹאָהּ לְעוֹלָם הַזֶּה
הַשָּׁפֵל וְהַנְּשָׁמִי הַרְחוֹק בְּתַכְלִית הַרְחוֹק מִמְּקוֹם
קִדְשָׁתָהּ, אֲשֶׁר מִחֲמַת זֶה מִתְגַּבֵּר כָּאֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה
הַרְצוֹן יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעַל־כֵּן מִגְדֹּל הַפְּלָגַת עֲצָם הַרְצוֹן
הַחֲזַק שֵׁישׁ לְהַנְּשָׁמָה שְׁתַּתְּקִים בְּגוֹף אֲפֹלוּ שָׁעָה קִלָּה,
עַל־כֵּן לְמַחְיָה שְׁלַח אֱלֹקִים כָּל עֲנִינֵי אֲכִילָה וְשִׁתְיָה
וְכִיּוֹצֵא, אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁר עַל יָדָם
יְכוּלָה הַנְּשָׁמָה לְהִתְקַיֵּם בְּגוֹף בְּזֶה הָעוֹלָם; כִּי בְּכָל
הַתְּאוּנוֹת שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם מְלַבְּשִׁים בָּהֶם רְצוֹנוֹת עֲלִיוֹנִים,
כִּי יֵשׁ בְּכָלֶם נְצוּצוֹת קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין
מִרְצוֹן הָעֲלִיוֹן, וּמִחֲמַת שֶׁהַנְּשָׁמָה מוֹצֵאת גַּם בְּזֶה
הָעוֹלָם רְצוֹנוֹת עֲלִיוֹנִים הַמְּלַבְּשִׁין בְּכָל דְּבָר, עַל־כֵּן
הִיא מְרַצָּה קֶצֶת לְהִתְמַהֵמֶה בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּדִי לְהַעֲלוֹת
אֵלוֹ הַרְצוֹנוֹת, כְּדִי שְׁיִתּוּסֵף עָלֶיהָ אֹר הַרְצוֹן יוֹתֵר
וְיוֹתֵר, עַל־יָדֵי שְׁתַּזְכָּה לְהַעֲלוֹת כָּל הַרְצוֹנוֹת הַנְּפוּלִין
הַמְּלַבְּשִׁין בְּכָל עֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה בְּאֲכִילָה וְשִׁתְיָה
וְכִיּוֹצֵא. נִמְצָא, שֶׁבְּאַמֶּת כָּל הַדְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה
שֵׁישׁ לְאָדָם רְצוֹן וְתַאֲוָה אֲלֵיהֶם, הַכֹּל הוּא לְטוֹבָה
בְּשִׁבִיל קִיוֵם הָעוֹלָם, וְעַל־כֵּן מִתְקַיֶּמֶת נִפְשׁ הָאָדָם
בְּקָרְבוֹ, עַל יָדֵי אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, מִחֲמַת שֶׁבָּהֶם מְלַבְּשִׁים
רְצוֹנוֹת עֲלִיוֹנִים, אֲשֶׁר רַק עַל־יַדֵּיהֶם יֵשׁ קִיוֵם לַנְּשָׁמָה

בְּזֶה הָעוֹלָם, מִחֲמַת שְׁמוּצָאת גַּם-כֵּן רְצוֹנוֹת עֲלִיוֹנִים.
 אֲבָל מִחֲמַת שְׁאֵלוֹ הָרְצוֹנוֹת מְלַבְּשִׁים בְּדַבָּרִים
 גִּשְׁמִיִּים, יֵשׁ בָּהֶם אֲחִיזַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא, עַל-כֵּן צָרִיךְ
 הָאָדָם לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד, שְׁלֹא יִפֹּל לְתַאֲוָה לְרָצוֹן גִּשְׁמִי,
 חֵס וְשָׁלוֹם, אֲשֶׁר עַל-יַד־יְזָה, יִהְיֶה נִפְגָּם הָרָצוֹן דְּקַדְשָׁה,
 חֵס וְשָׁלוֹם. עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהִסְתַּפֵּק בְּמוֹעֵט מְאֹד בְּכָל
 עֲנִינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאַפְלוּ מְעַט הַמְּכָרַח צָרִיכִין
 לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד מְאֹד שְׁיִהְיֶה בְּקַדְשָׁה וּבְטַהָרָה, בְּאִפְן
 שְׁלֹא יִהְיֶה נִפְגָּם עַל-יַד־יְזָה הָרָצוֹן דְּקַדְשָׁה, רַק אֲדַרְבָּה,
 עַל-יַד־יְזָה כָּל מָה שְׁאוּכָל וְשׁוֹתָה וְכִיּוּצָא יְזָכָה לְרָצוֹן
 דְּקַדְשָׁה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כְּמוֹ שְׁכַתְבַּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן,
 חֵלֶק ב', סִימָן ז'), שְׁמִי שְׁזוּכָה יָכוֹל לְקַבֵּל בְּעֵת הָאֲכִילָה
 דְּוִקָא הָאֲרַת הָרָצוֹן. נִמְצָא, שְׁהַכֹּלֵל הוּא הָרָצוֹן לְהַשֵּׁם
 יְתִבְרֹךְ, אֲשֶׁר רַק בְּשִׁבִיל זֶה בָּא הָאָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה,
 וְהוּא עָקֵר הַתְּכֵלִית שֶׁל הָאָדָם. וְזֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה
 שְׁגִדוּלָה מְאֹד, עַד שְׁיִכּוֹלִין לְזָכוֹת עַל-יַד־יְזָה תְּשׁוּבָה,
 שְׁיִתְהַפְּכוּ הָעוֹנוֹת לְזָכוֹת. וְזֶהוּ בְּחִינַת יְרִידָה קִדְּם
 הָעֲלִיָּה, שְׁקִדְּם שִׁישׁ לְאָדָם עֲלִיָּה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם צָרִיךְ
 שְׁתִּהְיֶה לוֹ יְרִידָה קִדְּם הָעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכֵלִית
 הָעֲלִיָּה כְּמוֹבָא. וְלְכַאוּרָה הַדְּבָר תְּמוּוֹה וְאִינוּ מוּבָן,
 מִדּוּעַ עַל-יַד־יְזָה דְּוִקָא יְזָכָה לְעֲלִיָּה? אַךְ עַל-פִּי כָּל

מֵה שְׂדֵבְרָנוּ עַד עַכְשָׁו מוֹבֵן הֵיטֵב ; כִּי עָקֵר מֵה שְׂפָא
 הָאָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה, הוּא בְּשִׁבִיל הָרָצוֹן, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל
 זֶה הִכְרַחָה הַנְּשָׂמָה לִיְרֹד לְזֶה הָעוֹלָם הָרַחוֹק בְּיוֹתֵר,
 כְּדֵי שְׂיִתְגַּבֵּר הָרָצוֹן בְּיוֹתֵר לְגַדֵּל הַהִתְרַחֲקוּת. עַל־כֵּן
 כְּמוֹ שְׂאָדָם יוֹרֵד וְנוֹפֵל, חֵס וְשָׁלוֹם, לְאִיזוֹ תַאֲוָה אוֹ
 עֲבָרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, וְאִזִּי נִתְרַחֵק יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְאִז אִם
 זוֹכָה אַחֵר כֶּף לְהִחְזִיר אֶת עֲצָמוֹ וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
 לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ, אִזִּי אַחֵר כֶּף בְּוֹדָאֵי מִתְגַּבֵּר הָרָצוֹן יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר, מִחֲמַת שְׂיִודַע בְּעֲצָמוֹ גָּדֵל רַחוּקוֹ מִהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ
 עַל־יְדֵי רַבּוּי עֲוֹנוֹתָיו, עַל־כֵּן בְּוֹדָאֵי רָצוֹנוֹ חֲזָק וְתַקִּיף
 וְאַמִּיץ מְאֹד מְאֹד לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ, וְעַל־
 כֵּן יְכוּל לְזַכּוֹת עַל־יְדֵי־זֶה דְּוִקָא לְמַעְלָה יִתְרָה, כִּי
 בְּמָקוֹם שְׂבַעֲלִי תִשׁוּבָה עוֹמְדִין אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים
 יְכוּלִים לְעַמֵּד (בְּרַכּוֹת לֵד:), כִּי הֵם זוֹכִינְ לְרָצוֹן חֲזָק יוֹתֵר
 מִחֲמַת שְׂנִתְרַחֲקוּ יוֹתֵר, וְעַל־כֵּן קָדָם שְׂהָאָדָם צָרִיף
 לְעֵלוֹת לְעֵלְיָה גְּדוּלָה יוֹתֵר, צָרִיף שְׂתַהֲיָה לוֹ יְרִידָה
 מִקָּדָם, כִּי כָּל הָעֵלְיּוֹת וְהַמְדַרְגּוֹת הֵן בְּבַחֲיַנַּת הָרָצוֹן,
 כְּמוֹבָא מִדְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְעַל־כֵּן כְּמוֹ שְׂהָאָדָם צָרִיף
 לְעֵלוֹת לְעֵלְיָה גְּדוּלָה יוֹתֵר ; הֵינּוּ שְׂיִזְכָּה לְרָצוֹן יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר, בְּוֹדָאֵי צָרִיף שְׂתַהֲיָה לוֹ יְרִידָה קָדָם הָעֵלְיָה, כְּדֵי
 שְׂיִתְגַּבֵּר הָרָצוֹן בְּיוֹתֵר, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכָּה לְעֵלְיָה

לַמְדַרְגָּה גְבוּהָהּ יוֹתֵר; כִּי הַתְגַּבְרוּת הַרְצוֹן יוֹתֵר זֶהוּ
 בְּעֵצְמוֹ הָעֲלִיָּה. וּבְאַמֶּת כְּשֵׁישׁ לְאָדָם יְרִידָה קֶדֶם
 הָעֲלִיָּה, הוּא אֵז בְּסִכְנָה עֲצוּמָה, וְהִרְבֵּה נִשְׁתַּקְּעוּ
 בִּירִידָתָם, רַחֲמָנָא לְצַלָן, כַּמּוּבָא בְּסִפְרִים. וּבְפֶרֶט מִי
 שְׁנִכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְגִנָּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׂאֵז
 הוּא בְּסִכְנָה גְדוּלָה, שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה,
 רַחֲמָנָא לְצַלָן, כִּי אֶף־עַל־פִּי שְׁעַל־יַיִדֵי הִירִידָה
 וְהַתְרַחֲקוּת מִתְגַּבֵּר הַרְצוֹן בְּיוֹתֵר, הֵינּוּ רַק אִם יִזְכֶּה
 לְזִכְרֵךְ אֶת מַעֲלָתוֹ, וְלִבְלִי לְשִׁכַּח לְכֶסֶף בְּרָצוֹן חֲזָק תָּמִיד
 לְהַשִּׁים יִתְבָּרֵךְ. אֲבָל יָכוֹל לְהִיּוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, שְׁעַל־יַיִדֵי
 שְׂפִירָד וְנִתְרַחֵק, יִשְׁכַּח, חַס וְשָׁלוֹם, אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
 וְיִפֹּל, חַס וְשָׁלוֹם, לְרִצּוֹנוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא, שֶׁהֵם תְּאוּוֹת
 עוֹלָם הַזֶּה, עַד שְׂיִוְכַל לְשִׁכַּח אֶת הַרְצוֹן דְּקַדְשָׁה
 לְגַמְרֵי; וְעַל־כֵּן בְּאַמֶּת בּוֹדְאֵי 'אַשְׁרֵי מִי שֶׁלֹּא חָטָא'
 (סִפְּהַ נְג.), כִּי גַם הָאָדָם שְׂמַלְבָּשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה לְבַד, הוּא
 גַם־כֵּן בְּסִכְנָה גְדוּלָה, שְׂיִוְכַל לְשִׁכַּח אֶת הַרְצוֹן דְּקַדְשָׁה,
 חַס וְשָׁלוֹם, עַל־יַיִדֵי הַרְצוֹנוֹת הַפְּגוּמִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה,
 אֲפֹלוּ עַל־יַיִדֵי הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הַתֵּר. מְכַל שְׂכֵן וְכָל שְׂכֵן,
 כְּשֶׁאָדָם חַס וְשָׁלוֹם, נִכְשָׁל בְּאִיזָה עוֹן וְחֲטָא, וְנִתְרַחֵק
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר, בּוֹדְאֵי הוּא מְסַכֵּן מְאֹד, כִּי יָכוֹל, חַס
 וְשָׁלוֹם, לְשִׁכַּח לְגַמְרֵי אֶת הַרְצוֹן דְּקַדְשָׁה, מִחֲמַת

שְׁנֵתְרַחֵק מְאֹד, אֲבָל מִי שֶׁכָּבַר נִכְשָׁל בְּאִיזָה חֲטָא וְעוֹן, וְאֶפְלוּ אִם הִרְבָּה לְפִשַׁע מְאֹד מְאֹד, וְאֶפְלוּ עָשָׂה מֵה שֶׁעָשָׂה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן אִם יִתְגַבֵּר כַּמָּה פְּעָמִים לְבָלִי לְשַׁכַּח אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכַמָּה פְּעָמִים יִזְכִּיר לְעַצְמוֹ בְּכָל פַּעַם, וְיִרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְכֹסֶף וְלִהְשִׁתוּקֵק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרָצוֹן חֲזָק תָּמִיד, זֶה עָקַר הַתְּשׁוּבָה, וְיִכּוֹל לְזַכּוֹת עַל־יַד־יְיָ לְעֲלִיָּה גְדוֹלָה, וְכָל הָעוֹנוֹת יִתְהַפְּכוּ לְזַכּוֹת, כִּי יִכּוֹל לְזַכּוֹת לְרָצוֹן חֲזָק מְאֹד מְאֹד, מִחֲמַת שְׁנֵתְרַחֵק יוֹתֵר. וְהַכֶּלֶל הוּא - שְׂאִין שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כֶּלֶל, וְאֶפְלוּ אִם הָאָדָם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, כָּל זְמַן שֶׁעַדִּין זוֹכֵר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיֵישׁ לוֹ רָצוֹן לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֶף־עַל־פִּי שְׂזָה כַּמָּה אֲשֶׁר הוּא נִכְסָף לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַדִּין לֹא זָכָה לַתְּשׁוּבָה, אֲדַרְבָּה פָּגַם יוֹתֵר, וְהוֹסִיף חֲטָא עַל פִּשַׁע, חַס וְשָׁלוֹם, אֶף־עַל־פִּי־כֵן יִחֲזֵק עַצְמוֹ בְּרָצוֹן יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְיִרְגִּיל עַצְמוֹ בְּכָל עֵת לְכֹסֶף וְלִהְשִׁתוּקֵק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד בְּכָל עֵת, וְעַל־יַד־יְיָ בּוֹדָאֵי סוֹף כָּל סוֹף יִזְכָּה לְצֵאת מִשְׁטִיּוֹתָיו, וְיִזְכָּה בּוֹדָאֵי לַתְּשׁוּבָה בְּלִי סַפֵּק. וְדַרְךְ זוֹ הִיא עֲצָה טוֹבָה וְנִכּוֹנָה לְכָל אָדָם בְּעוֹלָם מְגֹדוֹל וְעַד קָטָן; הֵן צַדִּיק גְּדוֹל מְאֹד אוֹ אִישׁ פְּשׁוּט הַצָּרִיף לְצֵאת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה גְּבוּהָה יוֹתֵר, וְהֵן אֲנָשִׁים הַקָּטָנִים בְּמַעְלָה מְאֹד. וְאֶפְלוּ

הַמִּנְחִים בַּשָּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, הַמְּלַכְלָכִים בְּמַעֲשֵׂים רָעִים
מְאֹד, וְנִכְשְׁלוּ בְּעוֹן הַחֲמוֹר שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי בְּחִינַת רָצוֹן, הַכֹּל
יְכוּלִים לְצַאת אֶפְלוֹ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בְּמַעֲשֵׂים רָעִים מְאֹד, אֶף-
עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי בְּחִינַת רָצוֹן, הַכֹּל יְכוּלִים לַעֲלוֹת
מִתַּכְלִית הַדִּיּוּטָא הַתַּחֲתוֹנָה עַד רוֹם הַמַּעֲלוֹת, וְאִי
אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּכֹתֵב עֵצָם מֵעֲלֵת הַרָצוֹן וְהַפְּסוּפִין
דְּקִדְשָׁה, כִּי מָה שֶׁהֵבֵנוּ מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כְּפִי מַה
שֶׁזָּכִינוּ לְשִׁמְעַ מִפִּי הַקָּדוֹשׁ בְּעֵצָמוֹ, כִּי בְּכֹתֵב אִי
אֶפְשָׁר לְבָאֵר אֶפְלוֹ קֶצֶה אֶפְלוֹ חֶלֶק מֵאֶלֶף. וְכִבֵּר גְּלָה
כִּמָּה וְכִמָּה תוֹרוֹת גְּבוּהוֹת עַל זֶה אֲשֶׁר נִדְּפְסוּ כְּבָר,
אֲבָל יוֹתֵר מִזֶּה הֵבֵנוּ מִפִּי הַקָּדוֹשׁ וּמִתְנוּעוֹתָיו
הַקָּדוֹשׁוֹת וּרְמִיזוֹתָיו הַנִּפְלְאִים בְּעֵת שֶׁדִּבֶּר מִזֶּה כִּמָּה
וְכִמָּה פְּעָמִים. וְצָרִיךְ כָּל אָדָם כְּפִי מַה שֶׁהוּא לְהִרְגִיל
עֵצָמוֹ מְאֹד בְּזֶה - לְכֹסֵף וּלְהַשְׁתַּוְּקֵק תָּמִיד לְהֵשֵׁם
יְתַבָּרֵךְ בְּרָצוֹן חֲזָק וְתַקִּיף, וְדַבֵּר זֶה יְכוּל בְּוַדָּאִי כָּל אָדָם
לְקַיֵּם אֶפְלוֹ הַפְּחוֹת שֶׁבְּפְחוֹתֵים, וְאִי אֶפְשָׁר לְקַלְקֵל
וְלִסְתֹר עֵצָה הַזֹּאת בְּשׁוּם אֶפֶן מִי שֶׁיִּרְצֶה לְקַיְמָה. כִּי
בְּשִׁלְמָא כָּל הַדְּבָרִים וְהָעֲצוֹת שֶׁבְּעוֹלָם יְכוּל הַבַּעַל-דָּבָר
לְהַתְּגַבֵּר לְבָלִי לְהַנִּיחַ אֶת הָאָדָם לַעֲשׂוֹתָם. אֲבָל רָצוֹן
לְבַד זֶה אִי אֶפְשָׁר לִסְתֹר בְּשׁוּם אֶפֶן, כִּי יִהְיֶה אִיךְ

שְׁיִהְיֶה אֶף־עַל־פִּי־כֵן אָנִי רוֹצֶה לָשׁוּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ
 בְּרָצוֹן חֲזָק, כִּי מִי פָתִי וּמִשְׁגָּע שְׁלֹא יִרְצֶה טוֹב הָאֲמִתִּי
 וְהַנִּצְחִי, רַק שֶׁקָּשָׁה לוֹ לְהִתְגַּבֵּר עַל מַה שֶּׁצָּרִיךְ
 לְהִתְגַּבֵּר. אֲבָל כַּמָּה פְּעָמִים הָרָצוֹן שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל
 הַמְּאֲמִינִים בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, בּוֹדֵאֵי חֲזָק מְאֹד מְאֹד לָשׁוּב
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, רַק מִחֲמַת שְׂאִין יוֹדְעִין מַעֲלַת הָרָצוֹן,
 שֶׁהָרָצוֹן בְּעֶצְמוֹ טוֹב מְאֹד. עַל־כֵּן כָּמוֹ שֶׁאָנוּ רוֹאִין
 בְּבְנֵי אָדָם, שֶׁנִּפְלוּ בַּחֲטָאִים גְּדוֹלִים, וְאֵף שֶׁכַּמָּה
 פְּעָמִים רָצוּ בְּרָצוֹן חֲזָק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן
 עֲדִין לֹא זָכוּ לְעִבּוּדַת הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְגַם קָצַת פְּגָמוֹ
 יוֹתֵר, עַד שֶׁנִּתְעַלֵּם הָרָצוֹן אֶצְלָם. וּבְאֻמַּת זֶה הַפָּגָם
 קָשָׁה יוֹתֵר מִן הַכֹּל, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא עַל־כָּל־פָּנִים אֵל יִרְפֶּה
 אֶת הָרָצוֹן וְלֹא יִנְטֹשׁ וְלֹא יַעֲזֹב אֶת הָרָצוֹן, אֲדוּרְבָה
 יִרְגִיל עֶצְמוֹ לְכֹסֵף וּלְהַשְׁתוֹקֵק בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר
 בְּרָצוֹן חֲזָק יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה הָרָצוֹן
 בְּעֶצְמוֹ טוֹב מְאֹד, וְיִכּוֹל לְזָכוֹת עַל־יְדֵי זֶה לְתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה בְּאֻמַּת, וְלַעֲלוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת דְּקִדְשָׁה. וְזֶה
 שְׁכָתוֹב (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ז) : "הַשִּׁבְעָתִי אֶתְכֶם בְּנוֹת
 יְרוּשָׁלַיִם בְּצַבָּאוֹת אוּ בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה מַה תַּעֲרִוּ וּמַה
 תַּעוֹרְרוּ אֶת הָאֱהָבָה עַד שֶׁתַּחֲפִיץ" ; הֵינּוּ שֶׁכַּנְּסַת יִשְׂרָאֵל
 אוֹמְרִים לְאִמּוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, שֶׁהֵם נִקְרָאִים צַבָּאוֹת

וְאֵילוֹת הַשָּׁדָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת חַיּוֹת רָעוֹת הַדּוֹרְסוֹת וְטוֹרְפוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲכָמֵי הַטֶּבַע, שֶׁהֵם פָּגַם הָרָצוֹן, שֶׁמֵּהֶם עָקַר כַּח הַיֵּצֵר הָרָע, שֶׁנִּקְרָא 'אֵל אַחֲר־כְּפִירוֹת' כְּיָדוּעַ. וְיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים אוֹמְרִים לָהֶם, שְׁלֹא יוֹעִיל לָהֶם שׁוּם דָּבָר שֶׁהֵם עוֹשִׂין וּמְשַׁדְּדִין לְקַלְקֵל, חֵס וְשָׁלוֹם, הָאֱהָבָה שֶׁבֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם, עַל-יְדֵי הַפְּתוּיִים וְהַהֶסְתּוֹת שֶׁמְפַתִּין וּמְסִיתִין אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּמָה שֶׁמְסִיתִין אוֹתוֹ לְרַחֲקוֹ מֵהַשֵּׁם יְתַבְרֹךְ, חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁכָּל זֶה לֹא יוֹעִיל לָהֶם, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁכָּבַר נִפְלוּ אִיךְ שֶׁנִּפְלוּ כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים, אָנוּ עֲדִין חֲפָצִים וּמְשַׁתּוֹקְקִים לְהַשֵּׁם יְתַבְרֹךְ בְּחֻפְזוֹ וּבְרָצוֹן וּבְתַשׁוּקָה בְּשֶׁאֵר הַמְּצוּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לג), וְעַל-יְדֵי שֶׁאָנוּ עוֹשִׂין הַמְּצוּהָ הַזֹּאת בְּגוֹפְנוֹ הַגִּשְׁמִי בְּדַבָּרִים גִּשְׁמִיִּים שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה דִּיקָא, עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מְקַדְּשִׁין חֵלֶק מִגּוֹפְנוֹ, וְכַמוֹ-כֵּן חֵלֶק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד הַמְּצוּהָ הַזֹּאת, וְעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ זוֹכִין כְּפִי בְּחִינַת הַמְּצוּהָ לְהַזְכִּיר עֲצָמָנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְגוֹף הַזֶּה לְכֹסֵף לְהַשֵּׁם יְתַבְרֹךְ בְּרָצוֹן חֲזָק, וְאִז נִכְלָל עֲשִׂיהָ בְּרָצוֹן, שֶׁזֶהוּ עָקַר הַתְּכֵלִית, בְּחִינַת סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה; כִּי זֶה עָקַר תַּעֲנוּגוֹתָיו וְשַׁעֲשׂוּעָיו יְתַבְרֹךְ - כְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל זוֹכִין עַל-יְדֵי עֲשִׂית הַמְּצוּוֹת

לְהַכְלִיל אֶת תְּכֵלִית הָעֲשִׂיָּה בְּרָצוֹן הָעֲלִיוֹן, שֶׁזֶה זֹכִיִן
 עַל־יְדֵי הַמַּצּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, שֶׁהֵן רְצוֹנוֹת עֲלִיוֹנִים, שְׁאֲנוּ
 מִקִּימִים אוֹתָם, עַל־יְדֵי דְבָרִים גִּשְׁמִיִּים דּוֹקָא שֶׁל
 הָעוֹלָם וּבְגוֹף הַגִּשְׁמִי; כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָרָצוֹן הוּא כָּל
 שֶׁהוּא עוֹלָה הָרָצוֹן מִזֶּה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הָרַחוֹק בְּיוֹתֵר,
 כִּי זֶה הָרָצוֹן חָזֵק וּמְאִיר בְּיוֹתֵר מִחֲמַת גְּדֹל הָרַחוֹק,
 וְעַל־כֵּן כָּל מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּנִפְשׁוֹ שֶׁחֲטָא כָּבֵד בְּכָל הַחֲטָאִים
 שֶׁבָּעוֹלָם, עָלָיו לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַזֵּק מֵעַמָּד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר
 בְּשׁוּם פָּנִים וָאָפֶן, רַק לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי רְצוֹנוֹת
 וְכִסּוּפִין לַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹא לְהִנָּיֵחַ אֶת הָרָצוֹן
 בְּשׁוּם פָּנִים וָאָפֶן, וְאֶפְלוּ שֶׁנִּכְשָׁל כָּבֵד בְּהוֹצָאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, אֲשֶׁר הַחֲטָא הַזֶּה מִמְּשִׁיךְ אֶת הָאָדָם לְעַצְבוֹת
 וּלְדַכְּאוֹן, עִם כָּל זֹאת אָסוּר לְהִנָּיֵחַ אֶת הָרָצוֹן כְּרַגַּע, רַק
 לְרִצּוֹת לַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֶפְלוּ שֶׁהוּא בְּטוֹחַ שֶׁכָּבֵד
 אֲבֵד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא יַחַד, עִם כָּל זֹאת
 אֵינּוּ מִסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה, וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה לַחֲטָא הַזֶּה.
 וְאִם יִהְיֶה עֵקֶשׁוֹן, לְבִסּוֹף יִשָּׁבֵר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת,
 וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִקְבְּלוּ בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה; אֲשֶׁרִי לוֹ!

רע

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר מִי שְׁחָטָא בַּחֲטָא
הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה, נַעֲשֶׂה אִישׁ
רַע וּבְלִיעַל, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות הַר"ן, סימן
רמט); כִּי הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה עוֹקֵר מִן הָאָדָם אֶת הַדַּעַת
לְגַמְרִי, וְתַכְף וּמְיָד כְּשֶׁמְאַבֵּד אֶת הַדַּעַת, הוּא עָלוּל
לַעֲשׂוֹת כָּל הַשְּׁטִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְכֵן יִהְיֶה רָשָׁע מְרַשָּׁע
לְהַצִּיק לְבְנֵי-אָדָם עַל לֹא עוֹל בְּכַפָּם, רַק רַשְׁעוֹת לְשֵׁם
רַשְׁעוֹת. וְעַל-כֵּן מִי שִׁיּוֹדַע בְּנִפְשׁוֹ, שְׁחָטָא בַּחֲטָא
הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עָלָיו לַעֲבֹד עַל עֲצָמוֹ לְשַׁבֵּר אֶת רַע לְכָבוֹ,
וַיֵּצֵא מִשְׁטוֹת דַּעְתּוֹ; כִּי בְּאַמֶּת יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂרוּאִין
מֵהֶם כַּמָּה מִיָּנִי שֶׁגָּעוֹן מִמֶּשׁ, שֶׁהוּא רוּחַ שְׁטוֹת מִמֶּשׁ,
וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינָם מְשַׁגְּעִים לְגַמְרִי, חַס וְשָׁלוֹם, וְכָל
זֶה נִמְשָׁךְ מִנְּצוּצֵי הַדַּעַת שֵׁישׁ בָּהֶם, שֶׁמְבִינִים שְׁלֹא
לָצֵאת מִהַדַּעַת לְגַמְרִי. אֲבָל כְּשֶׁאֶחָד פּוֹגֵם בַּדַּעְתּוֹ
הַרְבֵּה, וְנִמְשָׁךְ אַחֲרֵי הַשְּׁגָעוֹן וְרוּחַ שְׁטוֹת שָׁלוֹ, אֲזִי
נַעֲשֶׂה מְשַׁגֵּעַ מִמֶּשׁ. וְזֶה יָדוּעַ, שֶׁכָּל אֶחָד כְּפִי עוֹוֹנוֹתָיו
הוּא מְשַׁגֵּעַ, כִּי כָּל בַּעַל עֵבֶרָה הוּא מְשַׁגֵּעַ, כַּמְּאָמַר

חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (סוּטָה ג.) : אֵין אָדָם עוֹבֵר עַבְרָה, אֶלָּא
 אִם-כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת. וְכִפִּי רַבּוּי עוֹוֹנוֹת שְׁנִמְצָאִים
 בְּהַרְבֵּה בְּנֵי-אָדָם, הִיָּה רָאוּי שִׁיְהִי נֶעֱשִׂים כָּלָם
 מִשְׁגָּעִים מִמָּשׁ, אֲךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עֲלֵיהֶם, וּמְקַיֵּם
 דַּעְתָּם עַל-יַדֵּי הַרְשִׁימוֹ מִנְצוּצֵי הַדַּעַת שְׁנִשְׁאַרָה בָּהֶם,
 שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה מְבִינִים שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מִדַּעְתָּם לְגַמְרֵי ; כִּי גַם
 מִי שֶׁנִּכְשָׁל וְנָפַל בְּרוּחַ שְׁטוּת, יֵשׁ לוֹ גַם-כֵּן בְּחִירָה, כִּי
 אֶף-עַל-פִּי שְׁנִכְנַס כָּל כָּךְ בְּעַמְקַ הַרוּחַ שְׁטוּת, עַד
 שֶׁנִּדְמָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁגָעוֹן מִמָּשׁ בְּעֵנִין זֶה, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר
 לוֹ לְצֵאת מִמֶּנּוּ (כַּמְרָגֵל לְשׁוֹן זוֹ בְּרַב בְּנֵי-אָדָם). וּבִפְרָט
 מִי שֶׁנִּכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, וְנֶעֱשֶׂה אֶצְלוֹ הַרְגֵּל שְׁנִי, רַחֲמָנָא
 לִישׁוּבָן, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְצֵאת מִמֶּנּוּ,
 וְנֶעֱשֶׂה מִשְׁגָּע לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּאַמֶּת בּוֹדֵאֵי
 הַבְּחִירָה בְּיָדוֹ, וְאִם רוּצָה לֹא יִהְיֶה מִשְׁגָּע ; כִּי גַם
 הַמִּשְׁגָּע מִמָּשׁ, כְּשֶׁמְכִין אוֹתוֹ הַיֵּטֵב, מְכָרַח לְהַשְׁלִיךְ
 הַשְׁגָּעוֹן מִחֲמַת יְרָאָה. וּמְכָל זֶה יָכוֹל הָאָדָם הַרוּצָה
 לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ בְּאַמֶּת לְהַתְגַּבֵּר בְּמַעַט מְעַט נְצוּצֵי
 דַּעְתּוֹ שְׁנִשְׁאַרוּ לוֹ עַדִּין עַל כָּל הַרוּחַ שְׁטוּת וְהַשְׁגָּעוֹן
 הַמְתַּגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל פַּעַם. אֲךָ מִחֲמַת שְׁנִצּוּצֵי הַדַּעַת הֵם
 קִטְנִים וּפְגוּמִים מְאֹד, וּמְפֹזְרִים וְכְבוֹשִׁים בְּתוֹךְ הַרוּחַ

שְׁטוּת וְהִבְהִמְיוּת שְׁמֵת־גְּבָרִים עֲלֵיהֶם, עַל־כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְהִקְיָצֵם וּלְעוֹרָרם וּלְהֵאִירם, כִּי אִם בְּכַח הַצַּדִּיק הָאֱמֵת הָעוֹסֵק בְּזֶה, לְהֵאִיר בָּנוּ הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּל־ל, וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וּלְהוֹצִיאָנוּ מִהַרוּחַ שְׁטוּת, וּלְהוֹדִיעַ לָנוּ שְׁגָם בְּעַמְּק נִפְלְתָנוּ, יֵשׁ שָׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְחַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ נִעְלָמָת וּמְלַבְשֵׁת בְּכֹל הַמְּדַרְגּוֹת, וּבְתוֹךְ הָרוּחַ שְׁטוּת וְהִבְהִמְיוּת בְּעֵצְמָן יֵשׁ שָׁם גַּם־כֵּן נִצּוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהֵם בְּחִינַת נִצּוּצוֹת הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה; כִּי הֲלֹא זֶה עֵקֶר הַפָּגָם שֶׁל הָעוֹוֹנוֹת שֶׁהוֹרִיד נִצּוּצוֹת קְדוּשׁוֹת כְּאֵלוֹ לְמִקְוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים כְּאֵלוֹ, עַל־יְדֵי שֶׁהוֹסִיט אַחַר הָרוּחַ שְׁטוּת, וְנִפְל מַדַּעַת אָדָם לְבְחִינַת בְּהֵמָה. וְעַל־כֵּן זֶה עֵקֶר תְּקוּנוֹ - כְּשִׁיּוֹדַע וּמֵאֲמִין שִׁישׁ שָׁם נִצּוּצוֹת קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּק אֶת עֵצְמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גַּם מִשָּׁם, עַד שֶׁנִּתְעוֹרָר וְשָׁב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְכֹל מְקוֹם שֶׁהוּא שָׁם, עַל־יְדֵי זֶה בְּעֵצְמוֹ מְלַקֵּט וּמְבָרָר הַנִּצּוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם נִצּוּצֵי הַדַּעַת מִתוֹךְ הָרוּחַ שְׁטוּת וְהִבְהִמְיוּת, וּמְהַפֵּךְ הַכֹּל לְבְחִינַת אָדָם, עַל־יְדֵי הָאֲרַת הַדַּעַת שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁמֵאִיר בְּלֵב כָּל אֶחָד שֶׁעַדִּין הַשֵּׁם עִמוֹ וְאֶצְלוֹ וְכוּ'. וְהָעֵקֶר עַל־יְדֵי

הַרְמָזִים ; כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר זֶה הַדַּעַת בַּפֶּה בְּשִׁלְמוֹת,
כִּי אִם עַל־יְדֵי רְמָזִים שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מְרַמֵּז וּמְאִיר
לְכָל נִצּוּץ וְנִצּוּץ מִנִּצּוּצֵי הַדַּעַת שֶׁנִּשְׁאַרָה וְנִעְלָמָת אֲצֵל
כָּל אֶחָד, שְׂשִׁית־עוֹרֵר וַיִּקְיֵץ מִנִּפְּלֹתוֹ הַגְּדוּלָּה וְהַעֲמֻקָּה
מְאֹד. כִּי הַרְמָזִים הֵם גַּם־כֵּן בְּחִינַת נִצּוּצוֹת כְּמוֹ אֹר
הַמִּתְנוּצֵץ מִרְחוֹק דֶּרֶךְ נִקְבִים וְחוּרִים שֶׁבְּכַתֵּל
הַמְּחִיצוֹת הַמִּפְסִיקוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְעוֹרֵר וּמְאִיר
אֶת נִצּוּצוֹת הַדַּעַת הַקְּטָנִים הַמִּפְזָרִים וְנִעְלָמִים בְּתוֹךְ
הַרוּחַ שְׁטוֹת, שֶׁיִּזְכְּרוּ כֻלָּם בְּהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ וַיִּשׁוּבוּ אֵלָיו,
עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מְזֵה בְּחִינַת אָדָם וְעוֹלָה לְגַמְרֵי מִהַרוּחַ
שְׁטוֹת וְהַבְּהִמִיּוֹת לְמִדְרַגַּת הַדַּעַת וְהַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה,
שֶׁהוּא בְּחִינַת אָדָם (לְקוּי־הַלְכוֹת, נְטִילַת יָדַיִם לְסַעֲדָה, הַלְכָה
ו', אוֹת לו'); וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שְׁחָטָא וּפָגַם בְּחָטָא
הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, עָלָיו לְמָסֹר אֶת
נַפְשׁוֹ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, אֲשֶׁר הוּא יָאִיר בּוֹ
אֶת הַדַּעַת הָאֱמֵת, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יְתִבְרַךְ כָּלֵל, וְעַל־
יְדֵי תִקְוָה הַדַּעַת הַזֶּה יַעֲקֹר אֶת הָרַע וְהַרְשָׁעוֹת מִמֶּנּוּ,
וַיִּזְכֶּה לְהִיּוֹת טוֹב, כִּי הַטוֹב בָּא רַק מִהַדַּעַת, כִּי בַר דַּעַת
הוּא אִישׁ טוֹב, לֹא־כֵן מִי שֶׁהוּא מְשַׁגֵּעַ, הוּא אִישׁ רַע
וּבְלִיעַל וּמְצִיק לְאַחֲרִים. וְלָכֵן רָאָה אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיִּקָּר,
לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאַפְלוּ שֶׁעָבַר

עליך מה שעבר, ראה להתקרב אל הצדיק האמת, אשר על ידו תזכה להגיע אל שלמות הדעת, ותשבר את הרע והרשעות שנדבקה בך, על ידי החטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, ותתהפך להיות איש טוב, ותמיד תעשה טובות לבני-אדם. ולכן עקר התקון לפגם המגנה הזה - למסר את נפשו להיות איש טוב, ולעשות רק טובות עם בני-אדם, וככל שיעשה יותר טובות, כמו כן יבנה דעתו ויזכה להגיע לקדשת ישראל, שהיא קדשת הברית; אשרי מי שמכניס דברים אלו בתוך לבו ודעתו ומקימם, ועל-ידי-זה יזכה לתקון נצחי.

רוחניות

צריך שתדע, אהובי, בני, אשר מי שנכשל בחטא המגנה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, ממנו נחשכו כל האורות, עד שאינו זוכה לראות ולהרגיש ברוחניות חיות אלקותו יתברך, והחיים מרים לו מאוד מאוד; כי החטא הזה מעלים ומסתיר את אמתת אלקותו יתברך, ונכנסים באדם ספקות באמונה

הַקְדוּשָׁה. וְלִכֵּן כָּל מִי שִׁיּוּדַע שְׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עָלָיו לְמָסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יְתַבְרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה; כִּי כָּל דְּבוּר שְׁמִדְבָּרִים עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל, וְזֶה בּוֹנֶה לוֹ כְּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם רוּח־נִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ. וּכְכֹל שְׂאָדָם מִכְּנִיס בְּדַעְתּוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אֲשֶׁר הֵכֵל לְכָל אֱלֹקוֹת, כֵּן יִזְכֶּה לְתַקוּן נְצַחִי; כִּי בְּאַמֶּת מִי שֶׁפָּגַם וְחָטָא בַּחֲטָא הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הוּא מַעְלִים וּמְסַתִּיר מִמֶּנּוּ אֶת רוּח־נִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ; וְעַל־כֵּן כָּל אֱלוֹ שֶׁנִּפְגְּמוּ בְּזֶה, הֵם סוֹבְלִים מְאֹד בְּרוּח־נִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת; הֵינּוּ בְּרוּח־נִיּוֹת - נִעְצָם וְנִסְתָּר מֵהֶם אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם שְׂאִין לָהֶם שׁוֹם תְּקוּהָ, וְאִין צְרִיכִים אוֹתָם, וְרַעִים וּמָרִים לָהֶם הַחַיִּים, וּבְגִשְׁמִיּוֹת - סוֹבְלִים עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, וּמְסַבְּכִים בְּחֹבּוֹת וּבְצָרוֹת וּבִיְסוּרִים. וְזֶה תְּלוּי בְּזֶה; כִּי כְּשֶׂאָדָם מִכְּנִיס בְּעֵצְמוֹ רוּח־נִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, וְיִוְדַע אֲשֶׁר אִין בְּלַעְדָּיו יְתַבְרַךְ כָּלָל, וְדַבֵּר גְּדוּל וְדַבֵּר קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֹא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, עַל־יְדִי־זֶה הוּא נִצֵּל מִכָּל צָרוֹתָיו. לִכֵּן מִי שֶׁרַק

פגם בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, עקר תקונו, שִׁמְשִׁיךְ תָּמִיד אֶת רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ עַל עֲצָמוֹ, שִׁהְיֶה לוֹ גְלוּי וַיְדוּעַ אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וַיִּגְלֶה אֶת זֹאת לְאַחֲרִים, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד תְּקוּן גָּדוֹל לְפָגֶם הַבְּרִית יוֹתֵר מִזֶּה. וְלָכֵן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל נִקְדָּה זו - לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְעֲצָמוֹ, שֶׁתָּמִיד תִּהְיֶה חֲדוּר בְּרוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יִבְנֶה בְּךָ אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְכֵן תִּגְלֶה וּתְפָרְסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ גַּם לְאַחֲרִים, וְזֶה מֵה שְׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תהלים לד, יז): "פְּנֵי הַיְיָ"ה בְּעוֹשֵׁי רָע לְהַכְרִית מֵאָרֶץ זְכָרִים"; כִּי הַחֲטָא הַמְּגִנֶה הַזֶּה נִקְרָא רָע, וְתִכְרַף וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּעֲצָמוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד אֶל רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְרַת זְכָר חֲטָאִיו. וְעַל־כֵּן כָּל אֱלוֹ שִׁהְיֶה עַד עַכְשָׁו עוֹשֵׁי רָע, שֶׁחֲטָאוּ בַחֲטָא הַמְּגִנֶה הַזֶּה שֶׁל הוּצָאת זָרַע לְבִטְלָה, עֲלֵיהֶם לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָם פְּנֵי הַיְיָ"ה רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּרְגִישׁוּ אִיךָ שֶׁהַקְּדוּשָׁה הַזֶּה הוּא מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְקַיֵּם אֲצֵלָם "לְהַכְרִית מֵאָרֶץ זְכָרִים", שֶׁיִּכְרַת הַחֲטָא מֵהָאָרֶץ לְגַמְרֵי, כִּי בָזֶה

שָׂאָדָם מִחֲדִיר בְּעֶצְמוֹ תָּמִיד רוּחַ־נִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, עַל־יַד־יְזָה נִמְחָלִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו. לְזֹאת רְאֵה,
 אֱהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלֶיךָ כָּבֵד מֵה שֶׁעָבַר בְּפָגַם
 הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, וְנִכְשַׁלְתָּ כְּמוֹ שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ,
 וְרָעִים וּמְרִים לָךְ הַחַיִּים מְאֹד, רְאֵה לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ
 לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל
 אָבִיו, וְעַל־יַד־יְזָה יִמְשֹׁךְ עָלֶיךָ אוֹר וְחַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ, כִּי
 הַתְּפִלָּה וְהַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, הֵם כְּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם
 אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יַד־יְזָה תִזְכֶּה לְהִרְגִישׁ
 תָּמִיד אֶת רוּחַ־נִיּוֹת חַיּוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינוֹ
 מְטַעֵה אֶת עֶצְמוֹ כָּלֵל, אֵלֶּא בּוֹרַח תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 שֶׁאֵז יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא עַל הַכֹּל; כִּי עַל־יַד־יְזָה
 הַמְּשַׁכֵּת רוּחַ־נִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל עֶצְמוֹ,
 הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו הַמְּרַבִּים.

רפואָה

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר כָּל מִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֲטָא
 הַמְּגַנֵּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה,
 הוּא סוּבֵל מִמְחֵלֶת הָעֲצָבִים, וְצָרִיךְ לְרפואָה שְׁלֵמָה;

כִּי הַזֶּרַע זֶה מֵהַטּוֹב שְׁבַמַּח, וְכִשְׁמוֹצִיאוֹ לְבַטָּלָהּ, מִזֶּה
 בָּא שְׁנֵתִיבֵשׁ מֵחוּ, וְנִכְנַס בְּעֵצָבִים וּבְכַעַס, בְּרִצְיָחָה
 וּבְעֵצָבוֹת, בְּמִרְרוֹת וּבְדַכָּאוֹן פְּנִימִי; וְלָכֵן כָּל אֱלוֹ
 הַסּוּבְלִים עַל הָעֵצָבִים, הֵהֱכִיחַ שְׁנִכְשָׁלוֹ בַּפְּגָם הַבְּרִית
 - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָהּ, וְכִשְׁבָּאִים אֶל רוֹפֵא אֱמֶת, הוּא
 כִּכְּר יוֹדֵעַ אֵיךְ לְרַפְּאוֹתָם, לֹא־כֵן אִם בָּאִים לְרוֹפֵא
 אֱלִיל, שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ מַחְיֵיו, הוּא נוֹתֵן לָהֶם כָּל מִינֵי
 תְּרוּפוֹת אֲבָל אֵינוֹ יוֹרֵד לְשַׁרְשׁ מַחְלָתָם וּבְעֵתָתָם, וְלָכֵן
 כָּל תְּרוּפוֹתָיו לֹא תוֹעֵלְנָה. וּבַפֶּרֶט שְׁכָּל מִי שְׁנִכְשָׁל
 בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, מְאֹד מְאֹד מִתְבַּיֵּשׁ לוֹמֵר לְזוּלָתוֹ
 אֵת קְלָקוּלוֹ וּפְגָמָיו הַמְּרַבִּים, כִּי זוֹ בּוֹשָׁה גְדוּלָה לְסִפּוֹר
 שְׁנִכְנַס בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עַד שֶׁהִרְגִּיל נַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ
 טְבַע שְׁנִי, וְכִכְּר קָשָׁה וְכָבֵד לוֹ לְצֵאת מִמֶּנּוּ, וְזֶה בְּעֵצָמוֹ
 מֵעֵיק לוֹ, שְׂאִין לוֹ לְפָנָי מִי לְסִפּוֹר אֵת צַעְרוֹ הַקָּשָׁה,
 וְלִבּוֹ נִתְעַקֵּם בְּעַקְמוּמִיּוֹת, וְרַעִים וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים,
 וּמְבַקֵּשׁ אֵת יוֹם מוֹתוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן; כִּי הַחֲטָא הַזֶּה
 מְכַנֵּס בְּאָדָם עֵצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה וְדַכָּאוֹן עֲמֵק, וַיֵּשׁ
 שְׁנִכְנַס בָּהֶם כַּעַס וּרִצְיָחָה, אֲשֶׁר הִפִּיל בָּא מִמְּחִלַּת
 הָעֵצָבִים שְׁנִכְנַסוּ בָּהּ מִחֲמַת חֲטָאָם, וּצְרִיכִים לְרַפּוּאָה
 גְּדוּלָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְכָל זְמַן שְׂאִין הָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה
 עַל חֲטָאָיו הַמְּרַבִּים הוּא חוֹלָה גְּדוּל; כִּי בְּאֵמֶת הַחֲטָא

הַמְגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם חוֹלָה לְגַמְרִי, וְהוּא נִכְנָס אוֹ בְּדַכָּאוֹן וּבְעֲצָבוֹת וּבְמָרָה שְׁחוּרָה, שְׁזֵהוּ כַח הָאֵשׁ שֶׁמְתַגְבֵּר עָלָיו, אוֹ שֶׁמְתַגְבְּרוֹת עָלָיו הַתְּאוֹת מְאֹד, עַד שֶׁמְשַׁתַּנֵּעַ מְרֹב הַתְּאוֹה הַמָּרָה הַזֶּה שֶׁל נְאוּף, שֶׁעַל כָּל אִשָּׁה הוּא צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל, וְכָל מִי שֶׁרָק עוֹבְרֵת בְּשׁוֹק, הוּא מְסֻתָּבֵב לְהִסְתַּכֵּל אַחֲרֶיהָ, אֲשֶׁר זֶה בָּא מִכַּח הַמַּיִם שֶׁמְתַגְבֵּר עָלָיו, אוֹ שֶׁמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ וּמְפַטֵּט דְּבָרִים בְּטִלִּים: לְשׁוֹן־הַרְע, רְכִילוֹת וְלִיצָנוֹת, וְאֵינּוּ יָכוֹל לְהִפְסִיק לְדַבֵּר, אֲשֶׁר זֶה בָּא מִכַּח הַרוּחַ שֶׁמְתַגְבֵּר עָלָיו, שֶׁכָּל זֶה הוּא מִמַּשׁ מַחֲלָה רְצִינִית; כִּי מִי שֶׁחָטָא בְּפִגְם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, מְתַגְבֵּר אֶצְלוֹ כַח אֶחָד מֵהָאַרְבָּעָה כַחוֹת: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר, וְזֶה הוֹרֵס אֶת בְּרִיאֹתוֹ, וְעַל־כֵּן כִּדִּי שֶׁתְּהִיָּה לוֹ רְפוּאָה, הֵקַרְחָה לוֹ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שֶׁאֵז נֶאֱמַר עָלָיו (תְּהִלִּים קג, ג): "הִסּוּלַח לְכָל עֲוֹנָי, הָרוּפָא לְכָל תַּחֲלוּאֵיכִי"; כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֵה, אִם יִזְכֶּה לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַיִּפְעַל אֶצְלוֹ יִתְבַּרְךָ סְלִיחָה וּמְחִילָה וְכַפָּרָה, אֲזִי הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לוֹ גַם רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף. וְלָכֵן עֲקָר הָרְפוּאָה לַחֲטָא הַמְגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה הוּא רַק - לְהִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה. וְעֲקָר

הַתְּשׁוּבָה - שְׂשִׁית־אֶפֶק לֹא לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר אֶת הַמַּעֲשֵׂה
הַמְּגִנָּה הַזֶּה. וְאִם שָׂאֲצָלוּ נַעֲשֵׂה הַהֲרֹגֵל טַבַּע שְׁנִי, עִם
כָּל זֹאת כִּכָּר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן
מט), שְׂעָקָר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה הִיא - כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר
בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת מִמָּשׁ שֶׁהָיָה קֹדֶם הַתְּשׁוּבָה, כָּל אֶחָד
לְפִי מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים, וְכִשְׁעוֹבֵר בְּאֵלוֹ
הַמְּקוֹמוֹת וְהַעֲנִינִים שֶׁהָיָה מִתְּחִלָּה מִמָּשׁ, וְעִכְשָׁו פּוֹנֶה
עָרַף מֵהֶם, וְכוּפֶה אֶת יָצְרוֹ לְבָלִי לַעֲשׂוֹת עוֹד מֵה
שֶׁעָשָׂה, זֶה עָקָר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה, וְרַק זֶה נִקְרָא
תְּשׁוּבָה. אֲךָ עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר מִי שֶׁכָּבַר
נִלְכַּד בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה
בְּיָדָיו, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, הוּא נַעֲשֵׂה חוֹלָה לְדַבָּר זֶה,
וְנִכְנָס בְּמַחֲלַת הַשְּׂגָעוֹן, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַד שֶׁקָּשָׂה וְכָבַד
לוֹ לְצֵאת מִהַמַּחֲלָה הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְצָרִים וּמָרִים לוֹ
הַחַיִּים, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁאָבַד מָנוֹס וְתַקְוָה וְתוֹחֶלֶת
מִמָּנוּ לְגַמְרִי, וְאִם שֶׁהוֹלֵךְ אֶל כָּל מִינֵי רוּפְאִים, כְּגוֹן:
פְּסִיכִיאֲטָרִים אוֹ פְּסִיכוֹלוֹגִים, הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, כָּל
זִמָּן שֶׁאֵינוֹ שׁוֹבֵר אֶת הַתְּאֻוָה הַזֶּה, לֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוֹם
רְפוּאָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמֵה גַם שְׂגִם הָרוּפְאִים הָאֵלוֹ
שֶׁמִּתְיַמְרִים לְהַבִּין חוֹלֵי הַנְּפֶשׁ, אֵינָם יוֹדְעִים בְּדִיוֹק מֵה
כּוֹאֵב לְחוֹלָה, וְאֵינָם מְתַאָרִים בְּנִפְשָׁם שֶׁהַחֲטָא הַמְּגִנָּה

הַזֶּה הוּא עֶקֶר הַמַּחֲלָה; כִּי דָבָר זֶה אֵינוֹ עוֹלָה לָהֶם
בְּדַעְתָּם, כִּי גַם הֵם נוֹאֲפִים כְּכֹלָבִים, רַחֲמָנָא לְצַלָן.
וְלָכֵן תִּמְצָא אֲשֶׁר אַחוּז גָּדוֹל מְרוֹפְאֵי הָאֱלִיל הָאֱלוֹ
מְאַבְדִים עֲצָמָם לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלָן; וְעַל־כֵּן אִם אֵינָם
יְכוּלִים לַעֲזֹר לְעֲצָמָם, אֵיךְ יַעֲזֹרוּ לְאַחֲרִים? ! וְלָכֵן עֶקֶר
הַרוֹפֵא לְנִשְׁבְּרֵי לֵב הוּא רַק הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַדְּבּוּק בּוֹ
יִתְבַּרֵךְ, וּבָטֵל וּמְבֹטָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא לְגַמְרֵי, הוּא
יְכוּל לְרַפֵּא אֶת כָּל אֱלוֹ הַחוֹלִים שְׁנַחֲלוּ בְּמַחֲלַת הוֹצֵאת
זֶרַע לְבִטְלָה. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדַע בְּנִפְשׁוֹ, שֶׁחֲטָא בַּחֲטָא
הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, וְעַדִּין נִתְגַּעַל בַּזְּהֵמָה הַזֹּאת, עָלָיו לְהִתְקַרֵב
אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּכַחוֹ לְהָאִיר בּוֹ דַּעַת
הָאֱמֶת, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל
אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וּכְכֹל שֶׁיְהִיָּה חֲזַק וְאַמִּיץ בְּזֵה, כֵּן
יֵאִיר בּוֹ יוֹתֵר אֲוֵרוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוּי יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְלָכֵן כָּל
מִי שְׁנַחֲלָה בְּמַחֲלָה הַמְּגַנֶּה הַזֹּאת, שֶׁמְכַרָח לְהוֹצִיא זֶרַע
לְבִטְלָה, אֲשֶׁר הַמַּחֲלָה הַזֹּאת הוֹרֶסֶת לוֹ אֶת כָּל חַיּוֹ
וּבְרִיאוֹת גּוֹפּוֹ וּמְרֹאֶה עֵינָיו, עָלָיו לִידַע, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר
לְהִתְרַפֵּא מִהַחֲטָא וּמִהַתְּאֻוָּה וּמִהַמַּחֲלָה הַזֹּאת, אֲלֵא עַל־
יְדֵי שִׁיתְקַרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר הוּא כָּל כֶּן דְּבּוּק
בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַד שֶׁיְכוּל לְהָאִיר גַּם עָלָיו אֲוֵר כְּזֵה,
שִׁיתְעֹרוּ עֵינָי הַקְּלֹפוֹת וְיִתְבַּטְּלוּ לְגַמְרֵי; כִּי הַחֲטָא הַזֶּה

מחשיך עיני האדם לגמרי, אשר משם סובל את כל
המרירות דמרירות שמתגברים עליו הארבעה יסודות:
אש, רוח, מים, עפר, אבל תכף ומיד כשאדם מאיר על
עצמו אמתת מציאותו יתברך, ויודע ועד, אשר אין
בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא,
ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת
המאציל העליון, בזה מתעוררות הקלפות לגמרי, כי
אינן יכולות לסבל שום אור, ועל-ידי-זה נתבטלות
לגמרי מהאדם, והוא יכול להתרפא. אך אי אפשר
להגיע אל גלוי אלקות בשלמות, אלא על-ידי
התקרבות אל הצדיק האמת, שיש בכחו להאיר אפלו
בפגומים מאד מאד את אמתת מציאותו יתברך, עד
שגם הם ישתוקקו לחזר בתשובה שלמה אליו יתברך,
ויאיר עליהם מלך הכבוד בהארה נוראה ונפלאה מאד.
ועל-כן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, אלא כל מי
שיודע בנפשו נגעי לבבו ומכאוביו, שנכשל בחטא
המגנה הזה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה,
שיעשה כל מיני פעולות שבעולם להתקרב אל הצדיק
האמת, אשר יאיר בו אורו יתברך בגלוי רב ונפלא
מאד, וידע, אשר כל העולם כלו הוא אלקות, ודבר
גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו אלא ממנו יתברך,

וְתָמִיד יִדְבִיק נַפְשׁוֹ בְּאוּרוֹ הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וַיִּשְׁגִּיחַ
 עַל הַשְּׁגָחָה פְּרָטִית שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁגִּיחַ עַל
 הַכֹּל, וּכְכֹל שֶׁיִּכְנַס בְּכֹל זֶה, הֵינּוּ שֶׁתְּהֵינָה בְּרוּרוֹת
 וּמְבַרְרוֹת אֲצֵלוֹ יְדִיעוֹת אֵלֹהֵי דִיקָא, עַל-יַד־יָזָה יִסְלַח לוֹ
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַכֹּל, וְעַל-יַד־יָזָה תְּהֵינָה לוֹ
 רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וַיִּזְכֶּה לְבַסוּף לְצֵאת מִשְׁגָּעוֹן הַתְּאֵוָה
 הַמְּגִנָּה הַזֹּאת שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטָּלָה. אָבֵל גַּם צָרִיכִים
 לַיָּדַע, שֶׁזֶּה נִסְיוֹן גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת מְקָרָב אֶל
 הַצְּדִיק הָאֱמֵת, כִּי הַקְּלָפוֹת וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא עוֹשִׂים כָּל
 מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְמַנַּע וּלְעַכֵּב מִן הָאָדָם שֶׁיִּבּוֹא
 אֶל תְּקוּנּוֹ, וְעַל-כֵּן דִּיקָא עַל הַצְּדִיק הָאֱמֵת שֶׁיִּכּוֹל לְתַקֵּן
 אֶת הַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטָּלָה, וַיִּכּוֹל
 לְרַפֵּא אֶת הַחוֹלִים הָאֵלֹהֵי, שֶׁכָּבֵר נִפְלוּ בַּמַּחְלָה הַמְּגִנָּה
 הַזֹּאת - לְהוֹצִיא זֶרַע עַל הָאָרֶץ, דִּיקָא עַל הַצְּדִיק הָאֱמֵת
 הַזֶּה יֵשׁ מַחְלָקֶת גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, וְדוּבָרִים עָלָיו כָּל דָּבָר
 רַע, וּבּוֹדִים עָלָיו כָּל מִינֵי שְׁקָרִים וּכְזָבִים, וּכְאֵלֹהֵי רוֹצֵה
 לְמֶלֶךְ אוֹ לְהַתְּנַשֵּׂא וּכְהוֹמָה כָּל מִינֵי שְׁקָרִים, אֲשֶׁר
 בְּאֵמֶת אֵלֹהֵי הַצְּדִיקִים הַדְּבִקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין לָהֶם כְּבֹר
 שׁוּם הַסְּתַכְּלוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, וְאֵיךְ שִׁיךְ אֶפְלוֹ לְדַבֵּר
 עָלֵיהֶם?! הֲלֹא הֵם גָּרִים יוֹתֵר בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים
 מֵאֲשֶׁר גָּרִים כָּאֵן בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה. אַךְ מִפְּנֵי

הבחירה והנפיון נתנו רשות לאלו מלאכי החבלה והקלפות והסטרא אחרא, שיהיו בודים שקרים וכזבים על הצדיק האמת, כדי שכל אלו שפגומים בפגם הברית - הוצאת זרע לבטלה לא יוכלו להתקרב אליהם, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה') על הפסוק (משלי טו, לא): "אזן שמעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין" - כשאתה שומע התנגדות על הצדיקים, תדע שזה משמיעין אותך תוכחה על שפגמת בטפי מחך. ולכן כל מי שרוצה לחוס על נפשו, ישתדל לבטל את דעתו ושכלו וחקמתו ובינתו לגמרי, ויתקרב אל הצדיק האמת שהוא הרופא האמתי, וירפא אותו, ויביאו אל תקונו הנצחי; אשרי השומע דברים אלו ומקימם, שאז בודאי תהיה רפואה למחלתו ותקוה טובה לעתידו הנצחי.

שמחה

צריך שתדע, אהובי, בני, אשר אין עוד תקון לפגם הברית כמדת השמחה, שצריך למסר את נפשו להיות תמיד בשמחה, וזה עקר תקון הברית, כי

הַקְּלָפָה הַמְּחִטָּאת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית נִקְרָאת עַל שֵׁם הַיְלָלָה, כִּי הַחִטָּא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה בָּא לְאָדָם רַק עַל־יְדֵי עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת שְׁנוּפְלֹת עָלָיו, וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ אַחַר הַחִטָּא הַמְּגִנָּה זֶה. וְכֵן לְהַפֵּךְ - כָּכָל שֶׁאָדָם נִכְשָׁל בַּחִטָּא הַמְּגִנָּה יוֹתֵר נַעֲשֶׂה בְּעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, עַד שֶׁאֵין לְדַבֵּר סוּף, וְהוּא תָּמִיד נִמְצָא בְּדַכָּאוֹן, וְעַל־כֵּן עָקֵר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא רַק עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קס"ט) : כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא בְּעֲצָמוֹ שׁוֹמֵר אֶת בְּרִיתוֹ, וְלָכֵן אִם נִכְשַׁלְתָּ כְּבָר בַּחִטָּא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, עָלֶיךָ לְמַסֵּר אֶת הַנֶּפֶשׁ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשְׂמֵחָה, וְאִף שְׂבָאוֹת לְךָ מִחֲשָׁבוֹת שֶׁהַכֶּרֶח לְךָ לְהִיּוֹת בְּלֵב נִשְׁבָּר, תִּדַע שֶׁאֵלּוּ הַמְּצוּוֹת שֶׁהֵיכָר הָרַע מִלְּבִישׁ עֲצָמוֹ בְּהֵן, כִּי הוּא יוֹדֵעַ, שֶׁאִם אָדָם יִהְיֶה שָׁבוּר, אֲזִי תִכְףּ וּמָיִד יִתְפָּס אוֹתוֹ בְּרִשְׁתּוֹ. וְלָכֵן עָקֵר הַתִּקּוּן הוּא רַק עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְצַאת מִהַחִטָּא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, אֲלָא כְּשֶׁזוֹכֶה לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה. וְכָכָל שֶׁהוּא יוֹתֵר בְּשְׂמֵחָה, הוּא נִמְצָא יוֹתֵר בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית, וְזוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, וּמוּבָא בְּדַבְרֵי מוֹהַר"ן ת"ז"ל (הַלְכוֹת הוֹדָאָה, הַלְכָה ו', אוֹת ס"ז) : אֶף־עַל־פִּי שְׂמֵבְאָר בַּסְּפָרִים, שֶׁהִדְאָגָה וְהַעֲצָבוֹת עַל הָעוֹנוֹת הוּא

טוב, אך באמת הִיָּה זֶה טוב, אם הִיָּה חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה על־יַדֵּי־זֶה, שְׂמֵרבוֹי הַפֶּחַד וְהַדְּאָגָה מִהֶעֱוֹנוֹת יִשְׁלִיךְ כָּל עֲסָקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה לְגַמְרֵי, וַיָּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כַּאֲשֶׁר כָּבַר נִמְצְאוּ בְּאֵמֶת כִּפָּה בַעֲלֵי תִשׁוּבָה כְּאֵלוֹ. אָבֵל עַל־פִּירֹב הַלֵּב נִשְׁכָּר מִבִּיא אֶת הָאָדָם אֶל עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, בְּפָרֹט בְּדוֹרוֹת אֵלּוֹ מִתְרַחֲקִים בְּיוֹתֵר עַל־יַדֵּי רַבּוּי הָעֲצָבוֹת עַל הֶעֱוֹנוֹת. כִּי הֵהִיכְלִי הַתְּמוֹרוֹת מִחֲלִיפִין הָאֵמֶת וּמַעֲרָבִין דַּעְתּוֹ מְאֹד עַד שֶׁנּוֹפֵל לְבַחֲיַנֵּת יְאוּשׁ, כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ עוֹד תְּקוּהָ לְהַתְּחַדֵּשׁ כַּנֶּשֶׁר יָמָיו, וּבְתוֹךְ כֶּךָ מַגְבִּירִין עָלָיו עֲצָבוֹת הַפְּרִנָּסָה וְרַבּוּי תְּאַוֹת מָמוֹן, וּלְהַנְהִיג בֵּיתוֹ בְּגִדּוּלוֹת, עַד שֶׁכָּל יָמָיו מְלֵאֵי עֲצָבוֹת וַיִּגּוֹנוֹת בְּלֵי שְׁעוֹר. וְזֶה מִזִּיק בְּיוֹתֵר, כִּי עַל־יַדֵּי־זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לִישֵׁב דַּעְתּוֹ כֹּלֵל, מֵה הוּא עוֹשֶׂה בְּזֶה הָעוֹלָם; כִּי עָקֹר יִשׁוּב הַדַּעַת זוֹכִין עַל־יַדֵּי שְׂמֵחָה, כַּמוֹבָא (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'), אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל יִשׁוּב הַדַּעַת, לִישֵׁב אֶת עֲצָמוֹ מֵה הַתְּכִלִּית מִכָּל הַתְּאוֹוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, אֶלָּא עַל־יַדֵּי שְׂמֵחָה, כִּי עַל־יַדֵּי שְׂמֵחָה יְכוּלִים לְהַנְהִיג אֶת הַמַּח כְּרִצּוֹנוֹ, וְנַעֲשֶׂה מַחוּ בֶן חוֹרִין, עַל־כֵּן צְרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק מְאֹד לְשִׂמְחָה אֶת נַפְשׁוֹ בְּכָל מִינֵי הָעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וּלְהַזְכִּיר לְעֲצָמוֹ אֶת כָּל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הֵשֵׁם

יִתְבָּרַךְ בְּכֹל וּבְכָרֵט, שְׁזֵה בְּחִינַת מְצוֹת זְכִירַת יְצִיאַת
 מִצְרַיִם בְּכֹל יוֹם, וְלִידַע וְלְהֶאֱמִין, כִּי בּוֹדֵאֵי לֹא בְּחִנָּם
 גָּמַל עָלֵינוּ חֶסֶד כְּזֶה שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וְנָתַן לָנוּ אֶת
 תּוֹרַתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְקָרְבָנוּ לְצַדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁבְּכֹל דּוֹר וָדוֹר.
 כִּי מִזֶּה אָנוּ רוֹאִים בְּחוֹשׁ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חוֹשֵׁב
 מִחֲשָׁבוֹת לְהִיטִיב עִמָּנוּ לְנִצָּח, וְגַם עֲתָה אָנוּ זוֹכִין
 לְחֻטָּף בְּכֹל יוֹם כַּמָּה מְצוּוֹת: צִיצִית וּתְפִלִּין, מְזוּזָה,
 אֲכִילַת כָּשֵׁר, שְׁמִירַת שַׁבָּת, תְּפִלָּה בְּצַבּוֹר, לְמוֹד
 הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְכוּ' וְכוּ', וְגַם אָנוּ בְּטוֹחִים וּמְחַכִּים
 וּמְקוּיִם לְאַחֲרִית טוֹב בְּכַח הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת; כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל
 יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא (סְנֵהֲדָרִין צ.). נִמְצָא,
 שֶׁהַתְּחִיבוֹת וְהַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת הִיא בְּעֶבֶר, בַּהֲוָה
 וּבְעֵתִיד, שֶׁהִיא כֹּלל בְּחִינַת הַזְּמַן, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְחִיין אֶת
 כָּל הַזְּמַן וְהַיָּמִים בְּעֶבֶר וּבַהֲוָה וּבְעֵתִיד. כִּי עֲקָר נִקְּדַת
 חַיּוֹת הַזְּמַן הִיא שְׂמֵחָה שֶׁל מְצוּהָ, שְׂאֲדָם צָרִיף לְשִׂמְחָה
 מְאֹד מְאֹד בַּמְצוּוֹת שֶׁהוּא זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת, כִּי עַל-יְדֵי
 שְׂמֵחָה בְּעֵת עֲשִׂיַת הַמְצוּוֹת, בְּזֶה הוּא מְגַלֶּה אֲשֶׁר לְבוֹ
 שָׁלֵם עִם אֱלֹקָיו. וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחֲוּמָא
 תְּזַרִיעַ ה): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אַתֶּם מְשִׁמְרִים אֶת
 הַמְצוּוֹת וְתִשְׂמְחוּ בָהֶן, אֲנִי מוֹסִיף לָכֶם שְׂמֵחָה; כִּי
 כְּשֶׁאָדָם שֵׁשׁ וְשִׂמְחָה בְּעֵת קִיּוֹם הַמְצוּוֹת, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

הוא ממשיך עליו שמחה אמתית, וכמו שמוכא בזהר הקדוש (תצוה קפד:), חֲדוּה דְּבַר נָשׁ מְשִׁיךְ לְגַבִּיּה חֲדוּה אַחְרָא עֲלָאָה; וְכֵן לְעַנְיָן כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, שְׂאֵף-עַל-פִּי שְׂבוּדָאֵי צְרִיכִין לְהִתְאַבֵּל וּלְקוֹנֵן מְאֹד עַל חֲרַבְּן בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת, וְכֵן בְּפֶרֶט גַּם-כֵּן, כִּי בּוּדָאֵי צְרִיךְ כָּל אֶחָד לְצַעֵק וּלְקוֹנֵן מְאֹד עַל עֲוֹנוֹתָיו שְׁגָרְמוּ חֲרַבְּן-בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ, וְגַם עֲתָה מְעַכְבִּים בְּנֵינוּ עַדִּין, וּבְפֶרֶט מִי שְׂיֹדַע בְּנַפְשׁוֹ שְׂחָטָא וְקִלְקַל בְּבְרִיתוֹ בְּפִגְם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה גָרַם חֲרַבְּן כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת נִתְפָּזְרוּ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אֲשֶׁר מִשָּׁם נִמְשַׁכְת אַרְיכוֹת הַגְּלוּת כִּידוּעַ, אֲבָל אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵי אֲפֹשֶׁר לְקוֹנֵן כָּל הַיּוֹם, כִּי עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת וְקִינּוֹת לְבַד אֵי אֲפֹשֶׁר לְחִיּוֹת, כִּי עֲקָר הַחִיּוֹת דְּקֻדְשָׁה הוּא שְׂמִחָה. וְעַל-כֵּן בְּאַמֶּת מְסִימִין הַקִּינּוֹת בְּפִסּוּקֵי נַחֲמָה, וְהַנְּחָמָה הִיא גַם-כֵּן בְּעֵבֶר וּבְהוֹה וּבְעֵתִיד, הֵינּוּ בְּמָה שְׂכָבֶר יִסְדּוּ לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים יְסוּד בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ, וְאַבְרָהָם וַיִּצְחָק וַיַּעֲקֹב הִתְפַּלְלוּ שָׁם, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, זָכָה לְמִצָּא כָּבֶר אֶת מְקוֹמוֹ בִּיגִיעוֹת עֲצוּמוֹת, וְאַף-עַל-פִּי שְׂכָבֶר נַחֲרַב פְּעַמִּים, אַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא נַחֲרַב רַק הַבְּנִין שְׂעַל גַּבִּי הַיְסוּד, אֲבָל יְסוּד הַבְּנִין עֲצֻמוֹ שֶׁהוּא קְדֻשַׁת הַמְּקוֹם אֲשֶׁר מְצָא דָּוִד לְהוֹי"ה בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ

שְׁמוֹ, זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַחְרִיב בְּשׁוּם אֶפֶן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קלב, יד): "זאת מְנוּחָתִי עַד־כִּי אֲשֻׁב כִּי אֹתִיהָ", וְזֶה סוּד הַשְּׂמִחָה וְהַנְּחָמָה בִּישׁוּעוֹת שְׁבַע־עָבָר, וְכֵן בַּהוֹדָא אָנוּ מְנַחֲמִין עַצְמָנוּ בְּקִדְשֵׁת בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְקוֹדֵשׁ מְעַט (מְגִלָּה כט.).

וְעַקֵּר הַשְּׂמִחָה הִיא עִם הַתְּקוּהָ שֶׁלְעֵתִיד, שֶׁאָנוּ מְקוֹיִם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁיִבְנֶה לָנוּ בֵּית מְקוֹדֵשְׁנוּ וְתִפְאַרְתְּנוּ בְּאֶפֶן שְׁלֹא יִהְיֶה לְעוֹלָם, שְׁאֵז תִּגְדֹּל הַשְּׂמִחָה עַד אֵין קֵץ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קכו, ב): "אֵז יִמְלֹא שְׁחֹק פִּינוּ וְלִשׁוֹנֵנוּ רִנָּה" וְגו'. וְלָכֵן גַּם עַכְשָׁיו אֵף שֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁחֲטָא הַרְבֵּה בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, וּבַפֶּרֶט בְּעֵת נַעֲרוּתוֹ, שֶׁלְכִלְךָ אֶת עַצְמוֹ כְּמוֹ שֶׁלְכִלְךָ – בַּחֲטָאוֹת נְעוּרִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְדַבֵּר זֶה מְכַנִּיס בּוֹ עַצְבוֹת וְעַצְבוֹן, עִם כָּל זֹאת אִם רוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עָלָיו לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְהַגִּיעַ אֶל נִקְיֻת הַשְּׂמִחָה, שֶׁזוֹ חֵיוֹת יִשְׂרָאֵל; כִּי עַקֵּר הַשְּׂמִחָה שֶׁהִיא חֵיוֹתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הִיא עַל־יְדֵי נִקְיֻת הָאֱמֶת שֶׁבִּלְב אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שֶׁנִּפְשׁוֹ יוֹדֵעַת מְאֹד קִדְשֵׁת אֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁזוֹ כָּל שְׂמִחָתָנוּ, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קד, לד): "אֲנֹכִי אֶשְׂמַח בַּהוֹיָ"ה"; וְכָל אָדָם כְּפִי מַה שֶׁהוּא, אִם יִזְכִּיר לְעַצְמוֹ, שֶׁאֵף־עַל־פִּי־כֵן הוּא מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, וְהַבְּדִילָנוּ מִן

התועים בכמה בחינות, יכול לשמח את עצמו בכל
 מקום שהוא על-ידי-זה. ועל-כן עקר השמחה היא
 בחינת קדשת יעקב, בחינת (שם יד, ז): "יגל יעקב
 ישמח ישראל", כי יעקב הוא בחינת אמת פידוע (עין
 מיכה ז, כ), שהוא בחינת נקדת האמת שמשרשת בכל
 אחד מישראל, שעל-ידי-זה עקר השמחה, אבל הבעל-
 דבר מתגרה על זה ביותר. ובתחלה מסית את האדם
 ומחטיאו ומטרידו בטודת הפרנסה וכיוצא, ומונעו
 מעבודת השם יתברך, ואחר כך הוא מוסיף להתגרות
 בו בעצבות ובמרה שחורה מאד, ומזכיר לו את כל
 עוונותיו ומעשיו המגנים שעשה. ובפרט בעת
 שמתעורר באיזו התעוררות דקדשה לעשות איזה דבר
 שבקדשה, שאז מתגרה בו בעצבות יותר, שזה מזיק
 מאד לאדם. וזה עקר מלחמת יעקב עם שרו של עשו,
 שהוא הבעל-דבר שרוצה להאריך הגלות מאד על-ידי
 התגרות העצבות. ויעקב נלחם עמו בכל דור. והנה
 ביעקב בעצמו שהוא הצדיק האמת בודאי אין לבעל-
 דבר כנגדו שום כח, כי הוא קדוש מאד בפרט בקדשת
 הברית, ואין לעצבות שעקרה נמשך מפגם הברית
 שום אחיזה בו, רק עקר המלחמה בעבור "יצאי ירך
 יעקב" (שמות א, ה), שהם הנפשות הקטנות בחינת

'רַגְלֵיךְ', שְׂבָהֶן עָקַר אַחֲזִיזַת הָעֲצָבוֹת. אַךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן
 הַצְדִּיק בְּגִדְל כַּחוֹ מִתְגַּבֵּר עָלָיו, עַל־יְדֵי שְׂמֵמֵשִׁיךְ
 הַשְּׂמִיחָה מִמְקוֹר הַשְּׂמִיחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּתוּר עֲלִיוֹן,
 וְעַל־יְדֵי־זֶה יָכוֹל לְשַׂמַּח גַּם הַנְּפֹשׁוֹת הַנְּפוּלוֹת
 וְהַיְרוּדוֹת וְהַחֲלוּשׁוֹת מְאֹד, לְרַפְּאוֹתֵן מְצַלִּיעָתֵן, עַד
 שֶׁתִּגְדֹּל אֹר הַשְּׂמִיחָה עֲלֵיהֶם כָּל כָּף, עַד שֶׁיִּהְיוּ כָּל
 הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשְׂמִיחָה, שְׂדִיקָא מִתּוֹךְ עִמָּק חֲלִישׁוֹתָם
 וּפְחִיתוֹת מְדַרְגָּתָם יִתְגַּבְּרוּ בְּיוֹתֵר, לְהַחֲיִית אֶת עֲצָמָם
 וּלְשַׂמַּח אֶת נַפְשָׁם בְּתַכְלִית שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמִיחָה בְּמַעַט
 נִקְדָּתָם הַטּוֹבָה וּבְקִדְשַׁת יְהוּדוּתָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְכַנְיַעִין
 אֶת הַיְכָלֵי הַתְּמוּרוֹת כָּל כָּף, עַד שֶׁהֵם בְּעֲצָמָם מְכַרְחִים
 לְהַחֲזִיר וּלְהוֹצִיא וּלְהַשִּׁיב אֶל הַקְּדוּשָׁה כָּל הַנְּצוּצוֹת
 הַקְּדוּשִׁים שֶׁהָיוּ בֵּינֵיהֶם, שְׂעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּדְּלַת קְדוּשַׁת
 הַשְּׂמִיחָה בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁעוֹלֵין מְדַרְגָּה לְדַרְגָּה, עַד שֶׁבָּאִים
 בְּאַמַּת לְתַכְלִית מְקוֹר הַשְּׂמִיחָה, בְּחִינַת (יִשְׁעֶיָּה לֵה, י) :
 "וְשִׂמַּחַת עוֹלָם עַל רֹאשָׁם". וְזֶה בְּחִינַת מֵה שֶׁיַּעֲקֹב
 הַכְּרִיחַ אֶת שָׂרוֹ שֶׁל עֵשָׂו בְּעֲצָמוֹ לְהוֹדוֹת לוֹ עַל
 הַבְּרָכוֹת, כִּי הַצְדִּיק הָאֱמֵת יֵשׁ בְּכַחוֹ לָרַדַּת אֶל הַצְּנוּר
 שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּלְשַׁבֵּר אֶת תְּאֵאוֹתוֹ וּמְדוּתָיו הָרָעוֹת,
 וּלְהוֹצִיאֹ מִשָּׁם כְּמוֹבָא (לְקוּיִימוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ח') ;
 וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדַע בְּנַפְשׁוֹ שֶׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית -

הוצאת זרע לבטלה, עליו למסור את נפשו להתקרב אל הצדיק האמת, שיש בכחו להכניס בתוך העשרה כתרין דמסאבותא, שהם כלל עשר חומות, ששם שוכבת נשמת ישראל חלשות, שקבלה בעצמה את העשרה חצים מהמלך האכזר, שהוא היצר הרע, אשר כל חץ וחץ משוח עם עשרה מיני סמים, רחמנא לישזבן, עם כל זאת יש להצדיק פח להוציא את כל החצים מנשמות ישראל, ולחזקם ולעודדם ולשמחם, כי הוא מנגן לפניהם את העשרה מיני נגונים (עין ספורי מעשיות, מעשה י"ג מיום ו'); ולכן עקר תקון הברית הוא רק על ידי הצדיק האמת, אשר בגדל כחו לרפא את נשמות ישראל, על ידי השמחה שמכניס בנשמות ישראל, שזה סוד העשרה מיני נגינה שגלה רבנו ז"ל בעבור תקון הברית, שמי שרגיל לומר את העשרה מזמורי תהלים האלו, שהם תקון הכללי, אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו, יזכה לצאת משם, ואפלו עדין מתגבר עליו היצר הרע בתאות נאוף, אף על פי כן אם יהיה חזק בכל יום לומר עשרה מיני נגינה, שהם עשרה מזמורי תהלים הנקראים "תקון הכללי", על ידי זה יבוא באמת לשמחה אמתית, והשמחה היא תקון לפגם הברית בתכלית השלמות. ולכן, אהובי,

בְּנֵי הַיָּקָר, מֵאַחַר שְׁעֵבֶר עָלֶיךָ מֵה שְׁעֵבֶר, שְׁנֹכַשְׁלָתָ
בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רְאֵה לְמִסֵּר אֶת
נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה הַיּוֹם הַזֶּה, וְאַל תִּדְחַף אֶת
הַשְׂמִיחָה לְיּוֹם הַמָּחָר, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(תְּנַחֲמוּמָא שְׁמִינֵי ב): אֵין הַשְׂמִיחָה מִמְתַּנֶּת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי
שֶׁשְׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח לְמָחָר; וְאַפְלוּ אִם יָסִית אוֹתְךָ יִצְרָךְ
שֶׁהֶכְרַח לְהִיּוֹת בְּלֵב נִשְׁפָּר, כִּי סוֹף כָּל סוֹף עֲשִׂיתָ
עוֹנוֹת וּפְשָׁעִים מְרַבִּים, עִם כָּל זֹאת אִם אַתָּה רוֹצֵה
בְּאַמֶּת שְׂתִקְבֵּל תְּשׁוּבָתְךָ, רְאֵה לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ עַל
נִקְדַּת הַשְׂמִיחָה, לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְכֵן תְּשַׂמַּח אֶת
אַחֵרִים, וְזֶה הַסִּימָן שֶׁנִּמְחָלוּ לְךָ כָּל עוֹנוֹתֶיךָ - אִם
תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי "עֲזוּ וְחַדְדוּהָ בְּמִקוֹמוֹ" (דְּבָרֵי
הַיָּמִים א טז, כז); אֲשֶׁרִי מִי שֶׁהוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְעַל-יַדֵּי
זֶה יִזְכֶּה לְיִשׁוּב הַדַּעַת, וְיִתְקַן אֶת פְּגָמוֹ שֶׁפָּגַם בְּפָגַם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְיִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת
הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא; כִּי הַשְׂמִיחָה הִיא כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ כָּל
הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים, כִּי לְהַפִּיךְ עַל-יַדֵּי שְׂאָדָם חָטָא בְּפָגַם
הַבְּרִית, גָּרַם לְעֲצָמוֹ שְׁבִירַת הַכְּלִים, שֶׁאֵין לוֹ כְּלִים
לְקַבֵּל בָּהֶם הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל עַל-יַדֵּי תִקְוָה
הַשְׂמִיחָה, שֶׁשָּׂשׁ וְשִׂמַּח עִם הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת שֵׁשׁ בּוֹ,
וְתָמִיד דָּן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וּמֵאַמִּין בְּכַח הַצְּדִיק

הָאֵמֶת שְׁיָכוֹל לְהוֹצִיא גַם פָּגוּם כָּמֹהוּ, עַל־יַד־יָזָה
בְּאֵמֶת יִזְכֶּה לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַיְהִי לּוֹ כְּלִים
וְעֲצָבִים חֲזָקִים לְקַבֵּל בָּהֶם הָאוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וַיִּזְכֶּה לְהִתְעַנֵּג בְּעֲרֹבוֹת זֵיו שְׂכִינַת עֵזוֹ יִתְבָּרַךְ; אֲשֶׁר־י
מִי שְׂמֻקִּים כָּל זֹאת, וְאִזּוֹ וְשָׁב וְרָפָא לוֹ!

שַׁבַּת

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תְּקוּן הַבְּרִית,
כְּמִי שְׁזוֹכָה לְשֹׁמֵר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, כִּי הַשַּׁבַּת הִיא
הַמְּלָכוּת, בְּסוּד הָאֵשָׁה, כִּלָּה מִלְכָּתָא, וְעָקֹר פְּגָם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, הוּא, שְׁהַפְרִיד אֶת הַיְסוּד
מִהַמְּלָכוּת, וְזֶה עָקֹר פְּגָמוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, שְׁגוֹרֵם
קְלוּלִים הֵן לְמַעְלָה וְהֵן לְמַטָּה, וְעַל־כֵּן עָקֹר תְּקוּן
קֹדֶשׁ הַבְּרִית הוּא עַל־יַד־יְשִׁיב שְׁמִירַת שַׁבַּת; וְעַל־כֵּן אָמְרוּ
חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת קִיח:): כָּל הַמְּשַׁמֵּר שַׁבַּת
כְּהִלְכָתוֹ, אֲפִלּוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה כְּדוֹר אֲנֹשׁ מוֹחֲלִין
לוֹ; כִּי מַעֲלַת קֹדֶשׁ שַׁבַּת עוֹלָה עַל הַכֹּל, שְׁאֵפִלוֹ אִם
הָאָדָם נָפַל כְּבָר לְנוֹקְבָא דִּתְהוּמָא רַבָּא, וְעַבְד עֲבוּדָה
זָרָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, עִם כָּל זֹאת, אִם מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ

לְשֹׁמֵר שַׁבָּת, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל הַכֹּל,
 וְכִמּוֹ שָׁאָמַר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה נו, ו): "כָּל שֹׁמֵר שַׁבָּת
 מִחֻלְלוֹ", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם): אַל תִּקְרִי
 מִחֻלְלוֹ אֶלָּא מַחֻל לוֹ; וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית,
 וּבַפָּרֹט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה,
 בְּיַד־אִי אִם יִקְבֹּל עַל עֲצָמוֹ שְׁמִירַת שַׁבָּת כְּהַלְכָתָהּ,
 יִמְחַל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. כִּי בְּזֶה שֶׁהַפְּרִיד אֶת הַיְסוּד
 מִן הַמַּלְכוּת, עַל-יְדֵי שְׁמִירַת שַׁבָּת נַעֲשֶׂה בַּחֲזָרָה
 הַיְחוּד, וְזֶה שָׁאָמַר הָאֲרִיז"ל עַל פָּסוּק (שְׁמוֹת לא, טז):
 "וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת", שֶׁהוּא רָאשֵׁי תְבוּת
 בִּ"י א'ה', שָׁאֵז הוּא זְמַן הַזְּוֹג; וְעַל-כֵּן דִּיקָא מִי
 שֶׁמְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְשֹׁמֵר שַׁבָּת בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם
 וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, יִמְחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
 אֲשֶׁר עָשָׂה. וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי, מִחֲמַת שֶׁעֲבַר עָלֶיךָ
 כְּבָר מַה שֶׁעֲבַר בְּפָגַם הַבְּרִית הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, רְאֵה
 לְמִסֵּר עֲצָמְךָ מְאֹד עַל קִדְשֵׁת וּשְׁמִירַת שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְאֵז
 הַשַּׁבָּת בְּעֲצָמָה תִּשְׁמֹר אוֹתָךְ שֶׁלֹּא תָבוֹא יוֹתֵר
 לְעִבְרוֹת, כְּמֵאֲמָרֵם ז"ל (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח): מִי שֶׁשָּׁמַר אֶת
 הַשַּׁבָּת - מְרַחֵק מִן הָעֵבֶרָה; וְכַל-כֵּן חָשׁוּב בְּעֵינָיו
 יִתְבָּרַךְ מִי שֶׁזֹּכֶה לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קִדְשׁ, עַד שָׁאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילֵתָא כִּי תִשָּׂא): כָּל הַמְּשֹׁמֵר שַׁבָּת

אחת כְּתוּבָהּ, מֵעֵלָה עָלָיו הַכְּתוּב, כְּאֵלּוּ שׁוֹמֵר שַׁבָּתוֹת
 מִיּוֹם שֶׁבֶרֶא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ עַד שְׂיִחְיוּ
 מִתִּים. עֲמַד וּרְאֵה וְהִשְׁתוּמֵם, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵה זֶה
 לְשֹׁמֵר שַׁבָּת אַחַת בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מִחְשִׁיב לוֹ כְּאֵלּוּ קַיִם וְשֹׁמֵר כָּל הַשַּׁבָּתוֹת מִתְחִלַּת
 הַבְּרִיאָה עַד סוּפָהּ. וְלָכֵן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנִי, לְמִסֵּר אֶת
 נַפְשְׁךָ לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, כִּי בַשַּׁבָּת מִתְגַּלֶּה הָאוֹר אֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלְא מְאֹד, וְלָכֵן בַּשַּׁבָּת
 מְאֹד קָל לְאָדָם לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה יוֹתֵר מֵאֲמֻצֵּעַ הַשָּׁבוּעַ,
 כִּי שַׁבָּת הִיא תִּשׁוּבָה שֶׁל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֵז הוּא
 בְּבַחֲיִנַת נִיחָא, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֵלֶק א', סִימָן עט); וְעַל-כֵּן מִי שֶׁזוֹכֵה לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ,
 נִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ
 שְׁמוֹ, וְנִמְשָׁכִים עָלָיו כָּל הַתְּקוּנִים הָעֲלִיוֹנִים; כִּי עֵקֶר
 כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁהֵם תְּקוּנֵי כָּל הָעוֹלָמוֹת, עֵקֶרָם הוּא עַל-
 יַדֵּי קֹדֶשֶׁת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, שֶׁהִיא בְּחִינַת אוֹרֵי תֵּא דְעֵתִיקָא
 סְתִימָאָה, וּמִשָּׁם עֵקֶר כֹּחַ הַתִּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים
 ד, ל): "וְשַׁבָּת עַד ה' אֶלְקֵינוּ", כִּי כָּל הַקְּלוּלִים
 וְהַפְּגָמִים הַנֶּעֱשִׂים עַל יַדֵּי שְׂאָדָם חוּטֵא וּפּוֹגָם, נִמְשָׁכִין
 מִפְּגָם הַצְּמֻצוּמִים, דְּהֵינּוּ מֵה שְׂאֵינוּ מְצִיר הָאוֹר כְּרֵאוּי,
 כִּי אִם אָדָם הִיא מְצִיר לְפָנָי עֵינָיו תָּמִיד אֶת אֲמַתַּת

מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, לֹא הָיָה בָּא לְיַדֵּי חַטָּא כָּלָל, כִּי הָיָה
מְצִיר אֶת הָאוֹר לְטוֹבָה; כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוּם מְצִיאֹת
בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלָל, וְהַכֹּל לִכְל אֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ
הוּא, וְאָדָם צָרִיךְ לְצִיר אֶת הָאוֹר לְטוֹבָה, וְאִם לָאו -
אַזִּי נִמְשָׁךְ עָלָיו חֲשֵׁךְ גָּדוֹל, כִּי הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי הָאָדָם;
אִם הָאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית,
זוֹכֶה לְמַחִין נְקִיִּים וּמְצִיר אֶת הָאוֹר לְטוֹבָה, וְאִז
נִמְשָׁכִים עָלָיו רַחֲמִים וַחֲסָדִים גְּמוּרִים, וְלִהְפוּךְ -
כְּשִׁחוּטָא בְּפָגַם הַבְּרִית, עַל־יַדֵּי־זֶה מְקַלְקֵל אֶת מַחו
לְגַמְרִי, וְאִינוֹ זוֹכֶה לְצַמְצֵם מַחו וְלְצִיר אֶת הָאוֹר לְטוֹב,
וְכִשְׁמַצְמָצִים - אִינוֹ נִזְהָר מְאַחֲזֵת הַדִּינִים שְׁבַצְמָצוּמִים
מֵהֶם אַחֲזֵת הַיְצָרִים רָעִים, שֶׁהֵם מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת, שְׂאֵז
מַתְגַּבְּרִים עָלָיו כָּל מִינֵי יְצָרִין רָעִין וּמַחֲשָׁבוֹת וְדַמְיוֹנוֹת
וְהַרְהוּרִים רָעִים, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שְׂכָל כֶּף נָפְלוּ
בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית, וְנִצְטִיר לָהֶם הָאוֹר
לְחֲשֵׁךְ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם כְּאִלוֹ אֲבָד
מְנוּס וְתַקְוָה מֵהֶם לְגַמְרִי, וְכִאִלוֹ אֶף פַּעַם לֹא יֵרְאוּ
אוֹר; אֲשֶׁר מִזֶּה בָּא, שְׂכָל אִלוֹ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בְּפָגַם הַבְּרִית -
הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, נוֹפְלִים בְּיָאוּשׁ וּבְדַכְּאוֹן
וּבְמַרְירוֹת וּבְמַרָה שְׁחוּרָה, וּמְרִים וְרָעִים לָהֶם הַחַיִּים,
וְנִדְמָה לָהֶם שְׂאֶף פַּעַם כְּבָר לֹא יֵצְאוּ מִן הַחֲשֵׁךְ וְהָרַע

וְהִזְהֶמָה שְׂאֵלֶיהָ נַפְלוֹ, אֲשֶׁר כָּל זֶה הָיָה חֲטָא אָדָם
הָרָאשׁוֹן, כְּמֵאמָרָם ז"ל (ערוֹבִין יח:): שְׁהִיָּה ק"ל שָׁנָה
נִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית, שְׁבָאוֹ רוּחוֹת וְטַמְאוּהוּ בְּחֲטָא
הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָהּ. וְעָקַר הַתְּקוּן שְׁלוֹ הָיָה שַׁבָּת, כִּי
שַׁבָּת אָגִין עַל אָדָם הָרָאשׁוֹן, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (זֶהר תְּרוּמָה קלח.), כִּי שַׁבָּת הִיא בְּחִינַת עוֹלָם
הַבָּא, שְׁעָקַר הַתְּקוּן יִהְיֶה אָז, כִּי בְּשַׁבָּת הוּא שְׁבִיתָא
וְנִיחָא, שְׁלֹא הִיָּתָה אָז שׁוּם בְּרִיאַת הָעוֹלָמוֹת, שְׁהֵן
הַמִּדּוֹת, כִּי אָז הִיא בְּחִינַת הַתְּכֵלִית שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה
כְּלָהּ, בְּחִינַת תְּכֵלִית מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְהִיא הַתְּגִלוֹת
מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁצִמְצָם עֲצָמוֹ מֵאֵין סוּף עַד אֵין
תְּכֵלִית, עַד שְׁבָרָא כָּל הָעוֹלָמוֹת עַד הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי
וְהַחֲמִרֵי הַזֶּה, שְׁיִהְיוּ נִמְצָאִים בְּנֵי אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם,
וַיַּעֲבֹר עֲלֵיהֶם מֵה שְׁיַעֲבֹר וְכוּ', וְעַם כָּל זֹאת יִזְכּוּ
לְהַתְּחִיזֵק מִכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וַיִּקְיֵמוּ אֶת מְצוּוֹתָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל לְגִלוֹת מְלָכוּתוֹ, שְׁזוֹ כָּל הַתְּכֵלִית
שֶׁל הַבְּרִיאָה, וְזֶה סוּד שַׁבָּת, שְׁאֲז אֵין שׁוּם בְּרִיאָה, רַק
הַתְּכֵלִית שֶׁל כָּל בְּרִיאָה וּבְרִיאָה שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי
הַמַּעֲשֵׂה מְאִירָה וּמְתַגַּלָּה בְּשַׁבָּת שֶׁהִיא הַתְּגִלוֹת
מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־כֵּן נִקְרָאת שַׁבָּת מְלֻכְתָּא. וְאִם לֹא
הָיָה חוֹטָא אָדָם הָרָאשׁוֹן בְּעָרֵב שַׁבָּת הָרָאשׁוֹן, הָיָה

מִתְקַן הַכֹּל בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה, אַךְ אֲפֹלוּ אַחַר שְׁקֵלְקָל,
הָיָה כָּל הַתְּקוּן עַל-יְדֵי שַׁבָּת, כִּי שַׁבָּת אָגִין עֲלוּהִי, כִּי
בְּכַח קִדְשֵׁת שַׁבָּת שֶׁנִּמְשָׁךְ אָז, כִּי חֲטָאוּ הָיָה סָמוּךְ
לְכַנְיַסַּת שַׁבָּת, עַל-יְדֵי-זֶה הָאִירָה עָלָיו הַתְּעוֹרוֹרוֹת
הַתְּשׁוּבָה, שֶׁנִּמְשָׁכָה בַּשַּׁבָּת, עַד שֶׁבִרְחֻמָּיו הִתְחִיל
תְּקוּנוֹ תַּכְּף בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה. כִּי בַּשַּׁבָּת מְאִירִין כָּל
הָאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים עַל-יְדֵי צְמֻצוּמִים זָכִים וְקְדוּשִׁים,
שְׂאִין בָּהֶם אֲחִיזַת הַדִּינִים כָּלֵל, כִּי הוּא בְּחִינַת עוֹלָם
הַבָּא, שְׂאֵז יִתְקַן הַכֹּל, כִּי מִחֲמַת שְׁכָבָר הָיָה בְּרִיאָה,
וּכְבָר הָיָה הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִין
לְהִמְשִׁיךְ הָאוֹר בְּבְחִינַת תְּקוּן. וְהָעֶקֶר עַל-יְדֵי כַח
הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם בְּבְחִינַת 'שַׁבָּת דְּכֻלְהוּ יוֹמֵי' (עֵין זֶהר נֶשֶׂא
קַמַּד קַמָּה), כִּי הֵם לֹא פָגְמוּ כָלֵל, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הָיוּ כָּל
יְמֵיהֶם בְּתְשׁוּבָה עַל הַשְּׂגָתָם הָרִאשׁוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), עַל-יְדֵי-זֶה
מִמְשִׁיכִין קִדְשֵׁת שַׁבָּת, שֶׁהִיא תְּקוּן הַצְּמֻצוּמִים לְבִטּוֹל
מֵהֶם אֲחִיזַת הַדִּינִים, בְּאֶפֶן שְׂיִזְכוּ יִשְׂרָאֵל לְתְשׁוּבָה,
וְתִתְגַּלֶּה מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְעֵין כָּל, עַל-יְדֵי כָּל הַבְּרִיאָה,
שְׂזֶה עֶקֶר הַתְּכִלִּית בְּחִינַת שַׁבָּת, וְזֶה סוּד עֲצָם מֵעֲלֵת
קִדְשֵׁת מִנְחָה שֶׁל שַׁבָּת, שְׂאֵז עוֹלִין הָעוֹלָמוֹת בְּתְכִלִּית
הָעֲלִיָּה, עַד תְּלִיָסָר תְּקוּנֵי דִיקָנָא וְכוּ', בְּחִינַת רַעוּא

דְרַעֲוִין וְכוּ', כַּמּוּבָא בְּפִתְּבִים סוּדוֹת וְסִתְרֵי נְסֻתָרוֹת
 מִעֲנִין עֲצָם הַמְּשַׁכֵּת הָאֲוֵרוֹת וְסוּד עֲלִית הָעוֹלָמוֹת
 בְּשַׁבָּת בְּעֶרְבִית וּבְשַׁחְרִית וּבְמוֹסָף וּבְשָׁלֹש סְעֻדוֹת
 וְכוּ', עַד שֶׁבְּמִנְחָה הִיא תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה וְכוּ', כִּי אִז
 נִתְגַּלְּהָ רַעְוָא דְרַעֲוִין תְּכַלִּית בְּטוֹל הַדִּינִים, כִּי זֹה חֻמְלַת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁבְּמִנְחָה שֶׁל שַׁבָּת שְׁסָמוּף שִׁסְתַּלֵּק אֹר
 שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְתַכְּנִס הַתְּחִלַּת שַׁשֶּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, בְּחִינַת
 תְּחִלַּת הַבְּרִיאָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת תְּחִלַּת הַצְּמֻצוֹם שֶׁל
 הַבְּרִיאָה, שֶׁהוּא מִתְעוֹרֵר בְּכָל שָׁבוּעַ וּבְכָל יוֹם; עַל־כֵּן
 הַתְּקוּן - עַל־יְדֵי שְׁמֻקְדָּם בְּשַׁבָּת נִתְקַנּוּ הַצְּמֻצוּמִים
 בְּתַכְלִית הַתְּקוּן, עַד שֶׁיְּכֻלִּים לְקַבֵּל אֹר נוֹרָא. וְכָל
 הַדִּינִים שֶׁנֶּאֱחָזִין בַּצְּמֻצוּמִים נִתְבַּטְּלִין וְנִמְתַּקִּין
 בְּשֶׁרֶשֶׁן, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִין אַחַר כָּךְ לְהַמְּשִׁיךְ הַבְּרִיאָה
 שֶׁל שַׁשֶּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה בְּבְחִינַת תְּקוּן, זֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל
 שַׁבָּת וְשַׁבָּת עַל־יְדֵי שִׁשְׁרָאֵל שׁוֹמְרִים אֶת הַשַּׁבָּת,
 שֶׁהִיא מִתְּנָה טוֹבָה שִׁישׁ לוֹ בְּבֵית גְּנָזִיו, כַּמְּאָמְרָם ז"ל
 (שַׁבַּת י:): אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְמַשֶּׁה, מִתְּנָה
 טוֹבָה יֵשׁ לִי בְּבֵית גְּנָזִי וְשַׁבָּת שְׂמָה, וְאֲנִי מְבַקֵּשׁ לְתִנָּה
 לְיִשְׂרָאֵל, לֵךְ וְהוֹדִיעָם; כִּי בְּיַד־אֵי הִיא מִתְּנָה גְּנוּזָה
 מְאֹד, כִּי הוּא סוּף תְּקוּן הַצְּמֻצוּמִים שֶׁאָדָם בּוֹנֶה לְעַצְמוֹ
 כְּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ־הוּא, כִּי עַל זֶה

צָרִיכִין כְּלִים רַבִּים עַד מְאֹד; כִּי בְּאַמֶּת אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג רוּחַ־נְיֻת הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּגִלּוּי רַב, כִּי הוּא בְּחִינַת אֹר הַגְּנוּז מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, רַק הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחַל בְּלֵי שׁוּם פִּרוּד, הֵם זוֹכִין לְהַשִּׁיג רוּחַ־נְיֻת אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, כִּי הֵם זוֹכִים אֶל צְמֻצוּמִים דְּקֻדְשָׁה, וּמְצִירִין אֶת הָאֹר לְטוֹב, וְהֵם מְרַחֲמִים עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַבָּאוֹת אֲלֵיהֶם בְּשַׁבַּת־קֻדְשׁ, וּמְאִירִים אֶת הָאֹר הַגְּנוּז הַזֶּה גַּם לָהֶן. כִּי בְּשַׁבַּת, אַז הַצְּדִיקִים הָאֱמֶתִיִּים הַגְּנוּזִים מַעֲיִן כָּל חַי, מְאִירִין אֶת הָאֹר בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַשְּׁתַדְלוּתוֹ וְהַתְקַרְבוּתוֹ אֶל הַצְּדִיקִים וְאֶל הַשַּׁבַּת, וְעַל כֵּן צָרִיכִים לְקַבֵּל אֶת הַשַּׁבַּת בְּכַבוֹד גָּדוֹל וְכוּ', וּלְהַתְקַרֵּב לְצְדִיקִים שֶׁהֵם בְּחִינַת שַׁבַּת, שְׁעַל־יָדֵי זֶה עֶקֶר תְּקוּן הַצְּמֻצוּמִים, שְׁתַּכְלִית שְׁלֵמוֹת תְּקוּנָם הוּא בַּמִּתְנָה שֶׁל שַׁבַּת, שְׁעַל־יָדֵי־זֶה עֶקֶר הַתְּעוּרָרוֹת הַתְּשׁוּבָה; וְעַל־כֵּן בְּאַמֶּת נוֹהֲגִין הַצְּדִיקִים לֹמַר 'תּוֹרָה' בְּשַׁבַּת בְּיֹתֵר, וְהָעֶקֶר בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית - הַכֹּל, לְעוֹרֵר אֶת כָּל אַנְשֵׁי הָעוֹלָם הַבָּאִים אֲלֵיהֶם לְתְּשׁוּבָה, שְׁעֶקֶר הַתְּעוּרָרוֹת עַל־יָדֵי מְנַחָה שֶׁל שַׁבַּת, וְלָכֵן כָּל מִי שְׂיֹדַע שְׁפָגָם בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטְלָה, עָלָיו לְמָסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לָבֵא אֶל צְדִיקִים

אַמְתִּיִּים בְּכָל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וּבַפֶּרֶט בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית,
 שָׂאז הֵם מְגַלִּים סוּדוֹת וְרִזִּין דְּרִזִּין גְּלוּי אֱלֻקוֹת, עַד
 שְׂאֶפְלוּ הֵכִי רְחוּקִים וְהֵכִי גְרוּעִים נִשְׁפַּע גַּם עֲלֵיהֶם אֹר
 וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹת, וַיֵּשׁ לָהֶם כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה אֲלֵיו יִתְבַּרֵךְ; כִּי הִיא אֲרָה שְׁהַצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים
 מְאִירִים עַל כָּל הַשּׁוֹמְעִים דְּבַרֵיהֶם, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין
 לְשַׁעַר כָּלָל; כִּי אִז בְּעֵת רַעְוָא דְרַעְוִין הֵם מִמְּשִׁיכִין
 אֹרוֹת עֲלִיוֹנִים עַל כָּל הַנִּשְׁמוֹת הַנִּמְצָאוֹת אֶצְלָם,
 וְאֶפְלוּ שְׂאָדָם כָּל כֶּךָ רְחוּק, וְנִפְל בְּעַמְקֵי דִתְהוּמָא רַבָּא,
 עַד שְׁקִשָּׁה לוֹ אֶפְלוּ לְהַבִּין פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים
 שְׁהַצְדִּיקִים מִדְּבָרִים, עִם כָּל זֹאת עֶצֶם הָיִיתוּ שָׁם בְּעֵת
 רַעְוָא דְרַעְוִין אֶצְל הַצְדִּיקִים, עַל־יַד־יָזָה גַּם נִשְׁמָתוֹ
 נִדְלָקֶת בְּאֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל
 תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי נִכְנָסִים בּוֹ הַרְהוּרֵי תְשׁוּבָה גְדוּלִים
 מְאֹד, עַד שֶׁיִּכּוֹל לְהַשִּׁיג גַּם מִדְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת; אֲשֶׁרֵי מִי
 שְׂשׁוֹמֵר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי
 שְׁזוֹכָה לָבוֹא אֶל צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים, וְנִמְצָא בְּמַחֲצָתָן;
 אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזָה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בַּבָּא!

שְׁלוֹם

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עָקַר תְּקוּן הַבְּרִית הוּא
לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ
שְׁפָגָם בַּבְּרִית, וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת
זֶרַע לְבַטְלָה, עָלָיו לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם
כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וַיְבָרַח מִכָּל מִינֵי וּפּוּחִים וּמַחְלָקֵת
וּמְרִיבוֹת, כִּי מִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּפָּגָם הַבְּרִית, הוּא תָּמִיד
נִמְשָׁךְ אַחֵר מַחְלָקֵת, וּבִפְרָט מַחְלָקֵת עַל הַצְּדִיקִים, כְּמוֹ
שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים נה, כא): "שְׁלַח יָדָיו בְּשִׁלְמוֹ - חָלַל
בְּרִיתוֹ"; וּכְשֶׁרוֹאִים אֶחָד שֶׁתָּמִיד עָסוּק בַּמַּחְלָקֵת,
צָרִיכִין לֵידַע שֶׁהָאָדָם הַזֶּה נוֹלָד בְּפֶסוּל, כְּמֵאמָרָם ז"ל
(קְדוּשִׁין ע.א.): כִּד מִינְצוּ בֵּי תַרְי בְּהַדִּי הַדְּדִי חֲזוּ הִי
מִינֵיהוּ קָדִים וְשִׁתִּיק הוּא מִיַּחַס טְפִי; וְכֵן אָמְרוּ (שָׁם):
אִם רְאִיתֶם שְׁנֵי בְנֵי־אָדָם שֶׁמִּתְגָּרִים זֶה עִם זֶה, שְׁמַן
פְּסוּל יֵשׁ בָּהֶם. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם, שֶׁטְבָעִם
הוּא רַק לְחַפֵּשׂ מוֹמִין בְּבְנֵי־אָדָם, וְהֵן הֵן הַשְּׂדִין
יְהוּדָאִין שֶׁמָּאֵד פְּגוּמִים בַּפָּגָם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן,
עַל־כֵּן צָרִיכִין לְהִתְרַחֵק מֵהֶם כְּמוֹ שֶׁמִּתְרַחֵקִין מִבְּעַלֵּי

ראַתן, זֶה שְׁיִשׁ לוֹ שְׂרָץ בְּמַחוּ, רַחֲמָנָא לִישְׁזֹבֶן ; כִּי הֵם
 מְאֹד מְסַכְּנִים, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר שְׁיִכּוֹל לַעֲקֹר אֶת הָאָדָם
 מִשְׂרָשׁוֹ כְּמוֹ הַמַּחְלֶקֶת, כִּי מִבְּאֵר בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְיָת ז"ל
 (לְקוּטִי־הַלְכוֹת, כְּתַבַּת קַעֲקַע, הַלְכָה ג', אוֹת יב) : הָעֶקֶר עֲבוּדַת
 ה' הוּא בְּחִינַת שְׁלוֹם ; וּבְשִׁבִיל זֶה הָיָה עֶקֶר בְּרִיאַת
 הָאָדָם, כִּי הָאָדָם כָּלוּל מִחֶמֶר וְצוּרָה, גּוּף מִן
 הַתַּחְתּוֹנִים וּנְשָׁמָה מִן הָעֲלִיוֹנִים וְהֵם שְׁנֵי הַפְּכִים,
 וּכְשֶׁהוּלֵךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, אַחַר שְׂרִירוֹת לְבוֹ, אֲזִי הוּא
 הָעֵדֶר הַשְּׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים לח, ד) : "אֵין שְׁלוֹם
 בְּעֲצָמֵי מִפְּנֵי חֲטָאֵתִי" ; אֲבָל כְּשִׁכּוּפָה אֶת גּוּפוֹ וּמִבְּטָלוֹ
 לְהַנְשָׁמָה, זֶהוּ בְּחִינַת שְׁלוֹם, שְׁנַעֲשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין
 הַנְּשָׁמָה וְהַגּוּף. וְעַל־יְדֵי עֲבוּדָתוֹ הוּא מְקַשֵּׁר כָּל
 הָעוֹלָמוֹת יַחַד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, דְּרִי מַעֲלָה עִם דְּרִי מַטָּה,
 וְעוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין כָּל־ם - בֵּין כָּל הַהַפְּכִים, כִּי מְקַשֵּׁר
 כָּל־ם יַחַד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁזוּהֵי בְּחִינַת שְׁלוֹם. וְזֶה
 שְׁפִירֵשׁ רַש"י עַל פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית ב, ז) : "וַיִּפַּח בְּאַפָּיו
 נְשִׁמַת חַיִּים, וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה". שְׁבִשְׁבִיל זֶה
 נִבְרָא הָאָדָם בְּיוֹם שְׁשִׁי מִן הָעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. כִּי
 בְּרֵאשׁוֹן - בְּרֵא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, בְּשֵׁנִי - רָקִיעַ לְעֲלִיוֹנִים
 וְכוּ'. עַל־כֵּן הֶצְרַךְ בְּשִׁשִּׁי לְבְרֵא הָאָדָם, שֶׁהוּא כָלוּל מִן
 הָעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְאֵם לָאוּ יֵשׁ קִנְיָה בְּמַעֲשֶׂה

בְּרֵאשִׁית וְכוּ', נִמְצָא, שֶׁהָאָדָם שֶׁהוּא מְחַבֵּר וְכֹלֵל מִן
 הָעֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים הוּא מְחַבֵּר הַכֹּל, וְעוֹשֶׂה שְׁלוֹם
 בֵּין כָּל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, כִּי בְשִׁבִיל זֶה הִיְתָה עֵקֶר
 בְּרִיאַת הָאָדָם, כִּדִּי שִׁיעֲשֶׂה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. דִּהִינוּ
 שִׁיעֲלָה וַיִּגְבֶּיהָ כָּל הַמְדַרְגּוֹת הַתַּחְתּוֹנִיּוֹת לְהַשִּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, וַיַּעֲלָה כָּל הַנְּצוּצוֹת לְשָׂרָשָׁן, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
 שְׁלוֹם, שֶׁמְחַבֵּר שְׁנֵי הַפְּכִים יַחַד, שֶׁתִּקְרַב הָרְחוּקִים
 לְמַעַלָּה לְהַשִּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי עֵקֶר הַשְׁלוֹם הוּא בֵּין שְׁנֵי
 הַפְּכִים, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
 סִימָן פ), וְעַל-יְדֵי חֲטָא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע נִתְקַלְקַל
 הַשְׁלוֹם, כַּמּוּ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, טו): "וַאֲיָבָה אֲשִׁית
 בֵּינֶךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זֶרְעֶךָ וּבֵין זֶרְעָה", כִּי "עֵץ הַדַּעַת
 טוֹב וְרַע" זֶה סוּד מַחְלָקָת, שֶׁמִּשָּׁם בָּאִים כָּל הַפְּרוּדִים
 שֶׁמִּהֶפֶךְ וּמִפְרִיד בֵּין טוֹב לְרַע, וְעַל-כֵּן מֵעַץ הַדַּעַת טוֹב
 וְרַע, מִשָּׁם הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת כָּל הַמַּחְלָקָת שֶׁבְּעוֹלָם, שֶׁכֻּלָּם
 נִמְשָׁכִין מִשָּׁם, שֶׁהוּא זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא הַשׁוֹנֵא
 הַגָּדוֹל שֶׁאִינוּ חֹפֵץ בְּשְׁלוֹם. וְעַמְלֵק הוּא זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ,
 וְהוּא אוֹרֵב תָּמִיד לְקַלְקַל הַשְׁלוֹם וּלְעוֹרֵר מַחְלָקָת עַל
 הַצְּדִיק הָאֱמֵת, כִּי הוּא מְזַרֵעַ עֲשׂוֹ, שֶׁרָדַף אֶת יַעֲקֹב
 אַחִיו, שֶׁהוּא עֵקֶר בְּחִינַת הַשְׁלוֹם, כַּמּוּ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית
 לג, יח): "וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם" וְגו'; כִּי עַמְלֵק הוּא בְּחִינַת

פגם הברית, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריך, ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים", ועלידי פגם הברית נתקלקל השלום, ועלכן כל מי שיודע בנפשו שחטא בפגם הברית, עליו להשמר מאד שלא תהיה לו שום שיכות אל שום מחלקת שבועולם, כי ברגע שהוא מערב במחלקת, קלפת עמלק מתלבשת בו, ותכשיל אותו יותר בפגם הברית. וגם בענין השלום צריכין רחמים רבים לדעת איך להתנהג עם השלום, כי כך מבאר בדברי מוהרנ"ת ז"ל (לקוטיהלכות, ברכות הראיה, הלכה ד', אות ד'), שעקר החיות הוא עלידי אחדות, עלידי שנכללים כל השנויים במקור האחדות. והעקר תלוי בהאדם שהוא עקר הבריאה, ובו תלוי הכל, כידוע. ועלכן "ואהבת לרעך כמוך" הוא כלל גדול בתורה (ירושלמי נדרים ט, ד), כדי לכלל באחדות ושלום, שהוא עקר החיות והקיום והתקון של כל הבריאה, עלידי שבניאדם שמשנים בדעותיהם נכללים יחד באהבה ואחדות ושלום. ועקר האהבה הוא לאהב את ישראל המקימים את התורה, כי מי שהוא רשע גמור בתכלית הרשעות, ואין בו שום טוב, בודאי מצוה לשנא אותו בתכלית השנאה, כמו שכתוב (תהלים קלט, כב): "תכלית

שְׁנֵאָה שְׁנֵאֲתִים". רַק עֶקֶר מְצוֹת (וַיִּקְרָא יֵט, יח) "וְאֶהְבֶּתְךָ לְרַעֲךָ כְּמוֹךָ" הוּא לְרַעֲךָ בְּמְצוֹת, דִּהְיִנּוּ שְׂצָרִיכִין לְחִפּוּשׁ וּלְבִקּוּשׁ וְלִמְצָא בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֵיזוֹ זְכוּת וְטוֹב, כִּי לְאַהֲבֵה אוֹתוֹ כִּנְפִשׁוֹ. כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶפְלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, אֵי אֶפְשָׁר שְׂאִין בּוֹ אֵיזָה צַד טוֹב וְזְכוּת, וְכִמּוֹבָא (לְקוּיִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים לז, י): "וְעוֹד מְעַט וְאִין רָשָׁע וְהִתְבוֹנְנֶתְךָ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינְנוּ", הֵינּוּ שֶׁהַפְּסוּק מְזַהֵיר לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, וְאַף־עַל־פִּי שְׂאֲתָה רוּאָה שֶׁהוּא רָשָׁע גָּמוּר, אַף־עַל־פִּי־כֵן צָרִיךְ לְחִפּוּשׁ וּלְבִקּוּשׁ וְלִמְצָא מְעַט טוֹב שְׁשֵׁם אֵינּוּ רָשָׁע, וְזֶהוּ "וְעוֹד מְעַט וְאִין רָשָׁע", שְׂצָרִיךְ אֲתָה לְבִקּוּשׁ בּוֹ עוֹד מְעַט טוֹב שְׂיֵשׁ בּוֹ עֲדִין, שְׁשֵׁם אֵינּוּ רָשָׁע, כִּי אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא רָשָׁע, אֵיךְ אֶפְשָׁר שְׂאִין בּוֹ מְעַט טוֹב עֲדִין, כִּי אֵיךְ אֶפְשָׁר שְׁלֹא עָשָׂה אֵיזוֹ מְצוָה וְאֵיזָה דְבָר טוֹב מִיָּמָיו?! וְעַל־יְדֵי־זֶה שְׂאֲתָה מוֹצֵא בּוֹ מְעַט טוֹב, שְׁשֵׁם אֵינּוּ רָשָׁע, וְאֲתָה דָן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, עַל־יְדֵי־זֶה אֲתָה מַעֲלָה אוֹתוֹ מִכַּף חוֹב לְכַף זְכוּת, עַד שְׂיָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה; כִּי עֶקֶר הָאֲהָבָה הִיא כִּי לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עִם הַטוֹב שְׁבְכָל יִשְׂרָאֵל, וְלִהְפָּלֵל עִמָּהֶם יַחַד בְּאֲהָבָה וּבְאַחֲדוּת, כִּי לְבַטֵּל אֶת כָּל הַשְּׁנוּיִים, וְלִהְפָּלֵל בְּאֶחָד הַפְּשוּט יְתִבְרֵךְ, שְׁמִשָּׁם כָּל הַחַיּוֹת

וְהַקְיֹום וְהַתְקוּן לְכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי עַל־יְדֵי קְיֹום הַתּוֹרָה
 וְהַמְצֻוֹת, נִתְקַשְׁרִין וְנִכְלָלִין כָּל שְׁנוֵי הַדְּעוֹת יַחַד,
 לְמַשָּׁל דְּעָה שֶׁל זֶה נוֹטָה לְחֻסְדַּת תְּמִיד, וְדְעָה שֶׁל זֶה
 נוֹטָה לְגְבוּרָה, וְעַל־כֵּן הֵם מְשַׁנִּים בְּדַעוֹתֵיהֶם, וַיֵּשׁ
 בֵּינֵיהֶם מַחְלָקֶת, אֲבָל כְּשֶׁמִּבְטָלִין שְׁנֵיהֶם רְצוֹנָם מִפְּנֵי
 רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה אֵין מְשַׁמֵּשׁ בְּמִדַּת חֶסֶדוֹ, כִּי אִם
 בְּשִׁבִיל רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, דִּהְיִנוּ לַעֲשׂוֹת טוֹב וְחֻסְדַּת עִם
 אוֹהֵבֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְפֹךְ כְּשֶׁרוֹצֶה עַל־יְדֵי מִדַּת
 הַחֻסְדַּת שֵׁשׁ לוֹ לְהִיטִיב עִם שׁוֹנְאֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, חֶסֶד
 וְשָׁלוֹם, אוֹ שְׁמַגִּיעָה לוֹ אֵיזוֹ תְּאוּהָ וְאַהֲבָה רָעָה,
 שְׁנַמְשָׁכֶת מִמִּדַּת הַחֻסְדַּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת אַהֲבָה, אֲזִי
 מְשַׁבֵּר תְּאוּתוֹ וְאַהֲבָתוֹ, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה עִם מִדַּת חֶסֶדוֹ
 שׁוֹם דָּבָר שֶׁהוּא כּוֹנֵן רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, רַק מָה שֶׁהוּא
 רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאַמֶּת. וְאֲזִי נִכְלָל עִם מִדַּת חֶסֶדוֹ בְּרְצוֹן
 הָעֲלִיּוֹן בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְכֵן חֲבֵרוֹ שֵׁשׁ לוֹ מִדַּת גְּבוּרָה,
 כְּשֶׁאֵינוֹ מְשַׁתְּמֵשׁ עִם גְּבוּרָתוֹ, כִּי אִם בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ וְלַנְקֹם בְּשׁוֹנְאֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
 וּמָה שֶׁהוּא נֹגֵד רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִבְּטֵל טְבָעוֹ וְרְצוֹנוֹ,
 אֲזִי הוּא נִכְלָל עִם מִדַּת גְּבוּרָתוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֲזִי אֵלוֹ
 שְׁנֵי בְּנֵי־אָדָם אֶף־עַל־פִּי שֶׁהֵם נְדָמִים כְּשֶׁנִּי הֶפְכִּים
 בְּדַעוֹתֵיהֶם, אֶף־עַל־פִּי־כֵן בְּשֶׁרֶשׁ רְצוֹנָם שְׁנֵיהֶם כְּאַחַד.

כִּי שְׁנֵיהֶם רְצוֹנָם לַעֲשׂוֹת רַק רְצוֹן קוֹנָם, זֶה בְּחֶסֶד וְזֶה
 בְּגִבּוֹרָה, וְעַל־כֵּן בְּאַמֶּת נִכְלָלִים שְׁנֵיהֶם בְּמִקּוֹר
 הָאֶחָדוֹת שֶׁהוּא הָאֶחָד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן כָּלֵל יִשְׂרָאֵל
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל־יְדֵי מַעַט הַטּוֹב שָׁבוּ, הוּא נִכְלָל
 בְּאֶחָדוֹת עִם כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וּבִבְחִינָה זוֹ צְרִיכִין לְאַהֲב
 אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּנִפְשׁוֹ, דִּהְיִנוּ לְמִצָּא בּוֹ מַעַט
 טוֹב, לְדוֹן הַכֹּל לְכַף זְכוּת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָסִין כָּלֵם
 בְּאַמֶּת לְכָל זֶה. וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵאָהֵב כָּל אֶחָד כְּנִפְשׁוֹ, וְאִז
 יִהְיֶה נִכְלָל עִם כָּלֵם יַחַד בְּאֶחָד הַפְּשׁוּט, עַל־יְדֵי הַטּוֹב
 שֶׁהוּא קִיּוֹם הַתּוֹרָה שְׂיֵשׁ בְּכָל אֶחָד. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְלָלִים
 כָּל הַשְּׁנוּיִים שְׁבָעוּלָם בְּאֶחָדוֹת, כִּי הַכֹּל תָּלוּי בְּאֶחָד,
 שְׁעַל־יְדֵי־זֶה עֵקֶר הַמְּשַׁכֵּת הַחַיּוֹת מִמִּקּוֹר הַחַיּוֹת, שֶׁהוּא
 הָאֶחָד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרֵךְ. וְכָל זֶה נֶאֱמַר רַק לְאוֹהֲבֵי הַשֵּׁם
 וְלַעֲוֹשֵׁי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁשָׁם שֵׁיךְ לְמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ
 בְּעִבּוֹר שְׁלוֹם, מֵה שְׂאִין כֵּן כּוֹפְרִים בְּעֵקֶר, שְׁרוֹצִים
 לְעֵקֶר אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וּמְדַבְּרִים
 כְּלָפִי מַעֲלָה, עִפְרָא לְפוּמֵי־הוּ, וְאִינָם מֵאַמִּינִים בַּתּוֹרָה
 מִן הַשָּׁמַיִם, וְהֵם הָעֵרְב־רָב, חוֹטְאִים וּמַחֲטִיאִים אֶת
 הַרְבִּים, אֲנָשִׁים כָּאֵלוֹ צְרִיכִין לְהִתְרַחֵק בְּתַכְלִית
 הַרְחוּק; כִּי הָעֵרְב רַב גְּרוּעִים מִמְּשַׁמְדִים, שְׁמָהֶם כָּלֵם
 יוֹדְעִים לְהַשְׁמֵר, מֵה שְׂאִין כֵּן אֵלוֹ הָרָשָׁעִים וְהַקְּלִי

עוֹלָם, הֵם מְלַבִּישִׁים אֶת עֲצָמָם בְּאֲדָרֶת שֶׁעַר,
וּמְלַבְּשִׁים בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, וְתוֹכֵם אֵינוֹ כְּבָרָם, וְהֵן
הֵן הַצְּבוּעִים וְהַרְמָאִים וְהַשְּׁקֵרְנִים הַמְּעַרְבִים בֵּין
נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהֵם רְשָׁעִים אַרוּרִים, שֶׁדִּין יְהוּדָאִין,
הַגּוֹרְמִים אֶת כָּל הַצָּרוֹת לְעַם יִשְׂרָאֵל. אוֹתָם צָרִיכִין
לְשֵׁנָא בְּתַכְלִית הַשְּׁנָאָה. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ:
"תַּכְלִית שְׁנָאָה שְׁנֵאתִים, לְאוֹיְבִים הָיוּ לִי"; מֵאַחַר
שֶׁהֵם אוֹיְבִים לִי, וְרוֹצִים לְרַחֵקְנִי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ
וּמֵהַצְּדִיקִים הָאֱמֵתִיִּים, עָלַי לְשֵׁנָא אוֹתָם בְּתַכְלִית
הַשְּׁנָאָה, כִּי אֱלוֹ הַרְשָׁעִים הַמְּתַחֲזִים כְּאֲנָשִׁים יִרְאִים
וְחֶרְדִּים, הֵם מְאֹד מְסֻכָּנִים עִם הַדְּעוֹת הַנִּפְסָדוֹת
שֶׁלָּהֶם, וְצָרִיכִין לְהִתְרַחֵק מֵהֶם בְּתַכְלִית הָרַחוּק,
וְלְשֵׁנָא אוֹתָם בְּתַכְלִית הַשְּׁנָאָה, כִּי בְּנִקְל שֶׁיִּכְשִׁילוּ
אוֹתָךְ לִירֹד לְשָׂאוֹל תַּחְתִּית וּמִתְחַתִּיו, כִּי אֶף
שֶׁמְלַבִּישִׁים עֲצָמָם בְּמַצּוֹת כְּאֱלוֹ הֵם מְדַבְּרִים רַק עַל
צְדִיקִים, בְּאֵמֶת כּוֹנְנָתָם הַטְּמְאָה הִיא כְּלַפֵּי מַעְלָה, וְכִמוֹ
שֶׁפִּרְשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות הַר"ן, סימן לח) אֶת הַפְּסוּק (תהלים
עג, ט): "שִׁתּוֹ בַשָּׁמַיִם פִּיהֶם וּלְשׁוֹנָם תִּהְיֶה בְּאָרֶץ", כִּי
עֲכָשׁוּ נִתְפַּשְׁטָה הָאֶפִיקוֹרְסוֹת, שֶׁהִתְרָה הָרְצוּעָה לְדַבֵּר
סָרָה עַל כָּל הַצְּדִיקִים וְעַל כָּל יִרְאֵי הַשֵּׁם, וְהוּא כְּמוֹ מִי
שֶׁפּוֹשֵׁט לְשׁוֹנוֹ נֶגֶד כָּל הָעוֹלָם, שֶׁאֵינוֹ מִשְׁגִּיחַ עַל כָּל

הָעוֹלָם. וּבְאַמֶּת זֶה הָאֲפִיקוֹרְסוֹת הוּא נֶגֶד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּעֶצְמוֹ, אֲךָ שֶׁהֵם בּוֹשִׁים לְדַבֵּר בְּפִיהֶם עַל הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, עַל־כֵּן הֵם מְהַפְּכִין אֲפִיקוֹרְסוֹת שֶׁלָּהֶם לְדַבֵּר
עַל הָעוֹלָם. וְזֶהוּ "שִׁתּוֹ בַּשָּׁמַיִם פִּיהֶם" - שֶׁבְאַמֶּת מֵה
שֶׁמְדַבְּרִים בְּפִיהֶם הוּא בְּאַמֶּת לְמַעַל בַּשָּׁמַיִם, כִּי עֶקֶר
דְּבָרֵיהֶם נֶגֶד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל, אֲךָ "לְשׁוֹנָם תִּהְלֶךְ
בְּאָרֶץ", שֶׁמִּחַמַּת שְׁבוֹשִׁים לְדַבֵּר בְּפִיהֶם נֶגְדוֹ יִתְבָּרַךְ,
עַל־כֵּן לְשׁוֹנָם תִּהְלֶךְ בְּאָרֶץ - שֶׁפּוֹשְׁטִין לְשׁוֹנָם נֶגֶד
הָעוֹלָם, אֲבָל בְּאַמֶּת "שִׁתּוֹ בַּשָּׁמַיִם פִּיהֶם". וְלָכֵן,
אֱהוּבִי, בְּנִי, עָלֶיךָ לְזָכֹר, כִּי הֵם הֵם הָעַרְבֵי רַב הַמְּעַרְבִים
בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מֵהֶם סוּבְלִים עֲכָשׁוּ בַּגְּלוּת
הָאַחֲרוֹנָה, שֶׁזֶזוּ הַגְּלוּת הַכִּי גְרוּעָה, כִּי אֵין יוֹדְעִים מִמִּי
לְהַשְׁמֵר, כִּי כָל אֶחָד נִדְבְּקוּ בּוֹ יַדְעוֹת נִפְסְדוֹת שֶׁל "כַּחֲסִי
וְעֶצֶם יָדַי עָשָׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), וְכָל
יְדָאִים גָּבֵר, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וּבְאַמֶּת הֵם רְשָׁעִים אַרוּרִים.
וְלָכֵן רְאֵה, אֱהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לְהַמְשִׁיךְ עֲצֻמְךָ רַק אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, וְתַמִּיד תַּחֲפֹשׂ רַק אֶת הַשָּׁלוֹם, וְאִם יֵשׁ יִרְאֵי
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁמִּחֲזִיקִים אוֹתָךְ וּמְשַׁמְחִים וּמְעוֹדְדִים
וּמְאַמְצִים אוֹתָךְ לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמִחֲדִירִים בְּךָ
אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְהַתְמַדָּה בַּתּוֹרָה, תִּדְעַ שֶׁהֵם
הֵם יִרְאֵי הַשֵּׁם הָאֱמִתִּיִּים, אֲבָל אֵלוֹ הָרוֹצִים לְעַקֵּר

אותך מהטוב הנצחי, תברח מהם כמו שבורחים מאש שורף, והם הם הערב רב, אפלו שמתחזים כיראים וחרדים, ועליהם נאמר "תכלית שנאה שנאתים, לאויבים היו לי", מפני שהם האויבים שלי, הרוצים לרחק אותי ממנו. יתברך ומן הצדיקים האמתיים, עלי לשנא אותם בתכלית השנאה. ומכל שכן אלו הרשעים וקלי העולם, שמדברים פתוח נגד הקדוש-ברוך-הוא בלי שום בושה, ומתלוצצים מכל הקדוש לעם ישראל, מהם צריכין להתרחק בתכלית הרחוק. וזה עקר שלמות השלום, שבורח מן הרשעים הארורים, הערב רב, המדברים נגד הקדוש-ברוך-הוא ונגד כל הקדוש לעם ישראל, וכן מאלו הרשעים המתחזים עצמם כיראים וחרדים, אבל חולקים על צדיקים אמתיים, ומונעים את בני הנעורים להתקרב אליהם, הם הם הערב רב, וזו הגלות האחרונה שאנו סובלים מהם. ולהפוך - צריכין לזכר מעלת השלום ועצם אסור המחלוקת, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה יד): שנוי המחלוקת וגדול השלום; כי עקר החיות וקיום כל העולמות הוא רק על-ידי האחדות והשלום; ועל-כן כשמתקבצין יחד שני יהודים האוהבים זה את זה ושומחים בראיתם זה את זה,

מְבָרְכִין "שֶׁחַיֵּינוּ וְקַיְמָנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְן הַזֶּה", כִּי עֲקָר
 הַחַיּוֹת וְהַקְּיּוֹם הוּא עַל־יַדֵּי הָאֱהָבָה וְהַשְׂמֻחָה שֵׁישׁ בֵּין
 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הָאוֹהָבִים זֶה אֶת זֶה, וְזֶה עֲקָר קְדֻשַׁת
 יִשְׂרָאֵל, קְדֻשַׁת הַבְּרִית; אֲשֶׁרִי מִי שְׂמֵת־אֶחָד תָּמִיד עִם
 כָּל־נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הַמְּאֲמִינִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ וְחַפֵּץ תָּמִיד
 בְּשָׁלוֹמָם, וּמְתַרַחֵק מִהַרְשָׁעִים הָאָרוּרִים, הָעָרֵב רַב,
 שֶׁעַל־יַדֵּי־זֶה יַחֲזִיק בְּשָׁלוֹם הָאֲמִתִּי, וַיִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל
 מֵה שֶׁקִּלְקַל בְּבְרִיתוֹ, אֲשֶׁרִי לוֹ!

שָׁנָה

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֱהוּבִי, בְּנִי, שְׂמִי שֶׁנִּכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית -
 הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, תָּמִיד נִמְשָׁךְ אַחַר הַשָּׁנָה,
 וְהַשָּׁנָה הוֹרֶסֶת לוֹ אֶת כָּל הַחַיִּים, כִּי־כָךְ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה יז, סִימָן ו'): תְּחַלֵּת מִפְּלֵה -
 שָׁנָה; כְּשֶׁאָדָם יֵשֵׁן - אֵינוֹ לּוֹמֵד, אֵינוֹ עוֹבֵד, וּמִתְהַפֵּךְ
 עַל מִטָּתוֹ בְּעֵלְמָא, וּבָא לְיַדֵּי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת; וְעַל־כֵּן,
 אֱהוּבִי, בְּנִי, עֲשֵׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם לְשֹׁמֵר לֹא
 לֵישֵׁן יִתָּר עַל הַמְּדָה, כִּי הַשָּׁנָה בְּבַחֲיַנֵּת עֲבָדוֹת,
 כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (קְדוּשֵׁין מֵט:): עֲשֵׂרָה קַבֵּין שָׁנָה יָרְדוּ

לְעוֹלָם, תִּשְׁעָה נָטְלוּ עֲבָדִים; כִּי בַדְרֹךְ כָּלֵל עֲבָדִים
מְלֵאִים זְמָה וַיִּשְׁנִים הַרְבֵּה, לָכֵן מִי שֶׁנִּפְגַּם בְּפָגַם
הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הוּא נִמְשָׁךְ מְאֹד אַחַר
הַשָּׁנָה, כִּי נִכְנַס בּוֹ דְּכָאוֹן וְעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, עַד שֶׁאֵבֵד
אֶת הַטַּעַם לְחַיּוֹת; עַל־כֵּן רְאֵה מָה לְפָנֶיךָ? ! תִּתְחִיל
לָדוֹן אֶת עֲצָמְךָ לְכַף זְכוּת, וְתִמִּיד תִּמְצָא אֶצְלֶךָ נִקְדָּה
טוֹבָה, וְעַל־יְדִי־זֶה תִתְעוֹרֵר מִהַשָּׁנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
מוֹהַרְנַ"ת ז"ל (הַשְּׁכֵמֶת הַבְּקָר, הִלְכָה א', אוֹת ב'): כְּשֶׁאָדָם
רוֹאֶה שֶׁרְחוּק מְאֹד מִהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, זֶה בְּחִינַת שָׁנָה,
שֶׁהוּא אֶחָד מִשְׁשִׁים בְּמִיתָה, וְכִשְׁמַחֲפֵשׁ וּמְבַקֵּשׁ
וּמוֹצֵא בְּעֲצָמוֹ אֵיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה עֲדִין, וּמְחַיֶּה וּמְשַׁמֵּחַ
אֶת עֲצָמוֹ, וּמְעוֹרֵר אֶת עֲצָמוֹ לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, עַל־
יְדִי־זֶה זוֹכֶה לְהִתְעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, שֶׁזֶה סוּד מַה שְׁכָתוֹב
(תְּהִלִּים ג, ו): "אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה, הִקְיִצְוֹתִי כִּי ה'
יִסְמְכֵנִי"; כִּי הַנִּקְדָּה טוֹבָה שֶׁמוֹצֵא בְּעֲצָמוֹ, הִיא סוּד
אֶלְקוֹת כְּבִיכּוֹל, כִּי זֶה הַטוֹב הוּא אַחַדוֹת גָּמוֹר עִמּוֹ
יִתְבַּרֵךְ, כִּי כָּל הַטוֹב הוּא מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב
(תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב הָיָה לִּפְלֵ", וְכָתִיב (שָׁם ל"ד, ט):
"טַעַמּוֹ וּרְאוּ כִּי טוֹב הָיָה", אֲשֶׁרִי הַגִּבּוֹר יִחְסֶה בּוֹ";
וְעַל־יְדִי־זֶה שְׁמַחֲפֵשׁ בְּעֲצָמוֹ תִמִּיד אֶת הַנִּקְדָּוֹת טוֹבוֹת,
וְאֵינוֹ מִתְיַאֵשׁ, עַל־יְדִי־זֶה אֵינוֹ מִתְיַרָא מִרְבָּבוֹת פְּגָמִים

וְחֻטָּאִים שְׁעוּמָדִים עָלָיו לְהַפִּילוֹ, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, בִּיאוּשׁ,
 כִּי מְעַט מִן הָאֹר דּוּחָהּ הַרְבֵּה מִן הַחֲשֵׁךְ. כִּי עַל־יַדִּי
 שְׁמוּצָא בְּעֶצְמוֹ אֵיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, עַל־יַדֵּיזָה הוּא
 נִתְעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה, וְנִכְנָס בְּאַמֶּת לְכַף זְכוּת, וְאֲזִי זוֹכֶה
 לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְהַכֹּלֵל הוּא, אֶהוּבִי, בְּנִי, שְׁעָקֹר
 הַשָּׁנָה נִמְשָׁךְ לְאָדָם רַק מִחֲמַת יְאוּשׁ וְעֶצְבוֹת וְדַכְאוֹן,
 כִּי כָּל מֵה שְׁאָדָם נִכְנָס יוֹתֵר בִּיאוּשׁ, הוּא נִמְשָׁךְ אַחֵר
 הַשָּׁנָה, שְׁזָה מֵה שְׁהוֹרֵס אֶת כָּל חַיּוֹ. וְלִכֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי
 הַיָּקָר, רְאֵה לְקַחַת אֶת עֶצְמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְאִם אֶתָּה יוֹדֵעַ
 שְׁנִכְשֶׁלְתָּ בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, תִּבְרַח
 מֵהַשָּׁנָה, כִּי הַשָּׁנָה תִּמְשָׁךְ אוֹתְךָ אֶל הַבִּטּוּל, שְׁתִּבְטַל
 זְמַנְךָ וְלֹא תִהְיֶה לְךָ לֹא רוּחַנִיּוֹת וְלֹא גִשְׁמִיּוֹת, כִּי הַשָּׁנָה
 הוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי; כִּי עָקֹר הַשָּׁנָה הוּא עַל־יַדִּי
 הַתְּמַעֲטוֹת הַמַּחֲזִין וּבְלִבּוֹלָם, שְׁכָּל זֶה נִמְשָׁךְ מֵאַחֲזִיזַת
 הַנֶּחֱשׁ הַקְּדָמוֹנִי, שְׁעַל־יַדֵּיזָה צָרִיךְ הָאָדָם לְלַחֵם הַרְבֵּה
 עִם הַמַּחְשָׁבוֹת שְׁבַמַּח, לְבַרְרָם מֵאַחֲזִיזַת הַנֶּחֱשׁ, עַד
 שְׁמַתִּיגְעִים הַמַּחֲזִין עַל־יַדִּי מִלְחָמָה זוֹ, וְאֲזִי צָרִיכִים
 לִישׁוֹן, כְּדִי לָתֵת נִיחָא לַמַּחֲזִין, וְאֲזִי הַסְטֵרָא אַחֲרָא שְׁרִיא
 עַל יְדוּהֵי, כִּי עָקֹר הַתְּגַבְרוֹת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא הוּא
 עַל־יַדִּי הַסְתַּלְקוֹת הַמַּחֲזִין (לְקוּטִייהֶלְכוֹת, הַשְּׁכַמַּת הַבְּקָר,
 הֶלְכָה ה', אוֹת ב') ; וְלִכֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵה לְפָנֶיךָ,

תִּתְחִיל לְדוֹן אֶת עֲצֻמְךָ לְכַף זְכוּת, וְתִדַּע שְׂאֵפְלוֹ
שְׁנֵי שְׁלֹשֶׁת בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה פְּעָמִים אֵין מְסָפָר, עַד
שְׁנֵי דְמִיּוֹן לָךְ שְׂאֵף פַּעַם לֹא תוּכַל לְצַאת מִזֶּה, כָּל זֶה הוּא
רַק דְּמִיּוֹן, שְׂהֵקְלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא מוֹנְעִים וּמְעַכְבִּים
מִמֶּךָ אֶת הָאֱמוּנָה הַבְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְעַל-כֵּן הֵם מוֹשְׁכִים אוֹתְךָ אֶל הָעֲצָלוּת וְהָעֲצָבוּת
וְאֶל הַשָּׁנָה וְהַתְּרִדְמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה אַתָּה מְבַטֵּל אֶת זְמַנְךָ
הַיָּקָר; כִּי בְּאֵמֶת כָּל זְמַן שְׂאָדָם חַי, הוּא יְכוּל לְתַקֵּן אֶת
הַכֹּל, וְכִיּוֹן שְׂאָדָם יָשׁוּן, הוּא מְאַבֵּד אֶת הַכֹּל. וְעַל-כֵּן
אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדִין עֵא): שָׁנָה לְרִשְׁעִים
- נֶאֱדָה לָהֶם וְנֶאֱדָה לְעוֹלָם, לְצַדִּיקִים - רַע לָהֶן וְרַע
לְעוֹלָם; כִּי כְּשֶׁהֲרִשְׁעִים יִשְׁנִים, אֵינָם חוֹטְאִים, אֲזִי נֶאֱדָה
לָהֶם וְנֶאֱדָה לְעוֹלָם, כִּי אֵינָם חוֹטְאִים וְאֵינָם מְחַטְיָאִים
אַחֲרֵים, מֵה שְׂאֵין כֵּן הַצַּדִּיקִים, כְּשֶׁהֵם יִשְׁנִים - רַע
לָהֶם, וְרַע לְעוֹלָם, כִּי מִפְּסִידִים דְּבִקוּת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ
שְׁמוֹ וְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמִפְּסִידִים לְזְכוּת אֶת
נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּטוֹב אֱמֶתִי וְנִצְחִי. וְעַל-כֵּן רְאֵה,
אַהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְקַחֵת אֶת עֲצֻמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְאֶל תְּסַתְּכַל
עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, וְאֶפְלוֹ שְׂאֵתָה יוֹדַע שְׁנֵי שְׁלֹשֶׁת
כְּבָר בְּעוֹן הַחֲמוּר הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זְרַע
לְבַטְלָה, שְׂמוֹשֵׁךְ אוֹתְךָ לְשָׁנָה, עִם כָּל זֹאת רְאֵה

לְהִתְגַּבֵּר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתָדוּן אֶת עֲצָמָךְ לְכַף זְכוּת,
 וְתִדַּע שְׂעֵדִין יֵשׁ לָךְ תִּקְוָה לְתִקֵּן אֶת הַכֹּל, כִּי הוּא
 יִתְבַּרְךָ אָב הַרְחֵמֶן, וְאַפְלוּ מִי שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה, עֲדִין יָכוֹל לְתִקֵּן הַכֹּל, אִם לֹא יִישָׁן אֶת יָמָיו
 וּשְׁנוֹתָיו, וְלִכְּלֹ זֶה זֹכִים עַל־יְדֵי תִקְוָה הַשִּׂמְחָה; כִּי
 הַשִּׂמְחָה הִיא הַפֶּךְ הַשָּׁנָה, כִּי כָּל מֵה שֶׁאָדָם שָׂמַח יוֹתֵר,
 הוּא מְמַעֵט בְּשָׁנָה, וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (סְפָר נֶגֶד): כְּשֶׁהֵינּוּ
 שְׂמִיחִים שְׂמַחַת בֵּית הַשְּׂוֹאֲבָה, לֹא רָאִינוּ שָׁנָה בְּעֵינֵינוּ;
 כִּי עַל־יְדֵי תִקְוָה הַשִּׂמְחָה אָדָם נִמְשָׁךְ אֶל הָעֵיִרְנוּת, וְאִין
 חָסֵר לוֹ לִישָׁן. וְעַל־כֵּן רָאָה, אֶהוֹבִי, בְּנִי, לְקַחַת אֶת
 עֲצָמָךְ בְּיַדְיָךְ, וְתִתְעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה שְׁנוֹפֶלֶת עֲלֶיךָ, כִּי כָּךְ
 אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָר הַמִּדּוֹת, אוֹת שָׁנָה, ב, ב): עַל־יְדֵי רַבּוּי
 הַשָּׁנָה וְהַתְּנוּמָה, עַל־יְדֵי־זֶה דוֹחֲפִים אוֹתוֹ מִמְּרֻכָּבָה
 דְּקִדְשָׁה, וְנִשְׁתַּנָּה פָּנָיו וְנִתְקַלְקַל צְלָם אֱלֹקִים; וְעַל־כֵּן
 בָּרַח לָךְ אֱלֹיו יִתְבַּרְךָ, וְתִרְגֵּיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֶל
 הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל
 אָבִיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכָּה לְקִדְשָׁה וְטָהָרָה, קִדְשֵׁת
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא קִדְשֵׁת הַבְּרִית, וְאֲזִי לֹא תִצְטָרֵךְ כְּבָר
 לִישָׁן הַרְבֵּה. זֶה מֵה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָר הַמִּדּוֹת, אוֹת
 שָׁנָה, סִימָן א'): מִי שֶׁהוּא מְקַדֵּשׁ יוֹתֵר, הוּא רַחוּק מֵהַשָּׁנָה
 יוֹתֵר; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד בְּאִין סוּף

בְּרוּךְ הוּא, וּמְצִיר בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר הִכֵּל לְכָל אֱלֻהֵי גִמּוּר
הוּא, וְהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְהִיּוֹת
דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יִצְטָרֵךְ לִישׁן הַרְבֵּה,
וְתַמִּיד יִמְשִׁיךְ עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

שכרות

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, שְׂרַבְנוּ ז"ל הַזֵּהִירְנוּ
מְאֹד לֹא לְשִׁתוֹת שׁוּם מִשְׁקָה הַמְּשֻׁכֵּר, כִּי הַנְּאוּף
מְבִיא לְיַדֵי שְׂכָרוֹת. בְּדַרְךְ כָּלֵל מִי שֶׁשׁוֹתָה הַרְבֵּה, בָּא
אַחַר כֵּךְ, רַחֲמָנָא לִישׁוֹזֵבֵן, לְכָל הָעֵבְרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְלָכֵן
צָרִיכִים לְהִשְׁמֵר מְאֹד לֹא לְשִׁתוֹת בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן
שׁוּם מִשְׁקָה הַמְּשֻׁכֵּר, כִּי אִם לְקַדוּשׁ וְלִהְבָדֵּלָה וְתוֹ לֹא,
תִּכְרַךְ וּמִיד כְּשֶׁאָדָם שׁוֹתָה, הוּא שׁוֹכַח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ
וּמִמְצוּוֹתָיו, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן כו), שֶׁצָּרִיךְ לְהִרְחִיק מִשְׂכָרוֹת וּלְדַקְדֵּק שֶׁלֹּא
לְשִׁתוֹת יוֹתֵר מִיכָלְתוֹ, וּכְשֶׁאָדָם שׁוֹתָה יוֹתֵר מִיכָלְתוֹ,
הוּא פּוֹגֵם בְּדַעְתּוֹ, וְנֶעֱשֶׂה בְּכַעַס וּבְרוּגָז, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא
לְיַדֵי חֲטָאִים וְרַעוֹת רַבּוֹת, וְעַל־יְדֵי שְׂכָרוֹת הוּא שׁוֹכַח
אֶת כָּל הַמְצוּוֹת וְהַאֲזָהָרוֹת שֶׁצָּוָה מֹשֶׁה רַבְּנּוּ, כִּי מֹשֶׁה

רַבְּנוּ הוּא מְלַבֵּשׁ בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר מִיִּשְׂרָאֵל, וּמִזְכִּיר
 כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר שֶׁיַּעֲשֶׂה הַמְצָוָה הַשְּׂיִכָּה לְאוֹתוֹ אֵיבָר.
 כִּי מֵאֲתֵימ וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה מִצְוֹת הֵן כִּנְגֵד מֵאֲתֵימ
 אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה אֵיבָרִים, וְעַל־כֵּן נִקְרָא מֹשֶׁה רַבְּנוּ
 "מַחֲקֵק" (דְּבָרִים ל, ג, כא), שֶׁהוּא גִימְטְרִיָּה מֵאֲתֵימ
 אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה, שֶׁמִּזְכִּיר אֶת מֵאֲתֵימ אַרְבָּעִים
 וּשְׁמוֹנֶה מִצְוֹת, וְעַל־יְדֵי שְׁכָרוֹת שׁוֹכְחִים לְגַמְרֵי
 מֵהַמִּצְוֹת וּמִמֹּשֶׁה רַבְּנוּ. לְזֹאת צְרִיכִים מְאֹד לְהַשְׁמֵר
 מִשְׁתֵּית מִשְׁקָה הַמְשִׁכָּר, וּבִפְרָט מִי שֶׁנִּחְלָה בַּמַּחֲלָה
 הַזֹּאת שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הוּא צָרִיךְ לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ
 גִּדְרָה לֹא לְשִׁתוֹת, כִּי הַשְׁכָּרוֹת מְבִיאָה אוֹתוֹ לְיְדֵי נְאוּף,
 וְזֶה אֲשֶׁר קָרָה לְלוֹט, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (קְדוּשִׁין מ ט:): עֲשֶׂרָה קַבִּין שְׁכָרוֹת יִרְדוּ לְעוֹלָם, תִּשְׁעָה
 נִטְלוּ כּוֹשִׁים; כִּי הַשְׁכָּרוֹת זֶה סֶמֶל שֶׁל נְאוּף, וְכָל מִי
 שֶׁשׁוֹתֶה יֵתֵר עַל הַמְדָּה, עַד שֶׁנִּכְנָס בְּשְׁכָרוֹת, בְּסִימָן
 שֶׁהוּא פָּגוּם בְּפָגָם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְכֵן גָּלוּ לָנוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה יב, סִימָן א'): הַזֶּה יִרְהַ
 רוּחֵה־קִדְשׁ עַל הַיַּיִן, שֶׁלֹּא יִשְׁתַּכַּר אָדָם, שֶׁאֲחֲרִיתוֹ דָּם,
 שֶׁעוֹבֵר עֲבָרָה שִׁיתְחַיֵּב עָלֶיהָ מִיתָה וְכוּ'; כִּי יִתְאַוֶּה
 לְדָם נְדָה וּלְדָם זִיבָה וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּלְשִׁכּוֹר כָּל
 הַדְּרָכִים דּוֹמוֹת לְמִישׁוֹר. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים

(בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י', סִימָן ו') : שְׁכוֹר נִקְרָא יְהִיר וְלֵץ ; וְעַל־
כֵּן צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד לֹא לְשִׁתּוֹת שׁוֹם מִשְׁקָה הַמְּשַׁכֵּר
בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, וְרַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד,
וּבְפֶרֶט מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, עָלָיו לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ
לֹא לְשִׁתּוֹת שׁוֹם מִשְׁקָה הַמְּשַׁכֵּר, אֲלָא יֵינן לְקַדּוֹשׁ
וְלְהַבְדִּילָהּ וְתוֹ לֹא. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ עַל שְׁכוֹר
(תְּנַחֲמוּ א נח יג) : כִּי־יִזְכֹּר שֶׁשָּׂתָה יוֹתֵר מִדִּי, נַעֲשֶׂה כְּחִזְיוֹן
מִתְלַכְלֵךְ בְּמֵי רַגְלִים וּבְדָבָר אַחֵר, נִשְׁתַּכֵּר נַעֲשֶׂה כְּקוֹף
עוֹמֵד מְרַקֵּד וּמְשַׁחֵק, וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ מַה יַּעֲשֶׂה, רַחֲמָנָא
לִישְׁזַבֵּן, עַד כִּדֵּי כֶּף אָדָם יָכוֹל לְפַל עַל־יְדֵי שְׁכָרוֹת.
וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנִי, לְבוֹרַח מִהַמְּדָה הַמְּגַנָּה הַזֹּאת
שֶׁל שְׁכָרוֹת, כִּי כֶּף אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁכָרוֹת,
סִימָן ד') : הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב מִי שֶׁאֵינּוּ מְשַׁתְּכֵר, כִּי
(שָׁם, סִימָן א') : עַל־יְדֵי שְׁכָרוֹת נוֹפֵל מִמִּדְרָגָתוֹ ; וְכֵן (שָׁם,
סִימָן ז') : עַל־יְדֵי שְׁכָרוֹת נוֹפֵל לְהִרְהוּרֵי נְאוּף ; וְכֵן (שָׁם,
חֵלֶק ב', סִימָן ב') : הַשְׁכָּרוֹת גּוֹרֵם גְּלוּת, גַּם גּוֹרֵם הוֹצָאָת
זֵרַע לְבִטְלָהּ ; וְעַל־כֵּן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, אֶהוּבִי, בְּנִי,
תְּבַדִּיל עֲצָמֶךָ מִשְׁתִּית יֵינן הַמְּשַׁכֵּר, רַק תִּהְיֶה לְשִׁתּוֹת
יֵינן לְקַדּוֹשׁ וְלְהַבְדִּילָהּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְקַדְּשֵׁת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא קְדֹשֶׁת הַבְּרִית, תִּקּוֹן הַמַּחֲיוֹן, שֶׁתִּהְיֶה
דְּבוּק תָּמִיד בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִמְחַל לָךְ הַקְּדוֹשׁ־

בְּרוּךְ־הוּא עַל הַפֶּל.

תּוֹרָה

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֱהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תְּקוּן לְאָדָם
שֶׁנִּפְגָּם בְּפָגַם הַבְּרִית, וּבְכָל הַחֲטָאִים שֶׁבָּעוֹלָם,
כְּמוֹ לְמוֹד הַתּוֹרָה, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(מְנַחוֹת קי.): כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֵינוֹ צָרִיךְ לְעוֹלָם לֹא
חֲטָאת וְלֹא עוֹלָה וְלֹא אָשָׁם, כִּי הַתּוֹרָה מְאֹד חֲשׂוּבָה
בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ, עַד כִּדֵּי כָּף שֶׁכָּל מִי שֶׁזוֹכֶה לְעֵסֵק
בַּתּוֹרָה, הַקְּדוּשֶׁ־בְּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל הַפֶּל. וְאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשָׁלַּיִם רֵאשׁ הַשָּׁנָה, פֶּרֶק ד', הֶלְכָה ח'):
כִּיּוֹן שֶׁקִּבַּלְתֶּם עָלֵיכֶם עַל תּוֹרָה, מֵעַלָּה אֲנִי עָלֵיכֶם
כְּאִלּוּ לֹא חֲטָאתֶם מִימֵיכֶם, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחֹת־הַר"ן,
סִימָן יט): נִכְסַפְתִּי מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם אֶל עֲשִׂיָּה,
שִׁיְהִיָּה חַיּוֹב אֲצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְלַמֵּד כָּף וְכָף בְּכָל
יוֹם וְלֹא יַעֲבוֹר וְכִיּוֹצֵא, וְאָמַר שֶׁאֲפִלוֹ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים
הַרְחוּקִים מִן הַקְּדוּשָׁה מְאֹד, שֶׁנִּלְכְּדוּ בְּמִצְוֹתָה רָעָה, עַד
שֶׁרְגִילִין בַּעֲבֻרוֹת, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, רַחֲמָנָא
לִישְׁזַבֵּן, אֶף־עַל־פִּי־כֵן הִפְחֵ שֶׁל הַתּוֹרָה גָּדוֹל כָּל כָּף, עַד

שְׂיִכּוּל לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֲבֹרוֹת שְׂרָגִילִין בָּהֶם, חֵס
 וְשָׁלוֹם, וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֶק קָבוֹעַ וְחַיִּיב חֶזֶק לְלַמֵּד
 בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כָּךְ וְכָךְ יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, בְּוִדְאֵי יִזְכּוּ
 לְצֵאת מִמְצוּדָתָם הָרָעָה עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי פֶחַ הַתּוֹרָה
 גָּדוֹל מְאֹד, וְכָל עֶקֶר מְגַמְתוֹ וְחֹפְצוֹ הִיא תָּמִיד רַק
 לְעִבּוּדוֹת וְעֲשִׂיּוֹת שֶׁל קִדְשָׁה בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת כָּלָל.
 וּמִקָּבֵל אֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שְׁמָה שְׁאָמַר רַבֵּנוּ
 ז"ל, וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֶק קָבוֹעַ וְחַיִּיב חֶזֶק לְלַמֵּד בְּכָל
 יוֹם וַיּוֹם כָּךְ וְכָךְ, זֶה סוֹבֵב עַל לְמוֹד וְאַמִּירַת ח"י
 פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת בְּכָל יוֹם, שְׁאֶפְלוּ שְׁאָדָם נִכְנָס בְּמִצוּדָה
 רָעָה, וְנִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה,
 וְקִשָּׁה וְכָבֵד לוֹ לְצֵאת מְזֵה, אִם יַעֲשֶׂה לְעֲצָמוֹ חֶק וְלֹא
 יַעֲבֹר לוֹמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, הַתּוֹרָה
 תּוֹצִיא אוֹ מֵהַשָּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת שְׁאֵלָיו נָפֵל; כִּי מַעֲלַת לְמוֹד
 מִשְׁנֵיּוֹת עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי מ'ש'נ'ה' אוֹתִיּוֹת נ'ש'מ'ה'.
 וְלָכֵן, אֶהוּבִי, בְּנִי, אִם אַתָּה יוֹדֵעַ בְּנִפְשֶׁךָ, שְׁנִכְשַׁלְתָּ
 כָּבֵד בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, תִּקְבַּע
 לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת חֶזֶקָה לוֹמַר וְלִלְמַד בְּכָל יוֹם ח"י
 פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, אֲשֶׁר זֶה יוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהַהֲרָגֵל הָרַע
 הַזֶּה. וּמִלְבַּד זֹאת, רַבֵּנוּ ז"ל נָתַן לָנוּ סֵדֶר דְּרָךְ הַלְמוּד
 קַל מְאֹד, שְׁאֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא קִשָּׁה עִיּוֹן, אִם יִלְךְ וְיִלְמַד

בַּסֵּדֶר הַזֶּה, בְּנִקְל יִזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה,
כַּמּוּבָא (שיחות הר"ן, סימן עו), שְׁדַרְכוּ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל,
שֶׁתָּמִיד הָיָה לוֹמֵד הַרְבֵּה הַרְבֵּה כָּל יָמָיו עַד הַסּוּף,
אַפְלוּ בְּעֵת הַחוֹלָאֵת הַכְּבֵדָה שֶׁהִיְתָה לוֹ בַּסּוּף, וְאַף־עַל־
פִּי שֶׁהִיְתָה עָלָיו טְרַחָא דְצַבּוּרָא, שֶׁהָיָה עוֹסֵק הַרְבֵּה
עִמָּנוּ וְעַם כָּל אַנְשָׁיו לְקַרְבָּם לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
וְלִתֵּן לָנוּ יַעֲצוֹת בְּכָל עִסְקֵינוּ וְכוּ' וְכוּ', וְגַם מֵחֹ הָיָה
מְשׁוֹטְט תָּמִיד בְּהַשְׁגוֹת גְּבוּהוֹת וְנוֹרָאוֹת וְכוּ' וְכוּ', אַף־
עַל־פִּי־כֵן הָיָה עוֹסֵק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה בְּפִשְׁיטוֹת הַרְבֵּה
בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְלֹא הָיָה טָרוּד כְּלָל, רַק תָּמִיד הָיָה
בְּיָשׁוּב הַדַּעַת. וּבְעֵנִין זֶה הָיָה חֲדוּשׁ נִפְלָא, וְאִי אֶפְשָׁר
לְסַפֵּר מִזֶּה כְּלָל, וּמַחֲמַת זֶה הָיָה לוֹ פְּנֵאִי עַל כָּל דְּבָר,
וְתָמִיד הָיָה לְמוֹדוֹ בְּמַהֲירוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהָיָה לוֹמֵד
כַּמָּה דְּפִין פּוֹסֵק בְּשַׁעָה אַחַת, עַם כָּל הַפְּרוּשִׁים כְּלָם,
שְׁסָבִיב הָאֲרַבְעָה חֻלְקֵי "שְׁלֵחַן עָרוּךְ" הַנְּדַפְּסִים בְּכַרְךָ
גְּדוֹל, שֶׁהֵם הַ"טוֹרֵי־זָהָב" וְהַ"מַּגֵּן אֲבָרָהִם" וְהַ"בְּאֵר
הַגְּדוֹלָה" וְהַ"פְּרִי חֻדְשׁ" וְהַ"עֲטֹרַת זְקֵנִים" וְכִיּוֹצֵא בְּהֵם
בְּשָׂאֵר הַחֻלְקִים, וְסֵפֶר שְׁבַעַת שְׁהַעוֹלָם מְכִינִים עֲצָמָן
לְהַתְּפִלֵּל בְּבִקְרָ בְּעֵת שְׁמִת־חִילִין לְהַתְּקַבֵּץ עַד
שְׁמִת־חִילִין לְהַתְּפִלֵּל, בְּאוֹתָהּ הַשַּׁעָה הוּא לוֹמֵד אֲרַבְעָה
דְּפִין פּוֹסֵק, וְכֵן כָּל מַה שֶׁלְּמַד גְּמָרָא אוֹ פּוֹסֵק וְכִיּוֹצֵא,

הכל הִיָּה בְּמַהֲירוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד. וְסֵפֶר עֲמָנוּ הַרְבֵּה
 בְּעֵנִין זֶה, שְׁטוֹב לְלַמֵּד בְּמַהֲירוֹת וְלִבְלִי לְדַקְדֵּק הַרְבֵּה
 בְּלִמּוּדוֹ, רַק לְלַמֵּד בְּפִשְׁטוֹת בְּזָרִיזוֹת וְלִבְלִי לְבַלְבֵּל
 דַּעְתּוֹ הַרְבֵּה בְּשַׁעַת לְמִוּדוֹ מֵעֵנִין לְעֵנִין, רַק יִרְאֶה
 לְהִבִּין הַדָּבָר בְּפִשְׁטוֹת בְּמִקּוּמוֹ, וְאִם לְפַעְעָמִים אֵינּוּ
 יְכוּל לְהִבִּין דָּבָר אֶחָד, אֵל יַעֲמֵד הַרְבֵּה שָׁם, וַיִּנְיַח אוֹתוֹ
 הָעֵנִין וַיִּלְמַד יוֹתֵר לְהֵלֵן. וְעַל־פִּי־יָד יֵדַע אַחֲר־כֵּן
 מִמִּילָא מַה שְּׁלֹא הִיָּה מִבִּין בְּתַחֲלָה כְּשִׁילְמַד כְּסִדְר
 בְּזָרִיזוֹת לְהֵלֵן יוֹתֵר. וְאָמַר: שְׂאִין צְרִיכִין בְּלִמּוּד רַק
 הָאֲמִירָה לְבַד, לוֹמַר הַדְּבָרִים כְּסִדְר, וּמִמִּילָא יָבִין וְלֹא
 יִבְלְבֵּל דַּעְתּוֹ בְּתַחֲלַת לְמִוּדוֹ, שְׂרִיצָה לְהִבִּין תְּכַף,
 וּמִחֲמַת זֶה יִקְשֶׁה לוֹ הַרְבֵּה תְּכַף, וְלֹא יָבִין כָּלֵל, רַק
 יִכְנִיס מִחוּ בְּהַלְמוּד, וַיֹּאמֶר כְּסִדְר בְּזָרִיזוֹת וּמִמִּילָא
 יָבִין, וְאִם לֹא יָבִין תְּכַף - יָבִין אַחֲרֵ כֵּן, וְאִם יִשְׁאַרוּ
 אֵילוּ דְבָרִים שְׂאֵף־עַל־פִּי־כֵן לֹא יוּכַל לַעֲמֵד עַל כְּוִנָּתָם
 - מַה בְּכֵן? כִּי מַעֲלַת רַבּוּי הַלְמוּד עוֹלָה עַל הַכֹּל. וּכְמוֹ
 שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: 'לְגַמֵּר וְהָדָר לְסַבֵּר' (שִׁבְת
 סג.). וְאֵף עַל גַּב דִּלָּא יֵדַע מַה קָאָמַר, שְׂנַאָמַר (תְּהֵלִים קִיט,
 כ): "גְּרָסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה" וְכוּ' (עֲבוּדָה זָרָה יט.); כִּי עַל־
 יְדֵי רַבּוּי הַלְמוּד שְׂיִלְמַד בְּמַהֲירוֹת, וַיִּזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה,
 עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לַעֲבֹר כַּמָּה פְּעָמִים אֵלוּ הַסְּפָרִים

שְׁלוֹמֵךְ, לְגַמְרָם וּלְחֹזֵר וּלְהַתְחִיל וּלְגַמְרָם פַּעַם אַחַר פַּעַם, וְעַל־יַד־יָזָה מִמִּילָא יָבִין בַּפַּעַם הַשְּׁנֵיָה וְהַשְּׁלִישִׁית כָּל מַה שֶּׁלֹּא הָיָה מִבֵּין בַּתְּחִלָּה, כָּל מַה שֶּׁאֶפְשָׁר לְהִבִּין וְלַעֲמֹד עַל דְּבָרֵיהֶם. וְדַבֵּר הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵנִין זֶה, וְאִי אֶפְשָׁר לְבַאֵר דְּבָרִים אֵלּוּ בְּכֹתֵב הַיָּטֵב, אֲבָל בְּאִמַּת הִיא דֶּרֶךְ עֵצָה טוֹבָה מְאֹד בְּעֵנִין הַלְמוּד, כִּי עַל־יַד־יָזָה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד, לְגַמֵּר כַּמָּה וְכַמָּה סְפָרִים, וְגַם יִזְכֶּה לְהִבִּין הַדְּבָרִים יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הָיָה לוֹמֵד בְּדִקְדוּק גָּדוֹל, כִּי זֶה מְבַלְבֵּל מְאֹד מִן הַלְמוּד. וְכַמָּה בְּנֵי־אָדָם פָּסְקוּ מִלְמוּדָם לְגַמְרֵי, עַל־יַד־י רַבּוּי הַדִּקְדוּקִים שָׁלָהֶם, וּמֵאוּמָה לֹא נִשְׁאַר בְּיָדָם, אֲבָל כְּשִׁירְגִיל עֲצָמוֹ לְלַמֵּד בְּמַהִירוֹת בְּלִי דִקְדוּקִים הַרְבֵּה, הַתּוֹרָה תִּתְקַיֵּם בְּיָדוֹ, וְיִזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד, גִּמְרָא וּפּוֹסְקִים כֻּלָּם, וְתַנ"ךְ וּמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזֵּהָר וְקַבְלָה וּשְׁאָר סְפָרִים כֻּלָּם. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כח), שֶׁטוֹב לְאָדָם שִׁיעֵבֵר בְּחַיָּיו בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּפַעַם אַחַת חָשַׁב רַבֵּנוּ ז"ל מַה שֶּׁהָאָדָם צָרִיךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם, עַד שֶׁאֵין הַיּוֹם מִסְפִּיק, דִּהְיֵנוּ לְגַמֵּר בְּכָל שָׁנָה ש"ס עִם הָרִי"ף וְהָרֵא"ש וְאַרְבַּעַת חֲלָקֵי שֶׁלְחָן עָרוּךְ הַגְּדוֹלִים, וְכָל הַמְדַרְשִׁים כֻּלָּם, וְכָל סִפְרֵי הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וְזֵהָר חֲדָשׁ, וְכָל סִפְרֵי

קבלה מהאריז"ל. גם צריכין ללמד איזה שעור ביום
 בקצת עיון, ועוד חשב הרבה דברים. גם צריכין לומר
 תהלים בכל יום, ותחנונות ובקשות הרבה הרבה, ואז
 ספר הרבה מענין זה, שצריכין ללמד במהירות גדולה
 ובזריזות ולבלי לבלבל דעתו בדקדוקים הרבה מענין
 לענין. והדברים הללו הם בדוקים ומנסים, גם לא היה
 מצוה לחזור תכף על למודו, רק רצונו תמיד היה ללמד
 הספר או הפוסק שלומד כסדר מראשו לסופו בזריזות,
 ואחר כך יתחיל פעם שניה ויגמר אותו כלו, וכן פעם
 אחר פעם. גם אמר לבל יהיה נבהל מזה, שהזהיר
 שצריכין ללמד כל כך בכל יום, כי גם אם אינו זוכה
 ללמד כל כך, אף על פי כן הוא יכול להיות איש כשר
 באמת. וגם כבר ספר מזה שיכולין להיות איש כשר
 אפלו אם אינו יכול ללמד כלל, ואפלו צדיק יכולין
 להיות, אף על פי שאינו למדן כלל, רק בעל השגה אין
 יכולין להיות, כי אם כשהוא למדן בגמרא, פרוש
 רש"י ותוספות, אבל איש כשר וצדיק גמור יכולין
 לזכות אפלו מי שהוא איש פשוט לגמרי, ולא עליך
 המלאכה לגמור ואי אתה בין חורין להבטל ממנה' (אבות
 ב, טז). והנה, אהובי, בני, כל זה הם דברי רבנו ז"ל,
 שעליהם נאמר: החפץ יחפץ והחדל יחדל, מי שאינו

רוֹצֵה לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ וְיוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ הַיָּטִב אֶת אֲשֶׁר
 חָטָא וּפָגַם, וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית,
 שֶׁעַל־יְדִי־זֶה עָקַר אֶת מַח־מַחֲשַׁבְתּוֹ לְגַמְרִי, וְאֵינוֹ יָכוֹל
 לְהִבִּין אֲפֹלוּ פְּשׁוּטִם שֶׁל דְּבָרִים, אֵין לוֹ עֲצָה אַחֲרַת,
 לְהִגִּיעַ אֶל קִנְיַן הַתּוֹרָה, אֲלָא אִם יֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ, שֶׁגִּלָּה
 לָנוּ רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁהוּא דֶּרֶךְ קָלָה מְאֹד וּמְתַקָּה לַחֲיָיִךְ, וּמִי
 שֶׁרוֹצֵה לְהוֹדוֹת עַל הָאֲמֶת יוֹדָה, אַךְ כְּמוֹ שֶׁבְּכָל דְּבָר
 שֶׁבִּקְדֻשָּׁה הַסֵּמ"ךְ־יִמ"ם יֵשׁ לוֹ אֶת שְׁלוֹחָיו, לְמַנְעַ
 וּלְעַכֵּב אֶת הַדְּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, וּבִפְרָט אֵלוּ שְׁנַכְשֵׁלוּ
 בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, עֲלֵיהֶם עוֹבֵד
 הַסֵּמ"ךְ־יִמ"ם בְּיוֹתֵר לְעַקֵּר אוֹתָם מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, וְלִכְן
 הֵקִים רְשָׁעִים אֲרוּרִים שֶׁהֵם מְסֻטְרָא דְּעַרְב־רַב, אֲשֶׁר
 אֵינָם מִתְּבַיְשִׁים לְצֵאת נֶגֶד דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וּמְחַבְּרִים
 חֲבוּרִים שְׁטִיּוֹת וְהֶבְלִים דְּרִשׁוֹת שֶׁל סָרְק וְדָפִי, הָעֵקֶר
 לֹא לְקַיֵּם בְּפִשְׁטוֹת אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וּמִלְּבַיְשִׁים
 עַצְמָם בְּמַצּוֹת כְּדֶרֶךְ הַיִּצָּר הָרַע (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
 סִימָן א'), הָעֵקֶר לְמַנְעַ אוֹתָךְ שֶׁלֹּא תִקְיִים אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוֹ
 ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת כְּמוֹ שֶׁאַתָּה רוֹאֶה בְּדַבְּרָיו,
 וְהֵם מְתַחַכְּמִים בְּחֻכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל, וְלֹא מִתְּבַיְשִׁים
 לְהַטּוֹת מִדְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְהֵם חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם, אוֹי
 לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם, יֵאבְדוּ הֵם וְאֶלֶף כִּיּוֹצֵא בָהֶם, וְדַבּוֹר

אָחַד מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל לֹא יִזוּז כִּהוּא זֶה. וְעַל־כֵּן רָאָה,
אַהוּבֵי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, לְהִתְיַשֵּׁב מָה עָבַר עָלֶיךָ כְּכֹר בַּחַיִּים
חַיּוֹתֶיךָ, שְׁנַפְּלֹתָ בְּמָקוֹם שְׁנַפְּלֹתָ וְנִכְשַׁלְתָּ בַּמָּה
שְׁנִכְשַׁלְתָּ, וְעַכְשָׁיו בָּא רַבְּנוּ ז"ל וְנוֹתֵן לְךָ עֵצָה נוֹרָאָה
וְנִפְלְאָה מְאֹד, אֵיךְ שְׁאַפְלוּ קִטְן וּפְגוּם כְּמוֹךָ, שְׁאַתָּה
כָּל כֶּף רַחוּק מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, גַּם־כֵּן תּוּכַל לְהַגִּיעַ אֶל
הַשְּׂגִת הַתּוֹרָה, אִם רַק תִּלְךָ בַּדֶּרֶךְ הַנִּפְלְאָה הַזֹּאת שְׁגִלָּה
לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל. אֲבָל בְּהַכְרַח שְׁתִּדַּע, שְׁבִשְׁבִיל הַבְּחִירָה
וְהַנְּסִיּוֹן הַקִּים הַסֵּמ"ךְ־מ"ם שׁוֹעֲלִים קִטְנִים מְחַבְּלֵי
כְּרָמִים, שְׁנִכְנְסוּ גַם בְּחִדְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּמְקַרְרִים אֶת
בְּנֵי הַנְּעוּרִים לֹא לְלַמַּד בְּדֶרֶךְ זֶה, אֲשֶׁר מִי שְׁמַכִּיר אֶת
הַשׁוֹעֲלִים הָאֵלֶּה, יוֹדֵעַ שֶׁהֵם אֲנָשִׁים פְּסוּלִים, וְנוֹלְדוּ
בְּפִסּוּל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְהֵם פְּגוּמִים מְאֹד וְהַדִּיּוּטִים,
הַדּוֹחֲקִים אֶת עֲצָמָם בְּרֹאשׁ, אֲשֶׁר מִי שְׁעֵינן אֶמֶת יֵשׁ לוֹ,
רוֹאֶה תִּכְרֵךְ וּמְיִד, אֲשֶׁר הֵם נְשָׁמוֹת פְּגוּמוֹת, רַחֲמָנָא
לִישְׁזַבֵּן, וּבְמָקוֹם שְׁיִסְלְקוּ אֶת דַּעְתָּם הַמְּטַנְּפֹת, וְהֵם
בְּעֲצָמָם יִקְיָמוּ אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל הָאֵלֹהִים, עוֹד זֹאת הֵם
מְקַרְרִים אֶת אֲחֵרִים, שֶׁלֹּא יִקְיָמוּ אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
וְהֵם תּוֹלִים בּוֹקֵי סְרִיקֵי פְּלִפּוּלֵי הַבָּל, שְׁטִיּוֹת וְהַבְּלִים,
הַעֲקָר לֹא לְקִים אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְלָכֵן רָאָה, אַהוּבֵי,
בְּנֵי, מִה לְפָנֶיךָ, חוּס וְחַמַּל עַל נַפְשֶׁךָ הָאֲמֻלָּה, כִּי מִה

תַּעֲשֶׂה לְיוֹם פְּקוּדָה? ! וּמָה תִּשְׁיב לְשׁוֹלְחֶךָ דְּבָר? !
 הֲלֹא כְּשֵׁיגִיעַ הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן וְהַשְּׁעָה הָאֲחֵרוֹנָה בְּחַיֶּיךָ,
 מִי יוּכַל לַעְזֹר לְךָ - אִם לֹא אֵלֹה הַפְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת
 וְהַדְּפִים גְּמָרָא וְהַסִּימָנִים שֶׁלְחַן עָרוּךְ וְכוּ' וְכוּ', שְׁגָרְסֶתָ
 בְּכָל יוֹם בְּמַסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, כִּי כָּבֵר אָמְרוּ
 חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה נט, סִימָן ב') עַל
 פְּסוּק (מִשְׁלֵי לא, כה): "עֲזֹר וְהָדָר לְבוֹשָׁה וְתִשְׁחַק לְיוֹם
 אֲחֵרוֹן", עֲזֹר וְהָדָר לְבוֹשָׁה שֶׁל תּוֹרָה, וְתִשְׁחַק לְיוֹם
 אֲחֵרוֹן, אֵימָתִי הִיא שׁוֹחֶקֶת? מִתָּן שְׂכָרָה לְעַתִּיד לָבוֹא;
 כִּי שׁוֹחֶק מִי שֶׁשׁוֹחֶק אֲחֵרוֹן; הֵינּוּ בְּזֵה הָעוֹלָם קָמִים
 רְשָׁעִים אַרְוָרִים וְחוֹלְקִים עַל הַצְּדִיקִים וּמִתְלוֹצְצִים
 מֵהֶם, עַד שֵׁישׁ רַבִּים שֶׁמִּתְרַחֲקִים מִהַקְּדוּשָׁה עַל־יְדֵי
 הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים הָאֵלֹה שֶׁנּוֹלְדוּ בְּפִסּוּל, רַחֲמָנָא
 לְצַלָּן, וּמִי שֶׁזוֹכֶה לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי שֶׁיָּבוֹא הַיּוֹם וְלֹא
 יִשָּׂאֵר מִמֶּנּוּ כְּלוּם, רַק מָה שֶׁהַכִּין לְעֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 הֵינּוּ שֶׁלְמַד בְּכָל יוֹם: מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, הִלְכָה, מְדַרְשׁ,
 הִלְכוֹת וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסְפוֹת, וְרַק זֶה מָה שֶׁיִּקַּח
 עִמּוֹ לְעוֹלָם הַנְּצָחִי, אָדָם כְּזֶה אֵין יְכוּלִים לְמַנְעוֹ
 וּלְעַכְבּוֹ, כִּי אֲדַרְבָּה, הוּא שׁוֹחֶק מֵאֵלֹה הַרְשָׁעִים וְהַקְּלִי
 עוֹלָם, וְאֵינוֹ רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁהֵם
 שְׁלִיחֵי הַסֵּם "דִּמ"ם לְמַנְעוֹ מִלְּהִגִּיעַ אֶל הַטּוֹב הַנְּצָחִי,

כִּי בַּאֲמַת אֶפְלוּ מִי שְׁכַבְר חָטָא בְּכָל מִינֵי חַטָּאִים
 שְׁבַע עוֹלָם, וּבְפָרֵט בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבַטְלָה,
 עַד שֶׁהִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּבִגְדֵי צוּאִים, אִי אֶפְשָׁר לְנַקוֹת
 אֶת עֲצָמוֹ, אֲלָא עַל־יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה, אִם יִלְמַד בְּסֻדְר
 דְּרָךְ הַלְמוֹד שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא דְרָךְ קַל וְנֹעִים
 מְאֹד. וְכַמוּבָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, בְּצִיעַת
 הַפֶּת, הַלְכָה ה', אוֹת יג): עֲקָר הַטְּהָרָה מִהַבְּגָדִים הַצּוּאִים
 הַנֶּאֱחָזִים בְּכָל אֶחָד, שְׁמֵהֶם כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכוּבִים
 מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עֲקָר הַטְּהָרָה מֵהֶם הִיא עַל־יְדֵי
 הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאת בְּאֵר מַיִם חַיִּים, וְנִהָר שְׁאִינוּ פּוֹסֵק
 וּמַעֲיִן הַמִּתְגַּבֵּר, כִּי אֵלוֹ הַבְּגָדִים הַצּוּאִים שְׁיִשׁ לְכָל
 אָדָם כָּל זְמַן שֶׁלֹּא תִקֵּן חֲטָאִיו, וּבְפָרֵט מִי שֶׁנִּתְלַכְלַךְ
 כְּמוֹ שֶׁנִּתְלַכְלַךְ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת
 זָרַע לְבַטְלָה, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מִתְעוֹרְרִין וּמִתְגַּבְּרִין עָלָיו
 הַמְּנִיעוֹת וְהַמְּסַכִּים בְּכָל פַּעַם, וּמִשְׁתַּטְּחִים לְפָנָיו
 וּמִפְּסִיקִים מְאֹד מְאֹד בֵּינוּ לְבֵין הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ נִהָר
 הַמִּפְּסִיק מִמָּשׁ. וְאֵלוֹ הַבְּגָדִים הַצּוּאִים הֵם בְּחִינַת יוֹן
 מְצוּלָה, בְּחִינַת טֵיט הַיּוֹן שֶׁמִּתְדַבֵּק מְאֹד בְּכָל פַּעַם,
 וּמִשָּׁם בָּאוֹת כָּל הַנְּפִילוֹת וְהַתְּרַחֲקוֹת שֶׁל הַרְבֵּה בְּגֵי
 אָדָם מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֶפְלוּ אִם מִתְעוֹרַר לְפַעֲמִים
 לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, תִּכְרַף מִשְׁתַּטְּחִים כְּנִגְדּוֹ וְאִינָם

מְנִיחִים אוֹתוֹ לְהִתְקַרֵּב, וְכֵן בְּכָל פַּעַם. וְעַל זֶה צָעַק דָּוִד
הַמֶּלֶךְ, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, בְּשִׁבִיל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל: "טַבְּעָתִי
בְיוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמָּד" וְגו', הַצִּילֵנִי מִטֵּיט וְאֵל
אַטְבָּעָה" וְגו' (תְּהִלִּים סט ג'ט). וְעַקֵּר הַתְּקוּן לְזֶה הוּא
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא מְקוּר מִיָּם חַיִּים,
שְׁמִטְהֶרֶת מִכָּל הַגְּלוּלִים וְהַטְּנוּפִים, בְּחִינַת "וְזָרְקֵתִי
עָלֶיכֶם מִיָּם טְהוֹרִים" וְגו' (יִחְזְקָא לו, כה). וְכִמְאַמְרָם
ז"ל (תְּנַחוּמָא כִּי תְבוֹא ג): מַה הַמַּיִם אֵין הָעוֹלָם יָכוֹל לַעֲמֹד
בְּלֹא הֵם, וְאָדָם מְטֵהר עֲצֻמוֹ בָּהֶם, כִּף אֵין הָעוֹלָם יָכוֹל
לַעֲמֹד בְּלֹא תּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אֶת הָאָדָם אֵיךְ
יִטְהַר; כִּי הַנְּכֻנָּס אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה כְּמוֹ שְׁנֻכְנָס לְתוֹךְ
מַעֲיָן מַיִם הַמְטֵהר אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי טְמְאוֹת. וְזֶה
צָרִיךְ כָּל אָדָם לַיָּדַע, שְׂאֵפְלוֹ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, אִם
יְבָרַח בְּכָל פַּעַם אֶל הַתּוֹרָה, וְיִלְמַד בְּכָל יוֹם הֵן הַרְבֵּה
אוּ מְעַט, עַל־יְדֵי־זֶה הַתּוֹרָה תּוֹצִיא אוֹתוֹ מִחֲטָאֵיו
הַמְרַבִּים, כִּי כַח הַתּוֹרָה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי הִיא חֲכָמָתוֹ
יְתִבְרֵךְ, וְכִשְׂאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, אֲזִי נְכֻנָּס בְּתוֹךְ הָאֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וְאִם עַל־כָּל־פָּנִים אֵי אֶפְשָׁר לוֹ מִחֲמַת
פְּרֻנְסָה אוּ שְׂאָר מְנִיעוֹת, עַל־כָּל־פָּנִים כְּשִׁיקְבֵּעַ עֲצֻמוֹ
עַל הַתּוֹרָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם יְהִיָּה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, וְיַעֲבֹר
עָלָיו מַה, הוּא יַחְזִיק בְּסִדְרֵי־דֶרֶךְ־הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל,

אֲזִי בְּיַד־אֵי סוּף כָּל סוּף יִהְיֶה נֹטֶהר מִכָּל הַבְּגָדִים
 הַצּוֹאִים, וַיִּתְקַרֵב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת. כִּי אֶף־עַל־פִּי
 שָׁהִם נִסְבָּכִים מְאֹד בְּהָאָדָם, וּבְכָל פַּעַם שֶׁמִתְעוֹרֵר
 הָאָדָם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, הֵם מִתְגַּבְּרִים בְּיֹתֵר, וְכַמוּבָא
 בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל, שֶׁיֵּשׁ שְׁהַמְצוּלוֹת יָם שָׁהִם
 הַהֲרֵהוּרִים רָעִים וּמְגַנְיִים מִתְגַּבְּרִים עֲלֵיהֶם בְּיֹתֵר,
 בְּפָרֵט בְּעֵת עֶסְקָם בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, אֲבָל אֶף־עַל־פִּי־כֵן
 אִם לֹא יִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, וַיִּכְרִיחַ מִחֲשַׁבְתּוֹ לְהַמְשִׁיכָהּ
 לְתוֹף תוֹרָה וּתְפִלָּה בְּכָל פַּעַם יִהְיֶה אִיךָ שְׁיִהְיֶה, בְּיַד־אֵי
 סוּף כָּל סוּף הַתוֹרָה תִּטְהַר אוֹתוֹ מִכָּל הַזְּהָמוֹת
 וְהַלְכוּכִים שֶׁנִּפְּל לְשֵׁם, כִּי הַתוֹרָה הִיא בְּחִינַת נְהָר
 שְׁאִינוֹ פּוֹסֵק וּמַעֲיֵן הַנוֹבֵעַ שְׁאִין שׁוֹם טְמֵאָה וְלִכְלוּף
 יְכוּלִים לְהִתְקַיֵּם כְּנִגְדָה, כִּי כָּל הַטְּמֵאוֹת וְהַגְּלוּלִים הִיא
 שׁוֹטְפֵת אוֹתָם, וּמִבְּטָלֵת אוֹתָם בְּרַגַע קָל. רַק שֶׁהַעֲקָר
 שְׁיִהְיֶה חֲזָק בְּזֶה, כִּי אַחַר כֵּן הֵם חוֹזְרִים וּמִתְגַּבְּרִים
 בְּיֹתֵר, וְצָרִיךְ לְחֹזֵר וְלִבְרוּחַ אֶל הַתוֹרָה, וְכֵן בְּכָל פַּעַם.
 וְזֶה בְּחִינַת 'קִבְעַתְּ עֵתִים לַתוֹרָה' (שְׁבַת לֵא:), קִבְעַתְּ
 דִּיקָא, שְׁיִהְיֶה עֶסְק הַתוֹרָה אֶצְלוֹ בְּקִבְעוֹת גְּדוּלָה,
 אֲפִלוּ מִי שְׁאִינוֹ עוֹסֵק בַּתוֹרָה כָּל הַיּוֹם, כִּי אִם אֵילוֹ
 עֵתִים וְשָׁעוֹת, עַל־כָּל־פְּנִיִם צָרִיךְ לְהַזְהֵר שְׁיִהְיֶה אֵילוֹ
 הַעֵתִים וְהַשָּׁעוֹת בְּקִבְעוֹת גְּדוּלָה בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא

יַעֲבֹר, כִּדֵי שְׂיִבְרַח בְּכָל פַּעַם לְמָקוֹם מֵיָם חַיִּים
 הַמְטֵהָרִים מְכָל הַטְּמְאוֹת וְהַבְּגָדִים הַצּוֹאִים, וְעַל־יְדֵי־
 זֶה נִכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ שְׂסוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְצֵאת
 מֵהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו שֶׁנֶּפֶל אֵלָיו. וְזֶה בְּדוּק
 וּמְנִסָּה, וְאַף שֶׁבֵּין כֶּךָ הוּא שׁוֹכַח מֵהַשְּׂלֵמָד, כְּכֹר גְּלָה
 לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (שיחות הַר"ן, סימן כו) אֵיתָא בְּסִפְרֵים (עֵין
 קֶהֱלֵת רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סימן יג), שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה נִתְּנָה הַשְּׂכָחָה,
 כִּדֵי שֶׁתֵּהָא הַתּוֹרָה חֲבִיבָה עַל לִוְמָדֶיהָ תְּמִיד כְּשֶׁעָה
 רֵאשׁוֹנָה, כִּי עַל־יְדֵי הַשְּׂכָחָה, כְּשֶׁחֲזַר וּבָא וְלוֹמֵד אֶפְלוּ
 מֵהַשְּׂכָבָר לָמַד, הִיא אֶצְלוּ כְּחֻדְשָׁה וְחֲבִיבָה עָלָיו.
 וְאֵיתָא (עֵין אַבוֹת דְּרַבִּי נֶתָן, פָּרָק כו, סימן ג') : מִשָּׁל עַל הַלּוֹמֵד
 וְשׁוֹכַח, שֶׁשָּׁכְרוּ אַנְשִׁים לְמַלְא חֲבִיּוֹת, וְהַחֲבִיּוֹת הָיוּ
 נְקוּבוֹת, וְכָל מֵה שֶׁהָיוּ שׁוֹפְכִין לְתוֹךְ הַחֲבִיּוֹת נִשְׁפָּךְ
 לַחוּץ, וְהַטְּפָשִׁים אָמְרוּ, הוֹאִיל וְחֲזַר וְנִשְׁפָּךְ לַחוּץ,
 לָמָּה לָנוּ לִיגַע וּלְמַלְא, מֵאַחַר שֶׁאַחֲר־כֶּךָ נִשְׁפָּךְ ? ! אֲבָל
 הֶחֱכַם אָמַר, מֵה לִי בְּזֶה ? הֲלֹא פוֹרְעִין לִי עַל הַיּוֹם,
 וְשָׁכְרִי לֹא יִקְפַּח מְכָל יוֹם וַיּוֹם, כִּי אֲנִי מְשַׁכֵּר לְיָמִים,
 וַיְמָה לִי אִם נִשְׁפָּךְ ? ! כֶּךָ אֶף־עַל־פִּי שֶׁשׁוֹכַח לְמוֹדוֹ,
 שָׁכְרוּ לֹא יִקְפַּח מְכָל יוֹם וַיּוֹם. וְדַע שֶׁלְעֲתִיד מִזְכִּירִין
 אֶת הָאָדָם כָּל מֵה שֶׁלָּמַד, אֶף אִם שָׁכַח, גַּם בְּנֵי־אָדָם
 הַשׁוֹמְעִים הַתּוֹרָה שֶׁל הַצְּדִיק הָאֱמֵת וְאֵינָם מְבִינִים

אותה, לעתיד בעולם הבא יבינו, כי עקר התורה היא
 להנשמות, שבְעוֹלָם הַבָּא יִהְיוּ הַנְּשָׁמוֹת בְּקִיָּאִים
 וּמְשִׁיגִים הַיֵּטֵב אֶת הַתּוֹרָה שֶׁלְמַד וְשָׁמַע הָאָדָם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה; אֲשֶׁרִי הַמְּבֻלָּה יָמָיו בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה הַרְבֵּה. וְלִכֵּן
 רָאָה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מֶה לְפָנֶיךָ, חוּס וְחִמַּל עַל נַפְשְׁךָ
 הָאֲמֻלָּה, מֵאַחַר שֶׁנִּפְלְתָ בְּמָקוֹם שֶׁנִּפְלְתָ, וְהֵיָצַר הָרַע
 מִתַּגְבֵּר עָלֶיךָ, בְּכֹל מִיָּנִי הִרְהוּרִים רָעִים וּמִחֲשָׁבוֹת
 זָרוֹת וְהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, עַד שֶׁאַתָּה בָּא לַחֲטָא הַמְּגִנָּה
 הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה
 מְתַלַּבֵּשׁ בַּבְּגָדִים צוּאִים, אִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִזֶּה אִלָּא
 עַל־יְדֵי לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְלַמֵּד בְּסִדְרֵי־דָרוֹךְ
 הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 (קְדוּשִׁין לֵב:) אִם פָּגַע בְּךָ מְנוּל זֶה מְשַׁכְּהוּ לְבֵית־
 הַמְּדָרָשׁ; כִּי עָקַר הַתַּגְבְּרוֹת הֵיָצַר הָרַע הוּא עַל־יְדֵי
 הַנְּוִל שֶׁל הַבְּגָדִים הַצּוּאִים, וְעַל־כֵּן קָרְאוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים אֶת הֵיָצַר הָרַע מְנוּל, וְהַתְּקוּן הוּא רַק עַל־יְדֵי
 מִיָּמֵי הַתּוֹרָה, שֶׁיִּלְמַד תּוֹרָה בְּהַתְּמָדָה רַבָּה וּבִתְשׁוּקָה
 חֲדָשָׁה בְּכֹל יוֹם כְּסִדְרָן, פָּרָק אַחַר פָּרָק בְּמִשְׁנֵיּוֹת, דָּף
 אַחַר דָּף בְּגִמְרָא, סִימָן אַחַר סִימָן בְּשִׁלְחָן עָרוּךְ,
 וּפְרָשָׁה אַחַר פְּרָשָׁה בַּמְּדָרָשׁ, וְכֵן בְּשֵׁאֵר הַלְמוּדִים: זֶהר
 וְתַקוּנִים, סְפָרֵי קְבָלָה וְחִסִּידוֹת, וְסְפָרֵי מוֹסֵר וִירָאִים

וְכוּ' וְכוּ' ; כִּי עֲקָר הַמְּלַחֲמָה כְּנֶגֶד הַיֵּצֵר הָרַע הִיא רַק
 עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כַח הַתּוֹרָה גְּדוֹל מְאֹד שְׂאֵפְלוּ מִי
 שְׁנִלְכַד בְּעֵבְרוֹת, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְנִדְמָה לוֹ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ
 לְצֵאת מִשָּׁם, אִם אֶף־עַל־פִּי־כֵן הָיָה קוֹבֵעַ לוֹ שְׁעוּרִים
 קְבוּעִים לַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, הָיָה כַח הַתּוֹרָה מִתְגַּבֵּר
 עַד שֶׁגַם הוּא הָיָה נִתְקַן וַיּוֹצֵא מִשָּׁם סוּף כָּל סוּף. אֶפְלוּ
 שְׂכָבָר נִכְשָׁל בַּמָּה שְׁנִכְשָׁל, וְאֶפְלוּ שְׁעֵדִין עוֹבֵר עָלָיו
 מֵה שְׁעוֹבֵר, אֶף הִבְעַל־דָּבָר מִתְגַּבֵּר עַל זֶה בְּעֵצְמוֹ
 לְבַטְלוֹ מִהַתּוֹרָה. וְהַעֲקָר מִחֲמַת שְׁלָאוּ כָּל אָדָם יְכוֹל
 לְנַצֵּחַ אֶת הַיֵּצֵר הָרַע עַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּזִמְן מוֹעֵט,
 רַק הָרֹב צְרִיכִים לְהִתְגַּבֵּר לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה יָמִים וְשָׁנִים
 הַרְבֵּה עַד שֶׁיִּנְצְחוּ אוֹתוֹ. וּבְתוֹךְ כֵּן עוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵה
 שְׁעוֹבֵר, וְעַל־יְדֵי־זֶה רוֹצֵה הִבְעַל־דָּבָר לְהַפִּילוֹ מֵעֶסֶק
 הַתּוֹרָה, מִחֲמַת שְׁנִדְמָה לוֹ שְׂאֵין מוֹעִיל לוֹ עֶסֶק
 הַתּוֹרָה, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, כִּי הֵלֵא רוֹאֵה שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה
 וְעֵדִין הָרַע שְׁלוֹ בְּתִקְפוֹ, וְכֵן שׁוֹכַח מֵה שְׁלוֹמֵד, עַל־כֵּן
 מִתְנַכֵּל עָלָיו הִבְעַל־דָּבָר לְהַמִּיתוֹ וְלְדַחֲוֹתוֹ, חֶסֶם וְשָׁלוֹם,
 מִהַתּוֹרָה לְגַמְרִי, וְעַל זֶה אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכוֹת
 ה.) : יִזְכִּיר לוֹ יוֹם הַמִּיתָה ; כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׁאַר לוֹ
 מִיָּמֵי חַיָּיו, רַק מֵה שְׁעַשָּׂה אֵיזָה טוֹב וְעֶסֶק בַּתּוֹרָה בְּכָל
 יוֹם חוֹק וְלֹא יַעֲבֹר, כִּי הֵלֵא יִצְטָרֵךְ לְתַן דִּין וְחֻשְׁבוֹן,

ומה יענה ליום פקודה? ! ועל-ידי שנזכר בכל זה, על-
 ידיזה הוא מתחזק בעסק התורה, יהיה איך שיהיה,
 ואז סוף כל סוף המאור שבה יחזירו למוטב (פתיחתא
 דאיכה רבתי); כי אם יהיה חזק בעסק התורה, וילמד
 בסדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, אזי בודאי יזכה
 להפשיט מעליו הבגדים הצואים, ולנצח היצר הרע
 בשלמות, על-ידי התורה שהיא מקור מים חיים. העקר
 להיות עקשן גדול מאד, ולא יטעה את עצמו כלל, ולא
 יסתכל על שום מונע ומעכב בשום פנים ואפן, ואז אם
 יהיה עקשן גדול, וילמד בסדר-דרך-הלמוד של רבנו
 ז"ל, סוף כל סוף יצא מהפח שנפל אליו, ויזכה
 להמשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא
 בתברך שמו, ויכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, אשרי
 לו!

תפלה

צריך שתדע, אהובי, בני, אשר אין עוד דבר שִׁיכול
 להציל את האדם מכל מיני צרות ויסורים כמו
 תפלה והתבודדות, שִׁירגיל את עצמו ללכת למקום

פְּנוּי אֲשֶׁר אֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וַיִּדְבַר אֵלָיו יְתָבָרְךָ כַּאֲשֶׁר
 יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה
 לָנוּ אֲשֶׁר כָּל הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים לֹא הִגִּיעוּ אֶל מִדְּרָגָתָם,
 אֲלָא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת, שֶׁהִרְגִילוּ אֶת עַצְמָם
 לְדַבַּר עִמּוֹ יְתָבָרְךָ כַּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל
 אָבִיו. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צז),
 שְׁעַל תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת הַסְּדוּרוֹת מִכָּבָר, כָּבָר
 יוֹדְעִין מֵהֶם כָּל הַמְּחַבְּלִים וְהַמְּקַטְרָגִים, וְהֵם אוֹרְבִים
 עַל הַדְּרָכִים שֶׁל אֱלֹהֵי הַתְּפִלוֹת, מִחֲמַת שְׂיֹדְעִים מֵהֶם
 מִכָּבָר, כְּמוֹ לְמַשָּׁל עַל הַדָּרֶךְ הַכְּבוֹשָׁה הַיְדוּעָה
 וּמִפְּרֹסְמַת לִכְל, שָׁם אוֹרְבִים רוֹצְחִים וְגִזְלָנִים תָּמִיד,
 מִחֲמַת שְׂיֹדְעִים מִדָּרֶךְ זֶה כָּבָר, אֲבָל כְּשֶׁהוֹלְכִין בְּנִתְיָב
 וְדָרֶךְ חֲדָשׁ, שְׂאִינוּ נוֹדַע עַדִּין, שָׁם אֵינָם יוֹדְעִים לְאַרְב
 כָּלָל, כְּמוֹ כֵן לְעַנִּין הַתְּפִלָּה וְהַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ,
 אֵין מִי שְׂיִאָרֵב עָלֶיהָ, כִּי הַשִּׁיחָה שְׂמַדְבַּר הָאָדָם עַצְמוֹ
 בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ הִיא דָּרֶךְ חֲדָשָׁה וְתְּפִלָּה חֲדָשָׁה, שֶׁהָאָדָם
 אוֹמְרָה מְלָבוּ מִחֲדָשׁ, עַל־כֵּן אֵין הַמְּקַטְרָגִים מְצוּיִים כָּל
 כֶּף לְאַרְב, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הַזְּהִיר מְאֹד גַּם עַל אֲמִירַת
 שָׂאָר תַּחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת, וְאָמַר (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן
 צח) לְעַנִּין הַתְּחִזְקוֹת בְּהִתְבּוּדוֹת וְתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת, כִּי
 הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם, אַף־עַל־פִּי

שְׁנַדְמָה לְהָאָדָם שְׂאִין לוֹ לֵב, אֶף־עַל־פִּי־כֵן כְּשִׁידְבֹר
הַרְבֵּה דְבָרֵי הַתְּעוֹרְרוֹת וְתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת וְכִיּוֹצָא, זֶהוּ
בְּעֲצָמוֹ שְׁמַדְבֹר הוּא בְּחִינַת הַתְּגַלוֹת הַתְּעוֹרְרוֹת לְבוֹ
וְנִפְשׁוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיַנַּת (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ו) : "נִפְשִׁי
יָצָא בְּדַבְרוֹ", שֶׁהַדְּבוּר בְּעֲצָמוֹ הוּא הַתְּגַלוֹת הַנִּפְשׁ
וְהַלֵּב. וְלִפְעָמִים עַל־יְדֵי שְׁיַדְבֹר הַרְבֵּה, אֶף־עַל־פִּי
שְׁיִהְיֶה בְּלֹא לֵב כָּלֵל, אֶף־עַל־פִּי־כֵן יָבוֹא אַחַר כֶּךָ עַל־
יְדֵי זֶה לְהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה בְּלֵב וְנִפְשׁ. וְהַכָּלֵל - כִּי
הַדְּבוּר בְּעֲצָמוֹ יֵשׁ לוֹ כַּחַ גְּדוֹל. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי
מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צה) לְעַנְיַן הַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ
לְבֵין קוֹנוֹ וְאַמִּירַת תְּהִלִּים וְתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת, טוֹב מְאֹד
כְּשִׁזּוֹכִין לְאַמָּרָם בְּלֵב שָׁלֵם בְּאַמֶּת, עַד שְׁיִזְכֶּה לְבִכּוֹת
לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּבֵן הַבּוֹכָה לְפָנֵי אָבִיו. אָבֵל אָמַר,
שְׁכַשְׁהָאָדָם אוֹמֵר תַּחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת, וְחוֹשֵׁב בְּלְבוֹ
וּמִצְפֶּה שְׁיִבְכֶּה, זֹאת הַמַּחֲשָׁבָה אֵינָה טוֹבָה, וְהִיא
מְבַלְבֶּלֶת גַּם־כֵּן אֶת דַּעְתּוֹ, כִּי מִחֲמַת זֶה אֵינּוּ יָכוֹל לוֹמַר
הַבִּקְשׁוֹת בְּלֵב שָׁלֵם בְּשִׁלְמוֹת, כִּי צָרִיכִין בְּשַׁעַת אַמִּירַת
תַּחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת לְהִרְחִיק מִעֲצָמוֹ כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת
חוּץ שְׁבַעוּלָם, רַק לְכוּן דַּעְתּוֹ אֶל הַדְּבוּרִים שֶׁהוּא
מְדַבֵּר לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ,
וְאִזּוּ מִמִּילָא בְּנִקְל יִתְעוֹרֵר לְבוֹ, עַד שְׁיָבוֹא לְבִכְיָה

גְּדוּלָה בְּאֵמֶת, אָבֵל כְּשֶׁחֹשֵׁב וּמְצַפֶּה עַל זֶה שְׂיִבְכָה,
אֲזִי זֶה וְזֶה אֵינוֹ עוֹלָה בְּיָדוֹ, כִּי הָאֱמִירָה בְּעֶצְמָהּ
נִתְבַּלְבְּלָה עַל־יְדֵי־זֶה, כִּי זֶה שֶׁחֹשֵׁב וּמְצַפֶּה שְׂיִבְכָה,
הוּא גַם־כֵּן בְּחִינַת מַחְשָׁבָה זָרָה שֶׁמְבַלְבֵּלֶת הַכּוֹנֵנָה,
שְׂאִינוֹ יְכוּל לְשִׁמֵּעַ הֵיטֵב מֵה שֶׁהוּא מְדַבֵּר עַל־יְדֵי־זֶה;
כִּי הָעֵקֶר לְדַבֵּר הַדְּבוּר בְּאֵמֶת לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּלִי
שׁוּם מַחְשָׁבוֹת אַחֲרוֹת כָּלֵל, וְאִם יִזְכֶּה לְבִכְיָה בְּאֵמֶת -
מֵה טוֹב, וְאִם לָאוּ - לָאוּ, וְלֹא יִבְלָבֵל אֱמִירָתוֹ בְּשִׁבְלִי
זֶה. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיִּודַע בְּנַפְשׁוֹ נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמַכְאוּבָיו,
יִרְגִּיל אֶת עֶצְמוֹ לְלֶכֶת לְמָקוֹם פָּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנִי־אָדָם,
וַיְדַבֵּר וַיִּשְׁיַח אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת
גְּמוּרָה, וּבְפָרֵט מִי שֶׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זֶרַע
לְבַטָּלָה, עָלָיו לֵידַע אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לָצֵאת מִזֶּה אֶלָּא
עַל־יְדֵי שְׂיִרְגִּיל אֶת עֶצְמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבַּרְךָ
בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלָה מְאֹד. וְכַמוּבָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
(לְקוּטִיָּה־לְכוֹת, יֵין נֶסֶךְ, הַלְכָה ד', אוֹת יז): מִי שֶׁרוֹצֵה לְחוּס עַל
נַפְשׁוֹ, שְׁלֹא יֵאבֵד אֶת עוֹלָמוֹ, חָס וְשָׁלוֹם, צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ
וְלַחְקוֹר מְאֹד אַחַר הָאֵמֶת, כְּדֵי לָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
בְּאֵמֶת, כִּי אוֹלֵי מַטְעָה אוֹתוֹ דַּעְתוֹ בְּאִיזָה דְרָךְ לֹא טוֹב,
חָס וְשָׁלוֹם, מַחְמַת שְׁלֹא זָכָה לְצִיר אוֹר הַתּוֹרָה כְּרָאוּי,
מַחְמַת שְׁכָלֵי הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ אֵינָם בְּשִׁלְמוֹת מַחְמַת פָּגַם

הַבְּרִית, וְעָקַר הַתְּקוּן לְכֹל זֶה הוּא צְעָקָה וְתַפְּלָה וְשִׁיחָה
וְהַתְּבוּדָּוֹת בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׂצָרִיכִין לְצַעֵק הַרְבֵּה
לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּמִסִּירַת נַפְשׁ, עַד שְׂכַמְעַט תֵּצֵא נַפְשׁוֹ
מִמָּשׁ, חֵס וְשָׁלוֹם. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(תַּעֲנִית ח.): אֵין תַּפְּלָתוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת אֶלָּא אִם־כֵּן
מִשִּׁים נַפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן צ"ט), שְׂעָקַר הַהַתְּבוּדָּוֹת וְהַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין
קוֹנוֹ בְּשִׁלְמוֹת הוּא כְּשִׁיפְרֵשׁ שִׁיחָתוֹ כָּל כָּךְ לְפָנֵי הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ, עַד שֶׁיְהִיָּה סָמוּךְ מְאֹד שֶׁתֵּצֵא נִשְׁמָתוֹ, חֵס
וְשָׁלוֹם, עַד שְׂכַמְעַט יִגֹּעַ, חֵס וְשָׁלוֹם, עַד שֶׁלֹּא תִהְיֶה
נִשְׁמָתוֹ קְשׁוּרָה בְּגוֹפּוֹ, כִּי אִם כְּחוּט הַשִּׁעָרָה מֵעֲצָם
צִעְרוּ וְגַעְגּוּעֵיו וְכִסּוּפֵיו לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּאַמָּת; כִּי עָקַר
תְּקוּן הַבְּרִית לְזִכּוֹת לְצֵאת מַגְלוֹת הַתְּאֵוָה הַזֹּאת
בְּשִׁלְמוֹת, הוּא עַל־יְדֵי צְעָקָה הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
שְׂצָרִיכִין לְצַעֵק שְׂבָעִין קָלִין לְפָחוֹת, וּבְאֵלוֹ שְׂבָעִין
קָלִין כְּלוּלִין קוֹלוֹת וְצְעָקוֹת וְתַפְּלוֹת וְתַחֲנוּנִים הַרְבֵּה
לְאֵין מִסְפָּר כָּל יְמֵי חַיָּיו שֶׁל הָאָדָם, כִּי שְׂבָעִים שָׁנִים
שֶׁל הָאָדָם הֵם כְּנֶגֶד שְׂבָעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, שְׂצָרִיךְ
הָאָדָם לְזִכּוֹת לָהֶן. וְכֹל אֶחָד יְכוּל לְהִבִּין בְּנַפְשׁוֹ כִּמָּה
הוּא רַחוּק עֲדִין אֶפְלוֹ מִבְּחִינַת פָּנִים אֶחָד לַתּוֹרָה, מְכַל
שְׂכֵן מְכַלֵּם. וְעַל־כֵּן אֶפְלוֹ אִם לֹא פָּגַם הַרְבֵּה וְאֶפְלוֹ אִם

כָּבֹד צָעַק הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ וְעַסַּק הַרְבֵּה בְּתוֹרָה
 וּמִצְוֹת, אֶף־עַל־פִּי־כֵן מֵאַחַר שְׁעַדִּין לֹא הִשִּׁיג אֶפְלוּ
 חֵלֶק אֶלֶף וּרְבָבָה מִזֶּה, בְּיַד־אֵי כַּמָּה וְכַמָּה הוּא צָרִיךְ
 עֲדִין לְצַעַק לְהַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ כֹּל יְמֵי חַיָּיו. וְכָבֹד יְדוּעַ
 שְׂאִסּוֹר לְיֵאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ מִן הַצָּעָקָה לְעוֹלָם, כִּי אֶפְלוּ
 אִם פָּגַם מְאֹד, וְאֶפְלוּ אִם עֲדִין הוּא כִּמוֹ שֶׁהוּא אִם לֹא
 יֵיֵאֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ מִן הַצָּעָקָה וּתְפִלָּה וְתַחֲנוּנִים, יְכוּל
 לְזָכוֹת לְהַתְגַּלּוֹת אֱלֹהֵי פָּנִים לְתוֹרָה בְּאַמֶּת, וְאֶפְלוּ לְכָל
 הַשְּׂבָעִים פָּנִים, כִּי הַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ טוֹב לְכָל, רַק שְׂצָרִיכִין
 אִיזוֹ אֶתְעַרְוֹתָא דִּלְתַתָּא. וְהָעֵקֶר לְצַעַק הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם
 יְתָבָרֵךְ, עַד שְׂיִזְכֶּה לְשִׁבְרַת כָּל הַתְּאוּוֹת, וְהָעֵקֶר הוּא
 תְּאוּוֹת נְאוּף שְׂבוּעֶרֶת מְאֹד בְּאָדָם, וּבְפָרֶט מִי שְׂנִכְשָׁל
 כָּבֹד בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבַטְלָה, עָלִיו
 לְצַעַק הַרְבֵּה אֱלֹהֵי יְתָבָרֵךְ, בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת
 גְּמוּרָה, וְיִלְךְ לְמָקוֹם פָּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּבְפָרֶט
 בְּשָׂדֵה וּבֵיעֵר, וְיִצְעַק שָׁם קוֹלֵי קוֹלוֹת אֱלֹהֵי יְתָבָרֵךְ ע'
 קָלִין מִמֶּשׁ, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְהַתְגַּלּוֹת הַתּוֹרָה, בְּחִינַת שְׂבָעִים
 פָּנִים לְתוֹרָה. וּלְכָל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת, כִּי אִם בְּכַח
 הַצְּדִיקֵי אֱמֶת, שֶׁהֵם בְּחִינּוֹת מְשֵׁה־מְשִׁיחַ, שְׁעַל־יְדֵי
 חַדוּשֵׁי תוֹרָתָם הַקְּדוּשִׁים זוֹכִים לִידַע דְּרָכֵי הַתְּמִימוֹת
 בְּאַמֶּת, אֲשֶׁר הָלְכוּ בָּהֶם אֲבוֹתֵינוּ מֵעוֹלָם, וְאִזּוֹ "הוֹלֵךְ

בַּתָּם יִלְךְ בְּטַח" (מִשְׁלֵי י, ט), וַיְכוּלִים לְזָכוֹת עַל־יַד־יָזָה
לְכָל טוֹב. וְלָכֵן אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, רְאֵה מָה לְפָנֶיךָ,
הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַדְּבוּר
הוּא הַיְסוּד בְּהַתְקַרְבוֹת לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְכָבֵר אָמַר
רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִימוֹהֶר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן צו), אֲשֶׁר לְעֵנִין
הַתְּבוּדוֹת צָרִיכִין לְהִיּוֹת רְגִיל מְאֹד מְאֹד בְּזָה; הֵינּוּ
לְפָרֵשׁ שְׂיַחְתּוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. וְאָמַר:
שְׂאֵפְלוֹ כְּשֵׁאִין יְכוּלִין לְדַבֵּר כָּלֵל, אֲפֹלוֹ כְּשִׂמְד־בְּרִין רַק
דְּבוּר אֶחָד גַּם־כֵּן טוֹב מְאֹד. וְאָמַר: שְׂאֵפְלוֹ אִם אֵינוּ
יְכוּלִ לְדַבֵּר רַק דְּבוּר אֶחָד, יִהְיֶה חֲזָק בְּדַעְתּוֹ, וַיִּדְבֹּר
אוֹתוֹ הַדְּבוּר כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בְּלִי שְׁעוֹר וָעֶרְךָ.
וְאֲפֹלוֹ אִם יִבְלֶה כַּמָּה וְכַמָּה יָמִים בְּדְבוּר זֶה לְבַד, גַּם
זֶה טוֹב, וַיִּהְיֶה חֲזָק וְאֲמִיץ, וַיִּרְבֶּה לְדַבֵּר אוֹתוֹ הַדְּבוּר
פְּעָמִים אֵין מְסֻפָּר, עַד שְׂיִרְחֵם עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
וַיִּפְתַּח פִּיו, וַיּוּכַל לְפָרֵשׁ שְׂיַחְתּוֹ. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
(שְׂיַחְתְּהֶר"ן, סִימָן סח), עַל עֵנִין הַשְּׂיַחַה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ,
שְׂכָל אָדָם יִדְבֹּר וַיִּשְׂיַח בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וַיִּשָּׁב עֲצָמוֹ
הַיֵּטֵב מָה הוּא עוֹשֶׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וַיִּרְחֵם עַל עֲצָמוֹ,
וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו בְּתַחֲנוּנִים וּבְפִיוֹסִים לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן
מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִזְכֶּהוּ בְּרַחֲמָיו הַמְּרַבִּים לְהַתְקַרֵּב
לְעַבּוֹדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּשְׁתַּדֵּל לְהַמְצִיא לוֹ טְעָנוֹת וּבִקְשׁוֹת

עַל זֶה. וְעַנִּין שִׁיחָה זֹו יִהְיֶה בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֹו שְׁמֵדְבָרִים
 בָּהּ. וּבְעַנִּין תּפִלָּה וְהִתְבוּדוֹת הֶרְבָּה לְדַבֵּר עִמָּנוּ הֶרְבָּה
 מְאֹד בְּעַנִּין זֶה, כִּי מִי שֶׁיִּרְגִיל עֲצָמוֹ לְנִהַג הִנְהָגָה זֹו
 בְּכָל יוֹם עַל-כָּל-פָּנִים שָׁעָה אַחַת, בּוֹדֵאֵי יִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב
 אֵלָיו יִתְבַרֵּךְ בְּאַמֶּת, וְאַף אִם לְפַעֲמִים הוּא רוֹאֶה
 שְׁמֵקִים הִנְהָגָה זֹו יָמִים וְשָׁנִים, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן עֲדִין לֹא
 זָכָה לְהִתְקַרְבוֹת כָּרְאוּי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִחְזֹק עֲצָמוֹ יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר, כִּי סוּף כָּל סוּף יוֹעִיל לוֹ בּוֹדֵאֵי. וְאָמַר, שְׁדוּד
 הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, יִסַּד מִזֶּה סֵפֶר תְּהִלִּים, וְאָמַר,
 שְׁעָקַר הִתְבוּדוֹת שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה עַל מַטָּתוֹ, בְּעֵת
 שֶׁשָּׁכַב עַל מַטָּתוֹ, וְכִסָּה עֲצָמוֹ בְּסֻדִּין, אֲזִי הָיָה מְדַבֵּר
 וַיִּמְשִׁיחַ כָּל לְבוֹ לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבַרֵּךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים
 ו, ז): "אֲשַׁחֲהָ בְּכָל לַיְלָה מִטָּתִי בְּדַמְעָתִי" וְגו'; אֲשֶׁרִי
 מִי שֶׁיִּרְגִיל עֲצָמוֹ לְקִיָּם הִנְהָגָה זֹו הָעוֹלָה עַל הַכֹּל.
 וּבַפֶּרֶט מִי שֶׁיִּוָּדַע בְּנִפְשׁוֹ נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמִכְאוּבָיו, שְׁחָטָא
 יָמִים וְשָׁנִים נִגְדוֹ יִתְבַרֵּךְ, עָלָיו לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
 לְהִתְנַהֵג בַּדֶּרֶךְ הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלָא הַזֶּה - לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַרֵּךְ
 כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו בְּתַמִּימוֹת
 וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וַיִּסְלַק חֲכָמָתוֹ הַמְּדַמָּה לְגַמְרִי,
 וַיְהִי עַקְשָׁן גָּדוֹל בְּדַבָּר זֶה, וְאַף שֶׁבְּתַחֲלָה יְדָמָה לוֹ
 שְׂאִין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ, עִם כָּל זֹאת לֹא יַעֲזֹב אֶת

מקומו, כי הדבור יש לו כח גדול לאדם - הן לקרב והן לרחק. וכמוכא בדברי מוהרנ"ת ז"ל (לקוטיהלכות, שלוח הקז, הלכה ה', אות יט), אשר האדם צריך לידע עצם התרחקותו מהשם יתברך, ואף על-פי-כן ידע ויאמין, שמצד רחמיו יתברך הוא קרוב מאד לכל אחד ואחד, אפלו להרחוקים מאד. והעקר על-ידי הדבור, כי על-ידי הדבור אנו יכולין לקרות אותו מרחוק מאד, והוא מתקרב אלינו על-ידי-זה, כמו שכתוב (תהלים קמה, יח): "קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת". וכתוב (דברים ד, ז): "ומי גוי גדול אשר לו אלקים קרבים אליו, כה' אלהינו בכל קראנו אליו". וזה בחינת (ישעיה נז, יט): "בורא ניב שפתים", הינו על-ידי בחינת הדבור, על-ידי-זה דיקא זוכין לבחינת (שם): "שלום שלום לרחוק ולקרוב", בחינת ההתרחקות וההתקרבות; הינו שהרבה פעמים האדם מרגיש את עצמו שהוא הכי גרוע, ואין לו שום תקנה כלל, בפרט מי שחטא בחטא המגנה של פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, נכנס בו דכאון ויאוש, ועל-ידי-זה נדמה לו שהוא רחוק לגמרי, ולהפוך אם הוא בא אל הצדיק האמת, אזי הוא מגלה לו שהקדוש-ברוך-הוא קרוב אליו מאד, אם רק יפתח את פיו לדבר אליו יתברך, כי

בוּ בְּרַגַע שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא
 נִדְבֵק בְּאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר
 שֶׁמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, זוֹ הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ
 שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כֹּלָל. וְזֶה עֲנִיַן שֶׁל הַתְּרַחֲקוֹת
 וְהַתְּקַרְבוֹת, הֵינּוּ שְׂיודֵעַ בְּאַמֶּת הַהַתְּרַחֲקוֹת מְצַד עֲצָמוֹ
 וְהַתְּקַרְבוֹת מְצַד רַחֲמָיו יִתְבַּרֵךְ. וּמִי שֶׁנוֹתֵן לֵב לְדַקְדָּק
 וּלְהִבִּין פְּרוּשׁ הַמַּלּוֹת שֶׁל הַמִּקְרָא הַזֶּה: "בוֹרָא נִיב
 שְׂפִתָּיִם", יוֹכֵל לְהִבִּין מַזֶּה עֲצוֹת אֵיךְ לְהַתְּחַזֵּק בְּעֲנִיַן
 הַשְּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׂזֶה עָקֵר הַתְּקוּוֹן לְעֲנִיַן רַחוּק
 וְקָרוֹב, כִּי עַל-יַדֵּי הַשְּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ יוֹכֵל לְפָרֵשׁ
 וּלְשִׂיחַ הַכֹּל לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, לְפָרֵשׁ בְּשִׂיחָתוֹ עֲצָם
 הַתְּרַחֲקוֹתוֹ מִהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יִתְקַרֵּב
 לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-יַדֵּי-זֶה דִּיקָא, עַל-יַדֵּי שְׂיִזְכֹּר עֲצָם
 רַבּוּי רַחֲמָיו יִתְבַּרֵךְ בְּלִי שְׁעוֹר, כְּאַשֶׁר גָּלוּ לָנוּ אַבוֹתֵינוּ
 וְרַבּוֹתֵינוּ ז"ל. אֲבָל עַל-פִּי-רַב הַשְּׂיחָה בְּעֲצָמָה קָשָׁה
 מְאֹד, כִּי בְּעֲצָם הַתְּרַחֲקוֹתוֹ אֵין לוֹ דְּבוּרִים לְדַבֵּר כֹּלָל,
 כִּידוּעַ לְמִי שְׂרוּצָה לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ בְּזֶה, אֲבָל כִּבֵּר הַזֶּהִיר
 לָנוּ רַבָּנוּ ז"ל לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל מִינֵי הַתְּחַזִּיקוֹת לְנֶהֱג
 הַנִּהְגָּה זֹאת בְּכָל יוֹם, כִּי הַהִכָּנָה וְהַרְצוֹן שְׂמִיבֵין אֶת
 עֲצָמוֹ וְרוּצָה לְדַבֵּר, רַק שְׂאֵינּוּ יָכוֹל לְדַבֵּר, גַּם זֶה יִקָּר
 מְאֹד אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִם יִהְיֶה חֲזָק בְּזֶה הַרְבֵּה, בּוֹדֵאֵי

יֵעֹזֵר לּוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וַיִּבְרָא לוֹ דְבוּרִים בְּבַחֲיַנַּת "בוֹרָא
 נִיב שְׁפָתַיִם", בוֹרָא דִּיקָא, וְעַל־יַד־יָזָה דִּיקָא זֹכָה
 לְבַחֲיַנַּת "שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרַחֲוֹק וְלָקְרוֹב". וְכִמוֹ שְׁפָתוֹב
 (מִשְׁלֵי טז, א): "לְאָדָם מֵעֲרֹכֵי לֵב, וַיֵּמָה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן",
 שְׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַעֲרִיךְ לְבוֹ, הֵינּוּ בְּבַחֲיַנַּת הַהֲכָנָה שְׁאָדָם
 מִכִּין אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁזָה
 בְּעֲצָמוֹ דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד, שְׁאָדָם יוֹשֵׁב וּמְחַכֶּה וּמְצַפֶּה
 בְּכִסּוּפִין רַבִּים שְׁיֻכַּל לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּפְתַּח לְבָבוֹ
 לְשִׁפְךְ שִׁיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַאֲזֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 שׁוֹלַח לוֹ דְבוּרִים לְתוֹךְ פִּיו, בְּבַחֲיַנַּת "וַיֵּמָה' מַעֲנֶה
 לְשׁוֹן", וְכִמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים נא, יז): "אֲדַנִּי שְׁפָתַי
 תִּפְתָּח" וְגו', שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל פּוֹתַח לוֹ
 אֶת שְׁפָתָיו לְדַבֵּר וְלָשׁוּחַ אֶת אֲשֶׁר בְּלִבּוֹ, כִּי הַכֹּל
 מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְרַק הָאָדָם צָרִיךְ לְהַכִּין אֶת עֲצָמוֹ
 בְּרַצוֹנּוֹת וּבְכִסּוּפִין קְדוֹשִׁים, וְהַשֵּׁם יֵעֹזֵרוֹ לְדַבֵּר וּלְפָרֵשׁ
 שִׁיחָתוֹ כְּרְאוּי בְּשִׁלְמוֹת. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מֵה
 לְפָנֶיךָ, וְאַף שְׁעֵבֵר עָלֶיךָ כְּבָר בְּחַיֶּיךָ כָּל מִינֵי צָרוֹת
 וַיִּסּוּרִין וְעֲגָמַת נַפְשׁ וְחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְשִׁבְרוֹן לֵב,
 מְרִירוֹת וְהִרְפָּתָאוֹת וְכוּ' וְכוּ', הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְבוֹרַח
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִשְׁיַח וְתִסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ עִמוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה עֲקֻשָּׁן גָּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, וְאַף שְׁיִהְיֶה

נְדָמָה לָּךְ כְּאֵלוֹ אֵין רוֹצִין אוֹתְךָ וְאֵין שׁוֹמְעִין אוֹתְךָ, עַם
 כָּל זֹאת תִּדַע כִּי אֵין יַעֲזֶה אַחֲרֶת בְּזֵה הָעוֹלָם, רַק לְבוֹחַ
 אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִם תִּהְיֶה חֲזַק בְּזֵה, תִּרְאֶה יְשׁוּעָה
 גְּדוֹלָה, וְאֶפְלוֹ שְׁלֵעַת עֲפָה מִתְגַּבֵּר עָלֶיךָ יִצְרָךְ מְאֹד
 מְאֹד עַד שֶׁנְּדָמָה לָּךְ כְּאֵלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְוָה, זְכֹר אֶת
 כָּל הַדְּבוּרִים שֶׁדִּבַּר עִמָּנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּעֵנִין תְּפִלָּה
 וְהַתְּבוּדוֹת, שֶׁלֹּא לְהִנִּיחַ מְעַט מִקְּצַת מְקוֹמוֹ, וְלִהְיוֹת
 חֲזַק מְאֹד בְּדְבוּר וּבְשִׂיחָה, לְדַבֵּר וּלְשִׂיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר
 עִם לְבָבוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא כְּלִי
 לְהַמְשִׁכַת שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּכְבָר אָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
 (לְקוּטִיּה־לְכוֹת, חֲזַקת מִטְּלָטְלִים, הִלְכָה ה', אוֹת ג'), אֲשֶׁר צָרִיךְ
 כָּל אָדָם לְהִתְחַזֵּק בְּכָל פַּעַם בְּתְפִלָּה וּבְתַחֲנוּנִים,
 בְּהַתְּבוּדוֹת וּבְצַעֲקָה לְהַשִּׁים יִתְבָּרֵךְ, יִהְיֶה אִיךְ שִׁיחָה,
 אֶפְלוֹ אִם יַעֲבֹר עָלָיו מֵה. כִּי אֶפְלוֹ אִם רוֹאֶה שֶׁאֵינוֹ
 פּוֹעֵל, חֵס וְשָׁלוֹם בְּתְפִלָּתוֹ, אֲדַרְבָּה, הֲרַע מִתְגַּבֵּר עָלָיו
 בְּיוֹתֵר, אֶף־עַל־פִּי־כֵן יֵדַע וַיֵּאֱמִין שֶׁפּוֹעֵל הֲרַבָּה
 בְּתְפִלָּתוֹ וּבְצַעֲקָתוֹ, כִּי עַל־כָּל־פָּנִים צַעֲקָתוֹ וְתְפִלָּתוֹ הֵם
 בְּבַחֲיַנַת מַחֲאָה, הַמְּבֹאָר בְּדִין חֲזַקת קַרְקָעוֹת, שֶׁכָּל זְמַן
 שֶׁהוּא מוֹחָה, אֲזִי אֵין חֲזַקת הַמַּחֲזִיק מוֹעֵלַת כָּלוּם; כְּמוֹ
 כֵּן לְעֵנִין זֶה, גַּם־כֵּן, כִּי קִדְשֵׁת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא
 בְּחִינַת קִדְשֵׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, קִדְשֵׁת הַבְּרִית, וּכְשֶׁהֲרַע

מִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם בְּתַאוּת וּבְמַדוּת רְעוּת, וּבְפָרֵט
 בְּתַאוּת נְאוּף, זֶה בְּחִינָה שְׂרוּצִים לְגִרְשׁוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם,
 מִהִסְתַּפַּח בְּנַחֲלַת הַשֵּׁם שֶׁהוּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקוֹר
 הַקְּדוּשָׁה, קְדוּשַׁת הַבְּרִית, וְכֹל מֵה שְׁחוּתָר לָשׁוּב
 לְקְדוּשָׁתוֹ אֵין מְנִיחִין אוֹתוֹ מֵעֲצָם הַהִתְגָּרוּת שְׁמִתְגָּרִין
 בוֹ. וְהוּא אֵינוֹ מִתְגַּבֵּר נֶגְדָם כְּרָאוּי. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר
 אֶף־עַל־פִּי־כֵן בְּתַפְלָה וְצַעֲקָה לְהַשֵּׁם יְתְבַרְךָ, אֲזִי לֹא
 יוּכְלוּ לְגִרְשׁוֹ וְלִכְבֹּשׁ חֶלְקוֹ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, קְדוּשַׁת
 הַבְּרִית, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּשׁוֹם אֶפֶן, כִּי תִפְלָתוֹ וְצַעֲקָתוֹ הִיא
 בְּחִינַת מְחָאָה, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה אֵין יְכוּלָה הַסְטָרָא אַחְרָא
 לְהַחֲזִיק בְּנַחֲלָתוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּשׁוֹם אֶפֶן, כִּי אֵין
 'חֲזָקָה' מוֹעֲלֵת כְּשֵׁישׁ מְחָאָה נֶגְדָה; וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת
 חֲזָק בְּדַבָּר זֶה, לְמַחֲוֹת עַל־כָּל־פָּנִים בְּכֹל יוֹם לְפָנָיו
 יְתְבַרְךָ, שְׁאֵינְךָ חָפֵץ לַעֲשׂוֹת אֶת הַמַּעֲשִׂים הַמְגַנְיִים
 הָאֵלוּ, אֲלֵא הֵיִצֵּר הָרַע וְהַסְטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת
 וְהָעֵרֶב רַב מִתְגַּבְּרִים עָלֶיךָ מְאֹד. וְאִם תִּהְיֶה חֲזָק
 בְּעִבּוּדָה קְדוּשָׁה זֹה בְּכֹל יוֹם וְיוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, שְׁתָּבֵא
 לְצַעֲקֵךָ אֵלָיו יְתְבַרְךָ, סוּף כָּל סוּף יִשְׁבְּרוּ כָּל הַמְּחִיצוֹת
 וְכֹל הַמְּנִיעוֹת שְׁמִסְבָּבוֹת אוֹתְךָ לְחֲזוֹר אֶל הַקְּדוּשָׁה,
 וְתִזְכֶּה לְהַכְּלִיל בְּחֵי הַחַיִּים בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וְיֵאִיר
 עָלֶיךָ אוֹרוֹ יְתְבַרְךָ בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד,

וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה מַה לְפָנָיִךְ.

תשובה

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין לְךָ דָּבָר הָעוֹמֵד
 בְּפָנָי הַתְּשׁוּבָה, כִּי הוּא יִתְבַּרְךְ אָב הַרְחֵמֵן,
 וּמְצַפֶּה לְתְּשׁוּבָתְךָ שֶׁל רְשָׁעִים, וְאֵינוֹ חָפֵץ בְּמִיתָתְךָ,
 וּכְמֵאמָרם ז"ל (פְּסָחִים ק"ט.): יָדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא
 פְּרוּסָה מִתַּחַת כַּנְּפֵי הַחַיּוֹת, כִּדִּי לְקַבֵּל בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה;
 וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה י"ט, סִימָן
 ד') : אֵין הַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא פּוֹסֵל לְבָרִיָּה, אֲלָא הַכֹּל הוּא
 מְקַבֵּל, שְׁעָרִים נִפְתָּחִין בְּכָל שָׁעָה, וְכֹל מִי שֶׁהוּא
 מְבַקֵּשׁ לְהִכָּנֵס - יִכָּנֵס; כִּי אֲצֵל הַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא מְאֹד
 מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּשׁוּבָה, עַד כִּדִּי כֶּף שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ל"ד): מְקוֹם שֶׁבְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים,
 צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵין עוֹמְדִין, כִּי אָדָם שֶׁכָּבַר הָיָה
 בְּנוֹקְבָא דִּתְהוּמָא רַבָּא, וְאַף-עַל-פִּי־כֵן הֶחְלִיט לְחַזֵּר
 אֵלָיו יִתְבַּרְךְ, אֵין דָּבָר לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי הוּא יִתְבַּרְךְ
 אוֹהֵב בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת
 רַבָּה, פָּרָשָׁה י"ג, סִימָן י"א) : "כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה" (שִׁיר הַשִּׁירִים א,

(ה), מה השלמה הזאת מתלכלכת וחוזרת ומתלבנת, כך
 ישראל אף-על-פי שהם חוטאים, הם שבים בתשובה
 לפני הקדוש-ברוך-הוא, והקדוש-ברוך-הוא מקבל
 תשובתן; ועל-כן אל יפתך יצרך כאלו אבד מנוס
 ותקוה ממך, וכאלו עשית דברים כאלו, שאין מועילה
 עליהם תשובה, ואפלו פגם הברית - הוצאת זרע
 לבטלה, שהיא החטא הכי מגנה והכי משקץ, כי היא
 רוצח נפשות בניו ובנותיו, עם כל זאת גם לו מועילה
 תשובה. וכמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן עא)
 בענין מה שכתוב בזהר הקדוש (וישב קפח. ויחי ריט:),
 שעל פגם הברית, בפרט מאן דאושיד זרעא ברקניא,
 חס ושלום וכו', אין מועילה תשובה. אמר על זה רבנו
 ז"ל, שאין הדבר כן, רק על הכל מועילה תשובה.
 ואמר שבזה המאמר זהר, אין שום אדם מבין הפשט,
 רק הוא לבד. והכלל - שבאמת מועילה תשובה בודאי
 על חטא זה אפלו אם הרבה לפשע, חס ושלום בזה,
 וכמו בא (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מט), שעקר התשובה
 לבל יעשה עוד מכאן ולהבא, והוא מכרח לעבר באלו
 המקומות והענינים שהיה בתחלה, ולהתנסות שם,
 וכשמרחם על עצמו עכשו, ואינו עושה עוד מה
 שעשה מקדם, ומשבר תאותו, זהו עקר התשובה. וכן

מוֹבָא בְּדַבְרֵי מוֹהַרְנַ"ת ז"ל (לקוטי־הַלְכוֹת, תְּפִלִּין, הַלְכָה ב',
 אוֹת יא), וְזֶהוּ בְּחִינַת אֶסוּר הַחֲמוֹר שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע
 לְבִטְלָה, חֶס וְשָׁלוֹם, עַל־פִּי מַה שְּׁמוֹבָא (לקוטי־מוֹהַר"ן,
 חֵלֶק א', סִימָן לד), שֶׁהַנִּקְדָּה הַשּׁוֹרָה אֶצֶל הַבְּרִית שָׁלוֹם
 הִיא קְבוּעָה בְּקִדְשָׁה תָּמִיד, וְאֵינָה יוֹצֵאתָ לַחוּץ, וְגַם
 אֵינָה מְאִירָה לְמַטָּה, כִּי אִם עַל־יְדֵי בְּחִינַת מַלְכוּת פָּה,
 וְעַל־כֵּן הַטָּפָה הַקְּדוּשָׁה שִׁיּוּצֵאת מִן הַיְסוּד, שֶׁהִיא
 בְּחִינַת אֹר הַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה הַשּׁוֹרָה אֶצֶל כָּל אָדָם,
 אֶסוּר לְהוֹצִיאָה לַחוּץ, כִּי אִם עַל־יְדֵי בְּחִינַת מַלְכוּת,
 דְּהֵינּוּ בֵּת זוּגוּ, וְאִז נֶעֱשֶׂה מְזֵה תְקוּן גָּדוֹל, דְּהֵינּוּ תְקוּן
 הַשְּׁבִירוֹת שֶׁנִּשְׁבְּרוּ בְּעֵת בְּרִיאַת הָעוֹלָם; כִּי כָּל הַזּוּוּגִים
 הַקְּדוּשִׁים, הֵם כְּדֵי לְבָרֵר וּלְתַקֵּן בְּחִינַת הַכִּלִּים
 הַנִּשְׁבְּרִים, כַּמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, וְעַל־כֵּן עָקַר הַזּוּוּג
 בְּשִׁבְתָּ, שָׁאֵז מְאִירָה הַנִּקְדָּה, אֲבָל כְּשֶׁחֶס וְשָׁלוֹם,
 מוֹצִיא הַטָּפָה לְבִטְלָה, נִמְצָא, שֶׁחֶס וְשָׁלוֹם, מִמְּשִׁיךְ
 אֹר הַנִּקְדָּה שְׁבִיּוּד לַחוּץ, וּכְאֵלוֹ מְחַרֵּב אֶת הָעוֹלָם,
 שְׁנוֹתֵן לָהֶם יְנִיקָה, חֶס וְשָׁלוֹם, מִבְּחִינַת אֹר הַנִּקְדָּה
 בְּעֵצְמָה שֶׁנִּמְשַׁכֶּת לַחוּץ, וְהוּא מְחַדֵּשׁ שְׁבִירַת כִּלִּים,
 כַּמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל; כִּי לֹא דֵי שְׁאִינוּ מְתַקֵּן הַכִּלִּים
 הַנִּשְׁבְּרִים, עַל־יְדֵי אֹר הַנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה, כִּי אִם
 אֲדַרְבָּה! שְׁחֹזֵר וּמְשִׁיךְ אֹר הַנִּקְדָּה לַחוּץ, וְחֹזְרִים

הכלים להשתבר, מאחר שאין כלים לקבל האור. ועל-כן אמרו שהוא כאלו עוקר מזלו, חס ושלום, כי עוקר הנקדה שהיא עקר שרש חיותו. ועל-כן אמרו, שאין מועילה לו תשובה, כי אי אפשר לו לשוב, כי להיכן ישוב? מאחר שפגם בהנקדה בעצמה; כי כל זמן שנשארה הנקדה קיימת - מועילה תשובה, אבל זה שפגם בהנקדה בעצמה וכאלו עוקר נקדתו, חס ושלום, להיכן ישוב?! אבל באמת אף-על-פי-כן אין דבר שעומד בפני התשובה. וכמוכא בכל הספרים, שאף-על-פי-כן אם יעשה תשובה יתכפר לו בודאי. אך עקר תשובתו היא רק על-ידי צדיק הדור שהוא בחינת נקדה הכללית, שמשם מקבלין כל הנקדות, וזה מאחר שפגם בנקדה שלו בעצמה, על-כן מכרח לקבל אור הנקדה מחדש, וזה אי אפשר כי אם על-ידי צדיק הדור שהוא שרש כל הנקדות, ועל-כן יש לו כח להאיר לו הנקדה מחדש, כי שם שרש כלם. וכן מוכן בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה') על פסוק (משלי טו, לא): "אזן שמעת תוכחת חיים", שעקר תקוין ענין זה הוא על-ידי צדיק הדור, עין שם; והנה מאחר שפגם הדין אין מועיל לו תשובה, ואף-על-פי-כן יש לו תקנה, אם הוא מתחרט ומתחנן לפני המקום ברוך הוא, הנה

זֶה הוּא רַק חֶסֶד חָנָם מְלֻפְּנָיו יִתְבָּרַךְ שִׁיקְבֵּל בְּתִשׁוּבָה,
 מִי שֶׁאֵין רְאוּי לְקַבֵּל, וְזֶהוּ בְּעֵצְמוֹ תְּקוּנָו; כִּי כְּשִׁזְזוּכָה
 לְעוֹרֵר רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו - לְקַבְּלוֹ בְּתִשׁוּבָה,
 נִמְצָא, שֶׁהוּא מְעוֹרֵר וּמְגַלֶּה חֶסֶד חָדָשׁ לְגַמְרֵי, מֵהַ
 שֶׁלֹּא הָיָה מֵעוֹלָם, כִּי הַחֶסֶד אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אֵינוֹ נִתֵּן
 לְכַפֵּר לוֹ מֵאַחַר שֶׁאֵין מוֹעִילָה לוֹ תִּשׁוּבָה, כִּי מֵהַ
 שֶׁמוֹעִילָה תִּשׁוּבָה לְכָל הַחַטָּאִים הוּא רַק מִצַּד הַחֶסֶד,
 כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ח',
 סִימָן ה'): חֶסֶד אֹמֵר יִבְרָא שֶׁהוּא גּוֹמֵל חַסְדִּים וְכוּ'; כִּי
 הַחֶסֶד מְסַר נַפְשׁוֹ בְּעֵבֹר כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּבִקְשׁ שִׁיבְרָאוּ
 אֶת הָאָדָם אֶף שֶׁאֵמֶת אָמְרָה אֵל יִבְרָא, עֵינַי שָׁם; וּמֵאַחַר
 שֶׁלְּזֶה אֵין מוֹעִילָה תִּשׁוּבָה, נִמְצָא, שֶׁהַחֶסֶד אֲשֶׁר
 מֵעוֹלָם, שֶׁהוּא מְחַיֵּב שְׁתוּעִיל תִּשׁוּבָה לְכָל הַחַטָּאִים,
 אֵינוֹ מוֹעִיל לוֹ, מֵאַחַר שֶׁאָמְרוּ שֶׁאֵין מוֹעִילָה לוֹ
 תִּשׁוּבָה. וּבְאֵמֶת כֶּךָ רְאוּי לוֹ, מֵאַחַר שֶׁפָּגַם בְּהִנְקָדָה,
 וְהִנְקָדָה הִיא אֹר הַחֶסֶד, וּמֵאַחַר שֶׁפָּגַם בְּאֹר הַחֶסֶד -
 אֵין לוֹ תִּשׁוּבָה, כִּי שָׁם פָּגַם. עַל־כֵּן כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 רוֹצֵה לְרַחֵם עָלָיו, הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד חָדָשׁ, שֶׁלֹּא
 הָיָה מֵעוֹלָם, כִּי עֲתָה הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַדֵּשׁ חֶסְדּוֹ לְתַקֵּן
 וּלְמַחֵל אֶפְלוֹ עַל זֶה הָעוֹן גַּם־כֵּן, וְזֶה הוּא עֶקֶר תְּקוּנָו,
 מֵאַחַר שֶׁעֲתָה בְּהִכָּרַח נִמְשָׁךְ חֶסֶד חָדָשׁ, וְעַל־יְדִיזָה

נתקן, כי חוזר לקבל נקדה חדשה על ידי החסד
 החדש. כי הנקדה היא חסד, ומאחר שנמשך עתה חסד
 חדש, על ידי זה בעצמו מקבל אור הנקדה שהיא חסד,
 וזהו תקונו, והבן; הרי שלך לפניך, שגם על החטא
 המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה מועילה תשובה,
 וזה עקר הנסיון של הבעל עברה, שנכשל בחטא
 המגנה הזה, שבהכרח שישמע שאין לו תקנה, ואם
 יהיה חכם, וימסר את נפשו לתקן את אשר שחת, ולא
 ישמע לשום ברירה שבעולם הרוצה לרחקו, אלא
 ידביק את עצמו בעצותיו הקדושות של רבנו ז"ל, ולא
 ישמע ולא יאבה לשום מתנגד לרחקו מרבנו ז"ל
 ומתלמידיו הקדושים שבכל דור ודור, אז נכון יהיה
 לבו בטוח, שהכל יתקן בתכלית התקון; כי הוא
 יתברך אב הרחמן, ומרחם על כל בריותיו, ולכן
 בשביל הבחירה והנסיון הוא שולח לאדם רשעים
 ארורים, שיידברו על צדיקים ועל ספריהם הקדושים,
 כאלו אסור להתקרב אליהם, וכאלו אסור להסתכל
 בספרים אלו, עפרא לפומייהו, ומי שיש לו שכל
 ומרחם על עצמו, ומתבונן היטב איך הספרים האלו
 מחזקים ומחיים ומשמחים ומאמצים ומעודדים אותו,
 אינו מסתכל על שום ברירה שבעולם, וממשיך ללמד

וְלִהְיוֹת בַּסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת
 וְתִלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים, וּמְכַל שְׂכָן שְׂמוֹסֵר נִפְשׁוֹ לְהִתְקַרֵּב
 אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בְּעֶצְמוֹ, וְאֵינוֹ מְסַתְּכֵל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ
 וּמַעֲכָב שְׂבָעוּלָם, מֵאַחַר שְׂיֹדֵעַ שָׂרָק זֶה תִּקְוָתוֹ
 הַנִּצְחִית. וּמִי שְׂאִין לוֹ שֶׁכֵּל, תִּכְרַף וּמִיִּד כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ אֵיזָה
 רָשָׁע אָרוּר, טָמֵא וּמְשַׁקֵּץ וּמִתְעַב מְדַבֵּר נֶגְדַּ סְפָרִים
 קְדוּשִׁים, שְׂמַגְלִים וּמְפַרְסְמִים אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 הוּא מִתְרַחֵק וְנִמְשָׁךְ אַחֲרָיו אֵלּוֹ הַרְשָׁעִים וְקִלֵּי עוֹלָם,
 טְמֵאִים וּמְטֵמְאִים. וְכֵן מוֹבָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
 (לְקוּטִיָּה־לְכוּת, תְּפִלִּין, הֶלְכָה ד', אוֹת ד'); אֲשֶׁר הַצַּדִּיקִים
 הַגְּדוֹלִים הָאֵמֶתִּים צָרִיכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם זֶה הַדַּעַת
 הַגְּבוּהָה מְאֹד, שֶׁהִיא בְּחִינַת מַחְלָקַת דְּקֻדְשָׁה, שֶׁשְׂמֵי
 נְסִיוֹן לְאָדָם, שְׂיִצְטָרֵךְ לְשִׁמְעַ מַחְלָקַת עֲלֵיהֶם וְעַל
 סְפָרֵיהֶם, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל לְגַרְשׁ סְטָרִין אַחֲרָנִין, כִּדִּי לְקַרֵּב
 הַרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד שֶׁפָּגְמוּ בְּטַפֵּי הַמַּח, שֶׁעֲלֵיהֶם
 נֶאֱמָר (מְשִׁלֵּי ב, יט): "כֹּל בְּאֵיָהּ לֹא יִשׁוּבוּן, וְלֹא יִשְׁיִגּוּ
 אַרְחוֹת חַיִּים"; כִּי פָּגְמוּ בְּטַפֵּי הַמַּח, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 חַיִּים, וְעַל־כֵּן קָשָׁה לָהֶם לָשׁוּב לְאַרְחוֹת חַיִּים. אֲבָל
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים, וְחוֹשֵׁב מַחְשָׁבוֹת לְבִלְתִּי
 יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדַּח (שְׂמוּאֵל־ב יד, יד), וְעַל־כֵּן שׁוֹלַח לָנוּ
 צַדִּיקִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים מְאֹד, וְעַל־יְדֵי הַדַּעַת הַגְּבוּהָה

שֶׁל בְּחִינַת מַחְלָקֶת דְּקִדְשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת מְקִיפִין, עַל־
 יְדֵי זֶה דִּיקָא הֵם מְתַקְנִים וּמְחַזְיָרִים בְּתִשׁוּבָה, אֲפֹלוּ
 אֵלוּ הָרְחוּקִים, שֶׁפָּגְמוּ בְּטַפֵּי הַמַּח, כַּמּוּבָא בְּלְקוּטֵי־
 מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ה'), וְאִין הַמְרִיבָה אֶלָּא בְּשִׁבְלָךְ,
 כִּי שֶׁתִּשׁוּב מִמְּוֹת לְחַיִּים וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. כִּי לְכַאוּרָה הֵם
 יְכוּלִים לְהִתְרַחֵק עַל־יְדֵי־זֶה, עַל־יְדֵי הַמַּחְלָקֶת שֶׁבֵּין
 הַצְּדִיקִים, כִּי אִין יוֹדְעִין אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב, וְקִשָּׁה לָהֶם
 קְשִׁוֹת עַל־יְדֵי הַמַּחְלָקֶת. נִמְצָא, שֶׁיְכוּלִין, חַס וְשָׁלוֹם,
 לְהִתְרַחֵק יוֹתֵר עַל־יְדֵי הַמַּחְלָקֶת, אֲבָל בְּאַמַּת הַמַּחְלָקֶת
 דְּקִדְשָׁה הִיא דִּיקָא תְּקוּנָם; כִּי בְּאַמַּת רָאוּי לָהֶם
 לְהִרְחִיק מִלְּשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה, כִּי עַל־יָהֶם נֶאֱמַר: "כָּל
 בָּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן", אֲבָל תִּכְרַךְ כְּשֶׁמְרַגְּשִׁין זֹאת, וְרוֹאִין
 וּמְבִינִים שְׁמֵרְחִיקִים אוֹתָם, וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל שָׁם:
 וּבּוֹדָאי אֵלוּ לֹא הָיָה נִפְגָּם מַחְךָ, לֹא הָיָה נִשְׁמַע לְךָ
 הַמְרִיבוֹת שֶׁבֵּין הַצְּדִיקִים, וְאִין הַמְרִיבָה אֶלָּא בְּשִׁבְלָךְ.
 וּבְזֶה מִשְׁמִיעִין אוֹתְךָ תּוֹכְחָה עַל שֶׁפָּגַמְתָּ בְּטַפֵּי מַחְךָ,
 שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר: "כָּל בָּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם;
 נִמְצָא, שֶׁבְּזֶה בְּעֶצְמוֹ מִשְׁמִיעִין אוֹתָם תּוֹכְחָה, כִּי דִיקָא
 עַל־יְדֵי־זֶה הוּא תְּקוּנָם, כְּשֶׁרוֹאִין בְּעֶצְמָן שֶׁנִּשְׁמַע
 לְאַזְנֵיהֶם הַמַּחְלָקֶת שֶׁבֵּין הַצְּדִיקִים הַשְּׁלֵמִים, וְאִזִּי הֵם
 מְבִינִים שְׁמֵרְחִיקִין אוֹתָם מִהַקְּדִשָׁה, וְאִזִּי הֵם מִתְחִילִים

לַרְחֵם עַל עֲצָמָן, וּמִסְתַּכְּלִים בְּעֲצָמָן הֵיכֵן הֵם בְּעוֹלָם, שְׁפָגְמוּ כָּל כָּף, עַד שְׁמַרְחֻקִין אוֹתָן, וְאֲזִי הִתְרַחֲקוּת הִיא תַכְלִית הַהִתְקַרְבוּת; כִּי בְּאַמֶּת לְאַמְתָּה אֵין שׁוּם דְּבָר שֶׁיַּעֲמֹד בְּפָנַי הַתְּשׁוּבָה, וְאַף־עַל־פִּי שְׁכָתוּב: "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן" וְכוּ', וְאִתָּא בְּזִהַר, שְׂאִין מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה עַל פְּגָם טְפֵי הַמַּח, אַף־עַל־פִּיכֵן בְּאַמֶּת לְאַמְתָּה מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה. וְכַמוֹבָא בְּכָל סְפָרֵי מוֹסָר, וְכַמוֹ שֶׁשְׁמַעְתִּי מִפִּי רַבֵּנוּ ז"ל בְּפִרוּשׁ, רַק מִחֲמַת שְׁפָגָם כָּל־כָּף עַל־כֵּן הוּא צָרִיף לְהִתְנַסּוֹת וּלְהִצְטַרֵּף וְלַעֲמֹד בַּנְּסִיוֹן הַזֶּה שֶׁל הַהִתְרַחֲקוּת הַזֹּאת, דְּהֵינּוּ שֶׁיִּרְחִיקוּ אוֹתוֹ כָּל כָּף בְּכָל מִינֵי הַתְּרַחֲקוּת, דְּהֵינּוּ שְׁכוֹתְבִין עָלָיו שְׂאִין מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה וְכוּ', וְכִשְׁהוּא פְּתִי וְסָכָל, וְאֵינוּ מְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ, שְׁלֹא לְאַבֵּד אֶת עוֹלָמוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, אֲזִי מוֹצֵא פְּטוֹר לְעֲצָמוֹ לְהִתְרַחֵק מִן הַתְּשׁוּבָה, מֵאַחַר שְׁכָבָר נִכְתָּב עָלָיו, שְׂאִין מוֹעִילָה לוֹ תְּשׁוּבָה, חַס וְשָׁלוֹם, אָבֵל מִי שְׁחוֹשֵׁב בְּאַמֶּת עַל הַתְּכִלִּית שְׁלוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת עַל עֲצָמוֹ, אֲזִי אַף־עַל־פִּי שְׁרוּאָה כָּל מִינֵי הַתְּרַחֲקוּת שְׁבַע־עוֹלָם, וְאַף־עַל־פִּי שְׁכָתוּב עָלָיו שְׂאִין מוֹעִילָה לוֹ תְּשׁוּבָה, אַף־עַל־פִּיכֵן אֵין מִסְתַּכֵּל עַל זֶה כָּל־ל, אֲדַרְבָּה יֵשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת יוֹתֵר עַל עֲצָמוֹ, כִּי אַף־עַל־פִּיכֵן מַה יִּהְיֶה בְּסוּפוֹ, וּמַה יַּעֲשֶׂה לְיוֹם פְּקוּדָה? ! וּמִי

שאינו רוצה להטעות את עצמו, שלא לאבד את עולמו, חס ושלום, כל מה שמוצא ורואה שמרחקין אותו יותר, הוא מרחם על עצמו יותר, וצועק אל השם יתברך יותר ויותר מעמקא דלבא, עד ישקיף וירא השם יתברך משמים; כי באמת השם יתברך חפץ חסד הוא, ואין שום דבר שיעמד בפני התשובה, וכמו שמצינו כבר בכמה וכמה רשעים גדולים שפגמו בטפי המח וכפרו בעקר, ואף על פי כן נתקבלו בתשובה. ואזי כשזוכה לעמד בנסיון הזה, ושב בתשובה שלמה, אף על פי שנדמה לו שמרחיקין אותו, אז השם יתברך מרחם עליו, ונתקרב על ידי זה דיקא, על ידי שעמד בנסיון הזה של ההתרחקות שהצריך לשמע מחלקת מרשעים ארורים המדברים נגד ספרי הצדיק האמת ותלמידיו הקדושים, וכנגד הצדיק האמת בעצמו, והבן. וזהו בעצמו בחינת מחלקת דקדשה שיש בין הצדיקים האמתיים, אשר הרבה פעמים הסמך "דמ"ם וגנדא דיליה מתלבשים במי שמתלבשים באנשים ריקים ופוחזים, שהם מוליכים לשון הרע מצדיק אמת לצדיק אמת, וגורמים ביניהם פרודים, שעל ידי זה מתרחקים מהם כידוע מה שקורה היום בעולם, שתמיד יש בעלי מחלקת ובעלי לשון הרע שעושים

פְּרוּדִים בֵּין הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים, וּמִי סוּבֵל? רַק אֱלוֹ
 הָרְחוּקִים מִהַקְּדוּשָׁה, הַמוֹן עִם הַחֲפָצִים לָשׁוּב
 בְּתוֹבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, עִם כָּל זֹאת בְּשִׁבִיל
 הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן הַהֶכְרַח שִׁיְהִי כָכָה, שְׂיָבוֹאוּ רְשָׁעִים
 אַרְוֵרִים וַיַּעֲשׂוּ פְּרוּדִים בֵּין הַדְּבָקִים, וַיַּעֲוֹרוּ מִחֶלְקֵת
 עַל גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים. וְזֶה מִפְּלֵאֵי הַשְּׁגָחָה, אֵיךְ
 שֶׁהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְּׁגָחָה נוֹרָאָה
 וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְנוֹתֵן כַּח לְבַחֲרָה, עַד שֶׁהָרַע וְהַשְּׁקָר
 יִהְיֶה לָהֶם כַּח יוֹתֵר מִן הַטּוֹב וְהָאֱמֶת. וּבְאֵמֶת גָּנוּז בְּכָל
 זֶה סוֹד וְחֻכְמָה אֲמֵתִית; כִּי בְּאֵמֶת לְאֲמֵתָהּ, עַל-יְדֵי זוֹ
 הַדַּעַת דִּיקָא הֵם מְקַרְבִּין וּמְשִׁיבִין מִמְּוֹת לְחַיִּים אֶת אֱלוֹ
 שְׁפָגְמוֹ בְּטַפֵּי הַמַּח, אֵךְ מִי שֶׁהוּא פֹתִי וְסָכָל "כְּסוּס
 כְּפָרָד אֵין הָבִין" (תְּהֵלִים לֵב, ט), אֲזִי מִתְרַחֵק יוֹתֵר עַל-יְדֵי
 זֶה, עַל-יְדֵי שְׁרוּאָה מִחֶלְקֵת שְׁבִין הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים,
 אֲבָל מִי שֵׁישׁ לוֹ מַח בְּקִדְקָדוֹ, אֲזִי שׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת חַיִּים
 עַל-יְדֵי-זֶה שְׁשׁוֹמֵעַ הַמְּרִיבוֹת שְׁבִין הַצְּדִיקִים
 הָאֲמֵתִיִּים, כִּי רוּאָה עַל-יְדֵי-זֶה גְּדֹל הַתְּרַחֲקוּתוֹ מִהַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, שֶׁנִּתְרַחֵק כָּל-כָּף, עַד שֶׁנִּשְׁמָעוּ לְאֲזָנָיו הַמְּרִיבוֹת
 שְׁבִין הַצְּדִיקִים, וְנִזְכָּר עַל-יְדֵי-זֶה גְּדֹל הַפָּגָם שֶׁפָּגַם
 בְּטַפֵּי הַמַּח, כִּי אִם לֹא הָיָה נִפְגָּם מַחוּ, לֹא הָיָה שׁוֹמֵעַ
 הַמְּרִיבוֹת, וְאֲזִי מִתְחִיל לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ, מֵאַחַר שְׁרוּאָה

ומבין גדל התרחקותו מהקדשה, ואזי נתקרב על-ידי
 זה ודיקא; כי באמת המחלקת שבין הצדיקים
 האמתיים היא באמת רק בשביל לקרב ולהשיב את
 הרחוקים ממנות לחיים וכו', כמו שאמר רבנו ז"ל
 (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ה'): ואין המריבה אלא
 בשבילה, כדי שתשוב ממנות לחיים וכו', עין שם; ועל-
 כן ראה, אהובי, בני, מה לפניה, אף שכבר נכשלת
 בחטא המגנה הזה של פגם הברית - הוצאת זרע
 לבטלה, שהיא החטא הכי חמור בעולם, כי הוא רוצח
 נפשות בננו ובנותיו, עם כל זאת עקר תשובתך היא
 על-ידי שתתקרב אל הצדיק האמת שהוא יכול לקרב
 גם אותך אל הקדוש-ברוך-הוא, ולהמשיך עליך אור
 וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו. אך ההכרח לך
 שתשמע מחלקת ומריבות בשביל הבחירה והנסיון,
 ואם תרחם על עצמך, ותדע אשר רק הצדיק האמת
 מבין אותך, והוא השאיר אחריו ברכה - ספרים
 קדושים המגלים אמתת מציאותו יתברך בגלוי נפלא
 מאד, ודיקא על ידם אפה יכול לחזור בתשובה שלמה
 - אם תתחזק במסירות נפש הכי גדולה, להשאיר אצל
 הצדיק האמת, וללמד ולהגות בספריו הקדושים. אז
 בודאי ישוב הקדוש-ברוך-הוא וירחם עליך, ותזכה

לְתַקוּן נִצְחִי, אֲבָל אִם תִּתְּפֹתָה וְתִלְךָ אַחַר אֱלֹהֵי הָרְשָׁעִים
הָאֲרוּרִים, שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, שְׂדִיִן יְהוּדָאִין, מְסֻטְרָא
דְּעַרְב־רַב, הַחֹלְקִים עַל הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וּמִתְלוֹצְצִים
מִסְפָּרֵי הַקְּדוֹשִׁים, אֲזִי אַתָּה אָבוּד מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת,
רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. עַל־כֵּן רְאֵה מָה לְפָנֶיךָ, אֱהוּבִי, בְּנִי, אִם
אַתָּה רוֹצֵה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֶל תִּתְּבַלְּבַל מִשׁוּם
בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, וְתִחְזִיק אֶת עֲצָמְךָ בְּהַצְּדִיק הָאֱמֶת
וּבְסִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים, וְאִזּוּ וְשָׁב וּרְפָא לָךְ, וְהַקְּדוֹש־בְּרוּךְ־
הוּא יִקְבַּל אֶת תִּשׁוּבָתְךָ, וְהֵבֵן לְמַעֲשֶׂה.

תהלים

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֱהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ
ז"ל (לקוטי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עג): מִי שְׁרוּצָה
לְזָכוֹת לְתִשׁוּבָה, יִהְיֶה רָגִיל בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, כִּי אַמִּירַת
תְּהִלִּים מְסַגֵּל לְתִשׁוּבָה, כִּי יֵשׁ נו"ן שְׁעָרֵי תִשׁוּבָה וּמ"ט
שְׁעָרִים יְכוּל כָּל אָדָם לְכַנֵּס בָּהֶם וּלְהַשְׁיֵגָם, אֶךְ שְׁעַר
הַחֲמִשִּׁים הוּא בְּחִינַת הַתִּשׁוּבָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּעֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל, כִּי גַם אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְצִינּוֹ בְּחִינַת
תִּשׁוּבָה, כְּמוֹ שְׁכַת־טוֹב (מְלָאכֵי ג, ז): "שׁוּבוּ אֵלַי וְאֶתִּיבָה"

אֲלֵיכֶם", וְאֵלֹהֵי הַמַּטְט שֶׁעָרִי תְּשׁוּבָה, הֵם בְּחִינַת מַטְט
 אוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּשִׁמּוֹת שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבֻטֵי יְהוָה, כִּי כָל שֶׁעַר
 וְשֶׁעַר יֵשׁ לוֹ אוֹת מִמַּטְט אוֹתִיּוֹת הַשְּׁבֻטִים, וְהֵנָּה הַכֹּל
 חֲפָצִים לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן לָאוּ כָּל אָדָם
 זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כִּי יֵשׁ אֶחָד שְׂאִין לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת
 כָּלֵל לַתְּשׁוּבָה, וְאַפְלוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לַתְּשׁוּבָה,
 אֵינּוּ זוֹכֶה לְהִגִּיעַ אֶל הָאוֹת וְהַשֶּׁעַר שֶׁל תְּשׁוּבָה הַשִּׁיךְ
 לוֹ; וְאַפְלוּ אִם מִגִּיעַ לְשֵׁם, יָכוֹל לְהִיּוֹת שֶׁהַשֶּׁעַר שֶׁל
 תְּשׁוּבָה סָגוּר, וּמִחֲמַת כָּל זֶה אֵין הָאָדָם זוֹכֶה לַתְּשׁוּבָה,
 וְעַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים אֲפְלוּ מִי שְׂאִין לוֹ שׁוֹם
 הַתְּעוֹרְרוֹת לַתְּשׁוּבָה, הוּא מִתְעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה,
 וְגַם זוֹכֶה עַל-יְדֵי תְּהִלִּים לְהִגִּיעַ אֶל הַשֶּׁעַר וְהָאוֹת הַשִּׁיךְ
 לוֹ וְלִפְתַּח הַשֶּׁעַר, נִמְצָא, שֶׁזוֹכֶה עַל-יְדֵי תְּהִלִּים לַעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה. וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוּאֵל ב, כג, א): "וַיִּנָּאֵם הַגָּבֵר הַקָּדוֹם
 עַל", וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה (מוֹעֵד קָטָן טז:),
 שֶׁהַקָּדוֹם עָלָה שֶׁל תְּשׁוּבָה, "וַיִּנָּעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל"
 (שם), כִּי עַל-יְדֵי בְּחִינַת "נָעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל", דִּהְיִינוּ
 סֹפֵר תְּהִלִּים שְׁיָסֵד, עַל-יְדֵי-זֶה הַקָּדוֹם עָלָה שֶׁל תְּשׁוּבָה.
 כִּי עַל-יְדֵי תְּהִלִּים זוֹכִין לַתְּשׁוּבָה כַּנִּלְלוֹ. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרֹנָם לְבָרְכָה (עֲבוּדָה זָרָה ד:): 'לֹא הָיָה דָּוִד
 רְאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, אֲלָא כִּדִּי לְהוֹרוֹת תְּשׁוּבָה לְיַחֲיִיד'

וְכוּ'; נִמְצָא שֶׁעֲקָר הוֹרֵאת הַתְּשׁוּבָה עַל־יְדֵי דָוִד הַמֶּלֶךְ.
 וְעֲקָר הַתְּשׁוּבָה שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הִיא סֵפֶר תְּהִלִּים,
 שֶׁאָמְרוּ בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וּבְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, עַד
 שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּפִי מֵה שֶׁהוּא יָכוֹל לְמַצָּא אֶת עֲצָמוֹ
 בְּתוֹךְ סֵפֶר תְּהִלִּים וְלִזְכוֹת לְתְּשׁוּבָה עַל־יְדֵי אַמִּירַת
 תְּהִלִּים כַּנִּ"ל. וְעֲקָר הַזִּדְכּוֹת שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבִטֵי יָה,
 שֶׁהֵם מ"ט אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינּוֹת מ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה,
 הָיָה בְּמִצְרַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִצַּר הַגְּרוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 תְּשׁוּבָה עֲלֵאָה (כְּמוֹבֵא בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ז"ל, וְעֵינ שֶׁם וְהֵבֵן הַיֵּטֵב);
 וְעַל־כֵּן אַחַר שֶׁנִּזְדַּכְּכוּ שָׁם בְּמִצְרַיִם, וְזָכוּ לְצֵאת מִשָּׁם,
 סָפְרוּ מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד מ"ט שְׁעָרֵי
 תְּשׁוּבָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת מ"ט אוֹתִיּוֹת הַנִּ"ל, וּבִיּוֹם
 הַחֲמִשִּׁים, אָז: "וַיֵּרֶד ה' עַל הַר סִינַי" (שְׁמוֹת יט, כ), זֶה
 בְּחִינַת: "וְאֶתְשׁוּבָה אֲלֵיכֶם", בְּחִינַת הַתְּשׁוּבָה שֶׁל הַשָּׁם
 יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל, בְּחִינַת שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים כַּנִּ"ל.
 וְזֶהוּ (שָׁם א, א): "וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
 מִצְרַיִמָּה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ [בְּאוֹ] - סוֹפֵי תְּבוֹת
 הֵם אוֹתִיּוֹת תְּהִלִּים ל'י"ם וְאוֹתִיּוֹת תְּשׁוּבָה, כִּי עַל־יְדֵי
 תְּהִלִּים זוֹכִין לְתְּשׁוּבָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה וְכוּ', כִּי מ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה הֵם בְּחִינַת
 מ"ט אוֹתִיּוֹת שֵׁשׁ בְּשְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה

לְהִזְדַּכֵּךְ שָׁם כַּנְּ"ל : וְזֶה שְׁאָנוּ רוֹאִין, שְׁבִימֵי תְּשׁוּבָה
 דִּהְיִנוּ בְּאֵלּוּל וְעִשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה כָּל יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִין
 אֲז בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, כִּי אַמִּירַת תְּהִלִּים מְסַגֵּלַת
 לְתְּשׁוּבָה כַּנְּ"ל ; וְעַל־כֵּן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד לְעֵסֶק
 תָּמִיד בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, כִּי תְּהִלִּים הֵם הַתְּעוֹרְרוֹת
 גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁרֵי שִׁיאֲחִז בּוֹ. וְלָכֵן
 רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵה לְפָנֶיךָ, אֵילוֹ סוּדוֹת גְּדוֹלִים גְּלָה
 לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל מִמַּעַלַת אַמִּירַת תְּהִלִּים, עַד שְׁמִסְגָּל
 לְתְּשׁוּבָה, וְזוֹכָה לְהַכְּנִס אֶל הַשַּׁעַר הַשֵּׁנִי אֵלָיו. וְכֵן
 הִרְבָּה רַבְּנוּ ז"ל לְדַבֵּר תָּמִיד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעֵנִין
 מַעַלַת אַמִּירַת תְּהִלִּים, וּפְעַם אַחַת דִּבֶּר עִם אֶחָד וְאָמַר
 לוֹ, שְׁעַקֵּר אַמִּירַת תְּהִלִּים לוֹמַר כָּל מְזֻמְרֵי הַתְּהִלִּים עַל
 עֲצָמוֹ, לְמַצָּא אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ כָּל מְזֻמּוֹר וּמְזֻמּוֹר. וְשָׂאֵל
 אֵיךְ ? וּפָרַשׁ לוֹ רַבְּנוּ ז"ל קֶצֶת ; כִּי כָּל הַמְּלַחְמוֹת שְׁבִקְשׁ
 דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, שִׁי־צִילָהּוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מֵהֶם,
 הַכֹּל צְרִיכִין לְפָרֵשׁ לְעֲצָמוֹ עַל מְלַחְמַת הַיֵּצֵר הָרָע
 וְחִילוֹתָיו, וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה בְּשָׂאֵר הַמְּזֻמְרִים. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ :
 אֵיךְ יִפָּרֵשׁ לְעֲצָמוֹ הַפְּסוּקִים שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו
 הַשָּׁלוֹם, מְשַׁבַּח אֶת עֲצָמוֹ, כְּגוֹן : "שְׁמָרָה נַפְשִׁי כִּי
 חָסִיד אָנִי" (תְּהִלִּים פו, א), וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה. הַשִּׁיב לוֹ : גַּם זֶה
 צְרִיכִין לְפָרֵשׁ עַל עֲצָמוֹ, כִּי צְרִיכִין לָדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף

זְכוּת וְלִמְצָא בְּעֶצְמוֹ אֵיזוֹ זְכוּת וּנְקֻדָּה טוֹבָה, אֲשֶׁר
 בְּבַחֲיַנֵּת הַנְּקֻדָּה טוֹבָה הַזֹּאת הוּא בְּחִינַת חֲסִיד,
 וְכִיּוֹצֵא. וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל: הֲלֹא אֵצֶל יְהוֹשֻׁפֵט כְּתִיב
 (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב יז, ו): "וַיִּגְבֶּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'", שֶׁבְּדַרְכֵי ה'
 וְעִבְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ הַגְּבִיּה לְבוֹ קָצַת, עוֹד אָמַר לוֹ רַבְּנוּ
 ז"ל: הֲלֹא בַּבֶּקֶר אָנוּ אוֹמְרִים בְּתַחֲלָה: 'מָה אָנוּ מֵה
 חַיֵּינוּ וְכוּ', וְאָנוּ מִקְטִינִים עֲצִמְנוּ מְאֹד, וְאַחַר כֵּן אָנוּ
 אוֹמְרִים: 'אֲבָל אֲנַחְנוּ עִמָּךְ בְּנֵי בְרִיתְךָ וְכוּ', שֶׁאַחַר כֵּן
 אָנוּ מְחַזְּקִים עֲצִמְנוּ וּמְרִימִים אֶת עֲצִמְנוּ, וְאָנוּ מְסַפְּרִים
 אֶת גְּדֻלָּתְנוּ וּמְתַפְּאֲרִים שֶׁאֲנַחְנוּ עִמּוֹ בְּנֵי בְרִיתוֹ זֶרַע
 אֲבָרָהִם, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב וְכוּ', כִּי כֵן צָרִיכִין לְהִתְנַהֵג
 בְּעִבְדוֹת הַשֵּׁם. וּפְעַם אַחַת דִּבֶּר רַבְּנוּ ז"ל (שִׂיחוֹת הַר"ן,
 סִימָן צח) מְעַנֵּן מְעַלֵּת אֲמִירַת תְּהִלִּים, וְאָמַר שֶׁהִיא
 מְעַלָּה גְּדוּלָּה מְאֹד לְהִיּוֹת רָגִיל בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים. וּבַעֲת
 שֶׁאוֹמֵר תְּהִלִּים, יִכּוֹן כְּאִלוֹ אֲמָרָם דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּעֶצְמוֹ,
 כִּי הוּא אֲמָרָם בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ, וְהַרוּח־הַקֹּדֶשׁ מְנַחֵת בְּתוֹךְ
 הַתְּבוּת. וְכִשְׁאֲמָרָם הוּא מְעוֹרֵר בְּרוּחַ פִּיּוֹ אֶת הַרוּח־
 הַקֹּדֶשׁ, עַד שֶׁנִּחְשָׁב כְּאִלוֹ אֲמָרָם דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו
 הַשָּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, וְהוּא מְסַגֵּל מְאֹד לְרַפָּא הַחוֹלָה לְהִיּוֹת
 לוֹ בְּטָחוֹן רַק עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל־יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים
 יוֹשִׁיעוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהַבְּטָחוֹן הוּא בְּחִינַת מְשַׁעֲנֵת,

כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם נִשְׁעַן עַל הַמָּטָה, כֵּן הוּא נִשְׁעַן עַל
הַבֶּטֶחֶן, שְׁבוּטֵחַ שְׁיוֹשִׁיעוֹ ה', כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד (תהלים
יח, יט): "וַיְהִי ה' לְמִשְׁעַן לִי", וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַפָּא
הַחֹלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כא, יט): "אִם יָקוּם וְהִתְהַלֵּךְ
בַּחוּץ עַל מִשְׁעַנְתּוֹ וְנָקָה", וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה יא, א):
"וַיֵּצֵא חֹטֵר מִגִּזְעֵי יִשְׂרָאֵל הַנֶּאֱמָר עַל מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא דָּוִד,
בְּחִינַת (איכה ד, כח): "רוּחַ אֲפִנּוֹ מְשִׁיחַ ה'", וּפְעַם אַחַת
הָרַבָּה רַבְּנוֹ ז"ל לְדַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים,
מִמַּעַלְתֵי אַמִּירַת תְּהִלִּים וּשְׂאָר תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, שֶׁאָדָם
אוֹמֵר, אֲשֶׁר צָרִיךְ לְרְאוֹת שְׂמִימָצָא אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ כָּל
מְזֻמּוֹרֵי תְּהִלִּים וּבְתוֹךְ כָּל הַתְּחִנוֹת וּבִקְשׁוֹת וּסְלִיחוֹת
וְכִיּוֹצֵא בְּפִשְׁטוֹת בְּלֵי חֲכָמוֹת, אֲזִי בְּנִקְלָל יְכוּלִין לְמַצֵּא
אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ כָּל הַתְּחִנוֹת וּבִקְשׁוֹת וּבְפִרְטֵי בְּתֵהֱלִים,
שֶׁנֶּאֱמָר בְּשִׁבִיל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, בְּשִׁבִיל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
בְּפִרְטֵי, וְכָל אָדָם כָּל מְלַחְמוֹת הַיֵּצֵר שֵׁשׁ עָלָיו, וְכָל מֵה
שֶׁנֶּעֱשָׂה עִמּוֹ, הַכֹּל מִבְּאֵר וּמִפְרֵשׁ בְּתֵהֱלִים; כִּי עֲקָרוֹ
נֶאֱמָר עַל מְלַחְמוֹת הַיֵּצֵר הָרַע וְחִילוֹתָיו, שֶׁהֵם עֲקָר
הָאוֹיְבִים וְהַשׁוֹנְאִים שֶׁל הָאָדָם, שְׁרוּצִים לְמַנְעוֹ מִדְּרֹךְ
הַחַיִּים, וְלְהוֹרִידוֹ לְשָׂאוֹל תְּחִתָּיוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אִם לֹא
יִשְׁמַר עֲצָמוֹ מֵהֶם. וְרַק עַל עֲנִיִן מְלַחְמָה זֹאת נִתְיַסַּד כָּל
סֵפֶר תְּהִלִּים; כִּי עֲקָר כָּלֵל וְשֶׁרֶשׁ וַיִּסּוּד שֶׁל כָּל הָעֲצוֹת

לְהִתְקַרֵּב לַיהוָה יִתְבַּרַךְ, הוּא רַק אֲמִירַת תְּהִלִּים וּשְׁאֵר
 תַּחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת וְהִתְבוּדוֹת, לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ בֵּינוֹ לְבֵין
 קוֹנוֹ, לְבִקֵּשׁ מִלְּפָנָיו, שְׂיִקְרָבֵהוּ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְרַק
 עַל־יְדִי־זֶה זֹכִיךְ לְנִצְחַת הַמְּלַחְמָה, אִם יִהְיֶה חֲזַק וְאֲמִיץ
 מְאֹד, תָּמִיד לְהַעֲתִיר וּלְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנֵי הַשֵּׁם
 יִתְבַּרַךְ, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, אֲזִי בּוֹדֵאִי יִנְצַח הַמְּלַחְמָה,
 אֲשֶׁרִי לוֹ! כִּי הִבְנֹו מִדְּבַרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וּבְפָרֵט אִם יִזְכֶּה
 הָאָדָם לֹאמַר בְּכָל יוֹם הָעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים, שְׁהֵם
 תְּקוּן הַכֶּלֶלִי, בּוֹדֵאִי יִזְכֶּה עַל יָדָם לְתְקוּן הַבְּרִית. כִּי
 רַבְּנוֹ ז"ל גָּלָה לֹאמַר אֶת הָעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים בְּשִׁבְלֵי
 פְּגָם הַבְּרִית, וְהִבְטִיחַ עִם עֲדִים נְאֻמָּנִים, שְׁמִי שְׂיִבֵּא אֶל
 צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וַיֹּאמֶר שָׁם אֱלוֹ הָעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרִים
 הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכֶּלֶלִי', אֲפֹלוֹ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאִיו
 וּפְשָׁעָיו, יוֹצִיאוּ מִהַשָּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתָּיו. וְעַל־כֵּן
 אֲשֶׁרִי מִי שְׂאוֹמֵר בְּכָל יוֹם אֶת אֱלוֹ הָעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי
 תְהִלִּים, שְׁהֵם: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ',
 ק"ה, קל"ז, ק"נ; אֲשֶׁר הֵם תְּקוּן גָּמוֹר לְכָל מִינֵי פְּגָם
 הַבְּרִית שְׂפָעוּלָם, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת עַל־
 כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיָּיו אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל, וְאוֹמֵר
 שָׁם אֶת אֱלוֹ הָעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים, אֲזִי מִבְּטָח מִפִּי
 רַבְּנוֹ ז"ל, שְׂיַעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה בָּעוֹלָם הַבָּא, וַיִּתְקַנּוּ בְּתְקוּן

נִצְחִי ; אֲשֶׁר־י מִי שְׂאִינוּ מִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל , אֲלֹא
מִכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ וּבֹרַח בְּכָל יוֹם אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ בְּאֲמִירַת
תְּהִלָּים , תְּחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת , וְדוּיִים וּפְיוּסִים , וְשׁוֹפֵךְ נַפְשׁוֹ
אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ עִם הַמְזֻמְוִרֵי תְּהִלָּים . וְכֵן מְדַבֵּר הַרְבֵּה
אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּה , אֲשֶׁר רַק זֶה יִצְיִלוֹ
מִהַשְׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו שֶׁנִּפְל אֱלֹיו , וּבִפְרֹט עַל־יְדֵי
רְבוּי חֲטָאֵיו וּפְשָׁעָיו , אֲשֶׁר חָטָא בְּהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה ,
אֲשֶׁר חָטָא זֶה מֵעַלִּים וּמִסְתִּיר מִן הָאָדָם אֶת כָּל הָאוֹרוֹת
הָעֲלִיוֹנִים , כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהוֹרִיד אֶת הַהַעֲלָמוֹת
וְהַכְּסוּיִים , אֲלֹא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְאֲמִירַת
תְּהִלָּים , כִּי אֶף־עַל־פִּי שֶׁנִּמְצָאוֹת כַּמָּה עֲצוֹת טוֹבוֹת
בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל , שֶׁהֵם מְלָאִים עֲצוֹת לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ , אֶף־עַל־פִּי־כֵן קָשָׁה לְאָדָם לְקַיֵּם הָעֲצָה בְּעֲצָמָה ,
עַל־כֵּן הָעֵקֶר הוּא תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת , יִהְיֶה אִיךְ
שְׂיִהְיֶה , עַל־כָּל־פָּנִים יִדְבֵּר בְּפִיו בְּאִיזוֹ בְּחִינָה שֶׁהִיא ,
וַיִּבְקֹשׁ מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד , שְׂיִוְצִיאוֹ מִחֲשָׁךְ לְאוֹר ,
וַיַּחֲזִירָהוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת . וְאֵל יִתֵּן דְּמֵי לוֹ עַד
שְׂיַעֲנֶהוּ , וְאֶף־עַל־פִּי שֶׁהוּא קוֹרֵא וְצוֹעֵק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
זֶה זְמַן רַב מְאֹד , וְעַד־כֵּן הוּא רַחוּק מְאֹד מְאֹד , אֶף־עַל־
פִּי־כֵן אִם יִהְיֶה חֲזָק וְאֲמִיץ בְּתִפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת , בּוֹדֵאֵי
סוּף כָּל סוּף יַעֲנֶהוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ , וַיִּקְרְבוּ לְעַבּוֹדָתוֹ

בְּאַמֶּת, בְּיָדַי בְּלִי סֶפֶק. רַק חֲזַק וְאַמֵּץ! וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרָכוֹת לב), שֶׁתְּפִלָּה צְרִיכָה חֲזוּקָה,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים כז, יד): "קְוֵה אֶל ה' חֲזַק וַיֵּאמֶץ לְבָבְךָ
 וְקוֹה אֶל ה'", וּפִרְשׁ רַש"י: וְאִם לֹא תִתְקַבֵּל תְּפִלָּתְךָ -
 חֲזֹר וְקוֹה וְכֵן לְעוֹלָם, עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מִשָּׁמַיִם. וְכִבֵּר
 מִבְּאֵר זֹאת בְּדִבְרֵינוּ כַּמָּה פְּעָמִים, אֶף צְרִיכִין לְכַפֵּל
 וּלְשָׁנוֹת זֹאת וּלְהַזְכִּיר זֹאת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כִּי יֵשׁ כַּמָּה
 וְכַמָּה מִיַּי חֲלִישוֹת וּבְלִבוֹלִים עַל זֶה בְּלִי שְׁעוֹר, אֲשֶׁר
 אֵין הַפֶּה יְכוּל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחַשֵּׁב, עַל־כֵּן צְרִיכִין לְחֲזֹר
 עַל זֹאת אֲלֵפֵי פְּעָמִים, כְּדֵי שֶׁיִּתְחַזַּק וַיִּתְאַמֵּץ לְעַמֵּד עַל
 עַמְדוֹ, לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד,
 שֶׁיִּקְרָבֵהוּ לְעַבֹדְתוֹ, יִהְיֶה אִיךָ שֶׁיִּהְיֶה נִשְׂא לְבַבְנוּ אֶל
 כַּפִּים, אֶל אֵל בְּשָׁמַיִם, כִּי לֹא יִטֵּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ וְנִחַלְתּוֹ
 לֹא יַעֲזֹב" (איכה ג, מא); כִּי בְּאַמֶּת כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא
 כְּחֲלוֹם יַעוֹף, כִּי הֵנָּה יוֹם וְהֵנָּה לַיְלָה, הֵנָּה שָׁבוּעַ וְהֵנָּה
 חֹדֶשׁ וְהֵנָּה שָׁנָה, וְהַכֹּל פּוֹרֵחַ. וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה
 לְחַטֵּף בְּחֲלוֹם שֶׁל הֶבְלִי עוֹלָם הַזֶּה בְּכָל יוֹם אֲמִירַת
 תְּהִלִּים, וְזֶה מֵה שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרָכוֹת נו:):
 הָרוּאָה סֵפֶר תְּהִלִּים בְּחֲלוֹם - יִצְפֶּה לְחִסְדוֹת; וְהוּא
 רִמָּז לְהַנ"ל; אִם בְּחֲלוֹם יַעוֹף שֶׁל הֶבְלִי עוֹלָם יִרְבֶּה
 בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים, יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְחִסְדוֹת. וְצְרִיכִין לְקַבֵּל

עַל עֲצֻמוֹ קְבִיעוֹת חֲזָקָה לֹא מֵרֵאשִׁית יוֹם תְּהִלָּתוֹ, וְלִסְלֵק
 אֶת דַּעְתוֹ וְחֲכָמְתוֹ לְגַמְרֵי, כִּי דִיָּקָא עַל-יַדֵּי אַמְיַרְת
 תְּהִלָּתוֹ יַעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נְסִים וְנִפְלְאוֹת;
 אֲשֶׁר־מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצֻמוֹ בְּזָה הָעוֹלָם כֹּלֵל,
 אֵלָּא הוּא חֲזָק בְּכָל יוֹם בְּאַמְיַרְת תְּהִלָּתוֹ, תְּפִלוֹת
 וּבִקְשׁוֹת, וְאִזְנֵי נִכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ, שְׂמִיחַ לֹא הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו; אֲשֶׁר־לֹא בְּזָה וְאֲשֶׁר־לֹא
 בְּבֹא!

תמימות

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֲהוּבֵי, בְּנֵי, שְׂאִין עוֹד מִדְּרָגָה בְּעוֹלָם
 שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלָיָה כְּמוֹ מִדַּת הַתְּמִימוֹת,
 וְכָכָל שְׂאָדָם עוֹלָה לְמִדְּרָגָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה, עֵקֶר
 הַשְּׂלֵמוֹת - שְׂשִׁילִיךְ אֶת חֲכָמְתוֹ וּבִינָתוֹ וְשִׁכְלוֹ לְגַמְרֵי,
 כְּאֵלֹהֵי אֵין לֹא שׁוֹם שְׂכָל, לֹא חֲכָמָה, לֹא בִינָה, לֹא דַעַת,
 אֵלָּא יַעֲשֶׂה עֲצֻמוֹ כְּלֹא, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (חֲלִין ה:): עַל הַפְּסוּק (תְּהִלָּתוֹ לֹא, ז): "אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ
 ה'" - אֵלֹהֵי בְּנֵי-אָדָם שְׂעֲרָמִים בְּדַעַת כְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן
 וְעוֹשִׂים עֲצָמָם כְּבְהֵמָה (עֵין שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן טו); כִּי עֵקֶר

הַשְּׁלֵמוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא רַק לְדַעַת שְׂאִין
יּוֹדְעִים כְּלוּם, וְלִבְטֹל אֶת שְׂכָלוֹ לְגַמְרִי, וְדִיקָא עַל-יַדֵּי
זֶה יְכוּלִים לְעֵלוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה, וְכָל גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי
הַצְּדִיקִים לֹא זָכוּ לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגָּתָם, אֲלָא עַל-יַדֵּי
שְׁהַשְּׁלִיכוֹ אֶת חֲכָמָתָם. וְאַפְלוֹ שְׁהַגִּיעוּ כְּבָר אֶל חֲכָמָה
אַמְתִּית, דְּבִקּוֹת הַבוּרָא, אַף-עַל-פִּי-כֵן הַשְּׁלִיכוֹ אֶת
שְׂכָלָם וְהַשְּׁגָתָם לְגַמְרִי, וְכֹךְ עָלוּ תָמִיד מִמְּדֻרְגָה
לְמַדְרַגָה; כִּי בְּאַמְתָּת אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג הַשְּׁגוֹת אֱלֹקוֹת,
אֲלָא כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ, וְאִז כְּשֶׁמְחִזִּיק אֶת
עַצְמוֹ לְאִינוֹ יוֹדֵעַ, יֵשׁ לוֹ כְּלֵי קַבּוּל לְקַבֵּל בּוֹ אֹר וְזִיו
וְחַיּוֹת וְדְבִקּוֹת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְעוֹלָה בְּכָל פַּעַם
מֵעֵלָה מֵעֵלָה, לֹא-כֵן אִם אָדָם מְחִזִּיק אֶת עַצְמוֹ לְבַעַל
הַשְּׁגָה אוֹ לְבַעַל מְדֻרְגָה, עַדִּין לֹא הִתְחִיל לְהַכְנִיס אֶל
הַקְּדוּשָׁה. וְרַבְּנוֹ ז"ל דִּבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַרְבֵּה מְאֹד
מִזֶּה שְׂאָדָם צָרִיךְ לְדַעַת בְּכָל פַּעַם שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ כְּלוּם,
וְכָכֵל שְׂיִכְנִיס בְּעַצְמוֹ יְדִיעָה זֹה, שְׂאִינוֹ יוֹדֵעַ כְּלוּם, וְדַאי
יִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הִתְחַלָּה חֲדָשָׁה, וְיִרְצֶה
לְעֵלוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה, כִּי בְּרַגַּע שְׂאָדָם חוֹשֵׁב שְׂכָבֵר
הַגִּיעַ לְאִיזוֹ דְרַגָּה, אֲזִי הוּא עוֹצֵר בְּדֻרְגָה זֹה, וְאַחֵר כֹּךְ
נוֹפֵל בְּחֲכָמוֹת, וְהַחֲכָמוֹת עוֹקְרוֹת אוֹתוֹ מִשְׁנֵי
הָעוֹלָמוֹת, כִּי הַחֲכָמוֹת מְפִילוֹת אֶת הָאָדָם, כִּי עֵקֶר כָּל

הנפילות הם על־ידי חַכְמוֹת, כִּי כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר חַכְמָתוֹ, יָכוֹל לָבוֹא לְיַדֵּי רָעוֹת גְּדוֹלוֹת (עֵינִי לְקוֹטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב), כִּי הַחֲכָמָה מַטְעָה אוֹתוֹ מִחֲכָמָה לְחֲכָמָה וּמִחֲכָמָה לְחֲכָמָה, עַד שֶׁנִּלְכָּד וְנִטְעָה בְּחֲכָמַת עֲצָמוֹ, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּמִשְׁגַּע מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְיָכוֹל לָבוֹא עַל־יַדֵּי־זֶה לְכַפִּירוֹת גְּמוּרוֹת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, לְכַפֵּר בַּמֶּלֶךְ וּבַשָּׂרִי, הֵינּוּ לְכַפֵּר בְּמִלְכוֹ שֶׁל עוֹלָם וּבְכָל הַצְּדִיקֵי אָמֶת, וְכָל הָעוֹלָם נַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ כְּלֵא, וּמִתְלוֹצֵץ מִכָּל הָעוֹלָם, כְּאֵלוֹ כָּל הָעוֹלָם בְּטָעוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, וְנַעֲשֶׂה עַל־יַדֵּי־זֶה יְרוּד וְשָׁפֵל וּבְזוּי מְאֹד בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כְּמוֹבָא (בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ט', מִחֲכָם וְתָם); וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת שֶׁהַצְּדִיקִים זוֹכִים לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ, הִיא רַק עַל־יַד מִדַּת הַתְּמִימוֹת, שֶׁעוֹלָיִם תָּמִיד מַעֲלָה מַעֲלָה, עַד שֶׁמַּגִּיעִים אֶל הַשָּׁגוֹת גְּדוֹלוֹת, זֶהוּ רַק כְּשֶׁמְסַלְּקִים אֶת חַכְמָתָם וְשִׁכְלָם לְגַמְרֵי, וְעַל־כֵּן מִדַּת הַתְּמִימוֹת הִיא מְדָה הַכִּי יִקְרָה וְעֲלִיוְנָה אֲפֹלוֹ לְגְדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים. וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מִי שֶׁחָטָא וְנִכְשַׁל בְּכָל הַחֲטָאִים וְעוֹנוֹנוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וּבִפְרָט בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, הוּא מִכָּרַח לְהַשְׁלִיךְ אֶת חַכְמָתוֹ הַמְּדָמָה, וְלַעֲבֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בַּתְּמִימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת, וְלַחֲזֹר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, בְּלִי

שוֹם חֲכָמוֹת כָּלָל; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלָל מִי שֶׁחָטָא בְּאִיזָה
 חָטָא, נֶעֱשֶׂה חֲכָם בְּעֵינַי עֲצָמוֹ, וְזֶה אֲשֶׁר עוֹקְרוֹ לְגַמְרִי,
 כִּי נִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֵין לוֹ שוֹם תְּקוּהָ כְּבָר לְתַקֵּן אֶת
 מַעֲשָׂיו, וּכְאִלוֹ לְעוֹלָם לֹא יִחְזַר לְמָה שֶׁהָיָה, וְזֶה הוֹרֵס
 לוֹ אֶת כָּל הַתְּקוּהָ, עַד שֶׁנוֹפֵל בְּדַכָּאוֹן וּבִיאֹוֶשׁ,
 וּמִתְיַאֲשֵׁר לְגַמְרִי מִלְּחִזֹּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְעַל־כֵּן כָּל מִי
 שְׁרוּצָה לְחִזֹּר בְּתִשׁוּבָה, הֵהָכֵרַח לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִדַּת
 הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת, וּלְסַלֵּק אֶת חֲכָמְתוֹ הַמְּדָמָה,
 וַיֵּדַע שֶׁאֵין יוֹדְעִים כָּלָל, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ,
 וְלַגְדֹּלְתוֹ אֵין חֶקֶר (תְּהִלִּים קמ"ג), וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כָּל
 כָּף גָּדוֹל, שֶׁאֶפְלוֹ מִי שֶׁהִרְבָּה לְחָטָא וּלְפָשַׁע יָמִים
 וְשָׁנִים, גַּם עָלָיו יֵשׁ עֲדִין רַחֲמָנוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, אֲבָל
 לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגָה זוֹ, צָרִיכִים לְסַלֵּק אֶת הַחֲכָמוֹת
 לְגַמְרִי, כִּי חֲכָמוֹת הָאָדָם מְפִילוֹת אוֹתוֹ לְגַמְרִי,
 וְעוֹקְרוֹת אוֹתוֹ מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. וְעַל־כֵּן הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ
 ז"ל מְאֹד מְאֹד לְבוֹרַח מִכָּל מִינֵי חֲכָמוֹת שֶׁל הֶבֶל, שֶׁלֹּא
 נַעֲיִן בְּסַפְרֵי מַחְקָרִים, אֲשֶׁר מְלֵאִים כְּפִירוֹת
 וְאַפִּיקוֹרְסוֹת וְחֲכָמוֹת שֶׁל הֶבֶל וּסְבָרוֹת שֶׁל מֶה בְּכָף,
 אֲשֶׁר הֵם הוֹרְסִים אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וְעוֹקְרִים אוֹתוֹ
 מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. וְלָכֵן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, מֵאַחַר
 שֶׁעָבַר עָלַיךְ בְּחַיֶּיךָ כְּבָר מֶה שֶׁעָבַר, שֶׁחָטָאתָ, עֹוִיתָ

וּפְשַׁעַת נִגְדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכֹל מִיַּי חַטָּאִים שְׂבָעוּלָם, וּבְפָרֵט
 בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׂמִכְנִים
 חֲכָמוֹת שֶׁל הֶבֶל בְּאָדָם, וּמַעַקְגָם אֶת מַחוּ וְדַעְתּוֹ, עַד
 שְׂנִכְנָסִים בּוֹ סִפְקוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים אֲחֲרָיו יִתְבָּרַךְ,
 רְאֵה לְהַשְׁלִיךְ אֶת חֲכָמְתְךָ הַמְדַמָּה לְגַמְרִי, וְתִדַּע שְׂאִין
 יוֹדְעִים כָּלֵל, וְדִיקָא עַל־יְדִיזָה תִּזְכָּה לְתַקֵּן כָּל מַה
 שְׁקָלְקֵלְתָּ בְּזֵה הָעוֹלָם, וְאַף שְׂטָבַע שֶׁל הָאָדָם שְׂנִמְשָׁךְ
 אֶל חֲכָמוֹת, כִּי כָּל אֶחָד רוֹצֵה לְהִרְאוֹת שֶׁהוּא חָכֵם
 מִזוּלָתוֹ, עָלֶיךָ לְדַעַת שֶׁהַשְׁלֵמוֹת הִיא רַק כְּשִׁזְזוּרְקִים אֶת
 הַחֲכָמוֹת וְהַשְׁכָּל הָעֲצָמִי, וְיוֹדְעִים שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלוּם,
 וְזֵהוּ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים ל.ב.): כָּל
 הַמְּתָמִים עֲצָמוֹ, הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא מִתְמִים עִמּוֹ; כִּי
 בְּדַרְךְ שְׂאָדָם הוֹלִיךְ בָּה מוֹלִיכִים אוֹתוֹ. אִם אָדָם הוֹלִיךְ
 בְּתַמִּימוֹת, גַּם הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא הוֹלִיךְ עִמּוֹ בְּתַמִּימוֹת
 (עֵין תְּהִלִּים יח, כו). כִּי הַתְּמִימוֹת פְּרוּשָׁה שְׁלֵמוֹת, הֵינּוּ
 שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל שׁוּם שְׁלֵמוֹת בְּעוֹלָם, אֶלָּא עַל־
 יְדֵי שְׂקוּנִים לְעֲצָמוֹ אֶת מִדַּת הַתְּמִימוֹת. וּכְכֹל שְׂאָדָם
 יוֹתֵר תְּמִים, זוֹכֵה יוֹתֵר לַחֲזוֹר אֶל הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוּךְ־הוּא,
 וְאִם גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים שְׂאֵף פַּעַם לֹא חָטְאוּ,
 וְאִינָם יוֹדְעִים חֲטָא מֵהוּ, אִם הֵם צָרִיכִים אֶת מִדַּת
 הַתְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וּלְהַשְׁלִיךְ מֵהֵן אֶת חֲכָמְתָם

הַמְדָּמָה, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁרַחֲוֹקִים וּבַעֲלֵי עֲבָרָה שְׁרוּצִים לַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה, צְרִיכִים לַיָּדַע שְׂאִין יוֹדְעִים כָּל־ל מַגְדֵּלְתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי לַגְּדֵלְתוֹ אֵין חֶקֶר, וְכָל מֵה שְׂמוֹנֵעַ אֶת הָאָדָם מִלְּחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה הֵן רַק הַחֲכָמוֹת, כִּי חֲכָמוֹת הָאָדָם מִפִּילוֹת אוֹתוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלּוֹ כְּבָר זָכָה לְאִיזוֹ דְרָגָה, וְזֶה מִכְּנִיס בּוֹ גְאוֹת וַיִּשׁוּת. וּבַפָּרֵט מִי שֶׁחָטָא בַּפְּגָם הַבְּרִית - הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, הוּא מְלֵא גְאוֹת וַיִּשׁוּת, וּמִקְפִּיד מְאֹד עַל כְּבוֹדוֹ; וְעַל-כֵּן עֵקֶר תִּקּוּנוֹ - עַל-יַדֵּי שְׂיִשְׁלִיךְ אֶת חֲכָמְתוֹ הַמְדָּמָה, וַיֵּדַע שְׂאִינוֹ יוֹדַע כָּל־ל כְּלוּם, וְעַל-יַדֵּי־זֶה יַעֲלֶה בְּכָל פַּעַם מֵעֵלָה מֵעֵלָה. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁקּוֹנֶה לְעֲצָמוֹ מִדַּת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת, שְׂעַל-יַדֵּי־זֶה מֵתַעֲלֶה בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וַיִּשְׁיֵג הַשָּׂגוֹת אֱלֻקוֹת בְּכָל פַּעַם בְּהַשָּׂגָה חֲדָשָׁה, וַיַּעֲלֶה מֵעֵלָה מֵעֵלָה, כִּי עַל-יַדֵּי שְׂמַחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ שְׂאִינוֹ יוֹדַע כְּלוּם, יֵשׁ לוֹ רְצוֹנוֹת לְהַתְּעַלּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, לֹא-כֵן כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁכְּבָר זָכָה לְאִיזוֹ הַשָּׂגָה אוֹ מְדֻרָגָה, אוֹ נִדְמָה לוֹ שֶׁחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה, זֶה אֲשֶׁר מִפִּילוֹ אַחֵר כֶּף לַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, וְעוֹקֵר עֲצָמוֹ מִשְׂרָשׁוֹ. לְכֵן אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, רְאֵה לְקִנּוֹת לְעֲצָמְךָ אֶת מִדַּת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת, שְׂעַל-יַדֵּי־זֶה תִּהְיֶה נִעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲצָמְךָ זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתַעֲלֶה בְּכָל

פַּעַם מַעֲלָה מַעֲלָה, וַיִּמְחַל לָךְ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
 עֲוֹנוֹתֶיךָ; כִּי אָצְלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה מִדַּת
 הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת, וְלֹא זָכוּ הַצַּדִּיקִים הַקָּדוֹשִׁים
 לְהִגִּיעַ אֶל מַדְרַגָּתָם, אֲלָא עַל-יְדֵי שְׁהִשְׁלִיכוּ עֲצָמָם
 בְּתִמְימוֹת גְּדוֹלָה, וּבְפָרֵט מִי שְׁחָטָא יָמִים וְשָׁנִים, עָלָיו
 הִהְכָּרַח לְהִשְׁלִיךְ אֶת הַחֲכָמוֹת הַמְדַמּוֹת אַחֵר גִּוּוֹ,
 וְלִידַע שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְעַלָּה בְּתַכְלִית
 הָעֲלִיָּה; אֲשֶׁרִי מִי שִׁיגִיעַ לְזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְבֹא
 כָּל הַיָּמִים!

תָּם וְנִשְׁלָם, שִׁבַּח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!